

BURMA LAW REPORTS

SUPREME COURT

1959

Containing cases determined by the Supreme
Court of the Union of Burma.

Index prepared by—MR. K. NGYI PEIK, B.A., B.L. (*Advocate*). Editor.

U MYINT SOE, M.A., *Bar-at-Law*. Reporter.

Published under the authority of the President of the Union of
Burma by the Superintendent, Government Printing and Stationery
Burma, Rangoon.

[*All rights reserved*]

**HON'BLE JUDGES OF THE SUPREME COURT OF THE
UNION OF BURMA DURING THE YEAR 1959**

CHIEF JUSTICE

The Hon'ble Justice *Agga Maha Thray Sithu U MYINT THEIN*, O.B.E., A.T.M., M.A., LL.B. (Cantab.), LL.D. (Ran.), *Barrister-at-Law*, Chief Justice of the Union.

PLJISNE JUDGES

The Hon'ble Justice *Thado Maha Thray Sithu U CHAN HTOON*, LL.B. (Lond.), *Barrister-at-Law*.

The Hon'ble Justice *Thado Maha Thray Sithu, Maha Thiri Thudhamma U Bo Gyi*, B.A., B.L., LL.D. (Ran.).

The Hon'ble Justice *Maha Thray Sithu U AUNG THA GYAW*, B.A., B.L.

**LAW OFFICERS OF THE UNION OF BURMA DURING
THE YEAR 1959**

Thiri Pyanchi U BA SEIN, B.Sc., B.L., Attorney-General.

U YAN AUNG, B.A. B.L., Legal Remembrancer.

DR. MAUNG MAUNG, LL.D., *Barrister-at-Law*, Assistant Attorney-General.

Thiri Pyanchi U TIN MAUNG, B.A., B.L., Government Advocate.

Wunna Kyaw Htin U CHIT, B.A., B.L., Government Advocate.

Wunna Kyaw Htin U HLA MAUNG, Government Advocate.

U BA KYAW, B.A., B.L., Government Advocate.

U TOE MAUNG, B.A., B.L., Government Advocate.

U BA KYINE, B.Sc., B.L., Government Advocate.

U BA PE, B.A., B.L., Government Advocate.

U BA PE, B.Sc., B.L., Government Advocate.

U MIN HAN, B.A., B.L., Government Advocate.

U HLA THIN, B.A., B.L., Government Advocate.

MR. C. GANGOOLY, B.A., B.L., Government Advocate.

U BA THIN, B.Sc., *Barrister-at-Law*, Government Advocate.

U TUN LWIN, B.A., B.L., Government Advocate.

U HMIT, B.A., B.L., Government Advocate.

Wunna Kyaw Htin U TUN NYO, B.A., B.L., Government Advocate.

U MYA SHEIN, B.A., B.L., Assistant Government Advocate.

U KHIN SEIN, B.A., B.L., Assistant Government Advocate.

U TIN OHN, B.A. (Hons.), B.L., LL.B. (Lond.), *Barrister-at-Law*, Assistant Government Advocate.

Thiri Pyanchi U CHIT TUN, *Barrister-at-Law*, Legal Draftsman.

Wunna Kyaw Htin U LUN PE, B.A., B.L., Legal Draftsman

DAW AYE KYI, B.A., B.L., Legal Draftsman.

U HLA THAUNG, B.Sc., B.L., Assistant Legal Draftsman.

U MAUNG MAUNG LWIN, B.A., B.L., Assistant Legal
Draftsman.

LIST OF CASES REPORTED

• စီရင်ထုံးပြုသောမှုခင်းများ

SUPREME COURT

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

	PAGE
Anarkali v. The Financial Commissioner (Commerce) Rangoon and one	28
Babu Ram Dass v. <u>U Maung Gyi and four others</u> Kyin Byan Hin	179
Bank of Chettinad Ltd. v. Daw Hmi and two others ...	51
C. K. Chin v. Hajee Ebrahim Mohamed Seedat ...	53
Hajee E. M. Abdul Rahman v. The Union of Burma ...	184
Hasan Ali v. Secretary, Ministry of Immigration and National Registration and one	187
K. M. Suleman and six others v. E. K. Moideen and two others	36
Kyin Sin (<i>alias</i>) Maung Shwe Mya v. The Finance Minister and two others	196
Syed Ebrahim v. The Controller of Immigration, Burma	92
Thabawleik Tin Dredging Ltd. v. Income-Tax Officer, Companies Circle, Rangoon	1
The Bar Council, Hight Court, Rangoon v. Daw Tin Tin Aye	201
— Burmese Review Ltd. and two others v. Daw Than • Tin	206
U Ba Hla and others v. S.A.M.B. and others ...	38
— Khin Maung v. U Thaung Pe (<i>a</i>) Maung Pa and three others	80
— Nyi Lay v. The Union of Burma and one ...	60

	PAGE
U Tun Pe v. U Maung Tin and four others ...	16
— Tha Din v. The Secretary, Ministry of Co-operative and Commodity Distribution ...	94
ဒေါက်တာ အုန်းသွင်နှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် နဇီခန် ပါ ၄ နှင့် ဟာဂျီအပွဒူဂနီ ပါ ၃	၆၃
ပန်နလာ(လ်) ရန်ဂလာ(လ်)နှင့် အတွင်းဝန်၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့်အခွန် တော်ဝန်ကြီးဌာန ပါ ၂	၇၂
ဗမာရှပ်နှင့် ရောင်းဝယ်ရေး ကုမ္ပဏီနှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ တော် အခွန်တော်ဝန်ကြီးဌာန ပါ ၃	၁၁၁
ဘားမားကိုး(လ်)စတိုး လီမိတက်နှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရ အလုပ်သမား ဝန်ကြီးဌာန အတွင်းဝန် ပါ ၂	၈၄
ဘတ်(ဂျီ)ရန်ဂလာနှင့် ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီး (မြေနှင့်ကျေးလက်) ဦးစိန်ပါ ၅ နှင့် ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီး ပါ ၃	၂၁
မာကင်တိုင်ဘဏ် လီမိတက်နှင့် မာကင်တိုင်ဘဏ် (အိန္ဒိယ) အလုပ် သမား သမဂ္ဂ ပါ ၂	၁၁၆
မောင်ကျော်တင်နှင့် မောင်အောင်ဖြိုး ပါ ၄	၁၂၁
မောင်ဟန်မောင် (ခေါ်) မောင်စံမောင် နှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာ နိုင်ငံတော်	၈၉
မစ္စစ် အက်(စ်)၊ ကေ၊ အလီနှင့် ဘဏ္ဍာရေးနှင့်အခွန်တော်ဝန်ကြီး ဌာန ပါ ၃	၁၂၇
မစ္စတာ အက်(စ်)၊ စီ၊ ဂရေဟမ် ပါ ၃ နှင့် မတင်လှ ပါ ၂	၁၂၉
မောင်အောင်စိန်နှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်	၁၃၃
လက်ဖက်နှင့် ကေ၊ ပီ၊ မူကာဂျီနှင့် ဒေါ်ငွေရီနီ ပါ ၂	၁၃၇
သလ္လာဝတီ ကုမ္ပဏီလီမိတက်နှင့် ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်တော်ဝန်ကြီး၊ ရန်ကုန်မြို့ ပါ ၃	၆၆
ဦးကံဆင့် ပါ ၆ နှင့် ဦးဇာဂရ ပါ ၇	၁၃၆
ဦးကျော်သိန်း ပါ ၂ နှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ	၁၃၉
ဦးစောဟန်နှင့် ဦးအုံးခင် ပါ ၄	၁၄၅
ဦးပဏ္ဍဝ ပါ ၅ နှင့် ရန်ကုန်မြို့၊ အလယ်ပိုင်း ငိုနီဇွယ်ဌာန ပါ ၂	၂၄
	၆၉

LIST OF CASES REPORTED

ix

	စာမျက်နှာ
ဦးဘဗေ ပါ ၇ နှင့် ဦးလွန်းမောင် ပါ ၂	၁၆၈
ဦးယာမနှင့် ခိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးမင်း၊ မန္တလေးမြို့ ပါ ၂	၇၃
ဦးသိန်း ပါ ၂ နှင့် လက်ထောက်ဌာနရုံးကြီးကြပ်ရေးဝန်၊ ဝါးခယ်မြို့ ပါ ၃	၇၇
ဦးအုရိယဝံသနှင့် ဦးဥတ္တမ ပါ ၅	၂၁၇

LIST OF CASES CITED

ရည်ညွှန်းသောမူဝင်းများ

	PAGE
Abdul Salem v. King-Emperor, I.L.R. 49 Cal. 573, referred to	159
Arunachallam Chettyar v. Velliappa Chettyar, (1938) R.L.R. 176, referred to	42
Aung Kim Sein v. The King, (1941) B.L.R. 552, referred to	199
Barindra Kumar Ghose, I.L.R. 37 Cal. 467, referred to ...	159
British Columbia Railway Co. Ltd. v. The King, (1946) (A.C.). 527 at 542, referred to	13
Constitutional Law, pages 281, 286, referred to ...	45
Commissioner of Income-Tax, Bombay v. Major Goldie, (1931) I.L.R. 55 Bom. 734 at 737	3
Croft v. Dumphy, (1933) (A.C.), 156 at 162, referred to	13
Craises on Statute Law, Fifth Edition, p. 240 and p. 242 to 243, referred to	175
Curtis v. Stovin, (1889) 2 Q.B.D. 513, referred to ...	47
Daw Ngwe Tin v. The Collector of Rents, (1951) B.L.R. (S.C) 85, followed	52
Doraisami v. Vaithalinga, A.I.R. (1918) Mad. 548, referred to	42
<i>Ex parte</i> Gilchrist, <i>In Re</i> Armstrong, (1866) L.R. Q.B.D. 521 စီရင်ထုံးကိုလက်ခံပါသည်	157
Forbes v. Attorney-General of Manitoba, (1937) (A.C.), 260 at 272, referred to	13
Gokuldas Chunilal v. Income-Tax Commissioner, A.I.R. (1952) Nag. 152, referred to	11

	Pf
Gordon v. Lucas, (1878) A.C. 582 at 603, referred to ...	41-
Governor-General v. Raleigh Investment Company, A.I.R. (1944) (F.C.) 51 at p. 60, referred to ...	
Halsbury's Laws of England, Second Edition, Vol. 31, p. 530, para. 692 ကိုရည်ညွှန်းသည် ...	1
High Commissioner for India and Pakistan v. I. M. Lall, 75 I.A. 225, referred to ...	104-1
Hoshide v. Emperor, I.L.R. (1940) Cal. (I) 231, referred to ...	2
<i>In re</i> Kakumara Anjaneyalu and another, A.I.R. (1917) Mad., p. 601, referred to ...	3
<i>In re</i> London, Hamburg and Continental Exchange Bank, (1866-7) 2 Ch. Appeals 427, referred to ...	2
— London and Provincial Consolidated Coal Com- pany, (1877) 5 Ch. Div. p. 525 at p. 532, referred to ...	2
— South Blackpool Hotel Company, (1867) 4 Equity Cases 238, referred to ...	2
Jadavji Narshidas v. Commissioner of Income-Tax, Bombay, A.I.R. (1957) Bom. 23, referred to ...	1
Kadar Nath v. The State of West Bengal, (1953) (S.C.) 404, Cooley's Constitutional Law, referred to ...	4
Karam Singh v. The Collector of Immigration, (1952) B.L.R. (S.C.) 25 at 29, distinguished and explained	9
Khem Chand v. The Republic of India, A.I.R. (1958) (S.C.) 300, referred to ...	10
Ko U Mar and one v. Ma Saw Myaing, (1950) B.L.R. (H.C.) 80, referred to ...	18
Krista Chandra Ghose v. Krista Sakha Ghose, I.L.R. (1908), 36 Cal. 52, referred to ...	5
Lachmandas v. The State of Bombay, (1952) (S.C.) 235, referred to ...	4
Lakeside v. Simmons, (1927) A.C. 487 ကိုးကိုကြည့်ပါ ...	15

LIST OF CASES CITED

xiii

	PAGE
Mallimogala Venkatramiah, A.I.R. (1938) Mad. 130	
သုံသပ်ဝေဝန်သံည်	158
Maung San Myin v. The Emperor, 7 Ran. 771, referred to	199
Moideen v. Eng Thaung & Co., 9 L.B.R. 45, referred to	200
Moti Lal v. Uttar Pradesh Government, A.I.R. (1951) All. 257, referred to	43
Mohamed Taqui Khan v. Mohamed Shafi, A.I.R. (1948) Oudh 36, referred to	42
N. N. Burjorjee v. K.E., A.I.R. (1935) Ran. 453 ကိုရည်ညွှန်းသည့်	158
Nakunja Rani Chowdhurani v. The Secretary of State, (1916) I.L.R. 43 Cal. 230, referred to	33
Nanalal Zaver and another v. The Bombay Life Insurance Co., Ltd. and others, A.I.R. (1950) (S.C.) 172, referred to	215
Queen v. Tolson, (1889), 23 Q.B.D. 163, referred to	167
Rangachari v. The Secretary of State for India, 64 I.A. 41 at 54, referred to	102
Ratnasami Pillay v. Sabapathi Pillai, A.I.R. (1925) Mad. 318, referred to	58
S. K. Dutt, Income-Tax Officer v. Anglo-India Jute Mills Co., Ltd., (1957) A.I.R. Cal. 515 at 520	9
Searle v. Choat, (1884) L.R. 25. Ch. D. 723, referred to	56
Secretary of State v. J. C. Maurice, (1937) R.L.R. 35, referred to	104
Surendro Keshub Roy v. Doorgasoondery Dosee, I.L.R. (1898) 25 Cal. 253, referred to	56
Venkata Rao v. The Secretary of State for India, 64 I.A. 55 at 63, 64 and 65, referred to	102
ကျေး ဟယူးဝီးနှင့် အယ်(လ်)၊ ကေ၊ ဆိုင်ရာဘူးနိုင်ဒူး၊ ၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ မြန်မာပြည် စီရင်ထုံးများ၊ စာမျက်နှာ ၈၁ ကိုရည်ညွှန်းသည်	၂၆
ဒေါ်အိပါ ၆ နှင့် ပြည်မြို့နယ် ဝိနိစ္စယဌာန ပါ. ၄ ကိုရည်ညွှန်းသည် [1958 B.L.R. (S.C.) 187]	၁၄၂

	စာမျက်နှာ
မမာမာနှင့် ရဲအုပ်၊ အလုံဌာန၊ ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ မြန်မာပြည်စီရင်ထုံးများ စာမျက်နှာ ၂၁၄ ကိုရည်ညွှန်းသည်	....
မိုဟာမက် တာနစ်နှင့် ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီး၊ ၁၉၅၂ ခုနှစ်၊ မြန်မာပြည် စီရင်ထုံး စာမျက်နှာ ၁၁ ကို ကိုးကားပြုထားသည်	.... ၁၂
ဦးစော ပါ ၅ နှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်၊ ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ မြန်မာ ပြည်စီရင်ထုံးများ၊ စာမျက်နှာ ၂၄၉ ကိုရည်ညွှန်းသည်	.... ၂၆
ဦးဘသော် ပါ ၃ နှင့် ရန်ကုန်မြို့၊ ၄၂ ရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန် ပါ ၃၊ ၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ တရားမအသေးအဖွဲ့လျှောက်လွှာ အမှတ် ၆၅ ကို ကိုးကားပြုထားသည်	.... ၁၃၀
ဦးဝိဇယ ပါ ၄ နှင့် ဦးပရမ ပါ ၂၊ ၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံး များ (တရားလွှတ်တော်ချုပ်) စာမျက်နှာ ၃၉ ကိုရည်ညွှန်းသည်	.... ၇၀-၇၁
၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ အထွေထွေ ရာဇဝတ်မှုနိပါတ် (၇၀)၊ ဒေါ်တင်တင်၏ အမှုကို ရည်ညွှန်းသည်	.... ၇၃
ဦးသုန္ဒရ ပါ ၂ နှင့် နိုင်ငံတော် ငိုနီစွယ်ဌာန၊ မန္တလေးမြို့ ပါ ၂၊ ၁၉၅၉ ခု နှစ်၊ တရားမအသေးအဖွဲ့ လျှောက်လွှာ အမှတ် ၃ ကို ရည်ညွှန်း သည်	.... ၁၄၂

. SUPREME COURT.

THABAWLEIK TIN DREDGING LTD. (APPLICANT)

v.

INCOME-TAX OFFICER, COMPANIES CIRCLE, RANGOON
(RESPONDENT).*† S.C.
1959

Feb. 20.

Income-tax—Revenue Laws—Private International Law—Rule of—Burma Income-tax Act—S. 18 (3D)—Tinge of extra-territoriality—Income accrued in Burma—Dividends paid out of—Levy of tax on—Validity—Direction made under—To be complied with by company registered in Burma or which has a principal officer in Burma regardless of where payment of dividend took place—Means of enforcing such direction—In what case not complied with—Letter written by Income-tax Officer to company conveying his view—Amounts to order—S. 43—Agent—Notice and opportunity to be given to—Unwilling agent—Order against—Appeal—S. 2 (12) (b)—Principal Officer—person to be treated as—Only after service of notice—Purpose of notice—What amounts to waiver of notice—Term “connected” in—Meaning of—S. 61—Who only can represent assessee—S. 4 A (c)—Residence of company—Relevancy of—S. 42 (3)—Limitation placed by—S. 30—To determine whether appeal lies (Obiter).

It is the rule of Private International Law that the revenue laws of one country will not be enforced by the Courts of another country.

Governor-General v. Raleigh Investment Co., A.I.R. (1944) (F.C.) 51 at 60, referred to.

It may be accepted as a general principle that “states can legislate effectively only for their own territories”.

Croft v. Dunphy, (1933) A.C. 156 at 162; Forbes v. Attorney-General of Manitoba, (1937) A.C. 260 at 272, referred to.

S. 18 (3D) of the Burma Income-Tax Act as it stands has a tinge of extra-territoriality.

“A Legislature which passes a law having extra-territorial operation may find that what has been enacted cannot be directly enforced, but the Act is not invalid on that account and the Courts of the country must enforce the law with the machinery available to them”.

British Columbia Railway Co., Ltd. v. The King, (1946) A.C. 527 at 542, referred to.

* Civil Misc. Application No. 38 of 1957.

† Present: U MYINT THEIN, Chief Justice of the Union, U BO GYI, J. d U AUNG THA GYAW, J.

S.C.
1959
THABAWLEIK
TIN DREDG-
ING LTD.
v.
INCOME-TAX
OFFICER,
COMPANIES
CIRCLE,
RANGOON.

The Income-tax Act attempts to be self-contained and the task of collecting super-tax from shareholders, resident and non-resident alike, is placed on the company.

It is irrefutable that income accrued in Burma can be taxed and it is the competence of the legislature to make provisions for its collection. A direction under section 18 (3D) would have to be complied with by a company registered in Burma or a company which has a principal officer in Burma, irrespective of the consideration as to where the payment of dividend takes place; and such a direction may be enforced by declaring the company an assessee in default under s. 18 (7).

Since levy of tax on dividends paid out of income accrued in Burma is valid, the Income-Tax Officer is therefore under a duty to attempt to collect what is due and his order directing the company to deposit what should have been deducted as super-tax, cannot be said to be in excess of his power. It is only when the direction is not complied with that the Income-Tax Officer will have to seek recourse to machinery provided by s. 58 (2) which enables the Income-Tax Officer to make a direct assessment on the shareholding himself.

In the case of a company registered outside Burma and where no principal officer *de facto* under s. 2 (12) (a) or *de jure* under s. 2 (12) (b) resides in Burma, the direction under s. 18 (3D) might not be complied with on the ground that laws enacted by a country primarily apply to residents in the country and its nationals abroad.

The term "agent" is comprehensively explained in s. 43. An agent who is to be treated as such, has not only to be given specific notice, but also has to be given an opportunity of showing that he is not liable to be so treated. An order against an unwilling agent is appealable.

Gokuldas Chunilal v. Income-Tax Commissioner, A.I.R. (1952) Nag. 100, referred to.

S. 2 (12) (b) says that any person "connected" with the company must be treated by the Income-Tax Officer as the Principal Officer but this can be done after service of notice.

If "connected" were to be taken in its loose meaning, a lawyer, a shareholder or even someone who provides an address for a company might be pounced upon and saddled with the liabilities of a Principal Officer. The connection must be real and substantial. The very requirement of a connection is to enable the person named to repudiate his liability as in the case of an Agent under s. 43. But conduct on his part, such as submitting returns voluntarily on behalf of a non-resident principal may amount to waive notice.

Jadavji Narshidas v. Commissioner of Income-Tax, A.I.R. (1957) Bom. 100, referred to.

It is not everybody who can represent the assessee, for s. 61 limits authorised representatives to relatives, lawyers, accountants and income tax practitioners.

S. 4A (c) of the Burma Income-Tax Act defines a company as "resident" if its income arising in Burma exceeds its income arising outside Burma, and the company's residence is pertinent only for assessing the company its

The case of shareholder's dividend is governed by the Explanation to s. 4 which limits the taxable dividend to the extent which has been paid out of profits subjected to income-tax in Burma. Even in the case of a business of which all the operations are not carried out in Burma, a similar limitation is placed by s. 42 (3).

Obiter.—A superficial reading of s. 30 might give rise to the impression that no provision exists for appeals against orders made under s. 18 (3D). It seems that in deciding whether an appeal lies s. 30 would have to be read, for example, with s. 2 (2) which defines an assessee as a person by whom income-tax or any sum of money is payable under the Act.

S.C.
1959

THABAWLEIK
TIN DREDG-
ING LTD.

v.
INCOME-TAX
OFFICER,
COMPANIES
CIRCLE,
RANGOON.

1. C. Khoo for the applicant.

3a Kyaw (Government Advocate) for the respondent.

U MYINT THEIN, C.J.—The applicant, the Thabawleik Tin Dredging Company, is a company incorporated in Malaya and which now is in voluntary liquidation. Part of its income accrued in Burma where mines were worked and, as is to be expected, the Income-tax authorities in Burma have endeavoured to collect income-tax as well as super-tax leviable on the profits.

Now, the statute which governs the levy of income-tax in Burma is the same Act which was originally the Indian Income-Tax Act of 1922, and from its promulgation attempts had been made to levy tax in respect of income derived from India. Though clearly the intention was to tax all income from Indian sources, the revenue authorities suffered a set-back with the judgment passed in the *Commissioner of Income-tax, Bombay v. Major Goldie* (1). Major Goldie, who did not reside in India at the time he was assessed, successfully sought a refund of assessment on dividends paid in England by companies doing business in British India but registered in London, with head offices in London. The reasons given by Beaumont, C.J. were:

“The companies themselves have paid income-tax in respect of income which accrues or arises in India, but the dividends which these companies pay to the assessee who is resident in England, are simply a debt payable by an English

(1) (1931) I.L.R. 55 Bom. 734 at 737.

S.C.
1959
THABAWLEIK
TIN DREDG-
ING LTD.
v.
INCOME-TAX
OFFICER,
COMPANIES
CIRCLE,
RANGOON.

debtor to an English creditor, and the source from which the debtor obtains the money from which he pays is irrelevant. It seems to me clear that these dividends are not those which accrues or arises in British India and they are plainly not received in British India."

In 1939 the Act was amended comprehensively to meet the situation. Under section 4 "income accruing or arising or deemed to accrue or arise in India" became taxable under the amendments. A distinction was drawn between persons resident in India and not resident in India, and in respect of non-residents section 42(1) was amended to enable tax to be levied on all income profits or gains accruing or arising directly or indirectly through or from any business connection in British India, property in British India or through or from any asset or source of income in British India. To cover the case of dividends paid outside British India, provision was made in explanation 3 to sub-section (1) of section 4—

"that a dividend paid without British India shall be deemed to be income accruing and arising in British India to the extent to which it has been paid out of profits subjected to income-tax in British India."

Burma had separated from India in 1937 and the amendments of 1939 made in India had no effect on her Income-tax Act which remained substantially the same as enacted in 1922 and which had remained in force under section 148 of the Government of Burma Act 1935. The war years intervened and it was not until 1946 that she could incorporate the kind of amendments to the Act that had been made in India. Since then there has been further amendments to the Act both in India and in Burma and it is irrefutable now that it is well within the competence of sovereign legislatures to enact laws for the imposition of tax on income accruing or arising in their countries; but there may be difficulty in its collection when dividends are paid outside the country to shareholders who are not

residents of the country levying the tax. As pointed out by Spens, C.J. in *Governor-General v. Raleigh Investment Co.* (1), it is a well established rule of Private International Law that the revenue laws of one country will not be enforced by the Courts of another country. In the circumstances the Income-tax Act attempts to be self-contained and the task of collecting super-tax from shareholders, resident and non resident alike, is placed upon the company. The relevant section—section 18(3D) as it stands today in India as enacted by Act 25 of 1953 reads:

“The principal officer of an Indian company or a company which has made effective arrangements as may be prescribed for the deduction of super-tax from dividend shall, at the time of paying any dividend to a shareholder whom the principal officer has no reason to believe to be a resident in the taxable territories, deduct super-tax on the amount of such dividend . . . .”

In the Burma Act, the sub-section in its present form was enacted by Act 29 of 1954 and is deemed to have retrospective effect as from 1st October 1953. It reads:

“The principal officer of a company shall, at the time of paying any dividend to a shareholder whom the principal officer has no reason to believe to be resident in the Union of Burma, deduct super-tax on the amount of such dividend . . . .”

It will be noticed that the approach is different. The insertion of the words “an Indian company”, which is defined in section 2(7A) of the Indian Act, makes it clear that no foreign company is meant to be called upon to deduct super-tax from dividends paid outside India, unless of course, effective arrangements had been made. The wording of the Burma Act is more ambitious and the Income Tax authorities in Burma maintain that they can call upon any company to which the Act applies, to deduct

S.C.
1959
THABAWLEIK
TIN DREDG-
ING LTD.
v.
INCOME-TAX
OFFICER,
COMPANIES
CIRCLE,
RANGOON.

S.C.
1959
THABAWLEIK
TIN DREDG-
ING LTD.
v.
INCOME-TAX
OFFICER,
COMPANIES
CIRCLE,
RANGOON.

super-tax irrespective of whether payment of dividend is made in Burma or outside Burma.

We have to examine the correctness of this proposition and in doing so we must set out what had happened in this case. As we have stated earlier, the applicant company is not a company registered in Burma but it is one which the Financial Commissioner has declared under section 2(6) to be a company for the purposes of this Act.

Messrs. Allan Charlesworth & Co., a firm of Accountants in Rangoon, describe themselves as the "Authorised Tax Agent" of the applicant company. This is by no means a technical term but it only means that they act under a special power of attorney in respect of each individual case to deal with "all matters relating to income-tax assessments in Burma, including particularly, the signing of Income Tax Returns, Appeals, etc., and the granting of receipts for any refunds which may become due". It is not everybody who can represent the assessee, for section 61 limits authorised representatives to relatives, lawyers, accountants and Income Tax practitioners.

Payment of dividend was made by the applicant company in Malaya and in Australia on the 26th March 1954. The law as it stood then enabled an Income Tax Officer to issue an order in writing for deduction of super-tax by the Principal Officer. It is not in dispute that no such demand was made. However, early in 1955 the Income Tax Officer, Companies Circle, called in Mr. Tyrwhitt-Drake, Resident Partner of Messrs. Allan Charlesworth and asked for information regarding payment of dividends on 25th March 1954. Full information was given, though given under protest. It is evident that the Income Tax Officer maintained that the Principal Officer should have deducted super-tax under section 18(3D) in respect of these dividends, for Messrs. Allan Charlesworth's letter dated the 10th June 1955 stressed (a) that payment was made outside Burma, (b) that the principal officer of the company

could not have foreseen that the amended Act would be promulgated on 4th April 1954 with retrospective effect as from 1st October 1953, and (c) that section 18(3D) could not be invoked, there being no principal officer of the company resident in Burma.

By a letter dated the 17th January 1957 the Income Tax Officer conveyed his orders to the Company through Mr. Tyrwhitt-Drake. In this it was stated:

"If the Principal Officer was not aware of the provision of law, he got notice of it on 8th April 1954 and he should have recovered the super-tax which he omitted to do so on 26th March 1954."

It must be noted that the 8th April 1954 was the date on which the Act was promulgated, and the Income Tax Officer's contention in reality is that the Principal Officer must be deemed to have known of the change in law.

In reply to the second contention the finding was:

"It is the view of this Department that the Act applies to any person who is a Principal Officer whether that person is within the territory of the Union of Burma, or not."

The communication ends with the following two paragraphs:—

"In view of the above, I hold that the company is liable to deduct super-tax under section 18 (3D) on the dividends declared on the 26th March 1954. I therefore request you to advise the Company to pay the super-tax due on the said dividend without further delay. I enclose a statement showing the amount of super-tax payable and a chalan for the said amount.

You are also requested to file list of dividends subsequently declared by the company and to state if super-tax were deducted on such dividends."

Now, defiance of such an order, if it can be enforced, would be punishable under section 51(a); or section 18(7) may be invoked under which the Company may be deemed to be an assessee in default, with all its consequences.

S.C.
1959
THABAWLEIK
TIN DREDG-
ING LTD.
v.
INCOME-TAX
OFFICER,
COMPANIES
CIRCLE,
RANGOON.

S.C.
1959
THABAWLEIK
TIN DREDG-
ING LTD.
v.
INCOME-TAX
OFFICER,
COMPANIES
CIRCLE,
RANGOON.

In these circumstances, the company on the 14 January 1957 paid in under protest the sum K 1,41,176.34 being the super-tax demanded on the dividends declared on 26th March 1954 and a further sum K 84,705.84 was paid in respect of interim dividends No 28, 29 and 30 distributed on the 25th March 1955, 23 September 1955 and 28th September 1956 respectively.

Messrs. Allan Charlesworth & Co., then moved the Commissioner of Income Tax requesting him to exercise his revisional powers under section 33. The reply dated the 11th April 1957 that they received was that the letter to the Income Tax Officer, Companies Circle, dated 17 January 1957 was "in no sense any order attracting revisional action under section 33 . . . ." The Commissioner's order is not under review before us and, in any case, action under section 33 is discretionary.

On the 18th April 1957 the application for direction in the nature of certiorari was filed before this Court. At the same time appeals were filed before the Assistant Commissioner of Income Tax but they were not even admitted, the Assistant Commissioner holding that section 30 made no provision for appeals against orders made under section 18(3D). It is true that section 30 makes specific mention of sections 18(3A), (3B) and (3C) but not of (3D) and thus a superficial reading of section 30 might give rise to the impression that no provision exists for appeals against orders made under section 18(3D).

The matter was taken up to the Appellate Tribunal and here the applicants contended that they were assessee "denying their liability to be assessed" and as such competent to appeal under section 30(1). The relevant observation on this aspect made by the Appellate Tribunal runs:

"In other words the person liable to be assessed to super tax is the shareholder and not the appellant. Consequently the person who is entitled to deny this liability to be assessed

is the shareholder and not the appellant. As the appellant was not called upon to pay the super-tax but was charged with the duty of collecting super-tax for the Government by deducting it from dividends payable to shareholders, all that appellant could do by way of protest, if it was so advised, was to deny its liability to make such a deduction."

S.C.
1959
THABAWLEIK
TIN DREDG-
ING LTD.
v.
INCOME-TAX
OFFICER,
COMPANIES
CIRCLE,
RANGOON.

It seems to us that in deciding whether an appeal lies section 30 would have to be read, for example, with section (2) which defines an assessee as a person by whom income-tax or any sum of money is payable under the Act, and section 18(7) which deems the company "an assessee in default" if no deduction is made as directed. However, the order of the Appellate Tribunal is not under review before us.

The question before us is whether section 18(3D) could be invoked in the circumstances prevailing in the case and, if in doing so, the Income Tax Officer was acting within his competence in asking the company to make the deduction.

It will be convenient if we deal first with the objection taken by the learned Government Advocate that the order passed by the Income-Tax Officer, Companies Circle, is not a judicial or a quasi-judicial order but merely an administrative one. It is apparent that he is endorsing the view taken by the Commissioner and he relies upon *K. Dutt, Income-Tax Officer v. Anglo-India Jute Mills Co., Ltd.* (1) where Chakravarti, J. made observations to that effect but the learned Judge qualified his remarks by adding:

"This matter was not argued before us and it would, therefore, not be right for me to express my final opinion or interfere with the order made by the learned Judge."

We have quoted the relevant portions of the Income Tax Officer's letter and we feel that what was conveyed

---

(1) (1957) A.I.R. Cal. 515 at 520.

S.C.
1959
THABAWLEIK
TIN DREDG-
ING LTD.
v.
INCOME-TAX
OFFICER,
COMPANIES
CIRCLE,
RANGOON.

in the form of a letter, couched in polite official phraseology, was nevertheless an order, because the Income-Tax Officer made the position clear by saying:

"I hold the company is liable to deduct super-tax under section 18(3D) on the dividends declared on the 26th March 1954."

He also enclosed the chalan in triplicate, duly filled in for the sum to be deposited. Further, the difference between the Calcutta case and the case before us is, no deposit had been made in the Calcutta case. But even so the order directing payment was quashed.

There was some confusion in the submissions made before us. Learned counsel for the applicant argued that Allan Charlesworth could not be deemed to be the Principal Officer of the company because of section 1(12) which enacts that a "principal officer" could only be the Secretary, Treasurer, Manager or Agent of the company or any person connected with the company upon whom the Income Tax Officer had served a notice of his intention of treating him as the principal officer, thereof. It is common ground that no such notice had been served but it is contended by the learned Government Advocate that a Tax Agent must be an agent. We think the submission is open to question for the term "agent" is comprehensively explained in section 43. An agent, if he is to be treated as such, has not only to be given specific notice, but also has to be given an opportunity of showing that he is not liable to be so treated. Messrs. Allan Charlesworth was neither served with notice nor given any opportunity.

The learned Government Advocate suggested that Messrs. Allan Charlesworth were treated as Principal Officer by the Income-Tax Officer under section 2(12)(b). We note that section 2(12)(b) says any person "connected" with the company may be treated by the Income-Tax Officer as the Principal Officer but this can only be done

ter service of notice. No such notice was given, and further it is open to argument whether Messrs. Allan Charlesworth can really be said to be "connected" with the company because they represent the company in individual tax cases. If "connected" were to be taken in its loose meaning, a lawyer, a mere shareholder or even someone who provides an address for a company might be pounced upon and saddled with the liabilities of a Principal Officer. To us it appears that the connection must be real and substantial. The very requirement of notice is to enable the person named to repudiate his liability as in the case of an Agent under section 43. But conduct on his part, such as submitting returns voluntarily on behalf of a non-resident principal may amount to a waiver of notice. See *Jadavji Narshidas v. Commissioner of Income-Tax, Bombay* (1). An order against an unwilling Agent is appealable. See *Gokuldas Chunilal v. Income-Tax Commissioner* (2).

The question of a Principal Officer resident in Burma, however, does not arise, for the Income-Tax Officer in his letter of the 17th January 1957, in reply to Messrs. Allan Charlesworth's contention that there was no Principal Officer resident in Burma, did not refute it but said:

"It is the view of this department that the Act applies to any person who is a Principal Officer whether this person is within the territory of the Union of Burma or not."

Thus, we must approach this case as one in which Messrs. Allan Charlesworth are not involved as the Principal Officer of the Company but that it is the Principal Officer resident abroad who had been ordered to make the deduction. In fact the application before us is by the company itself.

The main submission of learned Counsel for the applicant company is, section 18(3D) is not meant to be

S.C.
1959
THABAWLEIK
TIN DREDG-
ING LTD.
v.
INCOME-TAX
OFFICER,
COMPANIES
CIRCLE,
RANGOON.

(1) A.I.R. (1957) Bom. 23.

(2) A.I.R. (1952) Nag. 152.

S.C.
1959
THABAWLEIK
TIN DREDG-
ING LTD.
v.
INCOME-TAX
OFFICER,
COMPANIES
CIRCLE,
RANGOON.

applied to payment of dividends outside Burma. contends that if the principal officer who is res: abroad does not make the deduction and does not de what should have been deducted as ordered by Income-Tax Officer, the latter has no means of enfor it under the Act which cannot apply beyond the t tories of Burma. He says that the corresponding In Act makes it clear that it is only the principal office Indian companies and companies with which India made effective arrangements that would be bound to n the deduction. He says further that even if the Burr Act puts no specific limitation, the application of sec 18 (3D) would have to be confined to the territorial lii of Burma.

We have observed already that it is irrefutable 1 income accrued in Burma can be taxed, and it is wit the competence of the legislature to make provision its collection. The direction under section 18(3D) we have to be complied with by a company registered Burma or a company which has a principal officer Burma, irrespective of the consideration as to where payment of dividend took place; and such direction n be enforced by declaring the company an assessee default under section 18(7). The remedy perhaps drastic since tax on dividends is tax on the income individual shareholders and not on the company, whi itself is taxed as a separate entity and not as agent 1 the shareholders. But nevertheless it is a liability impos to meet special cases.

In the case of a company registered outside Burr and where no principal officer *de facto* under sectio 2(12)(a) or *de jure* under section 2(12)(b) resides in Burr the direction under section 18(3D) might not be compli with on the ground that laws enacted by a country p: marily apply to residents in the country and its nationa abroad. We have already quoted the observation

ns, C.J. that the revenue laws of one country will not enforced by another, and it may be accepted as a general principle that "states can legislate effectively only their own territories"—*Croft v. Dunphy* (1). "The revenue laws of a country are addressed to the inhabitants of that country and are ineffectual to reach or affect persons beyond its borders"—*Forbes v. Attorney-General Manitoba* (2). And thus the indemnity guaranteed under section 65 of the Income-Tax Act to cover such deduction will be of no avail to the company if the shareholders were to sue for the full amount of his dividends in a foreign Court.

Section 18(3D), as it stands, has the tinge of extra-territoriality, an aspect which has undergone a series of judicial decisions in the highest Courts of the British Commonwealth countries and the position is succinctly stated in *British Columbia Railway Co., Ltd. v. The King* thus:

"A Legislature which passes a law having extra-territorial operation may find that what has been enacted cannot be directly enforced, but the Act is not invalid on that account and the Courts of the country must enforce the law with the machinery available to them."

With this observation we respectfully agree and since the law of tax on dividends paid out of income accrued in Burma is valid, the Income-Tax Officer is even under a duty to attempt collecting what is due and his order directing the company to deposit what should have been deducted as super-tax, cannot be said to be in excess of his powers. It is only when the direction is not complied with that the Income-Tax Officer will have to seek recourse to other machinery provided by the Income-Tax Act. Such machinery is provided by section 58(2) which

S.C.
1959
THABAWLEIK
TIN DREDG-
ING LTD.
v.
INCOME-TAX
OFFICER,
COMPANIES
CIRCLE,
RANGOON.

(1) (1933) A.C. 156 at 162.

(2) (1937) A.C. 260 at 272.

(3) (1946) A.C. 527 at 542.

S.C.
1959
THABAWLEIK
TIN DREDG-
ING LTD.
v.
INCOME-TAX
OFFICER,
COMPANIES
CIRCLE,
RANGOON.

enables the Income-Tax Officer to make a direct assessment on the shareholder himself.

In this case, however, the company having deposited the sum, the Income-Tax Officer is spared the cumbersome procedure of direct assessment of the individual shareholders who are outside Burma. We appreciate that deposit was made under protest and it may even be that by declining to interfere with the order of the Income Tax Officer we are embarrassing the company in its dealings with the shareholders or, as the learned court for the company puts it, we may even be penalising the company for their ready compliance with an order which needed no compliance. But, on the other hand, it can be denied that super-tax is payable on these dividends and these having been paid, we feel that interference on our part is not called for.

We would, however, like to make two observations. The first is, our endorsement of the sentiments of Lord Sumner who said that the way of the tax payer is hard and that the legislature does not go out of its way to make it easier. We would therefore enjoin upon the Income Tax authorities to keep strictly within the Act. The second is, there seems to be no basis for the company's contention that they have been over-assessed in respect of the dividends which were not confined to profits which accrued in Burma. The Income-Tax Officer in his affidavit justified his assessment on the entire dividend by recourse to Explanation 3 of section 4 and to section 4A(c). The latter section defines a company as "resident" if its income arising in Burma exceeds its income arising outside Burma. This is not disputed but the company's residence is pertinent only for assessing the company itself. The case of the shareholder's dividend is governed by the Explanation to section 4 which limits the taxable dividend to the extent which has been paid out of profits subjected to income-tax in Burma. Even in the case of a business

which all the operations are not carried out in Burma, a similar limitation is placed by section 42 (3). If, as the company contends, part of the dividends were paid out of profits accrued outside Burma, then it appears to us that this portion should be kept out of the calculation, and any excess payment made should be refunded. We would suggest also that if there is to be any refund, such refund might be made to the company itself, instead of forcing shareholders not resident in Burma to make individual applications for refund under section 48 of the Act, as suggested by the Commissioner of Income-Tax in his order.

The application is dismissed. There will be no order as to costs.

S.C.
1959
THABAWLEIK
TIN DREDG-
ING LTD.
v.
INCOME-TAX
OFFICER,
COMPANIES
CIRCLE,
RANGOON.

SUPREME COURT.

† S.C.
1959

Feb. 27.

U TUN PE (APPLICANT)

V.

U MAUNG TIN AND FOUR OTHERS, (RESPONDENTS).*

Urban Rent Control Act, s. 11 (d)—Only tests under—S. 22—In application under—Doctrine of res judicata cannot be invoked—S. 23—Enables Judge to follow procedure laid down for trial of regular suits only.

In an application under s. 11 (d) of the Urban Rent Control Act the tests are (1) whether the owner intends to build and (2) whether he has means to build.

S. 23 of the Urban Rent Control Act enables the Judge to follow procedure laid down for trial of regular suits, but not to convert the reference into a regular suit.

Dutt for the applicant.

Hla Maung (Government Advocate) for the respondents.

U MYINT THEIN, C.J.—The orders of the Subdivisional Judge, Bassein, must be quashed.

A reference under section 22 of the Urban Rent Control Act was made to him by the applicant who was dissatisfied with the order passed by the Rent Controller refusing him a permit to sue the tenant for ejectment.

Section 23 of the Act enables the judge to follow the procedure laid down for trial of regular suits. He interpreted it to mean that he could convert the reference into a regular suit, and actually did so by entering the application into his file of regular cases. He should have realized that what he is allowed to do is to follow the procedure of a regular suit.

Having converted the reference into a regular suit he proceeded to hold that the finding of the Rent Controller

* Civil Misc. Application No. 151 of 1958.

† *Present*: U MYINT THEIN, Chief Justice of the Union, U CHAN HTUN and U BO GYI, JJ.

who exercised quasi-judicial jurisdiction, prevented him from trying the issue again because of the doctrine of *res judicata*.

In the first place, if the reference is convertible into a regular suit, the judge should have considered what valuation he would place on the suit and what Court fees he should insist upon. Secondly, he should have realized that, if his extraordinary invocation of the doctrine of *res judicata* is permissible, there would be no meaning to section 22. Every reference would be similarly barred.

His preliminary order dated the 3rd September 1958 was quashed and he is directed to restore the application to the register of miscellaneous cases. Secondly, his final order dated the 21st October 1958 is also quashed and he is directed to deal with the application according to law. For his information, we must emphasise that the sole question for a reference judge to decide is, whether the applicant really means to put up a building on his land. The fact that he had tried to sell it is of no great importance. It may well be that because he could not sell it, he wants to put up a building which would fetch him more than the paltry K 6 a month that he now gets from the tenant. The original application falls under section 11(d) of the Act and we have repeatedly ruled that under this section the only tests are (1) whether the owner intends to build and (2) whether he has the means to build.

The respondents will pay the costs of the application. Advocate fees K 11.

S.C.
1959
U TUN PE
v.
U MAUNG
TIN AND
FOUR OTHERS.

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

မောင်အောင်စိ (အယူခံတရားလို)

နှင့်

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် (အယူခံတရားခံ)*

† ၁၉၅၉
ဇန္နဝါရီလ ၃၀
ရက်။

ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၄၁၇ အရ၊ နိုင်ငံတော်အစိုးရက အယူခံဝင်ရာတွင် တရားလွှတ်တော် လိုက်နာအပ်သည့်မူ။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ မူလတရားရုံးတော်က တရားသေလွှတ်သည့်အမိန့်ကို နိုင်ငံတော်အစိုးရ ဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၄၁၇ အရ၊ အယူခံဝင်ရာတွင် တရားလွှတ်တော် လိုက်နာအပ်သည့်မူတရားရုံးတော်နှင့် တရားလွှတ်တော်တို့ သက်သေခံချက်များကို အသီးသီး ဆင်ခြင်သုံးသပ်ရာ၌ သဘောကွဲလွဲမှုရှိမှုဖြင့် မူလရုံးအမိန့်ကို ပယ်ဖျက်ရန်အတွက် အကြောင်းမလုံလောက်သေးပေ။ ဝင်ရောက်ဖက်ဘို့ရန် မလွဲမရှောင်သာသည့် အကြောင်းများ ရှိရပေမည်ဟူသည့် မူပင်ဖြစ်သည်။

အယူခံတရားလိုအတွက်။ ။ ဦးအောင်မင်း (၁) နှင့် ဦးအောင်မင်း (၂)။

အယူခံတရားခံအတွက်။ ။ အစိုးရလွှတ်တော် ရွှေ့နေကြီး ဦးလှမောင်။

တရားဝန်ကြီးဦးဘိုကြီး။ ။ ဤအမှုတွင် အထူး သတင်းထောက်လှမ်းရေးဌာနခွဲအုပ်၊ ယခု အယူခံတရားလို မောင်အောင်စိအား၊ အဂတိ လိုက်စားမှု တားမြစ်အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄ (၁) (ဂ) (၂) အရ တရားစွဲ တင်ပို့သည်တွင် ရန်ကုန်မြို့၊ အရှေ့နယ်ပိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီး တရားသေလွှတ်သည်ကို နိုင်ငံတော် အစိုးရ အယူခံရာ တရားလွှတ်တော်က မောင်အောင်စိအား ယင်းပုဒ်မအရ အလုပ်ကြမ်းနှင့် ထောင်း ၄ လ ကျခံစေခဲ့လေသည်။

ယင်းသို့သော မူလ တရားရုံးတော် တရားသေလွှတ်သည့်အမိန့်ကို နိုင်ငံတော်အစိုးရက ရာဇဝတ် ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၄၁၇ အရ၊ အယူခံဝင်ရာတွင် တရားလွှတ်တော် လိုက်နာအပ်သည့် မူတရားရုံးတော်နှင့် တရားလွှတ်တော်တို့ သက်သေခံချက်များကို အသီးသီး ဆင်ခြင်သုံးသပ်ရာ၌ သဘော ကွဲလွဲမှုရှိမှုဖြင့် မူလရုံးအမိ

* ၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်အယူခံမှုအမှတ် ၉။

† နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း၊ နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီး၊ နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီး ဦးအောင်သာကျော်တို့ ရွှေ့မှောက်တွင် တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီးက အမိန့်ချမှတ်သ

ဖျက်ရန်အတွက် အကြောင်း မလုံလောက်သေးပေ။ ဝင်ရောက် စွက်ဖက်ဘို့ရန် မရှောင်သာသည့် အကြောင်းများ ရှိပေမည် ဟူသည့် မူပင်ဖြစ်သည်။ ဤမူကို သွင်းကာ ယခု အယူခံမှုကို ဆုံးဖြတ်ရပေမည်။

အမှုအဖြစ်အပျက်အားလုံးကို တရားလွှတ်တော်၏ အမိန့်တွင် ပြည့်ပြည့်စုံစုံဖော် ဘေးသည်ဖြစ်၍၊ နောက်ထပ်တဖန် အသေးစိတ် ဖော်ပြရန် မလိုတော့ချေ။ အကျဉ်း ဖြင့်ဆိုလျှင် အယူခံတရားလိုအား ၎င်း၏ အထက်အရာရှိ ရဲမှူး ဦးမောင်မောင်က ကုန်မြို့၊ ၃၉ လမ်း၊ အိမ်အမှတ် ၂၇၃ နေ၊ အိန္ဒိယတိုင်းသားများဦး၊ နိုင်ငံကူးလက်မှတ် ဘိကျကျ မှန်မှန်ကန်ကန် ရှိမရှိ သွားရောက် စုံစမ်းရန် စေခိုင်းသည်တွင် အယူခံ ပူးလိုသည်။ ထိုအိမ်သို့ သွားရောက်စစ်ဆေးပြီး ကေ၊ ဘီ၊ ဘီဟားရား (လိုပြ ၃) ၊ ငွေနှစ်ထောင်တောင်း၍ ထိုငွေ မပေးလျှင် ပြည်နှင့်ဒဏ် ခတ်ခြင်း ခံရလိမ့်မည်ဟု ခြားကြားလေသည်။ နောက်တနေ့၌ အယူခံတရားလိုသည် ထိုအိမ်သို့ တဖန်သွားပြီး ဆောင်းပြန်ရာ ကေ၊ ဘီ၊ ဘီဟားရားက မရှိဆင်းရဲသဖြင့် ထိုမျှလောက်သောငွေကို နိုင်စွမ်းမရှိပါဟု ပြောသည်တွင် ငွေငါးရာကို လက်ခံမည်ဖြစ်ကြောင်း။ လူကြီး နှစ်ဦးကောင်း တယောက်ထံမှ ထောက်ခံစာကိုလည်း ရယူထားရမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြော ဘေးပြီးလျှင်၊ နောက်တနေ့၌ ထိုငွေယူရန်အတွက် မိမိလာမည်ဖြစ်ကြောင်း မှာထားခဲ့ သည်။ ကေ၊ ဘီ၊ ဘီဟားရားသည်၊ ထိုစဉ်အခါက စ-စ-စ အဖွဲ့တွင်အမှုထမ်းရွက်နေသူ ဘွန်းတင်ထံမှ ထောက်ခံစာတောင်းပြီး အယူခံ တရားလို လာရောက်သောအခါ၌ စာကိုပြ၏။ အယူခံတရားလိုက ထိုထောက်ခံစာမျှဖြင့် မလုံလောက်၊ မိမိတောင်းဆို ဘငွေကို နောက်နေ့ ညနေ မိမိလာရောက်သည့်အခါ အဆင်သင့် ပေးနိုင်ရန် ဘွက် ရှာထားရမည်ဟု ပြောပြီး ထွက်သွားလေသည်။ ကေ၊ ဘီ၊ ဘီဟားရားသည်၊ ဘွန်းတင်ထံ သွားရောက် တိုင်ကြားရာ၊ ဦးထွန်းတင်က စ-စ-စ ရုံးသို့ အကြောင်းကြား ဖြင့် စ-စ-စ ရုံးကတဖန် ရန်ကုန် ရဲမင်းကြီး ရုံးသို့ အကြောင်းကြားလေသည်။ ၎င်းကြီး အမိန့်အရ ရဲမှူး ဦးထွန်း(လိုပြ ၁)က ရာတန်ငွေစက္ကူ ၃ ချပ်ကို နံပါတ်များ နှေးကွေး၍ ကေ၊ ဘီ၊ ဘီဟားရား လက်သို့ ပေးအပ်ပြီး အယူခံ တရားလိုအလားကိုအိမ်ရှေ့ နှင့် စောင့်နေစေ၍ မိမိနှင့် သက်သေ ဦးစံထွန်း (လိုပြ ၅)၊ ကိုထွန်းသိန်း (လိုပြ ၆) မှာမူ၊ အိမ်အတွင်းခန်းတခု၌ ပုန်းအောင်းနေကြလေသည်။ ချိန်းဆိုထားသည့် ချိန်၌ အယူခံတရားလို ရောက်လာပြီး ငွေတောင်းရာ ကေ၊ ဘီ၊ ဘီဟားရားက ရာတန်ငွေစက္ကူ ၃ ချပ် ထုတ်ပေးသည်တွင် မှာခဲ့သည့်အတိုင်း ငွေငါးရာမပေးသဖြင့် ဝံ့ဆိုး၍ အနီးရှိ စားပွဲပေါ်သို့ ပစ်ချလိုက်၏။ ကေ၊ ဘီ၊ ဘီဟားရားက ကျန်ငွေကို ဝက်နေမှ ပေးပါမည်ဟု ဂတိပေးသည့်အခါမှ အယူခံတရားလိုသည်၊ ထိုငွေစက္ကူ ချပ်ကို ကောက်ယူ၍ မိမိ၏ ရုပ်အင်္ကျီအိတ်တွင်းသို့ ထည့်သွင်းပြီး အိမ်မှထွက်ခွာမည်

၁၉၅၉
မောင်အောင်စိ
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
တော်။

၁၉၅၉
မောင်အောင်စိုး
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
တော်။

အပြုတွင် ရဲမှူး ဦးစံထွန်းနှင့် သက်သေများ ထွက်လာပြီး၊ တရားခံအား ရှာ
 ၎င်း၏ ရှုပ်အင်္ကျီအိတ်တွင်း၌ ထိုငွေစက္ကူ ၃ ချပ်ကို တွေ့ရှိကြလေသည်။

အထက်၌ ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း အယူခံ တရားလို၏ ရှုပ်အင်္ကျီအိတ်တွင်းမှ ရ
 ငွေစက္ကူ ၃ ချပ် တွေ့ရှိသည်ကို ရဲမှူး ဦးစံထွန်း ရှာဖွေရာပါ သက်သေ ဦးစံထွန်း၊ ဇ
 ရသူ ကေး၊ ဘီ၊ ဘီဟားရား၊ ၎င်းနှင့်အတူနေကြသူ အေး၊ ဘီဟားရား၊ ဘီ၊ ဒီ၊ ကစံဝဲ
 တို့က တသိတည်းထွက်ဆိုကြလေသည်။ အယူခံတရားလိုကလည်း ထိုအချိန်၌
 ဘီ၊ ဘီဟားရားက မိမိအား ထိုငွေစက္ကူ ၃ ချပ် ပေးသည်ကို မငြင်းဆိုချေ။ နိုင်
 လက်မှတ် စစ်ဆေးရန်အတွက် လာသည်ကို ရာတန်ငွေစက္ကူ ထုတ်ပေးရာတွင်
 ထိုငွေစက္ကူများကို စားပွဲပေါ်သို့ ပစ်ချလိုက်သည့်အခါ ရဲမှူးဦးစံထွန်းနှင့် သက်သေ
 ပေါ်လာပြီး ထိုငွေစက္ကူများကို သိမ်းဆည်းကြောင်းနှင့် ထုချေ၏။ သို့ရာတွင် ထို
 မှာပင် ရဲမှူး ဦးစံထွန်း ရေးမှတ်သော ရှာဖွေပုံစံ၌ အယူခံ တရားလို၏ ရှုပ်
 အတွင်းမှ ရာတန် ငွေစက္ကူ ၃ ချပ် တွေ့ရှိကြောင်းကို ရေးမှတ် ဖော်ပြထားသည်။
 အယူခံ တရားလိုကလည်း ထို ရှာဖွေပုံစံ၌ လက်မှတ်ရေးထိုးလေသည်။ ၎င်း
 မသိနားမလည်သော သာမန် အရပ်သားတယောက် မဟုတ်။ အထူးသတင်း
 လှမ်းရေးဌာန ရဲအုပ်ဖြစ်၍ အယောင်ယောင်အမှားမှား ရှာဖွေ ပုံစံကို လာ
 ထိုးမိသည် မဖြစ်တန်ရာ။

အယူခံ တရားလို ထူသော သက်သေများ၏ ထွက်ဆိုချက်များကို
 လွှတ်တော် စီရင်ချက်၌ သေချာကျနစွာ အကြောင်းယူ၍နှင့်တကွ သုံးသပ်
 ထားသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ လာဘ်ပေး လာဘ်ယူကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ထွက်ဆို
 အက်ခိုက်ရီ (ခံပြ ၄) နှင့် အယ်ဒါစမ်း (ခံပြ ၅) တို့၏ သက်သေခံချက်မျှ
 ခြေခြေမြစ်မြစ်မရှိလှချေ။ အရပ်လူကြီး အစ်စမိုင်အင် (ခံပြ ၃) မှာလည်း ထိုက
 ပတ်သက်၍ ဘာမျှ မသိချေ။ ရဲမှူး ဦးမောင်မောင် (ခံပြ ၂) သည် အယူခံတ
 အား၊ ကေး၊ ဘီ၊ ဘီဟားရားအိမ်ရှိ နိုင်ငံခြားသားများကို စစ်ဆေးရန် စေခိုင်းသည့်
 မှန်၏။ သို့သော် အယူခံ တရားလိုသည် ငွေကိုလည်းတောင်း၊ ထောက်ခံစာကို
 တောင်းသည်ကိုထောက်သော် ယင်းသို့ စေခိုင်းခံရသည်ကို အခွင့်ကောင်းယူပြီး
 ဆိုသောငွေနှင့် ထောက်ခံစာကိုရလျှင်၊ ထိုထောက်ခံစာကို အကြောင်းပြုပြီး
 ဘီ၊ ဘီဟားရားမှာ ပြစ်မှုတစ်ခုတရာ မရှိကြောင်း အစီရင်ခံမည် ကြံစည်ဟန်တူ
 အထက်ဖော်ပြပါ အကြောင်းများကြောင့် အယူခံကို ပလပ်လိုက်သည်။

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

ဘားမားကိုး (လ်) စတိုးလီမိတက် (လျှောက်ထားသူ)

နှင်း

ညီထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ အလုပ်သမား ဝန်ကြီးဌာန၊
အတွင်းဝန် ပါ ၂ (လျှောက်ထားခံရသူများ)*

† ၁၉၅၉
ဖေဖော်ဝါရီလ
၂၀ ရက်။

၅၅ ခုနှစ်၊ အစိုးရအမိန့်ဥပစာ (နှင်ထုတ်ခြင်း) အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၊ နှင်ထုတ်နိုင်သည့်အာဏာ အကျုံးဝင်ရန်အချက် ပုဒ်မ ၆ အရ၊ ပိတ်ပင်ထားသည့်ပြဋ္ဌာန်းချက်၊ အမှုခေါ် စာချွန်တော် အမိန့်ထုတ်ပြန်နိုင်သည့် အာဏာနှင့် မသက်ဆိုင်၊ ၎င်းအာဏာမျိုးကို မည်သည့် တရားဥပဒေ မျိုးနှင့်မျှ ချွတ်ချယ် ကန့်သတ်နိုင်ခွင့်မရှိ။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ အစိုးရအမိန့်ဥပစာ (နှင်ထုတ်ခြင်း) အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃ နှင့် ကျုံးဝင်ရန်မှာ သက်ဆိုင်ရာအာဏာပိုင်ထံမှ အခွင့်ပြုချက်မရဘဲ အမိန့်ငါးသည်၊ အခြားသူတစ်ဦးဦး ဘေး၊ တဆင့်ငှါးရမ်းမှသာလျှင် အကျုံးဝင်မည်ဖြစ်သည်။ လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် ၂ ဖြစ်သူ ကုန်မြို့၊ ပြည်ထောင်စု အာမခံ စံနစ်အဖွဲ့က အချင်းဖြစ် အမိန့်ဥပစာ၏ ပိုင်ရှင်ဖြစ်လာသည့်အချိန်၏ ဘက်ပိုင်းတွင် တဦးဦးအား လျှောက်ထားသူ ဘားမားကိုး (လ်) စတိုးလီမိတက်က အငှါးချထား၍ ဧရာဝတီတိုင်းစစ်ဌာနမှသာလျှင် ဤဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့် အကျုံးဝင်မည်ဖြစ်သည်။ ယခု နှစ်တွင် လျှောက်ထားသူများက တဆင့်ငှါးရမ်းခွဲခြင်းမှာ ပြည်ထောင်စု အာမခံစံနစ်အဖွဲ့က ရှင်ဖြစ်လာသည့် နောက်ကာလတွင်မှမဟုတ်ဘဲ၊ ရှေးအစဉ်အဆက်ကပင် ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်လာခဲ့ ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ အဖွဲ့က ဝယ်ယူစဉ်အချိန်ကပင်လျှင် တဆင့်ငှါးဖြစ်သည်။

အဆိုပါအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၆ တွင် အာဏာပိုင်တဦးဦးက ထုတ်ဆင့်သည့်အမိန့်သည်၊ မခိုင်လုံဟု ှိသည့် တရားရုံးတွင်မှ ငြင်းဆိုပိုင်ခွင့်မရှိစေရဟူ၍ တရားရုံးများအား ပိတ်ပင်ထားသည့် ပြဋ္ဌာန်း ခ်မှာ မူလအခွင့်အရေးများကို ထိပါးခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၅ အရ၊ ဤ ခေတ်က အမှုခေါ် စာချွန်တော်အမိန့် ထုတ်ပြန်နိုင်သည့်အာဏာနှင့် မသက်ဆိုင်သည်မှာ ထင် ခးသည်။ ဤရုံးတော်ရှိ ဤကဲ့သို့သော အာဏာမျိုးကို မည်သည့်တရားဥပဒေမျိုးနှင့်မျှ ချွတ်ချယ် နှိပ်သတ်ပိုင်ခွင့်မရှိချေ။

* ၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ တရားမအသေးအဖွဲ့ လျှောက်လွှာအမှတ် ၁၂၃။

† နိုင်ငံတော်တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း၊ နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီး ဦးချန်ထွန်း၊ နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီး ဦးအောင်သာကျော်တို့ ရွှေမှောက်တွင် တရားဝန်ကြီး ဦးချန်ထွန်းက အမိန့်ချမှတ်သည်။

၁၉၅၉
ဘားမား
ကိုး(လ်)စတိုး
လီမိတက်
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
တော်အစိုးရ၊
အလုပ်သမား
ဝန်ကြီးဌာန၊
အတွင်းဝန်ပါ ၂။

လျှောက်ထားသူအတွက်။ ။ဦးညွန့်ဟန်ကလိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။
လျှောက်ထားခံရသူများအတွက်။ ။အစိုးရရှေ့နေကြီး၊ ဦးလှမောင်က လို
ဆောင်ရွက်သည်။

တရားဝန်ကြီးဦးချန်ထွန်း။ ။ဤအမှုတွင် အခင်းဖြစ် အဆောက်အဦ ဥပစ
ရန်ကုန်မြို့၊ ဆိုးလေဘုရားလမ်း၊ အမှတ် ၁၄၀၊ ၁၄၂၊ ၁၄၄၊ ၁၄၆ ၏ အောက်ဆုံးအ
ဖြစ်သည်။ ထိုအောက်ဆုံးအထပ်နှင့် အဆောက်အဦ တခုလုံးကို မူလကလျှူဘန်းဆိုး
ပိုင်ခဲ့လေသည်။ အဆိုပါ အောက်ဆုံး အထပ်တွင် လက်ရှိနေထိုင် လုပ်ကိုင် လ
များမှာဘားမားကိုး(လ်)စတိုးလီမိတက်၊ ကစ်ဒီကို ဘားမား ကော်ဖီဟောက်(စ်
အာ(ရ်) အာ(ရ်) ဂန္တီ ကုမ္ပဏီတို့ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ မူလပိုင်ရှင်ထံမှ ၎င်းတထပ်လ
တွက်ဘားမားကော်ဖီ ဟောက်(စ်)လက်ရှိထားသည့် နေရာမှတပါး ဘားမားကိုး(စ်
စတိုးက အိမ်ငှါးအဖြစ် ခံယူပြီးလျှင်၊ ကစ်ဒီကို ကုမ္ပဏီကို တဆင့် အငှါးချပေး
လေသည်။ ထို့နောက် ဘားမားကိုး(လ်)စတိုးကို ပိုင်ဆိုင်ခဲ့သည်။ အာ(ရ်) အာ
ဂန္တီကလည်း နေရာ အစိတ်အပိုင်းတခုတွင် ဆိုင်ဖွင့်ထားခဲ့လေသည်။ ၁၉၅၇ ခု
ဖေဖော်ဝါရီလလောက်က ဘားမားကိုး (လ်) စတိုး လီမိတက်ကို ယခုလက်ရှိ အ
များက အပိုင်ဝယ်ယူလိုက်ပြီးသည့်နောက် အိမ်ပိုင်ရှင်သို့ ၎င်းတို့ကပင် အိမ်ငှါး
ဆက်လက်၍ ပေးလာခဲ့ကြလေသည်။ အာ(ရ်)အာ(ရ်)ဂန္တီထံမှမူ မိမိတို့၏သေ
တူညီချက်ဖြင့် နေထိုင်သူများမဟုတ်၍ တောင်းခံခြင်း မပြုခဲ့ချေ။ ၁၉၅၇ ခု
ဇူလိုင်လ ၁၇ ရက်လောက်က မူလပိုင်ရှင်ထံမှ ထိုအဆောက်အဦ တခုလုံးကို
ထောင်စု အာမခံစံနစ်အဖွဲ့က အပိုင် ဝယ်ယူခဲ့လေသည်။ ထိုသို့ အပိုင်ဝယ်ယူ
အချိန်မှစ၍ ယခုလျှောက်ထားသူ ဘားမားကိုး (လ်) စတိုးထံမှ အိမ်လက်ကိုတော
လက်ခံ၍ လာခဲ့သည်မှာ ၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလအထိ ဖြစ်လေသည်။ ၁၉၅၈ ခု
မတ်လ ၂၅ ရက်နေ့တွင် အဆိုပါ ပြည်ထောင်စု အာမခံ စံနစ်အဖွဲ့၏ အုပ်ချုပ်
အရာရှိက လျှောက်ထားသူ ဘားမားကိုး (လ်) စတိုးသို့ အဆိုပါ အိမ်ဥပစာမှ မိ
တဆင့်အငှါးချထားသူများနှင့်တကွ ချက်ခြင်း ထွက်ခွာသွားရန် နို့တစ်စာပေး
လေသည်။ ထိုနို့တစ်စာ၏ အဆိုမှာ ၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ အစိုးရ အိမ်ဥပစာ (နှင်ထုတ်ခြ
အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃ (၁) အရ၊ ဘားမားကိုး (လ်) စတိုးသည်၊ ပြည်ထောင်စုအ
စံနစ်အဖွဲ့ဖြစ်သော ပိုင်ရှင်၏ သဘောတူညီချက် မရယူဘဲ အိမ်ဥပစာ၏ အစိတ်အပိုင်း
အခြားသူများသို့ တဆင့်အငှါးချ ထားသောကြောင့် အဆိုပါ ဥပဒေတွင် ပါရှိသော
အာဏာကို သုံးစွဲလျက် ဤကဲ့သို့ နှင်ထုတ်ရခြင်း ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြထားလေသ
ဤနို့တစ်စာပေးရခြင်းမှာ အဆိုပါ ပုဒ်မ ၃ အရ၊ အမိန့်တခုကို ချမှတ်သောကြော
ဖြစ်လေသည်။ အဆိုပါ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅ အရ နိုင်ငံတော်အစိုးရထံသို့ အယူခံ

ဘ်လည်း၊ မူလ အမိန့်အတိုင်း တည်စေရမည်ဟု အယူခံဆိုင်ရာက အမိန့်ချမှတ်လိုက်သည်။ ထိုအမိန့်များကို မကျေနပ်သဖြင့် ဤရုံးတော်သို့ ဤအမှုရောက်လာခြင်း ျစ်သည်။

အထက် အဆိုပါ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃ နှင့် အကျုံးဝင်ရန်မှာ သက်ဆိုင်ရာ အာဏာ ထံမှ အခွင့်ပြုချက် မရဘဲ အိမ်ငှါးသည် အခြားသူ တဦးဦးအား၊ စာဆင့်ငှါးရမ်းမှ ယူ၍ အကျုံးဝင်မည်ဖြစ်သည်။ ယခုအမှုတွင် လျှောက်ထားသူများက တဆင့် ရမ်းခွဲခြင်းမှာ ပြည်ထောင်စု အာမခံ စံနစ်အဖွဲ့က ပိုင်ရှင်ဖြစ်လာသည့်နောက် ဘလတင်မှမဟုတ်ဘဲ ရှေးအစဉ်အဆက်ကပင် ပြုလုပ် ဆောင်ရွက်လာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ နွဲ့က ဝယ်ယူစဉ် အချိန်ကပင်လျှင် တဆင့်ငှါးဖြစ်သည်။ ကစ်ဒီကိုသည် ထိုဥပဒေတွင် နှံ့ပြီးဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် အဖွဲ့က လျှောက်ထားသူများထံမှ လခကို ခံယူလျက် လာခဲ့ ျည်အပြင်၊ ကစ်ဒီတို့သံမှလည်း လခတောင်းခံခြင်းမရှိခဲ့သောကြောင့် လျှောက် ဘေးသူများက ကစ်ဒီတို့သို့တဆင့် အငှါးချထားသည်ကို သဘောတူခဲ့သည်ဟု ယူဆ ျည်ဖြစ်သည်။ လျှောက်ထားသူများသည်၊ ကစ်ဒီကိုအား ဥပဒေမှ နှင်ထုတ်ပိုင်ခွင့် ပူများ မဟုတ်ကြောင်းကိုလည်း သတိချပ်အပ်သည်။ အဖွဲ့က ပိုင်ရှင်ဖြစ်လာသည့် ချိန်၏ နောက်ပိုင်းတွင် တဦးဦးအား အငှါးချထား၍ ဝင်ရောက်နေထိုင်စေခွင့် နှံ့သာလျှင် ဤဥပဒေ၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့် အကျုံးဝင်မည်ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ အက် ခဒေ ပုဒ်မ ၆ တွင် အာဏာပိုင် တဦးဦးက ထုတ်ဆင့်သည့်အမိန့်သည်၊ မခိုင်လုံဟု ျ်သည့် တရားရုံးတွင်မှ ငြင်းဆိုပိုင်ခွင့် မရှိစေရဟူ၍ တရားရုံးများအား ပိတ်ပင် ဘေးသည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်မှာ ဤရုံးတော်က ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံ ဥပဒေ ၂၅ အရ ပ်နှင်းထားသော မူလ အခွင့်အရေးများကို ထိပါးခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အမှုခေါ် ခချန်တော်အမိန့် ထုတ်ပြန်နိုင်သည့် အာဏာနှင့် မသက်ဆိုင်သည်မှာ ထင်ရှားသည်။ ဤရုံးတော်ရှိ ဤကဲ့သို့သော အာဏာမျိုးကိုမည်သည့်တရားဥပဒေမျိုးနှင့်မျှ ချုတ်ချယ် န်သတ်ပိုင်ခွင့်မရှိချေ။ ထို့ကြောင့် အဆိုပါ အိမ်ဥပဒေနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လျှောက် ဘေးသူဘေးမားကီး(လ်)စတိုးလီမိတက် အပေါ်တွင် ပြည်ထောင်စုအာမခံစံနစ်အဖွဲ့က ၃၅၅ ခုနှစ်၊ အစိုးရ အိမ်ဥပဒေ (နှင်ထုတ်ခြင်း) အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃ ကို ရည်ညွှန်း၍ ျတ်ပြန်သည့်အမိန့်ကို စရိတ်နှင့်တကွ ပယ်ဖျက်လိုက်သည်။

ဤရုံးတော်တွင် ရှေ့နေခမှာ ငွေ ၈၅ ဖြစ်သည်။

၁၉၅၉
ဘေးမား
ကီး(လ်)စတိုး
လီမိတက်
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာ နိုင်ငံ
တော်အစိုးရ၊
အလုပ်သမား
ဝန်ကြီးဌာန၊
အတွင်းဝန်ပါ ၂။

၁။ ။ဦးစောပါ ၅ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ မြန်မာပြည်စီရင်ထုံးများ
မျက်နှာ ၂၄၉။ ။မမာမာနှင့်ရဲအုပ်၊ အလုံဌာနာ။ ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ မြန်မာပြည် စီရင်ထုံးများ၊
မျက်နှာ ၂၁၄ ကို ရည်ညွှန်းသည်။

၁၉၅၉
ဦးစောဟန်
နှင့်
ဦးအုံးခင် ပါ ၄။

လျှောက်ထားသူအတွက်။ ။ဒေါ်တာဘမောင်က လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထား ခံရသူများအတွက်။ ။ဒေါက်တာမောင်က လိုက်ပါဆောင်ရွက်
သည်။

တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီး။ ။ယခု လျှောက်ထားသူ ဦးစောဟန်သည်၊ ဗမာ့ခေတ်
အုံးခင်နှင့် အခြား ၅ ဦးအပေါ်တွင် အသရေပျက်မှုနှင့်တရားစွဲပြီး လျော်ကြေးငွေ
၁၀၀,၀၀၀ ကျပ် တောင်းဆိုရာ၊ တရား လွှတ်တော် မူလ ရုံးက လျော်ကြေးငွေ
၁၀၀,၀၀၀ ကျပ်ပေးစေရန် လျှောက်ထားခံရသူများအပေါ်၌အမိန့်ချမှတ်ခဲ့လေသည်။
လျှောက်ထားခံရသူများ အယူခံဝင်ရာတွင် အယူခံရုံးတော်က လျှောက်ထားသူ
အပေါ်၌ ဗမာ့ခေတ်သတင်းစာတွင် ညစ်ညစ်ညမ်းညမ်းစွပ်စွဲသည်များမှာအခြေအမြစ်
ဦးမရှိကြောင်းပေါ်လွင် ထင်ရှားသည်ဟု မူလရုံးတော် ဆုံးဖြတ်သည့်အတိုင်းပင်
ဦးဖြတ်၏။ သို့သော်ငြားလည်း ချမှတ်သောလျော်ကြေးငွေ ၁,၀၀,၀၀၀ ကျပ်မှာ
အဆမတန်များလွန်းလှသည်ဟုယူဆသဖြင့် ငွေ ၃,၀၀၀ ကျပ် သာလျှင် လျော်ကြေး
ဖြစ် ပေးဆောင်စေရန်အမိန့် ချမှတ်ခဲ့လေသည်။

လျော်ကြေးငွေ မည်ရွေးမည်မျှ ပေးဆောင်သင့်သည် ဆိုသည့်ပြဿနာနှင့် စပ်
၍ဦး၍ မူလ ရုံးတော်၏ အမိန့်ကို အလွယ်တကူ မပယ်ဖျက်သင့်ကြောင်း။ ထိုရုံးတော်
မှတ်သောအမိန့်မှာ ဥပဒေမူတရပ်ရပ်နှင့် ဖီလာဖြစ်လျှင်သော်၎င်း၊ ချမှတ်သော
လျော်ကြေးငွေမှာ အဆမတန် များလွန်းပြီး တရားလို နှစ်နာချက်နှင့် အလျဉ်းပင်
ကိုက်ညီလျှင်သော်၎င်း အမှားမှား အယွင်းယွင်း ချမှတ်မှသာလျှင် ထိုအမိန့်ကို
အယူခံရုံးတော်က ဝင်ရောက် စွက်ဖက်အပ်သည်ဟူသော မူတရပ်ကို အယူခံရုံးတော်က
ပိုက်နာကျင့်သုံးခဲ့လေသည်။ ယင်းသို့ လိုက်နာကျင့်သုံးသောမူမှာ အယူခံရုံးတော်၏
အတ္တနောမတိ မဟုတ်ချေ။ အထောက်အထား အကိုးအကားနှင့်တကွသော မူဖြစ်
သည်။ ထိုမူမှာ လျော်ကန်သင့်မြတ်သော မူတရပ်ဖြစ်သည်ဟု ဤရုံးတော်က
သဘောတူညီသည်။

ထိုမူကို နှစ်လုံးသွင်း၍ လျှောက်ထားသူအပေါ်၌ စွပ်စွဲသောအချက်မှာ ဘတ်ရှူသူ
ရိသတ် မြောက်မြားသော သတင်းစာတွင် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်ကို၎င်း၊ အယတ္တမာ
နှစ်ညမ်းသည်ကို၎င်း၊ လျှောက်ထားခံရသူများ၏ အပြုအမူ စသည်အချက်များကို

၁၉၅၉ ဦးစောဟန် နှင့် ဦးအုံးခင် ပါ ၄။

၎င်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားပြီးလျှင် မူလရုံးတော်ချမှတ်သော လျော်ကြေးငွေ ၁,၀၀၀ ကျပ်မှာ များလွန်းလှသဖြင့် အကြောင်းခြင်းရာအားလုံးကိုထောက်၍လျော်ကြေး ၃,၀၀၀ ကျပ်ချမှတ်လျှင် သင့်တော်မည်ဖြစ်ကြောင်းဆုံးဖြတ်ပြီးလျှင် လျော်ကြေး ၃,၀၀၀ ကျပ်ပေးစေရန် အယူခံရုံးတော်က အမိန့်ချမှတ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ၂ ဦး ၂ ဘ သောအမှုသည်များ၏ ပညာရှိရှေ့နေကြီးများ တင်ပြသော အထောက်အထားများ သတ္တုချကြည့်ရာတွင် အလားတူအမှုများ၌ အဓိကအားဖြင့် အသုံးပြုသောအထက် ဖော်ပြခဲ့သောမူများကို သုံးသပ်ပြီး မည်ကမတ္တမျှဖြစ်သော လျော်ကြေးငွေမှသာ အပြစ်ဒဏ်အနေဖြင့် ပေးဆောင်စေသော ကြီးလေးသော လျော်ကြေးငွေအ အလျဉ်းသင့်သလို ပေးဆောင်စေရန် အမိန့် ချမှတ်နိုင်ကြောင်း။ သို့သော် မည်သ အကြောင်းခြင်းတမျိုး၌ မည်သို့သော စံနှုန်းဖြင့် လျော်ကြေးငွေ ပေးဆောင်စေရမ ဟူ၍ကား အတိအကျ ဆုံးဖြတ်နိုင်စွမ်း ရှိမည်မဟုတ်ကြောင်းနှင့် စီရင်ထုံးတ ချမှတ်ထားသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ ယင်းသို့သော ဆုံးဖြတ်ချက်မှာ မှန်ကန်သည် ယူဆရပေမည်။ အကြောင်းသော်ကား လူအမျိုးမျိုး၊ နတ်အထွေထွေရှိသဖြင့် လူတ တယောက်၏စိတ်ဓါတ်၊ ပတ်ဝန်းကျင်၊ ယဉ်ကျေးမှု အဆင့်အတန်းတို့မှာ အခြား တဦးဘဒယာက်၏ စိတ်ဓါတ်၊ ပတ်ဝန်းကျင်၊ ယဉ်ကျေးမှု အဆင့်အတန်းနှင့် ထပ် ထပ်မျှ မတူကြသဖြင့် မူခင်းကိစ္စတစ်ခု၌ ပေါ်ပေါက်သော အခြင်းအရာများ၊ အထူးသဖြင့် ယခုကဲ့သို့သော အသရေပျက်မှုမျိုးတွင် ပေါ်ပေါက်သော အခြင်းအ များမှာ အခြားမူခင်းကိစ္စတစ်ခု၌ ပေါ်ပေါက်သော အခြင်းအရာများနှင့် ထပ်တူထင် မဖြစ်နိုင်ချေ။

ထို့ပြင် ယခု လျှောက်ထားသည်မှာ တရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၆ ဖ ဖြစ်ရကား၊ ယင်းအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅ အရ တင်သွင်းသော အယူခံမှုမျိုးမဟုတ်ပေ ထိုပုဒ်မ ၆ အပ်နှင်းသော အာဏာသည်၊ ပုဒ်မ ၅ အရ အပ်နှင်းသော အယူခံ အာဏာများကို ကြည့်၍ ကြွင်းကျန်သော အာဏာများသာဖြစ်သဖြင့် သာမန် မှ ယွင်းရုံမျှနှင့် ဝင်ရောက် စွက်ဖက်ခြင်း မပြုသင့်ကြောင်း အရေးကြီးသော အချ များတွင် တရားစီရင်ရေး လမ်းကြောင်း အလွဲလွဲ အချော်ချော် ဖြစ်နေသည် ပြန်လည် ပြုပြင် ဖြောင့်မတ်ပေးရန် လိုအပ်သည့်ကိစ္စနှင့် အလားတူ အရေးကြီးပေ ကိစ္စများတွင်သာ ဝင်ရောက် စွက်ဖက်သင့်ကြောင်းကို တရားမမှုများနှင့်စပ်လျဉ်း ရှေ့၊ ဟယူးဝီးနှင့် အယ်(လ်)၊ ကေး၊ ဆိုင်ရာဘူးနိုင်ဒူး (၁) ၌၎င်း၊ ရာဇဝတ်မှုများနှင့် လျဉ်း၍ ဦးစောပါ ၅ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် (၂) နှင့် မမာမာနှင့် ရဲအ

(၁) ၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ မြန်မာပြည်စီရင်ထုံးများ စာမျက်နှာ ၈၁။
(၂) ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ မြန်မာပြည်စီရင်ထုံးများ စာမျက်နှာ ၂၄၉။

လုံခြုံစွာ (၃) စသော အခြား စီရင်ထုံးဦးစီး၊ ဤရုံးတော်က ထုံးတမ်းစဉ်လာအဖြစ်
တတ်မှတ်ခဲ့လေပြီ။

နိဂုံးချုပ်အားဖြင့် ဖော်ပြလိုသည်မှာ၊ လျှောက်ထားသူ ဦးစောဟန်၏ ဂုဏ်သိက္ခာ၌
စွန့်မထင်ကြောင်း။ ယခုကဲ့သို့သော အမှုမျိုးတွင်လျော်ကြေးငွေ ၃,၀၀၀ ကျပ်ထက်
၍မချမှတ်သင့်ဟုမယူဆကြစေလိုကြောင်းဖြစ်သည်။ သို့သော်ငြားလည်းလျော်ကြေး
၃ အတန်ငယ်ပိုသည်။ သို့တည်းမဟုတ် အတန်ငယ် လျော့သည် ဆိုသည့်အချက်မှာ
ဦးနှုတ်ဦး ယူဆချက်ကဲ့လွဲနိုင်သော အချက်မျိုးဖြစ်ကြောင်းကို သတိချပ်ရပေမည်။

အထက်ပါ အကြောင်းများကြောင့် ဤအယူခံရန် အတွက် အခွင့်ထူးပေးရန်
လျှောက်လွှာကိုပယ်လိုက်သည်။ အမှုသည်များသည်၊ မိမိတို့ကုန်ကျစရိတ် အသီးသီးကို
မိတို့ ကျခံကြစေ။

၁၉၅၉
ဦးစောဟန်
နှင့်
ဦးအုံးခင် ပါ ၄။

SUPREME COURT.

† S.C.

1959

March 19.

ANARKALI (APPLICANT)

V.

THE FINANCIAL COMMISSIONER (COMMERCE)
RANGOON, AND ONE (RESPONDENTS). *

*Court Fees Act, s. 19H—Purpose of intimating Collector under—S.19H (3)
(4)—Powers of Collector under—Time limit for making motion under
s. (4)—S. 19H (8)—Rule making power under—Rules to facilitate enquiry
and to provide for provisional orders which are “provisional” and “final
so far as Collector is concerned—S. 19H (7)—Order passed by Court under
Really final—Rule 4 (iv)—Provisions regarding payment in—Outside s.
of—Financial Commissioner to act within ambit of Act—S. 19E—Step to
taken before proceeding under—Disability of Financial Commissioner
initiate action under.*

The purpose of intimating the Collector under s. 19H of the Court Fees Act in regard to applications for Probate and Letters of Administration is to enable him to check the valuation placed upon the estate. Sub-s. (3) enables the Collector to inspect the Court records, to take copies, to make enquiry and to insist upon the attendance of petitioner and witnesses for enquiry. After such an enquiry, he thinks that the estate is undervalued he may call upon the petitioner to amend his valuation in Court. If the petitioner refuse to amend his valuation then the Collector may move the Court for an enquiry under sub-s. (4). According to proviso to sub-s. (4) this motion by the Collector has to be made within six months of the date the inventory is filed in Court.

Rules to be found on page 37 of the Burma Stamp Manual were framed under sub-s. (8) of s. 18H and, on the whole, they are meant to facilitate enquiry. The Rules provide for a provisional order contemplated to be passed after a preliminary enquiry, but these orders are “provisional” and “final” in so far as the Collector is concerned for the really final order has to be passed by the Court under sub-s. (7) of s. 19H.

The rule making power under sub-s. (8) is only in respect of procedure to be followed in enquiries under sub-s. (3); and thus the provisions in Rule 4 regarding payment would be outside the scope of rule-making powers.

The Rules are at best directions to the Collector to keep the Financial Commissioner informed of the discovery of the undervaluation of an estate. Whatever the Financial Commissioner does must be within the ambit of the Court Fees Act. If it is intended to take proceedings under s. 19E, the Court should be moved for enquiry under s. 19 (4).

* Civil Misc. Application No. 108 of 1958.

† Present: U MYINT THEIN, Chief Justice of the Union, U CHAN HTA J. and U BO GYI, J.

Nakunja Rani Chowdhurani v. The Secretary of State, (1916) I.L.R. 43 Cal. 30, referred to.

In the absence of an application by the petitioner for action under s. 19E the Financial Commissioner himself cannot initiate action under that section and the order of the Financial Commissioner following such action is one made without jurisdiction.

Cyaw Khin for the applicant.

Ila Maung (Government Advocate) for the respondents.

The judgment of the Court was delivered by the Chief Justice of the Union

U MYINT THEIN, C.J.—In Civil Miscellaneous Application No. 20 of 1952 of the District Court of Amherst, Deota Singh as agent for Anarkali applied for Letters of Administration in respect of the estates of her deceased husband Balaram Singh. Certain assets and debts were mentioned but for the purpose of the application before us we need mention only two of the assets—a 5/18th share in a mill at Chaungzon in Amherst District (this share being valued at Rs. 14,600) and a 2/5th share in a barracks and site at Thaton (this share being valued at Rs. 1,000). The total assets were shown as Rs. 28,200 and deducting debts to the extent of Rs. 11,200, the estate of Balaram Singh was valued at Rs. 17,000 nett.

The usual intimation regarding the presentation of the petition was sent to the Collectors of Thaton and Amherst. The Collector, Thaton, was prompt. He found that the share in the barracks and site was undervalued to the extent of K 1,000 and having discovered that the grant of Letters had already been made on 17th July 1952 and Court fee of Rs. 580 paid in, he called upon the petitioner to pay an extra sum of Rs. 30 on the amount undervalued and this sum was paid in on December 15, 1952. * Actually the fee should have been calculated at 4 per cent and K 40 would have been the correct amount.

The Collector, Amherst, asked the valuation in respect of the mill in Chaungzon to be made by

S.C.
1959

ANARKALI
v.
THE FINANCIAL COM-
MISSIONER
(COMMERCE)
RANGOON,
AND ONE.

S.C.
1959
ANARKALI
v.
THE FINAN-
CIAL COM-
MISSIONER
(COMMERCE)
RANGOON,
AND ONE.

various people and the matter dragged on for two years. All this was unnecessary for the mill had been sold, with the permission of the Court, early in 1953 and the purchase price would have indicated the correct value. On 1st June 1954 the Township Officer at Chaungzon recommended that this purchase price of K 65,000 be accepted as the correct value. He reported however that the land on which the mill stood (it may be that the mill was dismantled and removed) should be valued at K 2,212 for one plot and K 88.2 for another, a total of K 2,300.25. Now, even on the total valuation of mill and site, which would come to K 67,300.25, the share of the deceased being only 5/11 it would be K 18,694. The Collector two years later in accepting the Township Officer's report, held that the value of the mill and site was K 70,923. It is not known how this figure was arrived at. He also assumed that the entire mill belonged to Balaram Singh. An order calling upon the petitioner to show cause why she should not amend her valuation was passed by the Collector on 11th July 1956. It must be noted that the petitioner had filed her inventory on 10th January 1953 and her accounts on 30th May 1953.

The Collector's order did not reach the petitioner but since by then the Financial Commissioner, who had come to know about the matter, was insisting upon its early disposal, the Collector passed another order on 31st August 1956 fixing the value of the estate at K 83,523. He called upon the petitioner to pay an extra K 2,240. This order reached the petitioner's agent, Deota Singh and he naturally wrote in to enquire how the figure was arrived at and asked that he may be given an opportunity to show cause (*vide* his letter dated the 16th November 1956 in the Collector's file). The Collector, instead of allowing the petitioner to show cause, sought the Financial Commissioner's orders. By a letter dated the 18th February 1957

the Financial Commissioner pointed out that the fee chargeable was 5 per cent on the value of the estate which, according to the Collector's calculation, was over K 50,000. He fixed the excess fee payable at K 3,110. On the 10th August 1957 the Financial Commissioner, by a letter directed Deota Singh to pay in this amount. The latter protested. On the 3rd December 1957 he was informed by letter that he should first pay in the sum and later seek a refund under section 19A of the Court Fees Act. Deota Singh continued his protests and finally by an order dated the 25th July 1958, the Financial Commissioner confirmed his previous orders for the levy of an additional of K 3,110.

This order is now sought to be quashed. Notice was issued to the Financial Commissioner and though he has submitted no returns he has sent the records of the case. Basically the order is wrong, for calculation should have been made in respect of the deceased's share in the mill and not on the value of the mill itself. If the calculation is made on the share, the total value of the estate is still under K 50,000 and the Court fee leviable is 4 per cent.

It is urged that the Financial Commissioner had no authority to pass the order of the 25th July 1958 and we must examine the position.

Now, the purpose of intimating the Collector under section 19H of the Court Fees Act in regard to applications for Probate and Letters of Administration is to enable him to check the valuation placed upon the estate. Sub-section (3) enables the Collector to inspect the Court records, to take copies, to make enquiries and to insist upon the attendance of the petitioner and witnesses for an enquiry. If, after such an enquiry, he thinks that the estate is undervalued he may call upon the petitioner to amend his valuation in Court. If the petitioner refuses to amend his valuation then the Collector may move the Court for an enquiry under sub-section (4) and the finding

S.C.
1959

ANARKALI
v.
THE FINAN-
CIAL COM-
MISSIONER
(COMMERCE)
RANGOON,
AND ONE.

S.C.
1959
ANARKALI
v.
THE FINAN-
CIAL COM-
MISSIONER
(COMMERCE)
RANGOON,
AND ONE.

of the Court is final under sub-section (7). According to the proviso to sub-section (4) this motion by the Collector has to be made within six months of the date the inventory is filed in Court. Section 19-I (2) specifically provides that the grant of Probate or Letters "shall not be delayed by reason of any motion made by the Collector under section 19H sub-section (4)."

The Collector, Amherst, reached his finding only on the 11th July 1956. The inventory had been filed as far back as the 10th January 1953 and therefore because of the statutory time limit any motion for an enquiry by Court was barred. Faced with this situation the Collector resorted to the Rules framed under sub-section (8) of section 19H. These Rules are to be found on page 37 of the Burma Stamp Manual. There are only six rules and, on the whole, they are meant to facilitate an enquiry.

The Rules provide for a provisional order contemplated to be passed after a preliminary enquiry. Next, after the petitioner is called in, a final order is contemplated. But these orders are "provisional" and "final" in so far as the Collector is concerned for the really final order has to be passed by the Court under sub-section (7) of section 19H.

Rule 4 (iv) reads—

"If the final order finds that the property has been undervalued the Collector shall issue a notice to the applicant to amend his valuation (if the grant has not been made) or to pay to the Collector the additional Court fee (if the grant has been made) and, if the request is not complied with, the Collector shall move the Court under section 19H (4) in due time."

The first part of the rule is straightforward but the distinction in procedure depending upon whether the grant has been made or not made complicates the issue. The time limit begins, according to the proviso to section

19H (4) only from the time the inventory is filed. Furthermore, the rule making power under sub-section (8) is only in respect of procedure to be followed in enquiries under sub-section (3); and thus the provisions in Rule 4 (iv) regarding payment would be outside the scope of rule-making powers.

Rule 4 (v) reads—

“When an additional Court fee is paid to the Collector under the above stated procedure he shall forward it, with the grant, to the Financial Commissioner for action under section 19E and 29J (2).”

“Section 29J (2)” is obviously a misprint for “19J (2)”.

Rule 5 reads—

“In the event of undervaluation coming to the notice of the Collector after the expiry of six months allowed by the proviso to section 19H (4) for moving the Court to hold an enquiry or in any case the Collector is time barred by that proviso from moving the Court in accordance with Rule 4 (iv), the Collector shall inform the Financial Commissioner and shall remind the petitioner that he may apply to the authority under section 19E and shall warn the petitioner of the penalties to which he may become liable under section 19G.”

Clearly the Rules attempt to meet a situation when, for any reason, the Collector had failed to move the Court within the time limit. The Rules are at best directions to the Collector to keep the Financial Commissioner informed of the discovery but what the Financial Commissioner does must be within the ambit of the Court Fees Act.

The Financial Commissioner has purported to have acted in this case under section 19E but, as pointed out in *Nakunja Rani Chowdhurani v. The Secretary of State* (1), if it is intended to take proceedings under section 19E, the Court should be moved for an enquiry under section 19 (4). No such step was taken presumably because of

S.C.
1959
ANARKALI
v.
THE FINAN-
CIAL COM-
MISSIONER
(COMMERCE)
RANGOON,
AND ONE.

(1) (1916) I.L.R. 43 Cal. 230.

S.C.
1959
ANARKALI
v.
THE FINAN-
CIAL COM-
MISSIONER
(COMMERCE)
RANGOON,
AND ONE.

the time bar and thus, there was no compliance with statutory requirements. There is no application by the petitioner for action under section 19E; and in the absence of such an application the Financial Commissioner himself cannot initiate action under the section.

We are not unmindful of the provisions of section 19G which covers cases where due to a mistake, or because of subsequent discovery of property belonging to an estate, too low a Court fee had been paid initially. The petitioner in such cases is given six months of such discovery within which to make an application to the Financial Commissioner. Failure to make an application renders the petitioner liable to a penalty.

We are in the advantageous position of having all the relevant records before us and we can see that even initially, too low a Court fee had been levied by the District Court. The estate was valued at K 17,000. Under Article 11 of Schedule I of the Court Fees Act as amended by Act 39 of 1946 for an estate coming within the K 10,000—K 50,000 bracket, 4 per cent is leviable. The correct amount should be K 680. The Court has levied only K 580 and there has been an under-payment of K 100.

Secondly, in the Collector's Office at Thaton the petitioner was asked to pay K 30 on K 1,000. The amount should have been K 40. The difference is K 10.

Thirdly, we note that though the deceased's share in the mill at Chaungzon was estimated to be worth Rs. 14,600 at the time the petition was made, the petitioner actually obtained K 18,055, *vide* Accounts filed in the District Court. One should be satisfied that the petitioner could not have anticipated at the time the petition was filed that she would get so much. But as she did get it, Court Fees should be paid on the excess amount of K 3,455.

Fourthly, though the Accounts mention that the mill without the site was sold, the records do not show whether

the site without the mill would really be worth another K 2,300 as found by the Township Officer, Chaungzon. However, if the petitioner accepts this valuation then the share of the deceased, $\frac{5}{18}$ th of K 2,300, will be K 639.

Excess Court fee at 4 per cent seems payable on the third and fourth items. To this must be added the first two items of K 100 and K 10.

The applicant must be deemed to have discovered as from the date of this order that too low a Court Fee has been paid in respect of the estate of Balaram Singh and it would be advisable for her to make an immediate application under section 19G to the Financial Commissioner.

The Financial Commissioner's order dated the 25th July 1958 which purports to be one made under section 19E and which is mistakenly calculated on the value of the entire mill at Chaungzon, is quashed as one made without jurisdiction.

S.C.
1959

ANARKALI
v.
THE FINAN-
CIAL COM-
MISSIONER
(COMMERCE)
RANGOON,
AND ONE.

SUPREME COURT.

† S.C.
1959
April 6.

K. M. SULEMAN AND SIX OTHERS (APPLICANTS)

v.

E. K. MOIDEEN AND TWO OTHERS (RESPONDENTS). *

*Urban Rent Control Act, s. 16A—Order made under—When of no legal effect—
Sub-letting made in pursuance of—Not void—Transfer of Property Act,
s. 108—Right of tenant to sub-let.*

In respect of certain premises situated in an area to which s. 16A of the Urban Rent Control Act had not been extended, the Controller of Rents, upon application by a tenant, accorded permission to sub-let the premises. While such an order can have no legal effect, sub-letting by the tenant is valid under s. 108 of the Transfer of Property Act, in the absence of an agreement with the landlord, to the contrary.

H. Subramanyam and Po Shin for the applicants.

Maung Maung for respondent No. 1.

S. B. Leong for respondent No. 2.

The judgment of the Court was delivered by the Chief Justice of the Union

U MYINT THEIN, C.J.—In Revenue Proceedings No. 15/XIII-1 of the Assistant Controller of Rents, Insein, E. K. Moideen, lessee of a site for a Cinema, the property of K. M. E. Mohamed Cassim, deceased, sought permission to sub-let the same to Daw Kyin Myaing. An heir and legal representative in the person of Samad Cassim, a son of the deceased, appeared before the Assistant Controller and accorded his approval to the sub-letting and an order under section 16A of the Urban Rent Control Act allowing the application and directing the sub-lessee Daw Kyin Myaing to pay rent direct to Samad Cassim was passed on 9th January 1957.

* Civil Misc. Application No. 70 of 1958.

† *Present*: U MYINT THEIN, Chief Justice of the Union, JUSTICE U CHAN HTOON and JUSTICE U AUNG THA GYAW.

Another son and heir, K. M. Suleman, tried to have this order set aside in Review (in No. 38/XIII-1 of 1957-58) but the Assistant Controller of Rents invoked section 173 of the Limitation Act and rejected the application.

It seems that there are 12 heirs and legal representatives of the deceased K. M. E. Mohamed Cassim, and ten of them have applied to this Court to have these orders quashed.

Under section 1(3) of the Act, it is necessary for the President to specify areas to which section 16A would apply. The learned Assistant Attorney-General, who appears for one of the parties, has informed us that the Insein area has not yet been specified for section 16A to be applicable. Thus, an order purporting to be one passed under this section by the Assistant Controller of Rents, Insein, can have no legal effect. This, however, does not mean that the sub-letting, which in fact had taken place, is void. Under section 108 of the Transfer of Property Act, a tenant has the right to sub-let in the absence of an agreement with the landlord to the contrary. It is urged by the applicants that there was such an agreement, but we cannot probe into the question in these proceedings and the matter must be left open for a decision in the appropriate forum. But what must be considered void is the order of the Assistant Controller of Rents directing Daw Kyin Myaing to pay rent to Samad Cassim.

The order of the Assistant Controller of Rents, Insein, dated the 9th January 1957 in his Revenue Proceedings No. 15/XIII-1 of 1956-57 and the order in Review dated the 2nd April 1958 in his Revenue Proceedings No. 38/XIII-1 of 1957-58 are quashed, with no orders as to costs.

S.C.
1959
K. M.
SULEMAN
AND SIX
OTHERS
v.
E. K.
MOIDEEN
AND
TWO OTHERS.

SUPREME COURT.

† S.C.

1959

April 6.

U BA HLA AND OTHERS (APPLICANTS)

V.

S.A.M.B. AND OTHERS (RESPONDENTS). *

State Agricultural Marketing Board Act (No. 57 of 1950)—Intention of the legislature—Conferment of a special privilege upon the Board, whether arbitrary discrimination—Act, whether retrospective.

The intention underlying the State Agricultural Marketing Board Act is to promote the processing and the marketing of agricultural produce. With this in view the Board is empowered to advance loans bearing nominal interest. The Act enables the Board to recover such loans as if they were arrears of revenue, a procedure which ensures a speedy recovery.

The conferment of this particular privilege upon the Board is not arbitrary discrimination under s. 13 of the Constitution. The grant of special privileges to particular enterprises in the interest of general welfare and to achieve the purpose underlying the Act, does not offend s. 13.

Lachmandas v. The State of Bombay, (1952) (S.C.) 235; *Kadar Nath v. The State of West Bengal*, (1953) (S.C.) 404; Cooley's Constitutional Law referred to.

Recourse by the Board to this mode of recovery would deny debtors the steps that they may take under the Civil Procedure Code if instead a regular suit had been instituted. But this is not a denial of substantive rights for the Civil Procedure Code confers no such rights. It is a code of rules under which rights may be enforced by the Courts.

Arumachellappi Chettyar v. Velliappa Chettyar, (1938), R.L.R. 176, referred to.

Ba Kyin and *Ba Swe* for the applicants.

Ba Sein, Attorney-General and *Myo Khin* for the respondents.

The judgment of the Court was delivered by the Chief Justice of the Union

U MYINT THEIN, C.J.—These are applications for writs of certiorari, ten in all, made by persons who had taken loans from the State Agricultural Marketing Board in 1953-54. In each case the loan was made by an agreement

* Civil Misc. Applications Nos. 101, 102, 111, 121, 112, 113, 115, 116, 117 and 118 of 1958.

† Present: U MYINT THEIN, Chief Justice of the Union, JUSTICE U CHAN HTOON and JUSTICE U AUNG THA GYAW.

under which the borrower undertook to build a godown for the State Agricultural Marketing Board to store paddy at least for the first three years at a fixed rental and to repay the loan in five, yearly instalments. The Board has sought to recover these loans by way of the special remedy available to it under the State Agricultural Marketing Board Act.

S.C.
1959
U BA HLA
AND OTHERS
v.
S.A.M.B.
AND OTHERS.

The Agricultural Projects Board was created by the Agricultural Projects Order issued under the Essential Supplies and Services Act, 1947, being Agriculture and Rural Economy Department Notification No. 63 of the 19th October 1945. This Order was superseded by the State Agricultural Marketing Board Order, 1947, which created the State Agricultural Marketing Board, issued by the same Department, being No. 340, dated the 14th November 1947. The purpose of forming the new Board was for "managing, controlling and promoting the processing and marketing of agricultural produce.

In 1950 the State Agricultural Marketing Board Act (No. 57 of 1950) was passed by the Legislature, to come into effect on notification by the President. The Act is in Burmese and section 13 repeats section 3 of the State Agricultural Marketing Board Order with detailed additions as to the powers of the Board. The portion, relevant for the purpose of this case, reads—

“၁၃။ အဖွဲ့၏အလုပ်ဝတ်တရားများသည်၊ ကောက်ပဲသီးနှံများကို ခွဲကြိတ် ပြုပြင်ခြင်းနှင့် ရောင်းဝယ်ခြင်းတို့ကို ယေဘုယျအားဖြင့် ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်ခြင်း၊ စီမံခန့်ခွဲခြင်းနှင့်တိုးတက်အောင်ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ဖြစ်သည့်အပြင် . . .”

In March 1956, by Act No. 3 of 1956, sub-sections (3) and (4) were added to the existing section 13. Under sub-section (3) the Board was specifically empowered to make loans or advances for the purpose of buying, storing or processing agricultural produce. The State Agricultural Marketing Board, as a body corporate, had already exercised these powers under the State Agricultural Marketing

S.C.
1959
U BA HLA
AND OTHERS
v.
S.A.M.B.
AND OTHERS.

Board Order and it seems that that the addition was put in more to emphasise the powers of the Board. The second part of sub-section (3) however introduces a remedy to recover these loans. It enables the Board to recover loans and advances, with interests and costs, if any, as if they were arrears of revenue. As these applications turn upon the interpretation of section 13(3), we give it in full—

(၃) အထက်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ၏ ယေဘုယျသဘောကို မထိခိုက်စေဘဲ၊ အဖွဲ့သည်၊ မိမိကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ၊ မိမိ၏ကိုယ်စားလှယ်များဖြင့် ဖြစ်စေ၊ ကောက်ပဲသီးနှံများကို လက်ခံခြင်း၊ ရယူခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ဝယ်ယူခြင်းပြုနိုင်သည့်ပြင်၊ ကောက်ပဲသီးနှံများ ဝယ်ယူရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် သိုလှောင်ရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် ခွဲကြိတ်ပြုပြင်ရန် အတွက်ဖြစ်စေ၊ ဆန်စက်များ တည်ဆောက်ရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြုပြင်ရန်အတွက်ဖြစ်စေ၊ ချေးငွေများကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ကြိုတင်ထုတ်ပေးငွေများကို ထုတ်ပေးနိုင်သည်။ ထို့ပြင် ကောက်ပဲသီးနှံများကို၊ နိုင်ငံတော် သမတသို့ဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံတော်သမတ၏ အမိန့်အရ၊ ဖွဲ့စည်းထားသော အာဏာပိုင် တဦးဦးသို့ဖြစ်စေ၊ အဆိုပါ ကောက်ပဲသီးနှံများကို လက်ရှိထားရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားရန်၊ အဖွဲ့က၊ သို့တည်းမဟုတ် တည်ဆဲတရားဥပဒေ တရပ်ရပ်က နည်းလမ်းတကျ အာဏာအပ်နှင်းထားသူ တဦးဦးသို့ ဖြစ်စေ ထုခွဲရောင်းချနိုင်သည်။

အဆိုပါ ချေးငွေ၊ သို့တည်းမဟုတ် ကြိုတင်ထုတ်ပေးငွေအသီးသီးကို၎င်း၊ ထိုငွေများအပေါ်တွင် ပေးရမည့်အတိုး (ရှိလျှင်)အားလုံးကို၎င်း၊ အဆိုပါ ငွေများ ထုတ်ပေးရာတွင်ဖြစ်စေ၊ အရတောင်းခံရာတွင် ဖြစ်စေ၊ ကုန်ကျသည့် စရိတ်များ(ရှိလျှင်)ကို၎င်း၊ ပြန်ဆပ်ရန် အချိန်စေ့ရောက်သောအခါ၊ ချေးငွေကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ကြိုတင်ထုတ်ပေးငွေကို ငွေယူထားသူထံမှဖြစ်စေ၊ အဆိုပါငွေများပြန်ဆပ်ရန် အာမခံသူ တဦးဦးထံမှဖြစ်စေ အခွန်တော်မပြေ ကျန်ငွေ ဖြစ်ဘိသကဲ့သို့ အရတောင်းခံရမည်။

By a notification dated the 4th April 1956 the State Agricultural Marketing Board Act was brought into force, and soon after, since none of the borrowers had liquidated their debts, the State Agricultural Marketing Board filed applications before the Deputy Commissioner,

Myaungmya, for recovery of the loans as if they were arrears of land revenue, under the second part of section 13(3).

S.C.
1959
U Ba HLA
AND OTHERS
v.
S.A.M.B.
AND OTHERS.

U Ba Kyin, who appears for four of the cases before us, has urged mainly that as the Act is silent in regard to transaction entered into prior to the coming into force of the Act, the new mode of recovery is inapplicable to them. He contends that the State Agricultural Marketing Board's sole remedy is by way of a mortgage suit under Order 34 of the Civil Procedure Code which would give the defendant the right to set-off costs, charges and expenses legally recoverable by the defendant from the plaintiff in respect of the mortgage. Any decree passed would be a preliminary decree in the first instance and it would give the defendant time to arrange his affairs. He would even have a right of appeal. U Ba Kyin says that these are vested rights and that therefore the Act cannot be made retrospective in operation to impair these rights. In short, he says, a remedy given by an Act which came into force in 1956 cannot be invoked in respect of contracts made prior to 1956.

U Ba Swe, who appears in the other six applications, elaborates on the same theme and raises two additional points, the first being that the special remedy which enables the Board to seek recovery in the manner arrears of revenue is recovered, is discriminatory legislation, thereby offending section 13 of the Constitution. The second point is that a loan made for the purpose of building a storage godown is not recoverable in this summary manner, the loan not being one made under the first part of section 13 (3) of the Act.

Thus three definite issues are raised before us. In regard to the first, taken up by both U Ba Kyin and U Ba Swe, that is, whether the new remedy is applicable to transactions entered into, prior to the Act coming into effect, in our judgment it must be so. In *Gordon v.*

S.C.
1959
U BA HLA
AND OTHERS
v.
S.A.M.B.
AND OTHERS.

Lucas (1), the proposition was laid down by Lord Blackburn that—

“it is perfectly settled that if the legislature intended to frame a new procedure, that instead of proceeding in this form or that, you should proceed in another and a different way; clearly bygone transactions are to be used for and enforced according to the new form of procedure. Alterations in form of procedure are always retrospective, unless there is some good reason or other why they should not be.”

Examples of these good reasons must be such as a right of suit: *Mohamed Taqui Khan v. Mohamed Shafi* (2); or a right of appeal: *Doraisami v. Vaithalinga* (3). There may even be a right to defend a pending suit but where no such suit is pending, the right has not accrued. And where no suit has been filed it is inconceivable that there should be a vested right of appeal arising out of a non-existent decree.

What the mortgagors have been denied in the present cases is merely the form of procedure in resisting recovery under Order 34. As pointed out by Dunkley, J. in *Arunachallam Chettyar v. Velliappa Chettyar* (4), the Code of Civil Procedure is a Code of Rules whereby rights may be enforced by the Courts; but the Code itself confers no substantive rights whatsoever. Further, it cannot be said that the mortgagors have been made to suffer in any way by the change in remedy. The mode of recovering arrears of land revenue is provided by section 45 of the Land and Revenue Act and such arrears of revenue are to be realized as if it were an amount of a decree for money passed against a defaulter. Thus, the procedure that the Revenue Officer must follow is the procedure in Order 21 for execution of a decree for money. All monies repaid to the plaintiff on the agreement and the mortgage will be taken into account. Similarly all monies recoverable from

(1) (1878) A.C. 582 at 603.

(2) A.I.R. (1948) Oudh 36.

(3) A.I.R. (1918) Mad. 548.

(4) (1938) R.L.R. 176.

the State Agricultural Marketing Board on these instruments will also be taken into account. In regard to the time that would elapse between a preliminary mortgage decree and a final decree, it is six months. The applicants have not suffered really as the recovery proceedings were filed in 1956 and most of them are still pending. For these reasons we hold that the remedy provided in section 13 (3) is applicable to transactions entered into in 1953-54.

On the question of discrimination U Ba Swe's thesis is: Why should a commercial concern, even if it is sponsored by the State be given special privileges which are denied to everybody else? Others have to go to Court whereas the State Agricultural Marketing Board ascertains the amount, often wrongly, and seeks to recover it, as if by way of executing a decree. Government, U Ba Swe says, when it competes with the citizen in commercial undertakings should not be placed in a privileged position.

U Ba Swe's approach is an ideological one but nevertheless we have to examine if there is in fact discrimination within the meaning of section 13 of the Constitution which reads:

"All citizens, irrespective of birth, religion or sex or race are equal before the law; that is to say, there shall not be any arbitrary discrimination between one citizen or class of citizens and another."

The State Agricultural Marketing Board is a juristic person and we find no difficulty in accepting U Ba Swe's contention that when a State embarks upon a commercial venture, not as incidental to its ordinary functions, it should come within the ambit of section 13. The authority for this proposition is the decision on section 14 of the Indian Constitution (which is similar in intent with the Burmese section 13) in *Moti Lal v. Uttar Pradesh Government* (1). We note however that the word used in the Indian Constitution is "person" while in our Constitution

S.C.
1959
U Ba HLA
AND OTHERS
v.
S.A.M.B.
AND OTHERS.

---

(1) A.I.R. (1951) All. 257.

S.C.
1959
U BA HLA
AND OTHERS
v.
S.A.M.B.
AND OTHERS.

it is "citizen". A distinction might be drawn but we think that the principal enunciated is correct.

The subject of Equality before the Law has received judicial interpretation in many countries. Constitutional enactments vary but certain general principles have found universal acceptance; and one fundamental principle is that equality before the Law does not mean that all laws must be general in character and universal in application and that the State has not the power of distinguishing and classifying persons and things for the purposes of legislation. See *Kadar Nath v. State of West Bengal* (1).

The earlier case of *Lachmandas v. State of Bombay* (2) suggests two tests for permissible classification: (i) that the classification is founded on an intelligible differentia which distinguishes persons or things that are grouped together from others who are left out of the group, and (ii) that the differentia must have a rational relation to the object sought to be achieved by the Act.

The State Agricultural Marketing Board is, at the present time, the only organization of its kind and is a class in itself. It is conceivable however that economic needs may lead to the creation of similar organizations to deal with the country's wealth in other fields. The object of the Act undoubtedly is to enable the Board to sell and export. The proceeds of such export being the main revenues of the Union it is necessary for the Board to promote agricultural production, its processing and sale. The task is a colossal one and in its endeavour to function effectively the help of persons in the trade is sought. The help is mutual. The State Agricultural Marketing Board having the funds, grants loans and advances in order to facilitate the purchase, storage and milling of paddy. It is expected that the loans would be returned during the prescribed period. When there is a failure so to do, the

---

(1) (1953) (S.C.) 404.

(2) (1952) (S.C.) 235.

Act provides the State Agricultural Marketing Board with a remedy which would ensure quick results.

S.C.
1959

As between the State Agricultural Marketing Board and the borrowers there can be no question of discrimination, since they are not similarly placed. The borrowers are not injuriously affected. The liability to pay what has been borrowed remains. But if there were another organization similar to the State Agricultural Marketing Board to which the remedy prescribed by section 13(3) is denied, then there may be discrimination.

U BA HLA
AND OTHERS
v.
S.A.M.B.
AND OTHERS.

As observed by Cooley in his Constitutional Law (1) equal protection does not prohibit the granting of special privileges to particular enterprises or employments in the interests of general welfare, provided there is no discrimination within that class.

The conferment of a particular privilege on the State Agricultural Marketing Board may be discriminatory in the sense that the Board alone is competent to seek recourse to a special remedy but to achieve the purpose underlying the Act it is permissible and not inconsistent with section 13 of the Constitution, which mentions "arbitrary" discrimination.

In regard to the issue whether a loan granted for the construction of a godown is recoverable as revenue, the answer must depend upon the interpretation of section 13. We have quoted it in full. Translated literally into English the relevant portions would read:

" . . . the Board may take delivery, acquire or buy agricultural produce either directly or through an agent, and grant loans or make advances for buying or for storage or for processing agricultural produce, or for constructing or repairing rice mills . . .

Such loans or advances together with interest (if any) and costs (if any) shall be recovered as if these were arrears of revenue."

S.C.
1959
U Ba HLA
AND OTHERS
v.
S.A.M.B.
AND OTHERS.

U Ba Swe's submission is, the section does not cover the case of a loan made for the construction of a godown by a borrower and which would become the borrower's property. The special remedy given in the second part of the section, U Ba Swe contends, is applicable only to loans made for "buying, storing or processing agricultural produce or for construction of mills and repairs of mills."

The test must essentially be, "what was the purpose of the loan?" The answer is in the agreement itself, the recital of which says:

"Whereas the borrower has applied for a loan of K..... for the construction of a paddy storage godown . . ."

Clause 5 however is more specific and reads:

"That the borrower shall let/hire the said godown only to the Board for three years viz. . . . ending with December . . . The Board shall pay to the borrowers an annual godown rent at the rate of K 5 per hundred baskets per year irrespective of whether or not the godown has been used for the storage of paddy;"

We have been informed at the Bar that a person may buy paddy and store it himself before selling it to the State Agricultural Marketing Board, and that the State Agricultural Marketing Board itself also buys direct and stores it. Judging by Clause 5 of the agreement, these godowns were constructed on loans advanced by the State Agricultural Marketing Board for the exclusive storage of paddy purchased by the State Agricultural Marketing Board for the first three years at least. For the purpose of storage the State Agricultural Marketing Board itself may construct godowns under the powers given in section 13 (2) (e) of the Act. In that case the expenditure incurred would clearly come under "storage". We cannot therefore see why the construction of a godown by a third party for the storage of State Agricultural Marketing Board paddy at least for the first three years cannot come under the category of သိုလှောင်ရန် (for storage) mentioned in section 13 (3).

Like U Ba Swe, we feel that the phraseology of section 13 is unfortunate. It might have been clearly said that the construction and repairs of mills and godowns is authorized. But in putting forward our interpretation of the section we are not importing words which are not in the Act nor are we going against anything contained in the Act. We quote with great respect the words of Fry, L.J. in *Curtis v. Stovin* (1) where the learned Judge said:

"The language of the section is unfortunate but at the same time I think it is not difficult to ascertain the intention of the legislature. If the legislature has given a plain indication of this intention, it is our plain duty to give effect to it, though of course if the words they have used do not admit of such an interpretation, their intention must fail."

The intention of the legislature in enacting the State Agricultural Marketing Board Act was to promote the processing and marketing of agricultural produce. With this in view, the State would advance monies bearing nominal interest to agriculturists and those in the trade. It was also intended that there should be means of making a quick recovery when these loans fall due. There is nothing in the Act which would render our interpretation inadmissible.

These being our views, the applications to quash the proceedings before the Deputy Commissioner, Myaungmya, must fail. We have, however, some observations to make. The effect of our order is, the State Agricultural Marketing Board can proceed under section 13 (3) of the Act to recover loans as if they were arrears of revenue. Recovery of revenue is provided for in different Acts. For example, the recovery of taxes under the Income-Tax Act [section 46 (2)] is by way of recovery of *land* revenue. Under the Excise Act [section 67 (1)] the method is the same; and so in the Municipal Act (section 242) and in the Rangoon Municipal Act (section 194). The Revenue Recovery Act applies only to sums recoverable as

S.C.
1959
U Ba HLA
AND OTHERS
v.
S.A.M.B.
AND OTHERS.

(1) (1889) 2 Q.B.D. 513.

S.C.
1959
U Ba HLA
AND OTHERS
v.
S.A.M.B.
AND OTHERS.

land revenue. We have not been able to find any Act where the method of collecting revenue is different. The absence of the word "land" before the word "revenue" in section 13 (3) may be a drafting lapse but the result is, if there are other methods of collecting revenue, the State Agricultural Marketing Board seems to have the choice and has chosen to have the loans recovered as if they were arrears of *land* revenue. We have mentioned the method prescribed in section 45 of the Land and Revenue Act. This section will have to be read with the Land and Revenue Rules published in the Land and Revenue Manual and also with the notifications on page 105 of the Manual. The Rules as they stand require a *Thugyi* to open proceedings before a Township Officer, but a Deputy Commissioner is competent to entertain a recovery application under section 45, *vide* Notification No. 72 of the 9th November 1908. A revenue officer by name or by office can be notified by the President to seek recovery. We presume that the Revenue Officer of the State Agricultural Marketing Board has been notified. We note that the proceedings have been travelling between the Deputy Commissioner and his subordinate administrative officers. This is unnecessary for the Deputy Commissioner can deal with the applications from beginning to end.

The State Agricultural Marketing Board has a very effective remedy under section 13 of the Act but in exercising it the Board must comply with the provisions of the Land and Revenue Manual. Where credit is to be given to a borrower indisputably, such as three years godown rent or actual repayment towards the loan, these should be excluded from the amount claimed. A statement showing how the amount is calculated would make the task of the Deputy Commissioner much easier. The borrowers have a justifiable complaint when they say that the entire amount of the loan *plus* interest is sought to be recovered without any credit being given to them.

In C.M. No. 101/58 relating to U Ba Hla—Myaungmya DORP No. 30 RE of 56/57—the properties attached are ten in all and it appears that items 2, 8 and 10 belong to U Ba Thaung, Daw Pwa Yin and U Lu Gale respectively. Attachment of these properties was wrong since only the property of the “ defaulter ” can be proceeded against in revenue recovery proceedings. If it is desired to proceed against these people in their capacity as guarantors, they will have to be brought on the record and opportunity given to them to contest if they should desire to do so.

The Deputy Commissioner will have to consider how much has been paid in by U Ba Hla and how much he is to be credited with, in the way of godown rent. Such sums as may be agreed to as adjustable by both parties will also have to be taken into account. The proceedings against U Ba Hla will have to be continued in the light of these remarks which are applicable to all the cases.

C.M. 102/58—U Ba Hla and Daw Nyunt Nyunt Soe. The borrower is Daw Nyunt Nyunt Soe and the guarantor is U Ba Hla. The procedure adopted is correct and the proceedings will continue.

C.M. 111/58—U Maung Maung Sein, Myaungmya DORP No. 21 RE of 56/57. U Maung Maung Sein submitted to the Deputy Commissioner that he has to receive godown rents. No notice was taken and without the sum being adjusted, an auction sale took place on 17th September 1958. The sale order must be set aside and the Deputy Commissioner should ascertain the exact amount recoverable and proceed on this basis.

C.M. 121/58—U Khe Yan—Myaungmya DORP No. 47 RE of 56/57. The proceedings will continue.

C.M. 112/58—U Boon Swan—Myaungmya DORP No. 34 RE of 56/57. Judging by the list of properties, it is possible that the second item belongs to a guarantor. An auction sale was held on 9th September 1958. The

S.C.
1959
U BA HLA
AND OTHERS
v.
S.A.M.B.
AND OTHERS.

S.C.
1959
U. Ba Hla
AND OTHERS
v.
S.A.M.B.
AND OTHERS.

sale order must be set aside and the proceedings should continue.

C.M. 113/58—U Mutabhai—Myaungmya DORP No. 22 RE of 56/57. An auction sale took place on 8th September 1958. The Sale Order must be set aside and proceedings should continue.

C.M. 115/58—U Ba Maung—Myaungmya DORP No. 18 RE of 56/57; C.M. 116/58—U Ba Shin—Myaungmya DORP No. 25 RE of 56/57; C.M. 117/58—U Maung Thwin—Myaungmya DORP No. 28 RE of 56/57; and C.M. 118/58—U Than Maung—Myaungmya DORP No. 27 RE of 56/57. These proceedings should take their course.

Our formal orders are—

In Civil Miscellaneous Applications Nos. 111, 112 and 113, the orders of the Deputy Commissioner, Myaungmya, in respect of the auction sales are quashed. Civil Miscellaneous Applications Nos. 115, 116, 117, 118 and 121 are dismissed. Civil Miscellaneous Applications Nos. 101 and 102 are dismissed as withdrawn as the applicants by their petition dated the 3rd April 1959 have sought such withdrawal.

The parties are to bear their own costs.

SUPREME COURT.

THE BANK OF CHETTINAD LTD. (APPLICANTS)

v.

DAW HMI AND TWO OTHERS (RESPONDENTS). *

†S.C.
1959

June 26.

Urban Rent Control Act, s. 22—In reference from order fixing standard rent question of tenancy cannot be gone into—Proper procedure to be followed in case of disputed tenancy.

Where in a reference from the order of the Assistant Controller of Rents fixing the standard rent of a house, the Subdivisional Judge went into the question of tenancy, which was denied by respondent No. 1, who claimed ownership of the house in question.

Held : That the Subdivisional Judge erred in going into the question of tenancy which is a matter for a Civil Court to decide.

Daw Ngwe Tin v. The Controller of Rents, (1951) B.L.R. (S.C.) 85, followed.

Held further : That as no Court can accept a plaint for recovery of rent without a certificate fixing the standard rent (see s. 16 of the Urban Rent Control Act), the proper procedure would be to fix a standard rent without prejudice to the claim of title or denial of tenancy on the part of the 1st respondent.

K. R. Venkatram and C. H. Chan for the applicants.

No appearance for the respondents.

U MYINT THEIN, C.J.—The applicants, the Bank of Chettinad, sought to have standard rent fixed in respect of a house occupied by the respondent Daw Hmi in Pwinbyu. The applicants produced a deed of sale dated 3rd December 1934 by one Kāṭisha to the Bank, a deed dated 6th June 1940 leasing the premises at Rs. 15 a month to the respondent Daw Hmi and her husband, and a tenancy proposal form dated 25th April 1947 offering Rs. 20 a month. The last document is in English and is alleged to bear the thumb impression of the respondent.

The respondent resisted the application by the mere allegation that she had purchased the property from an

* Civil Misc. Application No. 65 of 1959.

† Present : U MYINT THEIN, Chief Justice of the Union, U CHAN HTOON, J. and U BO GYI, J.

S.C.
1959
THE BANK
OF
CHETTINAD
LTD.
v.
DAW HMI
AND TWO
OTHERS.

agent of the Chettinad Bank "some 12 years ago". The Assistant Rent Controller thought this allegation was of no substance and he therefore fixed the standard rent at K 20 a month. On reference to the Subdivisional Judge, the question whether a tenancy exists was gone into, and the learned Judge held that he was not satisfied that the thumb impression on the tenancy proposal form dated the 25th April 1947 was proved to be that of the respondent. Holding that no tenancy exists, the Subdivisional Judge set aside the order of the Assistant Rent Controller.

The applicants have come to us by way of writ proceedings and it is urged that the Subdivisional Judge had erred in going into the question of title. On the authority of *Daw Ngwe Tin v. The Controller of Rents* (1) this contention must be upheld. Whether or not the respondent, who was admittedly a tenant before the war, had ceased to be a tenant, is a matter for a civil Court to decide.

Since no Court can accept a plaint for recovery of rent without a certificate fixing the standard rent (see section 16 of the Urban Rent Control Act), the order of the Subdivisional Judge would debar the applicants from filing such a suit. In the circumstances prevailing in this case the proper procedure would be to fix a standard rent without prejudice to the claim of title or denial of tenancy on the part of the respondent. In the event of a suit for recovery of rent being launched, that would be the proper occasion for the respondent to aver and prove that she had ceased to be a tenant.

The order of the Assistant Controller of Rents, Pwinbyu, fixing the standard rent and issuing a certificate was correct and must be upheld. We therefore quash the order of the Subdivisional Judge, Pwinbyu, dated the 24th January 1959.

---

(1) (1951) B.L.R. (S.C.) 85.

SUPREME COURT.

C. K. CHIN (APPELLANT)

v.

HAJEE EBRAHIM MOHAMED SEEDAT (RESPONDENT).*

†S.C.
1959

June 26.

Civil Procedure Code, O. 40—Receiver—Subject at all times to control of appointing Court—Control can be invoked by party prejudiced by conduct of—Relief may be sought by application in receivership proceedings—Receiver has no vested interest in property—Exercises powers expressly granted subject to control of Court—Power of Court to interfere—When Court should not interfere.

The action of a Receiver is at the behest and on behalf of the Court and that he is, at all times, subject to the control of the Court which possesses the power to make all necessary orders for the control of Receivers appointed by it. Such control of the Court can therefore be invoked by a person who is prejudiced by the conduct of a Receiver and relief may be sought by way of an application in the same proceedings in which the Receiver was appointed.

Searle v. Choat, (1884) L.R. 25 Ch.D. 723, referred to.

The Receiver appointed under Order 40 of the Code of Civil Procedure has no vested interest in the property over which he is appointed Receiver. He is an officer of the Court on whom the Court exercises real control. For example, Order 40, Rule 4 (c) enables the Court to deal with the assessment of loss due to wilful default or gross negligence of a Receiver without the necessity of a separate suit. As an officer of Court who has no interest in the property, he can exercise only such powers as have been expressly granted by the Court and does so subject to the control of the Court. Consequently, when he on behalf of the Court enters into a contract of sale or effects a sale of property over which he has been appointed Receiver, the Court may, where necessary, interfere with such contract of sale in a summary manner. Such power may be exercised even where he has been authorized to sell the property without further orders of the Court. But where the sale has been completed pursuant to such authority, so that the interest of a third party in the property supervenes, normally the Court should leave the person aggrieved by the action of the Receiver to seek redress in a separate suit.

Surendro Keshub Roy v. Doorgasoondery Dosee, I.L.R. (1898) 25 Cal. 253 ;
Krista Chandra Ghose v. Krista Sakha Ghose, I.L.R. (1908) 36 Cal. 52 ;
Rajnasami Pillay v. Sahapathi Pillai, A.I.R. (1925) Mad. 318, referred to.

E Maung for the appellant.

Kyaw Myint for the respondent.

U MYINT THEIN, C.J.—The facts are not in dispute. The Receiver *pendente lite* of the estate of S. A. Sema under orders of the Court, had auctioned two properties.

* Civil Appeal No. 5 of 1957. Appeal against the order of the High Court passed in Civil Appeal No. 64 of 1955, dated the 22nd August 1955.

† Present : U MYINT THEIN, Chief Justice of the Union, U CHAN HTOON, J. and U Bo Gyi, J.

S.C.
1959
C. K. CHIN
v.
HAJEE
EBRAHIM
MOHAMED
SERDAT.

When the auction began the plaintiff enquired if the outside bidders C. K. Chin (the appellant before us) and one Albert were Burmese nationals. This question was justifiable because under the Transfer of Property (Restriction) Act a foreign national needs permission to buy landed property. It happened that these gentlemen had their citizenship papers in their pockets and the auction proceeded, and though the plaintiff went up to K 40,000 the ultimate bid was that of C. K. Chin for K 80,500. This was accepted. Next the Receiver proceeded to auction plot No. 27 which is admittedly more valuable than plot No. 29. C. K. Chin's initial bid was K 10,000 which was countered by the plaintiff with K 15,000. This time C. K. Chin enquired if the plaintiff was a Burmese national. The plaintiff, supported by his advocate, assured the Receiver that he was, but unlike C. K. Chin and Albert, the plaintiff had not carried his papers in his pocket. The Receiver therefore refused his bid, and the valuable property went for K 10,500.

It cannot be disputed that the procedure adopted by the Receiver, even if it was the outcome of the plaintiff's own tactics, was unfair to the plaintiff and unfair to the heirs to the estate in that the assets of the estate would be considerably reduced by this sale at almost a nominal price. As was to be expected, the plaintiff took the matter to the Judge and asked that the sale in respect of plot 27 be set aside, under Order 21, Rule 90 of the Civil Procedure Code. The application could not be one under this provision since it was not a sale in execution of a decree. However, despite the protest of C. K. Chin, the learned District and Sessions Judge held that the position called for interference and ordered a fresh sale.

C. K. Chin took the matter on appeal and the preliminary point taken was that, since the order of the Judge could not possibly be under Order 21, Rule 90, no appeal lay. That was a substantial point but the Appellate

Court, rightly in our judgment, held that what the Judge had exercised was the inherent powers of the Court under section 151 of the Civil procedure Code. The submissions of learned Counsel then turned on the question whether the Judge could have interfered in the summary manner that he had adopted or whether the plaintiff should be made to institute a regular suit against the Receiver. The Appellate Court, relying upon some authorities which we shall discuss later, drew a distinction between an agreement to sell and a completed sale. The position prevailing in the present case being merely the acceptance of the bid at the auction and the acceptance of a percentage of the sale price as an immediate deposit, the Appellate Court held that the stage had not been reached for the plaintiff to file a separate suit; and that therefore the Court was competent to interfere. The appeal therefore was dismissed.

We have granted special leave to appeal in this case and the arguments before us have centred on the question whether the plaintiff-respondent should have been asked to file a separate suit. Dr. E Maung for the appellant submits that there are special provisions in Order 21, for example, where a sale (which may be by a Receiver) needs the confirmation of the Court; or in the case of a sale by the Receiver in Insolvency proceedings where the sale may be set aside by application to the Judge under section 68 of the Burma Insolvency Act. But here, the Receiver was appointed under Order 40 and was ordered by the Court to auction the properties, a process which he duly carried out. While it is true that no sale deed has yet been executed, Dr. E Maung emphasises that an agreement to buy on the part of the purchaser and an agreement to sell on the part of the Receiver (duly authorised to sell by the Court) had been effected resulting in a completed contract for sale, and thus a party aggrieved by the sale should file a separate suit.

S.C.
1959

C. K. CHIN
v.
HAJEE
EBRAHIM
MOHAMED
SEEDAT.

S.C.
1959
C. K. CHIN
v.
HAJEE
EBRAHIM
MOHAMED
SEEDAT.

We consider it indisputable that the action of a Receiver is at the behest and on behalf of the Court and that he is, at all times, subject to the control of the Court which possesses the power to make all necessary orders for the control of Receivers appointed by it. Such control of the Court can therefore be invoked by a person who is prejudiced by the conduct of a Receiver and relief may be sought by way of an application in the same proceedings in which the Receiver was appointed. See *Searle v. Choat* (1). This would seem to be the normal course of action rather than to resort to a separate suit.

The proposition has found acceptance in the Indian Courts but Woodroffe J., with whom the law relating to Receivers will always be associated, drew a distinction between executed and executory contracts entered into by Receivers. In *Surendro Keshub Roy v. Doorgasoodery Dosee* (2) the Receiver had accepted the offer of a lease of property, had even given possession but would not execute a lease deed because the position had changed, the plaintiff having lost the suit. Mr. Woodroffe, as he then was, appeared as counsel for the defendant and in supporting the stand taken by the Receiver, stressed that the lessee's remedy should have been by way of a separate suit for specific performance, more so because the lessee was not a party to the suit and because the main suit had ended in favour of the owner-defendant. Trevelyan, J. however did not think it made the slightest difference whether a third party had made the application. He pointed out that the contract was completed and implemented by delivery of possession before the original suit was dismissed. He therefore held that:

"A Court has complete power to enforce summarily a contract made by it when managing or administering an estate whatever the contract may be."

---

(1) (1884) L.R. 25 Ch.D. 723. (2) I.L.R. (1898) 25 Cal. 253.

The execution of the lease was ordered.

In *Krista Chandra Ghose v. Krista Sakha Ghose* (1) a lease to a third party was sought to be set aside. Mr. Woodroffe then had been elevated to the Calcutta High Court and it fell to him to decide the case. The Advocate-General who appeared for the lessee stressed upon the distinction between rights *in personam* and rights *in rem* and apparently pointed out that in *Surendro Keshub Roy's* case (2), no conveyance had been executed even though possession had been given. This submission found favour with Woodroffe, J. who said:

S.C.
1959
C. K. CHIN
v.
HAJEE
EBRAHIM
MOHAMED
SEEDAT.

"This is not a case in which the matter rests on an agreement which has not been carried out, and in which the Court may interfere to prevent its Receiver giving effect to the proposed agreement. This is a case in which the matter has passed out of the state of agreement, and has resulted in a conveyance of the property to the lessee. As long as the lease stands, the property must be taken to be in the lessee and I do not think that I can, on this application, set aside the lease."

In direct he applicant to proceed by way of a suit,
Woodroffe pointed out that in *Surendro Keshub Roy's*
case (2), Court was asked to control the action of the
Receiver that in the case before him, the stage had
been reached where, unless the lease was set aside, the
interest of the lessee and not that of the Court.

We note that in *Krista Chandra Ghose's* case (1) the Court order gave the Receiver liberty "from time to time, without further order of the Court, to lease the said estate, for a term not exceeding six years, on such terms as to such Receiver may seem reasonable". Even so, where such full authority had been given, Woodroffe, J.

(1) I.L.R. (1908) 36 Cal. 52. (2) I.L.R. (1898) 25 Cal. 253.

S.C.
1959
C. K. CHIN
v.
HAJEE
EBRAHIM
MOHAMED
SEEDAT.

was of the view that had the matter rested on an agreement which had not been carried out, the Court might prevent the Receiver giving effect to the agreement.

In *Ratnasami Pillay v. Sabapathi Pillai* (1), in which apparently no such full authority had been given to the Receiver, the Court held that the Receiver being an officer of the Court who could only exercise such powers as had been expressly granted to him by the Court, a sale of property by him under the direction of the Court would not be binding on the Court or the property unless accepted by the Court.

From the authorities canvassed before us the following principles emerge. The Receiver appointed under Order 40 of the Code of Civil Procedure has no vested interest in the property over which he is appointed Receiver. He is an officer of the Court on whom the Court exercises real control. For example, Order 40, Rule 4 (c) enables the Court to deal with the assessment of loss due to wilful default or gross negligence of a Receiver without the necessity of a separate suit. As an officer of the Court who has no interest in the property, he can exercise only such powers as have been expressly granted by the Court and does so subject to the control of the Court. Consequently, when he on behalf of the Court enters into a contract of sale or effects a sale of property over which he has been appointed Receiver, the Court may, where necessary, interfere with such contract or sale in a summary manner. Such power may be exercised even where he has been authorised to sell the property without further orders of the Court.⁹ But where the sale has been completed pursuant to such authority, so that the interest of a third party in the property supervenes, normally the Court should leave the person aggrieved by the action of the Receiver to seek redress in a separate suit.

---

(1) A.I.R. (1925) Mad.318.

In view of the principles enunciated above, the learned District Judge rightly decided on the facts prevailing that summary relief should be granted and ordered a re-sale.

The appeal is therefore dismissed with costs, advocate's fee in this Court K 170 (Kyats One hundred and seventy only).

S.C.
1959
C. K. CHIN
v.
HAJEE
EBRAHIM
MOHAMED
SEEDAT.

SUPREME COURT.

S.C.
1959

May 11.

U NYI LAY (APPELLANT)

v.

THE UNION OF BURMA AND ONE (RESPONDENTS).*

*Criminal Procedure Code, s. 561A—Inherent powers of High Court under—
When not proper to exercise.*

It would not be proper for the High Court to interfere in exercise of its inherent powers under s. 561A of the Criminal Procedure Code by quashing the proceedings at the stage of framing a charge, except

- (i) where the prosecution allegations, even if accepted as true, do not establish any offence against the accused, or
- (ii) where there is no evidence at all against the accused to support the allegations which, if established, would constitute the offence.

Aung Min (2) for the appellant.

Hla Maung (Government Advocate) for the respondent
No. 1.

Ba Swe for the respondent No. 2.

The judgment of the Court was delivered by

U CHAN HTOON, J.—This is an appeal by special leave under section 6 of the Union Judiciary Act. The appellant and the 2nd respondent were partners in a partnership business for the supply of road metal to the Public Highways Department of the Government in connection with the construction of a section of road in Magwe district. The appellant prosecuted the 2nd respondent on the ground that the latter committed criminal breach of

* Criminal Appeal No. 7 of 1958.

Appeal against the order of the High Court, Rangoon, in Criminal Revision No. 109 (B) of 1957. (Reported in *U Kan Tha v. The Union of Burma/U Nyi Lay*, (1957 B.L.R.) 336.

† Present : U MYINT THEIN, Chief Justice of the Union, JUSTICE U CHAN HTOON and JUSTICE U AUNG THA GYAW.

of trust by dishonestly disposing of the money which he received from the Public Highways Department, in violation of the legal contract, which stipulated that all the monies received for the road metal supply were to be handed over to the appellant.

The legal contract referred to above was contained in the written agreement of partnership (Exhibit Ka in the trial proceedings) the relevant portion of which reads as follows :

(၃) နောက်လုပ်ငန်းအတွက် ထုတ်လိုသည့် ငွေများကို ဝယ်ယူထားသော ကျောက်ဇယား စာရင်းနှင့် တင်ပြ၍ ဦးညီလေးထံမှ ထုတ်ယူရမည်။

(၄) ကျောက်လုပ်ငန်းတွင် ကျောက်ဇယားများ အစိုးရသို့ အရစ်ကျ အပ်သွင်း၍ ကျသင့်ငွေကို ထုတ်ယူ ရရှိတိုင်း ဦးညီလေးထံသို့ စာရင်းနှင့်တကွ အပ်သွင်းထားပြီးလျှင် လိုသောအခါမှသာလျှင် အထက်ပါ အပိုဒ် (၃) တွင် ဆိုခဲ့သည့်နည်းအတိုင်း ထုတ်ယူရမည်။

The 4th Additional (Special Power) Magistrate of Magwe, after hearing the complainant-appellant and his witnesses, framed a charge under section 406 of the Penal Code against the 2nd respondent. The 2nd respondent filed an application to the High Court in revision against the said order framing the charge. The High Court, exercising the inherent powers vested in it under section 561A of the Criminal Procedure Code, quashed the criminal proceedings holding that "the charge for criminal breach of trust as against the applicant is clearly unsustainable and it would be clear abuse of the process of the Court to continue with his trial."

So far as the enunciation of the principles of law applicable to a case of this nature is concerned, it should be said that the High Court took a correct view when it said : •

"It is only when it is established that a partner who has been entrusted with the partnership assets or with any dominion over property converts to his own use such specific property or assets, in breach of specific terms of

S.C.
1959
U NYI LAY
v.
THE UNION
OF BURMA
AND ONE.

S.C.
1959
UNYI LAY
v.
THE UNION
OF BURMA
AND ONE.

the trust imposed upon him can he be prosecuted for criminal breach of trust. In the absence of any special agreement concerning as to how he should dispose of, otherwise deal with specific partnership property entrusted to him, he cannot be said to have received or dealt with the said property in a fiduciary capacity and be prosecuted for criminal breach of trust."

However, when it comes to the application of the principle of law to the facts of the case, we doubt if the High Court has correctly assessed the implications and the meaning of the terms contained in clauses (3) and (4) of the partnership agreement as set out above. We therefore feel that it was not proper for the High Court to have interfered in exercise of its inherent powers as provided under section 561A of the Criminal Procedure Code, since no proceedings at the stage of the framing of a charge should, in our view, be quashed except (i) where the prosecution allegations, even if accepted as true, do not establish any offence against the accused, or (ii) where there is no evidence at all against the accused to support the allegations which, if established, would constitute the offence. In the present case, therefore, the proceedings should continue, giving the accused an opportunity to produce his defence so that all the facts relevant to the case could be placed before the trial Court.

We therefore set aside the order of the High Court in Criminal Revision No. 109 (B) of 1957 and direct that the proceedings before the 4th Additional (Special Power) Magistrate of Magwe in Criminal Regular Trial No. 3 of 1957, continue.

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

ဒေါက်တာ အုန်းသွင် (လျှောက်ထားသူ)

နှင့်

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် (လျှောက်ထားခံရသူ)*

† ၁၉၅၉

ဇွန်လ ၁၂ ရက်။

၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေးအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၆ အပြီးသတ် မဟုတ်သောအမိန့်ကို၊ အယူခံဝင်ရန်အခွင့်ထူးမပေးနိုင်။ ။ ကာမရာဂနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စွဲဆိုသောအမှုမျိုးတွင်တရားရုံးများက သတိချပ်သင့်သောအချက်။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ရာဇဝတ်မှုတစ်ခုတွင် တရားခံကို တရားရှင်လွှတ်သောအမိန့်ကို တရားလွှတ်တော်က ပယ်ဖျက်ပြီး၊ အမှုကိုပြန်လည်စစ်ဆေးစေရန် ချမှတ်သောအမိန့်သည် အပြီးသတ်အမိန့် မဟုတ်သောကြောင့်၊ ၎င်းအမိန့်ကို အယူခံဝင်ရန် ၁၉၄၈ ခုနှစ်၏ ပြည်ထောင်စုတရားစီရင်ရေးအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၆ တွင်ခွင့်ပြုထားသည့် အခွင့်ထူးကို တရားလွှတ်တော်ချုပ်က မပေးနိုင်။

ကာမရာဂနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စွဲဆိုသောအမှုမျိုးတွင် တရားလိုမ၏ ထွက်ဆိုချက်ကို အထောက်အထားပြုသည့် သက်သေခံချက်ရှိရမည်ဟု တရားဥပဒေအရ၊ ပြဋ္ဌာန်းချက်မရှိသေးသော်လည်း၊ အကြောင်းကြောင်းကြောင့် လည်ဆယ်၍စွဲဆိုသောအမှုမျိုး ပေါ်ပေါက်တတ်သည်ဖြစ်ရကား၊ ယေဘုယျအားဖြင့်ဆိုလျှင်၊ တရားရုံးများက တရားလိုမ၏ ထွက်ဆိုချက်ကိုထောက်ခံသော အထောက်အထား အကျိုးအကား ရှိ မရှိကို ဂရုပြု၍ ထည့်သွင်းစဉ်းစားလေ့ရှိကြသည်ကို သတိချပ်သင့်လေသည်။

လျှောက်ထားသူအတွက်။ ။ ဦးကျော်မြင့်က လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူအတွက်။ ။ လက်ထောက်နိုင်ငံတော် ရွှေနေချုပ် ဒေါက်တာ မောင်မောင် လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။

ဦးဘိုကြီး။ ။ ယခုလျှောက်ထားသူ ဒေါက်တာ အုန်းသွင် အပေါ်၌ မခင်မေရီက မိမိအားမုဒိမ်းကျင့်ပါသည်ဟု စွဲဆိုချက်အရ၊ ပုသိမ်မြို့၊ ပဌမ ရာဘက်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးရုံးသို့ အမှုတင်သည်တွင် တရားလိုပြသက်သေများကို စစ်ဆေးပြီးနောက် စွပ်စွဲချက်သည် လည်ဆယ်၍စွဲဆိုသော စွပ်စွဲချက်ဖြစ်သည်ဟု ယူဆပြီး ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည်၊ ဒေါက်တာ အုန်းသွင် အား တရားရှင်လွှတ်ခဲ့လေသည်။ ယင်းသို့ ချမှတ်သောအမိန့်ကိုမကြေပုပ်သဖြင့် မခင်မေရီသည်၎င်း၊ နိုင်ငံတော်အစိုးရသည်၎င်း

* ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်အသေးအဖွဲ့လျှောက်လွှာအမှတ် ၆။

† နိုင်ငံတော်တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း၊ နိုင်ငံတော်တရားဝန်ကြီး ဦးချန်ထွန်း၊ နိုင်ငံတော်တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီးတို့ ရွှေမှောက်တွင် တရားဝန်ကြီးဦးဘိုကြီး အမိန့်ချမှတ်သည်။

၁၉၅၉
ဒေါက်တာ အုန်း
သွင်
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
တော်။

ထိုအမိန့်ကို ပြင်ဆင်ရန်အတွက် ပုသိမ်စက်ရှင်တရားသူကြီးရုံးသို့ လျှောက်ထားရာ၌ လည်း မအောင်မြင်သဖြင့် တရားလွှတ်တော်သို့ တဖန်လျှောက်ထားပြန်ရာ တရားလွှတ်တော်က ထိုတရားရှင်လွှတ်သည့်အမိန့်ကိုပယ်ဖျက်ပြီး၊ အမှုကို ပုသိမ်စက်ရှင်တရားသူကြီးက ပဌမ အထူးတရားသူကြီး အဖြစ်ဖြင့်စစ်ဆေးရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် စက်ရှင်တရားသူကြီးသင့်တော်သည်ထင်မြင်သောအခြားသော အထူးတရားသူကြီးတဦးဦးကစစ်ဆေးရန် အမိန့်ချမှတ်လိုက်လေသည်။ ယင်းသို့ အမိန့်ချမှတ်သည်နှင့်အညီ ပုသိမ်စက်ရှင်တရားသူကြီးသည်အထူးတရားသူကြီးအဖြစ်ဖြင့်စစ်ဆေးရန်အလို့ငှါ အမှုကိုမိမိရုံးတော်၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်ကြီး အမှုနံပါတ် (၁) တွင် လက်ခံထားလေသည်။

ယခုလျှောက်ထားသည်မှာ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၆ အရဖြစ်သဖြင့် တရားလွှတ်တော် ချမှတ်သောအမှုပြန်လည်စစ်ဆေးရန် အမိန့်မှာလည်း အပြီးသတ် အမိန့်မဟုတ်သောကြောင့် ဤရုံးတော်က အခွင့်ထူး မပေးနိုင်ကြောင်း ပြောကြားသည်တွင် လျှောက်ထားသူ၏ ပညာရှိ ရှေ့နေကြီးက အပြီးသတ်အမိန့်မဟုတ် ဆိုသည်ကို မိမိမည်သို့မျှ မငြင်းလိုကြောင်း၊ သို့သော်ငြားလည်း တရားလွှတ်တော်က တရားလိုသက်သေထွက်ချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဝေဖန်ထားသည် ဖြစ်သဖြင့် ဤရုံးတော်က လျော်ကန် သင့်မြတ်သလို ဖြေရှင်းခြင်းမပြုလျှင် မိမိ၏ အမှုသည်အဘို့ အမှုကိုခုခံရာ၌ လွန်စွာမှပင် ထိခိုက်နစ်နာမည် ဖြစ်ကြောင်းနှင့် လျှောက်ထားလေသည်။ ပညာရှိ လက်ထောက် နိုင်ငံတော် ရှေ့နေချုပ်ကလည်း ဤရုံးတော်က ဖြေရှင်းသင့်သည် ထင်မြင်သဖြင့် ဖြေရှင်းလျှင်လည်း မိမိအနေနှင့် မည်သို့မျှ အထူးတလည် မပြောဆိုလိုကြောင်းနှင့် ပြန်ကြားလေသည်။

လျှောက်ထားသူသည်၊ တရားခံအဖြစ်ဖြင့် ပြန်လည်၍ အမှုဆိုင်ရမည်ဖြစ်ရကား၊ စွပ်စွဲချက်ကို ခုခံရာ၌ နစ်နာစေမည့် အနှောင့်အယှက်များမှ ကင်းရှင်းစေရန်ကိုလိုင်း၊ တရားသူကြီး၏ စိတ်၌လည်း မည်ကဲ့သို့သော ယူဆချက်မျိုးကိုမှ ကြိုတင်ထားရှိခြင်းမပြုဘဲ လွတ်လွတ်လပ်လပ် သက်သေထွက်ချက်များကို လေ့လာဆန်းစစ်ဝေဖန်ရန်ကိုလိုင်း အထူးဂရုစူးပြုရပေမည်။ ယင်းသို့ဖြစ်၍ တရားလွှတ်တော် အမိန့်တွင် မည်သို့ပင်ဝေဖန်ထားစေကာမူ ယခုအမှုကို စစ်ဆေးမည့်တရားသူကြီးသည်၊ ထိုဝေဖန်ချက်များကို သတိမမူဘဲ သက်သေထွက်ချက်များသည်၊ တရားဥပဒေအရ၊ သက်သေခံဝင်မဝင်၊ သက်သေခံဝင်လျှင်လည်း ယုံကြည်ထိုက် မယုံကြည်ထိုက်၊ ယင်းသို့ သက်သေခံဝင်၍ ယုံကြည်ထိုက်လျှင်လည်း မည်မျှခရီးရောက်သည်တို့ကို သေချာစေ့ငု ကြည့်ရှုစစ်ဆေးရပေမည်။

ဤအမှု၌ ၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၂၀ ရက်နေ့နံနက် ၉ နာရီအချိန်လောက်တွင် ထိုစဉ်က ပုသိမ်ပြည်သူ့ ဆေးရုံ ဆရာဝန်ကြီးဖြစ်သူ ယခုလျှောက်ထားသူ ဒေါက်တာ အုန်းသွင်

သည်။ မိမိလက်အောက်၌ သူနာပြုသင်တန်းတက်နေသူ မခင်မေရီ အား၊ မိမိ၏ အခန်းတွင်းသို့ ခေါ်ပြီး ဆယ်မိနစ်ကြာမျှ မုဒိမ်းကျင့်ပြီးနောက်၊ မခင်မေရီ အခန်းတွင်းမှ ထွက်လာပြီး နေ့လည် ၁၂ နာရီလောက်တွင် သူငယ်ချင်း ဆိုဖီ (လိုပြ ၁၃) အား၊ မိမိကို ဆရာဝန်ကြီးက မုဒိမ်းကျင့်ကြောင်း ပြောပြီး ထိုည၌ ၁၀ နာရီလောက်တွင် ဆရာမကြီး ဒေါ်သန်းစိန် (လိုပြ ၃) အား၊ ၎င်းအတိုင်းပင်ပြောသည်ဟု သက်သေထွက်ချက်ရှိသည်။ ထိုသက်သေထွက်ချက်များကို ဆန်းစစ်ဝေဖန်ရာ၌လျှောက်ထားသူ၏ ပညာရှိ ရှေ့နေကြီးက သက်သေခံ ဥပဒေပုဒ်မ ၈၊ ဥဒါဟရုဏ်(ည)ကို ကိုးကားပြီး ထိုသက်သေ ထွက်ချက်များသည်၊ သက်သေခံ ဥပဒေပုဒ်မ ၈ တွင်အကျုံးမဝင်ကြောင်း နှင့်လျှောက်ထားလေသည်။ သို့တစေလည်းထိုသက်သေထွက်ချက်များသည်၊ သက်သေခံ ဥပဒေပုဒ်မ ၁၅၇ တွင် အကျုံးဝင် မဝင်၊ အကျုံးဝင်လျှင်လည်း မည်သည့်အကြောင်းကြောင့် အကျုံးဝင်သည်ကို စဉ်းစား ဆုံးဖြတ်ရပေမည်။

၁၉၅၉
ဒေါက်တာ အုန်း
သွင်
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
တော်။

ထို့ပြင်လည်း လျှောက်ထားသူ၏ ပညာရှိရှေ့နေကြီးလျှောက်ထားသည့်အတိုင်းပင် မခင်မေရီသည်၊ အခင်းဖြစ်စဉ်ကမိမိဝတ်ဆင်ထားသည့် သုက်သွေးများပေးကျနေသော ထမီကို ရေလျှော်လိုက်သည်ဆိုသည်ကို၎င်း၊ ဆရာမကြီးများက အင်္ကျီစစ်ဆေးလိုကြောင်း ပြောသည်ကိုငြင်းပယ်ပြီး၊ အစစ်ဆေးမခံဘဲနေခဲ့သည်ကို၎င်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားရပေမည်။ သာမန်အားဖြင့်ဆိုလျှင် ထိုအချက်နှစ်ချက်သည် မခင်မေရီ၏ ထွက်ဆိုချက်ကို ထောက်ခံမည့် သက်သေခံချက်များတွင် အရေးကြီးသော ကဏ္ဍ၌ အပါအဝင်ဖြစ်မည်သာပင်။

ဤနေရာ၌ အလျဉ်းသင့်သဖြင့် ဖော်ပြလိုသည်မှာ၊ ယခုအမှုကဲ့သို့သော ကာမရာဂနှင့် ဖပ်လျဉ်း၍ စွဲဆိုသောအမှုမျိုးတွင် တရားလိုမ၏ ထွက်ဆိုချက်ကို အထောက်အထားပြုသည့် သက်သေခံချက် ရှိရမည်ဟု တရားဥပဒေအရ ပြဋ္ဌာန်းချက် မရှိငြားသော်လည်း အကြောင်းကြောင်းကြောင့် လည်ဆယ်၍ စွဲဆိုသော အမှုမျိုး ပေါ်ပေါက်တတ်သည် ဖြစ်ရကား၊ ယေဘုယျအားဖြင့်ဆိုလျှင် တရားရုံးများက တရားလိုမ၏ ထွက်ဆိုချက်ကို ထောက်ခံသော အထောက်အထားအကိုးအကား ရှိ မရှိကို ဂရုပြု၍ထည့်သွင်းစဉ်းစားလေ့ရှိကြသည်ကို သတိချပ်သင့်ပေသည်။

ယခုလျှောက်လွှာကို ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၆ တွင် အကျုံးမဝင်သဖြင့်ပယ်လိုက်သည်။ ဤအမှုကိုစစ်ဆေးမည့်တရားသူကြီးသည်၊ အထက်ဖော်ပြပါ အချက်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစား၍ အမှုကို လွတ်လွတ်လပ်လပ် လေ့လာသုံးသပ်ဆုံးဖြတ်စေလိုကြောင်းနှင့် ဤရုံးတော်က ညွှန်ကြားလိုက်သည်။

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

† ၁၉၅၉
ဇွန်လ ၂၆ ရက်။

လက်ဖက်တင်နှင့် ကေ၊ ပီ၊ မူကာဂျီ (လျှောက်ထားသူ)

နှင့်

ဒေါ်ငွေရှိန် ပါ ၂ (လျှောက်ထားခံရသူများ) *

မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှားရမ်းခကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၆ (၄)(က)တွင် ပါရှိသည့် “အခြား တနည်းနည်းအားဖြင့်” သတင်းရရှိခြင်း ဆိုသည်မှာ။ ။ ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှားရမ်းခကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၆၊ ပုဒ်မခွဲ (၄)(က)တွင် ပါရှိသည့် “အခြား တနည်းနည်းအားဖြင့်” သတင်းရရှိခြင်းဆိုသည်မှာ မည်သည့်နည်းနှင့်မဆို၊ မည်သူ့ ထံကမဆို၊ မည်သည့်အချိန်တွင်မဆို သတင်းရရှိခြင်းကိုဆိုလိုသည်ဟု ယူဆရမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အိမ်ရှင်ထံမှ သုံးရက်ကျော်လွန်ပြီးနောက် ရရှိသောသတင်းသည်လည်း “အခြားတနည်းနည်း အားဖြင့်” ရရှိသော သတင်းဟု ယူဆရမည်မှာ ယုံမှားဘူးဟုမရှိပေ။

အင်း၊ စီ၊ ဆင်း က လျှောက်ထားသူအတွက် လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။

ဦးကျော်ခင်က လျှောက်ထား ခံရသူအမှတ် (၁) အတွက် လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။

ဦးချန်ထွန်း။ ။ လျှောက်ထားခံရသူ ဒေါ်ငွေရှိန် သည်၊ ကီလီရိပ်သာ အမှတ် ၆ အဆောက်အဦ၏ ပိုင်ရှင်ဖြစ်သည်။ ထိုအဆောက်အဦ ပဌမထပ်၏ သုံးပိုင်းတိုင်းကို အိမ်ငှားအဖြစ်နေသူ ဒေါက်တာ ဘာတာချာချီက ထွက်ခွါသွားပြီးလျှင် ဤရုံးတော် တွင် လျှောက်ထားသူဖြစ်သော လက်ဖက်တင်နှင့် ကေ၊ ပီ၊ မူကာဂျီ အား၊ ကြီးကြပ်ရေး ဝန်မင်း၏ ခွင့်ပြုချက်မရရှိဘဲတဆင့်နေထိုင်ရန် လွှဲပြောင်း နေထိုင်စေခဲ့သောကြောင့် မြို့ပြဆိုင်ရာငှားရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၆-ကကနှင့် ၁၆-ခ တို့အရအရေး ယူပါရန် အိမ်ပိုင်ရှင်ကြီးကြပ်ရေးဝန်ရုံးသို့လျှောက်ထားခဲ့လေသည်။ သက်သေများကို စစ်ဆေးပြီးနောက် လက်ထောက်ငှားရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်မင်းက အောက်ပါအတိုင်း အမိန့်ချမှတ်လိုက်လေသည်။

* ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ တရားမအသေးအဖွဲ့လျှောက်လွှာ အမှတ် ၅၆။

† နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း၊ နိုင်ငံတော်တရားဝန်ကြီး ဦးချန်ထွန်းနှင့် နိုင်ငံ တော် တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီး တို့ရွှေ့မှောက်တွင် တရားဝန်ကြီး ဦးချန်ထွန်း အမိန့်ချမှတ်သည်။

ထိုအိမ်ခန်းတွင် မူလက မစ္စတာ အမ်၊ ဂေ၊ ဘာတာချာချီက အိမ်ငှားအဖြစ်ဖြင့် နေထိုင်လာခဲ့ရာ ၁၉၅၀ ခုနှစ်တွင် သေဆုံးခဲ့ကြောင်း။ ထို့နောက် ၎င်း၏သမီးက အိမ် ငှားအဖြစ်ဖြင့် ဆက်လက်နေထိုင်ခဲ့ပြီးနောက် ၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ ဇွန်လခန့်က အိန္ဒိယပြည်သို့ ပြန်သွားခဲ့ကြောင်း၊ ထိုအခန်းတွင် လက်ဖက်နှင့် ဂေ၊ ပီ၊ မူကာဂျီက ဆက်လက်၍ နေထိုင်ပြီးလျှင် အိမ်လခများကိုလည်း ၎င်းအမည်ဖြင့် ပေးလျက်လာခဲ့ကြောင်း။ ၁၉၅၀ ခုနှစ်၊ မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှားရမ်းခကြီးကြပ်ရေး (ပြင်ဆင်ချက်) အက်ဥပဒေ စတင် အာဏာအတည်ဖြစ်သော ၁၉၅၀ ခု၊ အောက်တိုဘာလ ၂၁ ရက်နေ့လောက်တွင်လူနေ အိမ်ခန်းတခုကို အိမ်ငှားစွန့်လွှတ်သွားလျှင် ကြီးကြပ်ရေးဝန်က ချထားသူ လက်ဖက်နှင့် ဂေ၊ ပီ၊ မူကာဂျီ သည်၊ ထိုအိမ်ခန်းတွင် တရားဝင်အိမ်ငှားမဟုတ်သည်မှာ ထင်ရှား ကြောင်း။ သို့ဖြစ်၍ အဆိုပါ အိမ်ခန်းကို ပုဒ်မ ၁၆-ကက (၄) အရ၊ သင့်တော်သူ တဦးဦးသို့ အငှားချထားနိုင်ရန် ကြီးကြပ်ရေး ဝန်မင်းထံသို့ အမှုတွဲကိုတင်ပြရန် အမိန့် ချမှတ်လေသည်။

၁၉၅၉
လက်ဖက်နှင့်
ဂေ၊ ပီ၊ မူကာဂျီ
နှင့်
ဒေါ်ဇွေရှိန်
ပါ ၂။

ထို့ပြင် အိမ်ရှင် ဒေါ်ဇွေရှိန်နှင့် ထိုအိမ်တွင် နေထိုင်သူ လက်ဖက်နှင့် ဂေ၊ ပီ၊ မူကာဂျီတို့ နှစ်ဦးလုံးသည်၊ ပုဒ်မ ၁၆-ကက ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ဖောက်ဖျက်ကျူး လွန်သည်ကို တွေ့ရသော်လည်း ၎င်းတို့အပေါ်တွင် ၁၆-ခ အရ၊ တရားစွဲဆိုရန်မှာ ပုဒ်မ ၂၉ တွင် ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်ထားသော ကာလအပိုင်းအခြား ၉ လကျော်လွန်နေပြီ ဖြစ်၍ မည်ကဲ့သို့မျှ အရေးမယူနိုင်တော့ကြောင်းကိုလည်း ဖော်ပြထားလေသည်။

လျှောက်ထားသူ လက်ဖက်နှင့် ဂေ၊ ပီ၊ မူကာဂျီ၏ ပညာရှိ လွှတ်တော် ရွှေ့နေ ကြီးက ဤရုံးတော်တွင် လျှောက်ထားသည်မှာ လက်ထောက် ငှားရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး ဝန်မင်းက ပုဒ်မ ၁၆-ကက(၄) အရ၊ ဤအိမ်ကို သင့်တော်သူ တဦးဦးအား အငှားချထား ရန်အသို့ငှါ၊ ကြီးကြပ်ရေးဝန်မင်းထံသို့တင်ပြရန်ချမှတ်သည့်အမိန့်သည်၊ ဥပဒေနှင့်ဆန့် ကျင်ကြောင်း။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဤအမှုတွင်အိမ်ရှင်ထံမှ လျှောက်ထားသော အခါတွင်သာလျှင် ကြီးကြပ်ရေးဝန်မင်းက သတင်း ရရှိသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ အဆို ပါ ပုဒ်မခွဲ (၄)(က) အရ၊ ဤကဲ့သို့အိမ်ခန်းတွင် အခန်းလွတ် ဖြစ်တော့မည်ဟူသော သတင်းကို ပုဒ်မခွဲ (၁) အရသော်၎င်း၊ “အခြား တနည်းနည်းအားဖြင့် သော်၎င်း” ရရှိသော အခါမှသာလျှင် ကြီးကြပ်ရေး ဝန်မင်းသည် ဆောင်ရွက်နိုင်ခွင့် အာဏာရှိ ကြောင်း ပုဒ်မခွဲ (၁) အရ၊ သတင်းပေးခြင်းမှာ သုံးရက်အတွင်း အိမ်ရှင်က သတင်း ပေးခြင်းကိုသာဆိုလိုကြောင်း။ သုံးရက်ကျော်လွန်မှ ပေးသောသတင်းမှာ ဥပဒေနှင့် အကျိုးမဝင်ကြောင်း ထပ်မံလျှောက်လဲသေးသည်။ ပုဒ်မခွဲ (၄) (က) တွင် ပါရှိ သည့် “အခြားတနည်းနည်းအားဖြင့်” သတင်းရရှိခြင်းဆိုသည်မှာ မည်သည့်နည်းနှင့် မဆို၊ မည်သူ့ထံကမဆို၊ မည်သည့်အချိန်တွင် မဆို သတင်းရရှိခြင်းကို ဆိုလိုသည်ဟု

၁၉၅၉ ယူဆရမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အိမ်ရှင်ထံမှ သုံးရက်ကျော်လွန်ပြီးနောက် ရရှိသော
 လက်ဖက်နှင့် သတင်းသည်လည်း “အခြား တနည်းနည်းအားဖြင့်” ရရှိသော သတင်းဟု ယူဆရမည်
 ကေပီ၊ မူကား၍ မှာ ယုံမှားဘွယ်ရာ မရှိပေ။
 နှင့် ထို့ကြောင့် ဤလျှောက်လွှာကို စီရိတ်နှင့်တကွ ပယ်လိုက်သည်။ ဤရုံးတော်အတွက်
 ဒေါ်ဇွေရှိန် ခေါ် ဇွေရှိန် ခေါ် ဇွေရှိန်
 ပါ ၂။ ရွှေနေခမှာ ၇၅ ကျပ်ဟု သတ်မှတ်လိုက်သည်။

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

ဦးပဏ္ဍဝ ပါ ၅ (မေတ္တာရပ်ခံသူများ)

နှင့်

ရန်ကုန်မြို့၊ အလယ်ပိုင်း ဝိနိစ္ဆယဌာန ပါ ၂ (မေတ္တာရပ်ခံခြင်းခံရသူများ)*

† ၁၉၅၉

ဇွန်လ ၁၂ ရက်။

စုဒ္ဓိတကများ သဘောမတူလျှင်၊ ဝိနိစ္ဆယဌာနတွင် စီရင်ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်မရှိ၊ မြက်ဟထုတ်ဖော်သည် စီရင်ချက်ကို ကိုးကား၍ တဦးတယောက်ကိုမျှ နှင်ထုတ်ရန်ဇာရီပြုလုပ်နိုင်ခွင့်မရှိ။

ဝိနည်းဓမ္မက္ခန္ဓာ အဓိကရုဏ်းမှုတွင် ဝိနိစ္ဆယဌာနက ချေလွှာတင်သွင်းရန် စုဒ္ဓိတကများသို့ ဆင့်စာ နှစ်ကြိမ်ထုတ်သော်လည်း၊ စုဒ္ဓိတကတို့က လာရောက်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် ချေလွှာသွင်းခြင်း စသည် တို့ကိုမပြုလုပ်ခဲ့သည်ကို ထောက်ခြင်းအားဖြင့်၊ စုဒ္ဓိတကတို့သည် ထိုဝိနိစ္ဆယဌာန၏အဆုံးအဖြတ်ကို ခံယူရန်သဘောမတူကြောင်း ထင်ရှားလျက်ရှိသည်။ စုဒ္ဓိတကများကသဘောမတူလျှင် ဝိနိစ္ဆယ ဌာနတွင် စီရင်ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်မရှိ၊ ဤကဲ့သို့ စုဒ္ဓိတကများလာရောက်ထုချေခြင်း၊ ချေလွှာသွင်းခြင်း မပြုသောကြောင့် ဝိနိစ္ဆယဌာနက တဘက်သတ်စစ်ဆေးပြီး ချမှတ်သောဝိနိစ္ဆယအဆုံးအဖြတ်သည် ဝိနိစ္ဆယဌာနနှင့် ဝိနိစ္ဆယခုံအက်ဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်သောကြောင့် ပျက်ပြယ်သည်။

ဦးဝိဇယ ပါ ၄ နှင့် ဦးပရမ ပါ ၂။ ၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံးများ (တရားလွှတ် တော်ချုပ်) စာမျက်နှာ ၃၉ ရည်ညွှန်းသည်။

အလယ်ပိုင်းမြို့နယ် ဝိနိစ္ဆယဌာန၏ ၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ အမှုအမှတ် ၄၀ တွင် ချမှတ်သည့်အမိန့်မှာ ရေတာရှည်တောင်ပေါ်ကျောင်းတိုက်တွင် နာယက ဆရာတော်မှာ ဦးမညာသီဟသာလျှင် ဖြစ် သည်ဟု မြက်ဟထုတ်ဖော်သည် စီရင်ချက်မျှသာ ဖြစ်သည့်အလျောက်၊ ၎င်းစီရင်ချက်ကို ကိုးကား၍ တဦးတယောက်ကိုမျှ နှင်ထုတ်ရန်ဇာရီပြုလုပ်နိုင်ခွင့်မရှိချေ။

ဦးဘသန်း (၁) က မေတ္တာရပ်ခံသူများအတွက် လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။

သခင်ချစ်က မေတ္တာရပ်ခံခြင်း ခံရသူများအတွက် လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။

ဦးချန်ထွန်း။ ။ဤအမှုတွင် မေတ္တာရပ်ခံသူများက ၁၃၂၀ ခု၊ ပြာသိုလဆန်း ၁၂ ရက် (၁၉၅၉ ခု၊ ဇန္နဝါရီလ ၂၀ ရက်) နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့၊ အလယ်ပိုင်းမြို့နယ် ဝိနိစ္ဆယ ဌာနရုံးတော်က ချမှတ်သည့် ဝိနိစ္ဆယ အဆုံးအဖြတ်သည်၊ စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာမရှိဘဲ ချမှတ်သည့် အဆုံးအဖြတ်ဖြစ်သောကြောင့် ဤရုံးတော်က ပယ်ဖျက်ပေးပါရန် မေတ္တာ

* ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ တရားမအသေးအဖွဲ့လျှောက်လွှာ အမှတ် ၃၄။
† နိုင်ငံတော်တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း၊ နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီး ဦးချန်ထွန်း၊ နိုင်ငံ တော်တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီး တို့ရွှေ့မှောက်တွင် တရားဝန်ကြီး ဦးချန်ထွန်း အမိန့်ချမှတ်သည်။

၁၉၅၉
ဦးပဏ္ဍဝ ပါ ၅
နှင့်
ရန်ကုန်မြို့၊
အလယ်ပိုင်း
ဝိနိစ္ဆယဌာန
ပါ ၂။

ရပ်ခံကြသည်။ အမှု၏အဖြစ်အပျက်မှာ ဦးပညာသီဟက မိမိသည် ရန်ကုန်မြို့၊ ဗဟန်းရေ
တာရှည် တောင်ပေါ်ကျောင်းတိုက် နာယကဆရာတော်ဖြစ်၍ ထိုကျောင်းတိုက်ကိုအုပ်
ချုပ်လျက်ရှိရာ ဤအမှုတွင် မေတ္တာရပ်ခံသူများနှင့် အခြားရဟန်းတော်သုံးပါးတို့သည်၊
အဆိုပါ ကျောင်းတိုက် အတွင်း၌ မိမိ၏အာဏာကို မလိုက်နာဘဲ ဆန့်ကျင်ဘက်ပြုလုပ်
၍ နေကြသည့်အတွက် ၎င်းတို့အား နှင်ထုတ်ပေးပါရန် ရန်ကုန်မြို့၊ အလယ်ပိုင်းမြို့နယ်
ဝိနိစ္ဆယ ရုံးတော်သို့ ၁၉၅၇ ခု၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၂ ရက်နေ့က လျှောက်လွှာ တင်သွင်းစွဲဆု
ခဲ့လေသည်။ အဆိုပါဝိနိစ္ဆယဌာနကချေလွှာတင်သွင်းရန် စုဒ္ဓိတကများသို့ ဆင့်စာထုတ်
ခဲ့လေသည်။ စုဒ္ဓိတကများက ချိန်းရက်တွင် မလာရောက်ကြသောကြောင့် နောက်ထပ်
ထပ်မံ၍ ဆင့်စာထုတ်ခဲ့ပြန်သည်။ ထိုသို့ဆင့်စာ နှစ်ကြိမ်ထုတ်သော်လည်း လာရောက်
ထုချေခြင်း၊ ချေလွှာသွင်းခြင်းမပြုသောကြောင့် တဘက်သတ်စစ်ဆေးပြီးလျှင် ဝိနိစ္ဆယ
အဆုံးအဖြတ်ကို ၁၉၅၉ ခု၊ ဇန်နဝါရီလ ၂၀ ရက်နေ့တွင် ချမှတ်ခဲ့လေသည်။

မေတ္တာရပ်ခံသူများက ပြောဆိုသည်မှာ ဤဆုံးဖြတ်ချက်သည် ဝိနိစ္ဆယ ဌာန၏
ဝိနိစ္ဆယခုံအက်ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် ဆန့်ကျင်၍ စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာမရှိဘဲ
ချမှတ်ထားသော စီရင်ချက် အဆုံးအဖြတ်ဖြစ်သောကြောင့် ဤရုံးတော်က ပယ်ဖျက်
သင့်ကြောင်း အဆိုပြုကြသည်။ ဦးပညာသီဟအတွက် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည့်
ပညာရှိ လွှတ်တော် ရွှေနေကြီးကလည်း စုဒ္ဓိတကများက သဘောမတူလျှင် ဝိနိစ္ဆယ
ဌာနတွင် စီရင်ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့် မရှိသည်မှာမှန်ကြောင်းကိုဝန်ခံသည်။ သို့ရာတွင် စုဒ္ဓိတက
များက သဘောတူသည် မတူသည်ကို သိနိုင်စေရန် အလို့ငှါ ဝိနိစ္ဆယဌာနသည်၊ လာ
ရောက်စွဲဆိုသည့် အမှုကို လက်ခံပြီးလျှင် ဆင့်စာထုတ်၍ ခေါ်ယူပိုင်ခွင့် ရှိသည်ဟု
လျှောက်လဲသည်။ ဤအမှုတွင် စုဒ္ဓိတကတို့အား လာရောက်ထုချေရန် ဆင့်စာထုတ်ခဲ့
သော်လည်း စုဒ္ဓိတကတို့က လာရောက်ခဲ့ခြင်း၊ သို့မဟုတ် ချေလွှာသွင်းခြင်း စသည်တို့ကို
မပြုလုပ်ခဲ့သည်ကို ထောက်ချင့်ခြင်းအားဖြင့် စုဒ္ဓိတကတို့သည် ထိုဝိနိစ္ဆယဌာန၏
အဆုံးအဖြတ်ကို ခံယူရန် သဘောမတူကြောင်း ထင်ရှားလျက်ရှိသည်။ ဤယူဆချက်
ကိုလည်း ထိုပညာရှိ လွှတ်တော် ရွှေနေကြီးက မှန်သည့်အတိုင်း ဝန်ခံလေသည်။

၁၃၁၆ ခုနှစ်၊ ဝိနိစ္ဆယဌာန (ပြင်ဆင်ချက်) အက်ဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းပြီးသည့် နေ့၊
စ၍ ဝိနည်းဓမ္မကွန် အဓိကရုဏ်းမှုများကို တရားစွဲဆိုသောအခါတွင် စောဒက ပုဂ္ဂိုလ်
များသည်၊ မည်ကဲ့သို့ဆောင်ရွက်ရမည်၊ မည်သည့်ရုံးများတွင် စီရင်ပိုင်ခွင့် ရှိသည်
စသော အချက်များကို ရှင်းလင်းစွာ ဤရုံးတော်က ဖော်ပြခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ ထိုသို့
ဖော်ပြထားခြင်းကို ဦးဝိဇယ ပါ ၄ စောဒကများနှင့် တာဝန် ခံဆရာတော် အလယ်ပိုင်
မြို့နယ်၊ ဝိနိစ္ဆယဌာန၊ ရန်ကုန်မြို့ပါ ၂၊ ၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံးများ (တရ

လွှတ်တော်ချုပ်) စာမျက်နှာ ၃၉ တွင် တွေ့ရှိနိုင်သည်။ ဤကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အောက်ပါအတိုင်း ဆုံးဖြတ်ထားသည်။

“၁၃၁၁ ခုနှစ်၊ ဝိနိစ္ဆယဌာနအက်ဥပဒေကို ၁၃၁၆ ခုနှစ်၊ ဝိနိစ္ဆယဌာန (ပြင်ဆင်ချက်) အက်ဥပဒေ (၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ ဥပဒေအမှတ် ၂၈) ဖြင့် ပြင်ဆင်လိုက်ရာ အခြေအနေမှာ အရေးကြီးသော အချက်များတွင် အတော်ပင် ပြောင်းလဲလာခဲ့သည် ဖြစ်သည်ကို ရန်ကုန်မြို့၊ အလယ်ပိုင်းမြို့နယ် ဝိနိစ္ဆယဌာနရုံးတော်က သတိရှိခဲ့ဟန် မတူချေ။ ပြင်ဆင်လိုက်သည့် အတိုင်းဆိုလျှင် ထိုအက်ဥပဒေ၏ အမည်မှာ ‘၁၃၁၁ ခုနှစ်၊ ဝိနိစ္ဆယဌာနနှင့် ဝိနိစ္ဆယခုံ အက်ဥပဒေ’ ဟုခေါ်တွင်လာခဲ့ချေမည်။ ထို့ပြင် ‘ဝိနိစ္ဆယခုံ’ နှင့်စပ်လျဉ်း၍ များစွာသော ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အခန်း ၂ အဖြစ်ဖြင့် မူလအက်ဥပဒေတွင် ထည့်သွင်းပြင်ဆင်ခဲ့လေသည်။ ထို့ကြောင့် ပြင်ဆင်ထားပြီး ဖြစ်သည့် ယခုလက်ရှိ အက်ဥပဒေ အရဆိုလျှင် ဝိနည်းဓမ္မကွန် အဓိကရုဏ်းမူ တခုခုကို စွဲဆိုလိုသောအခါ စောဒက ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်—

- (၁) သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ် ဝိနိစ္ဆယဌာန၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ခံယူရန် မိမိနှင့် တကွ စုဒိတက ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကပါ သဘောတူလျှင် ထိုဝိနိစ္ဆယ ဌာနသို့ တင်သွင်း၍ အမှုစွဲဆိုနိုင်သည်။
- (၂) မိမိနှင့် စုဒိတကပုဂ္ဂိုလ်တို့က သဘောတူ ဖွဲ့စည်းသည့် ဝိနိစ္ဆယခုံ၏ စီရင်ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို ခံယူလိုလျှင် ထိုသို့မိမိတို့ သဘောတူ ဖွဲ့စည်းသည့် ဝိနိစ္ဆယခုံသို့ ပုဒ်မ ၃၅ အရ၊ လွှဲအပ်နိုင်သည်။
- (၃) အကယ်၍ အထက်အပိုဒ် (၁) နှင့် (၂) အတိုင်း၊ သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ် ဝိနိစ္ဆယဌာန၏ အဆုံးအဖြတ်ကို ခံယူရန် သော်၎င်း၊ နှစ်ဦးနှစ်ဘက် သဘောတူ အနုညာတခုံဖွဲ့စည်း၍ ဆုံးဖြတ်စေရန် သဘောမတူလျှင် သော်၎င်း ထိုအဓိကရုဏ်းမူကို သက်ဆိုင်ရာ စီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိသည့် နယ်ပိုင်တရားမရုံးတွင် ပုဒ်မ ၃၆ အရ စွဲရမည် ဖြစ်သည်။

ထိုသို့ ပုဒ်မ ၃၆ အရ၊ အမှုစွဲဆိုသည့်အခါ နယ်ပိုင်တရားမရုံးက စောဒကနှင့် စုဒိတက ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ၎င်းတို့၏ အဓိကရုဏ်းမူကို စီရင်ဆုံးဖြတ်ရန် အလို့ငှါ၊ သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်ဝိနိစ္ဆယဌာနသို့ လွှဲအပ်လိုသောဆန္ဒ၊ သို့မဟုတ် နှစ်ဦးသဘောတူ ဖွဲ့စည်းသည့် ဝိနိစ္ဆယခုံသို့ လွှဲအပ်လိုသောဆန္ဒရှိလျှင် စာဖြင့်ရေးသား ဖော်ပြရန် အကြောင်းကြားရမည်ဖြစ်သည်။ နှစ်ဦးနှစ်ဘက်လုံး သဘောတူသည့် သက်ဆိုင်ရာ ဝိနိစ္ဆယဌာန၊ သို့မဟုတ် သဘောတူဖွဲ့စည်းသည့် ဝိနိစ္ဆယခုံသို့ နယ်ပိုင်တရားမရုံးသည် အဆိုပါအမှုကို လွှဲအပ်ပေးပို့ရမည် ဖြစ်သည်။ အမှုသည် နှစ်ဦးနှစ်ဘက်လုံးကသော်၎င်း၊ တဘက်ဘက်ကသော်၎င်း မိမိတို့၏ အဓိကရုဏ်းမူကို သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်ဝိနိစ္ဆယဌာန

၁၉၅၉
ဦးပဏ္ဍဝ ပါ ၅
နှင့်
ရန်ကုန်မြို့၊
အလယ်ပိုင်း
ဝိနိစ္ဆယဌာန
ပါ ၂။

၁၉၅၉
ဦးပဏ္ဍဝ ပါ ၅
နှင့်
ရန်ကုန်မြို့၊
အလယ်ပိုင်း
ဝိနိစ္ဆယဌာန
ပါ ၂။

သို့ လွှဲအပ်စေရန်ဖြစ်စေ၊ နှစ်ဦးသဘောတူ ဝိနိစ္ဆယခုံ ဖွဲ့စည်း၍ လွှဲအပ်ရန်ဖြစ်စေ သဘောမတူလျှင် နယ်ပိုင် တရားမရုံးက ၎င်းအမှုကို ပုဒ်မ ၃၈ အရ၊ ဖွဲ့စည်းသည့် ဝိနိစ္ဆယ ခုံသို့ လွှဲအပ်ရမည်ဖြစ်သည်။”

စုဒ္ဓိတက ဦးပညာသီဟ၏ ပညာရှိချေနေကြီးက ဝိနိစ္ဆယဌာနတွင် လျှောက်ထား သော လျှောက်လွှာမှာ နှင်ထုတ်စေလိုမှုမဟုတ်ကြောင်း။ ၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ အမှုအမှတ် ၄၈ တွင် ထိုဝိနိစ္ဆယဌာနက ချမှတ်ခဲ့သည့် စီရင်ချက်ကို ဇာရီပြုလုပ်ပေးရန်အတွက်သာ ဖြစ်ကြောင်း။ အမှုအမှတ် ၄၈ တွင် တရားရုံးဖြစ်သူ ဦးကုသလကိုအမှီပြု၍ ဝင်ရောက် နေထိုင်ကြသူများအား နှင်ထုတ်ရန် ဇာရီပြုလုပ်သည့် တရားမရုံးသို့ ပုဒ်မ ၂၄ အရ လွှဲအပ်ပေးပါရန် လျှောက်ထားခြင်းသာဖြစ်ကြောင်း။ ဝိနိစ္ဆယဌာနက ၎င်းပုဂ္ဂိုလ်များ သည်၊ တရားရုံးကို အမှီပြု၍ လာရောက်နေထိုင်ကြသူများ ဟုတ် မဟုတ်ကို စစ်ဆေး ပြီး ဟုတ်လျှင် နှင်ထုတ်ရန် ဇာရီရုံးသို့ လွှဲအပ်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း။ ယခုကိစ္စတွင် ၎င်းတို့သည်၊ တရားရုံး ဦးကုသလကို အမှီပြု၍ လာရောက်နေထိုင်ကြသူများဖြစ်၍ နှင်ထုတ်ရန် ဇာရီရုံးသို့ လွှဲအပ်သည့်အမိန့်ဟု ဝိနိစ္ဆယဌာန၏အမိန့်ကို ယူဆသင့်ကြောင်း လျှောက်ထားသည်။ အလယ်ပိုင်းမြို့နယ် ဝိနိစ္ဆယဌာန၏ ၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ အမှုအမှတ် ၄၈ တွင် ချမှတ်သည့်အမိန့်မှာ ရေတာရှည် တောင်ပေါ်ကျောင်းတိုက်တွင် နာယက ဆရာတော်မှာ ဦးပညာသီဟသာလျှင် ဖြစ်သည်ဟု မြွက်ဟထုတ်ဖော်သည့် စီရင်ချက် မျှသာဖြစ်သည်။ တရားရုံး ဦးကုသလအား အချင်းဖြစ် ကျောင်းမှ ထွက်သွားစေသည့် စီရင်ချက်လည်း မဟုတ်၊ ထွက်သွားစေရန် တရားစွဲခြင်းလည်း မဟုတ်ခဲ့ချေ။ ထို့ကြောင့် ၎င်းစီရင်ချက်ကို ကိုးကား၍ တဦးတယောက်ကိုမျှ နှင်ထုတ်ရန် ဇာရီပြုလုပ်နိုင်ခွင့်မရှိ ချေ။

ထို့ကြောင့် ဦးပညာသီဟ သည်၊ မိမိကျောင်း၌ နေထိုင်သူတို့ အပေါ်တွင် မကြေ နပ်သဖြင့် နှင်ထုတ်လိုလျှင် ရန်ကုန်မြို့တော် တရားမရုံးတွင် တရားစတင်စွဲဆိုရမည်ဖြစ် သည်။ ထိုသို့စွဲဆိုသောအခါ တရားမရုံးတော်က စုဒ္ဓိတကတို့အား ဝိနိစ္ဆယ ဌာန၏ အဆုံးအဖြတ်ကို ခံယူလိုခြင်း ရှိ မရှိ၊ မခံယူလိုလျှင် ဝိနိစ္ဆယခုံရုံးဖွဲ့စည်းရန် ဆက်လက် ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ရန်ကုန်မြို့၊ အလယ်ပိုင်းမြို့နယ် ဝိနိစ္ဆယရုံး တော်က ဗဟန်းရေတာရှည်တောင်ပေါ်ကျောင်းတိုက် အနုဝါဒါ ဓိကရုဏ်းမူအမှတ် ၅၄ တွင် ၁၃၂၀ ခုပြာသိုလဆန်း ၁၂ ရက် (၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ဇန္နဝါရီလ ၂၀ ရက်) နေ့က ချမှတ် သည့် ဝိနိစ္ဆယ အဆုံးအဖြတ်သည်၊ ဝိနိစ္ဆယဌာနနှင့် ဝိနိစ္ဆယခုံအက်ဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင် သောကြောင့် ပျက်ပြယ်သည်ဟု ယူဆရမည်ဖြစ်သည်။ ဝိနိစ္ဆယ အဆုံးအဖြတ်ကို ပယ်ဖျက်လိုက်သည်။ အမှုသည်များသည်၊ မိမိတို့၏စရိတ်ကို မိမိတို့ကျခံစေရန်ဖြစ် သည်။

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

ဦးယာမ (လျှောက်ထားသူ)

နှင့်

ခရိုင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးမင်း၊ မန္တလေး ပါ ၂ (လျှောက်ထား
ခံရသူများ)*

† ၁၉၅၉

ဇွန်လ ၁၅ ရက်။

ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေး (ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှု) အက်ဥပဒေအရ၊ မည်သည့်အမှုမျိုးနှင့် သက်ဆိုင်မှု
ဘမ်းဆီးချုပ်နှောင်နိုင်ခြင်း၊ စီးပွားရေးသောင်းကျန်းမှု ရင်းအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂ နှင့်အကျိုး
မဝင်၊ ဥပဒေအရ မည်သည့်အခါမှသာ အမိန့်ချမှတ်နိုင်ခြင်း။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေး (ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှု) အက်ဥပဒေအရ၊ ဘမ်းဆီး
ချုပ်နှောင်ထားရန်၊ ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေးကို ထိခိုက်ဖျက်ဆီးစေခြင်း (Prejudicial to the
public safety)၊ သို့မဟုတ် ထိခိုက်ဖျက်ဆီးမှု (Prejudicial Act) နှင့် သက်ဆိုင်ရမည်။

ထောက်ပံ့ရေးဌာနက ဖြန့်ဖြူးသောချည်ထုပ်များကို လက်ဝါးကြီးအုပ်ခါ ဝယ်ယူပြီး အမြတ်
တင်၍ ရောင်းသော၊ စီးပွားရေးသောင်းကျန်းမှုနှင့် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေးကို ထိခိုက်စေမှု၊ သို့မဟုတ်
“ထိခိုက်ပျက်ပြားစေမှု” ဟူ၍ ပုဒ်မ ၂ ၌ အကျယ်တဝင့်ဖော်ပြထားသည့် အချက်အလက်များတွင်
အကျုံးမဝင်ချေ။

လူတိုင်းတယောက်ကို၊ မဘမ်းဆီးမီ ခရိုင်လုံခြုံရေးကောင်စီ၏ သဘောတူညီချက် ရယူခြင်း
သည်လည်း၊ ထိုသူ၏သက်သာရန်သာ ဖြစ်ပေမည်။ ခရိုင်ဝန်နှင့် ခရိုင်ရဲဝန်တို့သည်၊ လုံခြုံရေးကောင်စီ
အဖွဲ့ဝင်များ ဖြစ်စေကာမူ၊ ခရိုင်ဝန်ကိုယ်တိုင်က သက်သာမကင်းရှိမှသာ ဥပဒေအရ၊ အမိန့်ချမှတ်
နိုင်သည့်အကြောင်းကို ထပ်လောင်း၍၊ ဤရုံးတော်ကသတိပေးလိုက်သည်။

၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ အထွေထွေရာဇဝတ်မှု နံပါတ် ၇၀၊ ဒေါ်တင်တင်၏ အမှုကိုရည်ညွှန်းသည်။

လျှောက်ထားသူအတွက်။ ။ ဦးလှကျော်(၁)နှင့် ဒေါ်မြမြအေးတို့ လိုက်ပါဆောင်
ရွက်သည်။

လျှောက်ထား ခံရသူများအတွက်။ ။ စာလက်ထောက် နိုင်ငံတော်ရွှေနေချုပ် ဒေါက်တာ
မောင်မောင် လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။

* ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်အသေးအမွှေးလျှောက်လွှာ အမှတ် ၇၃၊ ၇၄၊ ၇၅။

† နိုင်ငံတော်တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း၊ နိုင်ငံတော်တရားဝန်ကြီး ဦးချန်ထွန်း၊ နိုင်ငံ
တော်တရားဝန်ကြီး ဦးအောင်သာကျော် တို့ရွှေမှောက်တွင် နိုင်ငံတော်တရားဝန်ကြီးချုပ် အမိန့်
ချမှတ်သည်။

၁၉၅၉
ဦးယာမ
နှင့်
ခရိုင်ရာဇဝတ်
တရားသူကြီး
မင်း၊ မန္တလေး
ပါ ၂။

ဦးမြင့်သိန်း။ ။ အမရပူရမြို့နေ၊ ဦးယာမနှင့် ၎င်း၏သား မောင်သောင်းညွန့်၊ ၎င်း၏တပည့် မောင်သောင်းတို့ကိုဘမ်းဆီးချုပ်နှောင်ထားရန် အမိန့်ချမှတ်သူ၊ မန္တလေးမြို့ ခရိုင်ဝန်အား၊ အကြောင်းပြန်ကြားရန် ဤရုံးတော်ကဆင့်ဆိုခဲ့သည်။ အကြောင်းပြရာ၌ ဦးယာမ၊ မောင်သောင်းညွန့်နှင့် မောင်သောင်းတို့သည် (၁) စီးပွားရေးသောင်းကျန်းသူများ ဖြစ်ကြောင်း၊ (၂) သောင်းကျန်းသူများနှင့် ဆက်သွယ်လျက် ထောက်ပံ့ခြင်း၊ ဆက်ကြေးပေးခြင်း၊ ၎င်းတို့ကိုအသုံးချခြင်းပြုသူများဖြစ်ကြောင်း၊ (၃) မန္တလေးခရိုင် လုံခြုံရေးကောင်စီ၏ ဆုံးဖြတ်ညွှန်ကြားထားသည့် အတိုင်းနှင့် မန္တလေး ခရိုင်ရဲဝန်၏ အစီရင်ခံချက်အရ၊ ထိုသူများကို ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေး (ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှု) အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅ (က)(၁)(ခ) အရ၊ ချုပ်နှောင်ထားရန် အမိန့်ချမှတ်ထားကြောင်း ဖော်ပြသည်။

ခရိုင်ဝန်မင်း၏ ကျမ်းကျိန်လွှာတွင် ပါရှိသည့် အချက်များကိုဝေဘန်ရာ၌ လျှောက်သူများအတွက် လိုက်ပါဆောင်ရွက်သူ ပညာရှိရှေ့နေကြီးများက အောက်ပါအချက်အလက်များကို ထုတ်ဖော် လျှောက်ထားကြသည်။

၁။ စီးပွားရေး သောင်းကျန်းသူများပင် ဖြစ်စေကာမူ၊ ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေး (ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှု) အက်ဥပဒေနှင့် ဘမ်းဆီး ချုပ်နှောင်ခွင့်မရှိ။

၂။ ဤကဲ့သို့ ဘမ်းဆီးချုပ်နှောင်ရန်မဖြစ်၍ ဦးယာမတို့အား မလိုလားသူ သက်သေများက အေးချမ်းသာယာသည့် အမရပူရနယ်တွင် ဦးယာမတို့သည် သောင်းကျန်းသူများနှင့် ဆက်သွယ်သည်ဟု မဟုတ်မမှန် လုပ်ကြံ၍ ပြောဆိုကြခြင်းဖြစ်ကြောင်း သက်သေခံချက်များပင်ရှိစေကာမူ ၎င်းတို့အပေါ်တွင် အားထားရန် မသင့်ယုံနိုင်စရာပင် မရှိကြောင်း။

၃။ ခရိုင်ဝန်သည်၊ မိမိကိုယ်တိုင် ဦးယာမတို့၏ကိစ္စမှာ သက်သာမှုမရှိသည် မဟုတ်၊ ခရိုင်လုံခြုံရေး ကောင်စီ၏ ညွှန်ကြားချက်အရသာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြောင်း။ ခရိုင်ဝန်နှင့် ခရိုင်ရဲဝန်တို့မှာ ကောင်စီအဖွဲ့ဝင်များ ဖြစ်ကြ၍ ကောင်စီ၏ ညွှန်ကြားချက်ကို လိုက်နာရမည်သာဖြစ်ကြောင်း။ လွတ်လပ်သော နိုင်ငံတစ်ခုတွင် ဤကဲ့သို့သော ဥပဒေ မရှိထိုက်ကြောင်း။

စီးပွားရေး သောင်းကျန်းသူများနှင့် ကိုးကားသည့် အက်ဥပဒေသည်မဆို ဆိုသည်မှာ မှန်ကန်သည်။ ထိုအက်ဥပဒေအရ၊ ဘမ်းဆီး ချုပ်နှောင်ထားရန် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေးကို ထိခိုက်ဖျက်ဆီးခြင်း (Prejudicial to the Public safety)၊ သို့မဟုတ် ထိခိုက်ဖျက်ဆီးမှု (Prejudicial Act) နှင့် သက်ဆိုင်ရမည်။ ဦးယာမတို့ ကျင့်သုံးသည်ဟု စွပ်စွဲသော စီးပွားရေးသောင်းကျန်းနည်းမှာ ထောက်ပံ့ရေးဌာနက ဖြန့်ဖြူးသော ချည်ထုပ်များကို လက်ဝါးကြီးအုပ်ခါ ဝယ်ယူပြီး အမြတ်တင်၍ ရောင်း

သည်ဟု စွပ်စွဲထားသည်။ ဤကဲ့သို့သော စီးပွားရေး သောင်းကျန်းနည်းမှာ ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေးကို ထိခိုက်စေမှု၊ သို့မဟုတ် “ထိခိုက်ပျက်ပြားစေမှု” ဟူ၍ ပုဒ်မ ၂ ၌ အကျယ်တဝင့် ဖော်ပြထားသည့် အချက်အလက်များတွင် အကျုံးမဝင်ချေ။ တကယ်စင်စစ်စီးပွားရေး သောင်းကျန်းမှု ပြုခဲ့ပါလျှင် အခြားတရားဥပဒေအရ၊ အရေးယူရန်သာရှိသည်။

၁၉၅၉ ဦးယာမ နှင့် ခရိုင်ရာဇဝတ် တရား သူကြီး မင်း၊ မန္တလေး ပါ။

ဒုတိယ လျှောက်ထားချက်နှင့်ပတ်သက်၍ ဦးယာမတို့သည်၊ သောင်းကျန်းသူများနှင့် အဆက်အသွယ်ရှိသည်ဟု ခရိုင်ဝန်မင်းထံသို့ ခရိုင်ရဲဝန်မင်းက ၎င်းတို့အား ဘမ်းဆီးသည့်နေ့ကပင် အစီရင်ခံစာတင်သွင်းသည်ကို အမှုတွဲများတွင် တွေ့မြင်ရသည်။ ဤကဲ့သို့ ဆက်သွယ်ကြောင်းကို သက်သေ ၅ ဦးက အစစ်ခံချက် ပေးထားသည်ကိုလည်း အမှုတွဲများတွင် တွေ့မြင်ရသည်။ ဤကဲ့သို့သော အစစ်ခံချက်များသည်၊ ယုံကြည်လက်ခံလောက်သည်ဟု ခရိုင်ဝန်မင်းက ယူဆလျှင် ပုဒ်မ ၅ (က) တွင် ဖော်ပြထားသော အမိန့်မူများကို ချမှတ်နိုင်ရန် မိမိအား နိုင်ငံတော် သမတက အာဏာအပ်နှင်းထားသည်။ ထိုအာဏာကို သုံးစွဲခဲ့သော် သက်သေအစစ်ခံချက်ကိုမယုံထိုက်၊ အာဏာကို မသုံးထိုက်ဟု စာချွန်တော် အမှုတွင် ဝေဘန်ရန် ဤရုံးတော်က ခွင့်မပြုနိုင်။

တတိယအချက်နှင့် ပတ်သက်၍ ခရိုင်ဝန်မင်း၏ ကျမ်းကျိန်လွှာကိုသာ ဘတ်လျှင် မိမိသဘော မဟုတ်၊ ခရိုင်လုံခြုံရေး ကောင်စီ၏ သဘောအတိုင်း ဆောင်ရွက်ရာ ရောက်နေသည်မှာမှန်၏။ သို့သော် ချမှတ်သည့် အမိန့်ကိုဘတ်ရွှေပါက၊ ခရိုင်ဝန်မင်း ကိုယ်တိုင်က သင်္ကာမကင်းဖြစ်သည်ဟု ယူဆကြောင်း ပါရှိသည်။ ထို့ပြင်လည်း ခရိုင်ရဲဝန်၏ အစီရင်ခံစာတွင် ဦးယာမတို့အား မဘမ်းဆီးမီ ခရိုင်လုံခြုံရေး ကောင်စီ ၏ သဘောတူညီချက်ကို ယူသည်ဟု ပါရှိသည်ကို ထောက်ရှုက ရဲအစုရုံးများက ထင်သလို မဘမ်းဆီးဘဲ၊ ခရိုင်လုံခြုံရေး ကောင်စီနှင့် နှီးနှောတိုင်ပင်ပြီးမှသာ ဘမ်းဆီးခြင်း ထင်ရှားသည်။ လူတဦးတယောက်ကို မဘမ်းဆီးမီ၊ ခရိုင်လုံခြုံရေး ကောင်စီ၏ သဘောတူညီချက် ယူရခြင်းသည်လည်း ထိုသူအတွက်သက်သာရန်သာဖြစ်ပေမည်။ ခရိုင်ဝန်နှင့် ခရိုင်ရဲဝန်တို့သည်၊ လုံခြုံရေးကောင်စီ အဖွဲ့ဝင်များ ဖြစ်စေကာမူ ခရိုင်ဝန်ကိုယ်တိုင်က သင်္ကာမကင်းရှိမှသာ ဥပဒေအရ၊ အမိန့်ချမှတ်နိုင်သည့် အကြောင်းကို ထပ်လောင်း၍ ဤရုံးတော်က သတိပေးလိုက်သည်။ ဤရုံးတော်၏ ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ အထွေထွေရာဇဝတ်မှု နံပါတ် ၇၀၊ ဒေါ်တင်တင်၏ အမှုကိုကြည့်ပါ။

လိုက်ပါဆောင်ရွက်သူ လွှတ်တော်ရွှေနေကြီးများ၏လွတ်လပ်သော နိုင်ငံတခုတွင် ဤကဲ့သို့သော ဥပဒေမရှိထိုက် ဆိုသည်နှင့် ပတ်သက်၍အထူးအထွေ ဝေဘန်ရန်မလို။ စစ်ကြီးဖြစ်စေ ဘုရင်ခံ၏ တချက်လွှတ်အမိန့်နှင့် ပေါ်ပေါက်လာသော ဥပဒေကို စစ်ပြီး ခြားသော်လည်း၊ တိုင်းပြည်၏ အခြေအနေမှာ မကောင်းသေး၍ လွတ်လပ်ရေးရပြီး နောက်၊ ယခုထက်တိုင်ပင် ဆက်လက်၍ တည်မြဲနေစေခဲ့သည်။ ဤအက်ဥပဒေတည်မြဲ

၁၉၅၉
ဦးယာမ
နှင့်
ခရိုင်ရာဇဝတ်
တရားသူကြီး
မင်း၊ မန္တလေး
ပါ ၂။

နေသည့်ကာလအတွင်း၊ အာဏာပိုင်များက အခြေအလျောက် အက်ဥပဒေအရ၊ သင့်
တော်သည်ဟု ယူဆသော အမိန့်များကို ချမှတ်ကြပေမည်။ မကြေနပ်သူများက စာချွန်
တော် လျှောက်ခဲ့သော် ဤရုံးတော်၏ တာဝန်မှာ ချမှတ်သော အမိန့်များသည်၊
တရားဥပဒေနှင့် ကိုက်ညီသည်၊ မကိုက်ညီသည်ကိုသာ ဝေဖန်ရန်ဖြစ်သည်။
ဤအမှုများတွင် ခရိုင်ဝန်မင်း၏ အမိန့်များမှာ ဥပဒေ စည်းဝိုင်းအတွင်း၌ ကျ
ရောက်သော အမိန့်များဖြစ်၍ ဤရုံးတော်ကဝင်ရောက်စွက်ဘက်ရန်မဖြစ်နိုင်။ လျှောက်
လွှာများကို ပယ်လိုက်သည်။

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

ဦးသိန်း ပါ ၂ (လျှောက်ထားသူများ)

နှင့်

လက်ထောက်ငှါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်၊ ဝါးခယ်မြို့ ပါ ၃
(လျှောက်ထားခံရသူများ)*

† ၁၉၅၉

ဇွန်လ ၁၂ ရက်။

မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှါးရမ်းခကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၉ (ဃ) ကို ကိုးကားလိုလျှင် ရှေးဦးစွာ ဆုံးဖြတ်ရမည်ကိုစွဲ၊ မြင်းချက်အရ တိုးနိုင်သည့်ရာခိုင်နှုန်း၊ စစ်ဆေးရမည်ကိုစွဲ၊ စံငှါးခ တိုးနိုင်ရေး။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ဝါးခယ်မြို့၊ လက်ထောက်မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှါးရမ်းခကြီးကြပ်ရေးဝန်မင်းသည်၊ မြို့ပြဆိုင်ရာငှါးရမ်းခကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၉(ဃ)ကို ကိုးကား၍၊ လျှောက်ထားခံရသူ တဦးဖြစ်သူက လွန်ခဲ့သည့်နှစ်ပေါင်း ၂၀ ကျော်ကပင်၊ တလလျှင် ၁၇ ကျပ် ၅၀ ပြားပေး၍ နေထိုင် လာသောအခန်းခကို၊ ၁၇ ကျပ် ၅၀ ပြားမှ ၂၆ ကျပ်တိုးမြှင့်၍ သတ်မှတ်ခဲ့သည်။

ပုဒ်မ ၁၉(ဃ)ကို ကိုးကားလျှင် ၁၉၃၉ ခု၊ စက်တင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့က ပေးရသောအခန်းခ မည်မျှဖြစ်သည်ကို ပဌမ ဆုံးဖြတ်ပြီးမှ ထိုနှုန်းသည်နည်းလွန်းလှသည်ဟု ယူဆပါလျှင်၊ ပုဒ်မ ၁၉ ၏ မြင်းချက် ၁ အရ၊ ၂၅ ရာခိုင်နှုန်းပိုမို၍ သတ်မှတ်နိုင်သည်။

၁၉၃၉ ခု၊ စက်တင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့က ပေးရသောအခန်းခကို၊ မြို့နယ်စီမံခန့်ခွဲရေးဝန်ကြီးချုပ်မှ စာရင်း (Assessment Roll) ကိုသာ အမှန်ယူသင့်သည်မဟုတ်၊ တကယ်ပေးရသည့် အခန်းခကို သိရှိနိုင်ရန်စစ်ဆေးရမည်။

၁၉၃၉ ခု၊ စက်တင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့ကပေးရသည့် အခန်းခမှာ ၁၇ ကျပ် ၅၀ ပြားသာဖြစ်ရ ပေမည်။ ၎င်းငွေပေါ်တွင် ၂၅ ရာခိုင်နှုန်းသာ ဥပဒေအရ တိုးနိုင်သည်ဖြစ်၍၊ ထိုကဲ့သို့တိုး၍သတ်မှတ် ခဲ့သော်တလလျှင်အခန်းခမှာ ၂၁ ကျပ် ၈၀ ပြားဖြစ်ရမည်။ မြို့ပြဆိုင်ရာငှါးရမ်းခကြီးကြပ်ရေးဝန်က ၂၆ ကျပ်ဖြစ်ရမည်ဟုသတ်မှတ်ခြင်းမှာ ဥပဒေနှင့်မကိုက်ညီ။

ငှါးရမ်းခကြီးကြပ်ရေးအက်ဥပဒေအရ၊ မည်ကဲ့သို့သောအခြေရောက်မှ စံငှါးခကို မည်မျှတိုး နိုင်မည်ဆိုသည်ကိုလည်း ဝေဖန်ရပေမည်။ ပမာဆိုသော် အခင်းဖြစ်အိမ်ကိုဘယ်အခါကမှ အိမ်ရှင်က ပြင်ဆင်ခဲ့ခြင်းမရှိ၍ အက်ဥပဒေ ၆ နှင့်အကျိုးမဝင်နိုင်၊ သို့သော် မြို့နယ်စီမံခန့်ခွဲရေးအခမ္ပာရား တိုးတက် သာ၍ ပုဒ်မ ၈ နှင့်သက်ဆိုင်ပေမည်။

လျှောက်ထားသူများအတွက်။ ။ဦးဖဿာထော် လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။

* ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ တရားမအသေးအမွေလျှောက်လွှာ အမှတ် ၂၉။
† နိုင်ငံတော်တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း၊ နိုင်ငံတော်တရားဝန်ကြီး ဦးချန်ထွန်း၊ နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီး တို့ရှေ့မှောက်တွင် နိုင်ငံတော်တရားဝန်ကြီးချုပ် အမိန့်ချမှတ်သည်။

၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလလက်ထောက် ငါးရမ်းခကြီးကြပ်ရေးဝန် ဝါးခယ်မမြို့ ပါ ၃။

လျှောက်ထား ခံရသူ အမှတ်(၁)နှင့် (၂)အတွက်။ ။လက်ထောက် ရွှေနေချုပ် ဒေါက်တာ မောင်မောင် လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် (၃) အတွက်။ ။ဦးဘကျော် လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။

ဦးမြင့်သိန်း။ ။ဤအမှုတွင် ဝါးခယ်မမြို့၊ လက်ထောက် မြို့ပြဆိုင်ရာ ငါးရမ်းခကြီးကြပ်ရေးဝန်မင်းသည်၊ သက်ဆိုင်သည့် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၉ (ဆ) ကို ကိုးကား၍၊ အခန်းခကို ၁၇ ကျပ် ၅၀ ပြားမှ ၂၆ ကျပ် တိုးမြှင့်၍ သတ်မှတ်ခဲ့သည်။

ပုဒ်မ ၁၉ (ဆ)ကို ကိုးကားလျှင် ၁၉၃၉ ခု၊ စက်တင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့ကပေးရသော အခန်းခမည်မျှဖြစ်သည်ကို ပဌမဆုံးဖြတ်ပြီးမှ ထိုနှုန်းသည်နည်းလွန်းလှသည်ဟု ယူဆပါလျှင်ပုဒ်မ ၁၉ ၏ ခြင်းချက် ၁ အရ၊ ၂၅ ရာခိုင်နှုန်းပိုမို၍သတ်မှတ်နိုင်သည်။ ၁၉၃၉ ခု၊ စက်တင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့ကပေးရသောအခန်းခကို မြို့နယ်ဦးစီးရုံး၊ ငါးရမ်းခတန်ခိုးခွဲပုံစာရင်း (Assessment Roll) ကိုသာ အမှန်ယူသင့်သည်မဟုတ်၊ တကယ်ပေးရသည့် အခန်းခကို သိရှိနိုင်ရန် စစ်ဆေးရမည်။

အခင်းဖြစ် အခန်း၌ လျှောက်ထားခံရသူများသည်၊ အနှစ် ၂၀ ကျော်ကပင် နေထိုင်လာခဲ့ကြသူများ ဖြစ်ကြောင်းကို ယခုလျှောက်ထားသူအိမ်ပိုင်ရှင်က မပြင်းနိုင်။ ၎င်းတို့ ကနဦးကပေးခဲ့သည့်အခန်းခမှာလည်း ၁၇ ကျပ် ၅၀ ပြား ဖြစ်ကြောင်းကို အိမ်ရှင်၏လျှောက်လွှာတွင်ပင် ဝန်ခံထားသည်ဖြစ်၍၊ ၁၉၃၉ ခု၊ စက်တင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့က ပေးရသည့်အခန်းခမှာ ၁၇ ကျပ် ၅၀ ပြားသာဖြစ်ရပေမည်။ ၎င်းငွေပေါ်တွင် တလလျှင် ၂၅ ရာခိုင်နှုန်းသာ ဥပဒေအရ တိုးနိုင်သည်ဖြစ်၍၊ ထိုကဲ့သို့တိုး၍သတ်မှတ်ခဲ့သော် အခန်းခမှာ ၂၁ ကျပ် ၈၀ ပြား ဖြစ်ရမည်။

မြို့ပြဆိုင်ရာ ငါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်က ၂၆ ကျပ် ဖြစ်ရမည်ဟု သတ်မှတ်ခြင်းမှာ ဥပဒေနှင့်မကိုက်ညီ၍၊ ဤအကြောင်းတရနှင့်ပင် ၎င်း၏အမိန့်နှင့် ထိုအမိန့်ကို အတည်ပြုသော ပြင်ဆင်မှုရုံး၏ အမိန့်ကိုလည်း စရိတ်မရှိဘဲဖျက်ပြီး လျှောက်လွှာကို ဥပဒေအရ ဆုံးဖြတ်ရန် ဝါးခယ်မမြို့၊ လက်ထောက် ငါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်ရုံးသို့ အမှုတွဲများကို ပြန်၍ပို့လိုက်သည်။

ဤရုံးတော်က ချမှတ်သည့် အမိန့်ကြောင့် အခန်းခကို တိုးရမည်၊ တိုးလျှင်လည်း ၂၁ ကျပ် ၈၀ ပြားဖြစ်စေရမည်ဟု မယူဆရန် သတိပေးလိုသည်။ ငါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်၏ တာဝန်မှာ ပေးနေသော ၁၇ ကျပ် ၅၀ ပြားကို နည်းလှသည်ဟု ယူဆမှသာ မည်မျှတိုးရမည်ကို တွက်ချက်ရမည်။ တိုးသင့်သည်၊ မတိုးသင့်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်ရာ၌၊ ဤအခန်းနှင့် အခန်းကပ်လျက်ရှိသော အခန်း၏စံငါးခကို လက်ထောက် ကြီးကြပ်ရေးဝန်၏ရုံးတော်က ၁၉၅၄ ခု၊ အထွေထွေ အမှုအမှတ် ၄၇ တွင် ၁၇ ကျပ် ၅၀ ပြား

ဖြစ်စေရမည်ဟု သတ်မှတ်ခဲ့ကြောင်းကို သတိမူရမည့်အပြင် ငှါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေအရ၊ မည်ကဲ့သို့သော အခြေရောက်မှ စံငှါးခကို မည်မျှ တိုးနိုင်မည်ဆိုသည် ကိုလည်း ဝေဖန်ရပေမည်။ ပမာဆိုသော် အခင်းဖြစ်အိမ်ကို တယ်အခါကမှ အိမ်ရှင်က ပြင်ဆင်ခဲ့ခြင်းမရှိ၍၊ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၆ နှင့်အကျိုးမဝင်နိုင်၊ သို့သော် မြို့နယ်စီပါယ်အခွန် အခများမှာ တိုးတက်လာ၍၊ ပုဒ်မ ၈ နှင့် သက်ဆိုင်နိုင်ပေမည်။

၁၉၅၅ ခုနှစ်၊
ဦးသိန်း ပါ ၂
နှင့်
လက်ထောက်
ငှါးရမ်းခ ကြီး
ကြပ်ရေးဝန်၊
ဝါးခယ်မမြို့
ပါ ၃။

SUPREME COURT.

†S.C.
1959

Aug. 21.

U KHIN MAUNG (APPLICANT)

v.

U THAUNG PE (*alias*) MAUNG PA AND THREE OTHERS
(RESPONDENTS).*

*Urban Rent Control Act, s. 11—Ejectment of tenant—Not at whim of landlord—
Suit for—Incompetent without Controller's permit—When permit to issue—
Grounds.*

It is not at the whim of a landlord that a tenant can be ejected and no suit by a landlord for ejectment against a tenant can be launched without a permit from the Controller of Rents. In issuing such a permit the Controller must be satisfied that reasonable grounds exist. These grounds are mentioned in s. 11 of the Urban Rent Control Act.

Mon San Hlaing for the applicant.

Ba Thaw for the respondent No. 1.

Hla Maung (Government Advocate) for the respondent No. 4.

Judgment was delivered by

U MYINT THEIN, C.J.—It is not at the whim of a landlord that a tenant can be ejected and in point of fact no suit by a landlord for ejectment against a tenant can be launched without a permit from the Controller of Rents. In issuing such a permit the Controller must be satisfied that reasonable grounds exist. These grounds are enumerated in section 11 of the Urban Rent Control Act, and for the purpose of the proceedings before us the relevant section is section 11 (8) (f), which reads:

“(f) the building or a part thereof. . . is reasonably and *bona fide* required by the owner for occupation by himself exclusively for residential purposes. . . .”

* Civil Misc. Application No. 48 of 1959.

† *Present*: U MYINT THEIN, Chief Justice of the Union, U BO GYI and U AUNG THA GYAW, JJ.

A permit to sue for ejectment was sought by the owners and the Controller held that the requirement was both reasonable and *bona fide*. The permit was granted. His order was confirmed by the revisional authority.

It is apparent, however, that the question whether the requirement was for the owners' occupation exclusively for residential purposes, was not considered.

Paragraph 5 of the petition reads:

"That the petitioners require the said premises reasonably and *bona fide* for residential and business purposes for the 2nd petitioner."

In amplification of this statement the 2nd petitioner said in his oral examination that he wanted the premises to open a shop.

In the face of these averments it is plain that the requirement is not exclusively for residential purposes. The orders of both the Controller and the Subdivisional Judge are therefore quashed with costs; Advocate's fees K. 51. The Assistant Controller of Rents (2), Moulmein, is directed to withdraw the permit to sue granted under date 21st July 1958 in his Rent Control Case No. 18 of 1957.

S.C.
1959

U-KHIN
MAUNG

v.

U THAUNG
PE (*alias*)
MAUNG PA
AND THREE
OTHERS.

† ၁၉၅၉
ဩဂုတ်လ
၁၄ ရက်။

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

နုဇိခန် ပါ ၄ (လျှောက်ထားသူများ)

နှင့်

ဟာဂျီအပ္ပဒူဂနီ ပါ ၃ (လျှောက်ထားခံရသူများ) *

မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှားရမ်းခကြီးကြပ်ရေးအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၄(က) နှင့်ပတ်သက်၍ လျှောက်ထားရာတွင် ကြီးကြပ်ရေးဝန်မင်း မဝေဖန်သင့်သည့် အချက်နှင့်ဝေဖန်သင့်သည့်အချက်များ။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။မြေရှင်က၊ ၎င်းပိုင်မြေပေါ်တွင် အိမ်ဆောက်လို၍ မြေငှားများတရားစွဲနိုင်ခွင့် လက်မှတ်ကို မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှားရမ်းခကြီးကြပ်ရေးအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၄(က) အရ၊ ထုတ်ပေးပါရန် ကြီးကြပ်ရေးဝန်ရုံး၌ လျှောက်ထားရာတွင် သဘောရိုးနှင့်လျှောက်ထားသည့် မလျှောက်ထားသည့် ဆိုသောအချက်ကို အထူးအထွေ ကြီးကြပ်ရေးဝန်မင်းက ဝေဖန်ရန်မလို၊ သဘောရိုးနှင့် လျှောက် ထားသည့် မလျှောက်ထားသည့်ဆိုသော အချက်ကို တရားမမှုကြီး၌ မြို့ပြဆိုင်ရာငှားရမ်းခကြီးကြပ် ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၁ (၁)အရ၊ အသေအချာစစ်ဆေးပိုင်ခွင့် ရှိသေးသည်။

ကြီးကြပ်ရေးဝန်မင်း၏ရုံး၌ မြေရှင်သည် လျှောက်ထားသည့်အတိုင်း၊ တကယ်ပင်ဆောက်ရန် ကြံရွယ်သည်၊ ဆောက်လုပ်ရန် အခြေအနေရှိသည်၊ မရှိသည်ဟူသော အချက်များကုသဝေဖန် သင့်သည်။

လျှောက်ထားသူများအတွက်၊ ဂျီ၊ အင်(န့်)၊ ဘနာဂျီက လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထား ခံရသူအမှတ်(၁)အတွက်၊ ဦးမောင်မောင်သက်လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။

တရားဝန်ကြီးချုပ်ဦးမြင့်သိန်း။ ။၁၉၄၆ ခုနှစ်၊ ဇန္နဝါရီလ ၁၇ ရက်နေ့၌ချုပ်ဆို သောစာချုပ်အရ၊ လျှောက်သူတို့က မြေယာ နှစ်ကွက်ကို တလလျှင် ငှားရမ်းခ ၁၇၅ နှင့် ငှားရမ်းခဲသည်။ ၁၉၅၀ ခုနှစ်၌ ငှားရမ်းခကို လျော့ရန် မြေငှားများက ငှားရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်ရုံးတွင် လျှောက်ထားခဲ့ရာ၊ ၇၅ သာဖြစ်စေရမည်ဟု သတ်မှတ်သည့် အလျောက်မြေရှင်က ၇ နှစ်တိုင်တိုင် လက်ခံခဲ့သည်။

၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၈ ရက်နေ့၌ ၎င်းမြေပေါ်တွင် အိမ်ဆောက်လို၍ မြေငှား များအား တရားစွဲဆိုနိုင်ခွင့် လက်မှတ်ကို ထုတ်ပေးပါရန် ကြီးကြပ်ရေးဝန်ရုံး၌

* ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ တရားမအသေးအဖွဲ့လျှောက်လွှာအမှတ် ၅၅။

† နိုင်ငံတော်တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း၊ နိုင်ငံတော်တရားဝန်ကြီး ဦးချန်ထွန်း၊ နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီး ဦးဘကြီးတို့ ရွှေမှောက်တွင် နိုင်ငံတော်တရားဝန်ကြီးချုပ် အမိန့်ချမှတ်သည်။

မြေရှင်က လျှောက်ထားခဲ့ရာ သဘောရိုးနှင့် လျှောက်သည် မဟုတ်ဟု ကြီးကြပ်ရေးဝန်
မင်းက ယူဆပြီးလျှင် လျှောက်လွှာကို ပယ်ခဲ့သည်။ ထိုအမိန့်ကို မကျေနပ်၍၊ စောဒက
ဝင်ရာ တရားမနယ်ပိုင်ဝန်ထောက်မင်း၏ ရုံးတွင် မြေရှင်က အနိုင်ရခဲ့သည်။

၁၉၅၉
နဇီခန့် ပါ ၄
နှင့်
ဟာဂျီအပ္ပဒူဂနီ၊
ပါ ၃။

ဤရုံးတော်၌ မြေငှါးများက စာချွန်တော် ထုတ်ပေးပါရန် လျှောက်ထားရာ၌၊
အချင်းဖြစ် မြေပေါ်တွင် အဘိုးများစွာ ထိုက်တန်သော အဆောက် အဦကို ဆောက်
လုပ်ထားသဖြင့်၊ ထိုအဆောက်အဦကို ဖျက်ဆီး၍ ထွက်သွားပါက အလွန်နစ်နာ
မည့်အချက်ကို ဖော်ပြသည်။ သို့သော်လည်း နယ်ပိုင် တရားမ တရားသူကြီး၏
အမိန့်တွင် ဖော်ပြထားသည့် အတိုင်း၊ မြေငှါးစာချုပ်၌ အခိုင် အခန့် အဆောက်
အဦ မဆောက်၊ သစ်သားနှင့် ဝါးသာ အသုံးပြု၍ ယာယီ အဆောက်အဦကို
ဆောက်လုပ်မည်ဟု မြေငှါးက ဝန်ခံထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

သဘောရိုးနှင့် လျှောက်ထားသည် မလျှောက်ထားသည် ဆိုသော အချက်ကို
အထူးအထွေထွေဖန်ရန်မလို။ ဤရုံးတော်က ရှေးကအမှုများတွင်ဖော်ပြပြီးဖြစ်သည့်
ကြီးကြပ်ရေးဝန်မင်း၏ရုံး၌ မြေရှင်သည် လျှောက်ထားသည့်အတိုင်း တကယ်ပင်ဆောက်
ရန် ကြံရွယ်သည် ဆောက်လုပ်ရန် အခြေအနေရှိသည် မရှိသည် ဟူသော
အချက်များကိုသာ ဖော်ပြသည်။ ဤအမှုတွင် ဆောက်လုပ်နိုင်ရန် အရည်
အချင်းများ ရှိသည်သာမက မြူနီစီပယ် အဖွဲ့၌ ဝင်ဆောက်လုပ်ခွင့် တောင်းခံ၍
အမိန့်ရရှိပြီး ဖြစ်သည်။ သဘောရိုးနှင့် လျှောက်ထားသည် မလျှောက်ထားသည်
ဆိုသော အချက်ကို တရားမမှုကြီး၌ မြို့ပြဆိုင်ရာငှါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ
ပုဒ်မ ၁၁ (၁)အရ အသေအချာ စစ်ဆေးပိုင်ခွင့်ရှိသေးသည်။

ဤအကြောင်းများကြောင့် တရားမ တရားသူကြီး၏ အမိန့်ကို တည်မြဲစေ၍၊
လျှောက်လွှာကို စရိတ်နှင့် တကွ ပယ်ပြီး၊ ကြီးကြပ်ရေးဝန်အား ပုဒ်မ ၁၄(က) အရ
တရားစွဲဆိုခွင့် လက်မှတ်ထုတ်ပေးရန် ညွှန်ကြားလိုက်သည်။

ဤရုံးတော်အတွက် ရွှေနေ့ခမ္ဘာ ငွေ ၅၀ သတ်မှတ်လိုက်သည်။

† ၁၉၅၉
ဩဂုတ်လ
၃ ရက်။

တရားလွှတ်တော်ချုပ်
ဗမာ့ရှုပုံနှင့်ရောင်းဝယ်ရေးကုမ္ပဏီ (လျှောက်ထားသူ)
နှင့်
ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် အခွန်တော်ဝန်ကြီးဌာန ပါ ၃
(လျှောက်ထားခံရသူများ)*

ပင်လယ်ရေကြောင်း အကောက်တော်အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၉၁(၂)(က) ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီး၏ ပြင်ဆင်မှုအဖြစ်ဖြင့် စီရင်ပိုင်ခွင့်၊ မိမိ၏သဘောအရသာလျှင်ဖြစ်ခြင်း၊ ဝန်ကြီး၏ဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်သောအမိန့်၊ ပိတ်ပင်ထားသည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်မရှိ၊ မသင့်လျော်၍ ဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်သော ယူဆချက်များ၊ အယူခံမှုနှင့် ပြင်ဆင်မှုများကို စစ်ဆေးရာတွင် သတိချုပ်အပ်သည့် အရာများ။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ပင်လယ်ရေကြောင်း အကောက်တော် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၉၁ (၂)(က) အရ၊ ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီးက ပြန်လည်ပြင်ဆင်မှုအဖြစ်ဖြင့် စီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိခြင်းမှာ မိမိ၏ သဘောအရသာလျှင် ဖြစ်ရမည်။ ဝန်ကြီးက ပြင်ဆင်မှုအဖြစ်ဖြင့် အရေးယူရမည်ဟု အမိန့်ပေးညွှန်ကြားထားခြင်းမှာ ဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်လျက်ရှိသည်။

ပုဒ်မ ၁၉၁(၂)(က) အရမှာ၊ ပြင်ဆင်မှုလျှောက်လွှာရရှိလျှင်ဖြစ်စေ၊ လျှောက်လွှာမရရှိဘဲ အခြားမည်သည့်အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်စေ ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီးသည် ပြင်ဆင်မှုနှင့်၍ စီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်မှာ ထင်ရှားသည်။

ပင်လယ်ရေကြောင်းအကောက်တော် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၉၁(၂)(က)တွင် ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီးအား ပြင်ဆင်မှုအဖြစ်ဖြင့် စီရင်ပိုင်ခွင့်ကို အတိအလင်းပေးထားရာ၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ကိုဥပဒေပုဒ်မ ၄၃၉(၅)မှာကဲ့သို့၎င်း၊ တရားမကျင့်ထုံး ကိုဥပဒေပုဒ်မ ၁၁၅ မှာကဲ့သို့၎င်း အယူခံပိုင်ခွင့်ရှိလျှင် ပြင်ဆင်မှုကြားနာစီရင်ပိုင်ခွင့်မရှိစေရ ဟု ပိတ်ပင်ထားသည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်မျိုးသည်၊ ဤပုဒ်မတွင် လုံးဝမပါရှိချေ။ ထို့ကြောင့် အက်ဥပဒေတွင်မပါရှိသည့် ချုတ်ချယ်ချက် ကန့်သတ်ချက်မျိုးကို ပါရှိဘိသကဲ့သို့ ထည့်သွင်း၍ယူဆခြင်းမှာ မသင့်လျော်ချေ။ ထို့ကြောင့် ပင်လယ်ရေကြောင်း အကောက်တော်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၈၈ အရ၊ အယူခံပိုင်ခွင့်ရှိသော အမှုများတွင် အယူခံဝင်ရောက်ခြင်း မရှိလျှင်၊ ပုဒ်မ ၁၉၁(၂)(က) ပြင်ဆင်ခွင့်လျှောက်ထားနိုင်ခြင်း မရှိဟူသော ယူဆချက်သည်၊ ဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်သည်။ အယူခံဝင်ရောက်ခြင်းမရှိဘဲ၊ ပြင်ဆင်မှုအဖြစ်ဖြင့် လျှောက်ထားရာတွင်

* ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ တရားမအသေးအဖွဲ့ လျှောက်လွှာအမှတ် ၃၇။

† နိုင်ငံတော်တရားဝန်ကြီး ဦးချန်ထွန်း၊ နိုင်ငံတော်တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီး၊ နိုင်ငံတော်တရားဝန်ကြီး ဦးအောင်သာကျော်တို့ ရွှေမှောက်တွင် တရားဝန်ကြီးဦးချန်ထွန်း အမိန့်ချမှတ်သည်။

အယူခံမှာကဲ့သို့ အခွင့်အရေးကျယ်ဝန်းစွာမရှိသည်ကိုမူ သတိချပ်အပ်သည်။ ပြင်ဆင်မှုများတွင် အမြင်အယူကွဲပြားခြင်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ စဉ်းစားပိုင်ခွင့် မရှိချေ။ ဥပဒေကြောင်းဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များကိုသာလျှင် ပြန်လည်သုံးသပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

လျှောက်ထားသူအတွက်၊ ဒေါက်တာမောင်လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူများအတွက်၊ အစိုးရလက်ထောက် နိုင်ငံတော်ရွှေနေချုပ်ဒေါက်တာ မောင်မောင် လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။

တရားဝန်ကြီးဦးချန်ထွန်း။ ။လျှောက်ထားသူများသည် အင်ဒိုနီးရှားတိုင်းပြည်မှ သဘောဖြင့် အို၊ ဂျီ၊ အယ်(လ်)အမှတ် ၁ အရ သွင်းကုန် လိုင်စင်မဲ့ ကုန်စည်အဖြစ်ဖြင့် “မြေပဲဆီ” ဟု ဖော်ပြထားသော စည်ပေါင်း ၂၇၀ ကို ရန်ကုန်ဆိပ်ကမ်းသို့ သွင်းယူခဲ့ကြ လေသည်။ ရန်ကုန် ဆိပ်ကမ်းမှ စည်ပေါင်း ၂၂၇ စည်ကို အကောက်ခွန်စသည်များ ပေး ဆောင်ပြီးနောက် ထုတ်ယူခဲ့ကြလေသည်။ ကျန် ၄၃ စည်ကိုစသုံးလုံးအဖွဲ့မှတားဆီးထား ပြီးလျှင် ဆီနမူနာများကိုထုတ်ယူ၍ ဒါတုဗေဒစမ်းသပ်စစ်ဆေးရာထိုဆီများမှာမြေပဲဆီ အစစ် မဟုတ်ဘဲ အုန်းဆီ အများအပြားနှင့် ရောစပ်ထားသည်ကို တွေ့ရလေသည်။ အုန်းဆီမှာ အို၊ ဂျီ၊ အယ်(လ်)တွင်အကျုံးမဝင်သဖြင့် သွင်းကုန်လိုင်စင်ဖြင့်သာသွင်းယူ နိုင်သည့် ကုန်မျိုး ဖြစ်သောကြောင့် ပင်လယ် ရေကြောင်း အကောက်တော် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၆၇ (ဂ) နှင့် (၃၇)အရထုချေလွှာ တောင်းသောအခါ လျှောက်ထားသူများ က မိမိတို့သည် မြေပဲဆီကို တင်ပို့ရန် မှာထားခဲ့ကြောင်း၊ တင်ပို့ သူများက မရိုးမဖြောင့် သော သဘောဖြင့် ဤကဲ့သို့ အုန်းဆီများနှင့် ရော၍ ပို့လိုက်ခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် မိမိတို့၌ တာဝန်မရှိဘဲ တင်ပို့သူများတွင်သာ တာ ဝန် ရှိကြောင်း ဗဟုသုတဖြင့် သိရသည်။ ထုတ်ယူပြီးဖြစ်သော ၂၂၇ စည်နှင့်မထုတ်ယူရသေးသည့် ၄၃ စည်တို့တွင်မြေပဲဆီအစစ် မဟုတ်ဘဲ အုန်းဆီဖြင့် ရောစပ်ထားသောဆီများ ဖြစ်သောကြောင့် အို၊ ဂျီ၊ အယ်(လ်) အမှတ် ၁၊ အမှတ်စဉ် ၃၅ တွင် အကျုံးမဝင်သဖြင့် သွင်းကုန် လိုင်စင်မရှိဘဲတင်သွင်း ခြင်းသည် နိုင်ငံတော် ဝင်ကုန် ကြီးကြပ်ရေး အမိန့်အာဏာကို ကျူးလွန်ရာ ရောက် သောကြောင့် သွင်းယူသူများအား ပင်လယ်ရေကြောင်း အကောက်တော် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၆၇ (ဂ) နှင့် (၃၇)အရ တိုက်ရိုက် ဒဏ်ငွေ ၂,၄၀,၀၀၀ (ငွေကျပ် နှစ်သိန်း လေးသောင်းတိတိ) ကို ပေးဆောင်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း အကောက်တော် မင်းကြီးက ၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၂ ရက်နေ့စွဲဖြင့် အမိန့်ချမှတ်လေသည်။

ထိုသို့ အကောက်တော်မင်းကြီးက ချမှတ်သည့် အမိန့်ကို မကျေနပ်သဖြင့် ဘဏ္ဍာ တော်မင်းကြီး (ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး) ထံသို့ ပင်လယ် ရေကြောင်း အကောက်တော် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၈၈ အရ အယူခံ လျှောက်လွှာ တင်သွင်းလေသည်။ ဘဏ္ဍာတော် မင်းကြီးက ပင်လယ် ရေကြောင်း အကောက်တော် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၈၉ တွင်အယူခံ

၁၉၅၉
ဗမာ့ရှုပ်နှံနှင့်
ရောင်းဝယ်ရေး
ကုမ္ပဏီ
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
တော် အခွန်
တော်ဝန်ကြီး
ဌာန ပါ ၃။

၁၉၅၉
မမာရွပ်နှင့်
ရောင်းဝယ်ရေး
ကုမ္ပဏီ
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
တော် အခွန်
တော်ဝန်ကြီး
ဌာန ပါ ၃။

ဝင်ရောက်သောအခါ ပေးဆောင်ရမည့် ဒဏ်ငွေကို အယူခံမှု မပြီးမှီ အတွင်း တင်သွင်း ထားရမည် ဟုပြဋ္ဌာန်းချက် ရှိသော်လည်း ယခုအမှုတွင် အယူခံသူများက ထိုကဲ့သို့ တင်သွင်းခြင်း မပြုသောကြောင့် အယူခံလွှာကို လက်ခံ စဉ်းစားရန် အကြောင်း မရှိဟု ဖော်ပြပြီးလျှင် ပယ်လိုက်လေသည်။

ထိုအမိန့်ကို မကျေနပ်သဖြင့် ပင်လယ် ရေကြောင်း အကောက်တော် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၉၁ (၂) (ခ) အရ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်တော်ဌာန ဝန်ကြီး ထံသို့ ပြင်ဆင်မှု တင်သွင်းခဲ့လေသည်။ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်တော် ဌာနဝန်ကြီး ဦးကျော်မင်းက ၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၂၄ ရက်နေ့စွဲဖြင့် အမိန့်တခု ချမှတ်လေသည်။ ထိုအမိန့်တွင် ဘဏ္ဍာတော် မင်းကြီးအား ထိုအမှုကို ပြင်ဆင်မှုအဖြစ်ဖြင့် လက်ခံပြီး လျှင် တရားဥပဒေအရ စီရင် ရမည်ဟု ညွှန်ကြားအမိန့်ပေးခဲ့လေသည်။ ရာထူးဆက်ခံသူ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်တော် ဌာနဝန်ကြီးဦးကျော်ငြိမ်းက ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၃ ရက်နေ့စွဲဖြင့် ပြန်လည်ပြင်ဆင်မှုပွင့်ပြီးလျှင် ထိုအမိန့်ကိုပယ်ဖျက်သည့်အမိန့်ချမှတ် ခဲ့လေသည်။ ထိုသို့ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်တော် ဌာနဝန်ကြီးက ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ဖေဖော် ဝါရီလ ၃ ရက်နေ့တွင် ချမှတ်သည့်အမိန့်ကို မကျေနပ်သဖြင့် ဤရုံးတော်သို့ ဖွဲ့စည်း အပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၅ အရအမှုခေါ်စာချွန်တော် အမိန့် လျှောက်ထား ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၃ ရက်နေ့စွဲဖြင့်ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်တော်ဌာနဝန်ကြီး ကချမှတ်သည့် အမိန့်တွင် ဖော်ပြထားသည်မှာ ပင်လယ်ရေကြောင်း အကောက်တော် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၉၁(၂) (က) တွင် ဘဏ္ဍာတော် မင်းကြီးသည် ပြန်လည် ပြင်ဆင် မှု အဖြစ်ဖြင့် အကောက်တော် မင်းကြီးထံမှ အမှုတွဲများကို ပြင်ဆင်မှု လျှောက်လွှာအရ သော်၎င်း၊ အခြားနည်းအရသော်၎င်း တောင်းယူ၍ ပြင်ဆင်စီရင်နိုင်သည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းချက် ပါရှိသော်လည်း အယူခံဝင် ပိုင်ခွင့် ရှိနေသောကြောင့် ပြင်ဆင်မှုကို လက်ခံ ကြားနာ စီရင်ပိုင်ခွင့် မရှိကြောင်း၊ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ကိုမ ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၃၉ နှင့် တရားမကျင့်ထုံး ကိုမ ဥပဒေပုဒ်မ ၁၁၅ တို့တွင် အယူခံဝင် ပိုင်ခွင့် ရှိသော အမှုများ၌ ပြင်ဆင်မှု အဖြစ်ဖြင့် လက်ခံ စီရင်ပိုင်ခွင့် မရှိစေရဟု ပြဋ္ဌာန်း ထားသောကြောင့် ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြထားလေသည်။ ရာဇဝတ် ကျင့်ထုံး ကိုမ ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၃၉(၅)တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည်မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

439. (5) Where under this Code an appeal lies and no appeal is brought, no proceedings by way of revision shall be entertained at the instance of the party who could have appealed.

ထိုပြဋ္ဌာန်းချက် အရဆိုလျှင် အဆိုပါ ကိုဓ ဥပဒေအရ အယူခံခွင့် ပေးထားသော်လည်း အယူခံခံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပြင်ဆင်မှုလျှောက်ထားနိုင်ခွင့်မရှိချေ။ ထိုပြဋ္ဌာန်းချက်မှာ ရာဇဝတ် ကျင့်ထုံးကိုဓ ဥပဒေနှင့် သက်ဆိုင်သည့် အမှုများ အတွက်သာလျှင် အကျိုးစွဲသည်မှာ ထင်ရှားသည်။ ပင်လယ် ရေကြောင်း အကောက်တော် အက်ဥပဒေနှင့် မသက်ဆိုင်ချေ။ ဤသို့ ပိတ်ပင် ထားချက် ရှိသော်လည်း အချို့သော အမှုများတွင် တရားလွှတ်တော်က ပြင်ဆင်မှုအဖြစ်ဖြင့် စဉ်းစား နိုင်ကြောင်းဖြင့် စီရင်ထုံးများရှိသည်။ အယူခံပိုင်ခွင့်ရှိသူက ပြင်ဆင်မှု လျှောက်ထားနိုင်ခွင့်မရှိသော်လည်း တရားလွှတ်တော်က မိမိသဘောအတိုင်း အမှုတွဲများကို ခေါ်ယူ၍ ပြင်ဆင်မှုအဖြစ်ဖြင့် စီရင်နိုင်ကြောင်းဖြင့် စီရင်ထုံး အများအပြားလည်းရှိသေးသည်။ တရားမကျင့်ထုံး ကိုဓ ဥပဒေပုဒ်မ ၁၁၅ ၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

115. [S. 622] The High Court may call for the record of any case which has been decided by any Court subordinate to such High Court and in which no appeal lies thereto,

ဤပြဋ္ဌာန်းချက်တွင်လည်း အယူခံပိုင်ခွင့် မရှိသော အမှုများတွင် တရားလွှတ်တော်သည် အောက်ရုံး၏ အမှုတွဲများကို ခေါ်ယူ၍ ပြင်ဆင်မှုအဖြစ်ဖြင့် စီရင်နိုင်ကြောင်း ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်းဖြစ်သည်။ ဤပြဋ္ဌာန်းချက်မှာလည်း တရားမကျင့်ထုံး ကိုဓဥပဒေဆိုင်ရာ အမှုများနှင့်သာသက်ဆိုင်သည်မှာ ထင်ရှားသည်။ ပင်လယ်ရေကြောင်း အကောက်တော် အက်ဥပဒေနှင့် မသက်ဆိုင်ချေ။ ပင်လယ်ရေကြောင်း အကောက်တော် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၉၁ (၂) (က) တွင် ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီးအား ပြင်ဆင်မှုအဖြစ်ဖြင့် စီရင်ပိုင်ခွင့်ကို အတိအလင်းပေးထားရာ၌ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ကိုဓဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၃၉ (၅) မှာ ကဲ့သို့၎င်း၊ တရားမကျင့်ထုံး ကိုဓဥပဒေပုဒ်မ ၁၁၅ မှာ ကဲ့သို့၎င်း အယူခံပိုင်ခွင့်ရှိလျှင် ပြင်ဆင်မှုကြားနာစီရင်ပိုင်ခွင့်မရှိစေရဟု ပိတ်ပင်ထားသည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်မျိုးသည် ဤပုဒ်မတွင် လုံးဝ မပါရှိချေ။ ထို့ကြောင့် အက်ဥပဒေတွင်မပါရှိသည့် ချုတ်ချယ်ချက် ကန့်သတ်ချက်မျိုးကို ပါရှိသကဲ့သို့ ထည့်သွင်း၍ ယူဆခြင်းမှာ မသင့်လျော်ချေ။ ထို့ကြောင့် ပင်လယ်ရေကြောင်း အကောက်တော် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၈၈ အရ အယူခံပိုင်ခွင့် ရှိသော အမှုများတွင် အယူခံ ဝင်ရောက်ခြင်း မရှိလျှင် ပုဒ်မ ၁၉၁ (၂) (က) အရ ပြင်ဆင်ခွင့် လျှောက်ထားနိုင်ခြင်း မရှိဟူသော ယူဆချက်သည် ဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်သည်။ အယူခံ ဝင်ရောက်ခြင်း မရှိဘဲ ပြင်ဆင်မှုအဖြစ်ဖြင့် လျှောက်ထားရာတွင် အယူခံမှာကဲ့သို့ အခွင့်အရေးကျယ်ဝန်းစွာ မရှိသည်ကို မူ သတိချပ်အပ်သည်။ ပြင်ဆင်မှုများတွင် အဖြစ်အပျက် အကြောင်းချင်းရာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စဉ်းစားစီရင်

၁၉၅၉
ဗမာ့ရုပ်ရှင်
ရောင်းဝယ်ရေး
ကုမ္ပဏီ
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
တော် အခွန်
တော် ဝန်ကြီး
ဌာန ပါ. ဥ။

၁၉၅၉
ဗမာရှပ်နှင့်
ရောင်းဝယ်ရေး
ကုမ္ပဏီ
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
တော် အခွန်
တော် ဝန်ကြီး
ဌာန ပါ ၃။

ပိုင်ခွင့် မရှိချေ။ ဥပဒေကြောင်းဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များကို သာလျှင် ပြန်လည်သုံးသပ်ပိုင်ခွင့် ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၃ ရက်နေ့စွဲဖြင့် ချမှတ်သည့် ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်တော်ဌာနဝန်ကြီး၏ အမိန့်ကို ပယ်ဖျက်လိုက်သည်။

၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၂၄ ရက် နေ့စွဲဖြင့် ချမှတ်ထားသည့် ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်တော် ဌာနဝန်ကြီး၏ အမိန့်ကိုလည်း ပယ်ဖျက်ရမည် ဖြစ်သည်။ ပင်လယ်ရေကြောင်း အကောက်တော် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၉၁ (၂)(က) အရ ဘဏ္ဍာတော် မင်းကြီးက ပြန်လည် ပြင်ဆင်မှု အဖြစ်ဖြင့် စီရင် ပိုင်ခွင့် ရှိခြင်းမှာ မိမိ၏သဘောအရသာ လျှင် ဖြစ်ရမည်။ ယခုမှာမူ ၎င်းအား ဝန်ကြီးက ပြင်ဆင်မှု အဖြစ်ဖြင့် အရေးယူရမည် ဟု အမိန့်ပေး ညွှန်ကြားထားခြင်းမှာ ဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်လျက် ရှိသည်။ ထိုအမိန့်တွင် ဘဏ္ဍာတော် မင်းကြီးထံ၌ တင်သွင်းထားသည်မှာ အယူခံမှုဖြစ်သော်လည်း ပြင်ဆင်မှု လျှောက်လွှာဟု မှားယွင်းလျက် ယူဆထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထိုအယူခံလွှာကို ပုဒ်မ ၁၈၉ အရ လိုက်နာခြင်း မရှိသောအခါ ပြင်ဆင်မှုအဖြစ်ဖြင့် ပြောင်းလဲ၍ စီရင်ရန် ဘဏ္ဍာတော် မင်းကြီးတွင် တာဝန်ရှိသည်ဟု မယူဆနိုင်ချေ။ သို့ရာတွင် မိမိသဘောအရ သင့်တော်သည် ထင်မြင်လျှင် ထိုအယူခံလွှာကို ပြင်ဆင်မှု လျှောက်လွှာ အဖြစ်ဖြင့် ပြောင်းလဲ၍ အရေးယူနိုင်ခွင့် မရှိဟုလည်း မဆိုနိုင်ချေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ပုဒ်မ ၁၉၁ (၂) (က) အရမှာ ပြင်ဆင်မှုလျှောက်လွှာ ရရှိလျှင် ဖြစ်စေ၊ လျှောက်လွှာ မရရှိဘဲ အခြား မည်သည့် အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်စေ ဘဏ္ဍာတော် မင်းကြီးသည် ပြင်ဆင်မှု ဖွင့်၍ စီရင်ပိုင်ခွင့် ရှိသည်မှာ ထင်ရှားသည်။ ထို့အပြင် ဤအမှုတွင် လျှောက်ထားသူများသည် အဆိုပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် အရ မည်သည့် အခါတွင်မဆို ပြင်ဆင်မှု လျှောက်ထားနိုင်ခွင့် ရှိသေးသည်ကိုလည်း သတိချပ်အပ်သည်။

ထို့ကြောင့် ၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၂၄ ရက်နေ့စွဲဖြင့်သော်၎င်း၊ ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၃ ရက်နေ့စွဲဖြင့်သော်၎င်း အကောက်တော်ဌာနစိတ် ၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ အမှုတွဲအမှတ် ၂၀၇ ဘက ၅၇ တွင် ချမှတ် ထားသည့် ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်တော်ဌာန ဝန်ကြီး၏ အမိန့်များကို ပယ်ဖျက်လိုက်သည်။

အမှုသည်များသည် မိမိတို့၏စရိတ်ကို မိမိတို့ကျခံစေရမည်။

နိုင်ငံတော်တရားလွှတ်တော်ချုပ်

မောင်ကျော်တင် (လျှောက်ထားသူ)

နှင့်

မောင်အောင်ဖြိုးပါ ၄ (လျှောက်ထားခံရသူများ)*

† ၁၉၅၉

ဇူလိုင်လ
၃ ရက်။

သီးစားချထားရေး နည်းဥပဒေ ၁၁(ဃ)။ လာမည့်နှစ်အတွက် လုပ်ကွက်ကို ကြိုတင်ပေါ်လွင်ခြင်း၊
မည်သို့မျှ မသက်ဆိုင်။ သီးစားချထားပြီးအခါမှစ၍ ပြင်ဆင်နိုင်ခွင့်၊ ကျေးရွာသီးစားချထားရေး
ကော်မတီတွင်မရှိ။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။လာမည့်နှစ်အတွက် လုပ်ကွက်ကို ကြိုတင်ပေါ်လွင်ခြင်းသည် သီးစား
ချထားရေး နည်းဥပဒေ ၁၁(ဃ)နှင့် မည်သို့မျှမသက်ဆိုင်ချေ။ နည်းဥပဒေ ၁၁(ဃ)သည်၊ နောင်
နှစ်အတွက်ချထားရန် ဧည့်သည်အခါမှသာလျှင်၊ အကျုံးဝင်မည်၊ အမိန့်ပေးရာ လွန်ခဲ့သောနှစ်က
သီးစားချထားခြင်းခံရသူသည် မိမိစိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်ရမည့် လယ်မြေကို၊ အခြားတစ်ဦးတယောက်အား
လွှဲပြောင်းချထားခြင်း ပြုခဲ့သည် မပြုခဲ့သည်ဟူသော ပြဿနာကို ထိပ်စွဲပွန်နှစ်အတွက် သီးစား
ချထားသောအခါတွင်မှစဉ်းစားရမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ကျေးရွာကော်မတီက လာမည့်နှစ်အတွက်
သီးစားချထားပြီးအခါမှစ၍ ပြင်ဆင်၍၊ တဖန်ချထားနိုင်ခွင့် မရှိချေ။

လျှောက်ထားသူအတွက်၊ ဦးဘဆွေ လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထား ခံရသူအမှတ် (၃) (၄) တို့အတွက်၊ အစိုးရလွှတ်တော်ရှေ့နေကြီး
ဦးလှမောင် လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။

တရားဝန်ကြီးဦးချန်ထွန်း။ ။လျှောက်ထားသူမောင်ကျော်တင်သည် ၂၉ ယောက်
စိုက် လယ်မြေတစ်ခုကိုသီးစားအဖြစ်နှစ်ပေါင်း ၃၀ ခန့်ကစ၍လုပ်ကိုင်လာခဲ့သူဖြစ်သည်။
လျှောက်ထားခံရသူ မောင်အောင်ဖြိုးမှာ ၁၉၄၇ ခုနှစ်လောက်က အဆိုပါမြေယာကို မူလ
ပိုင်ရှင် ချစ်တီးထံမှ ဝယ်ယူခဲ့သဖြင့် ထိုမြေပိုင်ရှင်ဖြစ်သည်။ ၁၉၅၈-၅၉ ခုနှစ်အတွက်
ထိုလယ်မြေကို လက်ဝတ်သီးစားဖြစ်သူ မောင်ကျော်တင်က အခြားသူများထံသို့ အပေါင်
ပြုကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် အဆိုပါလယ်မြေကို မိမိအားချထားသင့်ကြောင်းဖြင့် ပိုင်ရှင်

* ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ တရားမအသေးအဖွဲ့လျှောက်လွှာအမှတ် ၄၀။

† နိုင်ငံတော်တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း၊ နိုင်ငံတော်တရားဝန်ကြီး ဦးချန်ထွန်း၊ နိုင်ငံတော်
တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုးကြီးတို့ ရွှေ့မှောက်တွင် တရားဝန်ကြီးဦးချန်ထွန်း အမိန့်ချမှတ်သည်။

၁၉၅၉ မောင်အောင်ဖြိုးက လျှောက်ထားရာ၊ ကျေးရွာသီးစားချထားရေး ကော်မတီက ၂၉
မောင်ကျော်တင် ယောက်ဖိုက်အနက် ၁၄ ယောက်ဖိုက်ကို သိမ်းယူပြီးလျှင် မောင်အောင်ဖြိုးသို့ ချထား
နှင့် လိုက်လေသည်။ ကျန် ၁၅ ယောက်ဖိုက်ကိုမူ မောင်ကျော်တင်အား ဆက်လက်၍ လုပ်
မောင်အောင်ဖြိုး ကိုင်မြဲလုပ်ကိုင်စေခဲ့လေသည်။ ထိုအမိန့်ကိုမကျေနပ်၍ မောင်ကျော်တင်က ခရိုင်သီးစား
ပါ ၄။ ချထားရေးကော်မတီသို့ အယူခံဝင်ရာ ခရိုင်သီးစားချထားရေး ကော်မတီက “လယ်မြေ
ကိုပေါင်နှံ၍ ငွေထုတ်ချေးငှါးသူများသည် လယ်မြေကိုဆင်း၍ ကာယကံမြောက် မထွန်
ယက်ရသေးမီ အမှုစစ်ဆေး၍ ဆုံးဖြတ်ပြီး လယ်ရှင် ကိုအောင်ဖြိုးအား ချထားခြင်းသည်
တရားမဝင်” ဟု ယူဆကြောင်း ဖော်ပြပြီးလျှင် ကျေးရွာကော်မတီ၏ အမိန့်ကို ပယ်ဖျက်
ပြီးနောက် လယ်အားလုံးကို မောင်ကျော်တင်အား ချထားရန် အမိန့်ချမှတ်လေသည်။
ထိုအမိန့်ကို မကျေနပ်သဖြင့် မောင်အောင်ဖြိုးက တိုင်းသီးစားချထားရေး ကော်မတီသို့
စောဒနာပြုရာ တိုင်းသီးစားချထားရေး ကော်မတီက ထိုသို့လယ်မြေကို အပေါင်ပြုခြင်း
အားဖြင့် သီးစားချထားရေးနည်းဥပဒေ ၁(ဃ) ကို ကျူးလွန်ရာရောက်သည်ဟုဆိုပြီး
လျှင် ခရိုင်ကော်မတီ၏အမိန့်ကို ပယ်ဖျက်ကာ ကျေးရွာကော်မတီ၏ အမိန့်ကိုအတည်ပြု
လိုက်လေသည်။ မောင်ကျော်တင်က ထိုအမိန့်ကို မကျေနပ်သဖြင့် ဤရုံးတော်သို့
လျှောက်ထားသည်။ ဤရုံးတော်ကအမှုတို့များကို ခေါ်ယူ၍ကြည့်ရှုသောအခါ အချို့
သောအချက်များသည် ရှင်းလင်းပြတ်သားခြင်းမရှိသဖြင့် ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၁ ရက်နေ့
က အောက်ပါမေးခွန်းသုံးခုကို လျှောက်ထားသူနှင့်လျှောက်ထားခံရသူများ၏ရှေ့နေကြီး
များအား မိမိတို့ဆိုင်ရာ အမှုသည်များထံမှ ဖြေဆိုချက်များကိုရယူ၍ ဤရုံးတော်သို့
၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၂၃ ရက်နေ့တွင်တင်ပြရန် အမိန့်ချမှတ်ခဲ့လေသည်။

- (၁) သီးစားဟောင်း မောင်ကျော်တင်က မောင်မြင့်မောင်နှင့် မောင်ကျော်ရှိန်
တို့အား သီးစားအပေါင်ပြုသည့် တပေါင်းလ ဆိုသည်မှာ မည်သည့်နှစ်
တပေါင်းလဖြစ်သနည်း။
- (၂) ထိုသို့သီးစား အပေါင်ပြုခြင်းမှာမည်သည့်နှစ်လုပ်ကွက်အတွက်မောင်ကျော်
တင်က အပေါင်ပြုခြင်းဖြစ်သနည်း။
- (၃) ၁၉၅၈-၅၉ ခုနှစ်အတွက် သီးစားလုပ်ကိုင်ရန် သီးစားဟောင်း မောင်ကျော်
တင်အား ကျေးရွာအဖွဲ့က ချထားပြီးမှ မောင်အောင်ဖြိုး၏ လျှောက်
ထားချက်အရ ထိုသို့ချထားခြင်းကို ပယ်ဖျက်ပြီးလျှင် မောင်အောင်ဖြိုး
အားတဖန်ပြန်လည်ချထားလိုက်ခြင်းလော၊ သို့တည်းမဟုတ် ၁၉၅၈-၅၉
ခုနှစ်အတွက် မည်သူ့ အားမှမချရသေးသဖြင့် မည်သူ့ အားချသင့်သည်
ကို မောင်အောင်ဖြိုး လျှောက်သောအခါမှ စတင် စစ်ဆေးပြီးလျှင်
မောင်အောင်ဖြိုးအား ချလိုက်ခြင်းလော။

ဤမေးခွန်းသုံးခု၏ အဖြေကို မောင်ကျော်တင်က ကျမ်းကျိန်ချက်ပြု၍ တင်ပြသည်။
လျှောက်ထားခံရသူများဘက်မှ မည်သို့မျှတင်ပြပြောဆိုခြင်းမပြုချေ။ မောင်ကျော်တင်
၏ ကျမ်းကျိန်ဖြေဆိုချက်အရမှာ—

၁၉၅၉
မောင်ကျော်တင်
နှင့်
မောင်အောင်ဖြိုး
ပါ ၄။

- (၁) အပေါင်ပြုသည့် တပေါင်းလဆိုသည်မှာ ၁၃၁၉ ခုနှစ်၊ တပေါင်းလဖြစ်ကြောင်း။
- (၂) အပေါင်ပြုသည့်လုပ်ကွက်မှာ ၁၃၂၀ ခုနှစ် (၁၉၅၇-၅၉ ခုနှစ်) အတွက် လုပ်ကွက်ဖြစ်ကြောင်း။
- (၃) ၁၉၅၇-၅၉ ခုနှစ်အတွက် သီးစားလုပ်ကိုင်ရန် မောင်ကျော်တင်အား ကျေးရွာကော်မီတီက ချထားပြီးနောက်မှ မောင်အောင်ဖြိုး၏ လျှောက်ထားချက်အရ ထိုသို့ချထားခြင်းကို ပယ်ဖျက်ပြီးလျှင် မောင်အောင်ဖြိုးအား တဖန် ပြန်လည်ချထားခဲ့ကြောင်း။

အပေါင်ပြုသည်ဟုဆိုခြင်းသည် မှန်ကန်စေကာမူ စတင်လုပ်ကိုင်ရခြင်းမရှိသေး၊ လာမည့်နှစ်အတွက် လုပ်ကွက်ကို ကြိုတင်ပေါင်ထားခြင်းသာဖြစ်သောကြောင့်နည်းဥပဒေ ၁၁ (ဃ)နှင့် မည်သို့မျှမသက်ဆိုင်ချေ။ နည်းဥပဒေ ၁၁ (ဃ) သည် နောင်နှစ်အတွက် ချထားရန်စဉ်းစားသောအခါမှသာလျှင်အကျိုးဝင်မည်ဖြစ်သည်။ အဓိပ္ပါယ်မှာလွန်ခဲ့သော နှစ်က သီးစားချထားခြင်း ခံရသူသည် မိမိစိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်ရမည့် လယ်မြေကို အခြားသူတစ်ဦးတယောက်အား လွှဲပြောင်းချထားခြင်းပြုခဲ့သည် မပြုခဲ့သည်ဟူသော ပြဿနာကို ထိပ်စွဲပြန်နှစ်အတွက် သီးစားချထားသောအခါတွင်မှ စဉ်းစားရမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ကျေးရွာကော်မီတီက လာမည့်နှစ်အတွက် သီးစားချထားပြီး အမိန့်ပြုဆောင်၍ တဖန် ချထားနိုင်ခွင့်မရှိချေ။ ထို့ကြောင့် ကျေးရွာကော်မီတီ၏အမိန့်နှင့် တိုင်းကော်မီတီ၏အမိန့်များသည် တရားဥပဒေနှင့် ထင်ထင်ရှားရှား ဆန့်ကျင်လျက်ရှိသောကြောင့် ပယ်ဖျက်လိုက်သည်။ အမှုသည်များသည် မိမိတို့၏ စရိတ်ကို မိမိတို့ကျခံစေရန်ဖြစ်သည်။

SUPREME COURT.

† S.C.
1959
Sept. 11.

SYED EBRAHIM (APPLICANT)

v.

THE CONTROLLER OF IMMIGRATION, BURMA
(RESPONDENT).*

Immigration (Emergency Provisions) Act, s. 7 (1)—Deportation of person born in Burma—President's power under.

Where the applicant was convicted for overstaying the permit effective for three years after his re-entry into Burma in 1949 it is within the discretion and competence of the President to order his deportation under section 7 (1) of the Immigration (Emergency Provisions) Act, even though the applicant may have been born in Burma.

Karam Singh v. The Controller of Immigration, (1951) B.L.R. (S.C.) 25, distinguished and explained.

P. N. Ghosh for the applicant.

Hla Maung (Government Advocate) for the respondent.

The judgment of the Court was delivered by the Chief Justice of the Union.

U MYINT THEIN, C.J.—The applicant, admittedly a foreign national, has been asked by the Controller of Immigration to leave Burma by a certain date. He claims to have been born in Burma and his learned Counsel has invoked our order in *Karam Singh v. The Controller of Immigration* (1) in which we had observed:

“ . . . the Immigration Act . . . would not bring within its scope the case of people like Karam Singh who were born in Burma before the enactment of the Act.”

This passage taken by itself might be construed in favour of aliens born in Burma, but we had, further on in the same order, elaborated on the passage thus:

“ . . . in regard to entrants after the enactment of the Act they would be entering Burma under a permit which may,

* Civil Misc. Case No. 96 of 1959.

† Present : U MYINT THEIN, Chief Justice of the Union and U CHAN HTOON and U Bo Gyi, JJ.

(1) 1952 B.L.R. (S.C.) 25 at 29.

for example, limit their stay to one year, or it may be for an indefinite stay. Such permits may be withdrawn or its conditions amended."

Karam Singh was born in Burma and had not left Burma at any time so that the question of a permit to enter Burma was not involved. But in the case of the applicant, even assuming that he was born in Burma, he re-entered Burma on 19th December 1949 and his stay in Burma was on a permit effective for three months. This was extended from time to time and remained effective up to 28th June 1952. On the Controller's refusal to extend the permit any further the applicant moved the Ministry concerned without success. It is not ascertainable if the applicant was informed. The papers were mislaid in the Controller's Office and when traced in 1958, the noting on the case had disappeared. However, the applicant was prosecuted then for overstaying and convicted and fined.

We have pointed out in *Karam Singh's* case that mere birth in Burma does not by itself confer Burmese nationality and that it is within the competence of a sovereign state to terminate the stay in Burma of even a friendly alien.

In view of the conviction sustained by the applicant it is within the discretion and the competence of the President to order his deportation under section 7 (1) of the Immigration (Emergency Provisions) Act. No order of deportation has been issued by the President but we presume that the Controller's direction to the applicant to leave Burma is a preliminary step.

There are no grounds for interference and the application is dismissed. The order staying action, dated the 16th June 1958, is withdrawn.

S.C.
1959
SYED
EBRAHIM
v.
THE
CONTROLLER
OF IMMIGRA-
TION,
BURMA.

SUPREME COURT.

† S.C.
1959

Oct. 30.

U THA DIN (APPLICANT)

v.

THE SECRETARY, MINISTRY OF CO-OPERATIVE &
COMMODITY DISTRIBUTION (RESPONDENT).*

Government Servant—Acquittal by Court—Reinstatement—Government of India Act, 1919—S. 96B—Concept of holding office at pleasure—Sub-s. (2)—Powers of Secretary of State to make rules under Rule 55—Opportunity to Government servant to defend himself—Concept of employment during pleasure considered fundamental—Government of India Act, 1935—S. 240—Concept re-iterated in—Provision in Rule 55 embodied in—Burma Act S. 97—Similar to S. 240, India, Act S. 128—Provision contained in—Enables rules made under repealed Act to remain in force—Government of India Act, 1935—S. 276—Concept of employment during pleasure—Preserved in Indian Constitution—S. 310—Civil Servants in India—Position unchanged by independence—Civil Servants in Burma—After independence—As between master and servant—Aggrieved Civil Servant—Remedy of—Minister's Orders—Orders of Government—No appeal, administratively from—Government of Burma Act, 1935—Not “existing law”—Burmese Constitution—Not re-enactment of 1935 Act, S. 222—“Existing Laws”—To be considered along with S. 226—Rules and Bye-Laws passed under 1935 Act—Not “existing laws” though still observed.

Government is not bound to reinstate a civil servant after his acquittal by a Court.

Every person who held office in the civil service of the Crown in India did so at His Majesty's pleasure. This was embodied in s. 96B of the Government of India Act, 1919. Sub-s. (2) empowered the Secretary of State to make rules to regulate the classification of civil services in India, the methods of recruitment, the conditions of service, pay and allowances, discipline and conduct. Such rules were framed, among them being Rule 55 of the Civil Services (Classification, Control and Appeal) Rules which provided for the grant of a reasonable opportunity to the employee to defend himself. But the concept of employment during pleasure was considered fundamental and even where it was established that the rules framed under s. 96S had not been observed, the Privy Council confirmed the dismissal of a suit against the Secretary of State for India.

Rangachari v. The Secretary of State for India, 64 I.A. 41 at 54 ; *Venkata Rao v. The Secretary of State for India*, 64 I.A. 55 at 63, 64 and 65 ; *Secretary of State v. J. C. Maurice*, (1937) R.L.R. 35, referred to.

* Civil Misc. Application No. 10 of 1959.

† Present : U MYINT THEIN, Chief Justice of the Union, U THAUNG SEIN, and U BA NYUNT, JJ.

When the 1919 Act was superseded by the Government of India Act, 1935, s. 240 of the later Act reiterated the concept of employment during pleasure. What had been provided by Rule 55 mentioned above that a reasonable opportunity of showing cause should be given, was embodied in s. 240 itself.

High Commissioner for India and Pakistan v. I. M. Lall, 75 I.A. 225, referred to.

Provision similar to those in s. 240 of the Indian Act were embodied in s. 97 of the Government of Burma Act, 1935. At the same time to meet any eventuality, s. 128 embodied the provision that notwithstanding the repeal of the 1919 Act, until the enactment of new provisions, rules relating to civil servants in force immediately before the commencement of the 1935 Act were to continue in force and to be deemed to have been made under the appropriate provisions of the 1935 Act. The Government of India Act, 1935 had a similar provision in s. 276.

In the Indian Constitution, the concept of employment during pleasure is expressly preserved by s. 310. S. 311 guarantees a reasonable opportunity of showing cause, while s. 313 ensures the continuance in force of all provisions relating to the public services. Thus the position of the civil servant in India has undergone no change in regard to his constitutional right to be afforded an opportunity of showing cause against punishment. *Khem Chand v. The Republic of India*, A.I.R. (1958) S.C. 300, referred to.

But the Burmese Constitution contains no provisions similar to those of India's and the relationship between the Government of Burma and its civil servants is that of master and servant.

If administrative remedies are denied to a civil servant or if they should prove inefficacious, he should seek redress by way of a suit against Government. Resort to the writ jurisdiction of the Court is not an appropriate or satisfactory measure.

An order passed by the Minister himself must be construed as one exercised by the Union Government collectively, and as such, under the Discipline and Appeal Rules there can be no appeal, administratively against the order. But the fact that there is no provision for appeal does not preclude Government from reviewing the position.

The definition of the term "Existing Law" in s. 222 of the Burmese Constitution must be considered along with s. 226.

The British Legislature, by the Burma Independence Act, 1948 repealed in its entirety the Government of Burma Act, 1935, as from the day the Burmese Constitution came into force and having been thus repealed by a competent legislature the Act could not continue as "existing law" and rules framed thereunder died with the Act itself.

Fundamental Rules, Discipline and Leave Rules, and even "G" Circular 15 are still observed. There have even been amendments and repeals in respect of some of these rules. No new set of rules and regulations pertaining to the Civil Services have yet been framed, but as the bulk of Government employees were made to continue in service under s. 229 and also because Government itself treats these rules and regulations to be of full effect, even

S.C.
1959
U THA DIN
v.
THE
SECRETARY,
MINISTRY OF
CO-OPERATIVE &
COMMODITY
DISTRIBUTION.

S.C.
1959
U THA DIN
v.
THE
SECRETARY,
MINISTRY OF
CO-OPER-
ATIVE &
COMMODITY
DISTRIBUTION.

if these rules and regulations have no statutory force, they must be taken as the conditions of service of government employees retained under s.229 of the Constitution or recruited after Burma's change in status.

U Paing for the applicant.

Hla Maung (Government Advocate) for the respondent.

U MYINT THEIN, C.J.—The applicant U Tha Din was removed from the service of the Government and he has moved this Court in the exercise of its writ jurisdiction (1) to quash the order of removal, (2) to restrain Government from conducting a further departmental enquiry, and (3) to call upon Government to pay him the salary due to him as from the date of his suspension from service.

Government has filed no returns but the relevant files were forwarded to the Court. The learned Government Advocate has informed us that he has received no special instructions, so that we do not know what Government's official policy is, towards civil servants in regard to their conditions of service, their retention and their removal.

The facts which prevailed in this case are not in dispute. One U Khin Maung Lat, since deceased, a member of the senior branch of the Civil Service and who at the relevant time was the Commissioner of Civil Supplies, was prosecuted in 1949 along with the applicant U Tha Din who was his Secretary. A Tribunal of three with a Judge of the High Court as President, discharged them. The matter was taken up on revision and a further enquiry was ordered. A second Tribunal of three, with another Judge of the High Court as President, acquitted them in Case No. 2 of 1950 on the 21st November 1950. This acquittal was upheld by the Appellate Court in Criminal Appeal No. 240 of 1951 by an order dated the 10th September 1951. There was also a complaint which was filed simultaneously, under section 4 (1) (d) (2) of the Suppression of Bribery and Corruption Act on the same facts. A formal acquittal in this case was entered by the Tribunal.

It appears that sugar was purchased from the factory at Zeyawaddy from 1946. In regard to the 1948-49 produce, the Sugar Control Board decided to buy the entire output and terms were discussed between U Khin Maung Lat and the Resident Director of the Sugar Factory, and an understanding was arrived at under which the sugar was to be bought ex-mill. The sugar was to be stocked in the godown of the factory from where the Civil Supplies would remove it for distribution. Before a formal agreement could be entered into, three sums of monies were paid—

Rs. 10,22,010 on the 28th December 1948,

Rs. 10,07,177/8 as. on the 15th January 1949, and

Rs. 10,00,000 on the 22nd February 1949.

The third payment was made at a time when the locality was being overrun by insurgents, and whoever was responsible for the prosecution must have thought that there would be a total loss but in point of fact, after the insurgents had been cleared, the sugar was recovered intact without any loss to the Civil Supplies.

The case for the prosecution and for the defence are summarised on page 2 of the acquittal order and it reads:

"The case for the prosecution is that U Khin Maung Lat made the three payments without verifying whether sugar for which payments were claimed had been produced at the Factory and before any final agreement had been reached and executed between the Factory and the Civil Supplies Department, that the second payment was made on the 15th January 1959 in violation of the financial band imposed by the Ministry of Finance and Revenue on fresh purchases involving expenditure in excess of Rs. 50,000 in each case, and that the third payment was made on the 22nd February 1949 in spite of the fact that on or about the 27th January 1949 Zeyawaddy had fallen to the insurgents. The case against U Tha Din is that by his noting Ex o-1, that the Civil Supplies Department was committed to pay the third sum of Rs. Ten lakhs for the cost of the purchase of sugar from the Factory, he by false pretences deceived the Ministry of

S.C.
1959
U THA DIN
v.
THE
SECRETARY,
MINISTRY OF
CO-OPERA-
TIVE &
COMMODITY
DISTRIBUTION.

S.C.
1959
U THA DIN
v.
THE
SECRETARY,
MINISTRY OF
CO-OPERA-
TIVE &
COMMODITY
DISTRIBUTION.

Finance and Revenue and obtained the consent of the Ministry for the payment of the money. It is common ground that the said payments were made by U Khin Maung Lat to the Factory as alleged and also that U Tha Din made the noting Ex o-1. U Khin Maung Lat contends, however, that under the Civil Supplies Management and Control Order, 1947, he had full power to purchase and pay for the sugar and that he made the payments in question after he had entered into a contract with Mr. Chhagangee, the Resident Director of the Factory regarding the purchase of the output of the Factory for the year 1948-49. U Tha Din stands by this defence and claims, besides, that in making the noting he did merely carry out the orders of U Khin Maung Lat who was his superior officer."

The three charges framed against U Khin Maung Lat were that he had committed criminal breach of trust in his capacity as a public servant in respect of the three sums mentioned earlier in this judgment, offences punishable under section 409 of the Penal Code. In the alternative, he was charged with the offence of cheating in respect of the third sum of ten lakhs paid on the 22nd February 1949, the allegation being that he had dishonestly induced the Ministry of Finance and Revenue to pay out this sum to the Sugar Factory.

The charge against U Tha Din was that he had abetted U Khin Maung Lat in the commission of the offence of criminal breach of trust in respect of the ten lakhs (Sec. 409/109 of the Penal Code). In the alternative he was charged with abetment of cheating committed by U Khin Maung Lat in respect of the same ten lakhs (Sec. 420/109 of the Penal Code).

The Tribunal went meticulously into the evidence, oral and documentary, and in acquitting the accused, it was said of U Khin Maung Lat:

"For all these reasons we are of opinion that U Khin Maung Lat in making these payments had no dishonest or fraudulent intention" (page 15 of the judgment).

In respect of U Tha Din, it was said :

"We hold therefore that U Tha Din in making the noting Ex o-1 was not actuated by improper motive . . ." (page 16).

In respect of both it was said :

"In all the circumstances narrated and for the reasons given above we are of opinion that U Khin Maung Lat and U Tha Din acted in good faith in connection with the purchase of sugar" (page 16).

In the face of this acquittal U Khin Maung Lat and U Tha Din should perhaps have been reinstated and the entire matter forgotten but the Government was not satisfied with the finding, and on the suggestion of the Bureau of Special Investigation which had sent up the cases (vide their letter of the 11th December 1952) departmental enquiry was decided upon. By a memorandum dated the 7th March 1952 U Tha Din was charged departmentally by the Secretary in the Ministry of Co-operative and Commodity Distribution as follows:—

- "(1) that you conspired with the Commissioner of Civil Supplies to make an unauthorised payment or you abetted the unauthorised payment of Rs. 11,10,176 8 annas to the Zeyawaddy Sugar Factory on the 15th January 1949 and that the unauthorised payment of the above sum was made despite the memorandum from the Ministry of Finance and Revenue restraining the purchase or payment on a large scale exceeding Rs. 50,000 in each case.
- (2) that you made a false representation to the Ministry of Finance and Revenue that the Civil Supplies was committed to pay a sum of Rs. 10 lakhs to the Zeyawaddy Sugar Factory with a view to obtaining the concurrence of that Ministry to the payment to the Zeyawaddy Sugar Factory of above-mentioned sum, fraudulently."

U Tha Din was called upon to show cause by the 11th March 1952 (vide letter dated 7th March 1952) against dismissal or lesser punishment. U Tha Din's request for time till the 18th was rejected but he was told to file his

S.C.
1959

U THA DIN
v.
THE
SECRETARY,
MINISTRY OF
CO-OPERATIVE &
COMMODITY
DISTRIBUTION.

S.C.
1959
U THA DIN
v.
THE
SECRETARY,
MINISTRY OF
CO-OPERA-
TIVE &
COMMODITY
DISTRIBUTION.

explanation by the 13th. This was done. This unseemly haste came to nought since orders removing him were passed only six and a half years later, and that only because U Tha Din had kept on requesting for orders. During this period his counsel was permitted to interview the Minister once, and that was on the 9th June 1954. Early in 1955 U Tha Din was asked, at the direction of the Minister, if he would submit his resignation. U Tha Din asked for permission to retire instead, on a promoted basis, since his juniors had been promoted during the period of his suspension. The Minister finally passed orders on the 12th June 1956 removing U Tha Din from service. The reasons were that U Tha Din's conduct was found to be not above suspicion and that in any case he had not given the due care and attention that is expected of an officer of his position and thus unfit to be retained in service. U Tha Din's memorial against this order was treated as an appeal and rejected. A memorial to the President was withheld.

The papers before us do not reveal whether a departmental enquiry was launched against U Khin Maung Lat who, however, provided the solution by dying. Government issued a notification dated the 23rd January 1953 formally releasing him from suspension as from the 19th September 1948 and terminated his services as from the 31st August 1952 which was the date of his death. This was later amended by putting him on leave for a period immediately prior to his death.

The argument that the learned counsel for U Tha Din has submitted is that in the face of an honourable acquittal, under the Discipline and Appeal Rules and "G" Circular No. 15 of 1940 issued by the Home Department, U Tha Din should have been reinstated. While he admits that an acquittal by a criminal court does not preclude a departmental enquiry which might come to pass if the acquittal were on a technicality, he stressed the fact that the acquittal was an honourable one. The charges that he was called

upon to answer in the departmental enquiry were those which the Court had gone into and had found unsustainable. The Minister could say nothing on the first charge which must be deemed to have been abandoned. But in respect of the second charge which was for fraud, the finding was one of negligence.

It was urged also that there was really no enquiry. U Tha Din was not examined orally to supplement his written statement which he was forced to submit in haste. Learned counsel describes the departmental proceedings as a farce, as no attempt was made to comply with the provisions of the Discipline and Appeal Rules and "G" Circular No. 15 of 1940. The finding of negligence, it was also stressed, has no relation to fraud which was the subject of the second charge, and that in any case, the applicant was never called upon to answer a charge of negligence.

A host of Indian authorities was cited. There is no authority to support the suggestion that the administration is bound to reinstate a civil servant after his honourable acquittal by a Court. It may well be that no such case has ever arisen, the administration generally being ready to accept the decision of a judicial tribunal. Some of the authorities cited relate to whether the constitutional guarantee afforded to Indian Government employees had or had not been observed. Some authorities relate to the question, what amounts to a reasonable opportunity of showing cause against punishment.

We have to consider whether the position of the Burmese civil servant differs from that of his Indian counterpart, and in doing so we must go back to the Government of India Act of 1919 which was applicable to Burma until 1937 since Burma until then remained part of India. The concept that every person holding office in the civil service of the Crown in India did so at His Majesty's pleasure, was embodied in section 96B of the 1919 Act. Under sub-section (2) the Secretary of State for India

S.C.
1959
U THA DIN
v.
THE
SECRETARY,
MINISTRY OF
CO-OPERATIVE &
COMMODITY
DISTRIBUTION.

S.C.
1959
U THA DIN
v.
THE
SECRETARY,
MINISTRY OF
CO-OPERATIVE &
COMMODITY
DISTRIBUTION.

was empowered to make rules to regulate the classification of civil services in India, the methods of their recruitment, the conditions of service, pay and allowances, discipline and conduct. Such rules were framed, among them being Rule 55 of the Civil Services (Classification, Control and Appeal) Rules which provided for the grant of a reasonable opportunity to the employee to defend himself. However, despite these rules, Courts were reluctant to interfere with Government's action against its employees. The concept of employment during pleasure was considered fundamental and thus in *Rangachari v. The Secretary of State for India* (1), even where it was established that the rules framed under section 96B had not been observed, their Lordships of the Privy Council confirmed the dismissal of a suit against the Secretary of State for India. It was said :

"It was urged that unless the rights of the appellant could be enforced by action the provisions of section 96B and of the rules to which force was thereby given would be nugatory and useless. Their Lordships cannot take this view. They cannot doubt that the charter and the pledge contained in the statute and in the consequential rules are generally observed and fulfilled, and though in this instance, for reasons which are comprehensible but as now appears are insufficient, this has so far unfortunately not proved to be the case, there is yet both time and opportunity for the appropriate action to be taken by the executive now that the important questions of principle are disposed of."

In *Venkata Rao v. The Secretary of State for India* (2) which was heard together with *Rangachari's* case, their Lordships made their views even clearer :

"Section 96B in express terms states that office is held during pleasure. There is therefore no need for the implication of this term and no room for its exclusion. The argument for a limited and special kind of employment during

(1) 64 I.A. 41 at 54.

(2) 64 I.A. 55 at 63, 64, and 65.

pleasure but with an added contractual term that the rules are to be observed is at once too artificial and too far-reaching to commend itself for acceptance. The rules are manifold in number and most minute in particularity, and are all capable of change. Counsel for the appellant nevertheless contended with logical consistency that on the appellant's contention an action would lie for any breach of any of these rules, as for example of the rules as to leave and pensions and very many other matters. Inconvenience is not a final consideration in a matter of construction, but it is at least worthy of consideration, and it can hardly be doubted that the suggested procedure of control by the Courts over Government in the most detailed work of managing its services would cause not merely inconvenience but confusion. There is another consideration which seems to their Lordships of utmost weight. Section 96B and the rules make careful provision for redress of grievances by administrative process and it is to be observed that sub-section (5) in conclusion re-affirms the supreme authority of the Secretary of State in Council over the civil service. These considerations have irresistibly led their Lordships to the conclusion that no such right of action as is contended for by the appellant exists. It is said that this is to treat the words "subject to these rules" as superfluous and ineffective. Their Lordships cannot accept this view and have already referred to this matter in their judgment in *Rangachari's* case. They regard the terms of the section as containing a statutory and solemn assurance that the tenure of office though at pleasure, will not be subject to capricious or arbitrary action, but will be regulated by rule. The provision for appeal in the rules are made pursuant to the principle so laid down. It is obvious, therefore, that supreme care should be taken that this assurance should be carried out in the letter and in the spirit, and the very fact that government in the end is the supreme determining body makes it the more important both that the rules should be strictly adhered to and that the rights of appeal should be real rights involving consideration by another authority prepared to admit error, if error there be, and to make proper redress, if wrong has been done. Their Lordships cannot and do not doubt that these considerations are and will be for ever borne in mind by the governments concerned, and the fact that there happen to have arisen for their Lordships' consideration two cases where there has been a serious and

S.C.
1959
U THA DIN
v.
THE
SECRETARY,
MINISTRY OF
CO-OPERATIVE &
COMMODITY
DISTRIBUTION.

S.C.
1959
U THA DIN
v.
THE
SECRETARY,
MINISTRY OF
CO-OPERA-
TIVE &
COMMODITY
DISTRIBUTION.

complete failure to adhere to important and indeed fundamental rules, does not alter this opinion. In these individual cases mistakes of a serious kind have been made and wrongs have been done which call for redress. But while thus holding on the clear facts of this case, as they now appear from the evidence, as they similarly held in *Rangachari's* case, their Lordships are unable as a matter of law to hold that redress is obtainable from the courts by action. To give redress is the responsibility, and their Lordships can only trust will be the pleasure, of the executive government."

In the wake of these two judgments, Roberts, C.J. in the Rangoon High Court case of *Secretary of State v. J. C. Maurice* (1) said:

"In my opinion the whole tenor of the section (96B) goes to show that the rules are departmental rules which direct the Secretary of State to deal with cases in such manner as may seem to him to be right but preclude a public servant who feels himself aggrieved at the manner and conduct of any inquiry from taking any step in any Court to question the right to dismiss at pleasure which still subsists in the prerogative of the Crown."

When the 1919 Act was superseded by the Government of India Act, 1935, section 240 of the later Act reiterated the concept of employment during pleasure. But what had been provided by rule 55 mentioned above that a reasonable opportunity of showing cause should be given, was embodied in section 240 itself. And thus it may be said that the position of the civil servant improved. In *High Commissioners for India and Pakistan v. I. M. Lall* (2), a civil servant who had been dismissed without opportunity being given of showing cause, was awarded a decree declaring him to be still a member of the Civil Service. Their Lordships noted that the scope of sub-section (3) of section 240 was not merely that of rule 55 which, in their judgment, remained unaffected as an administrative rule.

---

(1) (1937) R.L.R. 35.

(2) 75 I.A. 225.

Burma ceased to be part of India by virtue of the Government of India Act, 1935, and the Government of Burma Act, 1935. Provisions similar to those in section 240 of the India Act were embodied in section 97 of the Burma Act, thereby preserving the right of His Britannic Majesty to terminate the services of a civil servant and also affording him a constitutional guarantee for an opportunity to show cause. At the same time, to meet any eventuality, section 128 embodied the provision that notwithstanding the repeal of the 1919 Act, until the enactment of new provisions, rules relating to civil servants in force immediately before the commencement of the 1935 Act were to continue in force and to be deemed to have been made under the appropriate provisions of the 1935 Act. The Government of India Act, 1935 had a similar provision in section 276.

When India emerged as a sovereign independent Republic, under her own Constitution, the concept of employment during the President's pleasure (or that of the Rajpramukh or the Governor in the case of employees of the Constituent States) was expressly preserved by section 310. Section 311 guarantees a reasonable opportunity of showing cause, while section 313 ensures the continuance in force of all provisions relating to the public services. Thus the position of the civil servant in India has undergone no change in regard to his constitutional right to be afforded an opportunity of showing cause against punishment. *Lall's case* (1) remains good law. See *Khem Chand v. The Republic of India* (2).

But the Burmese Constitution contains no provisions similar to those of India's so that the concept of employment during pleasure, so carefully preserved by India, is no more applicable in Burma. Nor is there any constitutional guarantee to afford the Burmese civil servant a

S.C.
1959
U THA DIN
v.
THE
SECRETARY
MINISTRY OF
CO-OPERATIVE &
COMMODITY
DISTRIBUTION.

(1) 75 I.A. 225.

(2) A.I.R. (1958) S.C. 300.

S.C.
1959
U THA DIN
v.
THE
SECRETARY,
MINISTRY OF
CO-OPERA-
TIVE &
COMMODITY
DISTRIBUTION.

reasonable opportunity of showing cause against punishment.

Learned counsel for the applicant, however, has urged that despite the repeal of the Government of Burma Act by the Burma Independence Act of 1948 (which paved the way for Burma to adopt her own Constitution of a sovereign independent Republic), the rules relating to the Civil Services framed under the appropriate sections of the 1935 Act remain in full force as Existing Law which is defined in section 222 of the Burmese Constitution thus:

“ ‘Existing Law’ means any law, Ordinance, Order, bye-law, rule or regulation passed or made before the commencement of this Constitution by any legislature, authority or person in any territories included within the Union of Burma being a legislature, authority or person having power to make such law, Ordinance, Order, bye-law, rule or regulation.”

It is contended therefore that the rules relating to civil servants such as the Discipline and Appeal Rules, 1941 and “G” Circular No. 15 of 1940 (which admittedly are invoked by Government even to this day) are existing law. This definition, however, must be considered along with section 226 which reads:

“Subject to this Constitution and to the extent to which they are inconsistent therewith, the existing laws shall continue to be in force until the same or any of them shall have been repealed or amended by a competent legislature or other competent authority.”

The British legislature, by the Burma Independence Act, 1948 repealed in its entirety the Government of Burma Act, 1935, as from the day the Burmese Constitution came into force, i.e., the 4th January 1948, and having been thus repealed by a competent legislature the 1935 Act ceased to exist. What had ceased to exist at the time the Burmese Constitution came into force, could not continue as “existing law”.

The question then arises, what happens to the rules framed under the provisions of the 1935 Act which in its entirety had been repealed? The answer must be sought in section 24 of the General Clauses Act which reads:

'When any enactment is repealed and re-enacted by an enactment, with or without modification, then unless it is expressly provided, any appointment, notification, order, scheme, rule, form or bye-law made or issued under the repealed enactment shall, as far as it is not inconsistent with the provisions re-enacted, continue in force, and be deemed to have been made or issued under the provisions so re-enacted, unless and until it is superseded by any appointment, notification, order, scheme, rule, form or bye-law made or issued under the provisions so re-enacted.'

This section is obviously meant to cover ordinary legislation and it might apply, for example, to the rules framed under the Government of India Act, 1919, pending the promulgation of new rules under the appropriate sections of the 1935 Act. With abundance of caution, section 128 of the Government of Burma Act made it certain that such rules would continue in force. But the Government of Burma Act, 1935 was enacted for governing Burma by the British legislature while the Burmese Constitution was adopted by the Burmese themselves through their Constituent Assembly. While it is true that the constitutional ties with Britain were severed in the friendliest way and the Burmese Constitution did replace the Governor of Burma Act, 1935, the language of section 24 is such that it cannot possibly cope with the complete change in the status of this country; and we feel that it would be straining the law to breaking point if we were to hold that the Burmese Constitution is a re-enactment of the 1935 Act. Re-enactment being the condition precedent for rules and bye-laws framed under a previous Act to continue in force, it follows that there being no re-enactment, and because the 1935 Act was replaced by the competent legislature in its

S.C.
1959
U THA DIN
v.
THE
SECRETARY,
MINISTRY OF
CO-OPERATIVE &
COMMODITY
DISTRIBUTION.

S.C.
1959
U THA DIN
v.
THE
SECRETARY,
MINISTRY OF
CO-OPERATIVE &
COMMODITY
DISTRIBUTION.

entirety, all rules framed under the various sections of the Act died with the Act itself.

This finding of ours, though alarming it may be to civil servants, is not as drastic as it may appear at first sight. At the time of the changeover what were called the superior services were abolished. The services of the members of such services were terminated and they were paid compensation and pension. Those who were not members but were holding posts in these services were paid no compensation but were pensioned off. Of these, some sought re-employment and were taken back into their old posts, but on new and reduced scales of salary. In respect of the bulk of government employees, section 229 of the Constitution provided thus:

"All persons who were in the service of the Government of Burma immediately before coming into operation of this Constitution shall continue in service until the Union Government provide otherwise."

In respect of such employees and those re-employed, Government in actual practice has applied to them the various rules and regulations relating to the services, which were in force before the emergence of Burma as an independent country. Up to the present day, the various fundamental rules, Discipline and Leave Rules, and even "G" Circular No. 15 are observed. There have even been amendments and repeals in respect of some of these rules. But no new set of rules and regulations pertaining to the Civil Services have yet been framed, and as the bulk of government employees were made to continue in service under section 229 and also because Government itself treats these rules and regulations to be of full effect, even if these rules and regulations have no statutory force, they must be taken as the conditions of service of government employees retained under section 229 of the Constitution or recruited after Burma's change in status.

The prerogative hitherto exercised by the Crown in regard to dismissal at pleasure having found no place in the Burmese Constitution, and there being no constitutional or statutory guarantee affording a Burmese civil servant a reasonable chance of showing cause against punishment, the relationship between the Government of Burma and its civil servants is no higher and no lower than that of the ordinary relationship between master and servant. If a civil servant should feel that he had been dismissed, removed or punished without cause, or is otherwise aggrieved, his obvious remedy (if administrative remedies are denied to him or if they prove inefficacious) must be by way of a suit against Government. A recourse to the writ jurisdiction of this Court is not an appropriate or satisfactory measure.

We have been told that U Tha Din has already filed such a suit. That he has to have recourse to such a measure, to say the least, is deplorable but we think that it was unavoidable since the order in his case was passed by the Minister himself, an action which must be construed as one exercised by the Union Government collectively, and as such, under the Discipline and Appeal Rules there can be no appeal, administratively against the order. But the fact that there is no provision for appeal, does not preclude Government even at this stage from reviewing the position which prevails in this case and to give redress or at least satisfaction to an employee as any benevolent master would. The position of the civil servant is not on a level even with that of workers in a factory, for example, who have the right to resort to collective bargaining. Such action by way of collective bargaining by civil servants would lead to an accusation of disloyalty and of embarrassing the Government, and this is an added reason why the utmost care should be taken that the conditions of their service are observed and adhered to. We endorse, with respect, the observation of their Lordships of the Privy

S.C.
1959

U THA DIN
v.
THE
SECRETARY,
MINISTRY OF
CO-OPERA-
TIVE &
COMMODITY
DISTRIBUTION.

S.C.
1959
U THA DIN
v.
THE
SECRETARY,
MINISTRY OF
CO-OPERA-
TIVE &
COMMODITY
DISTRIBUTION.

Council that to give redress is the responsibility, and we likewise trust will be the pleasure, of the executive Government.

The application for directions in the exercise of our writ jurisdiction is dismissed with no order as to costs.

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

ပန်နလာ(လ်) ရန်ဂလာ(လ်) (လျှောက်ထားသူ)

နှင့်

အတွင်းဝန်၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်တော် ဝန်ကြီး ဌာနပါ ၂
(လျှောက်ထားခံရသူများ)*† ၁၉၅၉
အောက်တိုဘာ
လ ၁၄ ရက်။

ပင်လယ်ကြောင်း အကောက်တော် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၉၁ (၂) တွင်၊ သုံးနှုန်းထားသည့် စကားရပ်များ၊ တရားမကျင့်ထုံးကို ဥပဒေပုဒ်မ ၁၁၅ နှင့် ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးကို ဥပဒေပုဒ်မ ၄၃၅ တွင် သုံးနှုန်းထားသော စကားအတိုင်းပင်၊ ၎င်းပုဒ်မများအရ၊ မည်သည့်အမှုမျိုးအဖြစ်သာ အထက်ရုံးက၊ စိစစ်ဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်း၊ ဤကဲ့သို့ စိစစ် ဆုံးဖြတ်ရာတွင်၊ စိစစ်ကူးကားရမည့်အရာများ၊ စောဒကရုံး၏ ဆောင်ရွက်အပ်သည့်ကိစ္စ၊ ၎င်းကိစ္စကို ဆောင်ရွက်ရန်၊ ပျက်ကွက်လျှင် မပြုလုပ်နိုင်သည့်အရာ၊

အောက်အရာရှိများက စစ်ဆေးစဉ်အခါတွင်၊ ရရှိနိုင်သေးသည်ဟု ယူဆရသော အရေးကြီးသည့် သက်သေခံများသည်၊ အမှုတွဲအတွင်းသို့ မရောက်ရှိသေးသည့်အခါ၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်တော်ဝန်ကြီးဌာနက ဆောင်ရွက်အပ်သည့်ကိစ္စ။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ပင်လယ်ကြောင်း အကောက်တော်ခွန် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၉၁ (၂) တွင် သုံးနှုန်းထားသည့် စကားရပ်များမှာ၊ တရားမကျင့်ထုံးကို ဥပဒေပုဒ်မ ၁၁၅ နှင့် ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးကို ဥပဒေပုဒ်မ ၄၃၅ တို့တွင် သုံးနှုန်းထားသည့် စကားရပ်များအတိုင်းဖြစ်သည်။ အဆိုပါပုဒ်မများအရ အထက်ရုံးများက အောက်ရုံးများ၏ စီရင်ချက် အမိန့်စသည်တို့ကို စောဒကမို့အဖြစ်ဖြင့်သာ ပြန်လည် စိစစ် ဆုံးဖြတ်ရသည်။ ထိုကဲ့သို့စိစစ်ဆုံးဖြတ်ရာ၌ သက်ဆိုင်ရာ ရုံးများတွင် ထိုအမှုကို စီရင်သည့်အခါက အမှုတွဲများတွင်ရှိနေပြီးဖြစ်သော သက်သေခံ စသည်တို့ကိုသာလျှင် စိစစ်ကူးကား၍ ဆုံးဖြတ်ရသည်။

အကယ်၍ အောက်ရုံး အမှုတွဲများတွင် အရေးကြီး သက်သေခံများ မပါရှိသေးသည့်အပြင်၊ ထိုသို့သော သက်သေခံများကိုလည်း ရရှိရန် အကြောင်းရှိသည်ဟု ထင်မြင်ယူဆလျှင် စောဒကရုံးသည်၊ ထိုသက်သေခံများကို မိမိကိုယ်တိုင်ခေါ်ယူစစ်ဆေးခြင်းပြု၍သော်၎င်း၊ အောက်ရုံးက ခေါ်ယူစစ်ဆေးရန် ပြန်ရည် လွှဲအပ်ခြင်းပြု၍သော်၎င်း၊ ထိုသက်သေခံများရအောင် ဆောင်ရွက်ရသည်။ ဤကဲ့သို့ သက်သေခံများကို ထပ်မံ၍ တရားနည်းလမ်းအတိုင်း ရယူရန် မဆောင်ရွက်ဘဲ၊ ၎င်းတို့ကို ကိုးကား၍၊ အောက်ရုံးက ချမှတ်ထားသည့် အမိန့်စီရင်ချက် စသည်တို့ကို ပြောင်းလဲပယ်ဖျက်ခြင်း မပြုနိုင်ချေ။

* ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ တရားမအသေးအဖို့ လျှောက်လွှာ အမှတ် ၉။

† နိုင်ငံတော်တရားဝန်ကြီး ဦးချန်ထွန်း၊ နိုင်ငံတော်တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီးနှင့် နိုင်ငံတော်တရားဝန်ကြီး ဦးအောင်သာကျော်တို့ ရွှေ့မှောက်တွင် နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီး ဦးချန်ထွန်း အမိန့်ချမှတ်သည်။

၁၉၅၉ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်တော် ဝန်ကြီးဌာနက အရေးကြီးသော သက်သေခံများသည် အောက်
ပန်နလာ (လ်) အရာရှိများက စစ်ဆေး စဉ်အခါတွင် အမှုတွဲအတွင်းသို့ မရောက်ရှိသေးသည့်အပြင် ထိုကဲ့သို့ အရေး
ရန်ဂလာ (လ်) ကြီးသော သက်သေခံများကို ရရှိနိုင်ရန် အကြောင်းရှိသည်ဟု ထင်မြင်ယူဆလျှင် ထိုသက်သေခံများ
နှင့် ကိုရရှိစေရန် ထပ်မံ စစ်ဆေးဘို့အကောက်တော်မင်းကြီးထံသို့ အမှုတွဲကို ပြန်လည် ပေးပို့ ဆောင်ရွက်
အတွင်းဝန်၊ စေသင့်သည်။ ဤကဲ့သို့ အကောက်တော်မင်းကြီးက နှစ်ဦးနှစ်ဘက် ပြဆိုသည့် သက်သေခံများကို
ဘဏ္ဍာရေးနှင့် ပြည့်စုံစွာ ရယူပြီးနောက် ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်တော် ဝန်ကြီးဌာနသို့ ပြန်လည်တင်ပြစေသင့်သည်။
အခွန်တော် ဝန် ဤကဲ့သို့ နောက်ထပ် ရရှိသည့်သက်သေခံများနှင့်တကွ အမှုတွဲတွင် ပါရှိသည့် အချက်အလက်
ကြီးဌာန ပါ ၂။ အားလုံးကို ပြန်လည် သုံးသပ်ပြီးလျှင် သင့်တော်သည့် စီရင်ချက်ကို ချမှတ်နိုင်ခွင့်ရှိသည်။

လျှောက်ထားသူအတွက်၊ လွှတ်တော် ရွှေနေကြီး ဒေါက်တာ မောင် လိုက်ပါဆောင်
ရွက်သည်။
လျှောက်ထားခံသူများအတွက်၊ အစိုးရ လွှတ်တော် ရွှေနေကြီး ဦးလှမောင် လိုက်ပါ
ဆောင်ရွက်သည်။

ဦးချန်ထွန်း။ ။၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၂၉ ရက်နေ့တွင် ကာလကတ္တားမြို့မှ
သင်္ဘောဖြင့် အထည်သေတ္တာ ၂၂ လုံးသည် လျှောက်ထားသူများ၏ အမည်ဖြင့် ရောက်
လာသည်။ ထိုအထည်သေတ္တာ ၂၂ လုံး၏ စုစုပေါင်း တန်ဖိုးမှာ ၂၃,၃၅၂ ကျပ် ၁ ပဲ
ဖြစ်သည်။ လျှောက်ထားသူများသည် ထိုအခါက အဆိုပါ အထည်မျိုးကို တင်သွင်း
နိုင်ရန် သွင်းကုန် လိုင်စင် ၁,၂၀၀ ကျပ်အတွက်သာ ရရှိထားသူများဖြစ်၍၊ ၎င်းတို့
အပေါ်တွင် အကောက်တော် မင်းကြီးက ပို၍သွင်းလာသော ကုန်များအတွက် အရေး
ယူရန် ဆောင်ရွက်သော အခါတွင်၊ ၎င်းတို့က အဆိုပါ အထည်သေတ္တာ ၂၂ လုံးအနက်
မိမိတို့အတွက်မှာ သေတ္တာတလုံးသာဖြစ်ကြောင်း၊ ကုန်သေတ္တာ ၂၁ လုံးမှာ မူဗယ်လီ
အေဂျင်စီ လီမိတက်အတွက် ၅ လုံး၊ ယူနိုက်တက် အေဂျင်စီ လီမိတက်အတွက် ၇ လုံးနှင့်
လေးမျက်နှာ ရောင်းဝယ်ရေး ကုမ္ပဏီအတွက် ၉ လုံးဖြစ်ကြောင်း၊ အဆိုပါကုမ္ပဏီ
သုံးခုလုံးတွင်လည်း ၎င်းအထည်သေတ္တာများအတွက် လိုင်စင်များရှိကြောင်းဖြင့် ထုချေ
လေသည်။ ထိုသို့ထုချေသော်လည်း အကောက်တော်မင်းကြီးက ဤအထည်သေတ္တာ
များသည် လျှောက်ထားသူများက မိမိတို့အတွက် သွင်းလာသည့်ပစ္စည်းများ ဖြစ်သည်
ဟု ဆုံးဖြတ်ပြီးလျှင်၊ ထိုသို့ အပိုသွင်းလာသည့် ပစ္စည်းများကို သိမ်းယူရန်၊ သို့တစ်
မဟုတ် ၎င်းတို့၏ တန်ဖိုးငွေ ၂၂,၁၀၀ ကျပ်ကို ဒဏ်ငွေအဖြစ်ဖြင့် ပေးဆောင်၍ ရွေးယူ
စေရန် ပင်လယ်ကြောင်း အကောက်ခွန် အ.ကဉ်ပဒေ ပုဒ်မ ၁၈၃ အရ၊ ၁၉၅၁ ခု၊
စက်တင်ဘာလ ၃ ရက်နေ့ကအမိန့်ချမှတ်လေသည်။ ထိုအမိန့်ကို လျှောက်ထားသူများ
က မကျေနပ်သဖြင့် ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီးထံသို့ အယူခံဝင်ရောက်သည်။ ဘဏ္ဍာတော်
မင်းကြီးက အဆိုပါ အထည်သေတ္တာ ၂၁ လုံးသည် လျှောက်ထားသူများ၏ အမည်

ဖြင့် တင်ပို့ထားသည်မှာ မှန်သော်လည်း၊ ယူနိုက်တက် ကော်မရှယ်ဘဏ်တိုက်မှ ၁၉၅၁ ခု၊ ဩဂုတ်လ ၁၃ ရက်နေ့က အထက်တွင် ဖော်ပြပါ ကုမ္ပဏီ သုံးခုထံသို့ ၎င်းတို့အတွက် ကျသင့်သည့် အထည်သေတ္တာများ၏တန်ဖိုးကို တောင်းယူရရှိထား ပြီးဖြစ်ကြောင်း။ ထို့ကြောင့် ထိုအထည်သေတ္တာ ၂၁ လုံးသည် လျှောက်ထားသူများ က သွင်းလာသည့် ပစ္စည်းများ မဟုတ်ဘဲ၊ အခြားသူများက မိမိတို့ လိုင်စင်အရ သွင်းလာသည့် ကုန်များဖြစ်ကြောင်း။ ထို့ကြောင့် အကောက်တော်မင်းကြီး၏ အမိန့် ကို ပယ်ဖျက်၍ ချမှတ်ထားသည့် ဒဏ်အရေးငွေကိုလည်း ပြန်လည် ပေးရန် အမိန့်ချမှတ် လေသည်။ ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီးက ဆက်လက်၍ ဖော်ပြထားသည်မှာ၊ အဆိုပါ အထည်သေတ္တာ ၂၁ လုံးအတွက် သက်ဆိုင်သော ကုမ္ပဏီ သုံးခုတို့က ငွေပေးသွင်းပြီး လျှင် ထုတ်ယူပြီးဖြစ်ကြောင်းဖြင့် လျှောက်ထားသူများက အာမဝန်တာခံကြောင်း ကိုလည်း ဖော်ပြထားသေးသည်။ ဤကဲ့သို့ ချမှတ်သည့် ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီး၏ အမိန့် မှာ ၁၉၅၂ ခု၊ ဧပြီလ ၂၃ ရက်နေ့တွင် ချမှတ်သည့် အမိန့်ဖြစ်သည်။

၁၉၅၉
ပန်နလာ(လ်)
ရန်ဂလာ(လ်)
နှင့်
အတွင်းဝန်၊
ဘဏ္ဍာရေးနှင့်
အခွန်တော် ဝန်
ကြီးဌာန ပါ ၂။

ထို့နောက် လျှောက်ထားသူများက ထိုအထည်သေတ္တာများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ရေဝန် ရုံးသို့ ထိန်းသိမ်းခံအတွက် မိမိတို့ပေးသွင်းထားရသည့် ငွေ ကသာ ကျပ် ၁၃ ပြားကို ပြန်လည်ပေးရန် လျှောက်ထားရာ၊ အထက်တွင် ဖော်ပြထားသည့် ယူနိုက်တက် အေ ကျင်စီ လီမိတက်နှင့် မူပယ်လီ အေကျင်စီ လီမိတက်တို့ထံသို့ မည်သည့်နေ့က ထိုအထည် သေတ္တာများကို ထုတ်ယူကြောင်း စုံစမ်းသောအခါ၊ ၎င်းတို့က ထိုသေတ္တာများကို မိမိတို့ သည် မည်သည့်အခါကမျှ ထုတ်ယူခြင်း၊ လက်ခံရရှိခြင်းမပြုခဲ့ကြောင်း။ ၎င်းသေတ္တာ များ၏ တန်ဖိုးငွေကိုသာလျှင် လျှောက်ထားသူများက မိမိတို့အားပြန်အမ်းကြောင်း စာဖြင့် ၁၉၅၃ ခု၊ ဇွန်လ ၂၃ ရက်နေ့က ပြန်ကြားခဲ့လေသည်။ ထိုစဉ်အခါက အကောက် တော်မင်းကြီးသည် ဤကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြန်လည် စိစစ် ဆုံးဖြတ်ပေးပါရန် ဘဏ္ဍာ တော်မင်းကြီးထံသို့ လျှောက်ထားခဲ့သေးသော်လည်း မည်သို့မျှ အကြောင်း မထူးခဲ့ ချေ။ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်တော်ဝန်ကြီးဌာနက လျှောက်ထားသူများထံသို့ ၁၉၅၈ ခု၊ မတ်လ ၂၀ ရက်နေ့စွဲဖြင့် နို့တစ်စာ ပေးပို့ခဲ့လေသည်။ ထိုနို့တစ်စာတွင် ဖော်ပြ ထားသည်မှာ—

“ဤကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ နောက်ထပ် ရရှိသော စာရွက် စာတမ်းများအရ၊ အခြားကုမ္ပဏီများ အမည်ဖြင့် မှာယူ တင်သွင်းခဲ့သည် ဆိုသော အထည်သေတ္တာ များအတွက် ကုမ္ပဏီ အသီးသီးက ပေးသွင်းထားသော ငွေများကို လူကြီးမင်းက ကုမ္ပဏီများသို့ ငွေပြန်အမ်းပြီး၊ ၎င်းအထည်သေတ္တာများကို လူကြီးမင်းတစ် ဦးတည်း သိမ်းယူကြောင်း သိရှိရပါသည်။”

၁၉၅၉ ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီး၏ အမိန့်ကို မည်သည့်အတွက်ကြောင့် မပယ်ဖျက်ထိုက်
ပန်နလာ (လ်) ကြောင်း စာဖြင့် ရေးသားချေပရန် တောင်းဆိုလေသည်။ ထိုနောက် လျှောက်ထားသူ
ရန်ဂလာ (လ်) များ၏ ချေပချက်နှင့်တကွ အခြားသက်ဆိုင်ရာ အမှုတွဲများကို ကြည့်ရှုလေ့လာပြီးလျှင်
နှင့် အတွင်းဝန်၊ ၁၉၅၇ ခု၊ အောက်တိုဘာလ ၂၂ ရက်နေ့တွင် ဘဏ္ဍာတော် မင်းကြီး၏ အမိန့်ကို
ဘဏ္ဍာရေးနှင့် ပယ်ဖျက်ပြီးလျှင်၊ အကောက်တော်မင်းကြီး၏ အမိန့်ကို အတည်ပြုသည့် အမိန့်တခု
အခွန်တော် ဝန် ကို ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်တော်ဝန်ကြီးဌာနက ချမှတ်လေသည်။ ထိုအမိန့်တွင် အောက်
ကြီးဌာန ပါ ၂။ ပါအတိုင်း ဖော်ပြထားသည်မှာ—

“အထည်သေတ္တာများကို ကုမ္ပဏီ အသီးသီးက မိမိတို့ငွေများဖြင့် ကုန်ဘိုး
ချေ၍ ထုတ်ယူသွားပါသည်ဟု အဆိုရှိသော်လည်း၊ အကောက်တော် ဌာနမှ
နောက်ထပ် စုံစမ်းရှာဖွေစုဆောင်းထားသော စာရွက် စာတမ်းများအရ၊ ၎င်း
အထည်သေတ္တာ ၂၂ လုံးသည် အဆိုပါ ကုမ္ပဏီ သုံး ခုက မရရှိဘဲ၊ မက်ဆက် (၆)
ပီရမ် ဂလယ် ကုမ္ပဏီ တဦးတည်းကသာ အပြီးအပိုင် ထုတ်ယူပြီးရောင်းချသည်ကို
တွေ့ရှိရသည်။”

လျှောက်ထားသူများက အဆိုပါ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်တော် ဝန်ကြီးဌာန၏ အမိန့်
ကို မကျေနပ်သဖြင့် ဤရုံးတော်သို့ အမှုခေါ်စာချွန်တော် ထုတ်ပေးရန် လျှောက်ထား
ခြင်း ဖြစ်သည်။ လျှောက်ထားသူများ၏ ပညာရှိ ရှေ့နေကြီးက လျှောက်လဲသည်မှာ၊
ယခုကဲ့သို့ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်တော် ဝန်ကြီးဌာနက ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီး၏ ၁၉၅၂ ခု၊
ဧပြီလ ၂၃ ရက်နေ့တွင် ချမှတ်ထားသည့် အမိန့်ကို ၁၉၅၇ ခု၊ အောက်တိုဘာလ
၂၂ ရက်နေ့တွင် ပြန်လည် စိစစ်၍ ပယ်ဖျက်သည့်အမိန့် ချမှတ်ခြင်းသည်၊ ပင်လယ်
ကြောင်း အကောက်တော်ခွန် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၉၁ (၂) (က) အရ၊ စောဒကမှုဖြစ်
သောကြောင့် ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီးက အမိန့်ချမှတ်သောအခါတွင်၊ ၎င်းရှေ့ ခုန
သည့် အမှုတွဲများအရသာလျှင် ပြန်လည်၍ စိစစ်ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်ရှိကြောင်း၊ ဘဏ္ဍာ
တော်မင်းကြီး၏ အမိန့်ချမှတ်ပြီးသည့် နောက်မှ ရှာဖွေ၍ ရသဖြင့် ပေါ်ပေါက်လာ
သော အကြောင်း အချက်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားနိုင်ခွင့် လုံးဝမရှိကြောင်း။ ထိုကဲ့
သို့ နောက်ထပ် တွေ့ရှိရသည့်အကြောင်းအချက်များကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားနိုင်ရန်မှာ၊
အဆိုပါ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၉၁ (၁) အရ၊ ပြန်လည်ပြင်ဆင်မှုအတွက်သာလျှင် ဖြစ်နိုင်
ကြောင်း စသည်တို့ကို ဖော်ပြ၍ လျှောက်ထားသည်။

၁။ [ပင်လယ်ကြောင်း အကောက်တော်ခွန် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၉၁ (၂) တွင်
သုံးနှုန်းထားသည့် စကားရပ်များမှာ တရားမကျင့်ထုံးကိုဥပဒေပုဒ်မ ၁၁၅ နှင့် ရာဇ
ဝတ်ကျင့်ထုံး ကိုဥပဒေပုဒ်မ ၄၃၅ တို့တွင် သုံးနှုန်းထားသည့် စကားရပ်များအတိုင်း
ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ ပုဒ်မ များအရ၊ အထက်ရုံးများက အောက်ရုံးများ၏ စီရင်ချက်

အမိန့်စသည်တို့ကို စောဒကမှု အဖြစ်ဖြင့် သာပြန်လည် စိစစ်ဆုံးဖြတ်ရသည်။ ထိုကဲ့သို့ စိစစ်ဆုံးဖြတ်ရာ၌ သက်ဆိုင်ရာ ရုံးများတွင် ထိုအမှုကို စိစစ်သည့် အခါက အမှုတွဲများ တွင်ရှိနေပြီးဖြစ်သော သက်သေခံ စသည်တို့ကိုသာလျှင် စိစစ်ကိုးကား၍ ဆုံးဖြတ်ရ ရသည်။ အကယ်၍ အောက်ရုံး၏ အမှုတွဲများတွင် အရေးကြီးသော သက်သေခံများ မပါရှိသေးသည့်အပြင်၊ ထိုသို့သော သက်သေခံများကိုလည်း ရရှိနိုင်ရန် အကြောင်းရှိသည် ဟုထင်မြင်ယူဆလျှင်၊ စောဒကရုံးသည် ထိုသက်သေခံများကို မိမိကိုယ်တိုင် ခေါ်ယူ စစ် ဆေးခြင်းပြု၍သော်၎င်း၊ အောက်ရုံးက ခေါ်ယူစစ်ဆေးရန် ပြန်လည်လွှဲအပ်ခြင်းပြု၍ သော်၎င်း၊ ထိုသက်သေခံများကို ရအောင် ဆောင်ရွက်ရသည်။ ဤကဲ့သို့ သက်သေခံ များကို ထပ်မံ၍ တရားနည်းလမ်းအတိုင်း ရယူရန် မဆောင်ရွက်ဘဲ၊ ၎င်းတို့ကို ကိုးကား၍ အောက်ရုံးက ချမှတ်ထားသည့် အမိန့်စီရင်ချက် စသည်တို့ကို ပြောင်းလဲပယ်ဖျက် ခြင်းမပြုနိုင်ချေ။

၁၉၅၉
ပန်နလာ (လ်)
ရန်ဂလာ (လ်)
နှင့်
အတွင်းဝန်၊
ဘဏ္ဍာရေးနှင့်
အခွန်တော် ဝန်
ကြီးဌာန ပါ ၂။

၂။ ယခုအမှုတွင်လည်း (အကယ်၍ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်တော်ဝန်ကြီးဌာနက အရေးကြီးသော သက်သေခံများသည် အောက်အရာရှိများက စစ်ဆေးစဉ်အခါတွင် အမှုတွဲအတွင်းသို့ မရောက်ရှိသေးသည့်အပြင်၊ ထိုကဲ့သို့အရေးကြီးသော သက်သေခံ များကို ရရှိနိုင်ရန် အကြောင်းရှိသည်ဟု ထင်မြင်ယူဆလျှင်၊ ထိုသက်သေခံများကို ရရှိစေရန် ထပ်မံ စစ်ဆေး၍ အကောက်တော် မင်းကြီးထံသို့ အမှုတွဲကို ပြန်လည်ပေးပို့ ဆောင်ရွက်စေသင့်သည်။ ဤကဲ့သို့ အကောက်တော်မင်းကြီးက နှစ်ဦး နှစ်ဘက် ပြဆို သည့် သက်သေခံများကို ပြည့်စုံစွာ ရယူပြီးနောက်၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်တော်ဝန်ကြီး ဌာနသို့ ပြန်လည်တင်ပြစေသင့်သည်။) ဤကဲ့သို့ နောက်ထပ်ရရှိသည့် သက်သေခံများ နှင့်တကွ အမှုတွဲတွင် ပါရှိသည့် အချက် အလက်အားလုံးကို ပြန်လည် သုံးသပ်ပြီးလျှင် သင့်တော်သည့် စီရင်ချက်ကို ချမှတ် နိုင်ခွင့် ရှိသည်။

၃။ ထို့ကြောင့် ၁၉၅၈ ခု၊ အောက်တိုဘာလ ၂၂ ရက်နေ့စွဲဖြင့် ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်တော်ဝန်ကြီးဌာနကချမှတ်ထားသည့် အမိန့်ကို ပယ်ဖျက်လိုက်သည်။

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

† ၁၉၅၉
အောက်တိုဘာ
လ ၇ ရက်။

ဘတ်ဂျီရန်ဂလား (လျှောက်ထားသူ)
နှင့်

ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီး (မြေနှင့် ကျေးလက်) (လျှောက်ထားခံရသူ)*

ဦးစိန် ပါ ၅ (လျှောက်ထားသူများ)
နှင့်

ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီး ပါ ၃ (လျှောက်ထားခံရသူများ)**

မြေခွန်နှင့် အခွန်တော် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၉၊ ၄၆၊ ၄၇ ပြန်သိမ်းယူရာ၊ ပြန်ဝယ်ရာ မူလအချက်များ နည်းဥပဒေ ၉၅၊ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရရှိပြီး၊ မြေနှင့် ပတ်သက်၍ အရေးယူရာတွင်၊ အခွန်တော် အရာရှိ ဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများ။ နည်းဥပဒေ ၉၆၊ မြေပိုင်ရှင်၏ အခွင့်အရေး။ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၉ အရ အရေးယူနိုင်သောမြေ။ မွဲစည်း အုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံ ဥပဒေပုဒ်မ ၂၃၊ ပစ္စည်းပိုင်ဆိုင် မှု။ ဘဏ္ဍာတော် မင်းကြီး၏ အမိန့် အာဏာပေးစာချုပ်ဖြင့်သာ ပယ်ဖျက်နိုင်ခြင်း။ မြေနှင့် အခွန်တော် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅၆ တားမြစ်သည့်ကိစ္စ။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ မြေကို မြေနှင့် အခွန်တော်အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၉ အရ၊ အစိုးရက ပြန်သိမ်း သည်ဖြစ်စေ၊ သို့တည်းမဟုတ် ယင်းဥပဒေပုဒ်မ ၄၆/၄၇ အရ လေလံတင် ရောင်းချပြီး ပြန်ဝယ် သည်ဖြစ်စေ၊ မူလပစ္စည်း၊ မြေခွန်တော် မပြေကျန်ရှိမည်ဖြစ်သည့်အပြင်၊ မြေပိုင်ရှင်အား၊ အခွန်တော် ငွေ တောင်းဆိုသည့် နို့တစ်စာဖြင့်၊ အကြောင်းကြားရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုနောက်မှ၊ ပိုင်ဆိုင်ခွင့် ရရှိပြီး မြေဖြစ်လျှင်၊ ပုဒ်မ ၄၆/၄၇ အရ အရေးယူမည်ဆိုပါက၊ နည်းဥပဒေ ၉၅ အရ အခွန်တော် အရာရှိသည်၊ မြေပိုင်ရှင်အား မပြေကျန်ရှိသည့် အခွန်တော်ငွေကို သတ်မှတ်သည့် ကာလအတွင်း ပေးဆောင်ရန် ဆင့်ဆို၍၊ ထိုအမိန့်ကို ၎င်းနေထိုင်သည့် အိမ်၌ဖြစ်စေ၊ အိမ်အနီးအနား၌ဖြစ်စေ မောင်းတီး ကျေညာရမည်။ ယင်းသို့ ကျေညာပြီးမှ၊ အခွန်တော်ငွေ မဆောင်ဘဲရှိနေသေးလျှင်၊ ကျေညာပြီး လေလံပွဲ၌ ရောင်းချရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့ ရောင်းချရာသို့ မြေပိုင်ရှင် မလာရောက် လျှင်၊ ရောင်းချပြီးကြောင်းကို ၎င်းအား နို့တစ်စာဖြင့် အကြောင်းကြားရမည်။ နည်းဥပဒေ ၉၆ အရဆိုလျှင်၊ ယင်းသို့ ရောင်းချပြီးနောက်၊ သတ်မှတ်သည့် အချိန်ကာလအတွင်း၊ ပိုင်ရှင်က မြေခွန် တော်နှင့် စရိတ်စသည်တို့ကို ပေးဆောင်လျှင်၊ ခရိုင်ဝန်က လေလံရောင်းခြင်းကို ပယ်ဖျက်နိုင်သည်။

ပိုင်ဆိုင်ခွင့် ရရှိပြီးဖြစ်သော မြေကို၊ မြေနှင့် အခွန်တော် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၉ အရ အရေးယူ ခြင်းမပြုနိုင်။

* ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ တရားမ အသေးအဖွဲ့ လျှောက်လွှာအမှတ် * ၁၈။ ** ၅၃။
† နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း၊ နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီး ဦးချန်ထွန်းနှင့် နိုင်ငံ တော်တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုးကြီးတို့ ရွှေ့မော့ကံတွင်၊ တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုးကြီးအမိန့်ချမှတ်သည်။

ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၃ အရ၊ ပစ္စည်းပိုင်ဆိုင်ခွင့်ကို နိုင်ငံတော်က အခိုင်အမာ ခံဝန်ပြုထားသည်။

ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီး ချမှတ်သော အမိန့်သည်၊ အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ အမိန့်ဖြစ်သဖြင့်၊ အမှုခေါ် စာချွန်တော်အမိန့်ဖြင့် ပယ်ဖျက်ခြင်းမပြုနိုင်ချေ။ အာဏာပေးစာချွန်တော်အမိန့်ဖြင့် ပယ်ဖျက်ရန် သာရှိသည်။

မြေနှင့် အခွန်တော် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၄၉ အရ၊ ဆောင်ရွက်ချက်ကို သာမန်တရားမကြောင်းဖြင့် ပယ်ဖျက်ရန်၊ ထိုအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅၆ အရ ပိတ်ပင်ထားသည်။

လျှောက်ထားသူအတွက်၊ ဒေါ်မြသန်းနု လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူအတွက်၊ အစိုးရလွှတ်တော် ရွှေနေကြီး ဦးလှမောင် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားသူများအတွက်၊ ဦးမြ လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူအမှတ် (၁) နှင့် (၂) တို့အတွက်၊ အစိုးရ လွှတ်တော် ရွှေနေကြီး ဦးလှမောင် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် (၃) အတွက်၊ ဒေါ်မြသန်းနု လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

ဦးဘိုကြီး။ ။ယခုအခင်းဖြစ်သည့် အင်းစိန်မြို့နယ်၊ သစ်နန်းကျွန်းရပ်ကွက် အမှတ် ၄၉၊ ဦးပိုင်းအမှတ် ၁၅၊ ဧရိယာဧက ၂.၁၈ ရှိ မြေမြေနှင့် ပတ်သက်၍၊ ဤရုံးတော် တရားမ သေးမှု နံပါတ် ၁၈/၅၉ ၌၊ ဘတ်ဂျီရန်ဂလားသည်၎င်း၊ ဤရုံးတော်တရားမသေး မှု နံပါတ် ၅၃/၅၉ ၌၊ ဦးစိန်(ခေါ်) ပိုင်အမ် ဒီဘားဂီးယားနှင့် ၄ ဦးတို့သည်၎င်း၊ မိမိတို့ အသီးသီး၏ အကျိုးကို ထိခိုက်သော အမိန့်ဟူသရွေ့ကို၊ အမှုခေါ် စာချွန်တော် အမိန့် ဖြင့် ပယ်ဖျက်ပါရန် လျှောက်ထားကြလေသည်။ သက်ဆိုင်ရာ အမိန့်များမှာ ထပ်တူ ထပ်မျှပင် ဖြစ်ပြီး၊ အမှုနှစ်ရပ်စလုံးကိုလည်း တချိန်တည်း ကြားနာခဲ့သည်ဖြစ်၍၊ ဤအ မိန့်တခုတည်းဖြင့် ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်မည်ဖြစ်သည်။

အချင်းဖြစ်မြေ ဦးပိုင် နံပါတ် ၁၅ မှာ၊ လွန်ခဲ့သည့် နှစ်ပေါင်း ငါးဆယ်ကျော် ကတည်းက ပိုင်ဆိုင်ခွင့် ရရှိသော မြေဖြစ်သည်။ ၁၉၁၈ ခုနှစ်တွင်၊ လျှောက်ထားသူ ဘတ်ဂျီရန်ဂလားသည်၊ ထိုမြေကို အဘိုးငွေ ၆,၀၀၀ ကျပ် (ခြောက်ထောင်) ဖြင့် ဝယ်ယူပြီး၊ ဝယ်ယူသည့်နေ့မှ ယနေ့တိုင် လက်ရှိ ဖြစ်ခဲ့လေသည်။ အမှန်အားဖြင့် ဆိုသော်၊ ထိုနှစ်၌ ဘတ်ဂျီရန်ဂလားသည်၊ ဦးပိုင်နံပါတ် ၁၅ နှင့် ကပ်လျက်ရှိသော၊ ဦးပိုင်နံပါတ် ၁၆ နှင့် ၁၇ တို့ကိုလည်း ဝယ်ယူ၍၊ ဦးပိုင် နံပါတ် ၁၆ မြေပေါ်ရှိ အိမ်၌ နေထိုင်ခဲ့လေသည်။ ၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလတွင်၊ မိမိနှင့် တရားပြိုင်များအနက်၊ အချို့သည် ဦးပိုင် နံပါတ် ၁၅ ပေါ် သို့ ကျူးကျော် ဝင်ရောက်သဖြင့်၊ ရာဇဝတ်ကြောင်း

ခဏ္ဍာရ
ဘတ်ဂျီရန်
ဂလား
နှင့်
ဘဏ္ဍာတော်
မင်းကြီး
(မြေနှင့်ကျေး
လက်)။
ဦးစိန် ပါ ၅
နှင့်
ဘဏ္ဍာတော်
မင်းကြီး ပါ ၃။

၁၉၅၉
ဘတ်ဂျီရန်ဂ
လား
နှင့်
ဘဏ္ဍာတော်
မင်းကြီး
(မြေနှင့်ကျေး
လက်)။
ဦးစိန် ပါ ၅
နှင့်
ဘဏ္ဍာတော်
မင်းကြီး ပါ ၃။

ဖြင့် အရေးယူပြီး၊ အင်းစိန် လယ်ဝန်ရုံး၌ စုံစမ်းစေရာ၊ အချင်းဖြစ်မြေကို၊ ၁၉၃၉ ခုနှစ် တွင်၊ မြေခွန်တော် မဆောင်သဖြင့်၊ အစိုးရက ပြန်လည် သိမ်းထားကြောင်း တွေ့ရှိ လေသည်။ ထိုအတောအတွင်းတွင်၊ ရန်ကုန် ဆင်ခြေပုံး စည်ပင်သာယာရေးအရာရှိက၊ အချင်းဖြစ်မြေကို ကွက်စိပ်ရိုက်ပြီး၊ တရားဘက်များဖြစ်သူ ဦးစိန်နှင့် အပေါင်းပါ ၄ ဦး တို့အား မြေငှားဂရန်များ ထုတ်ပေးခဲ့လေသည်။

လျှောက်ထားသူ ဘတ်ဂျီရန်ဂလားသည်၊ အခွန်တော်ကို နှစ်စဉ် နှစ်တိုင်း ထမ်း ဆောင်ပါလျက်၊ မိမိအား အသိမပေးဘဲ အချင်းဖြစ်မြေကို ပြန်သိမ်းပြီး၊ မိမိနှင့် တရား ဘက်များအား မြေငှားဂရန်များ ထုတ်ပေးသည်ကို မကျေနပ်သဖြင့်၊ အင်းစိန်ခရိုင်ဝန် သို့ရင်း၊ ပဲခူးတိုင်းမင်းကြီးသို့ရင်း၊ သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနသို့ရင်း လျှောက်ထားရာ၊ နောက်ဆုံး၌ ပဲခူးတိုင်းမင်းကြီးက အချင်းဖြစ်မြေမှာ ပိုင်ဆိုင်ခွင့် ရရှိပြီး မြေဖြစ်ကြောင်း သက်ဆိုင်ရာ ဦးပိုင် မှတ်ပုံစာရင်းစာအုပ် ၁-က အရ၊ ထိုမြေကို အခွန်မဆောင်သဖြင့်၊ ပြန်သိမ်းထားသည်ဟု ရေးမှတ်ထားသည်ကို တွေ့ရကြောင်း၊ အောက် မြန်မာပြည်၊ မြေနှင့် အခွန်တော် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၉ အရဆိုလျက်ကား၊ ယခုကဲ့သို့ ပိုင်ဆိုင်ခွင့် ရရှိပြီးမြေမျိုးကိုပြန်၍ မသိမ်းနိုင်။ ယင်းအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၄၆/၄၇ အရသာလျှင် အရေးယူလိုက် ယူနိုင်ကြောင်း တွေ့ရှိသဖြင့် ဦးစိန်နှင့် အပေါင်းပါ ၄ ဦးတို့အား ထုတ် ပေးသော မြေငှားဂရန်များကို ပယ်ဖျက်ပြီး၊ အချင်းဖြစ်မြေကို ဘတ်ဂျီရန်ဂလားအား ပြန်လည် ပေးအပ်ရန် အမိန့်ချမှတ်လေသည်။

ဦးစိန်နှင့် အပေါင်းပါတို့က ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီးထံ စောဒကဝင်ရာ၊ ဘဏ္ဍာတော် မင်းကြီးက အချင်းဖြစ်မြေမှာ၊ ပိုင်ဆိုင်ခွင့် ရရှိပြီး မြေဖြစ်သည်မှာ ထင်ရှားသော်လည်း ထိုမြေကို အခွန်မဆောင်သဖြင့်၊ အစိုးရက ရောင်းပြီး ပြန်ဝယ်ထားဟန်ရှိကြောင်း၊ သို့သော်လည်း၊ ဦးပိုင် မှတ်ပုံစာရင်းတွင် ယင်းသို့ ပြန်ဝယ်သည်ကို၊ ပြန်သိမ်းထား သည်ဟုအမှတ်မထင် ရေးမှတ်ခဲ့ဟန်တူကြောင်းဖြင့် ယူဆပြီးလျှင်၊ ပဲခူးတိုင်းမင်းကြီး၏ အမိန့်ကိုပယ်ဖျက်၍၊ ထုတ်ပေးထားသော အငှားဂရန်များကိုလည်း ပယ်ဖျက်ပြီးလျှင်၊ အချင်းဖြစ်မြေကို နိုင်ငံတော်အစိုးရပိုင် သီးသန့်မြေအဖြစ် ထားရှိရန် အမိန့်ချမှတ်ခဲ့ လေသည်။

ဤအမှုတွင် အရေးအကြီးဆုံး အချက်မှာ၊ အချင်းဖြစ်မြေကို မြေနှင့် အခွန်တော် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၄၉ အရ၊ အစိုးရက ပြန်သိမ်းသလော။ သို့တည်းမဟုတ်၊ ယင်းအက် ဥပဒေပုဒ်မ ၄၆/၄၇ အရ၊ လေလံတင်ရောင်းချပြီး ပြန်ဝယ်သလောဟူသည့် ပြဿနာပင် ဖြစ်သည်။ ပြန်သိမ်းသည်ဖြစ်စေ၊ ပြန်ဝယ်သည်ဖြစ်စေ၊ မူလပဌမ၌ မြေခွန်တော် မပြေ ကျန်ရှိရမည်ဖြစ်သည့်အပြင်၊ ဘတ်ဂျီရန်ဂလားအား၊ အခွန်တော်ငွေ တောင်းဆိုသည့် နို့တစ်စာဖြင့် အကြောင်း ကြားရမည်ဖြစ်သည်။ ထို့နောက်မှ၊ ပိုင်ဆိုင်ခွင့် ရရှိပြီး

မြေဖြစ်လျှင်၊ ပုဒ်မ ၄၆/၄၇ အရ၊ အရေးယူမည်ဆိုပါက၊ နည်းဥပဒေ ၉၅ အရ၊ အခွန်
 တော်အရာရှိသည်၊ ဘတ်ဂျီရန်ဂလားအား မပြေကျန်ရှိသည့် အခွန်တော်ငွေကို သတ်
 မှတ်သည့် ကာလအတွင်း ပေးဆောင်ရန် ဆင့်ဆို၍၊ ထိုအခွန်ကို ၎င်းနေထိုင်
 သည့်အိမ်၌ဖြစ်စေ၊ အိမ်အနီးအနား၌ဖြစ်စေ၊ မောင်းတီး ကျေညာရမည်ပြင်၊
 ယင်းသို့ ကျေညာပြီးမှ၊ အခွန်တော်ငွေ မဆောင်ဘဲ ရှိနေသေးလျှင်၊ ကျေညာပြီး
 လေလံပွဲ၌ ရောင်းချရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့ ရောင်းချရာသို့၊ ဘတ်ဂျီရန်ဂလား
 မလာရောက်လျှင်၊ ရောင်းချပြီးကြောင်းကို၊ ၎င်းအား နို့တစ်စာဖြင့် အကြောင်းကြား
 ရမည်။ နည်းဥပဒေ ၉၆ အရဆိုလျှင်၊ ယင်းသို့ ရောင်းချပြီးနောက်၊ သတ်မှတ်သည့်
 အချိန်ကာလအတွင်း၊ ပိုင်ရှင်က မြေခွန်တော်နှင့် စရိတ်စသည်တို့ကို ပေးဆောင်လျှင်၊
 ခရိုင်ဝန်က လေလံရောင်းခြင်းကို ပယ်ဖျက်နိုင်သည်။ အထက်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို
 သုံးသပ်လျှင်၊ မြေပိုင်ရှင်အား၊ မပြေကျန်ရှိသည့် အခွန်တော်ငွေကို ပေးဆောင်သူရန်
 အကြိမ်ကြိမ်အခွင့် အရေးပေးထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

ယခုမူကား၊ ဘတ်ဂျီရန် ဂလားသည်၊ အချင်းဖြစ်မြေနှင့် ကပ်လျက်ရှိသည့် ဦးပိုင်
 နံပါတ် ၁၆ ရှိအိမ်၌ နေထိုင်သော်လည်း၊ အချင်းဖြစ်မြေကို၊ မြေခွန်တော်ငွေ ၁၀ ကျပ်
 ကျန်ရှိသည်ဆိုပြီး၊ သက်ဆိုင်ရာတို့က အရေးယူခဲ့သဖြင့်၊ ငွေ ၆,၀၀၀ ကျပ်ဖြင့် ဝယ်ယူ
 ထားသော မြေကို ဆုံးရှုံးခဲ့ရလေသည်။ အကယ်၍ အထက်ဖော်ပြပါ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ
 ၄၆/၄၇ အရ၊ အရေးယူခဲ့သည်ဆိုလျှင်၊ ဘတ်ဂျီရန်ဂလားမှာ၊ ယင်းသို့ အရေးယူ
 ကြောင်းကို သိနိုင်ရန် ခွင့်အတန်တန် ရှိခဲ့သဖြင့်၊ ကြားသိမည်မှာ မုချပင်ဖြစ်သည်။
 ယင်းသို့ ကြားသိလျှင်လည်း၊ မြေခွန်တော်ငွေ ၁၀ ကျပ် နှင့် ကုန်ကျစရိတ်ကို ချက်ခြင်း
 ပင် ပေးဆောင်မည်ဖြစ်သည်။ ၎င်းမှာ ဦးပိုင် ၃ ခုကို တနှစ်တည်းတွင် ဝယ်ယူပြီး အိမ်
 ကြီးရခိုင်နှင့် နေထိုင်သူဖြစ်သည်။ ထိုမျှလောက်သော ငွေကို ပေးဆောင်နိုင်စွမ်းရှိမည်
 မှာကေနပ်ပင်ဖြစ်သည်။ ထိုမျှလောက်သော ငွေနှင့် ၆,၀၀၀ ကျပ် ပေး၍ ဝယ်ယူထား
 သော မြေအဆုံးခံလိမ့်မည်မဟုတ်ချေ။

အကယ်၍ ပုဒ်မ ၄၉ အရ၊ အရေးယူလျှင်လည်း၊ အချင်းဖြစ်မြေပေါ်၌ ယင်းသို့
 အရေးယူကြောင်းကို ကြော်ငြာရမည်ဖြစ်သည်။ သို့သော်တကြိမ်သာလျှင် ဥပဒေအရ
 ကြော်ငြာရမည်ဖြစ်သည်။

အချင်းဖြစ်မြေအတွက် ကျသင့်သော မြေခွန်တော်ကို မပေးဆောင်သဖြင့်၊ ၁၉၃၉
 ခုနှစ်လောက်တွင် အရေးယူသည်ဆိုသော်လည်း၊ ထိုမြေပေါ်မှာပင် ဘတ်ဂျီရန်ဂလား
 ဆက်လက် နေထိုင်ပြီး အခွန်ပေးဆောင်ခဲ့သည့်အပြင်၊ ၁၉၄၉-၅၀ ခုနှစ် ပြေစာ၌
 ၎င်းအား ကျူးလွန်သူဟုဖော်ပြခြင်းမပြုဘဲ၊ ၁၉၅၀-၅၁ ခုနှစ်အတွက် ပြေစာနှင့်
 နောက်ထုတ် ပြေစာများ၌ သာကျူးလွန်သူဟု ဖော်ပြထားလေသည်။

၁၉၅၉
 ဘတ်ဂျီရန်
 ဂလား
 နှင့်
 ဘဏ္ဍာတော်
 မင်းကြီး
 (မြေနှင့်ကျေး
 လက်)။
 ဦးစိန် ပါ ၅
 နှင့်
 ဘဏ္ဍာတော်
 မင်းကြီး ပါ ၃။

၁၉၅၉
ဘတ်ဂျီရန်ဂ
လား
နှင့်
ဘဏ္ဍာတော်
မင်းကြီး
(မြေနှင့်ကျေး
လက်)။
ဦးစိန် ပါ ၅
နှင့်
ဘဏ္ဍာတော်
မင်းကြီး ပါ ၃။

အထက်ဖော်ပြပါ အကြောင်းများကို ထောက်သော်၊ ဘတ်ဂျီရန်ဂလား၏ ပညာရှိ
ရွှေနေကြီးက မယုံသင်္ကာဖွယ်များ ရှိသည်ဟုဖော်ပြလျှောက်လဲချက်မှာ၊ အခြေအမြစ်
လုံးဝမရှိဟု မဆိုနိုင်ချေ။

မည်သို့ပင်ဆိုစေ၊ဦးပိုင်မှတ်ပုံတင်စာရင်း၌၊ အချင်းဖြစ်မြေကို အခွန်တော်မဆောင်
၍ ပြန်သိမ်းထားသည်ဟု သက်ဆိုင်ရာ မြေတိုင်းစာရေးကရေးမှတ်ပြီး လက်မှတ်ထိုး
ထားသည့်အပြင်၊ ၎င်း၏ အထက်စစ်ဆေးသူ အရာရှိကလည်း လက်မှတ် ရေးထိုးထား
သဖြင့်၊ ယင်းသို့ ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း၊ အရေးယူခဲ့သည်ဟုယူဆရပေမည်။ သက်
ဆိုင်ရာ အမှုတွဲမှာ ပျောက်ဆုံးသွားပြီဟုဆို၏။ အရေးယူရာ၌ ပါဝင် ဆောင်ရွက်သူ
အရာရှိ တဦးတယောက်မျှကိုလည်း ယင်းသို့ ရေးမှတ်ထားချက်သည် မမှန်ကန်ပါဟု
သက်သေတင်ပြခြင်း မပြုချေ။ ထို့ကြောင့် အချင်းဖြစ်မြေကို အောက်မြန်မာပြည် မြေ
နှင့် အခွန်တော် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၄၉ အရ၊ အရေးယူသည်ဟု ယူဆရပေမည်။ သို့သော်
လည်း၊ အချင်းဖြစ်မြေမှာ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရရှိပြီး မြေဖြစ်ရကား၊ ထိုပုဒ်မ ၄၉ အရ၊ အရေး
ယူခြင်းမပြုနိုင်ပေ။ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံ ဥပဒေပုဒ်မ ၂၃ အရ ပစ္စည်းပိုင်ဆိုင်ခွင့်ကို
နိုင်ငံတော်က အခိုင်အမာ ခံဝန်ပြုထားသည်ဖြစ်၍၊ ယခု လျှောက်ထားသူ ဘတ်ဂျီရန်
ဂလားအား သက်သာခွင့် ပေးရမည်ဖြစ်သည်။

ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီး ချမှတ်သော အမိန့်သည် အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ အမိန့်ဖြစ်သဖြင့်
အမှုခေါ် စာချွန်တော် အမိန့်ဖြင့် ပယ်ဖျက်ခြင်းမပြုနိုင်ချေ။ အာဏာပေး စာချွန်တော်
အမိန့်ဖြင့် ပယ်ဖျက်ရန်သာ ရှိတော့သည်။ မြေနှင့် အခွန်တော် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၉
အရ၊ ဆောင်ရွက်ချက်ကို သာမန်တရားမကြောင်းဖြင့် ပယ်ဖျက်ရန်၊ ထိုအက်ဥပဒေ
ပုဒ်မ ၅၆ အရ ပိတ်ပင်ထားလေသည်။

ဦးစိန်နှင့် အပေါင်းပါ ၄ ဦးတို့၏ လျှောက်လွှာနှင့် စပ်လျဉ်း၍မူကား၊ ၎င်းတို့အား
ထုတ်ပေးသော အငြိုးဂရန်များကို ပြန်လည် ရုပ်သိမ်းသည်မှာ၊ သက်ဆိုင်ရာ အာဏာ
ပိုင်တို့၏ အာဏာအတွင်း ကျရောက်သည်ဖြစ်သဖြင့်၊ ဤရုံးတော်က ဝင်ရောက် စွက်
ဖက်ခြင်းပြုမည်မဟုတ်ပေ။ မိုဟာမက်ဟာနစ်နှင့် ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီး (၁)။

သို့ဖြစ်၍ ဦးစိန်နှင့် အပေါင်းပါတို့၏ လျှောက်လွှာကို ပယ်ပြီးလျှင်၊ ဘတ်ဂျီရန်
ဂလားအား၊ အချင်းဖြစ်မြေကို ပြန်လည်ပေးအပ်ရန်အတွက်၊ အာဏာပေးစာချွန်တော်
အမိန့်ထုတ်ဆင့်လိုက်သည်။

ဘတ်ဂျီရန်ဂလား တင်သွင်းသော အမှုတွင် ဦးစိန်နှင့် အပေါင်းပါတို့လျှောက်ထား
ခံရသူများအဖြစ်မပါဝင်သဖြင့်၊ အမှုသည်အားလုံးတို့သည်၊ မိမိတို့စရိတ်ကို မိမိတို့ကိုယ်
တိုင် ကျခံကြစေ။

(၁) ၁၉၅၂ ခုနှစ်၊ မြန်မာပြည်စီရင်ထုံးများ၊ စာမျက်နှာ ၁၁။

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

မာကင်တိုင်ဘဏ်လီမိတက် (လျှောက်ထားသူ)

နှင့်

မာကင်တိုင်ဘဏ် (အိန္ဒိယ) အလုပ်သမား သမဂ္ဂ ပါ ၂
(လျှောက်ထားခံရသူများ)*

ဝါဏိဇပဋိပက္ခခုံရုံး၊ တာဝန်ခံဆောင်ရွက်ခြင်း၊ မှားယွင်းမှု

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ဝါဏိဇပဋိပက္ခမူတကွတည်း တဘက်အမှုသည် တင်ပြသောစာရင်း၌ ပါရှိသော တိုးပေးငွေများသည်၊ အရည်အချင်း သက်သက်အတွက် ပေးသော တိုးပေးငွေများ (Merit increments) ဖြစ်သည်။ မပြစ်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန်အတွက်၊ အမှုသည်က တင်ပြသော အဓိကအားဖြင့် ကိုးကားသော စာရင်းအင်းများအားလုံးကို၊ ဝါဏိဇပဋိပက္ခခုံရုံးက၊ သေချာစေရန် ကြည့်ရှု စစ်ဆေးခြင်းမပြုခြင်းသည် တာဝန်မဲ့ ဆောင်ရွက်ချက် ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အထင်အရှား မှားယွင်းသည်။

အခြားဘက်တိုက်များ၌ အလုပ်ရည်ဝခဲ့ကြသဖြင့်၊ အမှုထမ်းများ၏ ကနဦး လစာငွေများကို လျှောက်ထားသူဘက်တိုက်က၊ တိုးပေးခြင်းကို အရည်အချင်းအလိုက် တိုးပေးသောငွေဟု ခုံရုံးက ယူဆခြင်းသည် အထင်အရှား မှားယွင်းလေသည်။ အကြောင်းသော်ကား အမှုထမ်းများသည်၊ တလတာမျှသာ အမှုထမ်းရသေးသည်ဖြစ်၍၊ ၎င်းတို့၏ အရည်အချင်းကို ထောက်ပြပြီး၊ ထိုတိုးပေးငွေကို ပေးသည်ဆိုသည်မှာ မည်သည်နည်းနှင့်မျှ မဖြစ်နိုင်ချေ။

လျှောက်ထားသူအတွက်၊ စူးရ်မားနှင့် ဘွန်းအတွက် မစ္စတာ စီ၊ အေ၊ စူးရ်မားနှင့် ဦးမြင့်စိုးတို့ လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် (၁) အတွက်၊ ဦးတင့် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် (၂) အတွက်၊ အစိုးရရွှေနေကြီး ဦးလှမောင် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

ဦးဘိုကြီး။ ။ယခုဖြစ်ပေါ်သည့်၊ အရည်အချင်းအလိုက် ပေးသော နှစ်တိုး (Merit increment) နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အငြင်းပွားရသည့် အကြောင်းရင်းမှာ၊ ဝါဏိဇပဋိပက္ခခုံရုံး မြှောက်ဆိုသည့်အတိုင်းပင်၊ လျှောက်ထားသူ မာကင်တိုင်ဘဏ် (အိန္ဒိယ) လီမိတက်ကသည်း မိမိတို့၏ အမှုထမ်းများအား၊ သာမန်နှစ်တိုးများမှအပ

* ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ တရားမအသေးအမွှာ လျှောက်လွှာအမှတ် ၃၁။

† နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း၊ တရားလွှတ်တော် တရားဝန်ကြီး ဦးချန်ထွန်း၊ တရားလွှတ်တော် တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီးတို့ရှေ့မှောက်တွင်၊ တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီးအမိန့်ချမှတ်သည်။

၁၉၅၉ အခြားတိုးငွေများ ပေးရာ၌၊ မည်သည့်အကြောင်းများကြောင့် ပေးသည်ကို အသိ
မကင်းတိုင်ဘက် မပေးသည်တကြောင်း။ လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် (၁) ထိုဘက်တိုက် အလုပ်သမား
လိမ္မော်ကန် များသမဂ္ဂကလည်း ယင်းသို့ မသိရသည့်အတွက်၊ သာမန်ရရှိသော လစာငွေနှင့် နှစ်တိုး
နှင့် ကျော်လွန်ရရှိသော တိုးငွေများကို၊ အရည်အချင်းအလိုက် ပေးသော နှစ်တိုးငွေ
များဖြစ်သည်ဟု ယူဆသောကြောင့်တကြောင်း၊ အငြင်းဖြစ်ပွားခဲ့ကြဟန် လက္ခဏာ
(အနိစ္စ)အလုပ် ရှိလေသည်။
သမားသမဂ္ဂ
ပါ ၂။

ဤမူခင်းသည် ဝါဏိဇပဋိပက္ခရုံး အမှု နံပါတ် ၁/၅၄ တွင် မကင်းတိုင် ဘက်နှင့်
သမဂ္ဂတို့ အငြင်းပွားချက် အရပ်ရပ်ကို ခုံရုံးက ကြားနာစစ်ဆေး ဆုံးဖြတ်ရာမှ ပေါ်
ပေါက်ခဲ့လေသည်။ မူလဆုံးဖြတ်ချက်များအနက်၊ အချို့မှာ မရှင်းလင်းဟု ထင်သဖြင့်
ခုံရုံးအား တကြိမ်မျှမက အမှုသည်များ ပန်ကြားသည်တွင် ၁၉၅၅ ခု၊ ဩဂုတ်လ ၂၄
ရက်နေ့စွဲဖြင့်၊ အရည်အချင်းနှစ်တိုးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အောက်ပါအတိုင်း ရှင်းလင်း
လေသည်။

“ . . . ‘ Merit increments ’ should be only those increments
on the basic pay and/or annual increments received on account
of merits and increments received in the course of adjustments
from one scale of pay to another should not be included . . . ”

ယင်းသို့ မြှက်ဆိုးပြီးလျှင်၊ ထိုစဉ်က မကင်းတိုင်ဘက် တင်သွင်းသောစာရင်းအမှတ်
၂ ကို ညွှန်း၍၊ ထိုစာရင်း ဇယားကွက် (၆) တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်းပင် အဓိပ္ပါယ်
ကောက်ယူသင့်သည် ထင်မြင်ကြောင်းဖြင့် မြှက်ကြားလေသည်။

ထိုစာရင်းအမှတ် ၂၊ ဇယားကွက် (၆) တွင် “ ၁၉၄၆ ခုနှစ်နှင့် ၁၉၅၂ ခုနှစ်၊ လစာ
နှုန်းထားများအပေါ်၌ ရသင့်သော အရည်အချင်း နှစ်တိုးငွေများ ” ဟူသော ခေါင်းစဉ်
ဖြင့် နှစ်တိုးငွေများကို ဖော်ပြထားလေသည်။ သမဂ္ဂသည် ယင်းသို့ ဖော်ပြထားသည့်
အတိုင်း၊ အရည်အချင်း နှစ်တိုးငွေများ ပေးရမည်ဟု ဘက်တိုက်အား အရေးဆိုရာ၊
ဘက်တိုက်က ထိုငွေများမှာ အရည်အချင်းအလိုက် ပေးသောနှစ်တိုးငွေ သက်သက်
မဟုတ်၊ ထိုကဲ့သို့သော နှစ်တိုးငွေများအပြင်၊ အမှုထမ်းအချို့ အခြားဘက်များ၌
အမှုထမ်းခဲ့သဖြင့်၊ ထိုစဉ်က သတ်မှတ်ထားသည့် ကနဦးလစာငွေ ၆၀ ကျပ်ထက်ပိုမို
ပေးသောငွေများ၊ ၁၉၄၇ ခုနှစ်တွင် သပိတ်မှောက်သည့်အတွက်၊ လစာများကို ညှိ၍
တိုးပေးသည့်ငွေများနှင့် ၁၉၅၂ ခုနှစ်တွင် မူလ ၁၉၄၆ ခုနှစ်လစာနှုန်းထားကို ရုပ်သိမ်း
ပြီး၊ လစာနှုန်းထားသစ်တည်သွင်းသဖြင့်၊ လစာများကို ညှိ၍ တိုးပေးသည့်ငွေများ
လည်းပါဝင်ကြောင်း။ ထို့ပြင် အရည်အချင်းနှစ်တိုးငွေများကိုလည်း ရသင့် ရထိုက်သူ
များအား အပြေအလည် ပေးအပ်ပြီး ကြောင်းနှင့် တုံ့ပြန် ချေပလေသည်။ တဦးနှင့်
တဦး နားလည်မှု မရကြသဖြင့်၊ ဘက်တိုက် လျှောက်ထားချက်အရ နိုင်ငံတော် သမ္မတ

က၊ ဝါဏိဇပဋိပက္ခခုံရုံးအား၊ မိမိတို့၏ အဆုံးအဖြတ်ကို ဘဏ်တိုက် လိုက်နာသည်။ ခရိုင်နာသည်ကိုပြန်လည်စဉ်းစားပြီး လိုအပ်သည့် ရှင်းလင်းချက်များနှင့် အဆုံးအဖြတ်ပေးရန်အတွက်၊ ၁၉၂၉ ခုနှစ်၊ ဝါဏိဇပဋိပက္ခအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၁ (၃) (၁) အရအမှုကို ပြန်လည် လွှဲအပ်ခဲ့လေသည်။

အမှုသည်များသည် ခုံရုံးရှေ့၌ နှစ်ဦးနှစ်ဘက် သက်သေများ စစ်ဆေး၍၊ သက်သေခံစာရင်း အင်းများ၊ စာရွက်စာတမ်းများ တင်ပြကြလေသည်။ တင်သွင်းသော စာရင်းများသည် များပြားလှသဖြင့် ခုံရုံးက ထိုစာရင်းအင်းများသည် ဝင်္ကံဘာသဖွယ် ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ချက်ချခဲ့သည်အထိ ဖြစ်ရလေသည်။ အမှန်အားဖြင့်ဆိုသော် ခုံရုံးဆုံးဖြတ်ရမည့်ပြဿနာသည် စာရင်း အမှတ် ၂၊ ဇယားကွက် (၆) တွင် ဖော်ပြထားသည့် ငွေများသည် အရည်အချင်း သက်သက်အတွက် ပေးသောတိုးငွေများဖြစ်သည်။ မဖြစ်သည်ဆိုသည့် အချက်ပင်ဖြစ်လေသည်။ ဘဏ်တိုက်က ထိုငွေများသည် အခြားဘဏ်တိုက်များ၌ အမှုထမ်းခဲ့သဖြင့်၊ ကနဦး လစာငွေ ၆၀ ကျပ်ထက်ပိုမိုပေးသောငွေများ၊ ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ သပိတ်ကြောင့် လစာများကို ညှိ၍ တိုးပေးရသည့်ငွေများ၊ ၁၉၅၂ ခုနှစ်တွင် လစာနှုန်းထားအသစ်တည်သွင်းသဖြင့်၊ လစာများကို ညှိ၍ တိုးပေးရသည့်ငွေများလည်းအပါအဝင် ဖြစ်သည်ဟု အဆိုရှိရာ၊ အငြင်းပွားကြသော မောင်လှအောင်ပါ ဘဏ်တိုက်အမှုထမ်း ၁၁ ယောက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ မည်သူ့အား၊ မည်သည့်နေ့ရက်၌၊ မည်သည့်အကြောင်းကြောင့် တိုးငွေမည်မျှပေးရသည်ကို ဘဏ်တိုက်ကဖြစ်စေ၊ နှစ်ဦး နှစ်ဘက်စလုံးကဖြစ်စေ၊ သက်ဆိုင်ရာ ရာစာရင်းအင်းများနှင့် ချမှတ်သည့် အမိန့်များရှိလျှင်လည်း ထိုအမိန့်စာများကိုပါ တင်ပြပြီး ခုံရုံးက စိစစ်လျှင်၊ ဤအမှုကို အလွယ်တကူ ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန် အကြောင်းရှိလေသည်။

ယခုမူကား၊ တင်သွင်းသော စာရင်းအင်းများမှာ၊ မျက်စိလည်လောက်အောင် များလွန်လှသဖြင့် ခုံရုံးအား ကူညီရာမကျဖြစ်ရလေသည်။ ထို့ကြောင့်ပင်လောမသိ ခုံရုံးသည် ဘဏ်တိုက် အဓိကအားဖြင့် ကိုးကားသော စာရင်းအင်းအားလုံးကို သေချာစေ့ငုံ ကြည့်ရှုစစ်ဆေးခြင်း မပြုဘဲ၊ မိမိတို့ ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သောမူကို ပြန်လည်သုံးသပ်ပြီး၊ စာရင်းအမှတ် ၂၊ ဇယားကွက် (၆) တွင် ဖော်ပြသော ငွေအသီးသီးသည် အရည်အချင်းအလိုက် ပေးသော နှစ်တိုးငွေများဖြစ်သည်ဟု အမိန့်ချဟန်တူလေသည်။ ထင်းသို့သော တာဝန် ဆောင်ရွက်ချက်သည်၊ အထင်အရှား မှားယွင်းသည်ဟု ဆိုရပေမည်။

မိမိတို့ သစ်မှတ်ခဲ့သော မူကိုပြန်လည် သုံးသပ်ရာ၌လည်း၊ ထိုမူတွင် လစာနှုန်းထား အပြောင်းအလဲ ပြုရာတွင် ညှိပြီး တိုးပေးသောငွေများကိုသာ ကျင့်ခဲ့သည်ဟုဆိုရာ၌၊ ထိုမူကို တိကျမှန်ကန်စွာ ဖော်ပြရာမရောက်ချေ။ အကြောင်းမူကား၊ ခုံရုံးသည် အရည်

၁၉၅၉
မာကင်တိုင်ဘဏ်
လီမိတက်
နှင့်
မာကင်တိုင်ဘဏ်
(အိန္ဒိယ)အလုပ်
သမားသမဂ္ဂ
ပါ။

၁၉၅၉ အချင်း နှစ်တိုးဆိုသည်မှာ၊ အရည်အချင်းသက်သက်အတွက်၊ လစာငွေနှင့် သာမန်
မာကင်တိုင်ဘဏ် နှစ်တိုးမှုအပ ပေးသောငွေကိုသာ ဆိုလိုသည်ဟု အတိအလင်း ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပြီးသော
လိမိတက် ကြောင့်ဖြစ်လေသည်။

နှင့် ထို့ပြင်လည်း၊ အငြင်းဖြစ်ပွားသူများအနက်၊ မောင်စံမြနှင့် ကေ၊ ရာမန်တို့မှာ၊
မာကင်တိုင်ဘဏ် (အိန္ဒိယ)အလုပ် အခြားဘဏ်တိုက်များ၌ အလုပ်ရည်ခွဲကြသဖြင့်၊ ကနဦး လစာ တလလျှင် ငွေ ၆၀
သမားသမဂ္ဂ ကျပ်အစား ငွေ ၁၀၀ ကျပ် ဘဏ်တိုက်ကပေးသည်ကိုယင်းသို့ ငွေ ၄၀ ကျပ်မပိုပေးခြင်း
ပါ ၂။ သည် အရည်အချင်းအလိုက် တိုးငွေပေးသည်ဟု ခုံရုံး ယူဆခြင်းသည် အထင်အရှား
မှားယွင်းလေသည်။ အကြောင်းသော်ကား၊ အမှုထမ်းများသည် တလတာမျှသာ
အမှုထမ်းရသေးသည်ဖြစ်၍၊ ၎င်းတို့၏ အရည်အချင်းကို ထောက်ပြီး တိုးငွေ ၄၀ ကျပ်
ပေးသည်ဆိုသည်မှာ၊ မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ မဖြစ်နိုင်ချေ။ ထိုမျှသာမကသေး၊ ဘဏ်
တိုက်သည် နှစ်တိုးကို နှစ်စဉ် ဇန္နဝါရီလ ၁ ရက်နေ့၌သာ ပေးသည်ဟု ခုံရုံးကပင် အသိ
အမှတ်ပြုခဲ့သည့်အပြင်၊ ဘဏ်တိုက် တင်သွင်းသော သက်သေခံ အမှတ် “ခ” စာရင်း
တွင်လည်း၊ အမှုထမ်း ခြောက်ယောက်အား၊ အရည်အချင်းနှစ်တိုးများကို နှစ်ဦး
ဇန္နဝါရီကျမှသာ အထိုက်အလျောက် ပေးသည့် ထုံးစံကို အသေအခြာ ဖော်ပြ
ထားလေသည်။

အထက်ဖော်ပြပါ အကြောင်းများကြောင့်၊ ဝါဏိဇပဋိပက္ခခုံရုံး၏ ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊
ဇန္နဝါရီလ ၂၀ ရက်နေ့စွဲပါ အမိန့်ကိုပယ်ဖျက်ပြီး၊ ခုံရုံးကိုယ်တိုင်သတ်မှတ်သောမူကို
ခိုင်မြဲစွာ နှလုံးသွင်း၍၊ အထက်၌ ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း၊ ထိုမူကို အကြောင်းခြင်းရာနှင့်
ဟပ်ပြီးနောက်၊ လိုအပ်လျှင်လည်း သက်သေခံချက်များ ထပ်မံ ဆင်ခေါ်၍၊ အမှုကို
ပြန်လည် စစ်ဆေး သုံးသပ်၍ ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ရန် ပေးပို့ လိုက်သည်။

အမှုသည်များသည်၊ မိမိတို့စရိတ်ကို မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ကျခံကြစေ။

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

မောင်ဟန်မောင် (ခေါ်) မောင်စံမောင် (လျှောက်ထားသူ)

နှင့်

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် (လျှောက်ထားခံရသူ)*

ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၃၄၊ မည်သည့်အခါမှသာလျှင် အကျုံးဝင်သနည်း

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ လူသတ်မှု တခုတွင် ကြံရာပါ သုံးဦးအနက်၊ နှစ်ဦးကို တရားသေလွှတ်ပြီး၊ ကျန်ရှိသူ လျှောက်ထားသူအား၊ ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၃၄ နှင့် တွဲပြီး၊ ပုဒ်မ ၃၀၂ အရ ပြစ်မှု ထင်ရှားစီရင်ခြင်း မပြုနိုင်ချေ။ အကြောင်းသော်ကား၊ တဦးထက်ပိုသော သူများသည် မိမိတို့ အကြံတူ တခုကို အထမြောက်စေရန် ရည်ရွယ်၍၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်သည့်အခါသာလျှင်၊ ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၃၄ တွင် အကျုံးဝင်လေသည်။

လျှောက်ထားသူအတွက်၊ ဦးချောင်ဖိုး လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူအဘက်၊ အစိုးရရှေ့နေကြီးဦးလှမောင် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

ဦးဘိုကြီး။ ။ ဤအယူခံမှုနှင့် ပတ်သက်သည့် မှခင်းဖြစ်ပွားပုံမှာ၊ ၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ မေလ ၃၀ ရက်နေ့ မွန်းတည့်အချိန်လောက်တွင်၊ တာပွန်ဌာနာစာပိုင်၊ အောင်ပင်သာရွာထိပ်ခြံထဲ၌၊ သိန်းကျန်း၊ စိုးတင့်တို့ ကိုးမီးဖဲဝိုင်း တောင်ရာ၊ ထိုရွာသားများနှင့် ရွာနီးချုပ်စပ်မှ ရွာသားများအားလုံး စုစုပေါင်းလူ ၆၀ မျှတက်ရောက် ကစားကြလေသည်။ ထိုဖဲဝိုင်း၌၊ ဖိုးကုန်းရွာမှ မြမောင်လည်း ဝင်ရောက်ကစားနေစဉ်၊ မြမောင်က သိန်းကျန်းထံမှ မိမိသားကို ပြန်ပေးရန်တောင်းဆိုရာ သိန်းကျန်းက ၎င်းတား ရွာထဲမှာ ရှိကြောင်း၊ ဖဲဝိုင်း သိမ်းသည့်အခါ၌ ပြန်ပေးမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောလေသည်။ ယင်းကဲ့သို့ အပြန်အလှန်ပြောဆိုရာ၌၊ တယောက်နှင့် တယောက် ကတောက်ကဆတ် ဆူဆူညီညီ အငြင်းပွားကြဟန် လက္ခဏာရှိသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်၊ ဩဇာရှိသူတယောက်ကဘိုင်းထွာ ဆဲရေးပြီး ဖဲဝိုင်း၌ ဆူပူမှုမပြုကြရန် တားမြစ်ရလေသည်။ ထိုအခါ၌၊ မြမောင်သည် ဖဲဝိုင်းမှ ထွက်ခွာပြီး၊ အောင်ပင်သာ ရွာဘက်သို့ သွားလေသည်။ အတန်ငယ်ကြာလျှင်၊ သိန်းကျန်း၏ ဖခင် ဦးတန်သည် ဖဲဝိုင်းသို့လာပြီး၊ မြမောင် ရွာထဲမှာ ဆဲနေသည်ပြော၍၊ ၎င်း၏သားသိန်းကျန်းအား ဖဲဝိုင်းကို အဖျက်ခိုင်းရာ၊ ဖဲဝိုင်းဖျက်

* ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်အယူခံမှုအမှတ် ၅။

† နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း၊ နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီး ဦးချန်ထွန်းနှင့် နိုင်ငံတော်တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီးတို့ရှေ့မှောက်တွင်၊ တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီးအမိန့်ချမှတ်သည်။

† ၁၉၅၉
စက်တင်ဘာလ
၁၁ ရက်။

၁၉၅၉ လိုက်ရလေသည်။ သိန်းကျွန်းကလည်း ဖဲဝိုင်း ဖျက်ရသည့်အတွက် မြမောင်အား ဆဲရေး
 မောင်ဟန်မောင် ပြီး ရွာထဲသို့ သွားလေသည်။
 (ခေါ်) မောင်စံ ထိုနောက် မြမောင်သည် ရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး မောင်ထွန်းရွှေ (လို-၇) အိမ်အောက်
 မောင် ထပ်၍ တန်းလျား၌ ထိုင်နေစဉ်၊ သိန်းကျွန်းနှင့် ညီအစ်ကို ဝမ်းကွဲတော်သူ၊ ထိုစဉ်က
 နှိုင်း သိန်းကျွန်းဖခင် ဦးထန် အိမ်၌ တည်းခိုနေသူ၊ ယခုအယူခံတရားလို ဟန်မောင် (ခေါ်)
 ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ စံမောင်သည်၊ ကိုင်းခတ်သားကိုင်၍၊ အိမ်နောက်ဖေးဘက်မှ ပြေးဝင်လာပြီး၊ မြမောင်
 တော်။ အား၊ ထားဘိုးငွေ ခုနစ်ကျပ်ဟု ပြောပြောဆိုဆို ထားနှင့် လည်ပင်းကို ခုတ်လေသည်။
 ယင်းသို့ ခုတ်သည်နှင့် တချိန်တည်းလိုပင်၊ သိန်းကျွန်းနှင့် ငိုးတင့်တို့ ထားကိုယ်စီကိုင်၍
 ဝင်လာပြီး မြမောင်အား ခုတ်ထစ်ကြသည်ဟု အဆိုရှိသည်။

မြမောင် ထားဒဏ်ရာများဖြင့် သေဆုံးသွားသောအခါ၊ သိန်းကျွန်း၊ စိုးတင့်နှင့်
 အောင်ပင်သာရွာသား အချို့တို့သည် အလောင်းကို ရွာနှင့် အတော်ဝေးကွာသော
 ရုံးချောင်း လယ်ကွင်းသို့ ယူဆောင်သွားပြီး မီးရှို့ ဖျက်ဆီးလိုက်လေသည်။ တိုင်ချက်
 အရ၊ ရဲအရာရှိများ၊ ရွာလူကြီးများ ထိုနေရာသို့ သွားရောက် ကြည့်ရှုကြသောအခါ၊
 မီးရှို့ဖျက်ဆီးထားသော အလောင်းကို၎င်း၊ မနီးမဝေး၌ ဦးခေါင်းခွံကို၎င်း တွေ့ရှိ
 ကြပြီး၊ ထိုနေရာတဝိုက်တွင် မြမောင် အသက်ရှင်စဉ်က ဝတ်ဆင်သော အဝတ်အစား
 အစအနများ၊ လက်စွပ်၊ ၎င်းကိုင်ဆောင်သော ဓါတ်လုံး၊ ယမ်းထောင့်ခွံ စွပ်လျက်
 ရှိသော ကြိမ်လုံးနှင့် အခြား အသုံးအဆောင်များကို တွေ့ရှိကြလေသည်။ အဝတ်အစ
 အနမှာ၊ လူသွေးပေါက်နေကြောင်း ဓါတုဗေဒဌာနမှ သက်သေအထောက်အထား
 ရှိလေသည်။

မြမောင် အသတ်ခံရသည်နှင့် ပတ်သက်၍၊ မူလရုံးတော်က ဟန်မောင် (ခေါ်)
 စံမောင်၊ သိန်းကျွန်းနှင့် စိုးတင့်တို့အား၊ ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၃၀၂/၃၄ အရ စွဲချက်
 တင်ပြီး၊ ပြစ်မှု ထင်ရှား စီရင်၍ သေဒဏ် ခံစေရန် စီရင်ချက် ချမှတ်လိုက်ရာ၊ တရား
 လွှတ်တော်က သိန်းကျွန်းနှင့် စိုးတင့် အပေါ်၌ ထွက်ဆိုသော သက်သေခံချက်များကို
 သတ္တုချကြည့်သည့်အခါ၌၊ အမြီးအမောက်မတည့်၊ မခိုင်လုံကြောင်း တွေ့ရှိရသဖြင့်၊
 ၎င်းတို့အပေါ်၌ စွပ်စွဲသည့် ပြစ်မှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ သို့လော၊ သို့လောဖြစ်ပေါ်သော
 ဒွိဟ သံသယစိတ် ရှိမှု၏အကျိုးကို ၎င်းတို့ ခံစားခွင့် ရှိသည့်အတိုင်း၊ လူသတ်မှုမှ တရား
 သေလွှတ်လိုက်လေသည်။ အလောင်းကို ဖျောက်ဖျက်သည့် အမှုနှင့် ပတ်သက်၍ကား
 သက်သေ အခိုင်အလုံ ရှိသည်ကို တွေ့ရှိသဖြင့်၊ ၎င်းတို့အား ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ
 ၂၇၁၊ အပိုင်း ၁ အရ အလုပ် ကြမ်းနှင့် ထောင်ဒဏ် ခုနစ်နှစ်အသီးသီး ကျခံစေရန်
 အမိန့်ချမှတ်လိုက်လေသည်။

ယခုအယူခံ တရားလိုအပေါ်၌ ထွက်ဆိုသော သက်သေများအနက်၊ မောင်ထွန်းရွှေ (လို-၇) ၎င်း၏မိန်းမ မသောင်း (လို-၈) နှင့် ၎င်းတို့၏ အိမ်နီးချင်း မောင်ကြီးမောင် (လို-၁၁) တို့က၊ အယူခံတရားလိုသည်၊ မြမောင်အား ညနေအချိန်တွင် ထားဖြင့် ခုတ်ကြောင်း တသံဘည်းထွက်ဆိုကြလေသည်။ အခြားအိမ်နီးချင်းများဖြစ်သော မောင်ဘိုးသန့် (လို-၁၂) နှင့် မောင်လှမောင် (လို-၁၃) တို့ကလည်း မောင်ထွန်းရွှေ အိမ်မှ အော်သံကြား၍လှမ်းကြည့်လိုက်ရာ၊ ထိုအိမ်အရှေ့ဘက်သို့ထားကိုင်းပြီး ထွက်သွားသော အယူခံ တရားလိုကို တွေ့မြင်လိုက်ကြောင်း ထွက်ဆိုလေသည်။ ထိုထွက်ဆိုချက်များကို မယုံကြည်ရန် အကြောင်းတစ်ခုတရားမရှိ။ အယူခံတရားလို တင်ပြသော သက်သေများ မှာလည်း၊ အမှုနှင့် ပတ်သက်၍၊ မယ်မယ်ရရမည်သို့မျှ ထွက်ဆိုခြင်း မပြုနိုင်ကြချေ။

မောင်ထွန်းရွှေ
(ခေါ်) မောင်
မောင်
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
တော်။

အယူခံတရားလိုသည်၊ မည်သည့်ပြစ်မှုကို ကျူးလွန်သည်ဆိုသည့် ပြဿနာကို စိစစ်ရာ၌၊ သိန်းကျွန်း၊ စိုးတင့်၊ ယခုအယူခံတရားလိုအား ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၃၀၂/၃၄ အရ၊ မူလရုံးတော်က ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခဲ့သည်ဖြစ်ရာ၊ တရားလွှတ်တော်က ယင်း ပြစ်မှုနှင့် ပတ်သက်၍သိန်းကျွန်းနှင့် စိုးတင့်အား တရားသေလွှတ်ပြီး၊ အယူခံ တရားလို တဦးတည်းကိုသာ ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၃၄ ကိုမှီးပြီး၊ ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၃၀၂ အရ၊ ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်သည်ကို၊ ဤရုံးတော်က အတည်မပြုနိုင်။ အကြောင်းသော်ကား၊ တဦးထက်ပိုသော သူများသည် မိမိတို့၏ အကြံတူတစ်ဦးကို အထမြောက်စေရန် ရည်ရွယ်၍၊ ပြစ်မှု ကျူးလွန်သည့်အခါ၌သာလျှင်၊ ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၃၄ တွင် အကျုံးဝင်လေသည်။ ယခုမူကား၊ ကြံရာပါ ဆိုသူ သုံးဦးအနက် နှစ်ဦးကို တရားသေလွှတ်ပြီးပြီ ဖြစ်သဖြင့်၊ ကျန်ရှိသူ အယူခံတရားလိုအား ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၃၄ နှင့် တွဲပြီး၊ ပုဒ်မ ၃၀၂ အရ ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်း မပြုနိုင်ချေ။

သို့သော်ငြားလည်း၊ အယူခံတရားလိုသည် ကိုင်းခုတ်ထားဖြင့် မြမောင်၏ လည်ပင်းကို ခုတ်သည်မှာ ထင်ရှား၏။ ခိဋ္ဌသက်သေများက ၎င်းသည် ယင်းသို့ တချက်သာ ခုတ်သည်ကို မြင်ကြောင်း ထွက်ဆိုကြ၏။ အမှန်အားဖြင့် ဆိုသော် မြမောင်သည် တရွာသားဖြစ်ပြီး အောင်ပင်သာရွာ၌ ပြုလုပ်သော ဗိုင်း ပျက်စီးလောက်အောင် ဆူပူမှု ပြုသဖြင့်၊ ထိုရွာ၌ရှိသူ အချို့က၊ ၎င်းအား ထားများဖြင့် ဝိုင်း၍ ခုတ်ကြဟန် လက္ခဏာ ရှိသည်။ သို့သော်လည်း ထိုဆိုသောအကြောင်းများကြောင့်၊ အခြားခုတ်ကြသူများ အပေါ်၌ ထွက်ဆိုသော သက်သေခံချက်များမှာ မခိုင်လုံ ဖြစ်ဟန်တူလေသည်။ အယူခံတရားလိုတချက်တည်းသာခုတ်သည်ဆိုစေကာမူ၊ အသုံးပြုသော လက်နက်မှာ ကိုင်းခုတ်ထားဖြစ်ပြီး လည်ပင်းကို ခုတ်သည်ဖြစ်၍ အခြေ အနေအရ၊ ဒဏ်ရာနှင့် ပတ်သက်၍ ဆရာန် အစစ်ခံချက် မရှိသော်လည်း၊ အယူခံတရားလိုသည် သေသူ မြမောင်အား၊ အပြင်းအထန် နာကျင်စေမှုပြုသည်ဟု ယူဆရပေမည်။ ယင်းသို့ ပြုရာ၌လည်း၊ ထိုသို့

၁၉၅၉ သော အပြင်း အထန် နာကျင်စေမှုဖြစ်မြောက်ရန် ကြံရွယ်၍ ပြုသည်ဟု ယူဆရပေ
 မည်။
 (ခေါ်) မောင်စံ ယင်းသို့ဖြစ်၍ အယူခံတရားလိုအပေါ်၌ ချမှတ်သော ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၃၀၂/၃၄
 မောင်စံ အရ ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်သည်ကို ပယ်ဖျက်ပြီးလျှင်၊ ၎င်းအစား ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ
 နှင့် ၃၂၆ အရ ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ပြီးလျှင်၊ အမှုအဖြစ်အပျက်အားလုံးကို ထောက်၍ အယူခံ
 ပြည်ထောင်စု တရားလိုအား အလုပ်ကြမ်းနှင့် ထောင်ဒဏ် ၁၀ နှစ် (ဆယ်နှစ်) ကျခံစေရန် အမိန့်ချ
 မြန်မာနိုင်ငံ တော်။ မှတ်လိုက်သည်။

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

မစ္စစ် အက်(စ်)၊ ကေ၊ အေ၊ လီ (လျှောက်ထားသူ)

နှင့်

ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်တော်ဌာနဝန်ကြီး ပါ ဥ
(လျှောက်ထားခံရသူများ)*

† ၁၉၅၉

အောက်တိုဘာ
လ ၂၂ ရက်။

ပင်လယ်ကြောင်း အကောက်တော်ခွန် အက်ဥပဒေ၊ ပစ္စည်းတခု၏ တန်ဖိုးကို၊ ယုတ်လျော့၍ ဖော်
ပြခြင်း၊ ပြစ်ဒဏ်ပေးနိုင်သော ပြစ်မှုမျိုး မဖြစ်နိုင်၊ ပုဒ်မ ၁၆၇ (ဂ) အရ အားထုတ်မှုမဖြစ်နိုင်။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ နိုင်ငံခြားသို့ ခရီးသွားရာတွင်၊ လက်ဝတ် လက်စားများကို ခေတ္တယူဆောင်
သွား၍ မိမိနှင့် ပြန်ယူလာရန်အတွက် အခွင့်ပြု လက်မှတ် ရရှိရန် လျှောက်ထားသောအခါတွင် ထို
ပစ္စည်းတခု၏ တန်ဖိုးကို ယုတ်လျော့၍ ဖော်ပြခြင်းသည်၊ ပင်လယ်ကြောင်း အကောက်တော်ခွန်
အက်ဥပဒေအရ၊ ပြစ်ဒဏ်ပေးနိုင်သော ပြစ်မှုမျိုးမဖြစ်နိုင်ချေ။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ အဆိုပါ အက်ဥပဒေ
ပုဒ်မ ၁၆၇ (ဂ) အရ နိုင်ငံခြားသို့ အခွင့်မရှိဘဲ ပစ္စည်းများကို ထုတ်ယူသွားရန် အားထုတ်မှုမဖြစ်
နိုင်ချေ။

လျှောက်ထားသူအတွက်။ ။ ဦးကျော်မင်း လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူများအတွက်။ ။ အစိုးရလွှတ်တော်ရှေ့နေကြီး ဦးလှမောင် လိုက်
ပါဆောင်ရွက်သည်။

ဦးချန်ထွန်း။ ။ လျှောက်ထားသူသည်၊ ၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁၆ ရက်နေ့က
ကာလကတ္တားမြို့သို့ လေယာဉ်ပျံဖြင့် ထွက်ခွာသွားရန်အလို့ငှါ၊ ရန်ကုန်မြို့ လေဆိပ်သို့
ရောက်ရှိသောအခါ၊ အကောက်တော်ခွန် အရာရှိများထံသို့ သွားရောက်ပြီးလျှင်၊ မိမိ
ယူဆောင်သွားလိုသည့်လက်ဝတ် လက်စားများနှင့်တကွ နိုင်ငံခြားငွေလွှဲမှုကြီးကြပ်ရေး
ဌာနမှ ထိုလက်ဝတ်လက်စားများ ထုတ်ယူသွားရန် ခွင့်ပြု လက်မှတ်ကို တင်ပြလေ
သည်။ ။ အကောက်တော်ခွန် အရာရှိများက လက်မှတ်တွင် ပါရှိသည့် စာရင်းနှင့်
လက်ဝတ်လက်စား များကို တိုက်ဆိုင် စစ်ဆေးရာတွင် လက်ဝတ်လက်စား ၆ မျိုး၏
ကာလတန်ဖိုးများမှာ ခွင့်ပြုလက်မှတ်တွင် ဖော်ပြထားသည့် တန်ဖိုးများထက်များ
ပြားနေသောကြောင့် ထိုလက်ဝတ်လက်စား ၆ မျိုးကို သိမ်းယူလေသည်။

* ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ တရားမအသေးအမွှေ လျှောက်လွှာအမှတ် ၆၀။

† နိုင်ငံတော်တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း၊ နိုင်ငံတော်တရားဝန်ကြီး ဦးချန်ထွန်း၊ နိုင်ငံတော်
တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီး ရှေ့မှောက်တို့တွင်၊ တရားဝန်ကြီး ဦးချန်ထွန်း အမိန့်ချမှတ်သည်။

၁၉၅၉
မစ္စစ် အက်(စ်)၊
ကော့အလီ
နှင့်
ဘဏ္ဍာရေးနှင့်
အခွန်တော်
ဌာန ဝန်ကြီး
ပါ ၃။

ဤကိစ္စကို အကောက်တော် မင်းကြီးက စစ်ဆေးရာတွင် ထိုပစ္စည်း ၆ မျိုး၏ ကာလ တန်ဖိုး စုစုပေါင်းမှာ ၃၆,၀၀၀ ကျပ်ခန့်ဖြစ်၍ ခွင့်ပြုလက်မှတ်တွင်ဖော်ပြထားသည့်တန်ဖိုး စုစုပေါင်းမှာ ၂,၀၀၀ ကျပ် ဖြစ်သည်ကို တွေ့ရှိရကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် “ပါမစ်တွင် ဖော်ပြထားသော ပစ္စည်းများဟု မည်သို့မျှ မယူဆနိုင်သောကြောင့် ၎င်းပစ္စည်းများ အား ပါမစ် မရှိဘဲ ပြင်ပသို့ ထုတ်ယူရန် ကြံစည်သည်ဟု ယူဆရမည်ဖြစ်၍၊ ပင်လယ် ကြောင်း အကောက်တော် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၆၇ (ဂ) နှင့် နိုင်ငံခြားငွေ ကြေးလဲ လှယ်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၉ (၃) တို့ကိုကျူးလွန်သောကြောင့်ဖော်ပြပါ ပစ္စည်းများကို ဘဏ္ဍာတော် အဖြစ် သိမ်းဆည်းလိုက်သည်” ဟု အမိန့်ချမှတ်လေသည်။ ထိုအမိန့်ကို မကျေနပ်သဖြင့် လျှောက်ထားသူက ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီးထံတွင် အယူခံဝင်လေသည်။ ဘဏ္ဍာတော် မင်းကြီးကလည်း အဆိုပါ ပစ္စည်းများ၏ တန်ဖိုးကို အလွန်လျော့နည်း၍ ဖော်ပြခြင်းသည်၎င်း၊ ခွင့်ပြုလက်မှတ်တွင် ပါရှိသည့် ပစ္စည်းများအစား ပိုမိုတန်ဖိုး ရှိသော ပစ္စည်းများကို လဲလှယ်၍ ပြသခြင်းသည်၎င်း၊ နိုင်ငံခြားသို့ ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ ထုတ်ယူရန် ကြံစည်မှုကိုကျူးလွန်သည်ဟု မိမိယူဆကြောင်း ဖော်ပြပြီးလျှင်၊ အယူခံကို ပယ်ခဲ့လေသည်။ တဖန် ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်တော်ဝန်ကြီးဌာနသို့ စောဒကဝင်ရောက် ပြန်ရာ အရာရှိကြီးများ၏ အမိန့်ကို အတည်ပြု၍ လျှောက်ထားသူ၏ လျှောက်လွှာကို ပယ်ခဲ့လေသည်။ ထိုကဲ့သို့ မိမိ၏ ပစ္စည်းများကို အစိုးရ၏ ဘဏ္ဍာတော်အဖြစ် သိမ်းယူ ရန် ချမှတ်ထားသော အမိန့်များကို မကျေနပ်သဖြင့် ဤရုံးတော်သို့ လာရောက် လျှောက်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။

လျှောက်ထားသူသည် နိုင်ငံခြားငွေ ကြီးကြပ်ရေးဌာန၌ နှစ်ပေါင်း အတော်ကြာ လုပ်ကိုင်လာသော အရာရှိဟောင်း တဦးဖြစ်သဖြင့်၊ နိုင်ငံခြားသို့ လက်ဝတ်လက်စား ယူဆောင်သွားရေး ခွင့်ပြု လက်မှတ်နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် လိုအပ်ချက်များကို သိရှိပြီး ဖြစ်သူဟု ယူဆသင့်ကြောင်းဖြင့် ဖော်ပြထားလေသည်။ နိုင်ငံခြားသို့ ခေတ္တသွားရောက် သောအခါတွင် မိမိပိုင်ပစ္စည်းများကို ယူဆောင်၍ သွားရန်အတွက် ခွင့်ပြု လက်မှတ် ရယူရေးကိစ္စမှာ စောစောက ခတ်ပေါ့ပေါ့ တန်တန်ပင်ဆောင်ရွက်လာခဲ့ကြဟန်တူ သည်။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော်ဆိုသို့ ယူဆောင်သွားမည့်ပစ္စည်းများကို နိုင်ငံခြားတွင် ထုခွဲ ရောင်းချခြင်းပြုရန်မဟုတ်ဘဲ၊ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပြန်လည်ယူဆောင်လာရန်ဖြစ်သော ကြောင့်ပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် ဂုဏ်သရေရှိပုဂ္ဂိုလ်တို့က လျှောက်ထားသောအခါများ တွင် ယူဆောင်သွားမည့် ပစ္စည်းများကိုပင် ကြည့်ရှု၍ လျှောက်လွှာတွင် ဖော်ပြသည့် အကြောင်း အချက်များနှင့် ညီညွတ်သည် မညီညွတ်သည်၊ မည်သည့် ပစ္စည်းမျိုး ဖြစ်သည်။ နောင်အခါတွင် အငြင်းပွားသောအခါ မည်သည့်ပစ္စည်းဟုသိနိုင်ရန် ဖော်ပြ ချက် လုံလောက်သည် မလုံလောက်သည် စသည်တို့ကို စစ်ဆေးရန်အတွက် ထိုပစ္စည်း

များကိုပင် တင်ပြခြင်းမပြုသော်လည်း၊ နိုင်ငံခြားငွေ လွှဲမှု ကြီးကြပ်ရေးဌာနက ခွင့်ပြု
လက်မှတ်များ ထုတ်ပေးလေ့ ရှိခဲ့လေသည်။ ယခုအမှုတွင်လည်း သက်ဆိုင်ရာ အရာရှိက
မိမိသည် အဆိုပါ ပစ္စည်းများကို ကြည့်ရှုခြင်းမပြုဘဲ၊ ခွင့်ပြုလက်မှတ်ကို ထုတ်ပေး
ခဲ့ကြောင်းဖြင့် အစစ်ခံထားလေသည်။ လျှောက်ထားသူ ခရီးသွားများကလည်း မိမိတို့
ပစ္စည်းများမှာ နိုင်ငံခြားတွင် ထုတ် ရောင်းချရန် မဟုတ်ဘဲ ပြန်လည်၍ ယူဆောင်
လာရမည့် ပစ္စည်းများသာဖြစ်သောကြောင့် တန်ဖိုးကို ဖော်ပြရာ၌၎င်း၊ ပစ္စည်း၏
အကြောင်းအရာများကို ဖော်ပြရာ၌၎င်း၊ မိမိတို့၏ သဘောအလျောက်သင့်တော်
လောက်သည့် ထင်မြင်သမျှကိုသာ ဖော်ပြလေ့ ရှိကြပေလိမ့်မည်။ ယခုအမှုတွင်
လျှောက်ထားသူက လျှောက်လွှာတွင် မိမိဖော်ပြသော တန်ဖိုးများမှာ ထိုပစ္စည်းများ
ကို ဝယ်ယူစဉ်အခါ နှစ်ပေါင်းများစွာက ပေးခဲ့ရသည့် တန်ဖိုးကို မိဘများထံမှ ကြားသိ
ရသည့်အတိုင်း ခန့်မှန်းခြေ တန်ဖိုးများသာ ဖြစ်ကြောင်း ထွက်ဆိုထားလေသည်။
ဤအမှုတွင် စိစစ်ရမည့် အရေးကြီးဆုံး အချက်မှာ လျှောက်ထားသူ၏ ပြုမူချက်များ
သည် ထိုပစ္စည်းများကို နိုင်ငံခြားသို့ ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ ထုတ်ယူရန် အားထုတ်မှုကို
ကျူးလွန်ရာ ရောက်သည် မရောက်သည်ဟူသော အချက်ပင် ဖြစ်သည်။ လျှောက်ထား
သူက ခွင့်ပြု လက်မှတ် ရယူရေးအတွက် တင်ပြသော ပစ္စည်းများအစား၊ လေဆိပ်တွင်
အကောက်တော် အရာရှိများသို့ တင်ပြသော ပစ္စည်းများမှာ လဲလှယ်၍ ထားသော
ပစ္စည်းများ ဖြစ်သည်ဟု ဤအမှုတွင် ယူဆနိုင်ရန် အကြောင်းမရှိချေ။ အဘယ်ကြောင့်
ဆိုသော် ခွင့်ပြုလက်မှတ် ထုတ်ပေးသော အရာရှိက မိမိသည် မည်သည့်ပစ္စည်းကိုမျှ
ကြည့်ရှုခြင်း မပြုဘဲ ခွင့်ပြုလက်မှတ် ထုတ်ပေးခဲ့သည်ဟု ထွက်ဆိုထားလေသည်။
ထို့ပြင် လူဂုဏ်တန်ဖိုးကလျှောက်ထားသောအခါများတွင် ထိုစဉ်အခါက သက်ဆိုင်ရာ
ပစ္စည်းများကို ကြည့်ရှုလေ့ မရှိကြောင်း ထင်ရှားသည်။ လျှောက်ထားသူကမူ ခွင့်ပြု
လက်မှတ်ရရေးအတွက် မိမိလျှောက်လွှာတွင် ဖော်ပြသော ပစ္စည်းများသည် လေဆိပ်
တွင် အကောက်တော် အရာရှိများသို့ တင်ပြသော ပစ္စည်းများသာလျှင် ဖြစ်ကြောင်း
အတိအလင်း အခိုင် အမာပြောဆိုထားချက် ရှိလေသည်။ ထို့ကြောင့် ခွင့်ပြု လက်မှတ်
တွင်၎င်း၊ ခွင့်ပြု လက်မှတ် ရယူရေးအတွက် လျှောက်လွှာတွင်၎င်း ဖော်ပြထားသော
ပစ္စည်းများအစား ပိုမို၍ တန်ဖိုးရှိသော အခြားပစ္စည်းများကို လဲလှယ်၍ ထားသည်ဟု
ယူဆနိုင်ရန် အကြောင်းမရှိဟု ဤရုံးတော်က ထင်မြင်သည်။ ခွင့်ပြု လက်မှတ်တွင်
ဖော်ပြ ထားသော ပစ္စည်းများ၏ တန်ဖိုးများမှာ ကာလတန်ဖိုးထက် ယုတ်လျော့
လျက်ရှိသည်မှာ ထင်ရှားသည်။ ဤကဲ့သို့ နိုင်ငံခြားသို့ ခရီးသွားရာတွင် လက်ဝတ်
လက်စားများကို ခေတ္တယူဆောင်သွား၍ မိမိနှင့် ပြန်ယူလာရန်အတွက် ခွင့်ပြု လက်မှတ်
ရရှိရန် လျှောက်ထားသော အခါတွင်၊ ထိုပစ္စည်းတခုခု၏ တန်ဖိုးကို ယုတ်လျော့၍

၁၉၅၉
မစ္စစ် အက်(စ်)၊
ကော၊အလီ
နှင့်
ဘဏ္ဍာရေးနှင့်
အခွန်တော်
ဌာန ဝန်ကြီး
ပါ ၃။

၁၉၅၉
မစ္စင် အက်(စ်)
ကော့အလီ
နှင့်
ဘဏ္ဍာရေးနှင့်
အခွန်တော်
ဌာန ဝန်ကြီး
ပါ ၃။

ဖော်ပြခြင်းသည် ပင်လယ်ကြောင်း အကောက်တော်ခွန် အက်ဥပဒေအရ ပြစ်ဒဏ်ပေး နိုင်သော ပြစ်မှုမျိုး မဖြစ်နိုင်ချေ။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ အဆိုပါ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၆၇(ဂ) အရ နိုင်ငံခြားသို့ အခွင့် မရှိဘဲ ပစ္စည်းများကို ထုတ်ယူသွားရန် အားထုတ်မှု မဖြစ်နိုင် ချေ။ လျှောက်ထားသူသည် လေဆိပ်သို့ ရောက်သောအခါ အဆိုပါ ပစ္စည်းများကို မည်သည့် နည်းနှင့်မျှ ကွယ်ဝှက်ထားခြင်း၊ သို့မဟုတ် တိတ်တဆိတ် ထုတ်ယူသွား ရန်ကြံစည်ကြိုးစားခြင်း မပြုကြောင်းနှင့် အကောက်တော် အရာရှိများက ထွက်ဆိုထား ကြလေသည်။ အမှန်မှာ လျှောက်ထားသူသည် မိမိသဘော အလျောက် ထုံးစံရှိသည့် အတိုင်း ခွင့်ပြုလက်မှတ်နှင့်တကွ ယူဆောင်သွားလိုသော ပစ္စည်းများကို အကောက် တော် အရာရှိများထံသို့ တင်ပြခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ထို့ကြောင့် အကောက်တော်မင်းကြီး၏ ၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၄ ရက်နေ့စွဲ ဖြင့် အချင်းဖြစ် ပစ္စည်းများကို အစိုးရဘဏ္ဍာတော်အဖြစ် သိမ်းယူရန် ချမှတ်ထားသော အမိန့်ကို၎င်း၊ ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီး၏ ၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၁၂ ရက် နေ့စွဲဖြင့် ချမှတ်ထားသော အမိန့်ကို၎င်း၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်တော်ဝန်ကြီးဌာန၏ ၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၉ ရက်နေ့စွဲဖြင့်ချမှတ်ထားသော အမိန့်ကို၎င်း ပယ်ဖျက်လိုက်သည်။

အမှုသည် များသည်၊ မိမိတို့၏ စရိတ်ကို မိမိတို့ကျခံစေရမည်။

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

မစ္စတာ အက် (ဖ်)၊ စီ၊ ဂရေဟမ် ပါ ၃ (လျှောက်ထားသူများ)

နှင့်

မတင်လှ ပါ ၂ (လျှောက်ထားခံရသူများ)*

† ၁၉၅၉

စက်တင်ဘာလ

၁၁ ရက်။

မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှားရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၆-ကက အရ၊ အရေးယူရန် လျှောက်ထားရာတွင် ငှားရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်မင်းက စဉ်းစားရန် ပြဿနာ

လျှောက်ထားသူ အမှတ် (၁) မစ္စတာ ဂရေဟမ်သည်၊ ခေတ္တရာထူး တိုးတက် ခန့်အပ်ခြင်းခံရရာ၊ မိမိအမှုထမ်းသည့် ပြည်တွင်း ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး အဖွဲ့ပိုင်အဆောက်အဦတွင် အခန်းရသဖြင့်၊ မိမိငှားရမ်း နေထိုင်သည့် လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် (၁) မတင်လှပိုင် အိမ်ခန်းကို လက်မလွှတ်လို၍ အခြင်းဖြစ်အခန်းတွင် မိမိငှားရမ်းနှင့် ဆွေမျိုးတော်စပ်သူ ၂ ယောက်နှင့် မိမိပိုင် အိမ်ထောင်ပစ္စည်းအချို့ကို ထားခဲ့ပြီး ပြောင်းရွှေ့သွားရာ၊ မတင်လှက မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှားရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၆-ကက အရ၊ အရေးယူရန် လျှောက်ထားရာတွင် ငှားရမ်းခကြီးကြပ်ရေးဝန်မင်းက မစ္စတာဂရေဟမ်သည်၊ အခင်းဖြစ် အိမ်ခန်းကို စွန့်လွှတ်ခဲ့သည်ဟု ဆုံးဖြတ်လေသည်။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ငှားရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး ဝန်မင်းသည်၊ အမှုအဖြစ်အပျက်ကို စဉ်းစားရာ၌ လျှောက်ထားသူ-မစ္စတာ ဂရေဟမ်သည်၊ အခင်းဖြစ် အိမ်ခန်းမှ မိမိလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ အဆောက်အဦသို့ ရွှေ့ပြောင်း နေထိုင်ရာ၌ အခင်းဖြစ်အိမ်ခန်းကို အပြီးအပိုင် စွန့်လွှတ်သည်၊ မစွန့်လွှတ်သည်၊ ထိုအိမ်ခန်းတွင် ပြန်လည် နေထိုင်ရန် ကြံရွယ်ချက်ရှိသည်၊ မရှိသည်ဆိုသည့်ပြဿနာကို တိတိကျကျ စဉ်းစားခဲ့ဟန်မတူချေ။ ထို့ကြောင့် ငှားရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်မင်း၏ အမိန့်ကို ပယ်ဖျက်ပြီးလျှင်၊ အမှုကို ပြန်လည်စစ်ဆေး ဆုံးဖြတ်ရန်အတွက် ပေးပို့လိုက်သည်။

လျှောက်ထားသူများအတွက်၊ ဦးဘစိုးနှင့် ဦးအေးမောင်တို့ လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် (၁) အတွက်။ ။ဂျီ၊အင်(န့်)၊ဘနာဂျီ နှင့် ဦးအုန်းမောင်တို့ လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူအမှတ် (၂) အတွက်။ ။အစိုးရရှေ့နေကြီး ဦးလှမောင် လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။

ဦးဘိုကြီး။ ။လျှောက်ထားသူ အမှတ် (၁) မစ္စတာ ဂရေဟမ်သည်၊ ရန်ကုန်မြို့၊ ၄၉ လမ်း၊ အမှတ် ၁၃၈/၁၄၀ ရှိ၊ နေအိမ် အောက်ထပ် မြောက်ဖက်ခန်းတွင် အိမ်ငှား

* ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ တရားမအသေးအဖွဲ့ လျှောက်လွှာအမှတ် ၅၀။

† နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း၊ နိုင်ငံတော်တရားဝန်ကြီး ဦးချန်ထွန်း၊ နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီးတို့ ရှေ့မှောက်တွင်၊ တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီးအမိန့်ချမှတ်သည်။

၁၉၅၉
မစ္စတာအက်(၆)
စီ၊ ဂရေဟမ် ပါ
၃ နှင့် မတင်လှ
ပါ ၂။

အဖြစ် နေထိုင်ခဲ့သူဖြစ်၍၊ ၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ မေလ ၃ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့၊ အိဒင်လမ်းရှိ မိမိအမှုထမ်းသည့် ပြည်တွင်း ရေးကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအဖွဲ့ပိုင် အဆောက်အဦတွင် အခန်းရသဖြင့် ပြောင်းရွှေ့ပြီး၊ မိမိဇနီးနှင့် ဆွေမျိုးတော်စပ်သူ မောင်အောင်မင်းနှင့် ဇနီး မမြရီတို့အား၊ ထိုအခန်းတွင် ထားခဲ့လေသည်။ ယင်းသို့ ထားခဲ့သည့် အတွက် အိမ်ရှင်ဖြစ်သူ လျှောက်ထားခံရသူအမှတ် (၁) မတင်လှသည်၊ မြို့ပြဆိုင်ရာဌာန၊ ရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်မင်းထံ၊ မြို့ပြဆိုင်ရာ ဌာနရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၆-ကက အရ၊ အရေးယူပါရန် လျှောက်ထားလေရာ၊ ဌာနရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်မင်းကားနှစ်ဦး နှစ်ဘက် တင်ပြသော သက်သေများကို စစ်ဆေးပြီးလျှင် အရေးယူသည်ဖြစ်၍၊ ထိုအမိန့်ကို အမှုခေါ်စာချွန်တော် အမိန့်ဖြင့် ပယ်ဖျက်ပါရန် ယခုလျှောက်ထားသူ ၃ ဦးက၊ ဤရုံးတော်သို့ လျှောက်ထားလေသည်။

မစ္စတာ ဂရေဟမ်နှင့် ၎င်းတင်ပြသော သက်သေများ၏ ထွက်ဆိုချက်များအရ ဆိုလျှင်၊ မစ္စတာ ဂရေဟမ်သည်၊ အခင်းဖြစ် အခန်း၌ နေထိုင်စဉ်၊ ကုန်တင်ရေယာဉ်များကို ကြီးကြပ် အုပ်ချုပ်သူအဖြစ်ဖြင့် ခေတ္တ ရာထူး တိုးတက်ခန့်အပ်ခြင်း ခံရသဖြင့်၊ မိမိ၏ လုပ်ငန်းနှင့် နီးကပ်စေရန်အတွက်၊ ပြည်တွင်းရေးကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအဖွဲ့ပိုင်၊ မြစ်ကမ်းနားရှိ အိမ်သို့ ယာယီအားဖြင့် ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ရကြောင်း။ အခင်းဖြစ်အိမ်ခန်းကို လက်မလွှတ်လိုသဖြင့်၊ မိမိပိုင် ပစ္စည်းအချို့ကို ထိုအိမ်ခန်း၌ပင်ထားခဲ့၍၊ မိမိနှင့် ဆွေမျိုးတော်စပ်သူ မောင်အောင်မင်း၊ မမြရီတို့အား ထိုအိမ်ခန်းတွင် အစောင့်အရှောက်အဖြစ် နေထိုင်ရန် စီစဉ်ခဲ့ကြောင်း ထွက်ဆိုကြလေသည်။ ထို့ပြင် ဤရုံးတော်၌ တင်သွင်းသော ကျမ်းကျိန်လွှာတွင်၊ မစ္စတာ ဂရေဟမ်က နောက်ထပ်၍ ထွက်ဆိုသည်မှာ၊ အခင်းဖြစ်အိမ်ခန်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မိမိတင်သွင်းထားသော ဓါတ်မီးခ စပေါ်ငွေကိုပင် ပြန်လည်တောင်းယူခြင်း မပြုခဲ့သေးကြောင်း။ ထို့ပြင်လည်း ဓါတ်မီးခများမှာ မိမိနာမည်နှင့်သာ တောင်းဆိုသဖြင့်၊ မိမိကိုယ်ဘိုင်ပင် ပေးနေရကြောင်းဖြင့် ထွက်ဆိုလေသည်။

ဌာနရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး ဝန်မင်းသည်၊ ဤရုံးတော်က ဦးတသော်ပါ ၃ နှင့် ရန်ကုန်မြို့ ဌာနရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန် ပါ ၃ (၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ တရားမ အသေးအဖွဲ့ လျှောက်လွှာ အမှတ် ၆၅) ကို၊ ကိုးကားပြီးလျှင်၊ မစ္စတာ ဂရေဟမ်သည်၊ အခင်းဖြစ်အိမ်ခန်းကို စွန့်လွှတ်ခဲ့သည်ဟု ဆုံးဖြတ်လေသည်။ ဌာနရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်မင်းသည် အဆိုပါ အမှုအဖြစ်အပျက်များနှင့် ယခုအမှုအဖြစ်အပျက်များ သိသိသာသာ ကွာခြားသည်ကို သတိမူမိဟန် မတူချေ။ အဆိုပါ အမှုနှင့် အိမ်ငှားဖြစ်သူသည် မိမိနေထိုင်ရန်အတွက် အိမ်တဆောင် ဆောက်လုပ်ပြီးလျှင်၊ မိမိပိုင် အိမ်ထောင်ပစ္စည်းအားလုံးကို ယူဆောင်ပြီး၊ ထိုအိမ်သို့ ပြောင်းရွှေ့ နေထိုင်ခဲ့လေသည်။ ယခုအမှုတွင်မူကား၊ မစ္စတာ ဂရေဟမ်

သည်။ မိမိအား ခေတ္တရာထူးတိုးမြှင့်ခန့်ထားသဖြင့် လုပ်ငန်းနှင့် နီးကပ်စေရန်အတွက်၊
ပြည်တွင်းရေးကြောင်းသယ်ယူ ပို့ဆောင်ရေး အဖွဲ့ပိုင် အဆောက် အဦ၌ သွားရောက်
နေထိုင်ရကြောင်း ထွက်ဆိုသည့်အပြင်၊ မိမိပိုင် အိမ်ထောင်ပစ္စည်း အချို့ကိုလည်း
အခင်းဖြစ် အိမ်ခန်းတွင် ထားခဲ့သည်ကို တွေ့ရှိရလေသည်။

ငါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး ဝန်မင်းသည်၊ အမှုအဖြစ် အပျက်ကို စဉ်းစားရာ၌ လျှောက်
ထားသူ မစ္စတာ ဂရေဟမ်သည်၊ အခင်းဖြစ်အိမ်ခန်းမှ မိမိလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ အဆောက်
အဦသို့ ရွှေ့ပြောင်း နေထိုင်ရာ၌ အခင်းဖြစ်အိမ်ခန်းကို အပြီးအပိုင် စွန့်လွှတ်သည်၊ မစွန့်
လွှတ်သည်။ ထိုအိမ်ခန်းတွင် ပြန်လည် နေထိုင်ရန် ကြံရွယ်ချက်ရှိသည်မရှိသည်ဆိုသည့်
ပြဿနာကို တိတိကျကျ စဉ်းစားခဲ့ဟန် မတွေ့ချေ။ ထို့ကြောင့် ငါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး
ဝန်မင်း၏အမိန့်ကို ပယ်ဖျက်ပြီးလျှင်၊ အမှုကို ပြန်လည်စစ်ဆေး ဆုံးဖြတ်ရန်အတွက်
ပေးပို့လိုက်သည်။

အမှုသည်များသည်၊ မိမိတို့ စရိတ်ကို မိမိတို့ အသီးသီးကျခံကြစေ။

၁၉၅၉
မေတ္တာအင်(၁)
စီ၊ ဂရေဟမ် ဟိ
၃ နှင့် တောင်လွ
မီ ၂။

တရားလွှတ်တော်ချုပ်။

† ၁၉၅၉
အောက်တိုဘာ
လ ၃၀ ရက်။

သလ္လာဝတီ ကုမ္ပဏီ လီမိတက် (လျှောက်ထားသူများ)
နှင့်
ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်တော်ဝန်ကြီး ရန်ကုန်မြို့၊ ပါ ၃ (လျှောက်ထား
ခံရသူများ)*

နိုင်ငံခြားမှဘယဆေးမဟုတ်ဘဲ၊ ဘယဆေးဟု မှာယူတင်သွင်းသည့်ကိစ္စ
ပင်လယ်ရေကြောင်း အကောက်တော် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၆၇ (ဂ) (၃၇)၊ သို့မဟုတ် ဝင်ကုန်
ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃ (၂) အရ၊ အရေးမယူနိုင်။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ကာလကတ္တားမြို့၊ အာဂျာဝါး (လ်)၊ ထရေဒင် ကော်ပိုရေးရှင်းမှ လျှောက်
ထားသူများမှာယူတင်သွင်းသည့် စုစုပေါင်း တိုလာချိန် ၅၀၀ ရှိ၊ ဂေါရာဇ်ခေါ် ဘယဆေးမျိုးမှာ၊
နုနုရောင်ဆိုးထားသော မြေဖြူလုံးကလေးများဖြစ်နေသည့်ကိစ္စတွင် လျှောက်ထားသူများသည်၊
နိုင်ငံခြားမှ ကုန်တင်ပို့သူများက မတရားလိမ်လည်သည်ကို ခံရသူများသော်လည်း ဖြစ်နိုင်သည်၊
နိုင်ငံခြားသားများနှင့် ပူးပေါင်း ကြံစည်ပြီး၊ မြန်မာပြည်မှ နိုင်ငံခြားသို့ ထုတ်ရန် စိုင်းပြင်းသူများ
သော်လည်းဖြစ်နိုင်သည်။ သို့သော်ပင်လယ်ရေကြောင်း အကောက်တော် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၆၇ (ဂ)
(၃၇) အရဖြစ်စေ၊ ဝင်ကုန်ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃ (၂) အရဖြစ်စေ မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ
မသက်ဆိုင်၊ အရေးမယူနိုင်။

လျှောက်ထားသူများအဘက်။ ။ ဒေါက်တာ မောင် လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူများအဘက်။ ။ အစိုးရလွှတ်တော် ရွှေနေကြီး ဦးလှမောင် လိုက်
ပါဆောင်ရွက်သည်။

ဦးတိုကြီး။ ။ ယခု လျှောက်ထားသူ သလ္လာဝတီ ကုမ္ပဏီ လီမိတက်သည်၊
၁၉၅၈ ခုနှစ်တွင်၊ ၁၉၅၈ ခု၊ ဇန်နဝါရီလ ၂၅ ရက် နေ့၌ တကြိမ်၊ ၁၉၅၈ ခု၊
ဖေဖော်ဝါရီလ ၇ ရက် နေ့၌ တကြိမ်၊ ကာလကတ္တားမြို့၊ အာဂျာဝါး (လ်)
ထရေဒင် ကော်ပိုရေးရှင်းမှ၊ ဘယဆေးမျိုး ဖြစ်သည့် ဂေါရာဇ်ခေါ် တိုလာချိန်
စုစုပေါင်း ၅၀၀ ကိုမှာယူ တင်သွင်းရာတွင်၊ ရန်ကုန် အကောက်တော်ဌာနကရောက်
ရှိ လာသော ပစ္စည်းများကို မသင်္ကာသဖြင့်၊ ဓါတုဗေဒနည်းဖြင့် ဓါတုခွဲ စမ်းသပ်

* ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ တရားမအသေးအဖွဲ့လျှောက်လွှာအမှတ် ၉၈ နှင့် ၉၉။

† နိုင်ငံတော်တရားဝန်ကြီး ချုပ် ဦးမြင့်သိန်း၊ နိုင်ငံတော်တရားဝန်ကြီး ဦးချန်ထွန်း၊ နိုင်ငံတော်
တရားဝန်ကြီး ဦးတိုကြီး တို့ရှေ့မှောက်တွင် တရားဝန်ကြီး ဦးတိုကြီး အမိန့်ချမှတ်သည်။

ကြည့်သောအခါ၊ ၎င်းတို့မှာ ဂေါရာဇဉ်း မဟုတ်ဘဲ၊ နန္ဒင်းရောင်ဆိုးထားသော မြေပြာ
 လုံးကလေးများသာ ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိရလေသည်။ ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့်၊
 အကောက်တော် မင်းကြီးက၊ ပင်လယ်ကြောင်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၆၇ (ဂ) (၃၇)
 အရ၎င်း၊ ဝင်ကုန် ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃ (၂) အရ၎င်း၊ အရေးယူပြီးလျှင်၊
 ပစ္စည်းများကို သိမ်းဆည်း၍၊ လျှောက်ထားသူများ အပေါ်၌တိုက်ရိုက်ဧကန်စုစုပေါင်း
 ၅၅,၀၀၀ ကျပ် ပေးဆောင်စေရန် အမိန့် ချမှတ်လိုက်လေသည်။ ထိုအမိန့်ကို မကျေနပ်
 သဖြင့် ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီးထံ အယူခံဝင်ရာ၊ ဘဏ္ဍာတော် မင်းကြီးက၊ လျှောက်ထား
 သူများမှာ၊ ကုန်ပစ္စည်း တင်ပို့ ရောင်းချသူများ မရှိ၊ ပြောဆိုမှုကြောင့် နှစ်နာရယူ
 တူကြောင်း။ ထိုသူနှစ်ဦးတို့ ပူးပေါင်း ကြံစည်ပြီးနိုင်ခြားငွေကို မြန်မာပြည်မှပြည်ပသို့
 ထုတ်ရန် ဆောင်ရွက်မှု ပြုသည်ကို အထောက်အထား မတွေ့ရှိရကြောင်း။ သို့သော်
 လျှောက်ထားသူများသည် ကုန်တင်ပို့သူများ၏ အလိမ်ခံရ၍၊ မစစ်မမှန်သော ပစ္စည်း
 များကို အစစ်အမှန်ကဲ့သို့ ပေါ်ပြပြီး တင်သွင်းသည့် အပြစ်သာလျှင် ထင်ရှားသဖြင့်၊
 ကျူးလွန်ရုံမျှ ကျူးလွန်သော အပြစ်အဘို့သာ အပြစ်ဒဏ် ချမှတ်သင့်သည်ဟု ယူဆပြီး
 လျှင်၊ အကောက်တော် မင်းကြီး ချမှတ်သော ဒဏ်ငွေ စုစုပေါင်းကို ငွေ ၂,၀၀၀ ကျပ်
 အထိလျှော့ပြီး၊ ပစ္စည်းများကို လျှောက်ထားသူများသို့ ပြန်လည် ပေးအပ်ရန် အမိန့်ချ
 မှတ်လေသည်။ ထိုအမိန့်ကို ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်တော်ဝန်ကြီးက ပြန်လည်သုံးသပ်ပြီး
 လျှင်၊ ဘဏ္ဍာတော် မင်းကြီး၏ အမိန့်ကို ပယ်ဖျက်၍၊ အကောက်တော်မင်းကြီး၏
 အမိန့်ကို အတည်ပြုလေသည်။

သဒ္ဒါ
 သလ္လင်္ဂဝေတီ
 ကုမ္ပဏီလီမိတက်
 နှင့်
 ဘဏ္ဍာရေးနှင့်
 အခွန်တော် ဝန်
 ကြီး ရန်ကုန်မြို့
 ပါ ၃။

ကုန်ပစ္စည်းများကို နှစ်ကြိမ်မှာယူ တင်သွင်းသည်ဖြစ်၍၊ အမှုနှစ်ရပ် ဖွင့်ပြီး စစ်
 ဆေးဆုံးဖြတ်ခဲ့သော်လည်း၊ အမှုအဖြစ် အပျက်များမှာ ထပ်တူ ထပ်မျက်သို့ ဖြစ်သဖြင့်၊
 သက်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်များက အမိန့်တခုတည်းဖြင့်သာ အမိန့်အသီးသီးချမှတ်ခဲ့ကြ
 လေသည်။ ဤရုံးတော်၌လည်း အမှုနှစ်ရပ်ကို တကြိမ်တည်း လျှောက်လဲခဲ့ရာ၊ ဤအမိန့်
 တရပ်တည်းဖြင့်ပင် နှစ်မှုစလုံးကို ဆုံးဖြတ်မည်ဖြစ်သည်။

အမှုများတွင် ပေါ်လွင်သည့် အကြောင်းခြင်းရာများအရ ဆိုလျှင်၊ လျှောက်ထား
 သူများသည်၊ အာဂျာဝါး(လ်)ထရေဗင် ကော်ပိုရေးရှင်းမှ၊ ဂေါရာဇဉ်း ဘယဆေးများ
 မှာယူ တင်သွင်းရာ၌၊ ပစ္စည်းများ ရန်ကုန်မြို့သို့ ရောက်ရှိလာ၍၊ အကောက်တော်ဌာနမှ
 ဓါတုဗေဒနည်းဖြင့် ဓါတ်ခွဲ စမ်းသပ်ကြည့်သောအခါ၊ ဂေါရာဇဉ်း မဟုတ်ဘဲ၊ မြေပြာခဲ
 များဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရှိရလေသည်။ ကုန်ပစ္စည်းတင်ပို့သူများနှင့် လျှောက်ထားသူ
 တို့မသမာသောနည်းဖြင့် နိုင်ငံခြားငွေကို မြန်မာပြည်မှ ပြည်ပသို့ ပို့ရန် ပူးပေါင်း ကြံ
 စည်အားထုတ်ကြောင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ကား၊ ဤအမှုများတွင် သက်သေ အထောက်
 အထားစိုးစဉ်းမျှ မရှိချေ။ ယင်းသို့ အထောက် အထား လုံးဝမတွေ့ရှိသဖြင့်လည်း၊

၁၉၅၉ ဘဏ္ဍာတော် မင်းကြီးက လျှောက်ထားသူများသည်၊ နိုင်ငံခြားမှ ကုန်ပစ္စည်း တင်ပို့
သလ္လာဝတီ ရောင်းချ သူများကသာ နမူနာမန်များဖြင့် မတရား လိမ်လည် လှည့်ပတ်ကာ၊ ဆေး
ကုမ္ပဏီလီမိတက် အတုများကို ပေးပို့ကြောင်း ပေါ်လွင်နေသည်ဟု ယူဆလေသည်။
နှင့် ထို့ပြင်လည်း၊ အခင်းဖြစ် ကုန်ပစ္စည်းများနှင့် ပတ်သက်၍၊ အကောက်တော်ဌာနမှ
ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အရေးယူသည်နှင့် တပြိုင်နက်၊ လျှောက်ထားသူများသည်၊ အာဂျာဝါး (လ်) ထရေဒင်
အခွန်တော် ဝန် ကော်ပိုရေးရှင်းသို့ ကိုယ်တိုင်၎င်း၊ ရွှေနေမှတစ်ဆင့်၎င်း စာများရေးပြီး၊ ပြန်စာမရသော
ကြီး ရန်ကုန်မြို့ မှာ ၃။

အခါ၊ ကာလကတ္တားမြို့သို့ မန်နေဂျင်း ဒါရိုက်တာ ဦးစိုးဝင်း လိုက်သွားပြီး၊ မြန်မာ
ကောင်စစ်ဝန် ဦးတင်မောင် ထံ အကူအညီ တောင်းလေသည်။ ဦးတင်မောင် က
ဦးစိုးဝင်းနှင့် အာဂျာဝါး (လ်) ထရေဒင် ကော်ပိုရေးရှင်းကိုယ်စားလှယ်တွေ့ဆုံပေးသည့်
အခါ၌၊ ယင်း ကိုယ်စားလှယ်က မိမိတို့ ဂေါ်ရာဇ် အစစ်အမှန်ပေးပို့လိုက်ကြောင်း
ပြောဆိုပြီး၊ အထောက်အထား အဖြစ်ဖြင့်၊ ကာလကတ္တားမြို့၊ ဓါတ်ခွဲခန်းတစ်ခု၎င်း
တို့ပေးအပ်သော နမူနာမှာဂေါ်ရာဇ်အစစ်ဖြစ်ကြောင်း ထောက်ခံသည့် လက်မှတ်
တင်ပြလေသည်။ သို့သော်လည်း၊ ဦးတင်မောင်က ဂေါ်ရာဇ်အစစ်ကို ရွာယူစေပြီး
ဦးစိုးဝင်း ယူဆောင်လာသော ဂေါ်ရာဇ်ဆိုသည့် ပစ္စည်းနှင့် ယှဉ်ပြိုင်ကြည့်ရာ၊ သိသ်
သာသာ ကွာခြားနေကြောင်း တွေ့ရှိရလေသည်။

အထက်ဖော်ပြပါ အကြောင်း ခြင်းရာများကို ထောက်သော် လျှောက်ထားသူ
များသည်၊ နိုင်ငံခြားမှ ကုန်တင်ပို့သူများ မတရား လိမ်လည်သည်ကို ခံရသူများသော်
လည်း ဖြစ်နိုင်သည်။ နိုင်ငံခြားသားများနှင့် ပူးပေါင်း ကြံစည်ပြီး၊ မြန်မာပြည်မှ နိုင်ငံ
ခြားငွေထုတ်ရန်၊ စိုင်းပြင်းသူများသော်လည်း ဖြစ်နိုင်သည်။ သို့ရာတွင် နိုင်ငံခြားငွေ
ကြီးကြပ်ရေး ဥပဒေအရ၊ အရေးမယူခဲ့ပေ။ ဤအမှုများတွင် ပေါ်လွင်သည့် အခြေ
အနေအရဆိုလျှင်၊ ပင်လယ်ကြောင်း အကောက်တော် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၆၇ (ဂ)
(၃၇) အရ ဖြစ်စေ၊ ဝင်ကုန်ကြီးကြပ်ရေးအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃(၂) အရဖြစ်စေ၊ မည်သည့်
နည်းနှင့်မျှ မသက်ဆိုင်သဖြင့်၊ အရေးမယူနိုင်ကြောင်း တွေ့ရှိရလေသည်။

ထို့ကြောင့် အကောက်တော်မင်းကြီး၏ အမိန့်ကို၎င်း၊ ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီး၏
အမိန့်ကို၎င်း၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်တော်ဝန်ကြီး၏ အမိန့်ကို၎င်း၊ အမှုခေါ် စာချွန်
တော် အမိန့်ဖြင့် ပယ်ဖျက်လိုက်သည်။ ။

တရားလွှတ်တော်ချုပ်။

ဦးကံဆင့် ပါ ၆ (လျှောက်ထားသူများ)

နှင့်

ဦးဇာဂရ ပါ ၇ (လျှောက်ထားခံရသူများ)*

မှတ်ပုံတင် ဥပဒေနှင့် မညီသည့် လှူဒါန်းခြင်း၊ ဝိနိစ္ဆယဌာန၏ စီရင်ပိုင်ခွင့်နယ်နိမိတ်အတွင်း မကျရောက်။ ဝိနိစ္ဆယဌာနက လိုက်နာကျိုးကားကျင့်သုံးရမည့်ဥပဒေ။ တရားမရုံးများတွင်တရားမစွဲနိုင်သည့် အမှုမျိုးကို ဝိနိစ္ဆယဌာနများက လက်ခံခြင်းမပြုနိုင်။ စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာမရှိဘဲ ချမှတ်ထားသော အမိန့်စီရင်ချက်များ အချဉ်းနှိုးဖြစ်ခြင်း။ ဤရုံးတော်၏တာဝန်။ ဝိနိစ္ဆယဌာန အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၇ (၂) ၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်။ ပုဒ်မခွဲ (၃) တာဝန်ခံဆရာတော်တို့၏ ဝတ္တရားများ အယူခံလွှာကို ပယ်ခြင်း ကိစ္စနှင့် ပယ်နိုင်သည့် အာဏာ တာဝန်ခံဆရာတော်တို့၌မရှိ။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။မရွေ့မပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်းကို လှူဒါန်းသည်ဟု ဆိုရာ၌၊ မှတ်ပုံတင် အက်ဥပဒေအရ ရေစဉ်းကြိုးတွင် မှတ်ပုံတင်သည့် စာချုပ် စာတမ်းသော်၎င်း၊ ဝိနိစ္ဆယဌာန အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၁ အရ သက်ဆိုင်ရာ ဝိနိစ္ဆယဌာနတွင် မှတ်ပုံတင်သည့် စာချုပ်စာတမ်းသော်၎င်း မရှိလျှင် ထိုသို့လှူဒါန်းခြင်းသည် အရာမရောက်သည့်ပြင် ဝိနိစ္ဆယဌာန အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၀ အရ ဝိနိစ္ဆယဌာနများက လက်ခံစစ်ဆေး ကြားနာစီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာနယ်နိမိတ်အတွင်း ကျရောက်သည့် အမှုမျိုးမဟုတ်။

ဒေါ်အိ ပါ ၆ နှင့် ပြည်မြို့နယ်ဝိနိစ္ဆယဌာန ပါ ၄ [1958 B.L.R. (S.C.) 187]။

ဦးသုန္ဒရ ပါ ၂ နှင့် နိုင်ငံတော်ဝိနိစ္ဆယဌာန၊ မန္တလေးမြို့ ပါ ၂၊ ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ တရားမအသေးအဖွဲ့ လျှောက်လွှာ အမှတ် ၃ ကို ရည်ညွှန်းသည်။

ဝိနိစ္ဆယဌာနအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၅ အရ၊ ဝိနိစ္ဆယဌာနများကလိုက်နာကျိုးကားရမည့်မှာ၊ ဝိနည်းတော်သာလျှင်ဖြစ်သည်။ ကျင့်သုံးရမည့် ကျင့်ထုံးဥပဒေမှာ၊ ဝိနိစ္ဆယဌာနအက်ဥပဒေနှင့် ထိုအက်ဥပဒေအရပြုထားသည့် နည်းဥပဒေများဖြစ်သည်။ ဝိနိစ္ဆယဌာနအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၀ နှင့် ၃၁ ကို ထောက်ထား၍၊ ယခုတည်ဆဲဥပဒေအရမှာ၊ မှတ်ပုံတင်ဥပဒေပါပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ခုကြောင့်တရားမရုံးများတွင် တရားစွဲဆိုခြင်း၊ လက်ခံခြင်းမပြုနိုင်သည့်လှူဒါန်းပြောင်းလဲပေးကမ်းမှုမျိုးကို ဝိနိစ္ဆယဌာနများက (ဝိနည်းတော်အရမည်သို့ပင် ယူဆစေနိုင်ကာမူ) အတည်ပြုခြင်း၊ လက်ခံခြင်း မပြုနိုင်ချေ။

စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာမရှိဘဲ ချမှတ်ထားသည့် စီရင်ချက် အမိန့်များသည်၊ မူလကပင် အရာမရောက်ခြင်း၊ အာဏာတည်ခြင်း မရှိသောကြောင့်၊ ထိုစီရင်ချက် အမိန့်သည်များသည် အချဉ်းနှိုးသာဖြစ်သည်ဟုယူဆရပေမည်။ ထိုကဲ့သို့သော အမိန့်များကို အကျိုးထိခိုက်ခြင်း ခံရသူများက ကြေနပ်၍

* ၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ တရားမအသေးအဖွဲ့ လျှောက်လွှာအမှတ် ၁၄၅။

† နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း၊ နိုင်ငံတော်တရားဝန်ကြီး ဦးချန်ထွန်း၊ နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီးတို့ ရွှေမှောက်တွင် တရားဝန်ကြီး ဦးချန်ထွန်း အမိန့်ချမှတ်သည်။

၁၉၅၉ ခုနှစ် ခြေခံနေခဲ့ခြင်းမရှိလျှင်သော်၎င်း၊ အရေးယူ ဆောင်ရွက်ရန် အလွန်အမင်း ပေါ့လျော့ပျက်ကွက်ခြင်း ဦးကံဆင့် ပါ ၆ မရှိလျှင်သော်၎င်း ဤရုံးတော်က ဝင်ရောက်စွက်သက်၍ ပယ်ဖျက်ရမည်ဖြစ်သည်။

၁၉၅၉ ခုနှစ် ခြေခံနေခဲ့ခြင်းမရှိလျှင်သော်၎င်း၊ အရေးယူ ဆောင်ရွက်ရန် အလွန်အမင်း ပေါ့လျော့ပျက်ကွက်ခြင်း ဦးဇာဂရ ပါ ၇။ သဘောတူ၍ ခြေခံနေခဲ့ခြင်းရှိသည်ဟူ၍၎င်း၊ လူ့ဆန်ရန် အကြောင်းမရှိသဖြင့် ကာလစည်းကမ်းသတ်ကျော်လွန်စေကာမူ၊ ဤရုံးတော်က အရေးယူ ဆောင်ရွက်ရမည်။

တာဝန်ခံ ဆရာတော်မှာ ပုဒ်မ ၇ (၂) အရ၊ “အဓိကရုဏ်းမှုများ ကြားနာစစ်ဆေးစီရင် ဆုံးဖြတ်သော ဝိနည်းရုံးဆရာတော်များ မဖြစ်စေရ” ဟု အတိအလင်း ပြဌာန်းထားသောကြောင့် တကြောင်း၊ ပုဒ်မခွဲ (၃) တွင် အသေးစိတ် ဖော်ပြထားသောတာဝန်ခံ ဆရာတော်များ၏ တာဝန်ဝတ္တရားများတွင် ဤကဲ့သို့ အယူခံလွှာကို ပယ်ချနိုင်သော အာဏာမပါရှိသောကြောင့် တကြောင်း၊ ဤကဲ့သို့ အယူခံလွှာ တခုခုကို အပြီးအပြတ် ပယ်ချနိုင်သော အာဏာမရှိဟု ယူဆရမည်ဖြစ်သည်။ အယူခံလွှာ တခုခုကို ပယ်လိုက်ခြင်းသည်၊ အယူခံမှုကို အရှုံးပေးလိုက်သည့် သဘောသို့ သက်ရောက်သည်။ ထိုကဲ့သို့ ပြုလုပ်ရန် အာဏာမှာ ဝိနည်းရုံးဆရာတော်များကသာလျှင် ကြားနာပြီးမှ အသုံးပြုရမည့် စီရင်ဆုံးဖြတ်နိုင်သော အာဏာဖြစ်သည်။ တာဝန်ခံဆရာတော်များက ဆောင်ရွက်နိုင်သော ကိစ္စမျိုးမဟုတ်ချေ။

လျှောက်ထားသူများအတွက်။ ။လွှတ်တော်ရှေ့နေကြီး ဦးအေးမောင် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် (၁) အတွက်။ ။လွှတ်တော်ရှေ့နေကြီး ဦးဗဂျမ်း လိုက်ပါဆောင်ရွက်၍

လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် (၇) နှင့် အမှတ် (၈) တို့အတွက်။ ။အစိုးရ ရှေ့နေကြီးဦးလှမောင် လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။

ဦးချန်ထွန်း။ ။အမှုတွင် သက်ဆိုင်သည့် အခင်းဖြစ် ပစ္စည်းမှာ ရေနံချောင်းမြို့နယ်၊ ကုန်းသောင် အရွှေကွင်းရေယာ ၄ ဧက ဒဿမ ၄၀ ရှိ ကိုင်းမြေဖြစ်သည်။ ထိုမြေမှာ လျှောက်ထားသူ ဦးကံဆင့်တို့က မိဘများထံမှ အမွေဆက်ခံ ပိုင်ဆိုင်သည့်မြေဖြစ်သည်။ ထိုကိုင်းမြေကို လျှောက်ထားသူ အမှတ် ၄၊ ဒေါ်စိန်ဥနှင့် ၎င်း၏ ခင်ပွန်းတို့က ကိုင်းလုပ်ကိုင်နေစဉ် ၁၉၅၇ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၆ ရက်နေ့တွင် မောင်သောင်းညွန့် ဆိုသူနှင့် အပေါင်းပါ ၅ ဦးတို့က ဒေါ်စိန်ဥတို့ပိုင်ပံ့များကို ဝင်ရောက် သိမ်းယူပြီးလျှင်၊ ပဲခင်းအချို့ ကိုဖျက်ဆီး ပစ်သောကြောင့် ရုဇဝတ်ကြောင်းဖြင့်တရားစွဲဆိုရာ၊ ရေနံချောင်းမြို့ စတုတ္ထရာဘက်ရုဇဝတ် တရားသူကြီးက တရားခံများကို အသီးသီး အပြစ်ပေးလိုက်လေသည်။ ထိုအမှုတွင် စုဒ္ဓိစာက အမှတ် ၁၊ ဦးဇာဂရ က အဆိုပါ ကိုင်းမြေကို ယခုလျှောက်ထားသူအမွေဆိုင် အားလုံးတို့က မိမိအား ဆွမ်းကွမ်းမြေအဖြစ်ဖြင့် လှူဒါန်းကြောင်း သက်သေခံသေးသည်။ ၁၉၅၇ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလ

၂၈ ရက်နေ့တွင် ဦးဇာဂရသည် ရေနံချောင်းမြို့နယ်ယာယီဝိနိစ္ဆယဌာနတွင်အဆိုပါကိုင်
 မြေသည် မိမိအားလှူဒါန်းပြီးဖြစ်သော မိမိ၏ ပုဂ္ဂလိကပိုင်ပစ္စည်းဖြစ်၍ လက်ရောက် ရ
 လိုကြောင်းဖြင့် တရားစွဲဆိုလေသည်။ ၁၉၅၇ ခု၊ ဩဂုတ်လ ၁၀ ရက် နေ့တွင် မြို့နယ်
 ဝိနိစ္ဆယဌာနကအခင်းဖြစ် ကိုင်မြေသည် ဦးဇာဂရအား လှူဒါန်းခြင်းမြောက်ခဲ့၍၊
 ဦးဇာဂရပိုင် မြေဖြစ်ကြောင်းဖြင့် စီရင်ချက်ချမှတ်လေသည်။ ၁၉၅၈ ခု၊ ဇွန်လ ၂၂ ရက်
 နေ့တွင် ရေနံချောင်းမြို့နယ် ယာယီ ဝိနိစ္ဆယဌာနက ဝိနိစ္ဆယဌာန အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၄
 အရ၊ ဇာဂရ ပြုလုပ်ပေးရန် ရေနံချောင်းမြို့နယ် တရားမတရားသူကြီးရုံးတော်သို့ ပေးပို့ခဲ့
 လေသည်။ ၁၉၅၈ ခု၊ စက်တင်ဘာလ ၁၃ ရက် နေ့တွင် ဦးကံဆင့် နှင့် ညီအစ်ကို မောင်
 နှစ်မများက နိုင်ငံတော် ဝိနိစ္ဆယဌာန (မန္တလေးမြို့) သို့အယူခံလွှာတင်သွင်းလေသည်။
 ၁၉၅၈ ခု၊ စက်တင်ဘာလ ၁၅ ရက်နေ့တွင်နိုင်ငံတော် ဝိနိစ္ဆယဌာနတာဝန်ခံ ဆရာတော်
 က ယာယီ ဝိနိစ္ဆယဌာန အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၉ အရ၊ စောဒနာဝင်ရန် ရက်ကုန်ဆုံးနေ
 ပြီးဖြစ်၍ ကာလစည်းကမ်းသတ် ကျော်လွန်ကြောင်းဖြင့် ပြဆိုပြီးလျှင်၊ အယူခံလွှာကို
 ပယ်ခဲ့လေသည်။ ဦးကံဆင့်နှင့် ညီအစ်ကိုမောင်နှစ်မ များက၊ ရေနံချောင်းမြို့၊ ယာယီ
 ဝိနိစ္ဆယဌာနနှင့် နိုင်ငံတော် ဝိနိစ္ဆယဌာန (မန္တလေး) တို့၏ စီရင်ချက်များကို ပယ်
 ဖျက်ပေးပါရန်၊ ဤရုံးတော်သို့လာရောက် ကြခြင်းဖြစ်သည်။ လျှောက်ထားသူများက
 အဓိက အားဖြင့် ပြဆိုသော အချက်များမှာ—

- (၁) စုဒ္ဓိတက ဦးဇာဂရက မိမိအား အဆိုပါ ကိုင်မြေကို လှူဒါန်းခြင်းနှင့်
 စပ်လျဉ်း၍ မှတ်ပုံတင် အက်ဥပဒေအရ မှတ်ပုံတင်ရုံးတွင် ရေစာကြွေ
 မှတ်ပုံတင် ပြုလုပ်ထားသည့် အလှူစာချုပ် စာတမ်းကို၎င်း၊ ဝိနိစ္ဆယ
 ဌာန အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၁ အရ သက်ဆိုင်ရာ ဝိနိစ္ဆယဌာနတွင် မှတ်ပုံ
 တင်ထားသည့် စာချုပ် စာတမ်းကို၎င်း လုံးဝ မတင်ပြနိုင်ခဲ့ခြင်း၊ အမှန်
 မှာ ဦးဇာဂရက ၎င်းအား စာချုပ်စာတမ်း လုံးဝမရှိဘဲ လှူဒါန်းခြင်း
 သာဖြစ်သည်ဟု ပြဆိုခဲ့ခြင်းတို့ကြောင့် ဝိနိစ္ဆယဌာနများတွင် ပုဒ်မ ၃၀
 အရ၊ စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာမရှိသဖြင့် ထိုဌာနများမှ ချမှတ်သော စီရင်
 ချက်များသည် အရာမရောက်ဘဲ မူလကပင် ပျက်ပြယ်လျက် ရှိသည်ဟု
 ယူဆသင့်ခြင်း။
- (၂) ရေနံချောင်းမြို့နယ်၊ ယာယီဝိနိစ္ဆယဌာနက စီရင်ချက် ချမှတ်သည်ကို
 ယခုလျှောက်ထားသူများက လုံးဝမသိရှိခဲ့ရဘဲ၊ ဇာဂရပြုလုပ်မှုသာ
 လျှင်၊ ပဌမဆုံး စတင် သိရှိရသည်တကြောင်း၊ မိမိတို့မှာ မမာမကျန်း
 ရှိနေသည်တကြောင်းတို့ကြောင့်ကာလစည်းကမ်းသတ်ဥပဒေနှင့်အကျိုး
 မဝင်စေသင့်ခြင်းမည်သို့ပင်ဖြစ်စေ စီရင်ချက်များသည် ဥပဒေအာဏာ

၁၉၅၈ ခု၊
 ဦးကံဆင့် ပါ၊
 နှင့်
 ဦးဇာဂရ ပါ။

၁၉၅၉
ဦးကံဆင့် ပါ ၆
နှင့်
ဦးဇာဂရ ပါ ၇။

တည်သော စီရင်ချက်များ မဟုတ်သဖြင့် ကာလစည်းကမ်းသတ်နှင့်
သက်ဆိုင်ရန်အကြောင်းမရှိခြင်း။

(၃) ဝိနိစ္ဆယဌာန အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၇ အရ၊ နိုင်ငံတော် ဝိနိစ္ဆယဌာန
(မန္တလေးမြို့) တာဝန်ခံ ဆရာတော်သည် အဆိုပါ ရုံးသို့ တင်သွင်းသည့်
အယူခံကို ပယ်ချနိုင်ခွင့် အာဏာ လုံးဝမရှိဘဲ ပယ်ချလိုက်ခြင်းဖြင့်၊ မိမိ၌
မရှိသည့် အာဏာကို သုံးစွဲရာ ရောက်ခဲ့ခြင်း။

စုဒ္ဓိတက ဦးဇာဂရ က မိမိအား အမွေဆိုင်များက ရေစစ္စတြီရုံးတွင်မှတ်ပုံတင်သည့်
အလှူ စာချုပ် စာတမ်းဖြင့်၎င်း၊ ဝိနိစ္ဆယဌာန အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၁ အရ၊ ရေနံ
ချောင်းမြို့နယ် ဝိနိစ္ဆယဌာနတွင် မှတ်ပုံတင်သည့်၊ စာချုပ် စာတမ်းဖြင့်၎င်း လှူဒါန်း
ခဲ့သည်ဟု ပြောဆိုခြင်းအလျဉ်းမရှိသည့် အပြင် စာချုပ် စာတမ်းကိုလည်း တင်ပြနိုင်ခဲ့
ခြင်းမရှိချေ။ မရွေးမပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်းကို လှူဒါန်းသည်ဟု ဆိုရာ၌ မှတ်ပုံတင်
အက်ဥပဒေအရ ရေစစ္စတြီရုံးတွင် မှတ်ပုံတင်သည့် စာချုပ် စာတမ်းသော်၎င်း ဝိနိစ္ဆယ
ဌာန အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၁ အရ သက်ဆိုင်ရာ ဝိနိစ္ဆယဌာနတွင် မှတ်ပုံတင်သည့် စာချုပ်
စာတမ်းသော်၎င်း မရှိလျှင်၊ ထိုသို့ လှူဒါန်းခြင်းသည် အရာမရောက်သည့်ပြင် ဝိနိစ္ဆယ
ဌာန အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၁ အရ ဝိနိစ္ဆယဌာနများက လက်ခံ စစ်ဆေး ကြားနာစီရင်
ပိုင်ခွင့် ရှိသည့် အာဏာနယ်နိမိတ်အတွင်း ကျရောက်သည့် အမှုမျိုး မဟုတ်ကြောင်းကို
ဤရုံးတော်က (၁) ဒေါ်အံ ပါ ၆ နှင့် ပြည်မြို့ မြို့နယ်ဝိနိစ္ဆယဌာန ပါ ၄ တို့ပြင်၊
(၂) ဦးသုန္ဒရ ပါ ၂ နှင့် နိုင်ငံတော် ဝိနိစ္ဆယဌာန မန္တလေးမြို့ ပါ ၂ တို့တွင် ဆုံးဖြတ်
ခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။

ကာလစည်းကမ်းသတ် အက်ဥပဒေအရ သတ်မှတ်ထားသည့် ကာလအပိုင်း အခြား
ကျော်လွန်ပြီးသည့် အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ မှတ်ပုံတင် အက်ဥပဒေပါ ပြဌာန်းချက်
တခုကြောင့်ဖြစ်စေ တရားမရုံးများ၌ တရားစွဲဆိုခြင်း မပြုနိုင်သည့် ဝိနည်းဓမ္မခန့်
အဓိကရုဏ်းမှုများကို ဝိနိစ္ဆယဌာနများ၏ စီရင်ပိုင်ခွင့် နယ်နိမိတ်အတွင်းမှ ထုတ်ပယ်
ထားခြင်း၏ အကြောင်းရင်းကို သိရှိနိုင်ရန်မှာ ခဲယဉ်းမည်မဟုတ်ဟု ယူဆရပေမည်။
ဝိနိစ္ဆယဌာန အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၅ တွင် ဝိနိစ္ဆယဌာနများက လိုက်နာကိစ္စကားရမည်
မှာ ဝိနည်းတော်သာလျှင် ဖြစ်သည်။ ကျင့်သုံးရမည့် ကျင့်ထုံးဥပဒေမှာ ဝိနိစ္ဆယဌာန
အက်ဥပဒေနှင့် ထိုအက်ဥပဒေအရ ပြုထားသည့် နည်းဥပဒေများဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်
ကာလစည်းကမ်းသတ် အက်ဥပဒေနှင့် မှတ်ပုံတင် အက်ဥပဒေဆိုင်ရာ ဥပဒေရပ်များကို
ဝိနိစ္ဆယဌာနများ၏စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာ နယ်နိမိတ်မှ ထုတ်ပယ်ထားခြင်းဖြစ်ဟန်ရှိ၏။

(၁) ၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ တရားမအသေးအဖွဲ့ လျှောက်လွှာအမှတ် ၆၁။

(၂) ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ တရားမအသေးအဖွဲ့ လျှောက်လွှာအမှတ် ၃ ကြည့်ပါ။

ထို့ကြောင့် ဝိနိစ္ဆယဌာန အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၀ နှင့် ၃၁ ကို ထောက်ထား၍ ယခုတည်ဆဲ ဥပဒေအရမှာ မှတ်ပုံတင် အက်ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် တခုခုကြောင့် တရားမရုံးများ တွင် တရားစွဲဆိုခြင်း လက်ခံခြင်း မပြုနိုင်သည့် လှူဒါန်းပြောင်းလဲပေးကမ်းမှု မျိုးကို ဝိနိစ္ဆယဌာနများက (ဝိနည်းတော်အရ မည်သို့ပင် ယူဆနိုင်စေကာမူ) အတည်ပြုခြင်း၊ လက်ခံခြင်း မပြုနိုင်ချေ။ ဝိနိစ္ဆယဌာန အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၀ နှင့် ၃၁ တို့ကိုပြုပြင် ပြောင်းလဲခြင်း မပြုသေးသမျှ ကာလပတ်လုံး၊ ဤအတိုင်းပင် ဤရုံးတော်က လိုက်နာ ဆုံးဖြတ်ရမည်ဖြစ်သည်။

နိုင်ငံတော် ဝိနိစ္ဆယဌာနသို့ လျှောက်ထားသူများက အယူခံဝင်ခြင်းမှာ ကာလ စည်းကမ်းသတ်ကျော်လွန်နေသည့် ကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဦးကံဆင့်တို့က မိမိတို့သည် မြို့နယ် ယာယီဝိနိစ္ဆယဌာနကစီရင်ချက်ချမှတ်သည်ကို မသိရကြောင်း၊ ဇာရီပြုလုပ်မှသာ သိရကြောင်း ကျမ်းကျိန်ချက် ပြုလုပ်၍ ဤရုံးတော်တွင် အခိုင်အမာ ပြောဆိုကြ သည်။ မူလကပင် ၎င်းကိစ္စမြေနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ရာဇဝတ်မှု ပြုလုပ်ခြင်း၊ ယာယီမြို့နယ် ဝိနိစ္ဆယဌာနတွင် ခုခံခဲ့ခြင်းစသည်တို့ကို ထောက်ထားလျှင် တနစ်ခန့်မျှ မိမိတို့အား အရှုံးပေးထားသည့် ထိုစီရင်ချက်ကို သိလျက်နှင့် အရေးမယူဘဲ လျစ်လျူရှု၍ နေခဲ့ သည်ဟု ယူဆရန် ခဲယဉ်းသည်။ ထို့ကြောင့် ဇာရီပြုလုပ်၍ မိမိတို့အား နှင်ထုတ်ရန် မြို့နယ်တရားမ တရားရုံးက ဆင့်စာရသည့်အခါမှသာလျှင် မိမိတို့အားအရှုံး ပေးလျက် စီရင်ချက် ချထားသည်ကို သိရပါသည်ဟု ဆိုခြင်းမှာ ယုံကြည်တယ်ရာ ရှိသည်။ ထို့ပြင် ဦးကံဆင့်တို့အား ဝိနိစ္ဆယဌာနက စစ်ဆေးသောအခါတွင် အခင်း ဖြစ် ကိုင်းမြေနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ရာဇဝတ် ရုံးတွင် စစ်ဆေးဆဲ ရာဇဝတ်မှု ရှိနေသောကြောင့် ဝိနိစ္ဆယဌာနက တစုံတရာ အရေးယူဆုံးဖြတ် စီရင်ခြင်းမပြုသေးကြောင်းဖြင့် ၎င်းတို့က ကန့်ကွက်လျှောက်ထားသောကြောင့် ဝိနိစ္ဆယဌာနက ဆက်လက် အရေးယူသောအခါ မိမိတို့အား အကြောင်းကြားလိမ့်ဦးမည်ဟု ယုံကြည်လျက်ရှိခဲ့ကြောင်းဖြင့်၊ ဦးကံဆင့် တို့က ဤရုံးတော်တွင် ကျမ်းကျိန် ချက်တင်သွင်း ဖော်ပြထားသေးသည်။ မည်သို့ပင် ဖြစ်စေ ဤရုံးတော်သို့ ယခု လျှောက်ထားခြင်းမှာ အခြေခံ ဥပဒေပုဒ်မ ၂၅ အရ အမှု ခေါ် စာချွန်တော် အမိန့်အတိုက် လျှောက်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာ မရှိဘဲ ချမှတ်ထားသည့် စီရင်ချက် အမိန့်များသည် မူလကပင် အရာရောက်ခြင်း၊ အာဏာတည်ခြင်းမရှိသောကြောင့် ထိုစီရင်ချက်အမိန့်စသည်များသည် အချည်းနှီးသာ ဖြစ်သည်ဟု ယူဆရပေမည်။ ထိုကဲ့သို့သော အမိန့်များကို အကျိုးထိခိုက်ခြင်း ခံရသူ များက ကြေနပ်၍ ငြိမ်ခံနေခဲ့ခြင်း မရှိလျှင်သော်၎င်း၊ အရေးယူ ဆောင်ရွက်ရန် အလွန် အမင်း ပေါ့လျော့ ပျက်ကွက်ခြင်း မရှိလျှင်သော်၎င်း ဤရုံးတော်က ဝင်ရောက်စွက် ဘက်၍ ပယ်ဖျက်ရမည် ဖြစ်သည်။

ဥပဒေ
ဦးကံဆင့် ပါ ၆
နှင့်
ဦးဇာရီ ပါ ၇။

၁၉၅၉ ယခုအခါတွင် လျှောက်ထားသူများသည် အယူခံ ဝင်ရန် အလွန်အမင်း ပေါ့လျော့
ဦးဆံ့ ၁၊ ၆ ပျက်ကွက်ခြင်း ရှိသည်ဟူ၍၎င်း။ သဘောတူ၍ ငြိမ်ခံနေခဲ့ခြင်း ရှိသည်ဟူ၍၎င်းဟူဆ
နှင့် နိုင်ရန် အကြောင်းမရှိသဖြင့် ကာလစည်းကမ်းသတ် ကျော်လွန်စေကာမူ ဤရုံးတော်က
ဦးစာဂရ ၁၊ ၇။ အရေးယူ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်သည်။

လျှောက်ထားသူများက နိုင်ငံတော် ဝိနိစ္ဆယဌာန (မန္တလေးမြို့) သို့ ၁၉၅၇ ခု၊ စက်တင်ဘာလ ၁၃ ရက် နေ့တွင် တင်သွင်းသည့်အယူခံတွင် ၁၉၅၇ ခု၊ စက်တင်ဘာလ ၁၅ ရက်နေ့၌ တာဝန်ခံဆရာတော်က အမိန့်ချမှတ်၍ ထိုအယူခံကို ပယ်လိုက်ခြင်းမှာ ဝိနိစ္ဆယဌာန အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၇ အရ၊ တာဝန်ခံ ဆရာတော်အား ပေးအပ်ထားသော တာဝန်ဝတ္တရားနှင့် ဆန့်ကျင်ပါသည်ဟု လျှောက်ထား သူများက၊ ဤရုံးတော်တွင် ပြောဆိုကြသည်။ တာဝန်ခံ ဆရာတော်မှာ ပုဒ်မ ၇ (၂) အရ၊ “အဓိကရုဏ်းမှုများကြားနာစစ်ဆေး စီရင် ဆုံးဖြတ်သော ဝိနည်းဓိုရ် ဆရာတော်များ မဖြစ်စေရ” ဟု အတိ အလင်း ပြဋ္ဌာန်းထားသောကြောင့် တကြောင်း၊ ပုဒ်မခွဲ (၃) တွင် အသေးစိတ် ဖော်ပြထားသော တာဝန်ခံ ဆရာတော်များ၏ တာဝန်ဝတ္တရားများတွင် ဤကဲ့သို့ အယူခံလွှာကို ပယ်ချနိုင်သော အာဏာ မပါရှိသောကြောင့် တကြောင်း၊ ဤကဲ့သို့ အယူခံလွှာ တခုခုကို အပြီးအပြတ် ပယ်ချနိုင်သော အာဏာမရှိဟု ယူဆရမည်ဖြစ်သည်။ အယူခံလွှာ တခုခုကို ပယ်လိုက်ခြင်းသည် အယူခံမှုကို အရှုံးပေးလိုက်သည့် သဘောသို့ သက်ရောက်သည်။ ထိုကဲ့သို့ ပြုလုပ်ရန် အာဏာမှာ ဝိနည်းဓိုရ် ဆရာတော်များကသာလျှင် ကြားနာပြီးမှ အသုံးပြုရမည့် စီရင်ဆုံးဖြတ်နိုင်သော အာဏာဖြစ်သည်။ တာဝန်ခံဆရာတော်များကဆောင်ရွက်နိုင်သောကိစ္စမျိုးမဟုတ်ချေ။

အထက်ပါ အကြောင်းများကြောင့်၊ ရေနံချောင်းမြို့ ယာယီ ဝိနိစ္ဆယဌာနက ၁၃၁၉ ခုနှစ်၊ ဝါခေါင်လဆန်း ၁၅ ရက် (၁၉၅၇ ခု၊ ဩဂုတ်လ ၁၀ ရက်) နေ့တွင်ချမှတ်သည့် ဝိနိစ္ဆယအမိန့်ကိုဌ်း၊ နိုင်ငံတော် ဝိနိစ္ဆယဌာန (မန္တလေးမြို့) တာဝန်ခံဆရာတော်က ၁၃၂၀ ခုနှစ်၊ တော်သလင်းလဆန်း ၃ ရက် (၁၉၅၇ ခု၊ စက်တင်ဘာလ ၁၅ ရက်) နေ့တွင် ချမှတ်သည့်အမိန့်ကိုဌ်း ပယ်ဖျက်လိုက်သည်။

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

ဦးကျော်သိန်း ပါ ၂ (အယူခံ တရားလိုများ)

နှင့်

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရ (အယူခံတရားခံ)*

† ၁၉၅၀

မတ်လ ၃၁
ရက်။

အဂတိ လိုက်စားမှု တားမြစ်ရေး အက်ဥပဒေ တည်မြဲခြင်း၊ ကျယ်ဝန်းခြင်း၊ ရှင်းလင်းချက် ကျယ်ဝန်းခြင်း၊ “ပြုမှု” နှင့် “ပျက်ကွက်မှု” တို့နှင့် သက်ဆိုင်သော ပစ္စည်း၊ ပြည်သူပိုင်ပစ္စည်း၊ နိုင်ငံပိုင်ပစ္စည်း၊ မခွဲခြားနိုင်ခြင်း၊ ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်သူ၊ အုပ်ထိန်းသူ (Custodian) အာဏာနှင့် ပစ္စည်း ခြားနားခြင်း “ယုံမှတ်အပ်နှံ” ဆိုသည့်စကား “ဖောက်လွှဲ ဖောက်ပြန်မှု” ဆိုသည့်စကား၊ “ပြည်သူ့ဝန်ထမ်း” ဆိုသည့်စကား၊ ပုဒ်မ ၂၊ ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၂၁၊ အခဏ်း ၉၊ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းနှင့် ပတ်သက်သော အမှု ၂ မျိုး။

အဂတိ လိုက်စားမှုတားမြစ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃ အရ၊ ရုံးတော်က ယူဆနိုင်ခွင့်၊ ပုဒ်မ ၄ (၁) အရ၊ “အကျင့် ဖောက်ပြန်မှု” ပြုသင့်သည့် အမှု၊ မပြုသင့်သည့် အမှုဟု ညွှန်ကြားထားခြင်းမရှိ၊ ရုံးတော်များက ချိန်ဆ ဆုံးဖြတ်ရန်ကိစ္စ။

သတ္တုနှင့် သက်ဆိုင်သော အခွင့် အရေးပေးခြင်း (M.C.R.) နည်းဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၄ (၁၁) မည်သည့်အမှုမျိုးနှင့်သာ သက်ဆိုင်ခြင်း၊ ပုဒ်မ ၁၆ နှင့် ပုဒ်မ ၁၁၃၊ မည်သူ့ ကိုသာ (P.L.) ပေးနိုင်ခြင်း၊ မည်သည့်အခါ (P.L.) ပေးခြင်းဖြင့် ဖောက်လွှဲ ဖောက်ပြန်မှုဖြစ်ခြင်း၊ တရားရုံးများ၏တာဝန်၊ ပူးပေါင်းကြံစည်ခြင်း အောင်မြင်သည့်နှင့် တပြိုင်နက် ပြစ်မှုကြီး ကျူးလွန်ရာ ရောက်ခြင်း၊ ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၁၂၀ ကို မသုံးထိုက်၊ သို့သော် ကိုးကားရုံဖြင့် မှားယွင်းခြင်းမဟုတ်၊ ရာဇဝတ်မကင်း ကြံစည်မှု၊ တရားလိုဘက်က တာဝန် ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၁၀၇ (၂)။

အခြေခံ ဥပဒေပုဒ်မ ၆၃ (၂)၊ တားမြစ်ချက်၊ ဝန်ကြီးများ ဆုံးဖြတ်ချက်၊ တရားရုံးတော်က ချမှတ်သော စီရင်ချက်များနှင့် ခြားနားပုံ။

သက်သေခံ ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၂၃၊ ၁၂၄ လျှို့ဝှက်သော စာရွက် စာတမ်းများကို၊ မည်သည့်အခါ ရုံးတော်များက၊ ဘတ်ဂျစ်စစ်ဆေးခြင်းမပြုပိုင်။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ အဂတိ လိုက်စားမှု တားမြစ်ရေးအက်ဥပဒေသည် အခြေခံ ဥပဒေကို တစုံတရာမျှမထိခိုက် မဆန့်ကျင်သောကြောင့် တည်မြဲရ ပေမည်၊ သို့သော် ၎င်းအက်ဥပဒေမှာ ကျယ်ဝန်းပေသည်။

* ၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်အယူခံမှု အမှတ် ၁။

† နိုင်ငံတော်တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း၊ နိုင်ငံတော်တရားဝန်ကြီး ဦးအောင်သာကျော်နှင့် တရားလွှတ်တော် တရားဝန်ကြီး ဦးဘညွန့်တို့ ရှေ့မှောက်တွင် တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း အမိန့်ချမှတ်သည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဤစီရင်ချက်ကို သက်ဆိုင်ရာ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံးတမ်း တည်သွင်း ဖော်ပြခြင်း ဝင်္ဂ္ဂဓိမိခံသဖြင့် ယခုမှ တည်သွင်းဖော်ပြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

၁၉၅၈
ဦးကျော်သိန်း
ပါ ၂
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
တော်အစိုးရ။

၎င်းအက်ဥပဒေတွင် ၁၉၅၁ ခုနှစ်တွင် အက်ဥပဒေအမှတ် ၁၆ အရ၊ ထည့်သွင်းထားသော ရှင်းလင်းချက်တွင် ဖော်ပြထားသည့် အကြောင်းအရာများမှာ၊ အလွန်ကျယ်ဝန်းသည်။

ထိုရှင်းလင်းချက်သည်၊ အကတိလိုက်စားမှု တားမြစ်ရေးအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄ (၁) (က) (ခ) နှင့် (ဂ) တွင် ထည့်သွင်းဘတ်ရန်မလို၊ ဘတ်ချ်လည်း မဖြစ်နိုင်၊ ရှင်းလင်းချက်ကို မထည့်သွင်းဘဲနှင့်ပင် ရှင်းလင်းပြီးသား ဖြစ်နေသည်။ ရှင်းလင်းချက်တွင် ဖော်ပြထားသော ပြုမှုနှင့် ပျက်ကွက်မှုတို့မှာ ပုဒ်မ ၄ (၁) (ဃ) နောက်ဆုံးပိုင်းဖြစ်သော ယုံမှတ်အပ်နှံထားသည့် ပြည်သူပိုင် ပစ္စည်းနှင့် သာသနာဆိုင်ရာ ပေမည်။

နိုင်ငံတော် အချုပ်အခြာအာဏာသည် နိုင်ငံသားတို့အပေါ်တွင် တည်ရှိသည့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်၌ “ပြည်သူပိုင်ပစ္စည်း” နှင့် “နိုင်ငံပိုင်ပစ္စည်း” ဟု ခွဲခြားသို့ရန်မဖြစ်နိုင်၊ နိုင်ငံတော်ကို အုပ်ချုပ်ရာ၌ ပြည်သူပိုင်ပစ္စည်းများကို နိုင်ငံတော်အစိုးရက၊ ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက် ရသည်။ သတ္တုတွင်းဝန်ကြီးမှာ သတ္တုတွင်းများ၏ အုပ်ထိန်းသူ (Custodian) ဟု ယူဆရ ပေမည်။

ပစ္စည်းတစ်ခုကို ပေးနိုင်ခြင်း၊ ဝေခွဲနိုင်ခြင်း၊ ငါးရမ်းနိုင်ခြင်းအာဏာ (Power of Appointment) နှင့် “ပစ္စည်း” (Property) မှာ ခြားနားသည်။ [*Ex parte Gilchrist, In Re Armstrong*, (1866) L.R. Q. B.D 521] စီရင်ထုံးကို လက်ခံသည်။

မြန်မာပြည် အကတိ လိုက်စားမှုတားမြစ်ရေးအက်ဥပဒေတွင်ထည့်သွင်းထားသော ယုံမှတ်အပ် နှံသည်ဆိုသည့် စကားရပ်မှာ၊ ဥပဒေစကားရပ်သက်သက်မဟုတ် [*Lakeside v. Simmonds*, 1927 A.C. 487 ; *N. N. Burjorjee v. K.E., A.I.R. (1935) Ran. 453*] တို့ကိုရည်ညွှန်း သည်။

ဖောက်လွှဲ ဖောက်ပြန်မှု ဆိုသည်မှာ၊ ယုံမှတ်အပ်နှံထားသော ပစ္စည်းနှင့်သာ သက်ဆိုင်သည်၊ အခြားအကျင့် ဖောက်ပြန်မှုများမှာ ရာဇသတ်ကြီးတွင် ပါပြီး အမှုများသာဖြစ်၍ အမှုသစ်မဟုတ်၊ အကတိ လိုက်စားမှု တားမြစ်ရေး ဥပဒေမရှိလျှင်လည်း၊ ရာဇသတ်အတိုင်း စွဲဆိုနိုင်သည်။

“ပြည်သူ့ဝန်ထမ်း” ဆိုသည်စကားရပ်ကို၊ ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၂၁ ၌ အတော်ပင် အစုံအလင် ရှင်းလင်း ဖော်ပြထားသည်။ သို့သော် လွတ်လပ်သော မြန်မာပြည်၏ပါလီမန်က ပိုမိုသေချာအောင်၊ အစိုးရအဖွဲ့ဝင်ဖြစ်သော ဝန်ကြီးများကိုလည်း ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းဟု ထည့်သွင်း သတ်မှတ်ခဲ့လေသည်။

အကတိ လိုက်စားမှု တားမြစ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂ အရ၊ ပြည်နယ်အစိုးရ အဖွဲ့ဝင်များကိုလည်း ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းဟု သတ်မှတ်ခဲ့သည်။

ရာဇသတ်ကြီးအခန်း ၉ တွင် ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းများနှင့် ပတ်သက်၍ အမှု ၂ မျိုးကိုသာ ထည့် သွင်းခဲ့သည်။ ပုဒ်မ ၁၆၁ မှ ၁၆၉ အထိမှာ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းများကသာ ကျူးလွန်နိုင်သော အမှုမျိုး များဖြစ်ပြီး၊ ပုဒ်မ ၁၇၀ နှင့် ၁၇၁ တို့မှာ သာမညလူက ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းယောင်ဆောင်သော ပြစ်မှု များဖြစ်သည်။ အကတိ လိုက်စားမှု တားမြစ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃ အရ၊ ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၁၆၁ မှ ၁၆၅ အထိ တခုခုသော ပုဒ်မနှင့် တရားစွဲဆိုလျှင်၊ အသီးတန် ပစ္စည်း လက်ဆောင်ရရှိခဲ့ပါက၊ သို့မဟုတ် တောင်းဆိုခဲ့ပါက၊ လာဘ်လာဘကို လက်ခံသည်၊ တောင်းဆိုသည်ဟု ရုံးတော်က ယူဆ နိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ပုဒ်မ ၄ (၁) အရ “အကျင့်ဖောက်ပြန်မှု” ဟူသော ရာဇဝတ်မှုအသစ်တခုကိုလည်း ထပ်ဆင့် ဖန်တီးပေးပြန်သည်။

၁၉၅၁ ခုနှစ်တွင် အက်ဥပဒေ ၁၆ အရ၊ ရှင်းလင်းချက်တွင် “ဖေါက်ပြန်မှု”၊ သို့တည်းမဟုတ် “ဖေါက်လွှဲ ဖေါက်ပြန်မှု” ဆိုသော စကားကို ဖော်ပြထားသော်လည်း၊ ဖေါက်ပြန်တိုင်း အကတိ လိုက်စားမှု တားမြစ်ရေး အက်ဥပဒေအရ၊ အကျင့်ဖေါက်ပြန်မှု မဖြစ်နိုင်။

အက်ဥပဒေတွင် အဘယ်ပြုမှုချက်ကို ပြုသင့်သည်၊ အဘယ်ပြုမှုချက်ကို မပြုသင့်ဟု ဆုံးဖြတ်ပုံ ဆုံးဖြတ်နည်း တစုံတရာ ညွှန်ကြားထားခြင်းမရှိသည်မှာ မှန်သည်။ သို့အတွက် ဤအမှုမျိုးကို စစ် ဆေးရာ၌၊ တရားရုံးတော်များက၊ သူတဦးတယောက်သည် တခုခုသောပြုမှုချက်ကို ပြုကျင့်ခဲ့ရာ၊ ထိုအချိန်အခါ၌၊ ပတ်ဝန်းကျင် အခြေ အနေကို ထောက်ထားပြီး၊ ယင်းကဲ့သို့သော အခြေ အနေ၌ သတိတရား ရှေ့သွားပြုကာ၊ ယုတ္တိတန်ခွာ ဆင်ခြင်စဉ်းစားတတ်သူတဦးသည် စိတ်ကောင်း စေတနာ ကောင်းနှင့် မည်ကဲ့သို့ ပြုမူမည်ကို ချိန်ဆပြီး၊ ဆုံးဖြတ်ရပေမည်။

သတ္တုနှင့် သက်ဆိုင်သောအခွင့်အရေးပေးခြင်း (M.C.R.) နည်းဥပဒေပုဒ်မ ၃၄ (၁၁) မှာ သတ္တုလုပ်ငန်းလုပ်ရန် ခွင့်ပြုချက်ရသူများနှင့် အစိုးရအငြင်းပွားမှုမှာသာ သက်ဆိုင်သည့် ပုဒ်မ ဖြစ်သည်။

၎င်းနည်းဥပဒေပုဒ်မ ၁၆ အရ (C.A.) မရှိလျှင် (P.L.) မပေးနိုင်ပေ။ ပုဒ်မ ၁၁၃ ကလည်း ထိုကဲ့သို့ပင် ထပ်မံ ဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့မြင်ရသည်။

သို့အတွက် ဦးကျော်မြင့်က (C.L.) မရှိသော အဖတ်ကို (P.L.) ပေးရာ၌၊နည်းဥပဒေကို ကျော်ပြီး ပေးခဲ့ခြင်းသည် မျက်မြင်အားဖြင့် ဖေါက်လွှဲ ဖေါက်ပြန် ပြုခြင်းဖြစ်သည်ဟု ယူဆရမည်။

မြေနှင့် အခွန်တော် အက်ဥပဒေနှင့် နည်းဥပဒေ နှစ်ရပ်စလုံးတို့တွင် ပါရှိသော အချက်အလက် များကို သုံးသပ်၍ တခုနှင့် တခု ဆန့်ကျင်နေပါမှု၊ ပြေပြစ်အောင် ဥပဒေ ကောက်ယူနိုင်ရန် တရား ရုံးများတွင် တာဝန်ရှိသည်။

ပူးပေါင်း ကြံစည်ခြင်းအားဖြင့်၊ နောက်ဆုံးတွင် မရထိုက်သော (P.L.) ကို ရရှိ၍ အကြံ အစည်အောင်မြင်ခဲ့သည်။ သို့အကြံအစည်အောင်မြင်ထမြောက်သည်နှင့် တပြိုင်နက်၊ ကြံစည်ရုံမက၊ ပြစ်မှုကြီးကိုပင်၊ ကျူးလွန်ရာ ရောက်သည်ဟု ယူဆရမည်ဖြစ်၍၊ ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၁၂၀ (၁) ကို မသုံးထိုက်။ [Mallimogala Venkatramiah, A.I.R. (1938) Madras 130] သုံးသပ် ဝေဖန်သည်။

ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၁၂၀ (၁) ကို ကိုးကားရုံမျှနှင့် မှားယွင်းသည်ဟု မဆိုလို၊ သို့သော် ထိုပုဒ်မ ကို အားထားလျှင် ရာဇဝတ်မကင်း ကြံစည်သည်ဆိုရာ၌၊ တကယ်ပင် နှစ်ဦးသဘောတူ လုပ်ကိုင် ကြသည်ဆိုသော အချက်ကို သက်သေအထောက်အထားနှင့် တရားလိုဘက်က ပြရန်တာဝန်ရှိသည်။

ရာဇဝတ်မကင်း ကြံစည်မှုဆိုသည်မှာ၊ ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၁၀၇ (၂) အရ၊ အားပေး ကူညီမှု တမျိုးပင် ဖြစ်သည်။

အခြေခံ ဥပဒေပုဒ်မ ၆၃ (၂) တွင် ပါရှိသော တားမြစ်ချက်မှာ၊ သမ္မတ ကိုယ်တိုင် မိမိ၏ သဘော အတိုင်း ဆုံးဖြတ်ရမည်ဖြစ်သော အချက် အလက်များနှင့်သာ သက်ဆိုင်မည်။

ဝန်ကြီးများမှာ ဆုံးဖြတ်ချက် ပေးရမည်၊ သို့သော် ၎င်းတို့ ရေးသား ဆုံးဖြတ်ချမှတ်သော အမိန့် များကို တရားရုံးတော်က ချမှတ်သော စီရင်ချက်များနှင့်ကား၊ မနှိုင်းယှဉ်ထိုက်။ တရားရုံး စီရင်ချက် များမှာ ကဲ့သို့ အကျိုးအကားနှင့် စုံစုံလင်လင် ရေးသားရန်မလို။

၁၉၅၁ ဦးကျော်မြင့်
ပါ ၂ နှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ တော်အစိုးရ။

၁၉၅၇
ဦးကျော်သိန်း
ပါ
နှစ်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
တော်အစိုးရ။

ရှေးက ဝန်ကြီးတဦး ချမှတ်သည့် အမိန့်ကို၊ မပယ်နိုင်ဟု ဆိုခြင်းမှာလည်း၊ လက်ခံရန်မသင့်၊ တရားရုံးများမှာကဲ့သို့ ရှေးက ဆုံးဖြတ်ချမှတ်ခဲ့သော စီရင်ထုံးကို အမြဲတစေ လိုက်နာရသောမူကို၊ ဝန်ကြီး လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာ၌ လိုက်နာ နိုင်မည်မဟုတ်ပေ၊ အခြေ အနေပြောင်းလဲပါက၊ ဝန်ကြီးတဦးသည် ကိုယ်တိုင်ပင် ချမှတ်သော အမိန့်ကို ပယ်ဖျက်နိုင်ရမည်။ သို့ပင်ဖြစ်စေကာမူ၊ ပယ်ဖျက် ပြင်ဆင်ရာ၌၊ လုံလောက်သော အကြောင်းယူတ္တိလည်း ရှိရမည်၊ စိတ်တောနာကောင်းနှင့် ပြုမူခြင်းလည်း ဖြစ်ရမည်။

အတွင်းဝန်ရုံး၏ စာရွက် စာတမ်းများကို တရားရုံးများက စစ်ဆေး ကြည့်ရှုခြင်းမပြုပိုင်ဆိုသော လျှောက်လဲချက်ကို လက်မခံနိုင်။ သက်သေခံ အက်ဥပဒေ (Evidence Act) ပုဒ်မ ၁၂၃၊ ၁၂၄ အရ၊ နိုင်ငံတော်နှင့် သက်ဆိုင်သော လျှို့ဝှက်ထားရမည့် စာရွက် စာတမ်းများ၊ သို့မဟုတ် စာရွက် စာတမ်းများကို တင်သွင်းလျှင် ပြည်သူတို့၏ အကျိုးကို ထိခိုက်လိမ့်မည်ဟု ဌာနအကြီးအကဲလုပ်သူ က ပြောပြီး၊ မပြတ် နေနိုင်ရန် အခွင့်အရေးကို တောင်းဆိုသော၊ တရားရုံးများက ဘတ်ဂျစ်ဆေး ခြင်း မပြုပိုင်။

အယူခံတရားလိုများအတွက်။ ။ဒေါက်တာ မောင်၊ ဦးကျော်မြင့်၊ ဦးကျော်ခင် နှင့်မွန်စံလှိုင်တို့ လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

အယူခံတရားခံအတွက်။ ။နိုင်ငံတော် ရွှေနေချုပ်ကြီး ဒေါက်တာ ဘဟန်နှင့် ဦးရန် အောင်တို့ လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

ဦးမြင့်သိန်း။ ။မြန်မာပြည် လွတ်လပ်ရေး ရခါနီး အချိန်တွင်၊ အဘိုးတန် သတ္တု များ အလွန်ပေါများသည့် နတ်မြင်းဒေသ၌၊ သတ္တုများ တူးဖော်နိုင်ရန် လျှောက်လွှာ များ တင်သွင်းခဲ့ကြသည်။ ဤအမှုနှင့် ပတ်သက်၍ လျှောက်သူ သုံးဦး၏ နာမည်ကိုသာ ဖော်ပြရန် လိုအပ်ပေသည်။ ၎င်းတို့မှာ (၁) ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဧပြီလနှင့် မေလအတွင်း သတ္တု ရှာဖွေရန် လိုင်စင် (P.L.) လျှောက်သူအဖတ်။ (၂) ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၄ ရက်နေ့တွင် အလားတူ လိုင်စင် လျှောက်သူ၊ အောင်ဂစ်ရိမ်နှင့် (၃) ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁၅ ရက်နေ့တွင် သတ္တုတူးဖော်ရန် (M.L.) လျှောက်သူ ဦးသာဝင်းတို့ဖြစ်ကြ သည်။ ရှာဖွေရန် လိုင်စင်ဖြစ်စေ၊ တူးဖော်ရန် မြေငှါး ပတ်တာ စာချုပ် ဖြစ်စေ တခုခုကို ရရှိပါက၊ သတ္တုများကို တူးယူနိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ခြားနားခြင်းမှာ အခွန်အခပေးခြင်း၌ သာဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့ သတ္တုရှာဖွေရန်သော်၎င်း၊ သတ္တုတူးဖော် ရန်သော်၎င်း လျှောက်ထားရာ၌၊ ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီးထံမှ သတ္တုရှာဖွေမှု လျှောက်ပိုင်ခွင့်လက်မှတ် (C.A.) ကို တင်ကြိုရရှိမှသာလျှင်၊ လိုင်စင်ကိုသော်၎င်း၊ မြေငှါးစာချုပ်ကိုသော်၎င်း ရနိုင်မည်။

P.L.-Prospecting License.
M.L.-Mining Lease.
C.A.-Certificate of Approval.

ဤကဲ့သို့သော လျှောက်လွှာများမှာ၊ ခရိုင်ဝန်ဖြစ်သော ကော်လိတ်တော် အရာရှိတိုင်းမင်းကြီး၊ ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီးတို့မှ အဆင့်ဆင့်၊ သတ္တုတွင်းဌာနဝန်ကြီးထံသို့ လျှောက်ထားရမည်။ နတ်မြင်း သတ္တုတွင်းအတွက်၊ ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီးက အဖတ်ကို ပေးပါရန် ထောက်ခံ၍၊ သတ္တုတွင်းဌာနအတွင်းဝန်ဖြစ်သူ ယခုအယူခံသူ ဦးကျော်သိန်းထံသို့၊ လျှောက်လွှာများ တင်ပို့ခဲ့သည်။ ထိုအချိန်အခါ၌၊ မြန်မာပြည် လွတ်လပ်ရေးရပြီးဖြစ်၍ သတ္တုတွင်းဌာနဝန်ကြီးမှာ ဦးထွန်းမြင့် ဖြစ်သည်။ ဦးကျော်သိန်းကမူ၊ ဘယ်သူ့ကိုမှ မထောက်ခံဘဲ၊ လုပ်ရိုး လုပ်စဉ်အတိုင်း စုံလင်စွာ ဖော်ပြပြီး၊ ဦးထွန်းမြင့်ထံသို့ အစီရင်ခံစာ တင်ဆက်ခဲ့ရာ၊ ဦးထွန်းမြင့်က အဖတ်မှာ ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီး၏ သတ္တု ရှာဖွေမှု လျှောက်ပိုင်ခွင့် လက်မှတ် (C.A.) မရှိ၍၊ မစဉ်းစားထိုက်ဟု ဆုံးဖြတ်သည်။ အောင်ကန်ရိပ်ဆိုသူမှာလည်း၊ ၎င်းလျှောက်ထားသော မြေမှာ ဦးသာဝင်းလျှောက်သော မြေ၏ တစိတ်တဒေသသာ ဖြစ်၍၊ မစဉ်းစားထိုက်။ ဦးသာဝင်းသာလျှင် ပြည်ထောင်စု အမျိုးသားဖြစ်သည့် အားလျော်စွာ၊ သတ္တုရှာဖွေခွင့် လိုင်စင် (M.L.) ရထိုက်သူဖြစ်သောကြောင့်၊ သူ့အား လိုင်စင် ထုတ်ပေးရမည်ဟု ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ မေလ ၁၃ ရက် နေ့စွဲနှင့်အမိန့်ချမှတ်လိုက်သည်။

ဤကဲ့သို့ ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီး၏ ထောက်ခံချက်ကို လက်မခံဘဲ၊ ဦးထွန်းမြင့်က မိမိသင့်တော်သလို မိမိသဘောအရ အမိန့်ချမှတ်ရာ၌၊ အကယ် စင်စစ် ဦးထွန်းမြင့်တွင် ယင်းသို့ အမိန့်ချပိုင်ခွင့် အာဏာရှိ မရှိဟူသော ပြဿနာ ပေါ်ပေါက်သည်။ ဤကဲ့သို့ ဖော်ပြခြင်းမှာ၊ နိုင်ငံတော် ရှေ့နေချုပ်ကြီးက (M.C.R.) ခေါ် သတ္တုနှင့် သက်ဆိုင်သော အခွင့် အရေးပေးခြင်းနည်းဥပဒေများအရ၊ ချွတ်ချယ်ထားသော စည်းကမ်းချက်များရှိ၍၊ ဝန်ကြီးမှာ မိမိသဘောအတိုင်း အခွင့်အရေးပေးနိုင်ရန် လုံးဝ အာဏာမရှိဟု ဆိုသည်။ သို့သော် အယူခံသူတို့၏ ရှေ့နေကြီး ဒေါက်တာ ဦးမောင်က ဝန်ကြီးသည် မိမိသဘောအတိုင်း ပေးပိုင်ခွင့် ရှိသည်ဟု ဆိုသည်။

ဦးထွန်းမြင့် ချမှတ်သော အမိန့်ကို ဦးကျော်သိန်းက ကြေနပ်ပုံမရ။ အဖတ်ကပင် ၁၉၄၇ ခုနှစ်ကုန်ဆုံး၌၊ ၁၉၄၇ ခုနှစ်အတွက် သတ္တုရှာဖွေမှု လျှောက်ပိုင်ခွင့် (C.A.) လက်မှတ် တောင်းခဲ့ရာ ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီးက တောင်းရန်မလိုကြောင်းနှင့် စာပြန်ကြားခဲ့သည်ဖြစ်၍၊ ၁၉၄၇ ခုနှစ်အတွက် လက်မှတ်မရှိသည်နှင့် အဖတ်၏ လျှောက်လွှာကိုဝယ်ခြင်းမှာ၊ မှားယွင်းသည်ဟု ဦးကျော်သိန်းက ယူဆပုံရသည်။ သို့သော်လည်း ၎င်း၏ အတွင်းဝန်ကလေးက ဝန်ကြီး ဦးထွန်းမြင့်သည်၊ မိမိသင့်လျော်သည်ဟု ထင်ပါက မည်သည့်အမိန့်မျိုးကို မဆို ချမှတ်ပိုင်သော အာဏာရှိသည်ဟု ဖော်ပြ၍ ဘဏ္ဍာတော်

၁၉
ဦးကျော်
သိန်း
ပြည်နေ
မြန်မာ
တော်

C.A.-Certificate of Approval.

M.L.-Mining Lease.

M.C.R.-Mineral Concession Rules.

၁၉၅၈
ဦးကျော်သိန်း
ပါ ၂
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
တော်အစိုးရ။

မင်းကြီးထံသို့ ဦးသာဝင်းအား သတ္တုတူးဖော်ခွင့် ပတ္တာစာချုပ် ထုတ်ပေးရေးနှင့် ဖွဲ့စည်း အုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၁၂၁ အရ၊ နိုင်ငံတော် သမ္မတ၏ နာမည်နှင့် အမိန့်ချကြောင်း အကြောင်းကြားလိုက်သည်။

နတ်မြင်း သတ္တုတူးဖော်ကိစ္စမှာ ထိုအခြေနှင့်ပင်ရပ်စဲထိုက်သော်လည်း၊ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၂၇ ရက်နေ့၌ ထိုစဉ်အခါက မကွယ်လွန်သေးသူ ဝတ်လုံတော်ရ ဆာပေါ်ထွန်းကအဖတ်၏ ရွှေနေအဖြစ်နှင့် ဝန်ကြီး ဦးထွန်းမြင့်ကို တွေ့ဆုံပြီး လျှောက်လွှာ တစောင်တင်ဆက်သည်။ မိမိ၏ အမှုသည် အဖတ်မှာ ပဌမဦးစွာ လျှောက်သူဖြစ်၍၊ သတ္တုတူးဖော်မှုနှင့် သက်ဆိုင်သော ခွင့်ပြုချက်နည်း ဥပဒေ (M.C.R.) ပုဒ်မ ၁၁၃ အရ၊ သုသာရထိုက်ကြောင်း လျှောက်ထားရာ၊ ဦးထွန်းမြင့်က အဖတ်မှာ၊ နိုင်ငံခြား သားဖြစ်ကြောင်း။ (C.A.) လက်မှတ်မရှိကြောင်း။ ဦးသာဝင်းကို သတ္တုတူးဖော်ခွင့် ပတ္တာစာချုပ် ထုတ်ပေးရန် အမိန့်ချပြီးဖြစ်ကြောင်းများကို ပြောကြားလိုက်သည်ဟု၊ ဦးထွန်းမြင့်၏ သက်သေထွက်ချက်ရှိသည်။ ထို့နောက် ဦးထွန်းမြင့်က ဦးကျော်သိန်း ကို ခေါ်ပြီး၊ ဆာပေါ်ထွန်းအား မိမိ၏ကဲ့သို့ပြောလိုက်သည်ဟု ထုတ်ဖော် ပြောပြ ပြီး၊ လျှောက်လွှာပေါ်တွင် သင့်တော်သလို ပြန်ကြားပါဟု ရေးမှတ်၍၊ ဦးကျော်သိန်း ကိုလျှောက်လွှာလွှဲအပ်လိုက်ကြောင်း ဆက်လက်၍ အစစ်ခံသည်။ ဦးကျော်သိန်းက မူ၊ ဦးထွန်းမြင့်က ဤကဲ့သို့မပြော သင့်လျော်သလို အကြောင်းပြန်ပါဟုသာ လျှောက် လွှာပေါ်တွင် ရေး၍ပေးသည်။ ထို့ကြောင့် ဆာပေါ်ထွန်းထံသို့ နောက်မှ အကြောင်း ကြားမည်ဟုပြန်ကြားလိုက်သည့်ပြင်၊ ရွှေနေချုပ်ကြီးထံသို့လည်း အဖတ်၏ လျှောက် လွှာမှာ (M.C.R.) ပုဒ်မ ၃၄ (၁၁)၊ သို့မဟုတ် အခြားပုဒ်မများတွင် အကျုံးဝင် မဝင် အကြံပေးပါရန်နှင့် အမှုချိန်းဆိုသော ရက်၌ လာရောက် လျှောက်ထားရန် အကြောင်း ကြားလိုက်သည်ဟု ထွက်ဆိုသည်။

နည်းဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၄ (၁၁) မှာ၊ အဖတ် တင်သွင်းသော လျှောက်လွှာမျိုးများနှင့် လုံးဝမဆိုင်၊ သတ္တု လုပ်ငန်းလုပ်ရန် ခွင့်ပြုချက်ရသူများနှင့် အစိုးရအပြင်းပွားမှုသာ သက်ဆိုင်သည့် ပုဒ်မဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း ရွှေနေချုပ်ရုံးရှိ အစိုးရရွှေနေကြီးက၊ ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂၃ ရက်နေ့စွဲနှင့် ထိုလျှောက်လွှာသည် ပုဒ်မ ၃၄ (၁၁) ၌ အကျုံး ဝင်သည်ဟု ပြန်ကြားလိုက်သည်။

ဤကဲ့သို့ ရွှေနေချုပ်ရုံးမှ ပြန်စာမရမီ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၂ ရက်နေ့ တွင် ဦးတင်အောင်ဆိုသူ တဦးက ဦးသာဝင်းအတွက် ဝန်ကြီး ဦးထွန်းမြင့်ကို တွေ့ဆုံ၍ (M.L.) မရမီအတွင်း ယာယီသဘောဖြင့် သတ္တုရှာဖွေခွင့်ရန် အမိန့်တောင်းသည်။

M.C.R. Mineral Concession Rules.
C.A.-Certificate of Approval.
M.L.-Mining Lease.

ဦးထွန်းမြင့်ကလည်း လျှောက်ထားသည့် အတိုင်းဖြစ်နိုင်က ဆောင်ရွက်ပေးပါရန် ဦးကျော်သိန်းကို အမိန့်ပေးသည်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၆ ရက်နေ့၌ တကြိမ် ဦးတင်အောင် လာရောက်ပြီး အမိန့်မရသေးဟု ပြော၍၊ ထိုနေ့တွင်ပင် အမိန့်ထုတ်ရန်၊ ဦးထွန်းမြင့်က ထပ်မံပြီး အမိန့်ချမှတ်ပြန်သည်။ ဤနောက်ဆုံးအမိန့်နှင့် ပတ်သက်၍၊ ဦးကျော်သိန်းက ဦးထွန်းမြင့်ကို ရှင်းပြခဲ့သည်ဟု ဦးကျော်သိန်း လက်မှတ်နှင့် မှတ်တမ်း ရှိသော်လည်း၊ ဦးထွန်းမြင့်က ရှင်းမပြဟု ထွက်ဆိုသည်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁၀ ရက်နေ့၌၊ ဝန်ကြီး ဦးထွန်းမြင့်က ဦးသာဝင်းကို၊ ပြည်သူ့ပစ္စည်းကာကွယ် ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်မှု အက်ဥပဒေအရ၊ ဖမ်းဆီးထားကြောင်း သိရှိရ၍ (M.L.) ပေးခြင်း ကိစ္စကို ရပ်ဆိုင်းထားရန် နှုတ်ဖြင့် ဦးကျော်သိန်းကို အမိန့်ပေးသည်။

၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁၄ ရက်နေ့တွင် ဦးထွန်းမြင့် သည်၊ ဝန်ကြီး ရာထူးကို စွန့်လွှတ်လိုက်ရသည်။ ထိုနေ့အထိ ဦးကျော်သိန်းက၊ ဦးထွန်းမြင့် အား၊ အဖတ်၏ လျှောက်လွှာနှင့် ပတ်သက်၍ ရွှေနေချုပ်ကြီး၏ အကြံဉာဏ်ကို တောင်းထားသည့် အကြောင်း မပြောခဲ့ပေ။ အစိုးရရွှေနေကြီး၏ ထင်မြင်ချက်ကို ရပြီးဖြစ်သောအခါ၊ ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၂၇ ရက်နေ့တွင် ဝန်ကြီးသစ် ဦးကျော်မြင့်ထံသို့ ဦးကျော်သိန်းက မှတ်တမ်းတင်ဆက်သည်မှာ၊ ဝန်ကြီး ဦးထွန်းမြင့်က နတ်မြင်းကိစ္စကို ရပ်ဆိုင်း ထားကြောင်းအဖတ်၏ လျှောက်လွှာကို စစ်ဆေး ကြားနာရန်ဖြစ်ကြောင်း။ ဝန်ကြီး ဦးထွန်းမြင့်က နောက်အလုပ် ဆက်ခံမည့် ဝန်ကြီးကို နတ်မြင်း သတ္တုတူးကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ အသစ်ပြန်၍ စဉ်းစားစေလိုကြောင်း ပါရှိသည်။ ဦးထွန်းမြင့်က ထိုကိစ္စကို အသစ် ပြန်၍ စဉ်းစားရန်၊ ဦးကျော်သိန်းကို မိမိဘယ်အခါကမှ မပြောမိပါဟု ထွက်ဆိုသည်။

ထိုသို့ အစီရင်ခံသည့်အတိုင်း၊ ဦးကျော်မြင့်၏ သဘောတူညီချက်ကို ရရှိ၍၊ အမှုကို ကြားနာရန်၊ ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၈ ရက်နေ့သို့ ချိန်းဆိုပြီး တွေ့ဆုံကြသော်လည်း၊ အစိုးရရွှေနေက ဦးသာဝင်း၏ အပြောကိုလည်း ကြားနာသင့်သည်ဟု အကြံပေးသည့်အလျောက်၊ အမှုကို ထပ်မံ ချိန်းလိုက်ရသည်။ အမှုကို ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၈ ရက်နေ့၌ ကြားနာသည့်အခါ၌၊ ဦးသာဝင်းသည်၊ အချုပ်မှ လွတ်ပြီးဖြစ်သည်။ အဖတ်လည်း၊ ပြည်ထောင်စုသားဖြစ်ကြောင်း လက်မှတ်ရရှိပြီးဖြစ်သော၊ ဘဏ္ဍာတော် မင်းကြီးထံမှ၊ ၁၉၄၇ ခုနှစ်အတွက်၊ (C.A.) ရရှိခဲ့၍၊ ယင်း (C.A.) ကို ၁၉၄၇ ခုနှစ်အတွက် နောက်ထပ် လျှောက်ရန်မလိုကြောင်းဟူသော စာကို တင်ပြနိုင်ခဲ့သည်။ ဆာပေါ်ထွန်းသာမက ဦးသာဝင်း၏ ယောက္ခမဖြစ်သူ ဦးသာဝင်းအတွက် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည့် ရွှေနေကြီး ဦးလှဖေနှင့် အစိုးရ ရွှေနေကြီးတို့၏ လျှောက်ထားချက်များကို ကြားနာပြီးအမှုကို အမိန့်ချမှတ်ရန် ရက်ချိန်းလိုက်သည်။

M.L.-Mining Lease.

C.A.-Certificate of Approval.

၁၉၄၇
ဦးကျော်သိန်း
ဝန်ကြီး
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
တော်အစိုးရ။

၁၉၅၈
ဦးကျော်သိန်း
ပါ ၂
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
တော်အစိုးရ။

၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂၄ ရက်နေ့စွဲနှင့် ဦးကျော်သိန်းက၊ အမှုအကြောင်းနှင့် ပတ်သက်၍ အသီးသီးသော လျှောက်ထားချက်များတို့ကို ဝေဖန်ပြီး၊ အပတ်ကို ပေးထိုက်သည်ဟုဖော်ပြသော အစီရင်ခံစာ မှတ်စုကို၊ ဝန်ကြီး ဦးကျော်မြင့်ထံသို့ တင်သွင်းသည်။ ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁ ရက်နေ့စွဲနှင့် ဦးကျော်မြင့်နှင့် တကွ၊ ဆိုရှယ်လစ်ပါတီအဖွဲ့မှ အခြားဝန်ကြီးများသည်၊ ဝန်ကြီးရာထူးမှ နုတ်ထွက်စာများကို ဝန်ကြီးချုပ်ထံသို့ တင်သွင်းကြသည်။ နောက်တနေ့ ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၂ ရက်နေ့တွင် အဖတ်အား၊ (P.L.) ပေးရန် ဦးကျော်မြင့်က အမိန့်ချမှတ်သည်။

အကယ်စင်စစ်မှာ၊ ဦးကျော်မြင့်၏ ရာထူးမှ နုတ်ထွက်စာကို ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁ ရက်နေ့မှစ၍၊ နိုင်ငံတော် သမ္မတက လက်ခံခဲ့သည့်အတွက် ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၂ ရက်နေ့၌ ဦးကျော်မြင့်သည် ဝန်ကြီးမဟုတ်တော့ပေ။ သို့သော်လည်း ချမှတ်သော အမိန့်မှာ ဝန်ကြီးမဟုတ်တော့၍၊ တရားမဝင်သော အမိန့်ဖြစ်နေသည်ကို၊ ဘယ်သူကမှ သတိမပြုဘဲ ကိစ္စကို ဆက်လက် ဆောင်ရွက်သွားရာ၊ ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၄ ရက်နေ့၌ မြိတ်မြို့ ကော်လိတ်တော် အရာရှိက၊ အဖတ်ကို (P.L.) ထုတ်ပေးလိုက်သည်။

ယင်းသို့ သတိမပြုမိကြသည့် အကြောင်းမှာ ဤကဲ့သို့ နုတ်ထွက်စာကို ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁ ရက်နေ့ကပင်စ၍ လက်ခံသည်ဟူသော ကျေညာစာတမ်းသည်၊ အပတ်စဉ် စနေနေ့တိုင်း ထုတ်ဝေသော မြန်မာနိုင်ငံတော်ပြန်တမ်း၊ ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၂၃ ရက်နေ့စာစောင်၌မှပါရှိသည်။ ထိုနေ့အလျင်ဦးစွာ မဆွဲ ထုတ်ပြန်သော အထူး ပြန်တမ်း မိတ္တူတစ်ခုကို တရားလိုက တင်ပြသော်လည်း၊ ဘယ်နေ့ ဘယ်ရက်က အကယ်စင်စစ် ထုတ်ပြန်သည်ဟု တရားလိုဘက်က သက်သေမပြနိုင်၍၊ ဦးကျော်မြင့်ကိုယ်တိုင်ပင် ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၂ ရက်နေ့၌ မိမိဝန်ကြီးမဟုတ်တော့ကြောင်းကို မသိဟူသော အချက်ကို လက်ခံပြီး အထူးခုံရုံး ၁၉၅၃ ခု ခုနှစ်၊ အမှုနံပါတ် ၂ တွင် ဦးကျော်မြင့်အား၊ တရားသေလွှတ်ခဲ့သည်။

ဦးကျော်မြင့်၏ ဝန်ကြီးရာထူးကို၊ ဦးတင်က ဆက်ခံသည်။ ထိုအချိန် အခါ၌ အဖတ်မှာလည်း ဒုက္ခမျိုးစုံနှင့်တွေ့နေရသည်။ ပြည်ထောင်စုသားဖြစ်ရန် ရွေးချယ်ရေးအရာရှိ* က၊ အဖတ်သည် မိမိရှေ့၌ လိမ်လည်၍၊ ပြည်ထောင်စုသား လက်မှတ်ကို ပေးပါရန် ထောက်ခံချက် ရယူသွားကြောင်း အစီရင်ခံစာကို သတင်းစာများတွင် ပါရှိ၍၊ ဝန်ကြီး ဦးတင်က ထိုပြည်ထောင်စုသားဖြစ်ကြောင်း လက်မှတ်ကို ရုပ်သိမ်းရန်၊ တရားရေးဝန်ကြီးဌာနသို့ အကြောင်းကြားစေလိုကြောင်းနှင့် ဦးကျော်သိန်းအား၊ ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၃ ရက်နေ့၌ အမိန့်ပေးသည်။ သို့သော်လည်း ဦးတင်မှာ အခြားဌာနသို့

* Citizenship Election Officer.
P.L.-Prospecting License.

ပြောင်းသွားရပြန်၍၊ ဦးတင်၏ နေရာ၌၊ ဦးကျော်မြင့် နောက်တဖန်ရောက်လာပြန်ရာ၊ ဦးကျော်သိန်း အကြံပေးသည့်အတိုင်း ပြည်ထောင်စုသား လက်မှတ်ကို တကယ်ပင် ရုပ်သိမ်းမှသာ အရေးယူသင့်ကြောင်းကို ဦးကျော်မြင့်က သဘောတူခဲ့သည်။

၁၉၅၂ ခုနှစ်၊ ဇွန်လလောက်တွင်၊ အဖတ်၏ (P.L.) ကို ဆက်လက်ပေးရန်နှင့် (M.L.) သတ္တုဘူးဖော်ရန် လက်မှတ် စာချုပ် ပေးသင့် မပေးသင့် ပြဿနာ ပေါ်ပေါက်လာသည်။ ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီးနှင့် ဦးကျော်သိန်းတို့ တိုင်ပင်ပြီး ထောက်ခံသည့်အတိုင်း၊ အဖတ်အား၊ (P.L.) ဆက်လက်၍ ပေးရန်၊ ၎င်းအပြင် အဖတ်၏ ပြည်ထောင်စုသား လက်မှတ်ကို မရုပ်သိမ်း သရွေ့ ပြည်ထောင်စုသားဟု အသိအမှတ်ပြုရန်ဟူသော ဖော်ပြချက်များကို ဦးကျော်မြင့်က လက်ခံပြန်သည်။

သက်သေခံစာရွက် စာတမ်းများကို ကြည့်ရှုခြင်းအားဖြင့်၊ အဖတ်အား ဆက်လက်၍၊ (P.L.) ထုတ်ပေးကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ (M.L.) ကိစ္စပြီးပြတ်ပုံမပေါ်၊ အဖတ်မှာလည်း နိုင်ငံခြားငွေ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေအရ တရားစွဲဆိုပြီး ထောင်ဒဏ်ကျခံရကြောင်းသိရှိရသည်။ ဦးကျော်မြင့်နှင့် ဦးကျော်သိန်းတို့အပေါ်တွင် ယုံမှတ် အပ်နှံသည့် ပြည်သူပိုင် ပစ္စည်းနှင့် ပတ်သက်၍ ဖောက်လွှဲ ဖောက်ပြန်မှုကို ပြုကျင့်ရန် သဘောတူညီကြသည်ဟု စွပ်စွဲပြီး အဂတိ လိုက်စားမှု တားမြစ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄ (၁) (ဃ) နှင့် ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၁၂၀ (၁) အရ တရားစွဲဆို၍ ထောင်ဒဏ် ၁ နှစ်စီ ခံရကြသည်။

အမှုမှာ အဂတိ လိုက်စားမှု တားမြစ်ရေး အက်ဥပဒေပေါ်တွင် အဓိကအခြေတည်သော အမှုဖြစ်၍၊ ၎င်းအက်ဥပဒေ ကျယ်ဝန်းခြင်းကို သုံးသပ် ဝေဖန်ရပေမည်။ ရာဇသတ်ကြီး ဥပဒေကို ရေးဆွဲသူပါရဂူများက၊ ပြည်သူ့ ဝန်ထမ်းများသည် မိမိတို့ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်သည့် ရာထူးကို အမှီပြု၍၊ ရာဇဝတ်မှုများ ကျူးလွန်ကောင်း ကျူးလွန်ပေလိမ့်မည်ဟု အမှတ်ရှိခဲ့ကြသော်လည်း၊ သီးခြား ဥပဒေ မလိုဟူ၍ ယူဆကြသည်။* ပြည်သူ့ ဝန်ထမ်းများ ခိုးမှု လိမ်လည်မှုပြုကာလ၊ ရာဇသတ်ကြီး ဥပဒေတွင် ပါရှိပြီးဖြစ်

P.L.-Prospecting License.
M.L.-Mining Lease.

* "Those offences which are common between public servants and other members of the community, we leave the general provisions of the Code. If a public servant embezzles money, we leave him to the ordinary law of criminal breach of trust. If he falsely pretends to have disbursed money to the public, and by this deception induces the government to allow it in its accounts, we leave him to the ordinary law of cheating . . . . we think it desirable that the property of the state, in general, be protected by exactly the same laws which are considered as sufficient for the protection of the property of the subject".

၁၉၅၀
ဦးကျော်သိန်း
ပါ
၄၄
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
တော်အစိုးရ။

၁၉၅၈
ဦးကျော်သိန်း
ပါ ၂
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
တော်အစိုးရ။

သော ခိုးမှု၊ လိမ်လည်မှုတို့တွင် အကျိုးဝင်မည်ဖြစ်၍၊ အထူးဥပဒေများ မလိုဟု ယူဆကြသည်။ သို့အတွက် [ရာဇသတ်ကြီး အခန်း ၉ တွင် ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းများနှင့် ပတ်သက်၍ အမှု ၂ မျိုးကိုသာ ထည့်သွင်းခဲ့သည်။ ပုဒ်မ ၁၆၁ မှ ၁၆၉ အထိမှာ၊ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းများကသာ ကျူးလွန်နိုင်သော အမှုမျိုးများဖြစ်ပြီး၊ ပုဒ်မ ၁၇၀ နှင့် ၁၇၁ ဝို့မှသာ သာမညလူက ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းယောင်ဆောင်သော ပြစ်မှုများ ဖြစ်သည်။] အခန်း ၉ တွင် ပါရှိသော အချက် အလက်များမှာ အထူးပင် စုံလင်၍၊ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်း တဦးသည်၊ တားမြစ်ထားခဲ့ပါလျက် ကုန်ကူးသန်း ရောင်းဝယ်ပါက၊ ပြစ်မှုဖြစ်ကြောင်းပင် ပါရှိသည်။ “ပြည်သူ့ဝန်ထမ်း” ဆိုသည့် စကားရပ်ကို ပုဒ်မ ၂၁ ၌ အတော်ပင် အစွဲအလင် ရှင်းလင်းဖော်ပြထားသည်။ သို့သော် လွတ်လပ်သောမြန်မာပြည်၏ပါလီမန်က ပိုမို၍သေချာအောင် အစိုးရအဖွဲ့ဝင်ဖြစ်သော ဝန်ကြီးများကိုလည်းပြည်သူ့ဝန်ထမ်းဟု ထည့်သွင်း သတ်မှတ်ခဲ့သည်။

ထိုနှစ်တွင်ပင် အဂတိလိုက်စားမှု တားမြစ်ရေး အက်ဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည်။ ဤကဲ့သို့ ပြဋ္ဌာန်းရာ၌ ပုဒ်မ (၁) အရ၊ တစ်စီးလက်ဆောင်ပေးခြင်း၊ အဂတိ လိုက်စားခြင်းများ တားမြစ်ရန်အတွက်၊ ပိုမိုထိရောက်သော ပြဋ္ဌာန်းချက်များ ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်သည်ဖြစ်ကြောင်းဖော်ပြထားသည်။ [ပုဒ်မ ၂ အရ၊ ပြည်နယ်အစိုးရ အဖွဲ့ဝင်များကိုလည်း၊ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းဟု သတ်မှတ်ခဲ့သည်။ ပုဒ်မ ၃ အရ ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၁၆၁ မှ ၁၆၅ အထိ တခုခုသော ပုဒ်မနှင့် တရားစွဲဆိုလျှင်၊ အဘိုးတန်ပစ္စည်း လက်ဆောင် ရရှိခဲ့ပါက၊ သို့မဟုတ် တောင်းဆိုခဲ့ပါက၊ လာဘ်လာဘကို လက်ခံသည်၊ တောင်းဆိုသည်ဟု ရုံးတော်က ယူဆနိုင်ခွင့်ပြုသည်။ ပုဒ်မ ၄ (၁) အရ “အကျင့်ဖောက်ပြန်မှု” ဟူသော ရာဇဝတ်မှု အသစ်တခုကိုလည်း ထပ်ဆင့် ဖန်တည်းပေးပြန်သည်။] ဤကဲ့သို့ ပြစ်မှုများ မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

- (က) လာဘ်လာဘကို အမြဲတစေ လက်ခံခြင်း၊ လက်ခံရန် သဘောတူခြင်း။
- (ခ) အဘိုးတန် ပစ္စည်းကို အဘိုးစားနားတစုံတရာ မရှိဘဲဖြစ်စေ၊ ထိုက်တန်သောအဘိုးမပေးဘဲ ဖြစ်စေ၊ မိမိအတွက်သော်၎င်း၊ သူတပါးအတွက်သော်၎င်း အမြဲတစေ လက်ခံခြင်း၊ ရယူခြင်း။
- (ဂ) ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းအဖြစ် မိမိ၏ အခြေ အနေကို အလွဲသုံးစားပြု၍၊ အဘိုးတန်ပစ္စည်း ငွေကြေးအကျိုးအမြတ် တစုံတရာတခုကို မရိုးမသား၊ မိမိအတွက်သော်၎င်း၊ သူတပါးအတွက် သော်၎င်း ရယူခြင်း။
- (ဃ) အများပြည်သူတို့၏ အကျိုး ထိခိုက်အောင် လိမ်လည်ခြင်း၊ ယုံမှတ်အပ်နှံသည့် ပြည်သူပိုင်ပစ္စည်းကို အလွဲသုံးစားပြုခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ်၊ ဖောက်သွဲ့ ဖောက်ပြန် ပြုခြင်း။

ပုဒ်မ ၄ (၂) အရ၊ အကျင့် ဖောက်ပြန်မှုကို ကျူးလွန်လျှင်၊ ထောင်ဒဏ် ၇ နှစ်အထိ ကျခံစေရန် သတ်မှတ်ထားသည်။ ပုဒ်မ ၄ (၃) အရ ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၁၆၁၊ ၁၆၂၊ ၁၆၃၊ ၁၆၅ တခုနှင့် တရားစွဲခံရသူ တရားခံတဦးသည်၊ မိမိ၏ထင်ရှားသိသာသော ဝင်ငွေ ရလမ်းများနှင့် အဆမတန် ရွှေ ငွေပစ္စည်းများ ပိုင်ပါက၊ သက်သေခံ အထင် အရှား မပြနိုင်ခဲ့လျှင်၊ အကျင့် ဖောက်ပြန်မှုကို ကျူးလွန်သည်ဟု ရုံးတော်က ယူဆရ ပေမည်ဟု သတ်မှတ်သည်။ [၁၉၅၁ ခုနှစ်တွင် ပြင်ဆင်သော ဥပဒေအမှတ် ၄၅၊ ပုဒ်မ ၄-က (၁) ကို ထပ်သွင်း၍၊ ထိုပုဒ်မအရ၊ အကျင့် ဖောက်ပြန်မှု ကျူးလွန်သူကို ဖမ်းဆီး နိုင်သော အရာရှိများကို ဖော်ပြထားသည်။ ပုဒ်မ ၅ အရ အမှု စစ်ဆေးနိုင်သော တရား သူကြီးများကို သတ်မှတ်သည်။ ပုဒ်မ ၆ အရ တရားစွဲဆိုရန်၊ ကျူးလွန်သူမှာ ဝန်ကြီး ဖြစ်ပါက၊ နိုင်ငံတော်သမ္မတ၏တရားစွဲဆိုရန်သဘောတူညီချက်ကိုရယူရမည်။ အခြား ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းများအတွက်၊ ၎င်းအား ရာထူး၌ ခန့်ထားနိုင်ခွင့်၊ ထုတ်ပယ်နိုင်ခွင့် ရှိသည့်အာဏာပိုင်၏သဘောတူညီချက်ကို ရယူရမည်။ ၁၉၅၁ ခုနှစ်တွင် အက်ဥပဒေ အမှတ် ၁၆ အရ၊] ရှင်းလင်းချက် ထုတ်ဖော်ပြရာ၌ အောက်ပါအတိုင်း ပါရှိသည်။

“အကျင့် ဖောက်ပြန်မှု သို့တည်းမဟုတ်ဖောက်လွှဲဖောက်ပြန်မှုဆိုသော စကား ရပ်တွင်၊ မှားသော စီမံအုပ်ချုပ်မှု၊ သို့တည်းမဟုတ် မှားသော ပျက်ကွက်မှု၊ သို့ တည်းမဟုတ်ရှိရင်း အခြေ အနေများတွင်မပြုသင့်သော အရာကို ပြုမှု၊သို့တည်း မဟုတ်ရှိရင်း အခြေအနေများတွင်ပြုသင့်သော အရာကိုမပြုမှုပါဝင်သည်။”

ထိုရှင်းလင်းချက်တွင်၊ အထက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြထားသော်လည်း[ဖောက်ပြန်တိုင်း အာဂတိလိုက်စားမှု တားမြစ်ရေး အက်ဥပဒေအရ၊ အကျင့်ဖောက်ပြန်မှုမဖြစ်နိုင်။] ငါးပါးသီလကို ချိုးဖောက်ပါလျှင်၊ အာဂတိလိုက်စားမှု တားမြစ်ရေး အက်ဥပဒေနှင့် ငါးပါးသီလ ချိုးဖောက်မှုကို အရေးယူနိုင်မည်မဟုတ်။ လူကိုသတ်ပါက၊ ရာဇသတ်ကြီး အရ လူသတ်မှုသာဖြစ်ရပေမည်။ နွားကိုသတ်ပါက၊ မြို့နီစီပါယဥပဒေကို ကျူးလွန် မှုသာဖြစ်နိုင်ပေလိမ့်မည်။ အာဂတိလိုက်စားမှုတားမြစ်ရေးဥပဒေနှင့် အရေးယူ နိုင်မည်မဟုတ်။ [ရှင်းလင်းချက်သည် ပုဒ်မ ၄ (၁) (က) (ခ) နှင့် (ဂ) တွင် ထည့်သွင်းဘတ်ချန်မလို ဘတ်ချ်လည်းမဖြစ်နိုင်။ရှင်းလင်းချက်ကိုမထည့်သွင်းဘဲနှင့်ပင် ရှင်းလင်းပြီးသား ဖြစ်နေသည်။ ထိုနည်းအတူ ပုဒ်မ ၄ (၁) (ဆ) ပဌမပိုင်းမှာ လိမ်လည်မှုနှင့်သက်ဆိုင်သည်။ ဒုတိယပိုင်းမှာ အလွဲသုံးစားခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်သည်။ ရှင်းလင်းချက်တွင် ဖော်ပြထားသော ပြီမှုနှင့် ပျက်ကွက်မှုတို့မှာ ပုဒ်မ ၄ (၁) (ဆ) နောက်ဆုံးပိုင်း ဖြစ်သော ယုံမှတ်အပ်နှံထားသည့် ပြည်သူပိုင်ပစ္စည်းနှင့်သာ သက်ဆိုင် ရပေမည်ကိုဤရုံးတော်က ဖော်ပြလိုက်သည်။]

၁၉၅၁ ခုနှစ်
ဦးကျော်သိန်း
ပါ
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
တော်အစိုးရ။

၁၉၅၀
ဦးကျော်သိန်း
ပါ ၂
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
တော်အစိုးရ။

ဤအမှုကို သုံးသပ် ဆင်ခြင်ရာ၌ အယူခံသူများသည် “ဖေါက်လဲ့ ဖေါက်ပြန်မှု” ကို ကျူးလွန်ခဲ့ကြသလောဟု ဆုံးဖြတ်ရပေမည်။ ဤကဲ့သို့ ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန် အယူခံသူများ၏ ပညာရှိ ရွှေ့နေကြီး ဒေါက်တာ ဦးမောင်၏ ဥပဒေပြင်ဆင်ချက်များကို ပဌမ စဉ်းစားရပေမည်။ ဦးမောင်က အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၆၃ ကို ကိုးကားသည်။ ၎င်းပုဒ်မမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

“၆၃။ (၁) ဤအခြေခံ ဥပဒေတွင် နိုင်ငံတော်သမ္မတသည်၊ မိမိ၏ သဘောအတိုင်း ပြုမူရမည်ဟုသော် ၎င်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးထံမှဖြစ်စေ၊ အဖွဲ့တစ်ခုထံမှဖြစ်စေ အကြံပေးချက်အရ၊ သို့တည်းမဟုတ် အမည်တင်သွင်းချက်အရ၊ သို့တည်းမဟုတ် အကြောင်းကြားချက်အရ၊ ပြုမူရမည်ဟုသော်၎င်း၊ ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်အတိုင်း ဆောင်ရွက်အပ်သည်ဟုတပါး၊ အခြားကိစ္စများတွင် မိမိအား ပေးအပ်ထားသော အာဏာများနှင့် အလုပ်ဝတ္တရားများကို ပြည်ထောင်စု အစိုးရ၏ အကြံပေးချက်အရသာလျှင် သုံးစွဲ ဆောင်ရွက်ရမည်။

(၂) နိုင်ငံတော် သမ္မတထံသို့ အကြံပေးချက်ကိုသော်၎င်း၊ အမည်တင်သွင်းချက်ကိုသော်၎င်း၊ အကြောင်းကြားချက်ကို သော်၎င်း၊ တင်သွင်းသည် မတင်သွင်းသည်၊ သို့တည်းမဟုတ်၊ နိုင်ငံတော် သမ္မတက ထိုအချက်တစ်ခုကို ရသည်မရသည်၊ အကယ်၍ တင်သွင်းခဲ့သော်၊ သို့တည်းမဟုတ် ရခဲ့သော်၊ မည်သို့သော အကြံပေးချက်မျိုးဖြစ်သည်၊ သို့တည်းမဟုတ် မည်သို့သော အမည်တင်သွင်းချက်မျိုးဖြစ်သည်၊ သို့တည်းမဟုတ် မည်သို့သော အကြောင်းကြားချက်မျိုး ဖြစ်သည်ဟူသော အချက်များကို မည်သည့်တရားရုံးတွင်မျှ စစ်ကြော မေးမြန်းခြင်း မပြုရ။

ထို့နောက် ဦးမောင်က ပုဒ်မ ၁၂၁ (၁) ကို ညွှန်ပြ၍၊ ၎င်းပုဒ်မအတိုင်းဆိုလျှင် ပြည်ထောင်စု အစိုးရ၏ အုပ်ချုပ်မှု ဆိုင်ရာ အရေးယူ ဆောင်ရွက်ချက်အားလုံးကို နိုင်ငံတော် သမ္မတနာမည်နှင့် အရေးယူ ဆောင်ရွက်သည်။ သို့ပါ၍ ဝန်ကြီးတစ်ဦးသည် နိုင်ငံတော် သမ္မတနာမည်ကို သုံးစွဲ၍ အရေးယူ ဆောင်ရွက်ခဲ့သော်၊ ထိုဝန်ကြီးအား မည်ကဲ့သို့ အကြံပေးခဲ့သည်ကို၊ ပုဒ်မ ၆၃ (၂) အရ၊ တရားရုံးများက စစ်ဆေး မေးမြန်း ပိုင်ခွင့်မရှိ။ သို့အတွက် အတင်းဝန်၏ တိုက်တွန်းချက် အစီရင်ခံချက် မှတ်စုများပါရှိသော စာရွက်စာတမ်းများကိုပင်၊ ရုံးတော်က မကြည့်ပိုင်ဟု လျှောက်ထားသည်။

အဖတ်ကို (P.L.) ပေးရာ၌၊ နိုင်ငံတော် သမ္မတ နာမည်နှင့် ထုတ်ပေးခဲ့သည်မှာ မှန်သော်လည်း၊ ဤကဲ့သို့ ပေးခြင်းမှာ ပုဒ်မ ၁၂၁ အရသာ ပေးခြင်းဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတော်သမ္မတမှာ အဖတ် အကြောင်းကို ကိုယ်တိုင် လုံးဝ သိရှိမည်မဟုတ်။ သမ္မတအား

အပတ် ကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ အကြံပေးခဲ့ခြင်းမရှိ။ [ပုဒ်မ ၆၃ (၂) တွင် ပါရှိသော စားမြစ်ချက်မှာ၊ သမတကိုယ်တိုင် မိမိ၏ သဘောအတိုင်း ဆုံးဖြတ်ရမည်ဖြစ်သော အချက် အလက်များနှင့်သာ သက်ဆိုင်မည်။ အတွင်းဝန်ရုံး၏ စာရွက် စာတမ်းများကို တရားရုံးများက စစ်ဆေး ကြည့်ရှုခြင်းမပြုပိုင်ဆိုသော လျှောက်လဲချက်ကို လက်မခံနိုင်၊ သက်သေခံ အက်ဥပဒေ* ပုဒ်မ ၁၂၃၊ ၁၂၄ အရ၊ နိုင်ငံတော်နှင့်သက်ဆိုင်သော လျှို့ဝှက်ထားရမည့် စာရွက် စာတမ်းများ၊ သို့မဟုတ် စာရွက်စာတမ်းများကို တင်သွင်းလျှင်၊ ပြည်သူတို့၏ အကျိုးကို ထိခိုက် လိမ့်မည်ဟု ဌာနအကြီးအကဲလုပ်သူက ပြောပြီး မပြတ်၊ နေနိုင်ရန်အခွင့် အရေးကို တောင်းဆိုမှုသာ၊ တရားရုံးများက ဘတ်ရှု စစ်ဆေးခြင်း မပြုပိုင်။]

၁၉၅၀
ဦးကျော်သိန်း
ပါ ၂
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
တော်အစိုးရ။

ဦးမောင်က ဆက်လက်၍၊ နတ်မြင်း သတ္တု တွင်းကို ဝန်ကြီးအား ယုံမှတ် အပ်နှံ ထားခြင်းမရှိ။ ထိုသတ္တုတွင်းတွင် လူတဦးတယောက်ကို၊ သတ္တုရှာဖွေ ထုတ်ယူခွင့်သာ ပေးနိုင်ကြောင်း။ အပ်နှံခြင်း (entrustment) နှင့် အုပ်စိုးနိုင်ခြင်း (control) မှာကွဲလွဲကြောင်း။ ဝန်ကြီးက သတ္တုရှာဖွေခွင့်သာ ပေးနိုင်ကြောင်း။ ဝန်ကြီး၏ လက် တွင် အပ်နှံထားသော ပစ္စည်းမဟုတ်သည့်အပြင်၊ ဝန်ကြီး၏ ပေးပိုင်ခွင့်အာဏာသည် (Property) “ပစ္စည်းပစ္စယံ” ပင် မဟုတ်ကြောင်း။ “ပြည်သူပိုင်ပစ္စည်း” နှင့် “နိုင်ငံပိုင်ပစ္စည်း” ဆိုသည်မှာ ခြားနားကြောင်းတို့ကို အကျယ်တဝင့် လျှောက်လဲ သည်။

[နိုင်ငံတော် အချုပ်အချာ အာဏာသည်၊ နိုင်ငံသားတို့အပေါ်တွင် တည်ရှိသည့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်၌ “ပြည်သူပိုင်ပစ္စည်း” နှင့် “နိုင်ငံပိုင်ပစ္စည်း” ဟု ခွဲခြားဘို့ရန် မဖြစ်နိုင်သည့်အပြင်၊ အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၂၂၄ ကလည်း၊ သစ်တောနှင့် သတ္တုစသည်တို့သည်၊ ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံ၏ ပစ္စည်းဖြစ်သည်ဟု အတိအလင်း ဖော်ပြ ထားသည်။]

[ပစ္စည်းတခုကို ပေးနိုင်ခြင်း၊ ဝေခွဲနိုင်ခြင်း၊ ငှားရမ်းနိုင်ခြင်းအာဏာ (Power of Appointment) နှင့် “ပစ္စည်း” (Property) မှ ခြားနားသည်ကို (*Ex parte Gilchrist*,† *In Re Armstrong*) စီရင်ထုံးအရ လက်ခံပါသည်။] သို့သော်ထိုကဲ့ သို့ ခွဲခြားရမည့် ပြဿနာမှာ၊ ဤအမှုတွင် ပေါ်ပေါက်ခြင်းမရှိ။ [နိုင်ငံတော်ကို အုပ်ချုပ်ရာ၌ ပြည်သူပိုင် ပစ္စည်းများကို နိုင်ငံတော် အစိုးရက ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက် ရသည်။ သတ္တုတွင်းဌာနဝန်ကြီးမှာ သတ္တုတွင်းများ၏အုပ်ထိန်းသူ (Custodian) ဟု ယူဆရပေမည်။]

*Evidence Act.

† 1866 L.R.Q.B.D. 521.

၁၉၅၈
ဦးကျော်သိန်း
ပါ ၂
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
တော်အစိုးရ။

အိန္ဒိယ အဂတိ လိုက်စားမှု တားမြစ်ရေး ဥပဒေတွင် ပြည်သူ့ပစ္စည်းများနှင့် ပတ်သက်၍ ယုံမှတ်အပ်နှံထားခြင်း (entrustment)၊ အုပ်စီးခြင်း (control) ဆိုသည့်စကားနှစ်ရပ်ကို သုံးထားကြောင်းနှင့် ဦးမောင်က ဖော်ပြသည်။ [မြန်မာပြည် အဂတိလိုက်စားမှုတားမြစ်ရေး အက်ဥပဒေတွင်] ယုံမှတ် အပ်နှံသည် ဆိုသည့်စကားရပ် တခုတည်းကိုသာ [ထည့်သွင်းထား၍]၊ အပ်နှံခြင်းနှင့် အုပ်စီးခြင်းမှာ ခြားနားကြောင်းကို ဦးမောင်က လျှောက်လဲပြန်သည်။ [သို့သော်လည်း ယုံမှတ်အပ်နှံသည် ဆိုသည့် စကားရပ်မှာ ဥပဒေစကားရပ် သက်သက်မဟုတ်။] *Lakeside v. Simmonds, *N. N. Burjorjee v. K.E.* † စီရင်ထုံးများကို ကြည့်ပါ။ လူတိုင်း နားလည်သော စကားရပ် ဖြစ်သည့်အလျောက်၊ သတ္တုဌာနဝန်ကြီးကို အပ်နှံထားရာ၌ သတ္တုတွင်းများနှင့် ပတ်သက်၍၊ လူတိုင်းအား ငါးနိုင်ပေမည်။ လုပ်ပိုင်ခွင့် ပေးနိုင်ပေမည်။

ဦးကျော်သိန်းနှင့် ဦးကျော်မြင့်တို့သည် (P.L.) မရထိုက်သူ အဖတ်အား (P.L.) ထုတ်ပေးခဲ့ကြ၍၊ အကျင့် ဖောက်ပြန်မှု ကျူးလွန်ရန် ရာဇဝတ်မကင်းသည့် ပူးပေါင်း ကြံစည်ခြင်းကို ပြုမူကြသည်ဟူ၍ အဂတိ လိုက်စားမှု တားမြစ်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၄ (၁) (ဃ) နှင့် ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၁၂၀ (ခ) နှင့် စွပ်စွဲသည်ကို အောက်ရုံးများက လက်ခံပြီး၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်သည်ဟု ယူဆကာ အပြစ်ပေးခဲ့သည်။

[ယင်းသို့ ပူးပေါင်း ကြံစည်ခြင်းအားဖြင့် နောက်ဆုံးတွင် အဖတ်သည် မရထိုက်သော (P.L.) ကို ရရှိ၍ အကြံအစည် အောင်မြင်ခဲ့သည်။ သို့အကြံအစည် အောင်မြင် ထမြောက်သည်နှင့် တပြိုင်နက်၊ ကြံစည်ရုံမက ပြစ်မှုကြီးကိုပင် ကျူးလွန်ရာ ရောက်သည်ဟု ယူဆရမည်ဖြစ်၍၊ ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၁၂၀ (ခ) နှင့် တရားမစွဲထိုက်ဟု (Mallimogala Venkatramiah) ‡ စီရင်ထုံးတွင် ဖော်ပြထားသည်။ ၎င်းစီရင်ထုံးမှာ ကြံစည်သည်သာမက ပြစ်မှုကျူးလွန်သည့် အခြေသို့ ရောက်ခဲ့လျှင်၊ ပုဒ်မ ၁၂၀ (ခ) နှင့် လုံးဝ မသက်ဆိုင်ရဟု ဆုံးဖြတ်ထားသည်။ ပုဒ်မ ၁၂၀ (ခ) ကို မသုံးထိုက်ဟူသောမူကို ဤရုံးတော်က လက်ခံသည်။ သို့သော် လုံးဝ မဆိုင်ဆိုသည့် စကားရပ်မှာ ကား လွန်လွန်းလှသည်ဟု ယူဆသည်။] ဥပမာဆိုသော်၊ လူအများပါဝင်သော တော်လှန်ရေးကဲ့သို့ ရာဇဝတ်မကင်းသည့် ကြံစည်မှုတခုတွင် ဝေပုံကျသည့်အလျောက် တဦးက မီးရထားလမ်းဖျက်၊ တဦးက ရိပ်ငွေစု ရန်ထားပြတိုက်၊ တဦးကရုံးများကိုမီးရှို့ ခဲ့ပါလျှင်၊ အမှုတမှုထဲတွင် အားလုံးတရားရုံးများကို စွပ်စွဲ စစ်ဆေးနိုင်ရန်၊ ပုဒ်မ ၁၂၀

* 1927 A.C. 487.

† A.I.R. (1935) Ran. 453.

‡ A.I.R. 1938 Madras 130.

P.L.-Prospecting License.

(ခ) ကို ကိုးကားနိုင်ရပေလိမ့်မည်။ ၎င်းတို့ ကျူးလွန်သော ပြစ်မှုများကို ပြစ်မှုအနေ နှင့် တရားမစွဲဘဲ ကြံစည်မှုအတွက် လှမ်းသော ခြေလှမ်းများအဖြစ်နှင့် သက်သေခံ တင်သွင်းနိုင်သည်။ (*Abdul Salem v. K.E.*) * စီရင်ထုံးကို ကြည့်ပါ။

၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၂ ရက်နေ့တွင် ချမှတ်သော အမိန့်မှာ၊ ဦးကျော်မြင့်သည် ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းအဖြစ်ဖြင့် ချမှတ်သည့် အမိန့်မဟုတ်သောကြောင့် ယင်းအမိန့်ချမှတ် ခြင်းမှာ အင်္ဂလိပ်စာပေမှ တားမြစ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄ (၂) တွင် ပါရှိသော အကျင့်ပေါက်ပြန်မှုမဖြစ်နိုင်ဟူ၍ ယူဆကာ၊ ထိုနေ့အရင်က ကြံစည်ပြုမူချက်များကိုသာ အဓိကထား၍၊ တရားလိုက ပုဒ်မ ၁၂၀ (ခ) ကို ကိုးကားပုံရသည်။ သို့သော် ဦးကျော် သိန်းနှင့် ဦးကျော်မြင့်တို့၏ ပြုမူချက်များကို သုံးသပ် ဝေဖန်ရာ၌၊ အဖတ်ကိစ္စတစ်ခုလုံး တွင် အစ အဆုံးတလျှောက်လုံး ပြုမူချက်ဟူသမျှကို ခြုံ၍ စဉ်းစားရမည်ဖြစ်သော ကြောင့် ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၂ ရက်နေ့က ပြုမူချက်ကိုပါ ထည့်သွင်း စဉ်းစားရပေမည်။

[ဤအမှုတွင် ပုဒ်မ ၁၂၀ (ခ) ကို ကိုးကားရုံနှင့် မှားယွင်းသည်ဟုဆိုလို။ သို့သော် ထိုပုဒ်မကို အားထားလျှင် ရာဇဝတ်မကင်း ကြံစည်သည်ဆိုရာ၌၊ တကယ်ပင် နှစ်ဦးသဘောတူ လုပ်ကိုင်ကြသည်ဆိုသော အချက်ကို သက်သေအထောက်အထားနှင့် တရားလိုဘက်က ပြန် တာဝန်ရှိသည်။] ထိုတာဝန်ကို ကြေနပ်လောက်အောင် တရား လိုဘက်က ထမ်းဆောင်ခဲ့ပါသလော ဟူသော ပြဿနာကို ဤရုံးတော်က ထပ်မံ၍ စစ်ဆေးရဦးမည်။

မူလစစ်ဆေးသည့် ခုံရုံးတော်က၊ ဤအချက်နှင့်ပတ်သက်၍ Barindra Kumar Ghose † စီရင်ထုံးကို အကိုးအကားပြုသည်။ ၎င်းစီရင်ထုံးတွင် ရာဇဝတ်မကင်း ကြံ စည်သူများသည် မကြံစည်မီက တကယ် သဘောတူညီချက်ယူကြသည်ကို တိုက်ရိုက် သက်ဆိုင်သော သက်သေ သာဓကပြနိုင်ရန် အလွန်ခဲယဉ်း၍၊ ၎င်းတို့အတူဖြစ်စေ၊ တဦး စီပင်ဖြစ်စေ၊ လုပ်ပုံကိုင်ပုံများကို ထောက်ထားပြီး သဘောတူညီချက် ရရှိခဲ့ကြသည်ဟု ယူဆရမည်ဖြစ်ကြောင်းဖော်ပြထားသည်။

ယခုအမှုတွင် ထိုကဲ့သို့ ယူဆနိုင်လောက်အောင် ကိုးကားသောအကြောင်းအချက် များကို၊ ခုံရုံးတော်က အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြထားသည်။

- (၁) ဦးထွန်းမြင့်က အသေအချာ အပြီးအစီး၊ ဦးသာဝင်းကို (P.L.) ပေးပါ လျက်၊ ဦးကျော်သိန်းက ချယ်လှယ်ပြီး အမှုကို ပြန်ဖွင့်ခဲ့သည်။
- (၂) ဦးကျော်မြင့်ကလည်း၊ ဥပဒေနှင့် မကိုက်ညီသော အမိန့်ကို ရာထူးမှ နုတ် ထွက်ပြီးမှ ကတိုက် ကိရိတ်ချမှတ်ခဲ့သည်။

* I.L.R. 49. Cal : 573.

† I.L.R. 37 Cal. : 467.

P.L.-Prospecting License.

၁၉၅၀
ဦးကျော်သိန်း
ပါ ၂
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
တော်အစိုးရ။

၁၉၅၈
ဦးကျော်သိန်း
ပါ ၂
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
တော်အစိုးရ။

- (၃) ဦးကျော်သိန်းမှာ အတွင်းဝန်ဖြစ်၍ ဦးကျော်မြင့်မှာ ဝန်ကြီးဖြစ်သည်။
(၄) ၎င်းတို့ နှစ်ဦးက တဦးစီ တတ်နိုင်သလို ဆောင်ရွက်ကြ၍ နောက်ဆုံး၌ မရထိုက်သူ အဖတ်မှာ (P.L.) ကို ရရှိသွားသည်။

စောကရံတော်၌ အယူခံသူများ၏ ပညာရှိရွေးနေကြီးက သဘောတူညီချက် ရှိခဲ့ကြောင်း အထောက်အထားမရှိပါဟု လျှောက်ထားခဲ့ရာ၊ စီရင်ချက်၌ ရာဇဝတ် မကင်း ကြံစည်မှုများတွင် သဘောတူညီခဲ့ကြကြောင်း သက်သေပြနိုင်ရန် ခဲယဉ်းသည် ဟု ရေးသားထားသည်။ ထို့ပြင်၊ ဦးကျော်သိန်းက ကနဦးချယ်လှယ်သည်ကို၊ ဦးကျော် မြင့်ကလိုက်လျောခဲ့သည်။ နောက်ဆုံး၌ အဖတ် (P.L.) ရရှိသွားသည်။ ဘယ်အချိန် အခါက ၎င်းတို့နှစ်ဦး သဘောတူညီကြသည်ကိုမူ၊ တရားလိုဘက်က သက်သေမပြနိုင် သော်လည်း၊ သဘောတူညီချက် ရှိသည်ဟု ယူဆထိုက်ကြောင်း ဆက်လက် ရေးသား ထားသည်။

ဤမျှလောက်နှင့် သဘောတူညီချက်ရှိခဲ့ကြသည်ဟု ဤရုံးတော်က မယူဆနိုင်။ ကိစ္စတခု ပြီးပြတ်သွားရုံနှင့် သဘောတူ ကြံစည်ခဲ့ကြသည်ဟု ယူဆမည်ဆိုလျှင်၊ ဤအမှု ၌ ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီးနှင့် အစိုးရ ရွေးနေကြီးများကိုပါ ထည့်သွင်းရပေလိမ့်ဦးမည်။ အတွင်းဝန်နှင့် ဝန်ကြီးဖြစ်၍၊ အကြံတူ သဘောတူ လုပ်ကြသည်ဟု ယူဆလျှင်လည်း အလွန် မလျော်ကန်သော ယူဆချက်ပင်ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ခုံရုံးတော်က ကိုးကားသော စီရင်ထုံးတွင် အင်္ဂလိပ်ဘုရင် အစိုးရကို တော်လှန်ရန် လျှို့ဝှက် အသင်းတည်ထောင် ကြောင်း၊ တချိန်တည်းလိုပင် ဗုံးများ နေရာတကာ၌ ဖောက်ခွဲကြောင်း၊ ပေါက်ကွဲစေ တတ်သော ပစ္စည်းများ နေရာအများ၌ တွေ့ရှိကြောင်း၊ တရားခံဖြစ်သူ အချို့တို့ကို စောစောကပင် မသင်္ကာ၍၊ ရဲအဖွဲ့က အမြဲလိုက်လံ ကြည့်ရှုနေသော ကြောင့်၊ ၎င်းတို့ ဘယ်သွားသည်၊ ဘယ်လာသည်၊ ဘာလုပ်သည်စသည်တို့ကို၊ သက်သေ သာဓက အထောက်အထားပြနိုင်ရုံမျှမက အချို့တရားခံများကလည်း၊ ဖြောင့်ချက် ပေးကြသည်ကို တွေ့ရှိနိုင်သည်။ ဦးကျော်မြင့်တို့ အမှုတွင် ဤကဲ့သို့ သက်သေခံ အထောက်အထားများ မရှိ၍၊ ကြိုတင် သဘောတူညီချက်ရှိသည်ဟု ယူဆရန် အ ကြောင်းမရှိချေ။ ယင်းသို့ဖြစ်ရာ၊ ဦးကျော်မြင့်မှာ ပြစ်မှုကျူးလွန်ခဲ့ပါလျှင် အကျင့် ဖောက်ပြန်မှုကိုသာ ကျူးလွန်ခဲ့သူဖြစ်ပေမည်။ ဦးကျော်သိန်းမှာ ကျူးလွန်ရန် လှုံ့ ဆော်အားပေးကူညီခြင်း ပြစ်မှုကိုသာ ကျူးလွန်သူ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ မည်ကဲ့သို့ အား ပေးကူညီပါသနည်းဟု မေးခဲ့ပါလျှင်၊ အောက်ပါ အတိုင်း ဖြေဆိုရပေမည်။

ဦးကျော်သိန်းမှာ အတွင်းဝန်ဖြစ်၍ မိမိမှတစ်ဆင့် ဝန်ကြီးထံသို့ အမှုတို့များ တင် သွင်းရသည်။ ပဌမအကြိမ် နတ်မြင်းသတ္တုတွင်းကိစ္စ စာရွက် စာတမ်းများ၊ ဦးကျော်

သိန်းထံသို့ ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီးထံမှ အဖတ်ကိုပင် ပေးပါရန်ထောက်ခံချက်နှင့် ဆောက်လုပ်သည့်အခါ၌ ဦးကျော်သိန်းသည် အတော်ပင် စုံလင်စွာ ရေးမှတ်၍၊ မည်သူ့ကို ပေးသင့်သည်ဟု ဖော်မပြဘဲ၊ ဝန်ကြီးထံသို့ တင်ဆက်သည်။ ဦးထွန်းမြင့်ကလည်း သေချာကန့်စား အကြောင်းများပြပြီး၊ ဦးသာဝင်းကို (M.L.) ထုတ်ပေးရန် အမိန့်ချမှတ်ခဲ့သည်။ အဖတ်အတွက် ဆာပေါ်ထွန်းနှင့် ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၂၇ ရက်နေ့၌ တွေ့ဆုံပြီးနောက်၊ ဦးတင်အောင်နှင့် တွေ့ကာ ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၂ ရက်နေ့က တကြိမ်၊ ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၆ ရက်နေ့က တကြိမ် အမိန့်ချပြန်ရာ၊ ယင်းအမိန့်များကို ထောက်ရှုခြင်းအားဖြင့်၊ မူလအခြေအနေမှာ တစုံတရာ မပြောင်းလဲဘဲ၊ ဦးသာဝင်းသာ ရရှိဖြစ်ကြောင်း ကောင်းစွာ သိသာနိုင်သည်။

၁၉၅၇
ဦးကျော်သိန်း
ပါ ၂
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
တော် အစိုးရ။

၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁၀ ရက်နေ့က ဦးသာဝင်း ဖမ်းဆီးခံရသည်ဟု ကြားသိရ၍၊ ဝန်ကြီး ဦးထွန်းမြင့်က ဆက်လက် ဆောင်ရွက်ခြင်းကို တားမြစ်ထားရန် အမိန့်ချမှတ်သည်။ ထိုနောက် ဦးကျော်သိန်းသည် ဦးထွန်းမြင့် ဝန်ကြီးရာထူး စွန့်လွှတ်သွားရသည်ကို ချက်ကောင်းယူ၍ နောက်ဆက်ဆံသည့်ဝန်ကြီး ဦးကျော်မြင့်ထံသို့၊ ၎င်းရာထူး လက်ခံပြီး ၁၃ ရက်မျှ အကြာတွင် အဖတ် ကိစ္စကို အစိုးရရွှေ့နေကြီး အကြံပေးချက်အရ၊ ပြီး ပြီးသားကိစ္စဖြစ်သော်လည်း၊ ပြန်ဖွင့်ရန် ချယ်လှယ်ခဲ့သည်။ အမှုကြားနာရာ၌လည်း ဦးသာဝင်းကို အသိမပေးဘဲ ကြားနာမည့် ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၄ ရက်နေ့၌ အစိုးရရွှေ့နေကြီးက အကြံပေး၍သာ၊ ဦးသာဝင်း၏ ရွှေ့နေကို ကြားနာစေခဲ့သည်။ အဖတ် ဦးသာဝင်းထံ၌ အတူ အခြား လျှောက်သူ ၆ ဦးတို့အားလည်း လုံးဝအသိမပေးခဲ့ချေ။ အမှုကို ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁၇ ရက်နေ့က ကြားနာစဉ်၊ ဦးသာဝင်း၏ ရွှေ့နေ ဦးလှဖေက လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်ရာ၌၊ အဖတ်သည် ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံသား စင်စစ်မဖြစ်နိုင်ကြောင်း၊ ဦးသာဝင်းသာ ရထိုက်ကြောင်း လျှောက်လဲသည်။ အမှုကြားနာပြီးနောက်လည်း၊ သက်သေခံ အထောက်အထားများနှင့် အဖတ် (P.L.) မရထိုက်ကြောင်းကို လျှောက်လွှာတင်သွင်းသေးသည်။

ဦးကျော်သိန်းက အမှုကိစ္စနှင့် အကြောင်းမျိုးစုံကို၊ ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂၄ ရက်နေ့စွဲနှင့် ဦးကျော်မြင့် ထံသို့ အစီရင်ခံရာ၌၊ အဖတ်သာ ရထိုက်၍၊ အဖတ်ကိုသာပေးရန် တိုက်တွန်းသည်။ ထိုအစီရင်ခံ မှတ်စုတွင် ဦးထွန်းမြင့်က နှုတ်မြင်းသတ္တုတူးကိစ္စကို၊ နောက်ဆက်ခံမည့်ဝန်ကြီးအသစ်က တဖန်ပြန်၍ စဉ်းစား၊ ဆုံးဖြတ်စေလိုကြောင်း ပါရှိသည်။ ထိုအချက်ကို ခုံရုံးတော်နှင့် စောဒကရုံးတော်တို့က ယုတ္တိမရှိ၊ မဟုတ် မမှန်သော အစီရင်ခံချက်ဟု ဆုံးဖြတ်ချက်ချသည်။ ယင်းဆုံးဖြတ်ချက်ကို ဤရုံးတော်က

M.L.-Mining Lease.

၁၉၅၈
ဦးကျော်သိန်း
ပါ ၂
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
တော် အစိုးရ။

သဘောမတူနိုင်ရန် အကြောင်းမမြင်၍ လက်ခံရပေမည်။ သို့အတွက် ဦးကျော်သိန်းက ချယ်လယ်ပြီး၊ အဖတ်အား (P.L.) ထုတ်ပေးရန်၊ ဦးကျော်မြင့်ကို လှုံ့ဆော်ခြင်းကြောင့်၊ ဦးကျော်သိန်းသည် ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၁၀၇ အရကျည်သည်ဟု ယူဆရပေမည်။

ဦးကျော်မြင့်ကို စွပ်စွဲရာ၌ အဓိက အချက်မှာ၊ အလုပ်စွန့်လွှတ်သွားရသော ဝန်ကြီးဦးထွန်းမြင့်၌ ပေးပိုင်ခွင့်အာဏာရှိသည့် အလျောက် သက်ဆိုင်သည့် ဥပဒေနှင့် ကိုက်ညီသော (M.C.R.) ပုဒ်မ ၁၁၃ အရ၊ ဦးသာဝင်း၏ လျှောက်လွှာကို လက်ခံ၍ ရှင်းလင်းသေချာစွာ ပေးခဲ့သော ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ပယ်ဖျက်ပြီး၊ အဖတ်ကို (P.L.) ပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ခုံရုံးတော် စီရင်ချက်တွင် ဖော်ပြပါရှိသည်။

ခုံရုံးတော်နှင့် စောဇက ရုံးတော်တို့က၊ ဦးကျော်မြင့်၏ ဖောက်လွှဲ ဖောက်ပြန်မှု ပြုလုပ်ချက်များကို ဖော်ပြရာ၌၊ ဦးကျော်မြင့်သည် နုတ်ထွက်စာ တင်သွင်းပြီးနောက်၊ အမှုတွဲပင်ရွှေမှောက်တွင် မရှိဘဲလျက်၊ အိမ်ကနေ၍ အဖတ်ကို (P.L.) ပေးရန် ကတိုက် ကရိုက် အမိန့်ချမှတ်ကြောင်း၊ မိမိအရင်ဆောင်ရွက်သွားသော ဝန်ကြီးဦးထွန်းမြင့် ချမှတ်သည့် အမိန့်ကို ပယ်ဖျက်ကြောင်း ဖော်ပြသည်။ ဦးကျော်မြင့်၏ အမိန့်က လည်း ဦးထွန်းမြင့် ရေးသားခဲ့သလို အကြောင်းအချက် အထောက်အထားများ ဖော်မပြဘဲ၊ ဦးကျော်မြင့်၏ အမိန့်မှာ ပြီးစလွယ် အပေါ်ရိုက် ရေးသားထားသော အမိန့်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုထားသည်။

[ဝန်ကြီးများမှာ ဆုံးဖြတ်ချက် ပေးရမည်။ သို့သော် ၎င်းတို့ ရေးသား ဆုံးဖြတ်ချမှတ်သော အမိန့်များကို တရားရုံးတော်က ချမှတ်သော စီရင်ချက်များနှင့်ကား မနှိုင်းယှဉ်ထိုက်ဟု ဤရုံးတော်က ထင်မြင်သည်။ တရားရုံး စီရင်ချက်များမှာကဲ့သို့ အကိုးအကားနှင့် စုံစုံလင်လင် ရေးသားရန်မလို။ ဤအမှုတွင်လည်း အတွင်းဝန် ဦးကျော်သိန်းက အမှုအကြောင်းစုံလင်စွာ ဖော်ပြထား၍ ထပ်မံပြီး ဝန်ကြီး ဖြစ်သူက အကြောင်းပြရန်မလို။ လက်မှတ်တိုထိုးလျှင်ပင် အတွင်းဝန်၏ထောက်ခံချက်ကိုသဘောတူ သည်ဟု ယူဆရချေမည်။ ရှေးကဝန်ကြီးတဦးချမှတ်သည့် အမိန့်ကို မပယ်နိုင်ဟု ဆိုခြင်းမှာလည်း လက်ခံရန်မသင့်။ တရားရုံးများမှာကဲ့သို့ ရှေးကဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခဲ့သော စီရင်ထုံးကို အမြဲတစေ လိုက်နာရသောမူကို၊ ဝန်ကြီးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာ၌ လိုက်နာနိုင်မည်မဟုတ်ပေ။ အခြေအနေ ပြောင်းလဲပါက၊ ဝန်ကြီးတဦးသည် ကိုယ်တိုင်ပင် ချမှတ်သော အမိန့်ကို ပယ်ဖျက်နိုင်ရမည်။] အရင်အစိုးရက ချမှတ်သော အမိန့်ကိုလည်းနောက်အစိုးရက ပြင်သင့်လျှင် ပြင်နိုင်ကြောင်း လက်တွေ့ပင် ဖြစ်သည်။

P.L.-Prospecting License.

M.C.R.-Mineral Concession Rule.

[သို့ပင် ဖြစ်စေကာမူ ပယ်ဖျက် ပြင်ဆင်ရာ၌ လုံလောက်သော အကြောင်း ယူဆ၍ လည်းရှိရမည်။ စိတ်စေတနာကောင်းနှင့်ပြုမူခြင်းလည်းဖြစ်ရမည်။] ရွှေနေချုပ်ကြီးက၊ ဦးကျော်မြင့်သည် အဖတ်အား (P.L.) ပေးရန် အမိန့်ချမှတ်သည်မှာ (M.C.R.) နည်းဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၆ ကို လွန်ဆန်၍ ပေးသည်ဟုလျှောက်ထားသည်။ [ပုဒ်မ ၁၆ * အရ (C.A.) မရှိလျှင် မပေးနိုင်ပေ။ ပုဒ်မ ၁၁၃† ကလည်း ထိုကဲ့သို့ပင် ထပ်မံ ဖော်ပြ ထားသည်ကို တွေ့မြင်ရသည်။]

၁၃၄
ဦးကျော်မြင့်
ပါ
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
တော်အစိုးရ။

ဤလျှောက်ထားချက်ကို၊ ဦးမောင်က ချေပရာတွင်၊ မြေနှင့် အခွန်တော် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၇(က) † ကို ကိုးကားလျက်၊ ထိုပုဒ်မ အဆိုမှာ၊ ဝန်ကြီးက သင့်လျော်သလိုပေးနိုင်ကြောင်း ထင်ထင်ရှားရှားဖြစ်သည့် အလျောက်၊ ဘယ်အတွက်ပေးသည်ဟု တရားရုံးများက မေးပိုင်ခွင့်မရှိ။ ၎င်းအပြင်နည်းဥပဒေဆိုသည်မှာ အက်ဥပဒေအရ ဖန်တီးရသည်သာဖြစ်၍၊ အက်ဥပဒေနှင့် နည်းဥပဒေတို့ ဖီလာကန့်လန့် ဆန့်ကျင်နေပါမူ၊ အက်ဥပဒေတွင် ပါရှိသော အချက် အလက်များကိုသာ လက်ခံရမည်ဟု လျှောက်ထားသည်။

နည်းဥပဒေမှာ ၁၉၄၆ ခုနှစ်တွင် မြေနှင့် အခွန်တော် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၆၀ (၁) အရ ဖန်တီးသော နည်းဥပဒေဖြစ်သည်။ ထိုပုဒ်မကလည်း၊ နည်းဥပဒေများကို ဖန်တီးပါက၊ အက်ဥပဒေတွင် ပါရှိသကဲ့သို့ပင် ဖြစ်စေရမည်ဟု ဆိုသည်။

[ယင်းအက်ဥပဒေနှင့် နည်းဥပဒေများမှာ လွတ်လပ်ရေးမရခင်ကပင် တည်ရှိသော ဥပဒေအချက် အလက်များဖြစ်၍၊ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံ ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၂၂ တွင် သတ်မှတ်ထားသည့် “လက်ရှိတရားဥပဒေ” များဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့ဖြစ်သည့် အလျောက်၊ ပုဒ်မ ၂၂၆ (၁) အရ၊ ဆက်လက်ပြီး အာဏာတည်နေသည်။ သို့အတွက်

P.L.-Prospecting License.

M.C.R.-Mineral Concession Rules.

C.A.-Certificate of Approval.

* Rule 16.—“No prospecting license or mining lease shall be granted except to a person holding a certificate of approval from the Financial Commissioner . . . . .”

† Rule 113.—“When both an application or applications for a prospecting license and an application or applications for a mining lease are presented in respect of the same area, the applicant or applicants for a mining lease not being in possession of a prospecting license in respect of that area, the prior right to the concession, whether license or lease shall, subject to any order which the President may pass in any particular case, be deemed to lie with the applicant who, “being the holder of a valid certificate of approval and after compliance with the procedure prescribed by the rules, shall have been the first to file his application with the Collector. . . . .”

Provided . . . . .”

† Sec. 38A.—“ . . . . . the government . . . . . may dispose of such right and powers to any person in such manner as it may deem fit.”

၁၉၅၈
ဦးကျော်သိန်း
ပါ - ၂
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
တော် အစိုးရ။

၎င်းနည်းဥပဒေနှင့် အက်ဥပဒေနှစ်ရပ်စလုံးတို့တွင်ပါရှိသော အချက်အလက်များကို သုံးသပ်၍ တခုနှင့် တခု ဆန့်ကျင်နေပါမှု၊ ပြေပြစ်အောင် ဥပဒေကောက်ယူနိုင်ရန် တရားရုံးများတွင် တာဝန်ရှိသည်။] ဤကဲ့သို့ အားလုံးကို ခြုံ၍ ဘတ်ရှူပြီး အဓိပ္ပါယ် ကောက်ယူခဲ့လျှင်၊ ဝန်ကြီး၌ မိမိသဘောအတိုင်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၈ (က) အရ ပေးလိုသောသူကိုပေးနိုင်ခွင့်ရှိသော်လည်း၊ သဘောအတိုင်းပေးလိုပါက၊ လက်ခံမည့်သူ သည်နည်းဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၆ အရ၊ (C.A.) ရှိမှသာ ပေးနိုင်ခွင့်ရှိမည်ဟူ၍ အဓိပ္ပါယ် ကောက်ယူရပေမည်။

[သို့အတွက်၊ ဦးကျော်မြင့်က (C.A.) မရှိသော အဖတ်ကို (P.L.) ပေးရာ၌၊ နည်းဥပဒေကို ကျူးကျော်ပြီးပေးခဲ့ခြင်းသည်၊ မျက်မြင်အားဖြင့် ဖောက်လွှဲ ဖောက်ပြန်မှု ပြုခြင်းဖြစ်သည်ဟု ယူဆရမည်ဖြစ်၍]။ ဦးကျော်မြင့်နှင့် ဦးကျော်သိန်းတို့မှာ စွပ်စွဲချက် ကို ထုချေရန် တာဝန်ရှိသည်။

မူလခုံရုံးတော်၌၊ ဦးကျော်မြင့်က မိမိချမှတ်သော အမိန့်သည် ဥပဒေနှင့် ကိုက်ညီ သည်။ ချုပ်ငြိမ်းခွင့် အာဏာလည်း ရှိသည်ဟု ချေပခဲ့သည်။ ထိုနောက်တဖန်၊ စောဒက ရုံးတော်၌၊ ဦးကျော်မြင့်၏ ပညာရှိရွေးနေကြီးက၊ အကယ်၍ ဦးကျော်မြင့် ချမှတ်သော အမိန့်သည်၊ ဥပဒေနှင့် မကိုက်ညီဟု ဆိုခဲ့ငြားအံ့၊ ဦးကျော်မြင့်မှာ၊ စေတနာကောင်းနှင့် ချမှတ်သည်သာဖြစ်၍ မှားယွင်းစေကာမူ အပြစ်မပေးထိုက်ကြောင်းနှင့် လျှောက်ထား ခဲ့သည်။ ဤရုံးတော်၌လည်း၊ ဤကဲ့သို့ပင် ထပ်မံ၍ လျှောက်ထားသည်။

ဦးကျော်မြင့် အစစ်ခံချက်တွင် အမှုတွဲ မိမိထံသို့ ရောက်စဉ်က၊ စာရွက် စာတမ်း များအားလုံးကို ဘတ်ရှူသည်ဟု ပါရှိသည်။ ဝန်ကြီး ဦးထွန်းမြင့်၏ ဆန္ဒမှာ နောက် ဆက်ခံသူ ဝန်ကြီးက တဖန် ဆုံးဖြတ်စေလိုခြင်းဖြစ်ကြောင်းနှင့် ဦးကျော်သိန်း၊ မဟုတ် မမှန် အစီရင် ခံစေကာမူ၊ အမှုတွဲကို ကြည့်ရှုခြင်းအားဖြင့် ဦးထွန်းမြင့်သည် ဦးသာဝင်းသာ ရရှိစေရန် အမိန့်များ ချမှတ်ကြောင်းကို တွေ့ရပေမည်။ ဦးထွန်းမြင့် စိတ်ပြောင်းခဲ့သည်ဟု ယူဆရန်၊ အမှုတွဲတွင် လုံးဝမပေါ် ပေါက်ခြင်းကိုလည်း တွေ့ရ ချေမည်။ အမှုကြားနာသည့်အခါ၌လည်း၊ ရွေးနေ ဦးလှဖေက အဖတ်သည် ပြည်ထောင် စုသား လက်မှတ်ကို လိမ်လည်၍ ရယူထားသူဖြစ်သောကြောင့် ဦးသာဝင်းက ကန့်ကွက် ထားကြောင်း၊ ဦးထွန်းမြင့်၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ပယ်ဖျက်ရန် အကြောင်း လုံးဝမရှိ ကြောင်း၊ အစိုးရ ရွေးနေကြီးကလည်း အဖတ်သည် နိုင်ငံတော်သားမဟုတ်ပါက၊ ၎င်းအား မပေးနိုင်ကြောင်း၊ အစိုးရချမှတ်သည့် မူနှင့် အခြေခံ ဥပဒေပုဒ်မ ၂၁၉ တွင် ပါရှိသည့် အချက် အလက်အတိုင်းသာ၊ သတ္တု လုပ်ငန်းများကို လုပ်ပိုင်ခွင့် ပေးနိုင်မည်

C.A.-Certificate of Approval.
P.L.-Prospecting License.

ဖြစ်၍ အထူး သတိပြုသင့်ကြောင်း လျှောက်ထားခဲ့သည်။ အမိန့်ချမှတ် ဦးသောင်းက လျှောက်လွှာတစ်ခု တင်သွင်းခဲ့ပြန်ရာ၊ အဖတ်၌ တကယ်ပင် ၁၉၄၇ ခုနှစ်အတွက် (C.A.) ရှိပါသလား၊ ရှိခဲ့သော် ၁၉၄၈ ခုနှစ်အတွက် (C.A.) လျှောက်ရန်မလိုဟု ဘဏ္ဍာတော် မင်းကြီးက အကြောင်းပြန်ချက်မှာ မည်သည့် အကြောင်းကြောင့်၊ ဤကဲ့သို့ ပြန်ကြား ပါသနည်းဟု စုံစမ်းပါရန် လျှောက်ထားသည်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ်အတွက် (C.A.) ရရှိ ကြောင်းကို မြန်မာနိုင်ငံတော် ပြန်တမ်းတွင် လွယ်ကူစွာပင် တွေ့ရှိရသည်။ မည်သည့် အကြောင်းကြောင့် အဖတ်သည် (P.L.) ကို၊ ၁၉၄၈ ခုနှစ်အတွက် ထပ်မံလျှောက် ထားရန် မလိုဟူသော အချက်ကိုမူ ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီးထံ၌ စုံစမ်းမှု သိနိုင်မည်ဖြစ်၍၊ ဦးကျော်မြင့်က မေးမြန်းရန် အမိန့်ချမှတ်သည်။ သို့သော်လည်း ပြန်စာမိမိထံသို့မ ရောက်ခင်ပင် နုတ်ထွက်စာတင်ပြီးဖြစ်၍၊ အဖတ်ရနိုင်စေရန် ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၂ ရက် နေ့၌ ဒရော့သောပါး အမိန့်ချမှတ်ချက်ရေးခဲ့သည်။ နောက်တဖန် ဝန်ကြီး ဖြစ်လာသည့် အခါ၌လည်း၊ အဖတ် ရထားသော အခွင့် အရေးများကို ဆက်လက်ပြီး ရယူ သုံးစွဲ နိုင်စေရန် အမိန့်များ ချမှတ်ခဲ့ပြန်သည်။ ဤအကြောင်း ကြောင်းများကိုစု၍ ဝေဖန် သည်ရှိသော်၊ ဦးကျော်မြင့်သည် အဖတ်၏ ကိစ္စကို ဆောင်ရွက်ရာ၌၊ သဘောရိုး* နှင့် ဆောင်ရွက်သည်ဟု ပြောဆိုနိုင်ရန် ခက်ခဲသည်။ လွှတ်တော် တရားဝန်ကြီးတဦး၊ ခရိုင်တရားမနှင့် စက်ရှင် တရားသူကြီး ၂ ဦးတို့ ပါဝင်သော ခုံအဖွဲ့နှင့် လွှတ်တော်တရား ဝန်ကြီး ၃ ဦးပါဝင်သော စောဒက ရုံးတော်က ဦးကျော်မြင့်သည် သိလျက်နှင့် လမ်းရိုး လမ်းစဉ်ကို မလိုက်ဘဲ ဖေါက်လွှဲ ဖေါက်ပြန် ပြုမူသည်ဟူသော ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ဤရုံး တော်က လက်ခံရပေမည်။

ရာဇဝတ်မကင်း ကြံစည်ခြင်းရှိ မရှိဟူသော ပြဿနာ၌၊ ဤရုံးတော်သည် အောက် ရုံးများနှင့် အယူအဆ သဘော ကွဲလွဲသည်။ သို့သော် [ရာဇဝတ်မကင်း ကြံစည်မှု ဆို သည်မှာ၊ ရာဇဝတ်ကြီး ပုဒ်မ ၁၀၇ (၂) အရ အားပေး ကူညီမှုတမျိုးပင်ဖြစ်သည်။] အယူခံသူများသည် ထုချေရာ၌၊ ရာဇဝတ်မကင်း ကြံစည်မှုနှင့် စွဲဆိုသည့်အတွက်၊ ၎င်းတို့မှာ မည်ကဲ့သို့မျှ ထိရောက်စွာ နှစ်နာသွားသည်ကို မတွေ့ရသောကြောင့်၊ ဤရုံးတော်က စွက်ဖက်ရန် အကြောင်း မရှိချေ။

အယူခံသူများသည်၊ အများပြည်သူတို့၏ အကျိုးကို ထိခိုက်အောင် လိမ်လည် သည်ဟူသော စွဲချက်နှင့် ပတ်သက်၍ အပြစ်မရရှိ၊ တရားသေလွတ်ခြင်းပင် ခံခဲ့ကြရ သည်။ တံစိုးလက်ဆောင်ယူသည်ဟုလည်း၊ တရားလိုဘက်က မစွပ်စွဲခဲ့။ သို့နှင့်လည်း ဦးကျော်မြင့်မှာ နိုင်ငံရေးသက်တမ်း ကုန်ဆုံးခဲ့ရသည်။ ဦးကျော်သိန်းမှာ နိုင်ငံတော်

C.A.-Certificate of Approval.

P.L.-Prospecting License.

* Section 52 Penal Code Section 2 (25) General Clauses Act.

၁၉၄၈
ဦးကျော်သိန်း
ပါ
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
တော်အစိုးရ။

၁၉၅၈
ဦးကျော်သိန်း
ပါ ၂
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
တော် အစိုးရ။

ဝန်ထမ်း အဖွဲ့မှ ထုတ်ပယ်ခြင်းကို ခံခဲ့ရသည်။ ဤအကြောင်းအချက်များကို ထောက်ရှုပြီး အယူခံသူများ ကျခံခဲ့ကြရသည့် အပြစ်ဒဏ်မှာ၊ ပြင်းထန်လှသည်ဟု ဤရုံးတော်က ယူဆသော်လည်း၊ ပြစ်ဒဏ်ကို ခံပြီးကြပြီဖြစ်၍ သက်သာခွင့် မပေးနိုင်တော့ပေ။

ဦးမောင်၏ နောက်ဆုံး လျှောက်ထားချက်ကို ဖော်ပြရပေမည်။ ဖောက်ပြန်မှုဆိုသည်မှာ၊ မည်သို့ မည်ရာဖြစ်ကြောင်း ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေက ရှင်းလင်း၍ မပြ။ ဘယ်အချိန်အခါ၌ ဘယ်ကဲ့သို့ပြုထိုက်သည် မပြထိုက်သည်ကိုလည်းအက်ဥပဒေတွင်ဖော်မပြ။ ၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေက ရှင်းလင်းချက်ဟူ၍ ဖော်ပြပြန်ရာ၌လည်း၊ စိတ်ကူးရှိသမျှ ပြုမှုချက် ပျက်ကွက်ချက် အားလုံးကို ထည့်သွင်းထား၍၊ ပြည်သူ့ ဝန်ထမ်းများ၏ နေ့စဉ် ဆောင်ရွက်ရသော လုပ်ရိုး လုပ်စဉ် အသေးအဖွဲ့ ပြုမှုချက်များပင် အကတိလိုက်စားမှု တားမြစ်ရေး အက်ဥပဒေ၌ အကျုံးဝင်နေသဖြင့်၊ ပြည်သူ့ ဝန်ထမ်းများမှာ အလုပ်ပင် မလုပ်ရဲအောင် ဖြစ်နေကြောင်း၊ ဤကဲ့သို့သော ဥပဒေမရှိသင့်ကြောင်း လျှောက်ထားသည်။

[ရှင်းလင်းချက်တွင် ဖော်ပြထားသည့် အကြောင်းအရာများမှာ အလွန် ကျယ်ဝန်းသည်။] မှန်သော်လည်း၊ တရားမစွဲခင်က ကြိုတင်၍ တရားစွဲဆိုခွင့်ကို ပုဒ်မ ၆ အရ၊ ရယူမည်ဖြစ်၍၊ အသေးအဖွဲ့ ပြုမှုချက်များဖြစ်ပါလျှင်၊ ဤကဲ့သို့ သဘောတူညီချက်ကို သက်ဆိုင်သူ အကြီးအကဲက ငြင်းဆိုနိုင်ခွင့် ရှိသည်။ ထို့ပြင်လည်း၊ ဤစီရင်ချက်တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း၊ [ဖောက်လွှဲ ဖောက်ပြန်မှု ဆိုသည်မှာ ယုံမှတ်အပ်နှံထားသော ပစ္စည်းနှင့်သာ သက်ဆိုင်သည်။ အခြား အကျင့် ဖောက်ပြန်မှုများမှာ၊ ရာဇသတ်ကြီးတွင် ပါပြီး အမှုများသာဖြစ်၍၊ အမှုအသစ်မဟုတ်။ အကတိလိုက်စားမှု တားမြစ်ရေး ဥပဒေမရှိလျှင်လည်း ရာဇသတ်ကြီးအတိုင်း စွဲဆိုနိုင်သည်။] [အမြဲတစေလတ်လာဘယူသည်ကို၊ တားမြစ်ရေးအက်ဥပဒေအရသာအရေးယူနိုင်သော်လည်း တကြိမ်တည်းပင် လတ်လာဘယူခဲ့လျှင်၊ ထိုတကြိမ်အတွက် ရာဇသတ်ကြီးအတိုင်းတရားစွဲဆိုနိုင်သည်။]

ပြည်သူပိုင် ပစ္စည်းများနှင့် ပတ်သက်၍၊ နိုင်ငံအမျိုးအစားကို လိုက်၍ ပေးသော ပြစ်ဒဏ်များ ခြားနားသည်။ အချို့သော နိုင်ငံများ၌ သက်ဆိုင်သူ အားလုံးကို သုတ်သင်သည်။ အချို့သော နိုင်ငံများမှာမူ အလုပ်ဖြုတ်ရှုလောက်သာပင်။ ဝန်ကြီးဖြစ်ခဲ့လျှင် မိမိသဘောအတိုင်း နုတ်ထွက်ခြင်းဖြင့်ပင် သင့်လျော်ပြီဟု သဘောထားသည်။ ဤပြည်ထောင်စုနိုင်ငံမှာမူ၊ ရာဇဝတ်မှုဟု သတ်မှတ်ထားသည်။

[အက်ဥပဒေတွင် အဘယ်ပြုမှုချက်ကို ပြုသင့်သည်၊ အဘယ်ပြုမှုချက်ကို မပြုသင့်ဟု ဆုံးဖြတ်ပုံ ဆုံးဖြတ်နည်း တစုံတရာ ညွှန်ကြားထားခြင်းမရှိသည်မှာ မှန်သည်။] သို့အတွက် ဤအမှုမျိုးကို စစ်ဆေးရာ၌ တရားရုံးတော်များက၊ သူတဦးတယောက်သည် တခုခုသော ပြုမှုချက်ကို ပြုကျင့်ခဲ့ရာ၊ ထိုအချိန်အခါ၌၊ ပတ်ဝန်းကျင် အခြေ အနေကို

ထောက်ထားပြီး၊ ယင်းကဲ့သို့သော အခြေ အနေ၌ သတ်တရား ရှေ့သွားပြုကာယုတ္တိတန်
စွာ ဆင်ခြင် စဉ်းစားတတ်သူတစ်ဦးသည်၊ စိတ်ကောင်း စေတနာကောင်းနှင့် မည်ကဲ့
သို့ပြုမူမည်ကို ချိန်ဆပြီး ဆုံးဖြတ်ရပေမည်။* အခြားနည်းမရှိနိုင်။ ဤအမှုတွင်
လည်း ဤကဲ့သို့ပင် ချိန်ဆ၍ ဆုံးဖြတ်သည်။

ဦးမောင်က ဤကဲ့သို့သော အက်ဥပဒေ မရှိထိုက်ဟု ဆိုသည်ကို၊ ဤရုံးတော်က
ဝေဖန်လျှင် သင့်လျော်မည်မဟုတ်။ [ဥပဒေဖန်တီးရေး အာဏာသည် အခြေခံ
ဥပဒေပုဒ်မ ၉၀ အရ၊ ပါလီမန်လွှတ်တော်၌သာရှိသည်။ ယင်းသို့ ဖန်တီးသောဥပဒေ
သည် အခြေခံဥပဒေကို မထိခိုက် မဆန့်ကျင်ခဲ့သော် တရားဝင် တည်မြဲရမည်သာဖြစ်
သည်။ ဤအကတိ လိုက်စားမှု တားမြစ်ရေး ဥပဒေသည်လည်း၊ အခြေခံ ဥပဒေကို တစုံ
တရာမျှ မထိခိုက် မဆန့်ကျင်သောကြောင့်၊ တည်မြဲရပေမည်။] † နိုင်ငံတော် အစိုးရက
အကတိလိုက်စားခြင်းကို လုံးဝတားမြစ်ရန် ကြိုးစားရာ၌ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းများသည်
လမ်းလွဲမလိုက်ရဟု တိကျပြတ်သားစွာ ပြဋ္ဌာန်းထား၍၊ လမ်းလွဲလိုက်ပါကတရားရုံး
များက ဥပဒေအတိုင်း ဆောင်ရွက်ဘို့ တာဝန်ရှိသည်သာ ဖြစ်သည်။ ၎င်းအချက်နှင့်
ပတ်သက်၍ (*Queen v. Tolson*) ‡ ဖီရင်ထုံးတင်တရားဝန်ကြီး (Manisty, J.)
ချမှတ်ခဲ့သောမူကိုတရားရုံးများကလိုက်နာကျင့်သုံးသင့်သည်ဟု ထင်မြင် ယူဆသည်။
ထို့မူမှာ အောက်ပါ အတိုင်း ဖြစ်သည်။

“ကျွန်ုပ်၏ သဘောထားမှာ အက်ဥပဒေ၌ ရေးသားထားသော စကားများ
သည် ရှင်းလင်း ပြတ်သားလျက် ရှိပေသောကြောင့်၊ ရုံးများ၏ အဓိက တာဝန်
သည်ကား ဥပဒေကဆိုသည့်အတိုင်း လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ရန်သာ ဖြစ်တော့
သည်။ အကယ်၍ ဥပဒေကို ပြင်ဆင်သင့်သည်ဟု ယူဆခဲ့ပါမူ၊ သို့ပြင်ဆင်ရန်
အရေးမှာ၊ ပြင်ဆင် ပိုင်ခွင့် အာဏာရှိသည့် ဥပဒေပြု လွှတ်တော်၏ အရေးသာ
ဖြစ်ပေသည်။” †

ယင်းသို့ဖြစ်ရာ အထက်ဖော်ပြပါ အကြောင်းများကို ထောက်ထားပြီး၊ အယူခံလွှာ
ကိုယ်လိုက်သည်။

၁၉၅၈
ဦးကျော်သိန်း
ပါ
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
တော် အစိုးရ။

* A reasonable and prudent man, acting in good faith.

† 1889 23 Q.B.D. 163.

‡ “Such being the plain language of the Act, it is, in my opinion, the imperative duty of the Court to give effect to it, and to leave it to the legislature to alter the law if it thinks it might be altered.”

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

ဦးဘဇော် ပါ ၇ (အယူခံတရားလိုများ)

နှင့်

ဦးလွန်းမောင် ပါ ၂ (အယူခံတရားခံများ)*

† ၁၉၅၄
ဩဂုတ်လ
၂၃ ရက်။

ပြဋ္ဌာန်းသောစကား၊ အဓိပ္ပါယ် ကောက်ယူခြင်း၊ အာဏတ္တိက အမိန့်နှင့် ညွှန်ကြားချက်၊ မည်သည့် အခါ အာဏတ္တိက အမိန့်ကို ညွှန်ကြားချက်ဟု ယူဆနိုင်ခြင်း၊ အာဏတ္တိကဖြစ်သည့် ညွှန်ကြားချက်ဖြစ်သည်ဟု မဆုံးဖြတ်မီ၊ တရားရုံးများ သုံးသပ်ရမည့် အချက်များ၊ အာဏတ္တိကအမိန့်ဟု မဆုံးဖြတ်မီ၊ စီစစ်ရမည့် အချက်များ၊ ရန်ကုန် ဆူးလေစေတီတော်နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ယုံမှတ် အပ်နှံခြင်းအတွက် စီမံဆောင်ရွက်ရန် စည်းကမ်းချက် စကင်း ဥပဒေအပိုဒ် ၆ (ခ)၊ အာဏတ္တိကအမိန့် ညွှန်ကြားချက်မဟုတ်။ ပြတ်တောင်း ပြတ်တောင်း (intermittently) ကြော်ငြာခြင်းသည် ဆက်လက် (successively) ကြော်ငြာခြင်း မဟုတ်။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ပြဋ္ဌာန်းသောစကားများ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ကောက်ယူရာတွင် ဦးစွာပဌမ ၎င်းတို့၏ ရိုးရိုးသဘောအဓိပ္ပါယ်ကို လက်မလွှတ်ဘဲ၊ ကောက်ယူရမည့်ဟူသော စည်းမျဉ်း ဥပဒေနှင့် အညီ မျက်မြင်အားဖြင့် အာဏတ္တိကဖြစ်သော စကားများကို ကောင်းမွန်ခိုင်မာသောအကြောင်း မရှိဘဲနှင့် ညွှန်ကြားချက်များမျှသာ ဖြစ်သည်ဟု အဓိပ္ပါယ် မကောက်ယူရ။

Halsbury's Laws of England, Second Edition, Vol. 31, page 529, para (692) ကို ရည်ညွှန်းသည်။

အာဏတ္တိက အမိန့်များဆိုသည်မှာ၊ ၎င်းတို့အတိုင်းမလိုက်နာဘဲ၊ ပြုလုပ်လျှင် ပြုလုပ်သော အမှုကိစ္စမတည်မြဲဘဲ၊ ပျက်ပြယ်ရမည့် အမိန့်များဖြစ်သည်။

ညွှန်ကြားချက်များဆိုသည်မှာ၊ ၎င်းတို့အတိုင်း အတိအကျ မလိုက်နာခဲ့သော်လည်း၊ အဓိက အချက်များတွင် (substantially) လိုက်နာခဲ့လျှင် ပြုလုပ်ခဲ့သော အမှုကိစ္စမပျက်ပြယ်ဘဲတည်နိုင်သော အမိန့်များဖြစ်သည်။

(Craies on Statute Law, Fifth Edition, page 240) ကို ရည်ညွှန်းသည်။

မျက်မြင်အားဖြင့် အာဏတ္တိကဖြစ်သော အမိန့်ကို ခိုင်မာသော အကြောင်းရှိလျှင်၊ ညွှန်ကြားချက်မျှသာဖြစ်သည်ဟု အဓိပ္ပါယ် ကောက်ယူနိုင်သေးသောကြောင့်၊ အမိန့်ပြဋ္ဌာန်းချက် တခုခု၏ အဓိပ္ပါယ်ကို မကောက်ယူမီ၊ ထိုအမိန့်ချက်ပါ၊ စကားလုံးများကိုသာကြည့်၍ မနေဘဲ တရားရုံးများသည်၊ ထိုအမိန့်ပြဋ္ဌာန်းချက်များပါသော၊ အက်ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေ၊ စ ကင်းအစရှိသောသက်ဆိုင်ရာ

* ၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ တရားမအယူခံမှုအမှတ် ၃။

† နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးသိန်းမောင်၊ နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီး ဦးမြင့်သိန်းနှင့် တရားလွှတ်တော် တရားဝန်ကြီး ဦးသောင်းစိန်တို့ ရွှေမှောက်တွင် တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးသိန်းမောင် အမိန့်ချမှတ်သည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဤစီရင်ချက်ကို၊ သက်ဆိုင်ရာ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံးတွင် ထည့်သွင်း ဖော်ပြခြင်း မပြုခဲ့မိသဖြင့်၊ ယခုမှ ထည့်သွင်း ဖော်ပြခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ပြဋ္ဌာန်းချက်တစောင်လုံးကို၎င်း၊ ထိုသက်ဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက် တစောင်လုံး၏ အလားအလာနှင့် ရည်ရွယ်ချက်တို့ကို၎င်း သုံးသပ်ပြီးမှသာလျှင်၊ ထိုစကားလုံးများ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ကောက်ယူပြီးလျှင် သက်ဆိုင်ရာ အမိန့်သည်၊ စင်စစ်ပင်၊ အာဏတ္တိကဖြစ်သည်။ သို့တည်းမဟုတ် ညွှန်ကြားချက်မျှသာ ဖြစ်သည်ဟု စီရင် ဆုံးဖြတ်ရမည်။

(Craies on Statute Law, Fifth Edition, pp. 242 to 243) ကို ရည်ညွှန်းသည်။

သက်ဆိုင်ရာ အမိန့်တွင်ပါသော အာဏတ္တိက စကားလုံးများ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ကောက်ယူရာ၌၊ အမိန့်ပါသော အက်ဥပဒေ၊ စကားလုံးတို့အခြားပြဋ္ဌာန်းချက် တစောင်လုံး၏ အလားအလာနှင့် ရည်ရွယ်ချက်များကို ထောက်ရှုပြီးလျှင်၊ အကယ်၍ ထိုအမိန့်သည် အများပြည်သူ၏ အကျိုးငှါ၊ သို့မဟုတ် အများပြည်သူနှင့် သက်ဆိုင်သော တရားဖြောင့်မှန်မှုတိုးတက်စေရန် ရည်ရွယ်ပြဋ္ဌာန်းသော အမိန့်ဖြစ်ကြောင်း တွေ့မြင်ရလျှင်၊ ထိုအမိန့်သည် အတိအကျ လိုက်နာရမည့် အာဏတ္တိက အမိန့် ဖြစ်သည်ဟု အဓိပ္ပါယ် ကောက်ယူရမည်။

(Halsbury's Laws of England, Second Edition, Vol. 31 page 530, para 692) ကို ရည်ညွှန်းသည်။

ရန်ကုန်မြို့၊ ဆူးလေစေတီတော်နှင့်စပ်လျဉ်းသည့် ယုံမှတ်အပ်နှံခြင်းအတွက် စီမံဆောင်ရွက်ရန်၊ စည်းကမ်းချက်စကား ဥပဒေအပိုဒ် ၆ (ခ) ပါ၊ ၁၅ ရက် ဆက်လက်ကြော်ငြာရမည်ဟူသော စကား များကို စိစစ်သော်၊ ၎င်းတို့သည်၊ မျက်မြင်အားဖြင့် အာဏတ္တိက အမိန့်အဓိပ္ပါယ် သက်ရောက်သော စကားများဖြစ်ကြသည်။ ထိုအမိန့် ပြဋ္ဌာန်းချက်သည်၊ အများပြည်သူတို့၏ အကျိုးငှါဖြစ်ကြောင်း၊ တနည်းအားဖြင့် သက်ဆိုင်ရာ အများဆုံးသိ၍ ရွေးကောက်ပွဲသည်လည်း၊ အများပြည်သူတို့ အလို့ငှါ၊ တရားဖြောင့်မှန်သော ရွေးကောက်ပွဲဖြစ်စေရန်၊ ရည်ရွယ်ချက် ရှိကြောင်း ထင်ရှားသည်။ ၁၅ ရက် ဆက်လက် ကြော်ငြာရမည်ဟူသော အမိန့်၊ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို ညွှန်ကြားချက်မျှသာဖြစ်သည်ဟု အဓိပ္ပါယ် ကောက်ယူရန်လည်း အကြောင်းမရှိသည်သာမက၊ ညွှန်ကြားချက်မျှသာဖြစ်သည်ဟု ကောက်ယူလျှင်ရွေးကောက်ပွဲနှင့် စပ်လျဉ်း၍ များစွာ အငြင်းအခုံဖြစ်ဘွယ်ရှိသည်။ ၁၅ ရက် ဆက် လက်ကြော်ငြာရမည်ဟူသော အမိန့်သည် တိကျပြတ်သားသည်။ သို့တိကျပြတ်သားသော အမိန့်ကို၊ အတိအကျ လိုက်နာရမည်၊ အာဏတ္တိက အမိန့်မဟုတ်၊ အဓိက လိုက်နာလျှင်ပြီးသည့် ညွှန်ကြား ချက်မျှသာဖြစ်သည်ဟု ဆိုခြင်းကိုမလိုလားအပ်ပေ။ ထို့ကြောင့် ၁၅ ရက် ဆက်လက် ကြော်ငြာရမည် ဟူသော အမိန့်ပြဋ္ဌာန်းချက်သည်၊ တိကျစွာ လိုက်နာရမည့် အာဏတ္တိက အမိန့်၊ ထိုကဲ့သို့ မလိုက်နာ လျှင်၊ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်း ပျက်ရမည့်အမိန့်ဖြစ်သည်။

ပြတ်တောင်း၊ ပြတ်တောင်း (intermittently) ကြော်ငြာခြင်းသည်၊ ဆက်လက် (successively) ကြော်ငြာခြင်းမဟုတ်၊ သတင်းစာ တစောင်တွင် ၄ ကြိမ်၊ အခြားသတင်းစာ တစောင်တွင် ၄ ကြိမ်မျှ၊ ဘဏ္ဍာတော် အဖွဲ့က ကြော်ငြာခဲ့ခြင်းသည် ၁၅ ရက် ဆက်လက် ကြော်ငြာ ခြင်း မဟုတ်သဖြင့် စကားဥပဒေအပိုဒ် ၆ (ခ) နှင့် မကိုက်ညီ။

အယူခံ တရားလိုများအတွက်၊ လွှတ်တော်ရှေ့နေ ကြီး ဦးဘဝင်း လိုက်ပါ ဆောင်ရွက် သည်။

အယူခံတရားခံများအတွက်၊ လွှတ်တော်ရှေ့နေကြီး ဦးဘမောင် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက် သည်။

၁၉၅၄
ဦးဘမောင် ပါ ၇
နှင့်
ဦးလွန်းမောင်
ပါ ၂။

၁၉၅၄
ဦးဘဖေ ပါ ၇
နှင့်
ဦးလွန်းမောင်
ပါ ၂။

ဦးသိမ်းမောင်။ ။ရန်ကုန်မြို့၊ ဆူးလေ စေတီတော်နှင့် စပ်လျဉ်းသည့်၊ ယုံမှတ် အပ်နှံခြင်းအတွက်၊ စီမံဆောင်ရွက်ရန်၊ စည်းကမ်းချက် စကင်းဥပဒေကို၊ ရန်ကုန်မြို့ တရားလွှတ်တော်က၊ ၁၉၅၂ ခုနှစ်၊ တရားမကြီးမှု နံပါတ် ၃၇၉ တွင် သတ်မှတ် ပြဋ္ဌာန်း၍ ပေးခဲ့လေသည်။

ထိုစကင်း ဥပဒေအရ၊ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်း ခံရသော၊ ဘဏ္ဍာတော်ထိန်း လူကြီးများသည်၊ ရွေးကောက် တင်မြှောက်ခြင်းကို၊ တရားလွှတ်တော်က အတည် ပြုသည့်နေ့မှ ၅ နှစ်အတွက်သာ၊ ဘဏ္ဍာတော်ထိန်း အဖြစ်၌ တည်မြဲကြသည်။

၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၃၁ ရက်နေ့တွင်၊ ရာထူးသက်တမ်း ၅ နှစ် ကုန်ဆုံး၍ ဘဏ္ဍာတော်ထိန်းအဖြစ် ရပ်စဲကြရမည့် ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ၊ ဦးရွှေဘ၊ ဦးဘိုးတုံ၊ ဦးချန်ထွန်း၊ ဦးဘသင်၊ ဦးဘခင်၊ ဦးမောင်မောင်စိန်နှင့် ဦးဘထွန်း ပေါင်း ၇ ယောက် ဖြစ်သည်။

ပုဂ္ဂိုလ် ၇ ဦးပါဝင်သော၊ ဘဏ္ဍာတော်ထိန်းအဖွဲ့က၊ ဘဏ္ဍာတော်ထိန်း လူကြီး သစ်များအဖြစ်နှင့် ရွေးကောက်ခြင်း ခံလိုသူများအမည်တင်သွင်းသည့် စာလွှာများ တင်ရန်၊ ၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၂၇ ရက်နေ့ကို၊ နောက်ဆုံးထား၍ ကြော်ငြာခဲ့လေ သည်။

သို့ကြော်ငြာရာ၊ အရွေးကောက်ခံလိုသူ ပုဂ္ဂိုလ် ၉ ဦးက၊ အမည်တင်လွှာများကို အချိန်မီ တင်သွင်းခဲ့ကြလေသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ် ၉ ဦးအနက်၊ တဦး၏ အမည်တင်လွှာ ကို၊ စကင်းဥပဒေနှင့် မညီညွတ်ဟု အကြောင်းပြပြီး၊ ဘဏ္ဍာတော်ထိန်း အဖွဲ့က ပယ် လိုက်လေသည်။ အခြားပုဂ္ဂိုလ်တဦးကလည်း မိမိ၏ အမည်တင်လွှာကို ပြန်၍ ရုပ်သိမ်း ခဲ့လေသည်။

သို့အတွက်၊ ဘဏ္ဍာတော်ထိန်းအဖွဲ့က၊ ၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၇ ရက်နေ့တွင်၊ ဦးဘဖေ၊ ဦးဘခင်၊ ဦးဘထွန်း၊ ဦးဘသင်၊ ဦးငွေ၊ ဦးရွှေဘနှင့် ဦးဖေအောင်တို့သည်၊ ဘဏ္ဍာတော်ထိန်းလူကြီးသစ်များအဖြစ်၊ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်း ခံရကြကြောင်း ကျေညာခဲ့လေသည်။

ထို့နောက် ဘဏ္ဍာတော်ထိန်းအဖွဲ့သည်၊ ထိုအဖွဲ့၏ အမှုဆောင် လူကြီးကို၊ ကိုယ်စား ပြု၍ အဆိုပါ ပုဂ္ဂိုလ် ၇ ဦး အရွေးကောက်ခံရခြင်းကို အတည်ပြု၍ ပေးပါရန်၊ တရား လွှတ်တော် မူလဘက်တွင် လျှောက်ထားခဲ့လေသည်။

တရားလွှတ်တော် မူလဘက်က၊ ကန့်ကွက်လိုသူများ ကန့်ကွက်နိုင်ကြောင်း ကြော်ငြာသောအခါ၊ ဦးလွန်းမောင်နှင့် ဦးအုံးမောင်တို့ကကန့်ကွက်ကြလေသည်။

သူတို့၏ ကန့်ကွက်လွှာမှာ၊ အချက်ပေါင်းများစွာပြု၍၊ ထားသော်လည်း၊ ယခု အမှုနှင့် ကန့်ကွက်ချက်တခုသာလျှင် သက်ဆိုင်သည်။

ထိုကန့်ကွက်ချက်မှာ၊ ဘဏ္ဍာတော်ထိန်း လူကြီး အသစ်အဖြစ် ရွေးကောက်ခြင်း ခံလိုသူများ အမည်တင်သွင်းရန် ကြော်ငြာခြင်းသည်၊ စကင်း ဥပဒေအပိုဒ် ၆ (ခ) နှင့် မညီညွတ်သည့်အတွက်၊ အဆိုပါ ပုဂ္ဂိုလ်များ ရွေးကောက်ခံရခြင်း အတည်မဖြစ်ထိုက်ပါဟု သော ကန့်ကွက်ချက်ဖြစ်သည်။

၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၇ ရက်၊ မောင်

စကင်းဥပဒေပုဒ်မ ၆ (ခ) မှာအောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။ “၆ ဘဏ္ဍာတော်ထိန်း ဂေါပကလူကြီး ရွေးကောက်ခြင်း အကြောင်း အလုပ်လက်ရှိဖြစ်သော၊ ဘဏ္ဍာတော်ထိန်း ဂေါပကလူကြီးများက၊ ဂေါပက လူကြီးသစ်များ ရွေးကောက်ပွဲကို၊ အောက်ပါနည်းလမ်းအတိုင်း စီမံဆောင်ရွက်ရမည်”

(က) * * * * *

(ခ) ဘဏ္ဍာတော်ထိန်း ဂေါပကလူကြီးရာထူး လစ်လပ်သည့် အခါ၌၊ အလုပ်လက်ရှိ၊ ဘဏ္ဍာတော်ထိန်း ဂေါပကလူကြီးများက၊ ထိုလစ်လပ်သည်မှ တလအတွင်း၊ နေ့စဉ် ထုတ်ဝေသည့်၊ မြန်မာသတင်းစာနှစ်ခုတွင်၊ ရွေးကောက်ရန် အမည်တင်သွင်းသည့်၊ စာလွှာ များ မည်သည့်နေ့ရက်တွင် တင်သွင်းကြရမည်ဟု၊ ရက်ချိန်း သတ်မှတ်ဘော်ပြလျက် ၁၅ ရက် ဆက်လက်ကြော်ငြာရမည်။ ”

စကင်း ဥပဒေအပိုဒ် ၆ (ခ) မှာ၊ အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ဖြစ်သော်လည်း၊ ဘဏ္ဍာတော်ထိန်းအဖွဲ့က၊ ကြော်ငြာများကို၊ အောက်ပါ အတိုင်းသာလျှင် သတင်းစာများတွင် ထည့်သွင်းခဲ့လေသည်။

ရန်ကုန်သတင်းစာတွင်၊ ၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၂ ရက်နေ့မှာ တကြိမ်၊ ၉ ရက်နေ့မှာ တကြိမ်၊ ၁၅ ရက်နေ့မှာတကြိမ်၊ ၂၅ ရက်နေ့မှာတကြိမ် ပေါင်း ၄ ကြိမ်။

မဏ္ဍိုင် သတင်းစာတွင်၊ ၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၃ ရက်နေ့တကြိမ်၊ ၁၁ ရက်နေ့တကြိမ်နှင့် ၂၆ ရက်နေ့ တကြိမ် ပေါင်း ၄ ကြိမ်။

ဦးလွန်းမောင်နှင့် ဦးအုံးမောင်တို့၏ ကန့်ကွက်ချက်မှာ၊ စကင်း ဥပဒေအရ၊ မြန်မာသတင်းစာနှစ်စောင်တွင်၊ ၁၅ ရက် ဆက်လက် ကြော်ငြာရမည် ဖြစ်ပါလျက်၊ မည်သည့်သတင်းစာတွင်မျှ ၁၅ ရက်ဆက်၍ မကြော်ငြာဘဲ၊ သတင်းစာနှစ်စောင်တွင်၊ တစောင်လျှင် ၄ ကြိမ်ကျ၊ အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း၊ ပြတ်တောင်း ပြတ်တောင်းသာ ကြော်ငြာခဲ့သည့်အတွက်၊ စကင်း ဥပဒေနှင့်မညီ၍၊ ဘဏ္ဍာတော်ထိန်း လူကြီးသစ်များ အရွေးကောက်ခံရခြင်း အတည်မဖြစ်ထိုက်ပါဟု ကန့်ကွက်ခြင်းဖြစ်သည်။

၁၉၅၄ ခုနှစ်၊
ဦးတစ်လှိုင်
ဦးလွန်းမောင်
ပါ ၂။

ထိုကုန်ကွက်ချက်များကို၊ ဖြေကြားရာ၌ အမှုဆောင် လူကြီး ဦးဘသွန်းက၊ စကင်း ဥပဒေအပိုဒ် ၆ (ခ) က၊ (၁၅ ရက် ဆက်လက် ကြော်ငြာရမည်) ဟူ၍သာ ဆိုကြောင်း။ နေ့စဉ် ရက်ဆက် ၁၅ ရက်ကြော်ငြာရမည်ဟု မဆိုကြောင်း။ ကြော်ငြာများကိုလည်း၊ ၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့မှစ၍၊ ၂၇ ရက်နေ့အထိ၊ သတင်းစာများတွင် ထည့်သွင်းခဲ့ပြီးဖြစ်ကြောင်း ဖြေကြားခဲ့လေသည်။

တရားလွှတ်တော် မူလဘက် တရားဝန်ကြီးက (စည်းမျဉ်းတွင် ပါသော၊ စည်းကမ်းနှင့် လုံးလုံး လျားလျား ကိုက်ညီခြင်းမရှိသော်လည်း၊ အဆိုပါ ကြော်ငြာခြင်းသည် စည်းမျဉ်းတွင် ပါဝင်သော ရည်ရွယ်ချက်ကို အထမြောက်သော အခြေသို့ ရောက်စေနိုင်သည်ဟုယူဆ၍)၊ လူကြီးသစ် ၇ ဦးတို့၏ ရွေးကောက်ခံရခြင်းကို အတည်ပြုလိုက်သည်။

ဦးလွန်းမောင် နှင့် ဦးအုံးမောင်တို့က၊ တရားလွှတ်တော် အယူခံဘက်သို့၊ အယူခံဝင်သောအခါ၊ အယူခံဘက် တရားဝန်ကြီးများက၊ မြန်မာသတင်းစာ နှစ်စောင်တွင်၊ ၁၅ ရက် ဆက်လက် ကြော်ငြာရမည်ဟု စကင်း ဥပဒေတွင် အတည်အလင်းပါရှိနေသည့်အတွက်၊ ထိုကဲ့သို့ ကြော်ငြာခဲ့မှုသာလျှင်၊ ရွေးကောက်ခြင်း၊ အတည်ဖြစ်နိုင်ကြောင်း။ သတင်းစာများတွင် ပို၍ ကြော်ငြာလေလေ၊ မဲပေးနိုင်မည့်ပုဂ္ဂိုလ်များ ပို၍သိလေလေ ဖြစ်နိုင်ကြောင်း၊ မူလ ရုံးတော်သည် ကြော်ငြာများကို၊ နေ့စဉ် ထုတ်မြန်မာသတင်းစာ နှစ်စောင်တွင်၊ ရက်ခြား ထည့်ခဲ့သော်လည်း၊ အကြိမ်ပေါင်း ၁၅ ကြိမ်စီ ထည့်ခဲ့သည်ဟု အထင်မှားခဲ့ပုံပေါ်ကြောင်း အကြောင်းပြပြီးလျှင်၊ တရားလွှတ်တော် မူလဘက်အမိန့်ကို ပယ်ဖျက်လိုက်လေသည်။

သို့အတွက် ဘဏ္ဍာတော်ထိန်းအဖွဲ့ အမှုဆောင်လူကြီး ဦးဘသွန်းက၊ ဤရုံးတော်တွင် ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် တရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၆ အရ၊ အယူခံဝင်ခွင့် တောင်းပြီးလျှင်၊ အယူခံဝင်ခဲ့လေသည်။

သို့ရာတွင်၊ သူအယူခံဝင်ခွင့် တောင်းခဲ့သည်မှာ၊ တရားလွှတ်တော် မူလဘက်အမိန့်အရ၊ ရွေးကောက်ခြင်း အတည်ပြုခံရသော၊ လူကြီး ၇ ဦးအတွက် ဖြစ်သည်။ ရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပခဲ့သော ဘဏ္ဍာတော်ထိန်း လူကြီးဟောင်း ၇ ဦးအတွက် မဟုတ်ချေ။ သို့ပင်ဖြစ်လင့်ကစား လူကြီးဟောင်း လေးဦးသည်၊ အရွေးကောက်ခံခဲ့ကြရသောသူ ၇ ဦးထဲတွင် အပါအဝင်ဖြစ်ကြ၍၊ ယခုအယူခံမှုအတွက်၊ ဦးဘသွန်းကို ကိုယ်စားပြုကြသောသူ ၇ ဦးထဲမှာလည်း ၄ ဦးသည် ပါဝင်လျက်ရှိသည်။ ထို ၄ ဦးမှာ ဦးရွှေဘ၊ ဦးဘသင်၊ ဦးဘခင်နှင့် ဦးဘသွန်းဖြစ်သည်။ ထိုလူဟောင်း ၄ ဦးပါရှိနေသောကြောင့်၊ ဤရုံးတော်က အယူခံလွှာကို လက်ခံခဲ့လေသည်။

အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည့်အတိုင်း၊ ဤအယူခံမှုမှာ ဆုံးဖြတ်ဘို့ အချက်တခုသာရှိသည်။ ၎င်းမှာ စကင်း ဥပဒေက (နေ့စဉ်ထုတ်ဝေသည့်၊ မြန်မာသတင်းစာနှစ်ခု

တောင်၊ ရွေးကောက်ရန် အမည်တင်သွင်းသည့်စာလွှာများ မည်သည့်နေ့ရက်တွင် တင်သွင်းကြရမည်ဟု ရက်ချိန်း သတ်မှတ် ဘော်ပြလျက် ၁၅ ရက် ဆက်လက် ကြော်ငြာရမည်) ဟု ပါရှိပါလျက်၊ သတင်းစာ နှစ်စောင်တွင်၊ တစောင်လျှင် (၄) ကြိမ်ကျသာ၊ ပြတ်တောင်း ပြတ်တောင်း ထည့်ခဲ့သည့်အတွက် ရွေးကောက်ခြင်းသည်၊ စကင်း ဥပဒေ အရတည်ထိုက် မတည်ထိုက်ဟူသော အချက်ဖြစ်သည်။ (*)

ဤအမှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ ရွေးဦးစွာ စကင်း ဥပဒေအပိုဒ် ၆ (ခ) က၊ ၁၅ ရက် ဆက်လက် ကြော်ငြာရမည် ("they shall advertise it * * * in two Burmes aily Newspapers for 15 days successively") ဟူ၍သာ ဖြောင်း။ နေ့စဉ် ရက်ဆက် ၁၅ ရက် (15 days consecutively) ဆက်လက် ကြော်ငြာရမည်ဟု မဆိုကြောင်း။ အမှုဆောင်လူကြီး ဦးဘထွန်း၏ ချေပချက်ကို စဉ်းစားရချေမည်။ ၎င်းကို စဉ်းစားသောအခါ ပြတ်တောင်း ပြတ်တောင်း (intermittently) ကြော်ငြာခြင်းသည်၊ ဆက်လက် (successively) ကြော်ငြာခြင်း မဟုတ်ကြောင်း ထင်ရှားသည်။ ထိုမှတစ်ပါး ရန်ကုန် သတင်းစာတွင် ၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၂ ရက်နေ့မှာ တကြိမ်၊ ၉ ရက်နေ့မှာ တကြိမ်၊ ၁၅ ရက်နေ့မှာ တကြိမ်၊ ၂၅ ရက်နေ့မှာတကြိမ် ပေါင်း ၄ ကြိမ်သာလျှင် ကြော်ငြာခြင်းသည်၊ ထိုသတင်းစာတွင် ၁၅ ရက် ဆက်လက် ကြော်ငြာခြင်းမဟုတ်ကြောင်း ထင်ရှားသည်။ ထိုနည်းအတူ မဏ္ဍိုင်သတင်းစာတွင်၊ ၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၃ ရက်နေ့တကြိမ်၊ ၁၁ ရက်နေ့တကြိမ်၊ ၁၈ ရက်နေ့ တကြိမ်နှင့် ၂၆ ရက်နေ့ တကြိမ်ပေါင်း ၄ ကြိမ် ကြော်ငြာခြင်းသည်လည်း၊ ထိုသတင်းစာတွင် ၁၅ ရက် ဆက်လက်ကြော်ငြာခြင်း မဟုတ်ကြောင်း ထင်ရှားသည်။

ဤရုံးတော်တွင် တင်သွင်းသော၊ အယူခံ ငြင်းချက် အမှတ် ၂ တွင်၊ အယူခံတရားလို များ၏ ပညာရှိလွှတ်တော် ရွေးနေကြီးက၊ သတင်းစာများတွင် ထည့်သွင်းခဲ့ခြင်းမှာ၊ စကင်း ဥပဒေအပိုဒ် ၆ (ခ) အရ လိုသည်ထက်၊ တကြိမ်သာလျှင် လျော့ခဲ့ပါ ကြောင်း၊ ရေးသားဖော်ပြခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ဤအယူခံမှုကို၊ ဤရုံးတော်က ကြားနာသောအခါ မှာ၊ ထိုပညာရှိ လွှတ်တော် ရွေးနေကြီး ကိုယ်တိုင်က၊ အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့် အတိုင်း သတင်းစာတစောင်လျှင် ၄ ကြိမ်စီသာ ထည့်သွင်း ကြော်ငြာခဲ့ပါသည်ဟု အတည်အလင်း ဝန်ခံခဲ့ရလေသည်။

သို့အတွက် ဘဏ္ဍာတော်ထိန်းအဖွဲ့က ကြော်ငြာခဲ့ခြင်းသည် စကင်း ဥပဒေအပိုဒ် ၆ (ခ) နှင့် မကိုက်ညီကြောင်း ထင်ရှားသည်။

*“(b) In case of vacancy in the Office of Trustees, they shall advertise it within one month from the date of occurrence in two Burmese Daily Newspapers for 15 days successively, fixing a date for submission of nomination papers.”

၁၉၅၄.
ဦးဘဇော် ပါ ၇
ဦးလွန်းမောင်
ပါ ၂။

သို့မဟုတ်ညီသည့်အတွက်၊ လူကြီးသစ်များကို ရွေးကောက်ခြင်းသည်၊ မည်သို့
ဖြစ်ရမည်လဲဟူသော ပြဿနာကို ဤရုံးတော်က ဆက်လက်၍ စီရင်ဆုံးဖြတ်ရမည်။
ထိုပြဿနာကို စီရင်ဆုံးဖြတ်ရာ၌ ဤရုံးတော်သည် အောက်ပါအဓိပ္ပါယ်ဒဏ္ဍာန်များ
ဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်း ဥပဒေများကို အထောက်အထားပြု၍ စီရင်ဆုံးဖြတ်ရမည်။

ပြဋ္ဌာန်းသော စကားများ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ကောက်ယူရာတွင်၊ ဦးစွာပဌမဝင်္ဂ၏
ရိုးရိုးသဘော အဓိပ္ပါယ်ကို လက်မလွှတ်ဘဲ၊ ကောက်ယူရမည်ဟူသော စည်းမျဉ်းဥပဒေ
သနှင့်အညီ မျက်မြင်အားဖြင့် အာဏတ္တိက ဖြစ်သော စကားများကို၊ ကောင်းမွန် ခိုင်မာ
သော အကြောင်း မရှိဘဲနှင့် ညွှန်ကြားချက်များမျှသာ ဖြစ်သည်ဟု အဓိပ္ပါယ်မ
ကောက်ယူရ။ (*)

အာဏတ္တိက အမိန့်များဆိုသည်မှာ၊ ၎င်းတို့အတိုင်း မလိုက်နာဘဲ၊ ပြုလုပ်လျှင်
ပြုလုပ်သော အမှုကိစ္စ မတည်မြဲဘဲ၊ ပျက်ပြယ်ရမည့် အမိန့်များဖြစ်သည်။ ညွှန်ကြား
ချက်များ ဆိုသည်မှာ၊ ၎င်းတို့အတိုင်းအတိအကျ မလိုက်နာခဲ့သော်လည်း၊ အဓိက
အချက်များတွင် (substantially) လိုက်နာခဲ့လျှင် ပြုလုပ်ခဲ့သော အမှုကိစ္စ
မပျက် ပြယ်ဘဲ တည်နိုင်သော အမိန့်များ ဖြစ်သည်။ †

အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း၊ မျက်မြင်အားဖြင့် အာဏတ္တိကဖြစ်သော
အမိန့်ကို ခိုင်မာသော အကြောင်းရှိလျှင်၊ ညွှန်ကြားချက်များဖြစ်သည်ဟု အဓိပ္ပါယ်
ကောက်ယူ နိုင်သေးသောကြောင့်၊ အမိန့်ပြဋ္ဌာန်းချက် တခုခု၏ အဓိပ္ပါယ်ကို မကောက်
ယူမီ၊ ထိုအမိန့် ပြဋ္ဌာန်းချက်ပါ၊ စကားလုံးများကိုသာ ကြည့်၍ မနေဘဲ၊ တရားရုံးများ
သည်၊ ထိုအမိန့်ပြဋ္ဌာန်းချက်များပါသော၊ အက်ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေ၊ စကင်းအစရှိသော
သက်ဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက် တစောင်လုံးကို၎င်း၊ ထိုသက်ဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက် တစောင်
လုံး၏ အလား အလာနှင့် ရည်ရွယ်ချက်တို့ကို၎င်း၊ သုံးသပ်ပြီးမှသာလျှင်၊ ထိုစကားလုံး

*Cp. the following extract from Halsbury's Laws of England, 2nd Edition
Vol. 31 page 529, para. 692 :—

"Upon the principle that the ordinary sense of enacting words is
primarily to be adhered to, provisions which appear on the face of them
to be imperative cannot without strong reason be held to be directory."

†Cp. the following extract from Craies on Statute Law, 5th Edition, p. 240 :—

"the difference being, as explained in Woodward v. Sarsons (1875, L.R.
10 C.P. 733, 746) that an absolute enactment must be obeyed or fulfilled
exactly, but it is sufficient if a directory enactment be obeyed or fulfilled
substantially; i.e., that the act permitted by an absolute enactment is
lawful only if done in accordance with the conditions annexed to the
statutory permission [Cf. Lord Atkinson Smith v. Cammell Laird, (1940)
A.C. 242 at p. 258.]

၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ကောက်ယူပြီးလျှင်၊ သက်ဆိုင်ရာ အမိန့်သည် စင်စစ်ပင်၊ အာဏတ္တိ ဖြစ်သည်။ သို့တည်းမဟုတ် ညွှန်ကြားချက်မျှသာ ဖြစ်သည်ဟု စီရင်ဆုံးဖြတ်ရမည်။

၁၉၅၄
ဦးဘဝေ ပါ ၇
နှင့်
ဦးလွန်းမောင်
ပါ ၂။

သက်ဆိုင်ရာ အမိန့်တွင် ပါသော အာဏတ္တိကစကားလုံးများ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ကောက်ယူရာ၌၊ အမိန့်ပါသော အက်ဥပဒေ စကား၊ သို့မဟုတ် အခြားပြဋ္ဌာန်းချက် တစောင်လုံး၏ အလားအလာနှင့် ရည်ရွယ်ချက်များကို ထောက်ရှုပြီးလျှင်၊ အကယ်၍ ထိုအမိန့်သည်၊ အများပြည်သူ၏ အကျိုးငှါ၊ သို့မဟုတ် အများပြည်သူနှင့် သက်ဆိုင် သော တရားမြှောင့်မှန်မှု တိုးတက်စေရန်၊ ရည်ရွယ်ပြဋ္ဌာန်းသော အမိန့်ဖြစ်ကြောင်း တွေ့မြင်ရလျှင်၊ ထိုအမိန့်သည် အတိအကျ လိုက်နာရမည့်အာဏတ္တိအမိန့်ဖြစ်သည်ဟု အဓိပ္ပါယ် ကောက်ယူရမည်။ (†)

*Cp. the following extract from Craies on Statute Law, Fifth Edition pp. 242 to 243 :—

"This was plainly stated by Lord Campbell in *Liverpool Borough Bank v. Turner* (1861, 30 L.J. ch. 379, 380) with regard to enactments expressed in merely affirmative language. 'No universal rule,' said he, 'can be laid down as to whether mandatory enactments shall be considered directory only or obligatory with an implied nullification for disobedience. It is the duty of Courts of justice to try to get at the real intention of the Legislature by carefully attending to the whole scope of the statute to be construed.' In *Howard v. Bodington* (1877), 2 P.D. 203, 211 (Lord Penzance, after citing this dictum of Lord Campbell, added as follows : I believe, as far as any rule is concerned, you cannot safely go further than that in each case you must look to the subject-matter, consider the importance of the provision and the relation of that provision to the general object intended to be secured by the Act, and upon a review of the case in that aspect decide whether the enactment is what is called imperative or only directory . . . I have been very carefully through all the principal cases, but upon reading them all the conclusion at which I am constrained to arrive is this, that you cannot glean a great deal that is very decisive from a perusal of these cases. They are on all sorts of subjects. It is very difficult to group them together, and the tendency of my mind, after reading them, is to come to the conclusion which was expressed by Lord Campbell in the case of *Liverpool Bank v. Turner*."

†Cp. the following extract from Halsbury's Laws of England. Second Edition, Vol. 31 p. 530, para 692

"Generally in public statutes, enacting words where the thing to be done is for the public benefit or in advancement of public justice [*A.G. v. Lock* (1744), 3 Atk. 164, per Lord Hardwicke, L.C., at p. 166 ; 42 Digest 717 1367 ; *R.v. The Commissioners* (1849), 14 Q.B. 459, per Cole-Ridge, J., at p. 474 ; 42 Digest 712, 1290] must be taken to have a compulsory force."

၁၉၅၄
ဦးဘဇော် ပါ ၇
နှင့်
ဦးလွန်းမောင်
ပါ ၂။

အထက်ပါစည်းမျဉ်းဥပဒေသများအတိုင်း စကင်း ဥပဒေအပိုဒ် ၆ (ခ) ပါ၊ ၁၅ ရက်
ဆက်လက် ကြော်ငြာရမည်ဟူသော စကားများကို စိစစ်သော်၊ ၎င်းတို့သည် မျက်မြင်
အားဖြင့်၊ အာဏတ္တိက အမိန့်အဓိပ္ပါယ် သက်ရောက်သော၊ စကားများဖြစ်ကြသည်။
ထိုအပိုဒ်ငယ်ပါသော စကင်း ဥပဒေတရားကို ခြုံ၍ ကြည့်ပြန်သောအခါလည်း၊ ထို
စကင်း ဥပဒေအရ၊ ဆူးလေဘုရား ဘဏ္ဍာတော်ထိန်း လူကြီးများ ရွေးကောက်ခံရသည့်
ရန်ကုန်မြို့၊ တမြို့လုံးတွင်၊ အမြဲနေထိုင်သူ မြန်မာလူမျိုး အသက် ၁၈ နှစ်ထက် မငယ်
သော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အားလုံးတို့နှင့် သက်ဆိုင်သော အရေးဖြစ်ကြောင်း၊ သို့ဖြစ်သည့်
အတိုင်း အပိုဒ် ၆ (ခ) အရ၊ မြန်မာသတင်းစာ နှစ်ခုတွင်၊ ၁၅ ရက်ဆက်လက် ကြော်
ငြာရမည်ဟူသော၊ အမိန့် ပြဋ္ဌာန်းချက်၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ၊ ရန်ကုန်တမြို့လုံးရှိ၊ အသက်
၁၈ နှစ်ထက် မငယ်သော၊ မြန်မာလူမျိုး ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အများဆုံး သိကြစေရန်
ဖြစ်ကြောင်း၊ သို့အတွက် ထိုအမိန့် ပြဋ္ဌာန်းချက်သည် အများပြည်သူတို့၏ အကျိုးငှါ
ဖြစ်ကြောင်း တနည်းအားဖြင့်၊ သက်ဆိုင်ရာ အများဆုံးသိ၍ ရွေးကောက်ပွဲသည်လည်း၊
အများပြည်သူတို့ အလို့ငှါ၊ တရားဖြောင့်မှန်သော၊ ရွေးကောက်ပွဲ ဖြစ်စေရန်၊ ရည်ရွယ်
ချက်ရှိကြောင်း ထင်ရှားသည်။ ၁၅ ရက် ဆက်လက် ကြော်ငြာရမည်ဟူသော အမိန့်၊
ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို ညွှန်ကြားချက်မျှသာ ဖြစ်သည်ဟု အဓိပ္ပါယ် ကောက်ယူရန်လည်း၊
အကြောင်းမရှိသည်သာမက၊ ညွှန်ကြားချက်မျှသာဖြစ်သည်ဟု ကောက်ယူလျှင်၊ ရွေး
ကောက်ပွဲနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ များစွာ အငြင်းအခုံ ဖြစ်ဘွယ်ရှိသည်။ ၁၅ ရက် ဆက်လက်
ကြော်ငြာရမည်ဟူသောအမိန့်သည် တိကျ ပြတ်သားသည်။ သို့တိကျ ပြတ်သားသော
အမိန့်ကို အတိအကျ လိုက်နာရမည့်၊ အာဏတ္တိက အမိန့်မဟုတ်၊ အဓိကအားဖြင့်
လိုက်နာလျှင် ပြီးသည့် ညွှန်ကြားချက်မျှသာ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုလျှင်၊ မည်မျှကြော်ငြာ
ရမည်။ မသေချာတော့ဘဲ၊ ဘဏ္ဍာတော်ထိန်း လူကြီးများက၊ မိမိတို့သင့်တင့်ပြီ
ထင်သည့်အတိုင်းသာ၊ ကြော်ငြာ ကြလိမ့်မည်၊ ထိုအခါ အခြားသူတို့က ကြော်ငြာခြင်း
မလုံလောက်ပါဟု ကန့်ကွက်ကြလိမ့်မည်။ အငြင်းအခုံဖြစ်ပြီး ရုံးတက်ကြရန် လမ်း
ပေါက်ကြီး ဟင်းလင်းပွင့်၍ နေလိမ့်မည်။ ဤကဲ့သို့ ရုံးတက်ရန် လမ်းပေါက်ကြီး ဟင်း
လင်းပွင့်နေခြင်းသည်လည်း၊ အံ့ထူးသဖြင့် ဘာသာရေးနှင့် စပ်ဆိုင်သော၊ ရွေးကောက်
ပွဲများအတွက် လိုလားအပ်သည် မဟုတ်ချေ။

အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သော အကြောင်းများကြောင့်၊ ၁၅ ရက် ဆက်လက် ကြော်
ငြာရမည်ဟူသော အမိန့်ပြဋ္ဌာန်းချက်သည်၊ တိကျစွာ လိုက်နာရမည့် အာဏတ္တိကအမိန့်
ထိုကဲ့သို့ မလိုက်နာလျှင်၊ ရွေးကောက် တင်မြှောက်ခြင်း ပျက်ရမည့် အခွင့်ဖြစ်
သည်ဟူ၍ ရုံးတော်က ဆုံးဖြတ်သည်။

အယူခံ တရားလိုများ၏၊ ပညာရှိ လွှတ်တော် ရွေးနေကြီးက၊ စကင်း ဥပဒေ အပိုဒ် ၆ (ခ) တွင် ပါသော အမိန့် ပြဋ္ဌာန်းချက်အတိုင်း မဟုတ်သော်လည်း ဆိုခဲ့သည့် သတင်းစာနှစ်စောင်တွင်၊ ၄ ကြိမ်စီ ပြတ်တောင်း၊ ပြတ်တောင်း ကြော်ငြာခဲ့သဖြင့် ရန်ကုန်မြို့တွင် အမြဲ နေထိုင်သော၊ အသက် ၁၈ နှစ်ထက် မငယ်သော၊ မြန်မာလူမျိုး ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်အများ သိကြပြီးဖြစ်ပါကြောင်း။ သို့သိကြသည့် အတွက်လည်း၊ ရွေးကောက်ခြင်း ခံလိုသူ လူကြီး ၉ ဦးပင်၊ အမည်တင်သွင်းလွှာများကို တင်သွင်းခဲ့ကြ ပြီးဖြစ်ပါကြောင်း။ သို့အတွက် ထိုအမိန့်ပြဋ္ဌာန်းချက်၏ ရည်ရွယ်ချက် အောင်မြင်ပြီ ဖြစ်ပါကြောင်း လျှောက်ထားသည်။ သို့ရာတွင်၊ တရားလွှတ်တော်အယူခံဘက်တရား ဝန်ကြီးများ ညွှန်ကြားခဲ့သည့်အတိုင်း၊ သတင်းစာများတွင် ထည့်သွင်းကြော်ငြာသော အကြိမ်များလေလေ၊ လူသိများလေလေ ဖြစ်မည်ဖြစ်ကြောင်း။ သတင်းစာနှစ်စောင် တွင် တစောင်လျှင် ၄ ကြိမ်ကျသာ ကြော်ငြာခဲ့သော်လည်း၊ တစောင်လျှင် ၁၅ ကြိမ်ကျ ကြော်ငြာသလောက်ပင်၊ လူသိများပါပြီဟူ၍၊ မဆိုနိုင်ကြောင်း သိသာ ထင်ရှားသည်။

ရွေးကောက် တင်မြှောက် ခြင်းခံလိုသူ ၉ ဦးပင် အမည်စာရင်း တင်သွင်းခဲ့ပါ သေးသည် ဆိုရာမှာလည်း၊ ထို ၉ ဦးအနက် ၅ ဦးမှာ၊ ဘဏ္ဍာတော်ထိန်း လူကြီး ဟောင်းများဖြစ်၍ နေသည်။ အပြင်အပမာ အမည်တင်သွင်းသူ ၄ ဦးမျှသာ ရှိခဲ့ သည်။ သတင်းစာ နှစ်စောင်တွင် ၁၅ ရက်ဆက်လက် ကြော်ငြာ သော်လည်း ယခု ထက် အမည်တင်သွင်းသူ ပိုမို များပြားနိုင်တော့မည် မဟုတ်ဟူ၍လည်း မုချမဆိုနိုင်။ သို့အတွက်၊ စကင်း ဥပဒေ အပိုဒ် ၆ (ခ) ၏ ရည်ရွယ်ချက် အောင်မြင်ခဲ့ပါပြီဟူ သော လျှောက်လဲချက်ကို၊ ဤရုံးတော်ကလက်မခံနိုင်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ၊ စကင်း ဥပဒေအပိုဒ် ၆ (ခ) အရ၊ အတိအကျ မလိုက်နာခဲ့ သော်လည်း၊ အဓိကအားဖြင့် လိုက်နာခဲ့ပြီးဖြစ်၍၊ လူကြီးသစ်များ ရွေးကောက်ခြင်း တည်ထိုက်ပါသည် ဟူသော၊ လျှောက်လဲချက်မှာ၊ ၁၅ ရက် ဆက်လက် ကြော်ငြာရမည် ဟူသော၊ အမိန့်ပြဋ္ဌာန်းချက်သည်၊ အာဏတ္တိက အမိန့်မဟုတ်ဘဲ၊ ညွှန်ကြားချက်မျှသာ ဖြစ်မှသာလျှင်၊ အရာရောက်နိုင်သော လျှောက်လဲချက် ဖြစ်သည်။ ယခုမှာမူ ၁၅ ရက် ဆက်လက် ကြော်ငြာရမည်ဟူသော အမိန့်ပြဋ္ဌာန်းချက်သည် မုချ လိုက်နာရမည့် အာဏတ္တိကအမိန့် ဖြစ်သည်။ သည်မျှသာမကသေး စကားအလျဉ်းသင့်၍ ဆက်လက် မေါ်ပြရသော် ၁၅ ရက် ဆက်လက် ကြော်ငြာ ရမည်ဟူသော၊ အမိန့်ပြဋ္ဌာန်းချက်သည်၊ အာဏတ္တိက အမိန့်မဟုတ်ဘဲ၊ ညွှန်ကြားချက်မျှသာ ဖြစ်စေကာမူ၊ ၎င်းကို အဓိကအား ဖြင့် လိုက်နာခဲ့ပါသည်ဟူ၍ မဆိုနိုင်ချေ။ သတင်းစာနှစ်စောင်တွင်၊ ၁၅ ရက် ဆက် လက်ကြော်ငြာရမည်ဆိုရာ၊ သတင်းစာနှစ်စောင်တွင်၊ ၄ ကြိမ်စီသာ၊ ပြတ်တောင်း

၁၉၅၄ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၂၁ ရက်
ဦးဘဇော် ပါ ၇
ဦးလွန်းမောင် ပါ ၂။

ပြတ်တောင်း ကြော်ငြာခဲ့ခြင်းသည် အဓိကအားဖြင့် လိုက်နာခဲ့ခြင်းမဟုတ်နိုင်။ ပျက်ကွက်ခြင်းတို့က လိုက်နာခဲ့သည်ထက် ပိုမိုများပြား၍ နေသည်။ သို့အတွက် ၁၅ ရက်ဆက်လက် ကြော်ငြာရမည်ဟူသော အမိန့်ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို ညွှန်ကြားချက်မျှသာ ဖြစ်သည်ဟု အပေါ့အလွယ် ကောက်ယူသည်တိုင်အောင်၊ ဤအယူခံမှုကို ပလပ်ရမည်သာ ဖြစ်သည်။

ဤအယူခံမှုကို အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း၊ မည်သည့်နည်းနှင့်မဆိုပလပ်ရမည်ဖြစ်သောကြောင့်၊ အယူခံ တရားလိုများအားလုံး၊ အယူခံဝင်နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်များ ဟုတ် မဟုတ်၊ တရားလွှတ်တော် မူလဘက်နှင့် အယူခံဘက်တွင်၊ အမှုသည်အဖြစ် နှင့်ပါဝင်ခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ် ၃ ဦး ဤအယူခံမှုတွင် မပါဝင်သည့်အတွက်၊ မည်ကဲ့သို့ ဖြစ်သင့်သည်ဟူသော၊ ပြဿနာများကို၊ ဤရုံးတော်က မဆုံးဖြတ်တော့ဘဲ၊ ဤအချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ အယူခံတရားခံများက၊ မကန့်ကွက်ခဲ့ကြောင်းကိုသာလျှင် ရေးသားဖော်ပြလိုသည်။

လူကြီးသစ်များ ရွေးကောက် ခံခြင်းပျက်၍၊ ရွေးကောက်ပွဲအသစ် ပြုလုပ်ရန် စီစဉ်ရာတွင်၊ ချွတ်ချော် တိမ်းပါခြင်း မရှိစေရန်၊ ဤရုံးတော်သည် ဤအယူခံမှုတွင် ညွှန်ကြားချက်များ မပေးနိုင်။ တရားလွှတ်တော် မူလဘက်တွင်၊ အမှုဆောင်လူကြီး ဦးဘထွန်း တင်သွင်းခဲ့သော ကျမ်းကျိန် ချေပချက်အပိုဒ် ၅ တွင်၊ ဘဏ္ဍာတော်ထိန်း လူကြီးအဖြစ် ရွေးကောက် တင်မြှောက်ရန် လျှောက်နိုင်သော အရည်အချင်းနှင့် ပြည့်စုံသောသူများ၏ စာရင်းနှင့်၊ ရွေးကောက်ပွဲတွင် မဲဆန္ဒပေးနိုင်ရန်၊ အရည်အချင်းနှင့် ပြည့်စုံသောသူများ၏ စာရင်းကို၊ မူလက ထားရှိခဲ့သော်လည်း၊ ၁၉၃၄ ခုနှစ်၊ သည်ဘက်တွင်၊ [ရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပရန်အကြောင်းမပေါ် ပေါက်သေးသည့်အတွက်] မဲဆန္ဒ ပေးနိုင်သူများ၏ စာရင်းတွင် ထပ်မံ ထည့်သွင်းရန် မလိုခဲ့ကြောင်း ပါရှိသည်။ သို့ပါရှိသည့်အတိုင်း၊ စကင်း ဥပဒေပုဒ်မ ၆ (က) အရ၊ လိုအပ်သော လျှောက်ထားနိုင်သူများ၏ စာရင်းနှင့် မဲဆန္ဒပေးနိုင်သူများ၏ စာရင်းကျကျနနရှိပုံ မပေါ်၊ ထိုစာရင်းများ ကျကျနနမရှိလျှင်လည်း၊ ရွေးကောက်ပွဲသစ်အတွက်မှာ အခက်အခဲနှင့် တွေ့ကြုံကြလိမ့်မည်။ သို့ဖြစ်၍၊ ဘဏ္ဍာတော်ထိန်း လူကြီး ဟောင်းများသည် တရားလွှတ်တော် မူလဘက်တွင်၊ ရွေးကောက်ပွဲသစ်အတွက်၊ မည်ကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်ရမည်ဟူသော ညွှန်ကြားချက်များကို လျှောက်တောင်းကြလျှင် ကောင်းလိမ့်မည်။

ဤအယူခံမှုကို၊ စရိတ်နှင့်တကွ ပလပ်လိုက်သည်။ တရားစရိတ်အတွက်၊ ရွှေနေခ ငွေမှာ ၁၀၀ (ကျပ်တရာ) တိတိဖြစ်စေရမည်။

SUPREME COURT.

BABU RAM DASS (APPELLANT)

v.

U MAUNG GYI AND FOUR OTHERS }
 KYIN BYAN HIN } (RESPONDENTS).*

S.C.
1959

Nov. 20.

Transfer of Property Act, s. 53A—When invoked—Object of—Suit for possession based on title—Prior offer—No rule of procedure insisting.

S. 53A of the Transfer of Property Act may be invoked where possession had been given on a document purporting to be one of mortgage but which is invalid for want of registration. This section gives protection and can be used as a shield should the transferor attempt to take advantage of the fact that the transfer was invalid for want of registration. The section provides that "a right expressly provided by the terms of the contract" can be enforced.

Where the right expressly provided was that the appellant was to get back his property on payment of a certain sum, it matters little whether an offer to pay this sum was made or not prior to the institution of a suit for recovery of possession based upon title. It would be the duty of the Court to define on what terms the appellant is to get back the property. There is no rule of procedure which insists that there must be such a prior offer.

Ba Than (1) for the appellant.

Ba Shun for the respondents Nos. 1 to 4.

Tun Aung (2) for the respondent No. 5.

Judgment delivered by the Chief Justice of the Union

U MYINT THEIN, C.J.—The position which prevailed in this case became confused with the attempts at manoeuvre indulged in by the parties. Ram Dass filed a suit for recovery of possession of a house site in Shwebo. The defendant U Maung Gyi countered with a suit for specific performance of a contract for sale in respect of the same, alleging that he had paid two sums of Rs. 3,000 and Rs. 12,000 to Ram Dass at the time Burma was being

* Civil Appeals Nos. 2 and 6 of 1957 from the judgments and decrees of the High Court in Civil 1st Appeals Nos. 64 and 42 of 1953.

† Present : U MYINT THEIN, Chief Justice of the Union, U CHAN HTOON and U BO GYI, JJ.

S.C.
1959
BABU RAM
DASS
v.
U MAUNG
GYI AND
FOUR OTHERS
KYIN BYAN
HIN.

evacuated, on the understanding that the property was to be his if Ram Dass should fail to pay back the money within one year after the termination of the war. U Maung Gyi's suit was first heard and the decision was against him, the suit being dismissed. This decision was confirmed by the High Court on appeal.

Ram Dass's case then came to be heard but only after four amendments of the plaint. These were necessitated by changes in the situation. In 1942 Ram Dass's house was standing on the site. This was destroyed by bombing and in 1942 U Maung Gyi made use of the materials available and re-erected a building. Then a disastrous fire swept Shwebo in 1951. U Maung Gyi again put up a modest structure which he let to Kyin Byan Hin who, despite the protests of Ram Dass, converted it into a substantial structure. Kyin Byan Hin had to be added as a defendant at a late stage. The battle as to the nature of the transaction was fought all over again despite the decision in U Maung Gyi's case. The trial Court found that what the parties had intended was to effect a mortgage with possession for Rs. 3,000, redeemable by payment of Rs. 4,000 but that no registration could be effected as at that time Government had ceased to function in Shwebo. A decree for possession against all the defendants *i.e.* U Maung Gyi, his wife and two daughters and the tenant Kyin Byan Hin, was passed with the direction that Ram Dass should first pay to U Maung Gyi the sum of Rs. 4,000 which Ram Dass had promised to pay for the sum of Rs. 3,000 he had taken in 1942. Ram Dass promptly deposited Rs. 4,000 in Court.

Next, Kyin Byan Hin alone appealed with Ram Dass as the sole respondent in Civil First Appeal No. 42 of 1953 of the High Court. His main ground was that being a tenant he was protected by the Urban Rent Control Act and that he could not be dislodged.

Ostensibly all the defendants appealed in Civil First Appeal No. 64 of 1953 of the High Court but we note that it was only U Maung Gyi who signed the power of attorney. Fortunately the two appeals were heard together, and the Appellate Court upset the judgment and decree of the District Court and in allowing the appeals said—

S.C.
1959
BABU RAM
DASS
v.
U MAUNG
GYI AND
FOUR OTHERS
KYIN BYAN
HIN.

"In *Ko U Mar and one v. Ma Saw Myaing* (1), it was held that section 53A of the Transfer of Property Act applies to usufructuary mortgages when the mortgagee in part performance of the contract has taken possession of the immovable property; and that in a case like this the mortgagor is not entitled to sue for possession without first repaying the money taken on loan from the mortgagee and getting from him a refusal to deliver the land on such payment. *Ko U Mar's* case is apposite to the present case; and as it is clear in this case that the plaintiff-respondent made his offer only at a late stage of the proceedings in the lower Court we must hold that the suit was initially bad."

After the decision in *U Maung Gyi's* case against *Ram Dass*, it must be taken to have been established that there was no agreement to sell but that *U Maung Gyi* had obtained possession of the house and site as security for a loan repayable with Rs. 4,000.

While we accept the principle enunciated in *Ko U Mar's* case that section 53A may be invoked where possession had been given on a document purporting to be one of mortgage but which is invalid for want of registration, we are unable to subscribe to the further observation appearing in the judgment that a suit for recovery of possession based upon title must be preceded by an offer to pay back what had been received.

Section 53A is meant to give protection and can be used as a shield should the transferor attempt to take

---

(1) (1950) B.L.R. (H.C.) 80.

S.C.
1959
BABU RAM
DASS
v.
U MAUNG
GYI AND
FOUR OTHERS
KYIN BYAN
HIN.

advantage of the fact that the transfer was invalid for want of registration. Even so, the section provides that "a right expressly provided by the terms of the contract" can be enforced.

In this case the right expressly provided was that Ram Dass was to get back his property on payment of Rs. 4,000 and, it seems to us, it matters little whether an offer to pay this sum was made or not prior to the institution of a suit for recovery of possession based upon title. It would be the duty of the Court dispensing justice to define on what terms Ram Dass is to get back the property. There is no rule of procedure which insists that there must be such a prior offer.

Actually Ram Dass had, in his notice dated the 5th February 1949 sent through his lawyer, admitted the fact that the house had got into the possession of U Maung Gyi by way of security for a loan. U Maung Gyi's stand being that the property had already become his, he would not have accepted anything less than K 15,000. Furthermore, the fact that Ram Dass had, by his last amended plaint, offered to pay what he had taken as a loan, shows his readiness to make good to U Maung Gyi the advantage that he had received under the contract. We can see no reason which would support the observation of the Appellate Court that the suit was initially bad.

In regard to the case of Kyin Byan Hin, his learned counsel informed us that he has certain rights under the Urban Rent Control Act but that we need not give a decision on the merits of Kyin Byan Hin's case since he had come to a satisfactory arrangement with Ram Dass. This being the position, it only remains for us to set aside the appellate judgments and decrees passed in Civil First Appeals Nos. 42 and 64 of the High Court, and we do so, restoring the judgment and decree passed by the District Court of Shwebo in Civil Regular Suit No. 2 of 1949, with

costs throughout. In so far as Kyin Byan Hin is concerned the costs of the plaintiff-appellant which Kyin Byan Hin must bear are fixed at—(1) K 170 Advocate's fees in the District Court; (2) K 170 Advocate's fees in Civil First Appeal No. 42 of 1953 of the High Court; and (3) costs and Advocate's fees K 170 in Civil Appeal No. 6 of 1957 of this Court.

S. C.
1959
BABU RAM
DASS
v.
U MAUNG
GYI AND
FOUR OTHERS
HYIN BYAN
HIN.

SUPREME COURT.

†S.C.
1959
Dec. 4.

HAJEE E. M. ABDUL RAHMAN (APPLICANT)

V.

THE UNION OF BURMA (RESPONDENT).*

Union Judiciary Act, s. 6—Special Leave to appeal under—Order refusing to quash Magistrate's proceedings—Not final order.

It is within the discretion of the High Court to decline to quash the proceedings before a Magistrate and such an order is not a final order in respect of which special leave to appeal can be given under s. 6 of the Union Judiciary Act.

Kyaw Myint and K. R. Venkatram for the applicant.

No one for the respondent.

Judgment delivered by the Chief Justice of the Union

U MYINT THEIN, C.J.—These are two applications for the grant of special leave to appeal against the orders of the High Court refusing to quash certain criminal proceedings pending in the Court of the 1st Additional Magistrate, Rangoon.

On 7th May 1959 K. A. Gany lodged a complaint against Hajee E. M. Abdul Rahman and Hajee K. P. Oomer Rowther. The complaint was sent to the 1st Additional Magistrate, Rangoon, for disposal. Gany was examined the next day and the allegation was that 12 persons, including the complainant and the 2nd accused Oomer Rowther had bought a piece of land in the name of the 1st accused Hajee E. M. Abdul Rahman and that the latter now claims the land as his. Oomer Rowther was accused of aiding and abetting. The Magistrate issued warrants of arrest under section 406, Penal Code, against Rahman and under sections 406/109 against Rowther. On the 11th

* Criminal Misc. Applications Nos. 284 and 285 of 1959 for special leave to appeal under s. 6 of the Union Judiciary Act against the judgment of the High Court, dated the 28th October 1959 in Criminal Revision No. 190 (B) of 1959.

† Present : U MYINT THEIN, Chief Justice of the Union, U CHAN HTOON and U BO GYI, JJ.

May the two accused surrendered in Court and were enlarged on bail. Next, Rowther himself filed a complaint against Rahman on the same facts. This was on the 25th May. Represented as he was by counsel, he should have informed the Western Subdivisional Magistrate to whom the complaint was sent, that he was a co-accused with the accused in another Court in respect of the same allegations. He was examined the same day and a warrant under section 409, Penal Code, was issued against Rahman. At Rahman's request for the two complaints to be heard by the same Magistrate, the case before the Western Subdivisional Magistrate was sent to the 1st Additional Magistrate. The position, to say the least, is peculiar in that Oomer Rowther appears in one case as a co-accused and in another as the complainant against the other accused.

It is usual for a civil suit to be filed to establish title because of a prosecution being launched in respect of property, but the reverse procedure was adopted in these cases. Both the complaints in their examination before the Magistrates made mention of the civil suit but despite this, the issue of process was automatic. On the statements of the complainants themselves these were cases where it would have been proper to seek the assistance of the police under section 202 (1) of the Criminal Procedure Code, before issue of process.

The accused sought to have the proceedings against him quashed in the High Court. The learned Judge seemed to have thought that the application was premature and declined to interfere. While it is possible that in his position we might be prevailed upon to quash the proceedings, the fact that he did not do so was within his discretion. We are reluctant therefore to interfere, more so because the order is not a final order in respect of which special leave to appeal can be given under section 6 of the Union Judiciary Act.

S.C.
1959
HAJEE E. M.
ABDUL
RAHMAN
v.
THE UNION
OF BURMA.

S.C.
1959

HAYEE E. M.
ABDUL
RAHMAN
v.
THE UNION
OF BURMA.

The applications are dismissed.

The Magistrate enquiring into these complaints should consider, on the request of the accused, whether the proceedings should be kept pending till the final disposal of the civil suit in the High Court. When the complaints are finally enquired into, serious consideration should be given to the fact that the complaints are in respect of immovable property and which, according to the complainants, is not in the possession of the accused. If the complaint is in respect of the title deed, the fact that it is in the name of the accused is to be taken into account. Finally, the Magistrate should consider if on the allegations the offence can possibly be one of breach of trust. Under section 253 (2) of the Criminal Procedure Code it is within a Magistrate's competence to discharge an accused at any stage if the charge is found to be groundless.

SUPREME COURT.

HASAN ALI (APPLICANT)

V.

SECRETARY, MINISTRY OF IMMIGRATION AND NATIONAL REGISTRATION AND ONE (RESPONDENTS).*

S.C.
1959

Nov. 4.

MEHER ALI (APPLICANT)

V.

SECRETARY, MINISTRY OF IMMIGRATION AND NATIONAL REGISTRATION AND ONE (RESPONDENTS).*

Burma Immigration (Emergency Provisions) Act, s. 7 (2)—Powers of deportation—Controller of Immigration not invested with—S. 7 (1)—Who may order convicted foreigner—Detention pending orders—Purpose of provision, s. 7 (2)—Abnormal procedure—No prosecution under—Deportation after adjudgment by competent authority under sub-s. (3)—Adjudgment when resorted to and when undesirable—Object of initiating proceedings under—Powers of competent authority—Practice—“Pending orders of deportation”—Construction to be put on. ss. 7 (1), (2) and (4)—Detention under—Who may order—Sub-s. (1)—Restriction of authority in—Qualified—Sub-s. (2)—Restriction of authority in—Unaffected—Detention during pendency of proceedings—To order—Delegation of authority by President—No provision for—Rule 2—Scope—Limited detention—Detention pending proceedings under orders of officer mentioned in—Unauthorised—Arrest under s. 10—Normal procedure after—Fundamental rights of a person proceeded against under s. 7 (2) or s. 13 (1)—Whether person an illegal immigrant of recent origin—Who must be satisfied—Statutory citizen—Who is.

Under s. 7 (1) a foreigner who has been convicted under the Immigration laws may be ordered deportation by the President or by someone empowered by him. Pending such orders of deportation, the man may be detained “in such manner as the President may direct.” The reason is, a magistrate convicts a foreigner but some other authority orders his deportation and some time may elapse before the actual order is issued.

Instead of prosecuting a foreigner his case may be dealt with by a competent authority who has to decide under s. 7 (2) if the foreigner had in fact contravened the provisions of the Act or the Rules. If the adjudgment, is in the affirmative, the competent authority may order the foreigner’s deportation. “Pending orders of deportation such foreigner may be detained in such manner as the President may direct.”

Adjudgment in this manner is meant to be confined to cases where there is no room for controversy and where a prosecution would be a waste of time and labour, such as when a foreigner has remained on in Burma under an expired stay permit, or where a stowaway is caught in Burma waters.

* Criminal Misc. Application Nos. 155 and 156 of 1959.

† Present : U MYINT THEIN, Chief Justice of the Union, U CHAN HTOON and U Bo GYI, JJ.

S.C.
1959
HASAN ALI
v.
SECRETARY,
MINISTRY OF
IMMIGRA-
TION AND
NATIONAL
REGISTRA-
TION AND
ONE.
—
MEHER ALI
v.
SECRETARY,
MINISTRY OF
IMMIGRA-
TION AND
NATIONAL
REGISTRA-
TION AND
ONE.

In proceedings under s. 7 (2) the adjudgment is generally incorporated in the order of deportation itself and there will therefore be no time interval between the finding and the order. Thus the phrase "pending orders of deportation" appearing in sub-s. (2) must be construed to mean that during the pendency of the proceedings before the competent authority, a foreigner may be detained.

Sub-s. (4) deals only with those against whom orders of deportation have already been passed. They may be detained "by such authority and in such manner as the President may direct", since some time must elapse for arrangements to be made for the actual removal of the foreigner.

Under sub-s. (1) and (2) the President alone is empowered to order detention. Though sub-s. (4) empowers the President to name an authority to exercise the power of ordering detention, such named authority can exercise the power only in respect of persons who had been actually ordered deportation. Rule 2 (1) of the Burma Immigration (Detention) Rules 1951 is valid only to that extent.

The normal procedure after the arrest of a person under s. 10 is to prosecute him under s. 13 (1) and in that event, ss. 13A and 13B place upon him the onus of proving that he is a legitimate resident or that he is not a foreigner. Because of this special rule of evidence, a reasonable opportunity must be given to him to discharge the burden. Similar opportunity must be afforded where proceedings against him are under s. 7 (2). Denial of such an opportunity would be a violation of his fundamental rights.

It is the President or the competent authority and not the Immigration authorities who must be satisfied that a person is an illegal immigrant of recent origin. The Controller of Immigration is not vested with power of deportation.

A person descended from ancestors who for two generations have made Burma their permanent home, and whose parents and himself were born in Burma, is a statutory citizen.

Kyaw Myint and Win Pe for the applicants.

Ba Sein (Attorney-General) and *Hla Maung* (Government Advocate) for the respondents.

Judgment delivered by

U MYINT THEIN, C.J.—These are two applications for directions in the nature of a writ of Habeas Corpus. According to the affidavits filed, some two hundred persons of Pakistani origin were rounded up in raids in the Akyab District and detained. Learned Counsel for the applicants has informed us that these two applications are in the nature of test cases and that similar applications of others in custody are kept pending while a decision in the present case is awaited.

The learned Attorney-General, who appears for the respondents, has submitted for our inspection the proceedings of the Immigration Officer, Akyab, in respect of the applicant Hasan Ali. According to the diary entries Hasan Ali was arrested on the 19th June 1959. On the 22nd June the Deputy Commissioner, Akyab, was approached for orders to deport him. Judging by the entry under date 26th June, the Deputy Commissioner demurred. The Ministry of Immigration then stepped in, and under the orders of the Ministry, Hasan Ali and others were sent to Rangoon by steamer for ultimate despatch to Gawduthoung in Pyapôn District. On arrival at Rangoon they were lodged in the Rangoon Central Jail under a detention order by an Immigration Officer, presumably, of Rangoon. The Superintendent of the Rangoon Central Jail, who is the 2nd respondent, has supplied us with a copy of the detention order, the relevant portion of which reads—

“Whereas Hasan Ali, son of Abbas Ali has been subject to an order of deportation under section 7 (2) of the Burma Immigration (Emergency Provisions) Act by the Controller of Immigration Burma,

And whereas it is expedient to detain the said Hasan Ali into your custody pending removal out of Burma,

This is to authorise you to receive into your custody and produce him before the 17th August 1959”.

The recitals in this detention are now admitted to be incorrect. In the first place the Controller of Immigration is not an authority appointed by the President to exercise the powers of deportation under section 7 (2) of the Act. Secondly, the applicants are not yet subjected to orders of deportation under section 7 (2) as recited in the order. On these considerations alone the detention orders must be quashed.

However, the question involved goes much deeper. Section 7, under which detention is authorised, has so

S.C.
1959
HASAN ALI
v.
SECRETARY,
MINISTRY OF
IMMIGRA-
TION AND
NATIONAL
REGISTRA-
TION AND
ONE.
MEHER ALI
v.
SECRETARY,
MINISTRY OF
IMMIGRA-
TION AND
NATIONAL
REGISTRA-
TION AND
ONE.

S.C.
1959
—
HASAN ALI
v.
SECRETARY,
MINISTRY OF
IMMIGRA-
TION AND
NATIONAL
REGISTRA-
TION AND
ONE.
—
MEHER ALI
v.
SECRETARY,
MINISTRY OF
IMMIGRA-
TION AND
NATIONAL
REGISTRA-
TION AND
ONE.

often been amended piecemeal that the position is confusing and it is necessary to determine, at what stage and in what circumstances and at whose behest, a foreigner can be detained under the Immigration laws.

Section 7 as it stands today reads—

“7. (1) The President of the Union or any such authority as may be appointed by him under this sub-section, may order any foreigner who has been convicted under any section of this Act or the rules made thereunder to be deported from the Union of Burma and pending orders of deportation he may be detained in such manner as the President of the Union may direct and whilst so detained shall be deemed to be in legal custody.

(2) The President of the Union or any such authority as may be appointed by him under this sub-section, may, in lieu of prosecution, order any foreigner who contravenes any of the provisions of this Act or the rules framed thereunder, to be deported from the Union of Burma and pending orders of deportation such foreigner may be detained in such manner as the President of the Union may direct and whilst so detained shall be deemed to be in legal custody.

(3) The President of the Union or the authority competent to order deportation under sub-section (2) shall have power to adjudge if any foreigner has in fact contravened any of the provisions of the Act or the rules made thereunder.

(4) Any foreigner ordered to be deported under sub-section (1) or sub-section (2) may be detained by such authority and in such manner as the President of the Union may direct pending the completion of arrangements for his removal out of the Union of Burma and whilst so detained shall be deemed to be in legal custody.

(5) Any foreigner who has been detained under sub-section (1) or sub-section (2) or sub-section (4) may be admitted to bail by such authority and upon such terms as may be prescribed by the President of the Union.

(6) The carrier who is responsible for the illegal entry of any foreigner against whom any order of deportation is subsequently issued under sub-section (1) or sub-section (2) shall remove such foreigner from the Union of Burma.”

Under sub-section (1) a foreigner who has been convicted under the Immigration laws may be ordered deportation by the President or by some one appointed by him to order such deportation pending such orders of deportation, the man may be detained "in such manner as the President may direct". The purpose of this provision is clear. A Magistrate may convict a foreigner but the order for his deportation must emanate from some other authority, and some time may elapse before the actual order of deportation is issued, and therefore it may be necessary to detain the foreigner to ensure that he does not disappear.

Sub-section (2) provides an abnormal procedure, under which a foreigner is not prosecuted but is sent before a competent authority who has to decide if the foreigner had in fact contravened the provisions of the Act or the Rules. If the adjudgment, the exercise of which is vested in the competent authority, under sub-section (3), is in the affirmative, in lieu of a prosecution the foreigner's deportation can be ordered. "Pending orders of deportation such foreigner may be detained in such manner as the President may direct."

Sub-section (4) deals only with those against whom orders of deportation have already been passed. They may be detained "by such authority and in such manner as the President may direct". The purpose of this sub-section is also clear, because some time must elapse for arrangements to be made for the actual removal of the foreigner, such as securing his passage or obtaining the consent of the country to which he is to be sent.

It was urged by learned Counsel for the applicants that under sub-section (1), it is only after a conviction that a foreigner can be detained and that it is only after an adjudgment that he can be similarly detained under sub-section (2). The position, learned Counsel submits, is made clearer by the Burma Immigration (Detention) Rules,

S.C.
1959

HASAN ALI
v.
SECRETARY,
MINISTRY OF
IMMIGRA-
TION AND
NATIONAL
REGISTRA-
TION AND
ONE.

MEHER ALI
v.
SECRETARY,
MINISTRY OF
IMMIGRA-
TION AND
NATIONAL
REGISTRA-
TION AND
ONE.

S.C.
1959
HASAN ALI
v.
SECRETARY,
MINISTRY OF
IMMIGRA-
TION AND
NATIONAL
REGISTRA-
TION AND
ONE.
MEHER ALI
v.
SECRETARY,
MINISTRY OF
IMMIGRA-
TION AND
NATIONAL
REGISTRA-
TION AND
ONE.

1951, under which detention is contemplated only in respect of those liable to be deported (*see* Rule 2). A foreigner, it was submitted, may be liable to a prosecution, but mere prosecution does not render him liable to deportation. It is only when he is convicted or is adjudged under sub-section (2) of having contravened the Immigration laws that he becomes liable to deportation. A foreigner may be arrested on suspicion under section 10 and his subsequent detention, if he is detained at all, will be under the Criminal Procedure Code and not under the Immigration laws. The suggestion therefore is, a detention under sub-section (2) before adjudgment is not authorised by law.

We have given very careful consideration to this suggestion but we find ourselves unable to accept it. The phraseology of sub-section (2) is by no means clear but the fact remains that under this sub-section, proceedings are initiated solely with a view to secure orders of deportation. The competent authority who deals with the case can award no punishment but in lieu of a prosecution, he may order deportation, provided of course, the adjudgment is that the foreigner in fact had contravened either the Act or the Rules. In actual practice the adjudgment would have to be incorporated in the order of deportation itself and there will therefore be no time interval between the adjudgment and the orders of deportation. Thus the phrase "pending orders of deportation" appearing in sub-section (2) must be construed to mean that during the pendency of the proceedings before the competent authority, a foreigner may be detained.

We must now examine the Burma Immigration (Detention) Rules, 1951. When they were originally passed, Rule 2 read—

"2. (1) Any foreigner who is liable to be deported under section 7 (1) of the Burma Immigration (Emergency Provisions) Act, 1947.....may be detained in Police Station,

Police Lock-up, Police Outpost, Sub-Jail, Jail or Jail Annexe by an order in writing of any Deputy Commissioner or of any Resident or of any Immigration official not below the rank of Inspector of immigration, pending the receipt of orders of the President or of such authority as may be appointed by him in that behalf for the deportation of the foreigner, or for the removal of such foreigner out of the Union of Burma in compliance with the order of deportation.

(2) Such order of detention of such foreigner under section 7 of the said Act may be issued from time to time for any period not exceeding fifteen days at a time."

These rules are purported to have been made under section 16 (2) (g) of the Act.

When sub-section (2) was added to section 7 by Act 39 of 1957, by Notification No. 6 of the Immigration Branch, Ministry of Immigration and National Registration, dated the 5th February 1958, the words "Sub-section (1) or (2) of section 7" and "Assistant Immigration Officer" were substituted for the words "Section 7 (1)" and "Inspector of Immigration" respectively.

It will be noticed that the detention, both under sub-section (1) and (2) of section 7 is to be "in such manner as the President of the Union may direct", while under sub-section (4) the detention is to be "by such authority and in such manner as the President of the Union may direct". The difference in meaning is, in sub-sections (1) and (2) the President alone is empowered to order detention, while in sub-section (4) he may name an authority to exercise the power. However, the restriction of authority to the President alone in sub-section (1) is qualified by sub-section (4) under which the President may name the authority under whose orders, a person against whom deportation orders have been passed, may be detained. But the restriction under sub-section (2) remains unaffected by sub-section (4), and thus there is no provision under which the President may name any authority to order detention during the pendency of the proceedings, that is

S.C.
1959

HASAN ALI
v.
SECRETARY,
MINISTRY OF
IMMIGRA-
TION AND
NATIONAL
REGISTRA-
TION AND
ONE.

MEHER ALI
v.
SECRETARY,
MINISTRY OF
IMMIGRA-
TION AND
NATIONAL
REGISTRA-
TION AND
ONE.

S.C.
1959

HASAN ALI
v.
SECRETARY,
MINISTRY OF
IMMIGRA-
TION AND
NATIONAL
REGISTRA-
TION AND
ONE.

MEHER ALI
v.
SECRETARY,
MINISTRY OF
IMMIGRA-
TION AND
NATIONAL
REGISTRA-
TION AND
ONE.

to say, before orders of deportation are passed under sub-section (2).

Whatever the wording of Rule 2 may be, its scope is limited to detention under sub-section (4) only, and any other provision contained in the rule, which is outside the scope of sub-section (4) is *ultra vires* of the Act. Thus, the detention of the applicants under section 7 (2) pending the proceedings before a competent authority under the orders of an officer mentioned in Rule 2 is not authorised by law.

The applicants presumably were arrested under section 10. The normal procedure after such arrest is to prosecute them under section 13 (1) and in that event, in view of sections 13A and 13B, the onus of proving that they are legitimate residents or that they are not foreigners, is on them. And since this onus is placed upon them as a special rule of evidence, a reasonable opportunity must be given to them to discharge the burden. Their detention in Rangoon, when their normal residence is Akyab, might be tantamount to a denial of such an opportunity. The opportunity must be afforded whether the proceedings against them are by way of a prosecution under section 13 (1) or by way of adjudgment under section 7 (2).

On the question of adjudgment we desire to observe that this procedure is meant to be confined to cases where there is no room for controversy and where a prosecution would be a waste of time and labour, such as when a foreigner has remained on in Burma under an expired stay permit, or where a stowaway is caught in Burma waters. But where the question of a man's nationality is involved, and where as in Hasan Ali's case, he is even in possession of a National Registration Certificate (being N.R.C.-AH No. 024299), recourse to section 7 (2) and (3) would be undesirable.

We note that the 1st respondent in his returns, has stated that the applicants are Pakistanis in appearance ;

that they have no knowledge of the Burmese or the Arakanese languages ; and that they are unable to answer questions relating to events which had occurred in Arakan during the past decade. From these, he stated, the Immigration authorities were satisfied that the applicants are illegal immigrants of recent origin. It must be borne in mind that it is the President or the competent authority who must be satisfied. Further, in applying the tests which the 1st respondent has mentioned, section 4 (2) of the Union Citizenship Act must not be lost sight of. A person descended from ancestors who for two generations have made Burma their permanent home, and whose parents and himself were born in Burma, is a statutory citizen. Today in various parts of Burma there are people who, because of their origin and isolated way of life, are totally unlike the Burmese in appearance and who are unable to speak the language or speak of events which had occurred outside the limits of their habitation. They are nevertheless statutory citizens under the Union Citizenship Act. The applicants claim that they belong to that category. They may be right and therefore the opportunity of proving that they are, should be given to them. To deny them this opportunity would be a violation of their fundamental rights.

The detention of Hasan Ali, son of Abbas Ali, and Meher Ali, son of Nazir Hussein, under section 7 (2) of the Burma Immigration Act under the orders of an Immigration Officer is unwarranted in law and therefore the orders under which they are detained in the Rangoon Central Jail are quashed. They will be released forthwith.

S
I
—
HASA
SECR
MINIS
IMM
TION
NATI
REGI
TION
OI
—
MEHE
SECR
MINIS
IMM
TION
NATI
REGI
TION
OI

SUPREME COURT.

† S.C.
1959
Nov. 6.]

KYIN SIN (*alias*) MAUNG SHWE MYA (APPLICANT)

v.

THE FINANCE MINISTER AND TWO OTHERS
(RESPONDENTS).*

Search (Special Powers) Act, 1947—Search warrant under—Purpose—Illegal search—Guilt of person not affected by—Sea Customs Act, s. 167A—Burden of proof—Special rule of evidence—Writ proceedings—What the Court will not say in.

A search warrant issued under the Search (Special Powers) Act, 1947 is meant for the search of a place used for any purpose prejudicial to the maintenance of public safety or order, or of the supplies or services essential to the life of the community. Such a warrant would be appropriate if the search was for smuggled arms, but is not meant to be used in connection with a search for smuggled watches.

The illegality of the search however does not affect the question whether the person whose place was searched has committed an offence if the property which cannot be legally possessed, is actually found in the course of the search.

Maung San Myin v. The Emperor, 7 Ran. 771 ; *Aung Kim Sein v. The King*, (1941) B.L.R. 552, referred to.

Under the Gambling Act it is a presumption of guilt that arises but under s. 167A of the Sea Customs Act, it is a special rule of evidence under which the burden of proof is placed upon a person to show that he had not contravened prevailing regulations in respect of goods the importation or exportation of which is prohibited or restricted.

On the materials before him the Finance Minister was satisfied that the burden of proof placed by s. 167A on the applicant had not been discharged. It is not for the Court to question this finding in writ proceedings.

Choung Po for the applicant.

Hla Maung (Government Advocate) for the respondents.

Judgment delivered by the Chief Justice of the Union

U MYINT THEIN, C.J.—A Customs party raided the shop of the applicant and seized 2,743 watches of different makes, 50 sets of Pilot pens and pencils, 60 Parker pens and K 1,55,200 in cash. The search was made under a search warrant issued by the Commissioner of Police,

* Civil Misc. Application No. 17 of 1959.

† Present : U MYINT THEIN, Chief Justice of the Union, U CHAN HTOON and U Bo Gyi, JJ.

Rangoon, under the Search (Special Powers) Act, 1947. This type of warrant is meant for the search of a place used for any purpose prejudicial to the maintenance of public safety or order, or of the supplies or services essential to the life of the community. The Sea Customs Act, by section 172 enables a Customs Collector to obtain a search warrant from a Magistrate, and it is not understandable why the Special Act was invoked at all.

The Commissioner of Customs opened proceedings and invoking section 167A of the Sea Customs Act required the applicant to show that the articles seized were legitimately imported. After a hearing, he returned the money, the 50 sets of pens and pencils, 38 Parker pens and 715 watches. On appeal to the Financial Commissioner, with the exception of 813 watches, the rest were returned. In connection with those kept back, the Financial Commissioner said that it could well be that they were legally imported but that he would have to insist upon proof by production of relevant documents. The applicant's case was that he had bought them from U Toe Hlaing Co. He could produce the sale vouchers but it was U Toe Hlaing Co. which could not produce the invoices and other relevant papers.

On the matter being taken before the Finance Minister, he considered two points. Firstly he held, and we agree with him, that a wrong and inapplicable provision had been invoked to obtain a search warrant. Secondly, he held that the applicant had bought the watches from the importers, U Toe Hlaing & Co., *bona fide* and that it was U Toe Hlaing & Co. that had mislaid the documents. He directed the return of the 813 watches. This order was passed on the 25th October 1958 and soon after the Finance Minister demitted office. His successor re-opened the proceedings, a course of action permissible under section 191 of the Sea Customs Act. The applicant was given a

S.C.
1959
KYIN SIN
(*alias*)
MAUNG
SHWE MYA
v.
THE
FINANCE
MINISTER
AND TWO
OTHERS.

hearing and the orders of the previous Minister were set aside, and thus the 813 watches were not returned to the applicant. The reasons given by the new Minister were that the applicant was unable to show that the watches were legally imported.

We are now asked to quash this order in the exercise of our writ jurisdiction, on two grounds, these being (1) that the search was illegal and the warrant defective and that therefore the special rule of evidence contained in section 167A is inapplicable, and (2) that the applicant was an innocent purchaser and that he should not be made to suffer for the inability of U Toe Hlaing & Co. to produce the relevant documents.

In regard to the first contention, it is necessary to examine Rule 167A which reads—

“If in any prosecution or in any proceedings in respect of any goods, the importation or exportation of which has been prohibited or restricted under section 19, any question shall arise whether such goods have not been imported or whether no attempt has been made to export such goods, contrary to such prohibition or restriction, then in such the burden of proof thereof shall be on the accused or on the person against whom the proceedings are opened.”

The submission made by learned counsel for the applicant is that the search warrant being bad in law, the search should not have taken place. The further submission is, the normal procedure in law being the prosecution's task to prove its case, because of the defect in the search proceedings, the presumption of unauthorised importation contained in section 167A could not arise.

We are unable to accept this view. No doubt, learned counsel has drawn an analogy from the provisions of the Gambling Act. For a presumption under section 7 of the Gambling Act to arise that a house, enclosure, room, place, vessel or vehicle is used as a common gaming house, such

a place must be entered by a raiding party in strict compliance with the provisions contained in section 6 of the Act. Furthermore, instruments of gaming must be found therein.

Under the Gambling Act it is a presumption that arises but under section 167A of the Sea Customs Act, it is a special rule of evidence under which the burden of proof is placed upon an accused or a person against whom proceedings are opened.

The law on the effect of illegal searches may be taken as settled. An illegal search might be resisted or those who had participated in the searches may be rendered liable for damages for trespass, but the illegality of the search does not affect the question whether the person whose place was searched has committed an offence if property which cannot be legally possessed, is actually found in the course of the search. See *Maung San Myin v. The Emperor* (1) and *Aung Kim Sein v. The King* (2).

When it is said that the premises of the applicant were illegally searched, the true position was, the Customs party had entered the premises armed with the kind of warrant which was not meant to be used in connection with a search for smuggled watches. The warrant would have been appropriate if the search was for smuggled arms. But the fact remains that in the course of the search on the premises, articles which could only be imported into Burma under certain conditions laid down by the Customs authorities, were found. The applicant does not dispute that they were in fact found. The Customs authorities, having reason to think that these had not come into Burma legitimately, are entitled to ask of the applicant to say how he had got them; and in the proceedings, the applicant's task is to satisfy the authorities that they had *not*

---

(1) 7 Ran. 771.

(2) (1941) B.L.R. 552.

S.C.
1959
KYIN SIN
(alias)
MAUNG
SHWE MYA
v.
THE
FINANCE
MINISTER
AND TWO
OTHERS.

been brought in contrary to the restrictions placed in respect of importation of such articles.

Two authorities were cited, these being *Moideen v. Eng Thaung & Co.* (1) and *Hoshide v. Emperor* (2). Both relate to the question of the propriety of issuing search warrants but the effect of an illegal search and seizure was not in issue. The two cases mentioned earlier in this order, deal with the effect of such search and seizure.

In regard to the second point raised by the applicant, a *bona fide* purchase of a single watch from a dealer would not be questioned. But this case involves 813 watches, all purchased from U Toe Hlaing & Co. who had the licence to import, and who it is said, had imported them according to the instructions of the applicant. As the Finance Minister has pointed out in his order which is being assailed, if these watches had been imported legitimately U Toe Hlaing & Co. should have no difficulty in producing the relevant documents. The fact of the matter is, on the materials before him, the Finance Minister was not satisfied that the burden of proof placed by section 167A on the applicant had been discharged, and it is not for us, in writ proceedings, to say that the Finance Minister should have been satisfied on the sale vouchers that were produced in the proceedings.

The application is dismissed with Advocate's fees K 85.

---

(1) 9 L.B.R. 45.

(2) I.L.R. (1940) Cal. (1) 231.

SUPREME COURT.

THE BAR COUNCIL, HIGH COURT, RANGOON
(APPLICANT)

v.

DAW TIN TIN AYE (RESPONDENT).*

S.C.
1959
Nov. 2

Advocates Admission Rules—Rules 4 and 6 (2)—Advocates—Admission and enrolment—Simultaneous—Pleaders Admission Rules—Rule 6—Pleaders—Admission by High Court—Rule 10—Enrolment by District Court—No form or procedure prescribed for—Written application for—Essential—Refusal when ordered—Subject to orders of High Court—What constitutes sufficient compliance with requirement regarding enrolment.

Although Rule 4 of the Advocates Admission Rules mentions “an application for admission” and Rule 6 (2) mentions both admission and enrolment. Admission and enrolment are simultaneous in respect of Advocates.

With regard to Pleaders, the High Court grants admission, and the District Court enrolls the new member under Rule 10 of the Pleaders Admission Rules. On an application, enrolment is the general rule. Under Rule 10 such enrolment shall be allowed unless the Judge is aware of circumstances which would call for refusal. An order of refusal is subject to the final orders of the High Court. Enrolment in a District Court is essential, but no form nor procedure is prescribed for such enrolment.

The respondent was admitted as a Pleader of the Higher Grade by the High Court and practised as such after she was formally presented with the certificate by the District Judge.

Held : That the formal presentation of the Pleadership certificate to the respondent by the District Judge, followed by her practice before him, was sufficient compliance with the requirements regarding enrolment and that she must be deemed to have been enrolled as a Pleader of the Higher Grade as from the date of presentation.

E Maung for the applicant.

Nil for the respondent.

Judgment delivered by the Chief Justice of the Union.

U MYINT THEIN, C.J.—Daw Tin Tin Aye, a law graduate of the Rangoon University, sought admission as a Pleader

* Civil Misc. Application No. 148 of 1959.

† *Present :* U MYINT THEIN, Chief Justice of the Union, U CHAN HTOON and U Bo Gyi, JJ.

S.C.
1959
THE BAR
COUNCIL,
HIGH COURT,
RANGOON
v.
DAW TIN
TIN AYE.

of the Higher Grade on 4th June 1957. Under Rule 6 of the Pleaders Admission Rules the application may be sent direct to the Registrar of the High Court or through the District Judge. Daw Tin Tin Aye had her application sent through the District Judge, Mandalay. She was duly admitted as a Pleader and her certificate typed upon Stamped paper, which she had furnished, was sent to her through the District Judge late in November 1957 and the District Judge in turn presented it to her in a brief ceremony.

It must be noted that in regard to admission of Advocates, although Rule 4 of the Advocates Admission Rules mentions "an application for admission", Rule 6 (2) mentions both admission and enrolment. In point of fact, in respect of Advocates, admission and enrolment are simultaneous. The certificate itself is presented in a formal ceremony before the First Bench of the High Court and it is usual for the senior Judge to give his blessings on the occasion to the new member of the Bar. With regard to Pleaders, the position is different. It is the High Court that grants admission but it is the District Court which enrolls the new member under Rule 10 of the Pleaders Admission Rules. The origin of the procedure is obscure but the practice is, after enrolment in his Court the District Judge, under Rules 11 and 12, has to inform the Registrar of the High Court, the Commissioner of the Division and the District Magistrate of the district in which the District Court is situated. As to the enrolment itself, no form or procedure is prescribed but it is usual for District Judges to insist upon a written application. The reason for this rule of enrolment may well be that the High Court wishes to keep track of the many pleaders in the country who are allowed to practise on payment of annual fees, unlike Advocates who pay in their fees once and for all.

It must be added that on an application, enrolment is the general rule. Rule 10 of the Pleaders Admission Rules says that such enrolment shall be allowed unless the Judge is aware of circumstances which would call for refusal. An order of refusal is subject to the final orders of the High Court, in case the applicant feels aggrieved.

S
16
—
THE
COURT
HIGH
RAN
DAW
TIN

It is common ground that Daw Tin Tin Aye did not make a written application for enrolment but it is borne out by the records that on the 28th November 1957, after she was presented with the certificate, she applied for the renewal of her certificate for the year 1958 and that it was so renewed on the 29th November 1957. The fact that this certificate was renewed on the 29th November 1957 is contained in a report submitted by the District Judge, Mandalay, to the Registrar of the High Court. Daw Tin Tin Aye's name appeared under Serial No. 12 and the date of renewal is given as 29th November 1957. It is to be noted that under Rule 18, applications for renewal in respect of the succeeding year had to be made before the 1st October of the preceding year. Daw Tin Tin Aye received her certificate late in November and an immediate renewal application was therefore imperative.

A year passed and in October 1958 she applied for renewal in respect of the year 1959 and this was again renewed. It appears, however, that the Office of the District Judge, Mandalay, realised about that time that despite the renewal of Daw Tin Tin Aye's license for two successive years, the fact of her enrolment had not been reported under Rules 11 and 12. Undoubtedly with a view to cover their own negligence in the matter, the Office therefore prevailed upon her to make a written application, dated the 24th November 1958. The District Judge then noted her enrolment as from that date.

This was an extraordinary step. Daw Tin Tin Aye had practised in the District Court since November 1957 and

S.C.
1959
THE BAR
COUNCIL,
HIGH COURT,
RANGOON
v.
DAW TIN
TIN AYE.

the Judge, who was well aware of the circumstances, if he was rectifying a formal defect, should have explained the position and should have dated her enrolment as from November 1957. As we have observed earlier, no form nor procedure is prescribed for enrolment in the District Court, and in our judgment, the formal presentation of the certificate to Daw Tin Tin Aye by the District Judge, Mandalay, followed by her practice before him, was sufficient compliance with the requirement regarding enrolment. We hold therefore that Daw Tin Tin Aye must be deemed to have been enrolled as a Pleader of the Higher Grade late in November 1957, and since it will be necessary for future reference, we fix the date as the 26th November 1957.

The matter before us has arisen in connection with Daw Tin Tin Aye's application for admission as an Advocate, she being qualified to become one after a year's practice as a Pleader of the Higher Grade. On the incorrect and misleading certificate issued by the District Judge that she was enrolled only on the 28th November 1958, the Bar Council took the understandable objection that she could not have put in a year's practice at the time her application was made, which was the 6th January 1959. Upon a reference to a Bench of the High Court, the objection was overruled on the ground that her failure to enrol herself would merely render her liable to a fine and that, in any case, she had put in her year's practice. We agree, however, with Dr. E Maung who appears for the Bar Council before us, that enrolment in a District Court is essential and that to say it is not, would be nullifying the provisions requiring enrolment.

Being now informed of the true situation which prevailed in Daw Tin Tin Aye's matter, Dr. E Maung is satisfied that it should be taken that she was enrolled on the 26th November 1957 and that she had therefore practised

for more than a year as a Pleader of the High Grade at the time she made her application for admission as an Advocate.

The Bar Council's application is therefore dismissed and a certificate of admission as an Advocate will issue to Daw Tin Tin Aye.

S.C.
1959
THE BAR
COUNCIL
HIGH COURT
RANGOON
v.
DAW TIN
TIN AYE

SUPREME COURT.

†S.C.
1959
Nov. 13.

THE BURMESE REVIEW LTD. AND TWO OTHERS
(APPELLANTS)

v.

DAW THAN TIN (RESPONDENT).*

Companies Act, s. 105C—“the members in proportion to the existing shares held by each member” in—Means—S. 30 (1)—“deemed” in—Means—Registration—Effect of—“Member”—“Shareholder”—Same meaning—Subscriber who has not been allotted shares or registered in register—Position of—Not different—Failure to enter in register—Mere procedural laches—Effect of—On subscriber—On non-subscriber—S. 105C—“Capital” in—Means—Intention of—Mandatory.

Where it is contended that the words “the members in proportion to the existing shares held by each member” in s. 105C of the Companies Act mean not any subscribers of the memorandum of association who on registration of the memorandum become members of the company but only those subscribers who after becoming members are registered as such in the register of members with their respective shares shown against their names.

Held that: The expression in question in s. 105C is to be read in conjunction with the provisions of sub-s. (1) of s. 30 of the Companies Act.

The word “deemed” in s. 30 (1) of the Companies Act imports that although in actual fact no agreement has been made by the subscribers in the nature of things because a company, the other party, cannot come into existence before registration, nevertheless the law holds that the subscribers have agreed to become members of the company. There is thus no room for the doctrine of offer and acceptance to come into play; even before registration the subscribers have in law contracted to become members of the company. On registration the subscribers together with such other persons as may from time to time become members of the company constitute, under s. 23 of the Companies Act, a body corporate capable of exercising all the functions of an incorporated company and subject to liability to contribute to the assets of the company in the event of its being wound up. It is difficult to conceive of such members as other than full members, or shareholders with rights under s. 105C of the Companies Act. In point of fact, the Act has nowhere defined a “shareholder” and the legislature only defines and recognizes “member” of a company. A subscriber to the memorandum who under ss. 30 and 23 becomes a member with full rights and liabilities of membership must be regarded as having rights under s. 105C of the Act.

In re London, Hamburgh and Continental Exchange Bank, (1886-7) 2 Ch. Appeals 427; In re London and Provincial Consolidated Coal Company, (1887) 5 Ch. Div. p. 525 at 532; In re South Blackpool Hotel Company, (1867) 4 Equity Cases 238, referred to.

* Civil Appeal No. 4 of 1957.

† Present : U CHAN HTOON and U BO GYI, JJ. (S.C.) and U BA NYUNT, J. (H.C.).

The term "member" as known to law and the term "shareholder" as used in business have the same meaning. Subscribers to the memorandum who on incorporation become members of the company must therefore come within the ambit of s. 105C as being members holding existing shares.

The legislature enacts that the original subscribers are deemed to have taken the shares set opposite their names.

Where it is also contended that a subscriber to the memorandum who has not been allotted shares or registered in the register of members becomes under s. 30 (1) of the Companies Act a member of the company only for the purpose of making him a contributory in case of winding up.

Held : That such an interpretation would seem to unduly limit the operation of s. 30 (1) of the Act, particularly when it is read, as it should be, with s. 23 of the Act. There is no warrant for importing into the wording of s. 30 (1) words such as "only for the purpose of making them contributories in the event of the winding up of the company" after the words "members of the company".

"It is a strong thing to read into an Act of Parliament words which are not there, and, in the absence of clear necessity, it is a wrong thing to do." (Maxwell on Interpretation of Statutes, 9th Edition, p. 14).

Failure to enter a subscriber as member in a register of members in compliance with s. 30, sub-s. (1) of the Companies Act, which failure in view of the terms of the section is merely a procedural *laches*, cannot divest the subscriber of the status of member which he has acquired under the substantive portion of that sub-section read with s. 23 of the Act. Besides, when sub-s. (1) and sub-s. (2) of s. 30 are read side by side, it is plain that whereas in the case of those other than subscribers registration in the register of members is a condition precedent to their becoming members, there is no such condition to be complied with before subscribers can become members under sub-s. (1). On registration subscribers automatically become members of the company with the rights and subject to the liabilities mentioned in s. 23.

As regards the question whether the word "capital" in s. 105C means share capital or subscribed capital, when the word is read with reference to its context and when s. 105C is compared with s. 50 of the Companies Act, there seems no room for any reasonable doubt that the word cannot mean share capital. For one thing, s. 105C provides for a case where the *directors* decide to increase the capital of the company. The Companies Act nowhere authorizes the directors to increase the share capital and consequently the word "capital" in s. 105C cannot possibly mean share capital. Again, under s. 50 of the Act which specifically provides for the alteration of share capital it is only the company in general meeting that can, if it comes within the terms of the section, increase its capital by the issue of new shares. S. 105C and s. 50 cover entirely different fields and if the word "capital" in s. 105C be interpreted as meaning share capital there would be a repugnancy between the provisions of the two sections in that whereas under s. 50 it is only the company in general meeting that can increase the share capital, s. 105C can be invoked by the directors themselves to increase the share capital.

Such a construction would offend against a cardinal rule of interpretation that "Every clause of a statute should be construed with reference to the context and the other clauses of the Act, so as, so far as possible, to make a consistent enactment of the whole statute..." (Maxwell on Interpretation of Statutes, 9th Edition, p. 23).

S.C.
1959
THE
BURMESE
REVIEW LTD.
AND
TWO OTHERS.
v.
DAW THAN
TIN.

S.C. 1959 *Nanalal Zaver and another v. The Bombay Life Assurance Co., Ltd. and others*, A.I.R. (1950) (S.C.) 172, referred to.

THE BURMESE REVIEW LTD. AND TWO OTHERS. v. DAW THAN TIN. S. 105C of the Companies Act is apparently intended to ensure, as far as possible, a fair distribution of shares among the members of a company within the limits of their means and to enable them, if they so choose, to keep out undesirable outsiders. It must therefore be considered mandatory, and the allotment of shares to contrary to its provisions must be held vitiated by the breach.

Ba Han for the appellants.

Kyaw Myint for the respondent.

Judgment delivered by

U Bo Gyi, J.—Appellants' learned counsel has argued this appeal on the two questions of law arising from the facts of the case in so far as they are not in dispute. These facts are that on the 1st day of May 1946 U Tin Tut, since deceased, his wife Daw Than Tin and their eldest daughter Ma Khin Nyunt Yin subscribed their names to a memorandum of association with the view of forming a private limited company under the name and style of Burmese Review, Ltd. The authorised capital of the proposed company was Rs. 20,000 divided into 200 ordinary shares of Rs. 100 each with power to increase or decrease it. Of the 200 shares, U Tin Tut, Daw Than Tin and Ma Khin Nyunt Yin agreed to take 40 shares, 40 shares and 20 shares respectively. The memorandum of association was registered in the office of the Registrar of Joint Stock Companies on the 4th May 1946. Articles of association were not registered with the result that under section 18 of the Companies Act members of the company would be governed by the regulations in Table A in the First Schedule to the Act. Nor were the subscribers entered as members in a register of members pursuant to section 30, subsection (1) of the Companies Act. In fact, no such register

was maintained at all times relevant to the case. After the passing away of U Tin Tut who was the life and soul of the undertaking, the company ran into difficulties. Differences then arose between Daw Than Tin on the one side and Ma Khin Nyunt Yin and her husband U Kyi on the other. On the 3rd August 1951, Ma Khin Nyunt Yin who was at the time the Sole Director and Managing Director of the company, allotted to her husband the remaining 100 shares of the authorised capital in consideration, it is said, of considerable sums of money which he had advanced to the company to enable it to tide over its difficulties. It is common ground that Ma Khin Nyunt Yin took this step without giving any intimation to her mother, and this naturally exacerbated the feelings, already high, between mother and daughter, U Kyi siding with the latter. Efforts of their friends and well-wishers to compose their differences having proved fruitless, Daw Than Tin instituted the suit which has given rise to this appeal, seeking a declaration that she was entitled to the transfer to her name of the 40 shares standing in U Tin Tut's name and that the allotment of the 100 shares to U Kyi was invalid being contrary to the provisions of section 105C of the Companies Act and that consequently he was not a member of the company, and also seeking consequential reliefs. The learned Judge of the Original Side of the High Court decreed the suit *in toto*, and on appeal by the defendants the judgment and decree were confirmed except as to the declaration that Daw Than Tin was entitled to the transfer to her name of the 40 shares standing in U Tin Tut's name and the consequential order regarding rectification of the register of members, the learned Judges holding that Daw Than Tin's suit in that regard was premature as she had failed to make a formal application for the transfer. The defendants have brought the present appeal.

S.C.
1959
THE
BURMESE
REVIEW LTD.
AND
TWO OTHERS
v.
DAW THAN
TIN.

S.C.
1959
—
THE
BURMESE
REVIEW LTD.
AND
TWO OTHERS
v.
DAW THAN
TIN.

The determination of the appeal turns upon the true construction of section 105C of the Companies Act, which runs :

“Where the directors decide to increase the capital of the company by the issue of further shares, such shares shall be offered to the members in proportion to the existing shares held by each member (irrespective of class), and such offer shall be made by notice specifying the number of shares to which the member is entitled, and limiting a time within which the offer, if not accepted, will be deemed to be declined; and after the expiration of such time, or on receipt of an intimation from the member to whom such notice is given that he declines to accept the shares offered, the directors may dispose of the same in such manner as they think most beneficial to the company.”

Dr. Ba Han, learned counsel for the appellants, has contended that the word “capital” in section 105C means share capital and that the words “the members in proportion to the existing shares held by each member” in the section mean not any subscribers of the memorandum of association who on registration of the memorandum become members of the company but only those subscribers who after becoming members are registered as such in the register of members with their respective shares shown against their names. The second contention may conveniently be considered first.

In the present case, since the material parties have subscribed the memorandum of association, the expression “the members in proportion to the existing shares held by each member” in section 105C is to be read in conjunction with the provisions of sub-section (1) of section 30 of the Companies Act, which in defining “member” provides :

“(1) The subscribers of the memorandum of a company shall be deemed to have agreed to become members of the

company, and on its registration shall be entered as members in the register of members."

Dr. Ba Han contends that the meaning and effect of the sub-section is that although the subscribers of the memorandum become members of the company on its incorporation, yet they do not become members holding shares, in other words, shareholders within the meaning of section 105C. According to the learned counsel, the subscription of the memorandum is but an offer on the part of the subscribers and this offer is accepted and the contract concluded only when they are entered in the register of members with the shares which have been allotted to them recorded in the register. This argument runs counter to the provision of law that the subscribers of the memorandum of a company shall be deemed to have agreed to become members of the company. The word "deemed" imports that although in actual fact no agreement has been made by the subscribers in the nature of things because the company, the other party, cannot come into existence before registration, nevertheless the law holds that the subscribers have agreed to become members of the company. There is thus no room for the doctrine of offer and acceptance to come into play; even before registration the subscribers have in law contracted to become members of the company. On registration the subscribers together with such other persons as may from time to time become members of the company constitute, under section 23 of the Companies Act, a body corporate capable of exercising all the functions of an incorporated company and subject to liability to contribute to the assets of the company in the event of its being wound up. It is difficult to conceive of such members as other than full members, or as the learned counsel puts it, shareholders with rights under section 105C of the Companies Act. In

S. C.
1959
THE
BURMESE
REVIEW LTD.
AND
TWO OTHERS
v.
DAW THAN
TIN.

S.C.
1959
THE
BURMESE
REVIEW LTD.
AND
TWO OTHERS
v.
DAW THAN
TIN.

point of fact, the Act has nowhere defined a "shareholder" and the legislature only defines and recognises "member" of a company. A subscriber to the memorandum who under sections 30 and 23 becomes a member with full rights and liabilities of membership must be regarded as having rights under section 105C of the Act. The reasons are not far to seek.

Appellants' learned counsel does not quarrel with the effect of the decisions beginning with *In re London, Hamburgh and Continental Exchange Bank* (1) (known as Evans' case) which lay down the principle that subscribers to the memorandum of association become on registration members of the company and are liable as contributories in the event of the company being wound up, although no allotment of shares has been made to them nor their names registered, unless in the meanwhile the shares subscribed for by them have been duly transferred to others. In Evans' case, Lord Cairns observed:

"It is plain that the original subscribers are, by the Act of Parliament, deemed to have taken the shares set opposite their names, which could not then be parted with except in a proper manner and by proper authority."

The Act of Parliament referred to was section 23 of the English Act of 1862 which was substantially the same as section 30 of the Companies Act. *In re London and Provincial Consolidated Coal Company* (2) made mention of "the usual rule that signing the memorandum constitutes a man a shareholder". Again, in *In re South Blackpool Hotel Company* (3) (known as Migotti's case), another decision on section 23 of the English Act of 1862, Lord Romilly, the Master of the Rolls, observed—

"It is solely a question of the construction of the statute,—what is the true meaning of the 23rd section? and by it I

(1) (1866-7) 2 Ch. Appeals 427. (2) (1877) 5 Ch. Div. p. 525 at p. 532.
(3) (1867) 4 Equity Cases 238.

am of opinion that upon signing the memorandum of association for five shares, Mr. Migotti became a shareholder in the company for five shares . . . ."

The reason underlying these decisions clearly covers more than the proposition contended for by Dr. Ba Han that subscribers who are not registered are contributories and nothing more.

It seems clear from the above that the term "member" as known to law and the term "shareholder" as used in business have the same meaning. Subscribers to the memorandum who on incorporation become members of the company must therefore come within the ambit of section 105C as being members holding existing shares.

The reason why the law is so stringent on subscribers of the memorandum of association appears to be that there may possibly be cases where men of standing but no character subscribe a memorandum of association to promote a shady company and when convenient back out of the venture leaving in the lurch those of the public who on the faith of the representation in the memorandum have become members of the company. The legislature therefore enacts that the original subscribers are deemed to have taken the shares set opposite their names, one object of the enactment, according to Lord Romilly, being "that the public might not be misled as to the names and character of the persons who had founded the company and had agreed to become shareholders" (Evans' case *supra*).

Furthermore, Dr. Ba Han's argument that a subscriber to the memorandum who has not been allotted shares or registered in the register of members becomes under section 30(1) of the Companies Act a member of the company only for the purpose of making him a contributory in case of winding-up would seem to unduly limit the operation of section 30(1) of the Act, particularly

S.C.
1959
THE
BURMESE
REVIEW LTD.
AND
TWO OTHERS
v.
DAW THAN
TIN.

S.C.
1959
THE
BURMESE
REVIEW LTD.
AND
TWO OTHERS
v.
DAW THAN
TIN.

when it is read, as it should be, with section 23 of the Act. There is no warrant for importing into the wording of section 30 (1) words such as "only for the purpose of making them contributories in the event of the winding-up of the company" after the words "members of the company". "It is a strong thing to read into an Act of Parliament words which are not there, and, in the absence of clear necessity, it is a wrong thing to do." (Maxwell on Interpretation of Statutes, 9th Edition, p. 14).

The principles of law discussed above seem sufficient to make it clear that failure to enter a subscriber as member in a register of members in compliance with section 30, sub-section (1) of the Companies Act, which failure in view of the terms of the section is merely a procedural *laches*, cannot divest the subscriber of the status of member which he has acquired under the substantive portion of that sub-section read with section 23 of the Act. Besides, when sub-section (1) and sub-section (2) of section 30 are read side by side, it is plain that whereas in the case of those other than subscribers registration in the register of members is a condition precedent to their becoming members, there is no such condition to be complied with before subscribers can become members under sub-section (1). On registration subscribers automatically become members of the company with the rights and subject to the liabilities mentioned in section 23.

We hold therefore that Daw Than Tin at all material times is, and has been, a member of the Burma Review Ltd. within the meaning of section 105C of the Companies Act.

As regards the second question which is whether the word "capital" in section 105C means share capital or subscribed capital, when the word is read with reference to its context and when section 105C is compared with section 50 of the Companies Act, there seems no room

for any reasonable doubt that the word cannot mean share capital. For one thing, section 105C provides for a case where the *directors* decide to increase the capital of the company. The Companies Act nowhere authorizes the directors to increase the share capital and consequently the word "capital" in section 105C cannot possibly mean share capital. Again, under section 50 of the Act which specifically provides for the alteration of share capital it is only the company in general meeting that can, if it comes within the terms of the section, increase its capital by the issue of new shares. Section 105C and section 50 cover entirely different fields and if the word "capital" in section 105C be interpreted as meaning share capital there would be a repugnancy between the provisions of the two sections in that whereas under section 50 it is only the company in general meeting that can increase the share capital, section 105C can be invoked by the directors themselves to increase the share capital. Such a construction would offend against a cardinal rule of interpretation that "Every clause of a statute should be construed with reference to the context and the other clauses of the Act, so as, so far as possible, to make a consistent enactment of the whole statute . . ." (Maxwell on Interpretation of Statutes, 9th Edition, p. 23). Now, this question has been specifically considered by the Supreme Court of India in *Nanalal Zaver and another v. The Bombay Life Assurance Co. Ltd. and others* (1) in which it is held that section 105C is intended to cover a case where the directors decide to increase the capital by issuing further shares within the authorized limit, the reason being that it is only within this limit that the directors can, unless precluded by the regulations from so doing, decide to issue further shares. It must accordingly be held that Ma Khin Nyunt Yin's allotment of 100 further shares to U Kyi

S.C.
1959
THE
BURMESE
REVIEW LTD.
AND
TWO OTHERS
v.
DAW THAN
TIN.

(1) A.I.R. (1950) S.C. 172.

S.C.
1959
—
THE
BURMESE
REVIEW LTD.
AND
TWO OTHERS
v.
DAW THAN
TIN.

without notice to Daw Than Tin giving her the first option to purchase them in proportion to the shares held by her, comes within the mischief of section 105C of the Companies Act. This section is apparently intended to ensure, as far as possible, a fair distribution of shares among the members of a company within the limits of their means and to enable them, if they so choose, to keep out undesirable outsiders. It must therefore be considered mandatory, and the allotment of shares to U Kyi contrary to its provisions must be held vitiated by the breach.

The appeal is accordingly dismissed with costs, Advocate's fee in this Court K 340.00.

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

ဦးအရိယဝံသ စောဒက

နှင့်

ဦးဥတ္တမ ပါ ၅ စုဒ္ဓိတကများ†

† ၁၉၅၉

ဒီဇင်ဘာလ
၁၁ ရက်။

ဝိနိစ္ဆယဌာနနှင့် ခုံအက်ဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၄၀၊ ဝိနိစ္ဆယခုံတွင်မရှိသည့် အာဏာ

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ဝိနိစ္ဆယခုံသည် အခြားခုံများနည်းတူ မိမိအားလုံး အပ်သည့်အမှုကိုလွှဲ
အပ်သည့်အကြောင်းချင်းရာများ အတိုင်းသာလျှင် စီရင်ဆုံးဖြတ်နိုင်ခွင့်ရှိသည်။ လွှဲအပ်လိုက်သည့်
အမှုနှင့် ကွဲလွဲသည့်အခြားအမှုကို စစ်ဆေးစီရင်ပိုင်ခွင့်မရှိချေ။ ဝိနိစ္ဆယဌာနနှင့် ခုံအက်ဥပဒေပုဒ်မ
၄၀ တွင်လည်း “လွှဲအပ်သည့် အခါကရုဏ်းမှုကို ကြားနာစစ်ဆေး စီရင်ဆုံးဖြတ်နိုင်ခွင့်ရှိရမည်” ဟု
ဖော်ပြထားလေသည်။ စွဲဆိုသောအမှုနှင့် ကွဲလွဲသည့်အမှုသစ်ကို ပြောင်းလဲလက်ခံခြင်းပြုနိုင်ခွင့်
မရှိချေ။ ပြင်ဆင်စွဲဆိုလိုလျှင် စောဒကပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိ၏မူလအမှုကိုရုပ်သိမ်းပြီးမှ အမှုသစ်တစ်ခုကို
စွဲနှိုင်းခွင့်ရှိမည်ဖြစ်သည်။ အသစ်ထပ်ခံတင်သွင်းသော စွဲချက်ကိုလက်ခံခြင်း၊ စုံစမ်းစစ်ဆေးစီရင်ခြင်း
ပြုနိုင်သည့် အာဏာသည် ဝိနိစ္ဆယခုံတွင်မရှိချေ။

စောဒကအတွက် သခင်ချစ်လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။

စုဒ္ဓိတက အမှတ် ၁၊ ၂၊ ၃ နှင့် ၄ တို့အတွက် ဦးဘသန်း (၁) လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။

တရားဝန်ကြီး ဦးချန်ထွန်း။ ။ဤအမှုတွင် ဦးသောဘဏက ၂၀-၂-၅၈ နေ့တွင်
ရန်ကုန်မြို့တော်တရားမရုံးတော်၌ဝိနိစ္ဆယဌာနနှင့်ခုံအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၆ အရဝိနိစ္ဆယခုံ
ဖွဲ့စည်းပေးပါရန် စွဲချက်လျှောက်လွှာ တင်သွင်းခဲ့လေသည်။ ထိုစွဲချက် လျှောက်လွှာတွင်
ဖော်ပြထားသည်မှာ မိမိသည် ရန်ကုန်မြို့၊ ကြည့်မြင်တိုင်ရပ်ကွက် မကြီးကြီးလမ်းနှင့်
ကျွန်းတောလမ်းရှိ ရွှေတိဂုံစေတီတော် ဘဏ္ဍာတော်ထိန်း အဖွဲ့မှ ပိုင်ဆိုင်သော မြေပေါ်
တွင် ကျောင်းဆောက်လုပ်၍၊ နေထိုင်ခဲ့ကြောင်း။ ဦးအရိယဝံသက အဆိုပါပိုင်ဆိုင်သူ
ရွှေတိဂုံစေတီတော် ဘဏ္ဍာတော်ထိန်း အဖွဲ့ဝင် လူကြီးများထံမှ ထိုမြေကွက်ကို ၂၇-၈-၅၉
နေ့တွင် မိမိအား အသိမပေးဘဲ ဝယ်ယူခဲ့ကြောင်း၊ မိမိအား ခွဲဝေရောင်းချရန်ကိုလည်း
ငြင်းပယ်ပြီးလျှင် မိမိက ကျောင်းများ ပြုပြင်ဆောက်လုပ်ခြင်း စသည်တို့ကို မပြုရန်

* ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ တရားမအသေးအဖွဲ့လျှောက်လွှာအမှတ် ၉၂။
† နိုင်ငံတော်တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း၊ တရားဝန်ကြီး ဦးချန်ထွန်း၊ တရားဝန်ကြီး
ဦးဘကြီးတို့ရွှေမှောက်တွင် တရားဝန်ကြီး ဦးချန်ထွန်းအမိန့်ချမှတ်သည်။

၁၉၅၉
ဦးအရိယဝံသ
နှင့်
ဦးဥတ္တမ ပါ ၅။

တားဆီးပိတ်ပင်ကြောင်း၊ ဤကိစ္စကို ငြိမ်းအေးစေရန် ငိုနည်းတော်နှင့်အညီ အင်န်ချမှတ်ပေးစေလိုကြောင်း၊ ဖော်ပြလျက်စွဲဆိုခဲ့လေသည်။ ဦးအရိယဝံသ က၊ ဤစွဲဆိုလွှာအရ အဓိကရုဏ်းပေါ်ပေါက်ခြင်း မရှိသောကြောင့် ခုံဖွဲ့ခြင်းကို ကန့်ကွက်ကြောင်းဖြင့် မေတ္တာရပ်ခံလွှာ တင်သွင်းခဲ့လေသည်။ တရားမရုံးတော်က ပုဒ်မ ၃၈ အရ၊ ဝိနိစ္ဆယခုံဖွဲ့စည်းပေးလိုက်လေသည်။

ဝိနိစ္ဆယခုံ ရွေးတင်တွင်လည်းဦးအရိယဝံသကထင်မကန့်ကွက်သေးသည်။ ၂၉-၁-၅၉ နေ့တွင် ခုံအဖွဲ့က ဦးသောဘဏအား စတင်ကြားနာ စစ်ဆေးကြသည်။ ၅-၂-၅၉ နေ့တွင် ဦးသောဘဏက မိမိမူလက တင်သွင်းခဲ့သော စွဲချက်ကို ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းခွင့်ပြုရန် နှင့် ထိုစွဲချက်အစား စွဲချက်အသစ်တခုကို လက်ခံပါရန် စွဲချက်အသစ်နှင့်တကွ လျှောက်လွှာတခု တင်သွင်းလေသည်။ ထိုလျှောက်လွှာတွင် ဖော်ပြထားသည်မှာ—

“၁၃၁၉ ခုနှစ်၊ တပေါင်းလဆန်း ၂ ရက်နေ့စွဲပါ လျှောက်ထားချက်များသည်၊ စုစီတက ဦးအရိယဝံသ၏ ပြောဆိုချက်အပေါ် မူတည်ပြီး စွဲဆိုထားရပါသဖြင့် မှားယွင်းသွားပါသည်။

သို့အတွက် တိတိကျကျစုံစမ်းပြီး ယခုတင်ပြသော စွဲချက်သည်သာ အမှန်အကန် ဖြစ်ပါသဖြင့် အထက်ဖော်ပြပါ စွဲချက်ကို ပယ်ဖျက်ပြီး ယခုတင်ပြသော စွဲချက်ကိုသာ မူတည်စစ်ဆေး အဆုံးအဖြတ် ပေးတော်မူပါရန် ရိုသေလေးစားစွာ အသနားတော်မြတ် ခံပါသည်။”

မူလစွဲချက်အစား တင်သွင်းသည့် စွဲချက်အသစ်တွင် ပါရှိသည့် အကြောင်းချင်းရာများမှာ အဆိုပါ ရွှေတိဂုံစေတီတော် ဘဏ္ဍာတော်ထိန်း အဖွဲ့ခွင့်မြေကို ၂၉-၄-၅၅ နေ့က စာချုပ်ဖြင့် မီးရထား ဗုဒ္ဓဘာသာအသင်း ဥက္ကဋ္ဌ ဦးမောင်မောင်နှင့် လယ်တီမူဝိပဏနာချောင် ယောဂီအဖွဲ့ ဦးဘခိုင်တို့က ဝယ်ယူ၍၊ ၂-၁-၅၅ နေ့တွင် သံဃိကမြေအဖြစ် စာချုပ်ဖြင့် လျှော့ဒါန်းလိုက်ကြောင်း၊ ထိုသံဃိကမြေပေါ်ရှိ သီမဌက သံဃာတော်များအား ၁၃၁၉ ခု၊ တပေါင်းလ ပြည့်နေ့ (၄-၄-၅၈) နေ့တွင် မိမိ (ဦးသောဘဏ) အား သံဃာနာယကအဖြစ် တင်မြှောက်ကြကြောင်း၊ ဦးအရိယဝံသ သည်၊ သံဃာနာယက ဖြစ်သောမိမိအား မပန်ကြားဘဲ သံဃိကမြေကို ပုဂ္ဂလိကအဖြစ် ကျူးလွန် သုံးစွဲနေခြင်းကို တားမြစ်ပေးရန်နှင့် မိမိအား သံဃာနာယကအဖြစ် တင်မြှောက်ခြင်းကို အတည်ပြုပေးရန်ဖြစ်ကြောင်း စသည်တို့ ပါရှိလေသည်။ ရန်ကုန်မြို့တော် တရားမရုံးတော်တွင် ဦးသောဘဏက၊ စွဲချက်တင်သောနေ့မှာ ၂၀-၂-၅၈ နေ့ဖြစ်၍ ၎င်းအား သီမဌက သံဃာတော်များကသံဃာနာယကအဖြစ် တင်မြှောက်သည် ဆိုသောနေ့မှာ ၄-၃-၅၈ နေ့ဖြစ်သဖြင့် အမှုစွဲပြီးနောက်တလနီးပါးမျှ ကြာသောအခါမှ ဖြစ်သည်ကိုသတိချပ်အပ်သည်။

ဝိနိစ္ဆယခုံအဖွဲ့က ၆-၂၅၉ နေ့တွင် ဦးသောဘဏ၏ မေတ္တာရပ်ခံချက်အတိုင်း ၎င်း၏မူလ စွဲချက်ကို ရုပ်သိမ်းခွင့်ပြုပြီးလျှင် စွဲချက်အသစ်ကို လက်ခံကြလေသည်။ ထိုသို့လက်ခံရာတွင် အမှု၏နေ့စဉ် မှတ်တမ်း၌ ဖော်ပြထားသည်မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

၁၉၅၉ ဦးအရိယဝံသ နှင့် ဦးဥတ္တမ-ပါ ၅။

“ပဌမစွဲချက်သည် အမှုမှန်ကို မသိသဖြင့် မှားယွင်းစွဲဆိုထားခြင်းကြောင့် အမှုအဖြစ်အပျက် အမှန်ကို မူတည်၍ စွဲဆိုသော ဒုတိယစွဲချက်ကိုသာ လက်ခံ စစ်ဆေးရန် ခုံရိုနည်းဓိုရ်ဆရာတော်များ ဆုံးဖြတ်တော်မူကြသည်။”

ဤသို့ မူလစွဲချက်ကို ရုပ်သိမ်းပြီးလျှင် စွဲချက်အသစ်ထပ်မံတင်သွင်းခြင်းကို လက်ခံရန်ဦးသောဘဏ၏ လျှောက်ထားချက်ကို ဦးအရိယဝံသက ကန့်ကွက်သည်။ ၎င်းနောက် ဦးအရိယဝံသ က၊ ဝိနိစ္ဆယခုံသို့ ကိုယ်တိုင်ကြွလာခြင်းသက်သေခံခြင်းတို့ကို မပြုတော့ချေ။

ဦးသောဘဏနှင့် ၎င်း၏ သက်သေများကို စစ်ဆေးပြီးနောက် ခုံအဖွဲ့က ၁၈-၂၅၉ နေ့တွင် ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်လေသည်။ ထိုဆုံးဖြတ်ချက်အရမှာ အချင်းဖြစ်မြေသည် သံသိကမဖြစ်ကြောင်း၊ ဦးသောဘဏသည် သိမဌက သံဃာတော်များက တင်မြှောက်သည့် ထိုသံဃိကမြေအတွက် သံဃနာယကဖြစ်ကြောင်း၊ ထိုမြေပေါ်တွင် သံဃနာယကက ဦးသောဘဏ၏ အခွင့်အမိန့်မရဘဲ ပုဂ္ဂလိကအဖြစ်သုံးစွဲသူများအားနှင့်ထုတ်ရမည် ဖြစ်ကြောင်းဖြင့် အမိန့်ချမှတ်လိုက်သည်။

ဝိနိစ္ဆယခုံသည် အခြားခုံများနည်းတူ မိမိအား လွှဲအပ်သည့်အမှုကို လွှဲအပ်သည့် အကြောင်းချင်းရာ များအတိုင်းသာလျှင် စီရင်ဆုံးဖြတ်နိုင်ခွင့် ရှိသည်။ လွှဲအပ်လိုက်သည့်အမှုနှင့် ကွဲလွဲသည့် အခြားအမှုကို စစ်ဆေးစီရင်နိုင်ခွင့် မရှိချေ။ ဝိနိစ္ဆယဌာနနှင့် ခုံအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၀ တွင်လည်း—

“ခုံရိုနည်းဓိုရ် ဆရာတော်များနှင့် ကြားခုံရိုနည်းဓိုရ် ဆရာတော်၌..... လွှဲအပ်သည့် အဓိကရုဏ်းမှုကို.....ကြားနာစစ်ဆေး စီရင်ဆုံးဖြတ်နိုင်ခွင့် ရှိရမည်။”

ဟုဖော်ပြထားလေသည်။ ခုံမဟုတ်သည့် အကြွင်းမဲ့ အာဏာပိုင်ဖြစ်သော တရားရုံးများနှင့် ဝိနိစ္ဆယဌာနများ၌ပင်လျှင် စွဲဆိုသော အမှုနှင့် ကွဲလွဲသည့် အမှုသစ်ကို ပြောင်းလဲလက်ခံခြင်း ပြုနိုင်ခွင့် မရှိချေ။ ပြင်ဆင်စွဲလိုလျှင် စောဒကပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိ၏မူလအမှုကို ရုပ်သိမ်းပြီးမှ အမှုသစ်တခုကို စွဲဆိုနိုင်ခွင့် ရှိမည်ဖြစ်သည်။ အခုအမှုတွင် အသစ်ပြုပြင်တင်သွင်းသည့်အမှု၏ အခြေခံမှာ မူလစွဲချက်တွင် ပြဆိုထားသည့် အမှုအခြေခံများနှင့် လုံးဝခြားနားသည်မှာ ထင်ရှားသည့် ထိုမျှသာမကသေး ဒုတိယ စွဲချက်တွင် စောဒကပုဂ္ဂိုလ်က မိမိမှာ အဆိုပါသံဃိကမြေနှင့် ကျောင်းတိုက်၏ သံဃနာယကဖြစ်၍ စုဒ္ဓိတက

၁၉၅၉
ဦးအရိယဝံသ
နှင့်
ဦးဥတ္တမ ပါ ၅။

ပုဂ္ဂိုလ်အား နှင်ထုတ်ပိုင်ခွင့် ရှိကြောင်း ဟူသော အကိုးအကားမှာ မူလစွဲချက် တင်ပြသည့် နောက် တလန်းပါးမျှ အချိန်ကုန်လွန်သော အခါမှ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် အကြောင်းအရာကို အမှီပြု၍ ပြောဆိုသောအချက်ဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့ အသစ်ထပ်မံ တင်သွင်းသော စွဲချက်ကိုလက်ခံခြင်း၊ စုံစမ်းစစ်ဆေး စီရင်ခြင်း ပြုနိုင်သည့် အာဏာသည် ဝိနိစ္ဆယခုံတွင်မရှိချေ။ ထို့ကြောင့်အဆိုပါ ဝိနိစ္ဆယခုံက ချမှတ်သည့်အမိန့်ကို ဤရုံးတော်က ပါယ်ဖျက်လိုက်သည်။ မူလစွဲချက်မှာလည်း စောဒက ပုဂ္ဂိုလ်က ရုပ်သိမ်းပြီးဖြစ်၍ အဆိုပါစွဲချက် အရ၊ ဝိနိစ္ဆယခုံက စစ်ဆေးစီရင်ထိုက်သည့် အဓိကရုဏ်းမှုရှိမရှိ၊ ရှိလျှင် မည်သို့စီရင်ဆုံးဖြတ်သင့်သည် ဟူသော ပြဿနာများမှာ မပေါ်ပေါက်တော့ချေ။ စောဒက ပုဂ္ဂိုလ်က ရုပ်သိမ်းလိုသည့်အတိုင်း ဝိနိစ္ဆယခုံကလည်း ရုပ်သိမ်းခွင့် ပြုပြီဖြစ်ချေသည်။

ဤအမှုတွင် စုဒ္ဓိတကနှင့် စောဒကပုဂ္ဂိုလ်များသည် မိမိတို့၏ စရိတ်ကို မိမိတို့က ကျခံစေရမည်။

INDEX

ညွှန်းချက်။

	PAGE
ACTS:	
BURMA INCOME-TAX ACT.	
BURMA STAMP MANUAL—PURPOSE OF RULES FRAMED	28
BURMA INDEPENDENCE ACT, 1948.	
CIVIL PROCEDURE CODE.	
COMPANIES ACT	...
CONSTITUTION OF BURMA.	
—INDIA.	
CONSTITUTION OF THE UNION OF BURMA.	
COURT FEES ACT.	
CRIMINAL PROCEDURE CODE.	
GAMBLING ACT ...	...
GOVERNMENT OF BURMA ACT, 1935.	
GOVERNMENT OF INDIA ACT, 1919.	
—1935.	
IMMIGRATION (EMERGENCY PROVISIONS) ACT, s. 7 (2)	...
IMMIGRATION (EMERGENCY PROVISIONS) ACT.	
MINERAL CONCESSION RULES.	
SEA CUSTOMS ACT	...
SEARCH (SPECIAL POWERS) ACT, 1947	...
STATE AGRICULTURAL MARKETING BOARD ACT.	
TRANSFER OF PROPERTY ACT.	
UNION JUDICIARY ACT	...
URBAN RENT CONTROL ACT.	
AGENT—MEANING OF—UNDER s. 43—BURMA INCOME-TAX ACT	
—UNWILLING AGENT—ORDER AGAINST—APPEALABLE	
UNDER BURMA INCOME TAX ACT	10
ADVOCATES ADMISSION RULES—Rules 4 and 6 (2)—Advocates—	
Admission and enrolment—Simultaneous—Pleaders Admission	
Rules—Rule 6—Pleaders—Admission by High Court—Rule 10—	
Enrolment by District Court—No form or procedure prescribed	
for—Written application for—Essential—Refusal when ordered—	
Subject to orders of High Court—What constitutes sufficient	
compliance with requirement regarding enrolment.—Although rule 4	
of the Advocates Admission Rules mentions “an application for	

admission" and Rule 6 (2) mentions both admission and enrolment. Admission and enrolment are simultaneous in respect of Advocates. With regard to Pleaders, the High Court grants admission, and the District Court enrolls the new member under Rule 10 of the Pleaders Admission Rules. On an application, enrolment is the general rule. Under Rule 10 such enrolment shall be allowed unless the Judge is aware of circumstances which would call for refusal. An order of refusal is subject to the final orders of the High Court. Enrolment in a District Court is essential, but no form nor procedure is prescribed for such enrolment. The respondent was admitted as a Pleader of the Higher Grade by the High Court and practised as such after she was formally presented with the certificate by the District Judge. *Held*: That the formal presentation of the Pleadership certificate to the respondent by the District Judge, followed by her practice before him, was sufficient compliance with the requirements regarding enrolment and that she must be deemed to have been enrolled as a Pleader of the Higher Grade as from the date of presentation.

THE BAR COUNCIL, HIGH COURT, RANGOON *v.* DAW TIN TIN AYE

201

BURMA IMMIGRATION (EMERGENCY PROVISIONS) ACT, s. 7 (2)—

Powers of deportation—Controller of Immigration not invested with—s. 7(1)—Who may order convicted foreigner—Detention pending orders—Purpose of provision, s. 7 (2)—Abnormal procedure—No prosecution under—Deportation after adjudgment by competent authority under sub-s. (3)—Adjudgment when resorted to and when undesirable—Object of initiating proceedings under—Powers of competent authority—Practice—"Pending orders of deportation"—Construction to be put on ss. 7(1), (2) and (4)—Detention under—Who may order—Sub-s. (1)—Restriction of authority in—Qualified, sub-s. (2)—Restriction of authority in—Unaffected—Detention during pendency of proceedings—To order—Delegation of authority by President—No provision for—Rule 2—Scope—Limited detention—Detention pending proceedings under orders of officer mentioned in—Unauthorised—Arrest under s. 10—Normal procedure after—Fundamental rights of a person proceeded against under s. 7 (2) or s. 13 (1)—Whether person an illegal immigrant of recent origin—Who must be satisfied—Statutory citizen—Who is.
Under s. 7 (1) a foreigner who has been convicted under the Immigration laws may be ordered deportation by the President or by someone empowered by him. Pending such orders of deportation, the man may be detained "in such manner as the President may direct". The reason is, a magistrate convicts a foreigner but some other authority orders his deportation and some time may elapse before the actual order is issued. Instead of prosecuting a foreigner his case may be dealt with by a competent authority who has to decide under s. 7 (2) if the foreigner had in fact contravened the provisions of the Act or the Rules. If the adjudgment, is in the affirmative, the competent authority may order the foreigner's deportation "Pending orders of deportation such foreigner may be detained in such manner as the President may direct". Adjudgment in this manner is meant to be confined to cases where there is no room for controversy and where a prosecution would be a waste of time and labour, such as when a foreigner has remained on in Burma under an expired stay permit, or where a stowaway is caught in Burma waters. In proceedings under s. 7 (2) the adjudgment is generally incorporated in the order of deportation itself and there will therefore be not time interval between the finding and the order. Thus the phrase "pending orders of deportation" appearing in sub-s. (2) must be construed to mean

GENERAL INDEX

XVII

PAGE

that during the pendency of the proceedings before the competent authority, a foreigner may be detained. Sub-s. (4) deals only with those against whom orders of deportation have already been passed. They may be detained "by such authority and in such manner as the President may direct," since some time must elapse for arrangements to be made for the actual removal of the foreigner. Under sub-s. (1) and (2) the President alone is empowered to order detention. Though sub-s. (4) empowers the President to name an authority to exercise the power of ordering detention, such named authority can exercise the power only in respect of persons who had been actually ordered deportation. Rule 2 (1) of the Burma Immigration (Detention) Rules, 1951 is valid only to that extent. The normal procedure after the arrest of a person under s. 10 is to prosecute him under s. 13 (1) and in that event, ss. 13A and 13B place upon him the onus of proving that he is a legitimate resident or that he is not a foreigner. Because of this special rule of evidence, a reasonable opportunity must be given to him to discharge the burden. Similar opportunity must be afforded where proceedings against him are under s. 7 (2). Denial of such an opportunity would be a violation of his fundamental rights. It is the President or the competent authority and not the Immigration authorities who must be satisfied that a person is an illegal immigrant of recent origin. The Controller of Immigration is not vested with power of deportation. A person descended from ancestors who for two generations have made Burma their permanent home, and whose parents and himself were born in Burma, is a statutory citizen.

HASAN ALI v. I. SECRETARY, MINISTRY OF IMMIGRATION & NATIONAL REGISTRATION AND ONE	187
"CAPITAL"—MEANING OF—IN S. 105C, COMPANIES ACT—CANNOT MEAN SHARE CAPITAL	206
CITIZEN—STATUTORY CITIZEN	187
CIVIL PROCEDURE CODE—DOES NOT CONFER SUBSTANTIVE RIGHTS—DENIAL OF RIGHTS TO DEBTORS TO TAKE STEPS AVAILABLE UNDER THE CIVIL PROCEDURE CODE FOR RECOVERY OF DEBTS—NOT DENIAL OF SUBSTANTIVE RIGHTS—STATE AGRICULTURAL MARKETING BOARD ACT, 1950	38

URBAN RENT CONTROL ACT.

CIVIL PROCEDURE CODE, O. 40—*Receiver—Subject at all times to control of appointing Court—Control can be invoked by party prejudiced by conduct of—Relief may be sought by application in receivership proceedings—Receiver has no vested interest in property—Exercises powers expressly granted subject to control of Court—Power of Court to interfere—When Court should not interfere.* The action of a Receiver is at the behest and on behalf of the Court and that he is, at all times, subject to the control of the Court which possesses the power to make all necessary orders for the control of Receivers appointed by it. Such control of the Court can therefore be invoked by a person who is prejudiced by the conduct of a Receiver and relief may be sought by way of an application in the same proceedings in which the Receiver was appointed. *Searle v. Choat*, (1884) L.R. 25 Ch. D. 723, referred to. The Receiver appointed under Order 40 of the Code of Civil Procedure has no vested interest in the property over which he is appointed Receiver. He is an officer of the Court on whom the Court exercises real control. For example, Order 40, Rule 4 (c) enables the Court to deal with the assessment of loss due to wilful default

or gross negligence of a Receiver without the necessity of a separate suit. As an officer of Court who has no interest in the property, he can exercise only such powers as have been expressly granted by the Court and does so subject to the control of the Court. Consequently, when he on behalf of the Court enters into a contract of sale or effects a sale of property over which he has been appointed Receiver, the Court may, where necessary, interfere with such contract of sale in a summary manner. Such power may be exercised even where he has been authorised to sell the property without further order of the Court. But where the sale has been completed pursuant to such authority, so that the interest of a third party in the property supervenes, normally the Court should leave the person aggrieved by the action of the Receiver to seek redress in a separate suit. *Surendro Keshub Roy v. Doorgasoondery Dosee*, I.L.R. (1898) 25 Cal. 253; *Krista Chandra Ghose v. Krista Sakha Ghose*, I.L.R. (1908) 36 Cal. 52; *Ratnasami Pillay v. Sabapathi Pillai*, A.I.R. (1925) Mad. 318, referred to.

C.K. CHIN v. HAJEE EBRAHIM MOHAMED SEEDAT	...	53
CIVIL SERVANT—CONCEPT OF EMPLOYMENT DURING PLEASURE—PROVISIONS OF GOVERNMENT OF INDIA ACT, 1919—REITERATED BY S. 240, GOVERNMENT OF INDIA ACT, 1935	...	94
CIVIL SERVANTS IN BURMA—GOVERNMENT OF BURMA ACT, 1935, s. 97—SIMILAR TO PROVISIONS OF S. 240 GOVERNMENT OF INDIA ACT, 1935—CONCEPT OF EMPLOYMENT DURING PLEASURE	...	94
NON-EXISTENCE OF PROVISIONS IN BURMESE CONSTITUTION SIMILAR TO THAT OF INDIA RELATIONSHIP BETWEEN CIVIL SERVANTS AND GOVERNMENT THAT OF MASTER AND SERVANT	...	94
WHETHER THEY CONTINUED SERVICE UNDER S. 229 OF THE CONSTITUTION OF BURMA OR WHETHER NEW RECRUITS—PREVIOUS RULES AND REGULATIONS TREATED BY GOVERNMENT TO BE OF FULL EFFECT—THEREFORE MUST BE DEEMED TO BE THEIR CONDITIONS OF SERVICE	...	94
WHERE ADMINISTRATIVE REMEDIES ARE DENIED OR PROVES INEFFECTUOUS—SHOULD SEEK REDRESS BY WAY OF SUIT AGAINST GOVERNMENT. RESORT TO WRIT JURISDICTION OF SUPREME COURT—NEITHER A SATISFACTORY OR APPROPRIATE MEASURE	...	94
CIVIL SERVANT IN INDIA THEIR CONSTITUTIONAL RIGHTS HAVE UNDERGONE NO CHANGE—CONSTITUTION OF INDIA—S. 310, 311, 313	...	94
CIVIL SERVANTS—REINSTATEMENT OF—GOVERNMENT NOT BOUND TO RE-INSTATE A CIVIL SERVANT AFTER HIS ACQUITTAL BY COURT.		
SERVICES (CLASSIFICATION, CONTROL AND APPEAL) RULES—BY SECRETARY OF STATE FOR INDIA UNDER GOVERNMENT OF INDIA ACT, 1919, S. 96B	...	94
SERVICES. RULES AND REGULATIONS—"G" CIRCULAR, ETC.—STILL ADHERED TO BY GOVERNMENT OF BURMA—THEREFORE TO BE TAKEN AS CONDITIONS OF SERVICE OF PRESENT GOVERNMENT SERVANTS	...	94

	PAGE
COLLECTOR—DIRECTIONS TO COLLECTOR—UNDER THE BURMA STAMP MANUAL	28
COMPANIES ACT, s. 23	206
—, s. 30 (1)—TO BE READ TOGETHER WITH s. 105C—MEANING OF THE WORD “DEEMED” IN s. 30 (1)	206
—, s. 30 (1)—TO BE READ TOGETHER WITH s. 23 OF THE ACT	206
—, s. 50—TO BE COMPARED WITH s. 105C IN CONSTRUING THE MEANING OF THE WORD “CAPITAL”	206
COMPANIES ACT, s. 105C—“the members in proportion to the existing shares held by each member” in—Means s. 30 (1)—“deemed” in—Means—Registration—Effect of—“Member” —“Share- holder”—Same meaning. Subscriber who has not been allotted shares or registered in register—Position of—Not different— Failure to enter in register—Mere procedural lapses—Effect of— On subscriber—On non-subscriber, s. 105C—“Capital” in— Means—Intention of—Mandatory. Where it is contended that the words “the members in proportion to the existing shares held by each member” in s. 105C of the Companies Act mean not any subscribers of the memorandum of association who on registration of the memorandum become members of the company but only those subscribers who after becoming members are registered as such in the register of members with their respective shares shown against their names. <i>Held</i> : That the expression in question in s. 105C is to be read in conjunction with the provisions of sub-s. (1) of s. 30 of the Companies Act. The word “deemed” in s. 30 (1) of the Companies Act imports that although in actual fact no agreement has been made by the subscribers in the nature of things because a company, the other party, cannot come into existence before registration, nevertheless the law holds that the subscribers have agreed to become members of the company. There is thus no room for the doctrine of offer and acceptance to come into play; even before registration the subscribers have in law contracted to become members of the company. On registration the subscribers together with such other persons as may from time to time become members of the company constitute, under s. 23 of the Companies Act, a body corporate capable of exercising all the functions of an incorporated company and subject to liability to contribute to the assets of the company in the event of its being wound up. It is difficult to conceive of such members as other than full members, or shareholders with rights under s. 105C of the Companies Act. In point of fact, the Act has nowhere defined a “shareholder” and the legislature only defines and recognises “member” of a company. A subscriber to the memorandum who under ss. 30 and 23 becomes a member with full rights and liabilities of membership must be regarded as having rights under s. 105C of the Act. <i>In re London, Hamburg and Continental Exchange Bank</i> , (1886-7) 2 Ch. Appeals 427; <i>In re London and Provincial Consolidated Coal Company</i> , (1887) 5 Ch. Div. pp. 525 and 532; <i>In re South Blackpool Hotel Company</i> , (1867) 4 Equity Cases 238; referred to. The term “member” as known to law and the term “shareholder” as used in business have the same meaning. Subscribers to the memorandum who on incorporation become members of the company must therefore come within the ambit of s. 105C as being members holding existing shares. The legislature enacts that the original subscribers are deemed to have taken the shares set opposite their names. Where it is also contended that a subscriber to the memorandum who has not been allotted	

shares or registered in the register of members becomes under s. 30 (1) of the Companies Act a member of the company only for the purpose of making him a contributory in case of winding up. *Held:* That such an interpretation would seem to unduly limit the operation of s. 30 (1) of the Act, particularly when it is read, as it should be, with s. 23 of the Act. There is no warrant for importing into the wording of s. 30 (1) words such as "only for the purpose of making them contributories in the event of the winding up of the company" after the words "members of the company". It is a strong thing to read into an Act of Parliament words which are not there, and, in the absence of clear necessity, it is a wrong thing to do. (Maxwell on Interpretation of Statutes, 9th Edition, p. 14.) Failure to enter a subscriber as member in a register of members in compliance with s. 30, sub-s. (1) of the Companies Act, which failure in view of the terms of the section is merely a procedural *laches*, cannot divest the subscriber of the status of member which he has acquired under the substantive portion of that sub-section read with s. 23 of the Act. Besides, when sub-s. (1) and sub-s. (2) of s. 30 are read side by side, it is plain that whereas in the case of those other than subscribers registration in the register of members is a condition precedent to their becoming members, there is no such condition to be complied with before subscribers can become members under sub-s. (1). On registration subscribers automatically become members of the company with the rights and subject to the liabilities mentioned in s. 23. As regards the question whether the word "capital" in s. 105C means share capital or subscribed capital, when the word is read with reference to its context and when s. 105C is compared with s. 50 of the Companies Act, there seems no room for any reasonable doubt that the word cannot mean share capital. For one thing, s. 105C provides for a case where the *directors* decide to increase the capital of the company. The Companies Act nowhere authorizes the directors to increase the share capital and consequently the word "capital" in s. 105C cannot possibly mean share capital. Again, under s. 50 of the Act which specifically provides for the alteration of share capital it is only the company in general meeting that can, if it comes within the terms of the section, increase its capital by the issue of new shares. S. 105C and s. 50 cover entirely different fields and if the word "capital" in s. 105C be interpreted as meaning share capital there would be a repugnancy between the provisions of the two sections in that whereas under s. 50 it is only the company in general meeting that can increase the share capital, s. 105C can be invoked by the directors themselves to increase the share capital. Such a construction would offend against a cardinal rule of interpretation that "Every clause of a statute should be construed with reference to the context and the other clauses of the Act, so as, so far as possible, to make a consistent enactment of the whole statute" (Maxwell on Interpretation of Statutes, 9th Edition p. 23). *Nanala Zaver and another v. The Bombay Life Assurance Co., Ltd., and others*, A.I.R. (1950) (S.C.) 172, referred to. S. 105C of the Companies Act is apparently intended to ensure, as far as possible, a fair distribution of shares among the members of a company within the limits of their means and to enable them, if they so choose, to keep out undesirable outsiders. It must therefore be considered mandatory, and the allotment of shares to contrary to its provisions must be held vitiated by the breach.

1. THE BURMESE REVIEW LTD. & TWO OTHERS v. DAW THAN TIN ...	206
COMPANY REGISTERED OUTSIDE BURMA—WHERE NO PRINCIPAL OFFICER RESIDES IN BURMA—ASSESSMENT OF INCOME-TAX ...	<i>ib.</i>

GENERAL INDEX

XXI

PAGE

CONSTITUTION OF BURMA—"EXISTING LAW"—s. 222 AND 226— GOVERNMENT OF BURMA ACT, 1935, NOT "EXISTING LAW"—AS IT WAS REPEALED BY BURMA INDEPENDENCE ACT 1948	94
—s. 229—PROVISIONS FOR CONTINUANCE OF CIVIL SERVANTS EMPLOYED BEFORE INDEPENDENCE	94
CONSTITUTION OF BURMA—NON-EXISTENCE OF PROVISIONS RELATING TO CIVIL SERVANTS SIMILAR TO THAT OF INDIA	94
CONSTITUTION OF INDIA—CONCEPT OF EMPLOYMENT DURING PLEASURE EXPRESSLY PRESERVED BY s. 310, s. 311 AND s. 313—NO CHANGE IN INDIA REGARDING CONSTITUTIONAL RIGHTS OF CIVIL SERVANT	94
CONTROLLER OF IMMIGRATION—NOT VESTED WITH THE POWER OF DEPORTATION—BURMA IMMIGRATION (EMERGENCY PROVISIONS) ACT, s. 7 (2)	187
CONSTITUTION OF THE UNION OF BURMA, s. 13—WHETHER, STATE AGRICULTURAL MARKETING BOARD ACT— <i>Ultra vires</i> s. 13	38
COURT FEES ACT, s. 19H— <i>Purpose of intimating Collector under—S. 19H</i> (3) and (4)— <i>Powers of Collector under—Time limit for making</i> <i>motion under sub-s. (4)—S. 19H (8)—Rule making power under—</i> <i>Rules to facilitate enquiry and to provide for provisional orders</i> <i>which are "provisional" and "final" so far as Collector is con-</i> <i>cerned—S. 19H (7)—Order passed by Court under—Really</i> <i>final—Rule 4 (iv)—Provisions regarding payment in—Outside scope</i> <i>of—Financial Commissioner to act within ambit of Act—S. 19E—</i> <i>Step to be taken before proceeding under—Disability of Financial</i> <i>Commissioner to initiate action under.</i> The purpose of intimating the Collector under s. 19H of the Court Fees Act in regard to applications for Probate and Letters of Administration is to enable him to check the valuation placed upon the estate. Sub- s. (3) enables the Collector to inspect the Court records, to take copies, to make enquiries and to insist upon the attendance of petitioner and witnesses for enquiry. If, after such an enquiry, he thinks that the estate is undervalued he may call upon the petitioner to amend his valuation in Court. If the petitioner refuses to amend his valuation then the Collector may move the Court for an enquiry under sub-s. (4). According to proviso to sub-s. (4) this motion by the Collector has to be made within six months of the date the inventory is filed in Court. Rules to be found on page 37 of the Burma Stamp Manual were framed under sub-s. (8) of s. 18H and, on the whole, they are meant to facilitate an enquiry. The Rules provide for a provi- sional order contemplated to be passed after a preliminary enquiry, but these orders are "provisional" and "final" in so far as the Collector is concerned for the really final order has to be passed by the Court under sub-s. (7) of s. 19H. The rule making power under sub-s. (8) is only in respect of procedure to be followed in enquiries under sub-s. (3); and thus the provisions in Rule 4 (iv) regarding payment would be outside the scope of rule-making powers. The Rules are at best directions to the Collector to keep the Financial Commissioner informed of the discovery of the undervaluation of an estate but what the Financial Commissioner does must be within the ambit of the Court Fees Act. If it is intended to take proceedings under s. 19E, the Court should be moved for enquiry under s. 19 (4). <i>Nakunja Rani Chowdhurani v. The Secretary of State, (1916)</i>	

	PAGE
I.L.R. 43 Cal. 230, referred to. In the absence of an application by the petitioner for action under s. 19E the Financial Commissioner himself cannot initiate action under that section and the order of the Financial Commissioner following such action is one made without jurisdiction.	
ANARKALI v. THE FINANCIAL COMMISSIONER (COMMERCE) RANGOON, AND ONE	28
CRIMINAL PROCEDURE CODE, s. 561A— <i>Inherent powers of High Court under—When not proper to exercise.</i> It would not be proper for the High Court to interfere in exercise of its inherent powers under s. 561A of the Criminal Procedure Code by quashing the proceedings at the stage of framing a charge, except	
(i) where the prosecution allegations, even if accepted as true, do not establish any offence against the accused, or	
(ii) where there is no evidence at all against the accused to support the allegations, which, if established, would constitute the offence.	
U NYI LAY v. THE UNION OF BURMA AND ONE	60
DEPORTATION—MEANING OF, PHRASE PENDING ORDERS OF DEPORTATION"—s. 7 (2), BURMA IMMIGRATION (EMERGENCY PROVISIONS) ACT	187
DEPORTATION—DISCRETION OF THE PRESIDENT TO ORDER DEPORTATION—s. 7 (1) IMMIGRATION (EMERGENCY PROVISIONS) ACT	94
EXTRA-TERRITORIALITY—s. 18 (3D)—BURMA INCOME-TAX ACT	ib.
INCOME-TAX ACT—s. 2 (12) (b)—"PRINCIPAL OFFICER"—WHO CAN BE TREATED AS SUCH	ib.
—————s. 4—EXPLANATION TO	ib.
—————s. 4A(c)—DEFINITION OF COMPANY AS "RESIDENT"	ib.
—————s. 18 (3D)—APPEALS AGAINST ORDERS UNDER THE SECTION—TO BE READ WITH s. 30 AND s. 2 (2) OF THE ACT	ib.
—————s. 18 (7)	ib.
—————s. 30—MUST BE CONSIDERED IN CONSIDERING WHETHER AN APPEAL LIES AGAINST UNDER AN ORDER UNDER s. 18 (3D)	ib.
—————s. 42 (3)—LIMITATION PLACED ON TAXABLE DIVIDEND IN CASES OF BUSINESS NOT FULLY CARRIED OUT IN BURMA	ib.
—————s. 43—"AGENT"—MEANING OF	ib.
—————s. 58 (2)—WHEN INCOME-TAX OFFICER CAN MAKE A DIRECT ASSESSMENT	ib.
—————s. 61—WHO CAN REPRESENT THE ASSESSEE, ...	ib.
INCOME-TAX ACCRUED IN BURMA—LEGISLATURE CAN MAKE PROVISIONS FOR ITS COLLECTION	ib.
INCOME-TAX—Revenue Laws—Private International Law—Rule of—Burma Income-Tax Act—S. 18 (3D)—Tinge of extra-territoriality—Income accrued in Burma—Dividends paid out of—Levy of tax on—Validity—Direction made under—To be complied with by company registered in Burma or which has a principal	

officer in Burma regardless of where payment of dividend took place—Means of enforcing such direction—In what case not complied with—Letter written by Income-Tax Officer to company conveying his view—Amounts to orders—S. 43—Agent—Notice and opportunity to be given to—Unwilling agent—Order against—Appeal—S. 2 (12) (b)—Principal Officer—Person to be treated as—Only after service of notice—Purpose of notice—What amounts to waiver of notice—Term “connected” in—Meaning of—S. 61—Who only can represent assessee—S. 4A (c)—Residence of company—Relevancy of—S. 42 (3)—Limitation placed by—S. 30—To determine whether appeal lies (Obiter). It is the rule of Private International Law that the revenue laws of one country will not be enforced by the Courts of another country. *Governor-General v. Raleigh Investment Co.*, A.I.R. (1944) (F.C.) 51 at 60, referred to. It may be accepted as a general principle that, “states can legislate effectively only for their own territories”. *Craft v. Dunphy*, (1933) A.C. 156 at 162; *Forbes v. Attorney-General of Manitoba*, (1937) A.C. 260 at 272, referred to. S. 18 (3D) of the Burma Income-Tax Act as it stands has a tinge of extra-territoriality.

“A Legislature which passes a law having extra-territorial operation may find that what has been enacted cannot be directly enforced, but the Act is not invalid on that account and the Courts of the country must enforce the law with the machinery available to them.”

British Columbia Railway Co. Ltd. v. The King, (1946) A.C. 527 at 542, referred to. The Income-tax Act attempts to be self-contained and the task of collecting super-tax from shareholders, resident and non-resident alike, is placed upon the company. It is irrefutable that income accrued in Burma can be taxed and it is within the competence of the legislature to make provisions for its collection. The direction under section 18 (3D) would have to be complied with by a company registered in Burma or a company which has a principal officer in Burma, irrespective of the consideration as to where the payment of dividend took place; and such a direction may be enforced by declaring the company an assessee in default under s. 18 (7). Since levy of tax on dividends paid out of income accrued in Burma is valid, the Income Tax Officer is therefore under a duty to attempt collecting what is due and his order directing the company to deposit what should have been deducted as super-tax, cannot be said to be in excess of his powers. It is only when the direction is not complied with that the Income-Tax Officer will have to seek recourse to machinery provided by s. 58 (2) which enables the Income-Tax Officer to make a direct assessment on the shareholder himself. In the case of a company registered outside Burma and where no principal officer *de facto* under s. 2 (12) (a) or *de jure* under s. 2 (12) (b) resides in Burma, the direction under s. 18 (3D) might not be complied with on the ground that laws enacted by a country primarily apply to residents in the country and its nationals abroad. The term “agent” is comprehensively explained in s. 43. An agent, if he is to be treated as such, has not only to be given specific notice, but also has to be given an opportunity of showing that he is not liable to be so treated. An order against an unwilling agent is appealable. *Gokuldas Chunilal v. Income-Tax Commissioner*, A.I.R. (1952) Nag. 152, referred to. S. 2 (12) (b) says that any person “connected” with the company may be treated by the Income-Tax Officer as the Principal Officer but this can only be done after service of notice. If “connected” were to be taken in its loose meaning, a lawyer, a mere shareholder or even someone

who provides an address for a company might be pounced upon and saddled with the liabilities of a Principal Officer. The connection must be real and substantial. The very requirement of a notice is to enable the person named to repudiate his liability as in the case of an Agent under s. 43. But conduct on his part, such as submitting returns voluntarily on behalf of non-resident principal may amount to waiver of notice. *Jadavji Narshidas v. Commissioner of Income-Tax*, A.I.R. (1957) Bom. 23, referred to. It is not everybody who can represent the assessee, for s. 61 limits authorised representatives to relatives, lawyers, accountants and Income-Tax practitioners. S. 4.4 (c) of the Burma Income-Tax Act defines a company as "resident" if its income arising in Burma exceeds its income arising outside Burma, but the company's residence is pertinent only for assessing the company itself. The case of shareholder's dividend is governed by the Explanation to s. 4 which limits the taxable dividend to the extent which has been paid out of profits subjected to Income-tax in Burma. Even in the case of a business of which all the operations are not carried out in Burma, a similar limitation is placed by s. 42 (3). *Obiter*.—A superficial reading of s. 30 might give rise to the impression that no provision exists for appeals against orders made under s. 18 (3D). It seems that in deciding whether an appeal lies s. 30 would have to be read, for example, with s. 2 (2) which defines an assessee as a person by whom income-tax or any sum of money is payable under the Act.

THABAWLEIK TIN DREDGING LTD. v. INCOME-TAX OFFICER, COMPANIES CIRCLE, RANGOON	...	...	...	1
FOREIGNER—DEPORTATION OF—BURMA IMMIGRATION (EMERGENCY PROVISIONS) ACT	...	...	...	187
FOREIGNER—ADJUDGMENT OF—S. 7 (2), BURMA IMMIGRATION (EMERGENCY PROVISIONS) ACT—MEANT TO BE CONFINED TO CASES WHERE THERE IS NO ROOM FOR CONTROVERSY AND WHERE A PROSECUTION WOULD BE A WASTE OF TIME AND LABOUR	...	...	...	187
GAMBLING ACT—PRESUMPTION OF GUILT—DIFFERENT FROM PROVISIONS OF S. 167A, SEA CUSTOMS ACT WHICH ENACTS A SPECIAL RULE OF EVIDENCE	...	...	...	196
GOVERNMENT OF BURMA ACT, 1935—NOT "EXISTING LAW" UNDER CONSTITUTION OF BURMA S. 22 AND 226—REPEALED BY BURMA INDEPENDENCE ACT, 1948—RULES FRAMED UNDER THE ACT DEED WITH THE ACT ITSELF	...	...	...	94
—S. 128—GOVERNMENT OF INDIA ACT, S. 276—PROVISIONS FOR CONTINUANCE OF PROVISIONS RELATING TO CIVIL SERVANTS BEFORE 1935	...	...	...	94
GOVERNMENT OF INDIA ACT, 1919—S. 96B—PERSONS IN CIVIL SERVICE HOLDING OFFICE AT PLEASURE OF HIS MAJESTY	...	...	...	94
GOVERNMENT OF INDIA ACT, 1935, S. 276—PROVISIONS FOR CON- TINUANCE OF PROVISIONS RELATING TO CIVIL SERVANTS BEFORE 1935—GOVERNMENT OF BURMA ACT, 1935—S. 128	...	...	...	94
GOVERNMENT SERVANT—Acquittal by Court—Re-instatement—Govern- ment of India Act, 1919—S. 96B—Concept of holding office at pleasure—Sub-s. (2)—Power of Secretary of State to make rules under Rule 55—Opportunity to Government servant to defend				

himself—Concept of employment during pleasure considered fundamental—Government of India Act, 1935—S. 240—Concept re-interated in—Provision in Rule 55 embodied in—Burma Act S. 97—Similar to S. 240, India Act S. 128—Provision contained in—Enables rules made under repealed Act to remain in force—Government of India Act, 1935—S. 276—Concept of employment during pleasure—Preserved in Indian Constitution—S. 310—Civil Servants in India—Position unchanged by independence. Civil Servant in Burma—After independence—As between master and servant—Aggrieved Civil Servant—Remedy of—Minister's Orders—Orders of Government—No appeal, administratively from—Government of Burma Act, 1935—Not "existing law"—Burmese Constitution—Not re-enactment of 1935 Act, S. 222—"Existing laws"—To be considered along with S. 226—Rules and Bye-laws passed under 1935 Act—Not "existing laws" though still observed. Government is not bound to reinstate a civil servant after his acquittal by a Court. Every person who held office in the civil service of the Crown in India did so at His Majesty's pleasure. This was embodied in s. 96B of the Government of India Act, 1919. Sub-s. (2) empowered the Secretary of State to make rules to regulate the classification of civil services in India, the methods of recruitment, the conditions of services in India, the methods of recruitment, the conditions of service, pay and allowances, discipline and conduct. Such rules framed, among them being rule 55 of the Civil Services (Classification, Control and Appeal) Rules which provided for the grant of reasonable opportunity to the employee to defend himself. But the concept of employment during pleasure was considered fundamental and even where it was established that the rules framed under s. 96B had not been observed, the Privy Council confirmed the dismissal of a suit against the Secretary of State for India. *Rangachari v. The Secretary of State for India*, 64 I.A. 41 at 54; *Venkata Rao v. The Secretary of State for India*, 64 I.A. 56 at 63, 64 and 65; *Secretary of State v. J.C. Maurice*, (1937) (R.I.R.) 35, referred to. When the 1919 Act was superseded by the Government of India Act, 1935, s. 240 of the later Act reiterated the concept of employment during pleasure. What had been provided by Rule 55 mentioned above that a reasonable opportunity of showing cause should be given, was embodied in s. 240 itself. *High Commissioner for India and Pakistan v. I.M. Lall*, 75 I.A. 225, referred to. Provisions similar to those in s. 240 of the Indian Act were embodied in s. 97 of the Government of Burma Act, 1935. At the same time to meet any eventuality, s. 128 embodied the provision that notwithstanding the repeal of the 1919 Act, until the enactment of new provisions, rules relating to civil servants in force immediately before the commencement of the 1935 Act were to continue in force and to be deemed to have been made under the appropriate provisions of the 1935 Act. The Government of India Act, 1935 had a similar provision in s. 276. In the Indian Constitution, the concept of employment during pleasure is expressly preserved by s. 310. S. 311 guarantees a reasonable opportunity of showing cause, while s. 313 ensures the continuance in force of all provisions relating to the public services. Thus the position of the civil servant in India has undergone no change in regard to his constitutional right to be afforded an opportunity of showing cause against punishment. *Khem Chand v. The Republic of India*, (A.I.R.) (1958) A.S.C. 300, referred to. But the Burmese Constitution contains no provisions similar to those

of India's and the relationship between the Government of Burma and its civil servants is that of master and servant. If administrative remedies are denied to a civil servant or if they should prove inefficacious, he should seek redress by way of a suit against Government. Resort to the writ jurisdiction of the Court is not an appropriate or satisfactory measure. An order passed by the Minister himself must be construed as one exercised by the Union Government collectively and as such, under the Discipline and Appeal Rules there can be no appeal, administratively against the order. But the fact that there is no provision for appeal does not preclude Government from reviewing the position. The definition of the term "Existing Law" in s. 222 of the Burmese Constitution must be considered along with s. 226. The British Legislature, by the Burma Independence Act, 1948 repealed in its entirety the Government of Burma Act, 1935, as from the day the Burmese Constitution came into force and having been thus repealed by a competent legislature the Act could not continue as "existing law" and rules framed thereunder died with the Act itself. Fundamental Rules, Discipline and Leave Rules, and even "G" Circular 15 are still observed. There have even been amendments and repeals in respect of some of these rules. No new set of rules and regulations pertaining to the Civil Services have yet been framed, but as the bulk of Government employees were made to continue in service under s. 229 and also because Government itself treats these rules and regulations to be of full effect, even if these rules and regulations have no statutory force, they must be taken as the conditions of service of government employees retained under s. 229 of the Constitution or recruited after Burma's change of status.

U THA DIN v. THE SECRETARY, MINISTRY OF CO-OPERATIVE & COMMODITY DISTRIBUTION ...	94
HIGH COURT—INHERENT POWERS OF—S. 561A, CRIMINAL PROCEDURE CODE—WHEN TO BE EXERCISED ...	60
IMMIGRATION (EMERGENCY PROVISIONS) ACT, s. 7 (1)— <i>Deportation of person born in Burma—President's power under.</i> Where the applicant was convicted for overstaying the permit effective for three years after his re-entry into Burma in 1949 it is within the discretion and competence of the President to order his deportation under s. 7 (1) of the Immigration (Emergency Provisions) Act, even though the applicant may have been born in Burma. <i>Karam Singh v. The Controller of Immigration</i> , (1951) B.L.R. (S.C.) 25, distinguished and explained.	
SYED EBRAHIM v. THE CONTROLLER OF IMMIGRATION, BURMA ...	92
IMMIGRATION (EMERGENCY PROVISIONS) ACT, ss. 10, 13 (1), 13A and 13B	187
INTERPRETATION OF STATUTES—RETROSPECTIVITY OF—STATE AGRICULTURAL MARKETING BOARD ACT, 1950 ...	38
INHERENT POWERS OF HIGH COURT—S. 561A, CRIMINAL PROCEDURE CODE—WHEN TO BE EXERCISED ...	60
LETTERS OF ADMINISTRATION—APPLICATION FOR—INTIMATION TO COLLECTOR UNDER s. 19H, COURT FEES ACT ...	28
MINISTER—ORDER PASSED BY MINISTER AGAINST CIVIL SERVANT TO BE CONSTRUED AS ONE EXERCISED BY UNION GOVERNMENT COLLECTIVELY—NO APPEAL—BUT CAN BY REVIEWED BY THE GOVERNMENT ...	94

	PAGE
"MEMBER" AND "SHAREHOLDER"—THE TERM "MEMBER" AS KNOWN TO LAW AND THE TERM "SHAREHOLDER" AS USED IN BUSINESS HAVE THE SAME MEANING	206
MEMORANDUM OF COMPANY—SUBSCRIBE TO—WHO BECOMES A MEMBER WITH FULL RIGHTS AND LIABILITIES OF MEMBERSHIP MUST BE REGARDED AS HAVING RIGHTS UNDER s. 105C OF THE COMPANIES ACT	206
PART PERFORMANCE—S. 53A—TRANSFER OF PROPERTY ACT—CAN BE USED AS A SHIELD—SECTION ALSO PROVIDES THAT "A RIGHT EXPRESSLY PROVIDED BY THE TERMS OF THE CONTRACT" CAN BE ENFORCED	179
PLEADERS ADMISSION RULES—RULES 6 AND 10	201
PRESIDENT OF UNION—POWER TO DETAIN FOREIGNER—POWER TO NAME THE AUTHORITY TO EXERCISE THE POWER OF DETENTION—BURMA IMMIGRATION (EMERGENCY PROVISIONS) ACT, s. 7 ...	187
PRIVATE INTERNATIONAL LAW—WHETHER THE REVENUE LAWS OF ONE COUNTRY WILL BE ENFORCED BY THE LAWS OF ANOTHER COUNTRY	<i>ib.</i>
PROBATE—APPLICATION FOR—INTIMATION TO COLLECTOR UNDER s. 19H, COURT FEES ACT	28
QUASHING OF PROCEEDINGS—ORDER OF HIGH COURT DECLINING TO QUASH PROCEEDINGS—NOT A FINAL ORDER—UNION JUDICIARY ACT, s. 6	184
RECEIVER—OFFICER OF THE COURT—SUBJECT TO THE CONTROL OF THE COURT	53
RECEIVER—SUBJECT AT ALL TIMES TO CONTROL OF APPOINTING COURT—SUCH CONTROL CAN BE INVOKED BY ANY PERSON PREJUDICED BY THE CONDUCT OF THE RECEIVER	53
RECEIVER—ORDER 40, CIVIL PROCEDURE CODE—NO VESTED INTEREST IN PROPERTY OVER WHICH HE IS APPOINTED RECEIVER	53
REVENUE LAWS—WHETHER THE REVENUE LAWS OF ONE COUNTRY WILL BE ENFORCED BY ANOTHER COUNTRY UNDER PRIVATE INTERNATIONAL LAW	<i>ib.</i>
RECOVERY OF POSSESSION—SUIT FOR—CONDITION OF GETTING BACK PROPERTY ON PAYMENT OF MONEY FOR REDEMPTION OF PROPERTY GIVEN AS SECURITY	179
SEA CUSTOMS ACT, s. 167A—ENACTS A SPECIAL RULE OF EVIDENCE—DIFFERENT FROM THE PROVISIONS OF THE GAMBLING ACT WHICH GIVES RISE TO A PRESUMPTION OF GUILT	196
SEARCH (SPECIAL POWERS) ACT, 1947— <i>Search warrant under—Purpose—Illegal search—Guilt of person not affected by Sea Customs Act, s. 167A—Burden of proof—Special rule of evidence—Writ proceedings—What the Court will not say in.</i> A search warrant issued under the Search (Special Powers) Act, 1947, is meant for the search of a place used for any purpose prejudicial to the maintenance of public safety or order, or of the supplies or services essential to the life of the community. Such a warrant would be appropriate if the search was for smuggled arms, but is not meant to be used in connection with a search for smuggled watches. The illegality of the search however does not affect the question whether the person whose place was searched has committed an offence if the property which cannot be legally possessed, is actually found in the course of the search.	

Maung San Myin v. The Emperor, 7 Ran. 771; *Aung Kim Sein v. The King*, (1941) B.L.R. 552 referred to under the Gambling Act it is a presumption of guilt that arises but under s. 167A of the Sea Customs Act, it is a special rule of evidence under which the burden of proof is placed upon a person to show that he had not contravened prevailing regulations in respect of goods the importation or exportation of which is prohibited or restricted. On the materials before him the Finance Minister was satisfied that the burden of proof placed by s. 167A on the applicant had not been discharged. It is not for the Court to question this finding in writ proceedings.

KYIN SIN (<i>alias</i>) MAUNG SHWE MYA <i>v.</i> THE FINANCE MINISTER AND TWO OTHERS ...	196
"SHAREHOLDER"—DEFINITION OF—NOT CONTAINED IN THE COMPANIES ACT—LEGISLATURE ONLY DEFINES AND RECOGNIZES "MEMBER" OF A COMPANY ...	206
SPECIAL LEAVE TO APPEAL—S. 6. UNION JUDICIARY ACT—ORDER DECLINING TO QUASH PROCEEDINGS IS NOT A FINAL ORDER ...	184
STATUTES—INTERPRETATION OF—UNDESIRABILITY OF READING INTO AN ACT WORDS WHICH ARE NOT THERE ...	206
STATE AGRICULTURAL MARKETING BOARD ACT (No. 57 of 1950)— <i>Intention of the legislature—Conferment of a special privilege upon the Board, whether arbitrary discrimination—Act, whether retrospective.</i> The intention underlying the State Agricultural Marketing Board Act is to promote the processing and the marketing of agricultural produce. With this in view the Board is empowered to advance loans bearing nominal interest. The Act enables the Board to recover such loans as if they were arrears of revenue, a procedure which ensures a speedy recovery. The conferment of this particular privilege upon the Board is not arbitrary discrimination under s. 13 of the Constitution. The grant of special privileges to particular enterprises in the interest of general welfare and to achieve the purpose underlying the Act, does not offend s. 13. <i>Lachmandas v. The State of Bombay</i> , (1952) (S.C.) 235; <i>Kadar Nath v. The State of West Bengal</i> , (1953) (S.C.) 404; Cooley's Constitutional Law referred to. Recourse by the Board to this mode of recovery would deny debtors the steps that they may take under the Civil Procedure Code if instead a regular suit has been instituted. But this is not a denial of substantive rights, for the Civil Procedure Code confers no such rights. It is a code of rules under which rights may be enforced by the Courts. <i>Arunachallam Chettyar v. Velliappa Chettyar</i> , (1938) R.L.R. 176, referred to.	
U BA HLA AND OTHERS <i>v.</i> S.A.M.B. AND OTHERS ...	38
SUPER-TAX—COLLECTION OF—UNDER BURMA INCOME-TAX ACT ...	<i>ib.</i>
SUBSCRIBER—WHEN CAN BE DIVESTED OF THE STATUS OF MEMBER—COMPANIES ACT, s.23., s. 30 (1) AND (2) ...	206
SUBSCRIBER—ON REGISTRATION AUTOMATICALLY BECOMES A MEMBER OF THE COMPANY WITH THE RIGHTS AND SUBJECT TO THE LIABILITIES MENTIONED IN s.23, COMPANIES ACT ...	206
SUPREME COURT—WRIT JURISDICTION—SHOULD NOT BE RESORTED TO CIVIL SERVANTS SEARCHING REDRESS AGAINST GOVERNMENT	94

GENERAL INDEX

XXIX

	PAGE
TENANCY—QUESTION OF—CANNOT BE GONE INTO IN A REFERENCE FROM THE ORDER OF THE ASSISTANT CONTROLLER OF RENTS ...	51
TRANSFER OF PROPERTY ACT, s. 108—SUB-LETTING BY TENANT VALID, IN THE ABSENCE OF CONTRACT TO THE CONTRARY ...	36
TRANSFER OF PROPERTY ACT, s. 53A— <i>When invoked—Object of—Suit for possession based on title—Prior offer—No rule of procedure insisting.</i> S. 53A of the Transfer of Property Act may be invoked where possession had been given on a document purporting to be one of mortgage but which is invalid for want of registration. This section gives protection and can be used as a shield should the transferor attempt to take advantage of the fact that the transfer was invalid for want of registration. The section provides that "a right expressly provided by the terms of the contract" can be enforced. Where the right expressly provided was that the appellant was to get back his property on payment of a certain sum it matters little whether an offer to pay this sum was made or not prior to the institution of suit for recovery of possession based upon title. It would be the duty of the Court to define on what terms the appellant is to get back the property. There is no rule of procedure which insists that there must be such a prior offer.	
BABU RAM DASS v. U MAUNG GYI AND FOUR OTHERS KYIN BYAN HIN	179
UNION JUDICIARY ACT, s. 6— <i>Special Leave to appeal under—Order refusing to quash Magistrate's proceedings—Not final order.</i> It is within the discretion of the High Court to decline to quash the proceedings before a Magistrate and such an order is not a final order in respect of which special leave to appeal can be given under s. 6 of the Union Judiciary Act.	
HAJEE E.M. ABDUL RAHMAN v. THE UNION OF BURMA ...	184
URBAN RENT CONTROL ACT, s. 16A— <i>Order made under—When of no legal effect—Sub-letting made in pursuance of—Not void—Transfer of Property Act, s. 108—Right of tenant to sub-let.</i> In respect of certain premises situated in an area to which s. 16A of the Urban Rent Control Act had not been extended, the Controller of Rents, upon application by a tenant, accorded permission to sub-let the premises. While such an order can have no legal effect, sub-letting by the tenant is valid under s. 108 of the Transfer of Property Act, in the absence of an agreement with the landlord, to the contrary.	
K.M. SULEMAN AND SIX OTHERS v. E.K. MOIDEEN AND TWO OTHERS ...	36
URBAN RENT CONTROL ACT—S. 11 (d)— <i>Only tests under—S. 22—In application under—Doctrine of res judicata cannot be invoked—S. 23—Enables Judge to follow procedure laid down for trial of regular suits only.</i> In an application under s. 11 (d) of the Urban Rent Control Act the only tests are (1) whether the owner intends to build and (2) whether he has the means to build. S. 23 of the Urban Rent Control Act enables the Judge to follow the procedure laid down for trial of regular suits, but not to convert the reference into a regular suit.	
U TUN PE v. U MAUNG TIN AND FOUR OTHERS ...	16
URBAN RENT CONTROL ACT, s. 16—NECESSITY OF STANDARD RENT CERTIFICATE—PROCEDURE TO BE FOLLOWED IN CERTAIN CASES ...	51

URBAN RENT CONTROL ACT, s. 22— <i>In reference from order fixing standard rent question of tenancy cannot be gone into—Proper procedure to be followed in case of disputed tenancy.</i> Where in a reference from the order of the Assistant Controller of Rents fixing the standard rent of a house, the Subdivisional Judge went into the question of tenancy, which was denied by respondent No. 1, who claimed ownership of the house in question. <i>Held:</i> That the Subdivisional Judge erred in going into the question of tenancy which is a matter for a Civil Court to decide. <i>Daw Ngwe Tin v. The Controller of Rents</i> , (1951) B.L.R. (S.C.) 85, followed. <i>Held further:</i> That as no Court can accept a plaint for recovery of rent without a certificate fixing the standard rent (see s. 16 of the Urban Rent Control Act), the proper procedure would be to fix a standard rent without prejudice to the claim of title or denial of tenancy on the part of the 1st respondent.	
BANK OF CHETTINAD LTD. <i>v.</i> DAW HMI AND TWO OTHERS ...	51
URBAN RENT CONTROL ACT, s. 11— <i>Ejection of tenant—Not at whim of landlord—Suit for—Incompetent without Controller's permit—When permit to issue—Grounds.</i> It is not at the whim of a landlord that a tenant can be ejected and no suit by a landlord for ejection against a tenant can be launched without a permit from the Controller of Rents. In issuing such a permit the Controller must be satisfied that reasonable grounds exist. These grounds are mentioned in s. 11 of the Urban Rent Control Act.	
U KHIN MAUNG <i>v.</i> U THAUNG PE (<i>alias</i>) MAUNG PA AND THREE OTHERS ...	80
WRIT JURISDICTION OF SUPREME COURT—RESORT TO IT BY CIVIL SERVANTS NEITHER AN APPROPRIATE OR SATISFACTORY MEASURE ...	94
WRIT PROCEEDINGS—NOT PROPER FOR SUPREME COURT TO INTERFERE WHERE ON THE MATERIALS BEFORE HIM THE FINANCE MINISTER IS SATISFIED THAT THE BURDEN OF PROOF PLACED BY S. 167A ON THE APPLICANT HAD NOT BEEN DISCHARGED ...	196

တရားစီရင်ရေး(အက်ဥပဒေများ)။

ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေး (ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှု) အက်ဥပဒေ။

တရားစီရင်ရေးဥပဒေ။

တရားမကျင့်ထုံးကိုဥပဒေ။

ပြည်ထောင်စုတရားစီရင်ရေးအက်ဥပဒေ။

ပင်လယ်ရေကြောင်းအကောက်တော်အက်ဥပဒေ။

ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံအက်ဥပဒေ။

မြေနှင့်အခွန်တော်အက်ဥပဒေ။

မြို့ပြဆိုင်ရာဌာနခွဲကြီးကြပ်ရေးအက်ဥပဒေ။

ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးကိုဥပဒေ။

ရာဇသတ်ကြီး။
 ရာဇဘိက္ခုနီထူးဥပဒေ။
 သတ္တုနှင့်သက်ဆိုင်သော အခွန်အရေးပေးခြင်းနည်းဥပဒေ။
 သီးစားချထားရေးနည်းဥပဒေ။
 ဝိနိစ္ဆယဌာနနှင့် ခုံအက်ဥပဒေ။
 အဂတိလိုက်စားမှု တားမြစ်ရေးအက်ဥပဒေ။
 အစိုးရအိမ်ဥပဒေ (နှင်ထုတ်ခြင်း) အက်ဥပဒေ (၁၉၅၅ ခုနှစ်)။

ကာမရာဂနှင့် စပ်လျဉ်းသော အမှုမျိုး၊ တရားရုံးများက သတ်ချပ်သင့်သော အချက်မှာ
 တရားလိုမ၏ ထွက်ဆိုချက်ကို ထောက်ခံသော အထောက်အထား အကိုးအကားရှိ
 မရှိဟူသော အချက်ပင် ဖြစ်သည် ၆၃
 ကြော်ငြာခြင်း၊ ပြတ်တောင်း ပြတ်တောင်း (intermittently) ကြော်ငြာခြင်း
 သည် ဆက်လက် (successively) ကြော်ငြာခြင်းမဟုတ် ၁၆၈

ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေး (ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှု) အက်ဥပဒေအရ၊ မည်သည့်အမှုမျိုးနှင့်
 သက်ဆိုင်မှု ဘမ်းဆီးချုပ်နှောင်နိုင်ခြင်း၊ စီးပွားရေးသောင်းကျန်းမှု၊ ၎င်းအက်
 ဥပဒေပုဒ်မ ၂ နှင့် အကျိုးမဝင်၊ ဥပဒေအရ မည်သည့်အခါမှသာ၊ အမိန့်ချမှတ်နိုင်
 ခြင်း။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေး (ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှု)အက်
 ဥပဒေအရ၊ ဘမ်းဆီးချုပ်နှောင်ထားရန်၊ ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေးကို ထိခိုက်ဖျက်
 ဆီးစေခြင်း (Prejudicial to the public safety)၊ သို့မဟုတ် ထိခိုက်
 ဖျက်ဆီးမှု (Prejudicial Act) နှင့် သက်ဆိုင်ရမည်။ ။ထောက်ပံ့ရေးဌာန
 က ဖြန့်ဖြူးသော ချည်ထုပ်များကို၊ လက်ဝါးကြီးအုပ်ခါ ဝယ်ယူပြီး၊ အမြတ်တင်၍
 ရောင်းသော စီးပွားရေး သောင်းကျန်းနည်းမှာ ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေးကို ထိခိုက်စေမှု၊
 သို့မဟုတ် “ထိခိုက်ပျက်ပြားစေမှု” ဟူ၍ ပုဒ်မ ၂ ၌ အကျယ်တဝင့် ဖော်ပြထား
 သည့်အချက်အလက်များတွင်အကျုံးမဝင်ချေ။ ။လူတိုင်းတယောက်ကို၊ မဘမ်း
 ဆီးမီ၊ ခရိုင်လုံခြုံရေးကောင်စီ၏ သဘောတူညီချက်ရယူခြင်းသည်လည်း၊ ထိုသူ၏
 သက်သာရန်သာ ဖြစ်ပေမည်။ ။ခရိုင်ဝန်နှင့် ခရိုင်ရဲဝန်တို့သည်၊ လုံခြုံရေးကောင်စီ
 အဖွဲ့ဝင်များဖြစ်စေကာမူ၊ ခရိုင်ဝန်ကိုယ်တိုင်က သက်သေကင်းရှိမှသာ ဥပဒေအရ၊
 အမိန့်ချမှတ်နိုင်သည့် အကြောင်းကို ထပ်လောင်း၍ ဤရုံးတော်က သတိပေးလိုက်
 သည်။ ။၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ အထွေထွေရာဇဝတ်မှု နှိပ်ပိတ် ၇၀၊ ဒေါ်တင်တင်၏အမှု
 ကိုရည်ညွှန်းသည်။
 ဦးယာမနှင့် ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးမင်း၊ မန္တလေးပါ ၂ ..... ၇၃

စကားအဓိပ္ပါယ် ကောက်ယူခြင်း၊ ပြဋ္ဌာန်းထားသောစကား အာဏတ္တိက အမိန့်နှင့်
 ညွှန်ကြားချက်၊ မည်သည့်အခါ အာဏတ္တိက အမိန့်ကို ညွှန်ကြားချက်ဟု ယူဆ
 နိုင်ခြင်း၊ အာဏတ္တိကဖြစ်သည့် ညွှန်ကြားချက် ဖြစ်သည်ဟု မဆုံးဖြတ်မီ၊ တရား
 ရုံးများ သုံးသပ်ရမည့် အချက်များ၊ အာဏတ္တိကအမိန့်ဟု မဆုံးဖြတ်မီ စိစစ်ရမည့်
 အချက်များ၊ ရန်ကုန်ဆူးလေစေတီတော်နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ယုံမှတ်အပ်နှံခြင်း
 အတွက် စီမံဆောင်ရွက်ရန် စည်းကမ်းချက် စကင်းဥပဒေအပိုဒ် ၆(ခ)၊ အာ

ဇာတိကအမိန့် ညွှန်ကြားချက်မဟုတ်၊ ပြတ်တောင်းပြတ်တောင်း (intermittently) ကြော်ငြာခြင်းသည် ဆက်လက် (successively) ကြော်ငြာခြင်းမဟုတ်။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ပြဋ္ဌာန်းသော စကားများ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ကောက်ယူရာတွင် ဦးစွာပဌမ ၎င်းတို့၏ရိုးရိုးသဘောအဓိပ္ပါယ်ကို လက်မလွှတ်ဘဲ ကောက်ယူရမည် ဟူသော စည်းမျဉ်း ဥပဒေနှင့် အညီ မျက်မြင်အားဖြင့် အာဇာနည်ဖြစ်သော စကားများကို ကောင်းမွန်ခိုင်မာသော အကြောင်းမရှိဘဲ နှင့် ညွှန်ကြားချက်များမျှသာ ဖြစ်သည်ဟု အဓိပ္ပါယ် မကောက်ယူရ။ (Halsbury's Laws of England, Second Edition, Vol. 31 p. 529, para. 629) ကို ရည်ညွှန်းသည်။ အာဇာနည်က အမိန့်များ ဆိုသည်မှာ၊ ၎င်းတို့အတိုင်း မလိုက်နာဘဲ၊ ပြုလုပ်လျှင် ပြုလုပ်သောအမှုကိစ္စ မတည်မြဲဘဲ၊ ပျက်ပြယ်ရမည့် အမိန့်များဖြစ်သည်။ ညွှန်ကြားချက်များ ဆိုသည်မှာ၊ ၎င်းတို့အတိုင်း အတိအကျ မလိုက်နာခဲ့သော်လည်း၊ အဓိက အချက်များတွင် (substantially) လိုက်နာခဲ့လျှင် ပြုလုပ်ခဲ့သော အမှုကိစ္စ မပျက်ပြယ်ဘဲ တည်နိုင်သော အမိန့်များ ဖြစ်သည်။ (Craies on Statute Law, Fifth Edition, p. 240) ကို ရည်ညွှန်းသည်။ မျက်မြင်အားဖြင့် အာဇာနည်က ဖြစ်သော အမိန့်ကို ခိုင်မာသောအကြောင်းရှိလျှင်၊ ညွှန်ကြားချက်မျှသာ ဖြစ်သည်ဟု အဓိပ္ပါယ် ကောက်ယူနိုင်သေးသောကြောင့် အမိန့်ပြဋ္ဌာန်းချက် တစ်ခု၏ အဓိပ္ပါယ်ကို မကောက်ယူမီ၊ ထိုအမိန့်ချက်ပါ၊ စကားလုံးများကိုသာ ကြည့်၍ မနေဘဲ၊ တရားရုံးများသည်၊ ထိုအမိန့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များပါသော အက်ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေ၊ စကား အစရှိသော သက်ဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်တစောင်လုံးကို၎င်း၊ ထိုသက်ဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်တစောင်လုံး၏ အလားအလာနှင့် ရည်ရွယ်ချက်တို့ကို၎င်း သုံးသပ်ပြီးမှသာလျှင်၊ ထိုစကားလုံးများ၏အဓိပ္ပါယ်ကို ကောက်ယူပြီးလျှင် သက်ဆိုင်ရာ အမိန့်သည် စင်စစ်ပင်၊ အာဇာနည်က ဖြစ်သည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ညွှန်ကြားချက်မျှသာ ဖြစ်သည်ဟု စီရင် ဆုံးဖြတ်ရမည်။ (Craies on Statute Law, Fifth Edition, pp. 242 to 243) ကိုရည်ညွှန်းသည်။ သက်ဆိုင်ရာ အမိန့်တွင် ပါသော အာဇာနည်က စကားလုံးများ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ကောက်ယူရာ၌၊ အမိန့်ပါသော အက်ဥပဒေ၊ စကား၊ သို့မဟုတ် အခြားပြဋ္ဌာန်းချက်တစောင်လုံး၏ အလားအလာနှင့် ရည်ရွယ်ချက်များကို ထောက်ရှုပြီးလျှင်၊ အကယ်၍ ထိုအမိန့်သည်အများပြည်သူ၏အကျိုးငှါ၊ သို့မဟုတ် အများပြည်သူနှင့် သက်ဆိုင်သော တရားဖြောင့်မှန်မှု တိုးတက်စေရန် ရည်ရွယ်ပြဋ္ဌာန်းသော အမိန့် ဖြစ်ကြောင်း တွေ့မြင်ရလျှင်။ ထိုအမိန့်သည် အတိအကျလိုက်နာရမည့် အာဇာနည်က အမိန့်ဖြစ်သည်ဟု အဓိပ္ပါယ်ကောက်ယူရမည်။ (Halsbury's Laws of England, Second Edition, Vol. 31, p. 530, para. 692) ကို ရည်ညွှန်းသည်။ ရန်ကုန်မြို့၊ ဆူးလေစေတီတော်နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ယုံမှန်အပ်နှံခြင်းအတွက် စီမံဆောင်ရွက်ရန် စည်းကမ်းချက် စကားဥပဒေအပိုဒ် ၆(ခ)ပါ၊ ၁၅ ရက်ဆက်လက်ကြော်ငြာရမည့်ဟူသောစကားများကိုစိစစ်သော်၊ ၎င်းတို့သည်၊ မျက်မြင်အားဖြင့်အာဇာနည်က အမိန့်အဓိပ္ပါယ် သက်ရောက်သော စကားများဖြစ်ကြသည်။ ထိုအမိန့်ပြဋ္ဌာန်းချက်သည်၊ အများပြည်သူတို့၏ အကျိုးငှါ ဖြစ်ကြောင်း တနည်းအားဖြင့်သက်ဆိုင်ရာ အများဆုံးသိ၍ ရွေးကောက်ပွဲသည်လည်း အများပြည်သူတို့ အလို့ငှါ၊ တရားဖြောင့်မှန်သော ရွေးကောက်ပွဲ ဖြစ်စေရန်

ရည်ရွယ်ချက်ရှိကြောင်း ထင်ရှားသည်။ ၁၅ ရက် ဆက်လက်ကြော်ငြာရမည်ဟူသောအမိန့်၊ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို ညွှန်ကြားချက်မျှသာ ဖြစ်သည်ဟု အဓိပ္ပါယ်ကောက်ယူရန်လည်း အကြောင်းမရှိသည်သာမက၊ ညွှန်ကြားချက်မျှသာ ဖြစ်သည်ဟု ကောက်ယူလျှင် ရွေးကောက်ပွဲနှင့်စပ်လျဉ်း၍ များစွာအငြင်းအခုံဖြစ်ပွားနိုင်သည်။ ၁၅ ရက်ဆက်လက်ကြော်ငြာရမည်ဟူသော အမိန့်သည် တိကျပြတ်သားသည်။ သို့တိကျပြတ်သားသောအမိန့်ကို အတိအကျ လိုက်နာရမည်၊ အာဏတ္တိက အမိန့်မဟုတ်၊ အဓိက လိုက်နာလျှင်ပြီးသည့် ညွှန်ကြားချက်မျှသာ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုခြင်းကို မလိုလားအပ်ပေ။ ထို့ကြောင့် ၁၅ ရက်ဆက်လက်ကြော်ငြာရမည်ဟူသော အမိန့်ပြဋ္ဌာန်းချက်သည်၊ တိကျစွာ လိုက်နာရမည့် အာဏတ္တိက အမိန့်၊ ထိုကဲ့သို့ မလိုက်နာလျှင်၊ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်း ပျက်ရမည်အမိန့် ဖြစ်သည်။ ပြတ်တောင်း ပြတ်တောင်း (intermittently) ကြော်ငြာခြင်း။ သည်၊ ဆက်လက် (successively) ကြော်ငြာခြင်းမဟုတ်၊ သတင်းစာတစောင်တွင် ၄ ကြိမ်၊ အခြားသတင်းစာတစောင်တွင် ၄ ကြိမ်မျှ၊ ဘဏ္ဍာတော်အဖွဲ့က ကြော်ငြာခဲ့ခြင်းသည်၊ ၁၅ ရက် ဆက်လက်ကြော်ငြာခြင်းမဟုတ်သဖြင့် စကင်း ဥပဒေအပိုဒ် ၆(ခ)နှင့် မကိုက်ညီ။

ဦးဘဗေပါ ၇ နှင့်ဦးလွန်းမောင် ပါ ၂	....	....	၁၆၈
စီးပွားရေးသောင်းကျန်းမှု၊ ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေး (ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှု) အက်ဥပဒေပုဒ်မ (၂) ၏ အကျုံးမဝင်ခြင်း	....	....	၇၃
စံနှုန်းငါးခုကို တိုးနိုင်ရေး၊ စစ်ဆေးရမည့်ကိစ္စ၊ မြို့ပြဆိုင်ရာငါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၉ (ဃ)	....	....	၇၇

စုဒ္ဓိတကများ သဘောမတူလျှင် ဝိနိစ္ဆယဌာနတွင် စီရင်ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်မရှိ၊ မြက်ဟထုတ်ဖော်သည့် စီရင်ချက်ကို ကိုးကား၍ တဦးတယောက်ကိုမျှ နှင်ထုတ် ရန်ဇာရီပြုလုပ်နိုင်ခွင့်မရှိ။ ။ဝိနည်းဓမ္မက္ခန် အဓိကရုဏ်းမှုတွင် ဝိနိစ္ဆယဌာနက ချေလွှာတင်သွင်းရန် စုဒ္ဓိတကများသို့ ဆင်စာနှစ်ကြိမ် ထုတ်သော်လည်း၊ စုဒ္ဓိတကတို့က လာရောက်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် ချေလွှာသွင်းခြင်း စသည်တို့ကို မပြုလုပ်ခဲ့သည်ကို ထောက်ခြင်းအားဖြင့်၊ စုဒ္ဓိတကတို့သည် ထိုဝိနိစ္ဆယဌာန၏အဆုံးအဖြတ်ကိုခံယူရန် သဘောမတူကြောင်း ထင်ရှားလျက်ရှိသည်။ စုဒ္ဓိတကများက သဘောမတူလျှင်၊ ဝိနိစ္ဆယဌာနတွင် စီရင် ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်မရှိ။ ဤကဲ့သို့စုဒ္ဓိတကများ လာရောက်ထုချေခြင်း၊ ချေလွှာသွင်းခြင်း မပြုသောကြောင့်၊ ဝိနိစ္ဆယဌာနကတဘက်သတ် စစ်ဆေးပြီး ချမှတ်သော ဝိနိစ္ဆယအဆုံးအဖြတ်သည် ဝိနိစ္ဆယဌာနနှင့် ဝိနိစ္ဆယရုံအက်ဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်သောကြောင့် ပျက်ပြယ်သည်။ ။ဦးဝိဇယ ပါ ၄ နှင့် ဦးပရမ ပါ ၂၊ ၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံးများ (တရားလွှတ်တော်ချုပ်) စာမျက်နှာ ၃၉ ရည်ညွှန်းသည်။ ။အလယ်ပိုင်းမြို့နယ်၊ ဝိနိစ္ဆယဌာန၏ ၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ အမှုအမှတ် ၄၇ တွင် ချမှတ်သည့် အမိန့် မှာ ရေတာရှည်တောင်ပေါ်ကျောင်းတိုက်တွင် နာယကဆရာတော်မှာ ဦးပညာသီဟသာလျှင် ဖြစ်သည်ဟု မြက်ဟထုတ်ဖော်သည့် စီရင်ချက်မျှသာဖြစ်သည့်အလျောက်၊ ၎င်းစီရင်ချက်ကို ကိုးကား၍ တဦးတယောက်ကိုမျှ နှင်ထုတ်ရန်ဇာရီပြုလုပ်နိုင်ခွင့်မရှိချေ။

ဦးပဏ္ဍဝပါ၅ နှင့် ရန်ကုန်မြို့၊ အလယ်ပိုင်းဝိနိစ္ဆယဌာန ပါ ၂	....	၆၉
--	------	----

စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာမရှိဘဲ ချမှတ်ထားသည့် စီရင်ချက်နှင့် အမိန့်များ၊ မူလကပင် အရာ ရောက်ခြင်း၊ အာဏာတည်ခြင်းမရှိ၊ အချိုးအသတ်ဖြစ်သည်ဟု ယူဆရမည်ဖြစ်ခြင်း တရားလွှတ်တော်ချုပ်က ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ရမည့် တာဝန် ကာလစည်းကမ်းသတ် လွှန်စေကာမူ အရေးယူနိုင်ခြင်း	၁၃၉
ဆူးလေစေတီတော်နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် စည်းကမ်းချက် စကင်း ဥပဒေအပိုဒ် ၆ (ခ)၊ အာဏာထွက်အမိန့် ညွှန်ကြားချက်ဟုတ်မဟုတ်	၁၆၈
ဇာရီပြုလုပ်ခြင်း၊ ဝိနိစ္ဆယအက်ဥပဒေ မြှောက်ဖျက်မှုဖြင့် သည့် စီရင်ချက်ကို ကိုးကား၍ တဦးတယောက်ကိုမျှ နှင်ထုတ်ရန် ဇာရီပြုလုပ်နိုင်ခွင့်မရှိခြင်း	၆၉
တရားခံကို တရားရှင်လွှတ်သော အမိန့်ကို ပယ်ဖျက်ပြီး၊ အမှုကိုပြန်လည်စစ်ဆေးရန် ချမှတ်သည့် တရားလွှတ်တော်၏ အမိန့်၊ အပြီးသတ် အမိန့်မဟုတ်၊ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေးအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၆	၆၃
—မကျင့်ထုံး ကိုဥပဒေပုဒ်မ ၁၁၅၊ ပင်လယ်ရေကြောင်း အကောက်တော် အက် ဥပဒေပုဒ်မ ၁၉၁ (၂) (က) နှင့် နှိုင်းယှဉ်ချက်	၈၇
—စီရင်ရေး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၆၊ တရားလွှတ်တော်ချုပ်က မည်သည့် ကိစ္စမျိုးတွင် ဝင် ရောက်စွက်ဖက်သင့်ခြင်း	၂၄
—လွှတ်တော်၊ မူလရုံး၏ တရားသေလွှတ်သည့်အမိန့်ကို အစိုးရက အယူခံရာ၌ လိုက်နာအပ်သည့်မှု	၁၈
တရားသေလွှတ်သည့်အမိန့်၊ အစိုးရက အယူခံရာတွင် တရားလွှတ်တော်က လိုက်နာအပ် သည့်မှု	၁၈
တရားမကျင့်ထုံးကိုဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၁၅၊ ၎င်းတွင် သုံးထားသော စကားရပ်များသည် ပင်လယ်ရေကြောင်း အကောက်တော်ခွန် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၉၁ (၂) တွင် သုံးနှုန်းထားသော စကားရပ်များအတိုင်း ဖြစ်ခြင်း	၁၁၁
တရားမရုံးများက အတွင်းဝန်များရုံး၏ စာရွက် စာတမ်းများကို စစ်ဆေး ကြည့်ရှုနိုင် သည့်အာဏာ၊ သို့သော် သက်သေခံ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၂၃၊ ၁၂၄ အရ၊ တောင်းဆိုလျှင် စစ်ဆေးခြင်းမပြုနိုင်။ “ နိုင်ငံပိုင်ပစ္စည်း ” နှင့် “ ပြည်သူပိုင်ပစ္စည်း ” ခွဲခြားချက်ရှိ မရှိ	၁၄၅

ပြည်ထောင်စုတရားစီရင်ရေး၊ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၆၊ အပြီးသတ်မဟုတ်သော
အမိန့်ကို အယူခံဝင်ရန် အခွင့်ထူးမပေးနိုင်။ ။ ကာမရာဂနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ စွဲဆို
သော အမှုမျိုးတွင်၊ တရားရုံးများက သတိချပ်သင့်သော အချက်။ ။ ဆုံးဖြတ်
ချက်။ ။ ရာဇဝတ်မှု တခုတွင် တရားခံကို တရားရှင်လွှတ်သော အမိန့်ကို၊ တရား
လွှတ်တော်က ပယ်ဖျက်ပြီးအမှုကို ပြန်လည်စစ်ဆေးရန် ချမှတ်သောအမိန့်သည်
အပြီးသတ်အမိန့်မဟုတ်သောကြောင့်၊ ၎င်းအမိန့်ကို အယူခံဝင်ရန်၊ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၏
ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၆ တွင် ခွင့်ပြုထားသည့် အခွင့်ထူး
ကို၊ တရားလွှတ်တော်ချုပ်က မပေးနိုင်။ ။ ကာမရာဂနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စွဲဆိုသော
အမှုမျိုးတွင် တရားလိုမ၏ ထွက်ဆိုချက်ကို အထောက်အထားပြုသည့် သက်သေခံ
ချက်ရှိရမည်ဟု တရားဥပဒေအရ၊ ပြဋ္ဌာန်းချက်မရှိငြားသော်လည်း၊ အကြောင်း

၁၁ မူကံ ၄၁

ကြောင်းကြောင့် လည်ဆယ်၍စုံဆိုသောအမှုမျိုးပေါ် ပေါက်တတ်သည်ဖြစ်ရကား၊
ယေဘုယျအားဖြင့်ဆိုလျှင် တရားရုံးများက တရားလိုမ၏ထွက်ဆိုချက်ကို ထောက်
ခံသော အထောက်အထား အကိုးအကား ရှိ မရှိကို ဂရုပြု၍ ထည့်သွင်းစဉ်းစား
လေ့ရှိကြသည်ကို သတိချပ်သင့်လေသည်။

ဒေါက်တာ အုန်းသွင်နှင့်ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် ၆၃

ပင်လယ်ရေကြောင်း အကောက်တော် အက်ဥပဒေအရ၊ စစ်ဆေးသည့် စောဒကမှုများ
တွင် ဆောင်ရွက်အပ်သည့်ကိစ္စ အမှုတို့များတွင် ရှိနေပြီးဖြစ်သော သက်သေခံ
စသည်တို့ကိုသာလျှင် စိစစ်ကိုးကား၍ ဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်း၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်
တော်ဝန်ကြီးဌာနက သက်သေခံ အသစ်များ ရရှိလိုလျှင် ထပ်မံ စစ်ဆေးဘို့
အကောက်တော်မင်းကြီးထံသို့အမှုတွဲကို ပြန်လည်ပေးပို့သင့်ခြင်း ၁၁၁

ပင်လယ်ကြောင်း အကောက်တော်ခွန် အက်ဥပဒေ၊ ပစ္စည်းတခုခု၏ တန်ဖိုးကို၊ ယုတ်
လျော့၍ မေါ်ပြခြင်း၊ ပြစ်ဒဏ်ပေးနိုင်သော ပြစ်မှုမျိုးမဖြစ်နိုင်၊ ပုဒ်မ ၁၆၇ (ဂ)
အရ၊အားထုတ်မှုမဖြစ်နိုင်။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။နိုင်ငံခြားသို့ ခရီးသွားရာတွင်
လက်ဝတ် လက်စားများကို ခေတ္တယူဆောင်သွား၍ မိမိနှင့်ပြန်ယူလာရန် အတွက်
အခွင့်ပြု လက်မှတ်ရရှိရန် လျှောက်ထားသောအခါတွင် ထိုပစ္စည်း တခုခု၏ တန်ဖိုး
ကို ယုတ်လျော့၍ မေါ်ပြခြင်းသည် ပင်လယ်ကြောင်း အကောက်တော်ခွန် အက်
ဥပဒေအရ၊ ပြစ်ဒဏ်ပေးနိုင်သော ပြစ်မှုမျိုးမဖြစ်နိုင်ချေ။ ။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ အဆို
ပါ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၆၇ (ဂ) အရ၊ နိုင်ငံခြားသို့ အခွင့်မရှိဘဲ ပစ္စည်းများကို
ထုတ်ယူသွားရန် အားထုတ်မှုမဖြစ်နိုင်ချေ။

မစ္စစ် အက် (စ်) ကေ၊ အလီနှင့် ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်တော်ဝန်ကြီး ပါ ၃ ၁၂၉

ပင်လယ်ရေကြောင်း အကောက်တော် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၆၇ (ဂ) (၃၇)၊ သို့မဟုတ်
ဝင်ကုန်ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃ (၂)၊ နိုင်ငံခြားမှ ဘယဆေးမဟုတ်ဘဲ၊
ဘယဆေးဟု မှာယူတင်သွင်းသည့်ကိစ္စ။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ကာလကတ္တားမြို့၊
အာဂျာဝါး(လ်)၊ ထရေဒင် ကော်ပိုရေးရှင်းမှ၊ လျှောက်ထားသူများ မှာယူ
တင်သွင်းသည့် စုစုပေါင်း တိုလာချိန် ၅၀၀ ရှိ၊ ဂေါ်ရာဇဉ်းခေါ် ဘယဆေးမျိုးမှာ၊
နန္ဒင်းရောင် ဆိုးထားသော မြေဖြူလုံးကလေးများ ဖြစ်နေသည့် ကိစ္စတွင် လျှောက်
ထားသူများသည်၊ နိုင်ငံခြားမှ ကုန်တင်ပို့သူများက မတရားလိမ့်လည်သည်ကို
ခံရသူများသော်၎င်း ဖြစ်နိုင်သည်။ ။ နိုင်ငံခြားသားများနှင့် ပူးပေါင်း ကြံစည်ပြီး၊
မြန်မာပြည်မှ နိုင်ငံခြားသို့ ထုတ်ရန် စိုင်းပြင်းသူများသော်လည်း ဖြစ်နိုင်သည်။
သို့သော် ပင်လယ်ရေကြောင်းအကောက်တော် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၆၇ (ဂ) (၃၇)
အရဖြစ်စေ၊ ဝင်ကုန်ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃ (၂) အရဖြစ်စေ မည်
သည့်နည်းနှင့်မျှ မသက်ဆိုင်၊ အရေးမယူနိုင်။

သလ္လာဝတီကမ္ဘာ့ လိမ္မိတက်နှင့် ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်တော်ဝန်ကြီး၊ ရန်ကုန်
မြို့ပါ ၃ .... ၁၃၆

ပင်လယ်ကြောင်း အကောက်တော် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၉၁ (၂) တွင် သုံးနှုန်းထားသည့်
စကားရပ်များ၊ တရားမကျင့်ထုံး ကို ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၁၅ နှင့် ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး
ကိုဥပဒေပုဒ်မ ၄၃၅ တွင် သုံးနှုန်းထားသော စကားအတိုင်းပင်၊ ၎င်း ပုဒ်မများအ

ရ၊မည်သည့် အမှုမျိုးအဖြစ်သာအသက်ရုံးက စီစစ်ဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်း၊ ဤကဲ့သို့စီစစ်ဆုံးဖြတ်ရာတွင်၊ စီစစ်ကိစ္စကားရမည့် အရာများ၊ စောဒကရုံး၏ ဆောင်ရွက်အပ်သည့် ကိစ္စ၊ ၎င်းကိစ္စကို ဆောင်ရွက်ရန်၊ ပျက်ကွက်လျှင် မပြုလုပ် နိုင်သည့်အရာ၊ အောက်အရာရှိများက စစ်ဆေးစဉ် အခါတွင် ရရှိနိုင်သေးသည်ဟု ယူဆရသော အရေးကြီးသည့် သက်သေခံများသည် အမှုတွဲအတွင်း သို့ မခရောက်ရှိ သေးသည့်အခါ၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်တော် ဝန်ကြီးဌာနက ဆောင်ရွက်အပ်သည့် ကိစ္စ။ ။ ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ပင်လယ်ရေကြောင်းအကောက်တော်ခွန်အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၉၁ (၂) တွင် သုံးနှုန်းထားသည့် စကားရပ်များမှာ၊ တရားမကျင့်ထုံးကို ဧညပဒေ ပုဒ်မ ၁၁၅ နှင့် ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးကို ဧညပဒေ ပုဒ်မ ၄၃၅ တို့တွင် သုံးနှုန်းထားသည့် စကားရပ်များအတိုင်း ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ ပုဒ်မများအရ၊ အထက်ရုံးများက အောက်ရုံးများ၏ စီရင်ချက်အမိန့် စသည်တို့ကို စောဒကမူအဖြစ်ဖြင့်သာ ပြန်လည် စီစစ်ဆုံးဖြတ်ရသည်။ ထိုကဲ့သို့ စီစစ်ဆုံးဖြတ်ရာ၌ သက်ဆိုင်ရာ ရုံးများတွင် ထိုအမှုကို စီရင်သည့်အခါက အမှုတွဲများတွင် ရှိနေပြီးဖြစ်သောသက်သေခံ စသည်တို့ကိုသာလျှင် စီစစ်ကိစ္စကား၍ ဆုံးဖြတ်ရသည်။ အကယ်၍ အောက်ရုံး အမှုတွဲများတွင် အရေးကြီး သက်သေခံများ မပါရှိသေးသည့်အပြင်၊ ထိုသို့သော သက်သေခံများကိုလည်း ရရှိရန် အကြောင်းရှိသည်ဟု ထင်မြင် ယူဆလျှင် စောဒကရုံးသည်၊ ထိုသက်သေခံများကို မိမိကိုယ်တိုင် ခေါ်ယူစစ်ဆေးခြင်းပြု၍ သော်၎င်း၊ အောက်ရုံးက ခေါ်ယူ စစ်ဆေးရန် ပြန်လည်လွှဲအပ်ခြင်းပြု၍သော်၎င်း ထိုသက်သေခံများရအောင် ဆောင်ရွက်ရသည်။ ဤကဲ့သို့ သက်သေခံများကို ထပ်မံ၍ တရားနည်းလမ်းအတိုင်း ရယူရန် မဆောင်ရွက်ဘဲ၊ ၎င်းတို့ကို ကိုးကား၍ အောက်ရုံးက ချမှတ်ထားသည့် အမိန့်စီရင်ချက် စသည်တို့ကို ပြောင်းလဲ ပယ်ဖျက်ခြင်းမပြုနိုင်ချေ။ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်တော် ဝန်ကြီးဌာနက အရေးကြီးသော သက်သေခံများသည်၊ အောက်အရာရှိများက စစ်ဆေးစဉ်အခါတွင် အမှုတွဲအတွင်းသို့ မရောက်ရှိသေးသည့်အပြင်၊ ထိုကဲ့သို့ အရေးကြီးသော သက်သေခံများကို ရရှိနိုင်ရန် အကြောင်းရှိသည်ဟု ထင်မြင်ယူဆလျှင် ထိုသက်သေခံများကို ရရှိစေရန် ထပ်မံစစ်ဆေးဘို့ အကောက်တော်မင်းကြီးထံသို့ အမှုတွဲကို ပြန်လည်ပေးပို့ ဆောင်ရွက်စေသင့်သည်။ ဤကဲ့သို့ အကောက်တော်မင်းကြီးက၊ နှစ်ဦး နှစ်ဘက် ပြဆိုသည့် သက်သေခံများကို၊ ပြည့်စုံစွာ ရယူပြီးနောက် ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်တော်ဝန်ကြီးဌာနသို့ ပြန်လည်တင်ပြစေသင့်သည်။ ဤကဲ့သို့ နောက်ထပ် ရရှိသည့် သက်သေခံများနှင့်တကွ၊ အမတ်တွင် ပါရှိသည့် အချက်အလက်အားလုံးကို ပြန်လည်သုံးသပ်ပြီးလျှင် သင့်တော်သည့် စီရင်ချက်ကို ချ မှတ်နိုင်ခွင့် ရှိသည်။

ပန်နလာ (လ်) ရန်ဂလာ (လ်) နှင့် အတွင်းဝန်၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်တော်
ဝန်ကြီးဌာန ပါ ၂ ....

၁၁၁

“ပြည်သူပိုင်ပစ္စည်း” နှင့် “နိုင်ငံပိုင်ပစ္စည်း” ခွဲခြားချက်ရှိမရှိ ....

၁၄၅

“ပြည်သူ့ ဝန်ထမ်း” ဆိုသည့် စကားရပ်၏ အဓိပ္ပါယ်၊ ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၂၁၊ အဂတိ
လိုက်စားမှု တားမြစ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၊ အစိုးရအဖွဲ့ဝင် ဝန်ကြီးများနှင့်
ပြည်နယ် အစိုးရ အဖွဲ့ဝင်များပါဝင်ခြင်းကိစ္စ ....

၁၄၅

“ပြတ်တောင်း ပြတ်တောင်း” (intermittently) နှင့် “ဆက်လက်”
(successively) ဟူသော စကားရပ်များတို့ကွာခြားခြင်း ....

၁၆၈

စာမျက်နှာ

ပင်လယ်ရေကြောင်း အကောက်တော် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၈၈၊ အယူခံပိုင်ခွင့်ရှိသော အမှုများတွင် အယူခံဝင်ရောက်ခြင်းမရှိလျှင်၊ ပုဒ်မ ၁၉၁ (၂) (က) အရ၊ ပြင်ဆင်ခွင့် လျှောက်ထားနိုင်ခြင်း ရှိ မရှိ	....	....	....	၈၄
---	------	------	------	----

ပင်လယ်ရေကြောင်း အကောက်တော် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၉၁ (၂) (က) ဘဏ္ဍာတော် မင်းကြီး၏ ပြင်ဆင်မှုအဖြစ်ဖြင့် စီရင်ပိုင်ခွင့်၊ မိမိ၏သဘောအရသာလျှင်ဖြစ်ခြင်း၊ ဝန်ကြီး၏ ဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်သော အမိန့်၊ ပိတ်ပင်ထားသည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်မရှိ၊ မသင့်လျော်၍ ဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်သော ယူဆချက်များ၊ အယူခံမှုနှင့် ပြင်ဆင်မှု များကို စစ်ဆေးရာတွင်သတိချုပ်အပ်သည့်အရာများ။ ။ ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ပင်လယ်ရေကြောင်း အကောက်တော် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၉၁ (၂) (က) အရ၊ ဘဏ္ဍာတော် မင်းကြီးက ပြန်လည်ပြင်ဆင်မှုအဖြစ်ဖြင့် စီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိခြင်းမှာ မိမိ၏သဘောအရသာလျှင် ဖြစ်ရမည်၊ ဝန်ကြီးက ပြင်ဆင်မှုအဖြစ်ဖြင့် အရေးယူရမည်ဟုအမိန့်ပေး ညွှန်ကြားထားခြင်းမှာ ဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်လျက်ရှိသည်။ ။ ပုဒ်မ ၁၉၁ (၂) (က) အရမှာ ပြင်ဆင်မှုလျှောက်လွှာရရှိလျှင်ဖြစ်စေ၊ လျှောက်လွှာမရရှိဘဲအခြားမည်သည့်အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်စေ ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီးသည် ပြင်ဆင်မှုနှင့်၍ စီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်မှာ ထင်ရှားသည်။ ။ ပင်လယ်ရေကြောင်း အကောက်တော် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၉၁ (၂) (က) တွင် ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီးအား ပြင်ဆင်မှုအဖြစ်ဖြင့် စီရင်ပိုင်ခွင့်ကို အဘိအလင်းပေးထားရာ၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးကိုဥပဒေပုဒ်မ ၄၃၉ (၅) မှာကဲ့သို့၎င်း၊ တရားမကျင့်ထုံး ကို ဥပဒေပုဒ်မ ၁၁၅ မှာကဲ့သို့၎င်း အယူခံပိုင်ခွင့်ရှိလျှင် ပြင်ဆင်မှုကြားနာစီရင်ပိုင်ခွင့် မရှိစေရဟု ပိတ်ပင်ထားရှိသည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်မျိုးသည် ဤပုဒ်မတွင် လုံးဝမပါရှိချေ။ ထို့ကြောင့် အက်ဥပဒေတွင် မပါရှိသည့် ချွတ်ချယ်ချက်ကန့်သတ်ချက်မျိုးကို ပါရှိသကဲ့သို့ထည့်သွင်း၍ ယူဆခြင်းမှာ မသင့်လျော်ချေ။ ထို့ကြောင့် ပင်လယ်ရေကြောင်း အကောက်တော် ဥပဒေပုဒ်မ ၁၈၈ အရ၊ အယူခံပိုင်ခွင့်ရှိသော အမှုများတွင် အယူခံဝင်ရောက်ခြင်း မရှိလျှင်၊ ပုဒ်မ ၁၉၁ (၂) (က) ပြင်ဆင်ခွင့်လျှောက်ထားနိုင်ခြင်း မရှိဟူသော ယူဆချက်သည် ဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်သည်။ အယူခံဝင်ရောက်ခြင်းမရှိဘဲ၊ ပြင်ဆင်မှုအဖြစ်ဖြင့် လျှောက်ထားရာတွင် အယူခံမှာကဲ့သို့ အခွင့်အရေးကျယ်ဝန်းစွာမရှိသည်ကိုမူ သတိချုပ်အပ်သည်၊ ပြင်ဆင်မှုများတွင် အဖြစ်အပျက် အကြောင်းချင်း ရာနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ စဉ်းစားပိုင်ခွင့်မရှိချေ။ ဥပဒေကြောင်းဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များကိုသာလျှင် ပြန်လည်သုံးသပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

ဗမာရှပ်နှင့်ရောင်းဝယ်ရေးကုမ္ပဏီနှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်အခွန်တော်ဝန်ကြီးဌာနပါ ၃	....	....	....	၈၄
---	------	------	------	----

ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံအက်ဥပဒေ၊ အကဲသိလိုက်စားမှုတားမြစ်ရေးအက်ဥပဒေသည် အခြေခံဥပဒေကို တစုံတရာမျှ မထိခိုက်မဆန့်ကျင်ပေ	....	....	....	၁၄၅
---	------	------	------	-----

ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံ ဥပဒေပုဒ်မ ၂၃ ပစ္စည်းပိုင်ဆိုင်ခွင့်ကို နိုင်ငံတော်က အခိုင်အမာ ခံဝန်ပြုထားသည်။ မြေသိမ်းသည့်ကိစ္စ မြေနှင့်အခွန်တော်အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၉၊ ၄၆၊ ၄၇ နှင့် ၄၉	....	....	....	၁၁၆
---	------	------	------	-----

ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၆၃ (၂)၊ ၎င်းတွင်ပါရှိသော တားမြစ်ချက်မှာ သမ္မတကိုယ်တိုင် မိမိသဘောအတိုင်း ဆုံးဖြတ်ရမည်ဖြစ်သော အချက်အလက် များနှင့်သာ သက်ဆိုင်သည်။	၁၄၅
“ဖောက်လွှဲဖောက်ပြန်မှု” အင်္ဂလိပ်စာအုပ်တားမြစ်ရေးအက်ဥပဒေ	၁၄၅
မှတ်ပုံတင်ဥပဒေနှင့် မညီသည့် လှူဒါန်းခြင်း။ ဝိနိစ္ဆယဌာန၏ စီရင်ပိုင်ခွင့် နယ်နိမိတ် အတွင်းမကျရောက်။ ဝိနိစ္ဆယဌာနက လိုက်နာ ကိုးကား ကျင့်သုံးရမည့် ဥပဒေ။ တရားမရုံးများတွင် တရားမစွဲနိုင်သည့် အမှုမျိုးကို ဝိနိစ္ဆယဌာနများက လက်ခံ ခြင်းမပြုနိုင်။ စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာမရှိဘဲ ချမှတ်ထားသော အမိန့်စီရင်ချက်များ၊ အချိုးအနှုန်းဖြစ်ခြင်း။ ဤရုံးတော်၏တာဝန်။ ဝိနိစ္ဆယဌာန အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၇ (၂) ၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်။ ပုဒ်မ ၃၁ (၃) တာဝန်ခံ ဆရာတော်တို့၏ ဝတ္တရားများ၊ အယူခံလွှာကို ပယ်ခြင်း ကိစ္စနှင့် ပယ်နိုင်သည့်အာဏာ တာဝန်ခံ ဆရာတော်တို့၌ မရှိ။ ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်းကို လှူဒါန်းသည်ဟု ဆိုရာ ၌၊ မှတ်ပုံတင် အက်ဥပဒေအရ ရေစွဲကြေးတွင် မှတ်ပုံတင်သည့် စာချုပ် စာတမ်း သော်၎င်း၊ ဝိနိစ္ဆယဌာန အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၁ အရ သက်ဆိုင်ရာ ဝိနိစ္ဆယဌာနတွင် မှတ်ပုံတင်သည့် စာချုပ် စာတမ်းသော်၎င်း၊ မရှိလျှင် ထိုသို့ လှူဒါန်းခြင်းသည် အရာမရောက်သည့်ပြင် ဝိနိစ္ဆယဌာန အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၀ အရ ဝိနိစ္ဆယဌာနများ က လက်ခံစစ်ဆေး ကြားနာစီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာနယ်နိမိတ်အတွင်း ကျရောက် သည့် အမှုမျိုးမဟုတ်။ ဒေါ်အိပါ ၆ နှင့် ပြည်မြို့နယ် ဝိနိစ္ဆယဌာန ပါ ၄ [1958၊ B.L.R. (S.C.) 187] ဦးသုန္ဒရ ပါ ၂ နှင့် နိုင်ငံတော် ဝိနိစ္ဆယဌာန၊ မန္တလေးမြို့ ပါ ၂၊ ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ တရားမအသေးအဖွဲ့လျှောက်လွှာ အမှတ် ၃ ကိုရည်ညွှန်း သည်။ ဝိနိစ္ဆယဌာန အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၅ တွင် ဝိနိစ္ဆယဌာနများက လိုက်နာ ကိုးကားရမည့်မှာ၊ ဝိနည်းတော်သာလျှင် ဖြစ်သည်။ ကျင့်သုံးရမည့် ကျင့်ထုံး ဥပဒေမှာ၊ ဝိနိစ္ဆယဌာန အက်ဥပဒေနှင့် ထိုအက်ဥပဒေအရ ပြုထားသည့် နည်း ဥပဒေများဖြစ်သည်။ ဝိနိစ္ဆယဌာန အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၀ နှင့် ၃၁ ကိုထောက် ထား၍၊ ယခုတည်ဆဲဥပဒေအရမှာ၊ မှတ်ပုံတင်ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် တခုခု ကြောင့် တရားမရုံးများတွင် တရားစွဲဆိုခြင်း လက်ခံခြင်း မပြုနိုင်သည့် လှူဒါန်း ပြောင်းလဲရေးကမ်းမှုမျိုးကို၊ ဝိနိစ္ဆယဌာနများက (ဝိနည်းတော် အရ မည်သို့ပင် ယူဆနိုင်ကာမူ) အတည်ပြုခြင်း၊ လက်ခံခြင်း မပြုနိုင်ချေ။ စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာ မရှိဘဲ ချမှတ်ထားသည့်စီရင်ချက် အမိန့်များသည်၊ မူလကပင် အရာရောက်ခြင်း အာဏာဘဏ္ဍာခြင်းမရှိသောကြောင့်၊ ထိုစီရင်ချက် အမိန့် စသည်များသည် အချိုးအ နှုန်း သာဖြစ်သည်ဟု ယူဆရပေမည်။ ထိုကဲ့သို့သော အမိန့်များကို အကျိုးထိခိုက်ခြင်း ခံရသူများက ကျေနပ်၍ ငြိမ်ခံနေခဲ့ခြင်းမရှိလျှင်သော်၎င်း၊ အရေးယူဆောင်ရွက် ခုန် အလွန်အမင်းပေါ့လျော့ပျက်ကွက်ခြင်း မရှိလျှင်သော်၎င်း ဤရုံးတော်က ဝင်ရောက်စွက်ဘက်၍ ပယ်ဖျက်ရမည်ဖြစ်သည်။ ယခုအမှုတွင် လျှောက်ထားသူ များသည် အယူခံဝင်ရန် အလွန်အမင်းပေါ့လျော့ပျက်ကွက်ခြင်းရှိသည်ဟူ၍ငြင်း၊ သဘောတူ၍ ငြိမ်ခံနေခဲ့ခြင်းရှိသည်ဟူ၍ငြင်း ယူဆနိုင်ရန် အကြောင်းမရှိသဖြင့် ကာလစည်းကမ်းသတ် ကျော်လွန်စေကာမူ၊ ဤရုံးတော်ကအရေးယူဆောင်ရွက် ရမည်။ တာဝန်ခံဆရာတော်မှာ ပုဒ်မ ၇(၂)အရ၊ “အဓိကရုဏ်းမှုများကြားနာ စစ်ဆေး စီရင်ဆုံးဖြတ်သော ဝိနည်းရိုရ်ဆရာတော်များ မဖြစ်စေရ” ဟု အဘိ အလင်း ပြဋ္ဌာန်းထားသောကြောင့် တကြောင်း၊ ပုဒ်မ ၃(၃)တွင် အသေးစိတ်	

ဖေါ်ပြထားသော တာဝန်ခံဆရာတော်များ၏ တာဝန်ဝတ္တရားများတွင် ဤကဲ့သို့ အယူခံလွှာကို ပယ်ချနိုင်သော အာဏာမပါရှိသောကြောင့် တကြောင်း၊ ဤကဲ့သို့ အယူခံလွှာ တခုခုကို အပြီးအပြတ်ပယ်ချနိုင်သော အာဏာမရှိဟု ယူဆရမည် ဖြစ်သည်။ အယူခံလွှာ တခုခုကိုပယ်လိုက်ခြင်းသည်၊ အယူခံမှုကို အရှုံးပေးလိုက် သည့် သဘောသို့သက်ရောက်သည်။ ထိုကဲ့သို့ပြုလုပ်ရန်အာဏာမှာဝိနည်းစိုရ်ဆရာ တော်များကသာလျှင် ကြားနာပြီးမှ အသုံးပြုရမည့်စီရင်ဆုံးဖြတ်နိုင်သော အာ ဏာဖြစ်သည်။ တာဝန်ခံဆရာတော်များက ဆောင်ရွက်နိုင်သော ကိစ္စမျိုးမဟုတ် ချေ။

ဦးကံဆင့် ပါ ၆ နှင့် ဦးဇာဂရ ပါ ၇ ..... ၁၃၉

မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှါးရမ်းခကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ (၁၁)အရစွဲသော တရားမကြီးမှု တွင် သဘောရိုးဖြင့်လျှောက်ထားချက် ရှိ မရှိ စစ်ဆေးပိုင်ခွင့်ရှိခြင်း၊ ကြီးကြပ်ရေး ဝန်မင်းက ၎င်းဥပဒေပုဒ်မ ၁၄(က)အရ၊ လျှောက်လွှာများ၌ ဤကိစ္စကိုဝေဖန်ရန် မလို ၁၂

မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှါးရမ်းခကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၄(က)နှင့်ပတ်သက်၍ လျှောက် ထားရာတွင် ကြီးကြပ်ရေးဝန်မင်း မဝေဖန်သင့်သည့်အချက်နှင့် ဝေဖန်သင့်သည့် အချက်များ။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။မြေရှင်က ၎င်းပိုင်မြေပေါ်တွင် အိမ်ဆောက် လို၍ မြေငှါးများတရားစွဲနိုင်ခွင့်လက်မှတ်ကို မြို့ပြဆိုင်ရာငှါးရမ်းခကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၄(က)အရ၊ ထုတ်ပေးပါရန် ကြီးကြပ်ရေးဝန်မှူး၌ လျှောက် ထားရာတွင် သဘောရိုးနှင့်လျှောက်ထားသည်။ မလျှောက်ထားသည် ဆိုသော အချက်ကို အထူးအထွေ ကြီးကြပ်ရေးဝန်မင်းက ဝေဖန်ရန်မလို၊ သဘောရိုးနှင့် လျှောက်ထားသည် မလျှောက်ထားသည်ဆိုသောအချက်ကို တရားမမှုကြီး၌ မြို့ပြ ဆိုင်ရာ ငှါးရမ်းခကြီးကြပ်ရေးအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၁(၁)အရ၊ အသေအချာစစ်ဆေး ပိုင်ခွင့်ရှိသေးသည်။ ။ကြီးကြပ်ရေးဝန်မင်း၏ရုံး၌၊ မြေရှင်သည်၊ လျှောက်ထား သည့်အတိုင်း တကယ်ပင်ဆောက်ရန် ကြံရွယ်သည်၊ ဆောက်လုပ်ရန် အခြေအနေ ရှိသည်၊ မရှိသည်ဟူသောအချက်များကိုသာ ဝေဖန်သင့်သည်။

နဇီခန် ပါ ၄ နှင့် တာဂျီအပ္ပရူနီ ပါ ၃ ..... ၁၂

မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှါးရမ်းခကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၆(၄) (က)တွင် ပါရှိသည့် ‘အခြားတနည်းနည်းအားဖြင့်’ သတင်း ရရှိခြင်း ဆိုသည်မှာ။ ။ဆုံးဖြတ် ချက်။ ။မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှါးရမ်းခကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၆၊ ပုဒ်မခွဲ(၄) (က)တွင်ပါရှိသည့် ‘အခြားတနည်းနည်းအားဖြင့်’ သတင်းရရှိခြင်း ဆိုသည် မှာ မည်သည့်နည်းနှင့်မဆို၊ မည်သူ ထံကမဆို၊ မည်သည့်အချိန်တွင်မဆို၊ သတင်းရရှိ ခြင်းကို ဆိုလိုသည်ဟု ယူဆရမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်အိမ်ရှင်ထံမှ ၃ ရက်ကျော် လွန်ပြီးနောက် ရရှိသောသတင်းသည်လည်း ‘အခြားတနည်းနည်းအားဖြင့်’ ရရှိသောသတင်းဟု ယူဆရမည်မှာ ယုံမှားဘွယ်ရာမရှိပေ။

လက်ဖက်ရည်နှင့် ကေ၊ ပီ၊ မူကာဂျီ နှင့် ဒေါ်ဇွေရိန်ပါ ၂ ..... ၆၆

မြေနှင့် အခွန်တော် အက်ဥပဒေနှင့် နည်းဥပဒေ၊ ၎င်းတို့တွင်ပါရှိသောစကားရပ်နှင့်အသုံး အနှုန်းများ ဆန့်ကျင်နေပါက ပြေပြစ်အောင် ဥပဒေကောက်ယူနိုင်ရန် တရားရုံး များ၏တာဝန်။ ၁၁၆

စာမျက်နှာ

မြေနှင့် အခွန်တော် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၉၊ ၄၆၊ ၄၇ ပြန်သိမ်းယူရာ၊ ပြန်ဝယ်ရာ၊ မူလ အချက်များ၊ နည်းဥပဒေ ၉၅၊ ပိုင်ဆိုင်ခွင့် ရရှိပြီး မြေနှင့် ပတ်သက်၍ အရေးယူ ရာတွင် အခွန်တော်အရာရှိ ဆောင်ရွက်ရမည့်ကိစ္စများ။ နည်းဥပဒေ ၉၆၊ မြေပိုင် ရှင်၏ အခွင့်အရေး။ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၄၉ အရ အရေးယူနိုင်သောမြေ။ ဖွဲ့စည်း အုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံ ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၃၊ ပစ္စည်းပိုင်ဆိုင်ခွင့်။ ဘဏ္ဍာတော် မင်းကြီး၏ အမိန့်၊ အာဏာပေး စာချုပ်ဖြင့်သာ ပယ်ဖျက်နိုင်ခြင်း။ မြေနှင့်အခွန်တော်အက် ဥပဒေပုဒ်မ ၅၆ တားမြစ်သည့်ကိစ္စ။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။မြေကို မြေနှင့်အခွန် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၉ အရ၊ အစိုးရက ပြန်လည်သိမ်းသည်ဖြစ်စေ၊ သို့တည်းမဟုတ် ယင်းဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၆၊ ၄၇ အရ၊ လေလံတင်ရောင်းချပြီး ပြန်ဝယ်သည်ဖြစ်စေ မူလပုဒ်မ၌၊ မြေခွန်တော်မပြေ ကျန်ရှိမည်ဖြစ်သည့်ပြင်၊ မြေပိုင်ရှင်အား၊ အခွန် တော်ငွေ တောင်းဆိုသည့် နှိုက်စာဖြင့် အကြောင်းကြားရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုနောက်မှ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရရှိပြီး မြေဖြစ်လျှင်၊ ပုဒ်မ ၄၆ ၄၇ အရ၊ အရေးယူမည် ဆိုပါက၊ နည်းဥပဒေ ၉၅ အရ အခွန်တော်အရာရှိသည်၊ မြေပိုင်ရှင်အား မပြေကျန် ရှိသည့် အခွန်တော်ငွေကို သတ်မှတ်သည့်ကာလအတွင်း၊ ပေးဆောင်ရန် ဆင်ဆိုင်၍ ထိုအမိန့်ကို ၎င်းနေထိုင်သည့် အိမ်၌ဖြစ်စေ၊ အိမ်အနီးအနား၌ဖြစ်စေ မောင်းတီး ကျေညာရမည်။ ယင်းသို့ ကျေညာပြီးမှ အခွန်တော်ငွေမဆောင်ဘဲ ရှိနေသေး လျှင် ကျေညာပြီး လေလံပို့၍ ရောင်းချရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့ ရောင်းချရာသို့၊ မြေပိုင်ရှင်မလာရောက်လျှင်၊ ရောင်းချပြီးကြောင်းကို ၎င်းအား နှိုက်စာဖြင့် အကြောင်းကြားရမည်။ နည်းဥပဒေ ၉၆ အရဆိုလျှင်၊ ယင်းသို့ရောင်းချပြီး နောက်၊ သတ်မှတ်သည့် အချိန်ကာလအတွင်း၊ ပိုင်ရှင်က မြေခွန်တော်နှင့်စရိတ် စသည်တို့ကို ပေးဆောင်လျှင်၊ ခရိုင်ဝန်က လေလံရောင်းခြင်းကို ပယ်ဖျက်နိုင် သည်။ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရရှိပြီးဖြစ်သော မြေကို၊ မြေနှင့်အခွန်တော်အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၉ အရ၊ အရေးယူခြင်းမပြုနိုင်။ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၂၃ အရ၊ ပစ္စည်းပိုင်ဆိုင်ခွင့်ကို နိုင်ငံတော်က အခိုင်အမာခံဝန်ပြုထားသည်။ ဘဏ္ဍာတော် မင်းကြီး ချမှတ်သော အမိန့်သည် အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ အမိန့်ဖြစ်သဖြင့်၊ အမူခေါ် စာချုပ်တော် အမိန့်ဖြင့် ပယ်ဖျက်ခြင်းမပြုနိုင်ချေ။ အာဏာပေးစာချုပ်တော် အမိန့်ဖြင့် ပယ်ဖျက်ရန်သာရှိသည်။ မြေနှင့်အခွန်တော်အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၉ အရ ဆောင်ရွက်ချက်ကို သာမန် တရားမကြောင်းဖြင့် ပယ်ဖျက်ရန်၊ ထို အက် ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅၆ အရ၊ ပိတ်ပင်ထားသည်။

ဘဘ်(ဂျ)ရန်ဂလာနှင့် ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီး(မြေနှင့်ကျေးလက်)	....	၁၁၆
ဦးစိန် ပါ ၅ နှင့် ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီး ပါ ၃		

မြေနှင့် အခွန်တော်အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၄၉ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရရှိပြီးမြေကို ၎င်းပုဒ်မအရ အရေး ယူခြင်းမပြုနိုင်။	၁၁၆
--	-----

မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှားရမ်းခကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၆ က-က အရ၊ အရေးယူရန် လျှောက်ထားရာတွင် ငှားရမ်းခကြီးကြပ်ရေးဝန်မင်းက စဉ်းစားရန် ပြသရာ လျှောက်ထားသူ အမှတ်(၁) မစ္စတာ ဂရေဟမ်သည် ခေတ္တရာထူးတိုးတက် ခန့် အပ်ခြင်းခံရရာ၊ မိမိအမှုသမီးသည့် ပြည်တွင်းရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး အဖွဲ့ပိုင် အဆောက်အဦအိုင် အခန်းရမဲဖြင့်၊ မိမိငှားရမ်း နေထိုင်သည့်အလျှောက်

“ယုံမှတ်အပ်နှံမှု” ဆိုသည့်စကား အကဲခတ်လိုက်စားမှု တားမြစ်ရေး အက်ဥပဒေတွင် ဥပဒေစကားရပ် သက်သက်မဟုတ်	....	....	....	၁၄၅
ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ကိုဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၃၅ ၎င်းတွင်သုံးထားသော စကားရပ်များသည်၊ ပင်လယ်ရေကြောင်း အကောက်ခွန် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၉၁(၂)တွင် သုံး ထားသော စကားရပ်များအတိုင်း ဖြစ်ခြင်း	....	....	....	၁၁၁
ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၂၁ “ပြည်သူ့ဝန်ထမ်း” ဆိုသည့် စကားရပ် အတော်ပင် အစုံ အလင် ရှင်းလင်းဖော်ပြထားခြင်း	....	....	....	၁၄၅
ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၃၄၊ မည်သည့်အခါမျှသာလျှင် အကျုံးဝင်သနည်း၊ ဆုံးဖြတ်ချက်။ လူသတ်မှု တမှုတွင် ကြံရာပါသုံးဦးအနက်၊ ဒုတိယဦးကို တရားသေလွှတ်ခဲ့ရာ၊ ကျန် ရှိသူ လျှောက်ထားသူအား၊ ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၃၄ နှင့်တွဲပြီး ပုဒ်မ ၃၀၂ အရ၊ ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းမပြုနိုင်ချေ။ အကြောင်းသော်ကား၊ တဦးထက်ပိုသော သူများသည် မိမိတို့အကြံတူ တစ်ဦးကို အထမြောက်စေရန် ရည်ရွယ်၍၊ ပြစ်မှုကျူး လွန်သည့်အခါသာလျှင်၊ ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၃၄ တွင် အကျုံးဝင်လေသည်။				
မောင်ဟန်မောင် (ခေါ်) မောင်စံမောင်နှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာ နိုင်ငံ တော်	....	....	....	၁၂၅
ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၁၀၇ (၂)	....	....	....	၁၄၅
ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၁၂၀(ခ) ကြံစည်ရုံမက၊ ပြစ်မှုကိုပင်ကျူးလွန်ရာရောက်လျှင်၊ ၎င်း ပုဒ်မကိုမသုံးထိုက်	....	....	....	၁၄၅
ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၁၂၀(ခ) ၎င်းပုဒ်မကို အားကိုးလျှင် နှစ်ဦးသဘောတူ လုပ်ကိုင် ကြသည်ဆိုသော အချက်ကို သက်သေ အထောက်အထားနှင့် တရားလိုဘက်က ပြရန် တာဝန်ရှိသည်	....	....	....	၁၄၅
ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၄၁၇ အရ၊ နိုင်ငံတော် အစိုးရက အယူခံဝင်ရာတွင် တရား လွှတ်တော်က လိုက်နာအပ်သည်။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။မူလတရားရုံးတော်က တရားသေလွှတ်သည့်အမိန့်ကို နိုင်ငံတော် အစိုးရက ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၄၁၇ အရ အယူခံဝင်ရာတွင် တရားလွှတ်တော် လိုက်နာအပ်သည့် မူတရပ်မှာ၊ မူလ ရုံးတော်နှင့် တရားလွှတ်တော်တို့ သက်သေခံချက်များကို အသီးသီး ဆင်ခြင် သုံးသပ်ရာ၌ သဘောကွဲလွဲမှုရှိဖြင့် မူလရုံးအမိန့်ကို ပယ်ဖျက်ရန် အတွက် အကြောင်းမလုံလောက်သေးပေ။ ဝင်ရောက် စွက်ဖက်သို့ရန် မဲလွှဲ မရွှေ့သော သည့် အကြောင်းများ ရှိရပေမည် ဟူသည့်မူပင်ဖြစ်သည်။				
မောင်အောင်စိနှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်	....	....	....	၁၀
ရာဇဝတ် ကျင့်ထုံး ကိုဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၃၉ (၅)၊ ပင်လယ်ရေကြောင်း အကောက် တော် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၉၁ (၂) (က) နှင့် နှိုင်းယှဉ်ချက်	....	....	....	၈၆
ရာဇသတ်ကြီးကို အသုံးပြုနိုင်ခြင်းကိစ္စ၊ အကဲခတ်လိုက်စားမှု တားမြစ်ရေး အက်ဥပဒေ မရှိ လျှင်	....	....	....	၁၄၅

ရာဇသတ်ကြီး အခန်း ၉၊ ပုဒ်မ ၁၆၁ မှ ၁၆၉ ပြည်သူ့ ဝန်ထမ်းများသာ ကျူးလွန်နိုင်သော အမှုမျိုး	၁၄၅
ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၁၇၀၊ ၁၇၁ သာမညလူ၏ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းယောင်ဆောင်သော ပြစ်မှုများ	၁၄၅
လျော်ကြေးငွေ ပေးဆောင်မှု၊ ရုံးများက စံနှုန်းဖြင့် ပေးဆောင်ရမည်ဟူ၍ အတိအကျ ဆုံးဖြတ်နိုင်စွမ်းမရှိ	၂၄
ဝိနိစ္ဆယဌာနနှင့် ခုံအက်ဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၄၀၊ ဝိနိစ္ဆယခုံတွင်မရှိသည့်အာဏာ။ ။ ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ဝိနိစ္ဆယခုံသည် အခြားခုံများနည်းတူမိအားလွှဲအပ်သည့်အမှုကိုလွှဲအပ်သည့်အကြောင်းချင်းရာများအတိုင်းသာလျှင် စီရင်ဆုံးဖြတ်နိုင်ခွင့်ရှိသည်။ လွှဲအပ်လိုက်သည့် အမှုနှင့် ကဲ့လွှဲသည့် အခြားအမှုကို စစ်ဆေးစီရင်ပိုင်ခွင့် မရှိချေ။ ။ ဝိနိစ္ဆယဌာနနှင့်ခုံအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၄၀ တွင်လည်း “လွှဲအပ်သည့်အဓိကရုဏ်းမူကြား နာစစ်ဆေး စီရင်ဆုံးဖြတ်နိုင်ခွင့် ရှိရမည်” ဟု ဖော်ပြထားလေသည်။ ။ စုံဆိုသော အမှုနှင့် ကဲ့လွှဲသည့် အမှုသစ်ကို ပြောင်းလဲ လက်ခံခြင်းပြုနိုင်ခွင့်မရှိချေ။ ။ ပြင်ဆင်စုံဆိုလိုလျှင် စောဒက ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိ၏ မူလအမှုကို ရုပ်သိမ်းပြီးမှ အမှုသစ်တစ်ခုကို ပို့နိုင်ခွင့်ရှိမည်ဖြစ်သည်။ ။ အသစ်ထပ်မံတင်သွင်းသော စုံချက်ကို လက်ခံခြင်း၊ စုံစမ်းစစ်ဆေး စီရင်ခြင်းပြုနိုင်သည့် အာဏာသည် ဝိနိစ္ဆယခုံတွင် မရှိချေ။	
ဦးအရိယဝံသနှင့် ဦးဥတ္တမပါ၍	၂၁၇
ဝိနိစ္ဆယခုံ အက်ဥပဒေ၊ တဘက်သတ်စစ်ဆေးခြင်းသည် ၎င်းဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်၍ ပျက်ပြယ်သည်	၆၉
ဝါဏိဋ္ဌပဋိပက္ခခုံရုံး၊ တာဝန်မဲ့ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ မှားယွင်းမှု။ ။ ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ဝါဏိဋ္ဌပဋိပက္ခမှု တစ်ခုတွင် တဘက်အမှုသည်တင်ပြသော စာရင်း၌ ပါရှိသော အတိုးပေးငွေများသည်၊ အရည်အချင်း သက်သက် အတွက် ပေးသော တိုးပေးငွေများ (merit increment) ဖြစ်သည်။ မဖြစ်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန်အတွက်၊ အမှုသည်ကတင်ပြသော အဓိကအားဖြင့် ကိုးကားသော စာရင်းအင်းများအားလုံးကို၊ ဝါဏိဋ္ဌပဋိပက္ခခုံရုံးက သေချာစေ့ငု ကြည့်ရှုစစ်ဆေးခြင်းမပြုခြင်းသည် တာဝန်မဲ့ဆောင်ရွက်ချက် ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အထင်အရှား မှားယွင်းသည်။ ။ အခြားဘက်တိုက်များ၌ အလုပ်ရည်ဝဲခဲ့ကြသဖြင့် အမှုထမ်းများ၏ ကနဦးလစာငွေများကို လျှောက်ထားသူ ဘက်တိုက်က၊ တိုးပေးခြင်းကို အရည်အချင်းအလိုက် တိုးပေးသောငွေဟု ခံရုံးက ယူဆခြင်းသည် အထင်အရှား မှားယွင်း လေသည်။ ။ အကြောင်းသော်ကား အမှုထမ်းများသည်၊ တလတာမျှသာ အမှုထမ်းရသေးသည်ဖြစ်၍၊ ၎င်းတို့၏ အရည်အချင်းကို ထောက်ပြီး၊ တိုးပေးငွေကို ပေးသည်ဆိုသည်မှာ မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ မဖြစ်နိုင်ချေ။	
မာကင်တိုင်ဘဏ် လီမိတက်နှင့် မာကင်တိုင်ဘဏ် (အိန္ဒိယ) အလုပ်သမားသမဂ္ဂပါ၍	၁၂၁
ဝိနိစ္ဆယဌာန အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၇ (၂) တာဝန်ခံဆရာတော်များ၏ အာဏာ အယူခံလွှာ တစ်ခုခုကို ပယ်ချနိုင်သော အာဏာမရှိ ဝိနည်းဓီရိဆရာတော်များ၏ အာဏာ	၁၃၉

စာမျက်နှာ

ဝိနိစ္ဆယဌာန အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၅ ဝိနိစ္ဆယဌာနများက လိုက်နာကျင့်သုံးရမည့်ကျင့်ထုံး ဥပဒေ	....	....	....	....	၁၃၉
ဝိနိစ္ဆယဌာန အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၀၊ ၃၁ မှတ်ပုံတင်သည့် စာချုပ်မရှိဘဲ မြေလှူဒါန်းခြင်း နှင့် ပတ်သက်သော အမှု ဝိနိစ္ဆယဌာနများ၏ စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာနယ်နိမိတ် အတွင်းသို့ မကျရောက်	....	....	....	....	၁၃၉
ဝန်ကြီးများ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်နှင့် တရားရုံးများ၏ ဆုံးဖြတ်ချက် မတူနိုင်ခြင်း	....				၁၄၅
သတ္တုနှင့် သက်ဆိုင်သော အခွင့်အရေးပေးခြင်း နည်းဥပဒေ (Mineral Concession Rules) အပိုဒ် ၁၆၊ ၃၄ (သ) နှင့် ၁၁၃ [Certificate of Approval (C.A.)] မရှိဘဲနှင့် [Prospecting Licence (P.L.)] မပေးနိုင်ခြင်း ထို့ကြောင့် (C.A.) မရှိသောသူကို (P.L.) ပေးခြင်းသည် ဖောက်လွှဲ ဖောက်ပြန် မှုဖြစ်သည်ဟု ယူဆရမည်ဖြစ်ခြင်း	....	....	....	....	၁၄၅
သီးစားချထားရေး နည်းဥပဒေ ၁၁ (ဃ)။ လာမည့်နှစ်အတွက် လုပ်ကွက်ကို ကြိုတင် ပေါင်နှံခြင်း၊ မည်သို့မျှ မသက်ဆိုင်။ ။သီးစားချထားပြီး အမိန့်ပြင်ဆင်နိုင်ခွင့်၊ ကျေးရွာ သီးစားချထားရေး ကော်မတီတွင် မရှိ။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။လာမည့် နှစ်အတွက် လုပ်ကွက်ကို ကြိုတင်ပေါင်ထားခြင်းသည် သီးစားချထားရေး နည်း ဥပဒေ ၁၁ (ဃ) နှင့် မည်သို့မျှ မသက်ဆိုင်ချေ။ နည်းဥပဒေ ၁၁ (ဃ) သည်၊ နှောင်နှစ်အတွက် ချထားရန် စဉ်းစားသော အခါမှသာလျှင် အကျိုးဝင်မည်၊ အစီပိုယ်မှာ လွန်ခဲ့သောနှစ်က သီးစားချထားခြင်း ခံရသူသည်၊ မိမိစိုက်ပျိုးလုပ် ကိုင်ရမည့် လယ်မြေကို၊ အခြားတဦးတယောက်အား လွှဲပြောင်းချထား ပြုခဲ့သည်၊ မပြုခဲ့သည်ဟူသော ပြဿနာကို ထိပါးပြန်နှစ်အတွက် သီးစားချထားသောအခါ တွင်မူ စဉ်းစားရမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင်ကျေးရွာ ကော်မတီက လာမည့်နှစ်အတွက် သီးစားချထားပြီး အမိန့်ကို ပြင်ဆင်၍ တဖန်ချထားနိုင်ခွင့် မရှိချေ။					
မောင်ကျော်တင်နှင့် မောင်အောင်မြိုး ပါ ၄	....	....			၈၉
“ အကျင့်ဖောက်ပြန်မှု ” အကဘိလိုက်စားမှု တားမြစ်ရေးအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄ (၁) ၎င်း စကားရပ်နှင့် “ ဖောက်ပြန်မှု ” နှင့် “ ဖောက်လွှဲဖောက်ပြန် ” ဆိုသော စကား ရပ်တို့ ကွာခြားခြင်း ဖောက်ပြန်တိုင်း အကျင့်ဖောက်ပြန်မှု မဖြစ်နိုင်	....				၁၄၅
“ အခြားနည်းအားဖြင့် ” သတင်းရရှိခြင်းဆိုသော စကားရပ်၏ အဓိပ္ပါယ်၊ မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှားရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၆ (၄) (က)	....	....			၆၆
အခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၅၊ မူလ အခွင့်အရေးများကို ထိပါးက အမှုခေါ် စာချုပ်တော် ထုတ်ပြန်နိုင်သည့်အာဏာ၊ ၎င်းအာဏာမျိုးကို မည်သည့် တရားဥပဒေမျိုးနှင့်မျှ ချုတ်ချယ်နိုင်ခွင့်မရှိ။	....	....	....	....	၂၁
ဂတိ လိုက်စားမှု တားမြစ်ရေး အက်ဥပဒေ တည်မြဲခြင်း၊ ကျယ်ဝန်းခြင်း၊ ရှင်းလင်း ချက်ကျယ်ဝန်းခြင်း၊ “ ပြုမှု ” နှင့် “ ပျက်ကွက်မှု ” တို့နှင့်သက်ဆိုင်သောပစ္စည်း၊ ပြည်သူပိုင်ပစ္စည်း၊ နိုင်ငံပိုင်ပစ္စည်း၊ မခွဲခြားနိုင်ခြင်း၊ ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်သူ၊ အုပ်ထိန်းသူ (Custodian) အာဏာနှင့် ပစ္စည်းခြားနားခြင်း “ ယုံမှတ်အပ်နှံ ” ဆိုသည့်စကား “ ဖောက်လွှဲဖောက်ပြန်မှု ” ဆိုသည့်စကား၊ “ ပြည်သူ့ ဝန်ထမ်း ”					

စာမျက်နှာ

ဆိုသည့်စကား၊ ပုဒ်မ ၂၊ ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၂၁၊ အခဏ်း ၉၊ ပြည်သူ့ ဝန်ထမ်းနှင့် ပတ်သက်သော အမှု ၂ မျိုး။ အကယ်လိုက်စားမှုတားမြစ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃ အရ၊ ရုံးတော်က ယူဆနိုင်ခွင့် ပုဒ်မ ၄ (၁) အရ “အကျင့်ဖောက်ပြန်မှု” ပြုသင့် သည့်အမှု၊ မပြုသင့်သည့် အမှုဟု ညွှန်ကြားထားခြင်းမရှိ၊ ရုံးတော်များက ချိန်ဆ ဆုံးဖြတ်ရန်ကိစ္စ။ သတ္တုနှင့် သက်ဆိုင်သော အခွင့်အရေးပေးခြင်း (M.C.R.) နည်းဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၄ (၁၁) မည်သည့် အမှုမျိုးနှင့်သာ သက်ဆိုင်ခြင်း၊ ပုဒ်မ ၁၆ နှင့် ပုဒ်မ ၁၁၃၊ မည်သူ့ ကိုသာ (P.L.) ပေးနိုင်ခြင်း၊ မည်သည့်အခါ (P.L.) ပေးခြင်းဖြင့် ဖောက်လွှဲ ဖောက်ပြန် ပြုခြင်း၊ တရားရုံးများ၏ တာဝန်၊ ပူးပေါင်း ကြံစည်ခြင်း အောင်မြင်သည်နှင့် တပြိုင်နက် ပြစ်မှုကြီး ကျူးလွန်ရာ ရောက်ခြင်း၊ ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၁၂၀ ကို မသုံးထိုက်၊ သို့သော် ကိုးကားရုံဖြင့် မှားသွင်းခြင်း မဟုတ်၊ ရာဇဝတ်မကင်း ကြံစည်မှု တရားလိုဘက်က တာဝန်၊ ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၁၀၇ (၂)။ အခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၆၃ (၂)၊ တားမြစ်ချက်၊ ဝန်ကြီးများ ဆုံးဖြတ် ချက်၊ တရားရုံးတော်က ချမှတ်သော စီရင်ချက်များနှင့် ခြားနားပုံ။ သက်သေခံ ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၂၃၊ ၁၂၄ လျှို့ဝှက်သော စာရွက် စာဘမ်းများကို၊ မည်သည့်အခါ ရုံးတော်များက၊ ဘက်စုံစစ်ဆေးခြင်းမပြုပိုင်။ ။ ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ အကယ်လိုက် စားမှု၊ တားမြစ်ရေး အက်ဥပဒေသည် အခြေခံ ဥပဒေကို တစုံတရာမျှ မထိခိုက် မဆန့်ကျင်သောကြောင့် တည်မြဲရပေမည်။ သို့သော် ၎င်းအက်ဥပဒေမှာ ကျယ်ဝန်း ပေသည်။ ၎င်းအက်ဥပဒေတွင် ၁၉၅၁ ခုနှစ်တွင် အက်ဥပဒေအမှတ် ၁၆ အရ၊ ထည့်သွင်းထားသော ရှင်းလင်းချက်တွင် ဖော်ပြထားသည့် အကြောင်းအရာများ မှာ အလွန် ကျယ်ဝန်းသည်။ ထိုရှင်းလင်းချက်သည်၊ အကယ်လိုက်စားမှု တားမြစ် ရေးအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄ (၁) (က) (ခ) နှင့် (ဂ) တွင် ထည့်သွင်းဘတ်ရန်မလို၊ ဘတ်ရန်လည်း မဖြစ်နိုင်၊ ရှင်းလင်းချက်ကို မထည့်သွင်းဘဲနှင့် ပင်ရှင်းလင်းပြီးသား ဖြစ်နေသည်။ ရှင်းလင်းချက်တွင် ဖော်ပြထားသော ပြုမှုနှင့် ပျက်ကွက်မှုတို့မှာ ပုဒ်မ ၄ (၁) (ဃ) နောက်ဆုံးပိုင်းဖြစ်သော ယုံမှတ်အပ်နှံထားသည့် ပြည်သူပိုင် ပစ္စည်းနှင့်သာ သက်ဆိုင်ရပေမည်။ နိုင်ငံတော် အချုတ်အချာအာဏာသည် နိုင်ငံ သားတို့အပေါ်တွင် တည်ရှိသည်။ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်၌ “ပြည်သူပိုင် ပစ္စည်း” နှင့် “နိုင်ငံပိုင်ပစ္စည်း” ဟု ခွဲခြားဘို့ရန် မဖြစ်နိုင်၊ နိုင်ငံတော်ကို အုပ် ချုပ်ရာ၌ ပြည်သူပိုင်ပစ္စည်းများကို၊ နိုင်ငံတော်အစိုးရက၊ ထိန်းသိမ်း စောင့် ရှောက်ရသည်။ သတ္တုတွင်းဝန်ကြီးမှာ၊ သတ္တုတွင်းများ၏ အုပ်ထိန်းသူ (Custodian) ဟု ယူဆရပေမည်။ ပစ္စည်းတခုကို ပေးနိုင်ခြင်း၊ ဝေခွဲနိုင်ခြင်း၊ ငှားရမ်းနိုင်ခြင်း အာဏာ (Power of Appointment) နှင့် “ပစ္စည်း” (Property) မှာ ခြားနားသည်။ [*Ex parte Gilchrist, In Re Armstrong*, (1866) L.R. Q.B.D. 521] စီရင်ထုံးကိုလက်ခံသည်။ မြန် မာပြည်အကယ် လိုက်စားမှု တားမြစ်ရေးအက်ဥပဒေတွင် တည်သွင်းထားသော၊ ယုံမှတ်အပ်နှံသည့်ဆိုသည့် စကားရပ်မှာ၊ ဥပဒေစကားရပ် သက်သက်မဟုတ် [*Lakeside v. Simmonds*, (1927) A.C. 487 ; *N.N. Burjorjee v. K.E., A.I.R.* (1935) Ran. 453] တို့ကို ရည်ညွှန်းသည်။ ဖောက်လွှဲ ဖောက်ပြန်မှု ဆိုသည်မှာ၊ ယုံမှတ် အပ်နှံထားသော ပစ္စည်းနှင့်သာ သက်ဆိုင်သည်။ အခြား အကျင့် ဖောက်ပြန်မှုများမှာ ရာဇသတ်ကြီးတွင်ပါပြီးအမှုများသာ ဖြစ်၍ အမှုသစ်မဟုတ် အကယ် လိုက်စားမှု တားမြစ်ရေးဥပဒေမရှိလျှင်လည်း ရာဇသတ် အတိုင်း စွဲဆိုနိုင်သည်။ “ပြည်သူ့ ဝန်ထမ်း” ဆိုသည့် စကားရပ်ကို၊ ရာဇသတ်

ကြီးပုဒ်မ ၂၁ ၌ အတော်ပင် အစုံအလင် ရှင်းလင်း ဖော်ပြထားသည်။ သို့သော် လွတ်လပ်သော မြန်မာပြည်၏ ပါလီမန်က ပိုမိုသေချာအောင်၊ အစိုးရအဖွဲ့ဝင် ဖြစ်သော ဝန်ကြီးများကိုလည်း ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းဟု ထည့်သွင်း သတ်မှတ်ခဲ့လေ သည်။ အကယ် လိုက်စားမှု တားမြစ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂ အရ ပြည်နယ်အစိုးရ အဖွဲ့ဝင်များကိုလည်း ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းဟု သတ်မှတ်ခဲ့သည်။ ရာဇသတ်ကြီး အခဏ်း ၉ တွင်၊ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းများနှင့် ပတ်သက်၍ အမှု ၂ မျိုးကိုသာ ထည့် သွင်းခဲ့သည်။ ပုဒ်မ ၁၆၁ မှ ၁၆၉ အထိမှာ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းများကသာ ကျူးလွန် နိုင်သော အမှုမျိုးများဖြစ်ပြီး၊ ပုဒ်မ ၁၇၀ နှင့် ၁၇၁ တို့မှာ သာမညလူက ပြည်သူ့ ဝန်ထမ်းယောင်ဆောင်သော ပြစ်မှုများဖြစ်သည်။ အကယ်လိုက်စားမှုတားမြစ်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃ အရ၊ ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၁၆၁ မှ ၁၆၅ အထိ၊ တခုခုသောပုဒ်မ နှင့် တရားစွဲဆိုလျှင်၊ အဘိုးတန်ပစ္စည်းလက်ဆောင်ရရှိခဲ့ပါက၊ သို့မဟုတ်ဘောင်းဆီ ခဲ့ပါက၊ လွတ်လာသကဲ့၊ လက်ခံသည်၊ တောင်းဆိုသည်ဟုရုံးတော်ကယူဆနိုင် ခွင့်ပြုသည်။ ပုဒ်မ ၄ (၁) အရ၊ “အကျင့်ဖောက်ပြန်မှု” ဟူသော ရာဇဝတ်မှု အသစ်တခုကိုလည်း ထပ်ဆင့် ဖန်တီးပေးပြန်သည်။ ၁၉၅၁ ခုနှစ်တွင် အက်ဥပဒေ ၁၆ အရ၊ ရှင်းလင်းချက်တွင် “ဖောက်ပြန်မှု” သို့တည်းမဟုတ်၊ “ဖောက်လွှဲ ဖောက်ပြန်” ဆိုသော စကားကို ဖော်ပြထားသော်လည်း၊ ဖောက်ပြန်တိုင်း အကယ် လိုက်စားမှု တားမြစ်ရေး အက်ဥပဒေအရ၊ အကျင့် ဖောက်ပြန်မှုမဖြစ်နိုင်။ အက် ဥပဒေတွင် အဘယ်ပြုမှုချက်ကို ပြုသင့်သည်၊ အဘယ်ပြုမှုချက်ကို မပြုသင့်ဟု ဆုံး ဖြတ်ပုံ ဆုံးဖြတ်နည်း တစုံတရာညွှန်ကြားထားခြင်း မရှိသည်မှာ မှန်သည်။ သို့အ တွက် ဤအမှုမျိုးကို စစ်ဆေးရာ၌၊ တရားရုံးဘေးများက၊ သူတို့တယောက်သည် တခုခုသော ပြုမှုချက်ကို ပြုကျင့်ခဲ့ရာ၊ ထိုအချိန်အခါ၌ ပတ်ဝန်းကျင် အခြေ အနေ ကို၊ ထောက်ထားပြီး၊ ယင်းကဲ့သို့သော အခြေအနေ၌ သတိတရား ရွေ့သွားပြုကာ၊ ယုတ္တိတန်ခွာ ဆင်ခြင်စဉ်းစား တတ်သူတိုင်းသည် စိတ်ကောင်း စောနာကောင်း နှင့် မည်ကဲ့သို့ ပြုမည်ကို ချိန်ဆပြီး၊ ဆုံးဖြတ်ရပေမည်။ သတ္တုနှင့် သက်ဆိုင်သော အခွင့်အရေးပေးခြင်း (M.C.R.) နည်းဥပဒေအပိုဒ် ၃၄ (၁၁)မှာသတ္တုလုပ်ငန်း လုပ်ရန် ခွင့်ပြုချက်ရသူများနှင့် အစိုးရအငြင်းပွားမှုမှာသာ သက်ဆိုင်သည့် ပုဒ်မ ဖြစ်သည်။ ၎င်းနည်းဥပဒေအပိုဒ် ၁၆ အရ၊ (C.A.) မရှိလျှင် (P.L.) မပေးနိုင်ပေ၊ အပိုဒ် ၁၃ ကလည်း ထိုကဲ့သို့ပင် ထပ်မံဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့မြင်ရသည်။ သို့အ တွက် ဦးကျော်မြင့်က (C.A.) မရှိသော အဖတ်ကို (P.L.) ပေးရာ၌ နည်းဥပဒေ ကို ကျော်ပြီးပေးခဲ့ခြင်းသည် မျက်မြင်အားဖြင့် ဖောက်လွှဲ ဖောက်ပြန် ပြုခြင်းဖြစ် သည်ဟု ယူဆရမည်။ မြေနှင့် အခွန်တော်အက်ဥပဒေနှင့် နည်းဥပဒေ နှစ်ရပ်စလုံး တို့တွင် ပါရှိသော အချက် အလက်များကို၊ သုံးသပ်၍ တခုနှင့် တခု ဆန့်ကျင်နေပါ မှု၊ ပြေပြစ်အောင် ဥပဒေ ကောက်ယူနိုင်ရန် တရားရုံးများတွင် တာဝန်ရှိသည်။ ပူးပေါင်း ကြံစည်ခြင်းအားဖြင့်၊ နောက်ဆုံးတွင် မရထိုက်သော (P.L.) ကို၊ ရရှိ ၍ အကြံအစည် အောင်မြင်ခဲ့သည်။ သို့အကြံအစည် အောင်မြင် ထမြောက် သည်နှင့် တပြိုင်နက်၊ ကြံစည်ရုံမက၊ ပြစ်မှုကြီးကိုပင်၊ ကျူးလွန်ရာ ရောက်သည် ဟု ယူဆရမည် ဖြစ်၍၊ ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၁၂၀ (ခ) ကို၊ မသုံးထိုက်။ [Mallimogala Venkatramiah, A.I.R. (1938) Madras 130] သုံး သပ် ဝေဖန်သည်။ ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၁၂၀ (ခ) ကို၊ ကိုးကားရုံမျှနှင့် မှားယွင်း သည်ဟု မဆိုလို၊ သို့သော် ထိုပုဒ်မကို အားထားလျှင်၊ ရာဇဝတ်မကင်း ကြံစည် ဆင်ခြင်ရာ၌ တကယ်ပင် နှစ်ဦးသဘောတူ လုပ်ကိုင်ကြသည်ဆိုသော အချက်ကို

သက်သေ အထောက်အထားနှင့် တရားလိုဘက်က ပြရန်တာဝန်ရှိသည်။ ရာဇဝတ် မကင်း ကြံစည်မှု ဆိုသည်မှာ ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၁၀၇ (၂) အရ၊ အားပေးကူညီမှု တမျိုးပင်ဖြစ်သည်။ အခြေခံ ဥပဒေပုဒ်မ ၆၃ (၂) တွင် ပါရှိသော တားမြစ်ချက် မှာ၊ သမ္မတကြီးထံသို့ မိမိ၏ သဘောအတိုင်း ဆုံးဖြတ်ရမည်ဖြစ်သော အချက် အလက်များနှင့်သာ သက်ဆိုင်မည်။ ဝန်ကြီးများမှာ ဆုံးဖြတ်ချက် ပေးရမည်၊ သို့သော် ၎င်းတို့ ရေးသားဆုံးဖြတ်ချက်မဟုတ်သော အမိန့်များကို တရားရုံးတော်က ချမှတ်သော စီရင်ချက်များနှင့်ကား၊ မနှိုင်းယှဉ်ထိုက်။ တရားရုံးစီရင်ချက်များမှာ ကဲ့သို့ အကျိုးအကားနှင့် စုံစုံလင်လင် ရေးသားရန်မလို။ ရွှေကဝန်ကြီးတဦးချမှတ် သည့် အမိန့်ကို၊ မပယ်နိုင်ဟု ဆိုခြင်းမှာလည်း၊ လက်ခံရန် မသင့်၊ တရားရုံးများမှာ ကဲ့သို့ ရှေးက ဆုံးဖြတ်ချက်မဟုတ်သော စီရင်ထုံးကို အမြဲတစေ လိုက်နာရသော မူကို၊ ဝန်ကြီးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာ၌ လိုက်နာနိုင်မည်မဟုတ်ပေ။ အခြေ အနေ ပြောင်းလဲပါက၊ ဝန်ကြီးတဦးသည် ကိုယ်တိုင်ပင် ချမှတ်သော အမိန့်ကို ပယ်ဖျက် ခိုင်ရမည်။ သို့ပင်ဖြစ်စေကာမူ၊ ပယ်ဖျက်ပြင်ဆင်ရာ၌၊ လုံလောက်သော အ ကြောင်း ယူဆလည်းရှိရမည်၊ စိတ်စေတနာကောင်းနှင့် ပြုမူခြင်းလည်း ဖြစ်ရမည်။ အတုခံဝန်ရုံး၏ စာရွက် စာတမ်းများကို၊ တရားရုံးများက စစ်ဆေးကြည့်ရှုခြင်း မပြုပိုင်ဆိုသော လျှောက်လဲချက်ကို လက်မခံနိုင်။ သက်သေခံ အက်ဥပဒေ (Evidence Act) ပုဒ်မ ၁၂၃၊ ၁၂၄ အရ၊ နိုင်ငံတော်နှင့် သက်ဆိုင်သော လျှို့ဝှက် ထားရမည့် စာရွက် စာတမ်းများ၊ သို့မဟုတ် စာရွက်စာတမ်းများကို တင်သွင်းလျှင် ပြည်သူတို့၏အကျိုးကို ထိခိုက်လိမ့်မည်ဟု ဌာနအကြီးအကဲလုပ်သူ က ပြောပြီး၊ မပြော နေနိုင်ရန် အခွင့် အရေးကိုတောင်းဆိုမှုသာ၊ တရားရုံးများက ဘက်ရှိစစ်ဆေးခြင်းမပြုပိုင်။

ဦးကျော်သိန်း ပါ ၂ နှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ	....	၁၄၅
အဂတိ လိုက်စားမှု တားမြစ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ (၂) “ပြည်သူ့ ဝန်ထမ်း” ဆိုသော စကားရပ်၏ အဓိပ္ပါယ်၊ အစိုးရအဖွဲ့ဝင် ဝန်ကြီးများနှင့် ပြည်နယ် အစိုးရ အဖွဲ့ဝင်များလည်း ပါဝင်ခြင်း	....	၁၄၅
အဂတိ လိုက်စားမှု တားမြစ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃	....	၁၄၅
အဂတိ လိုက်စားမှု တားမြစ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄ (၁) “အကျင့် ဖောက်ပြန်မှု” ဟူသော ရာဇဝတ်မှု အသစ်တခုကိုလည်း ထပ်ဆင့် ဖန်တီးပေးပြန်ခြင်း	....	၁၄၅
အဂတိ လိုက်စားမှု တားမြစ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄ (၁) (က) (ခ) နှင့် (ဂ)	....	၁၄၅
အဂတိ လိုက်စားမှု တားမြစ်ရေး အက်ဥပဒေ “ဖောက်လွှဲ ဖောက်ပြန်မှု” ဆိုသည့်စကား ရပ်၏ အဓိပ္ပါယ်၊ ၎င်းဖောက်လွှဲ ဖောက်ပြန်မှုများသည် ရာဇသတ်ကြီးတွင် ပါပြီး သော အမှုများသာ ဖြစ်ခြင်း	....	၁၄၅
အဂတိ လိုက်စားမှု တားမြစ်ရေး အက်ဥပဒေ “ယုံမှတ် အပ်နှံမှု” ဆိုသည့်စကား၏ အဓိပ္ပါယ်	....	၁၄၅
အစိုးရအိမ် ဥပစာ (နှင်ထုတ်ခြင်း) အက်ဥပဒေ (၁၉၅၅ ခုနှစ်) ပုဒ်မ ၃၊ နှင်ထုတ် နိုင်သည့်အာဏာ၊ အကျုံးဝင်ရန် အချက်၊ ပုဒ်မ ၆ အရ ပိတ်ပင်ထားသည့် ပြဋ္ဌာန်း ချက်၊ အမှုခေါ် စာချန်တော် အမိန့်ထုတ်ပြန်နိုင်သည့် အာဏာနှင့် မသက်ဆိုင်။		

ပဉ္စမ ... .. ဒင်္ဂါယသောဓိဗ္ဗာဂိစ္စစာ ဟိသိဇ္ဇဝရိယ
 ခါဓိယုဇာယောဓိဗ္ဗာဂိစ္စစာ ဟိသိဇ္ဇဝရိယ
 ခါဓိယုဇာယောဓိဗ္ဗာဂိစ္စစာ ဟိသိဇ္ဇဝရိယ
 ခါဓိယုဇာယောဓိဗ္ဗာဂိစ္စစာ ဟိသိဇ္ဇဝရိယ

၅၄၄

..... ခုနစ်

းဥဗြယါဏက ခုနစ်နွေငှာခွန်ဇေဝ ၂၉ခန့် ၂၀၀၀ ခုနစ်ယါဏက ငေခွန်နွေ
ငှာခွန်ဇေဝကဝေယခေ ယွန်နွေ သံခွန်နွေခွန်နွေ နွေ ငှာခွန်ဇေဝကဝေယခေ.

၎င်းတို့သည် နယ်လွှာများတွင် အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပေါ်နေပါသည်။

[illegible]

၎င်းတို့သည် နေရာတိုင်း၌ အသံအသွယ်များကို ဖြစ်ပေါ်စေရန် အသံထုတ်လုပ်မှုများကို ဆောင်ရွက်ကြသည်။

[illegible][illegible]

အာဏာသို့က အခွင့်နှင့် ညွှန်ကြားချက် ရန်ကုန် ဆူးလေစောဘိတော်နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် စည်းကမ်းချက်ကောင်း ဥပဒေ ပုဒ်မ ၆ (ခ) သည်၊ ၎င်းညွှန်ကြားချက်မျိုးဟုတ် မဟုတ်	....	....	....	....	....	၁၆၈
အားထုတ်မှု နိုင်ငံခြားသို့သွားရာတွင် လက်ဝတ် လက်စားများကို ခေတ္တယူဆောင်ရန် လျှောက်ရာတွင် တန်ဖိုးကို ယုတ်လျော့၍ပြခြင်းသည်၊ ပင်လယ်ရေကြောင်း အကောက်တော်ခွန် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၆၇ (ဂ) အရ၊ ပစ္စည်းများကို ခွင့်မရှိဘဲ ထုတ်ယူသွားရန် အားထုတ်မှုမဖြစ်နိုင်	....	....	....	....	....	၁၂၉
အိမ်ငှားက အိမ်ခန်းမှ ပြောင်းရွှေ့ခြင်းကိုစွဲ မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှားရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဥပဒေပုဒ်မ ၁၆ က-က အရ၊ အရေးယူရန် လျှောက်လွှာ၊ ၎င်းလျှောက်လွှာမျိုးကို စဉ်းစား ရာတွင် အိမ်ခန်းကို အပြီးအသင့်စွန့်လွှတ်သည် မစွန့်လွှတ်သည်ကို ငှားရမ်းခ ကြီးကြပ် ရေးဝန်က စဉ်းစားရမည့်တာဝန်	....	....	....	....	....	၁၃၃
အယူခံရုံးတော်၊ မူလရုံးတော်က ချမှတ်သည့် လျော်ကြေးငွေ ပေးဆောင်စေသည့် အခွန်ကို မည်သည့်အခါ၌ ဝင်ရောက် စွက်ဖက်သင့်ခြင်း	....	....	....	....	....	၂၄
အလရပျက်မှုတွင် မူလရုံးတော်က လျော်ကြေးငွေ မည်ရွေ့ မည်မျှ ပေးစေဟု ချမှတ် သော အခွန်ကို အယူခံရုံးတော်က မည်သည့်အခါ ဝင်ရောက် စွက်ဖက်အပ်သည် ဟူသောမူ။ ။၎င်းမူကို သုံးသပ်ပြီးမည်ကားမတ္တမျှဖြစ်သော လျော်ကြေးငွေမှ၊ ကြီးလေးသော လျော်ကြေးငွေအထိ အလျဉ်းသင့်သလို ပေးဆောင် စေရန် အခွန်ချမှတ်နိုင်ခြင်း၊စံနှုန်းဖြင့်လျော်ကြေးငွေပေးဆောင်စေရမည်ဟူ၍အတိအကျ ဆုံးဖြတ်နိုင်စွမ်းမရှိ။ ။တရားစီရင်ရေးဥပဒေပုဒ်မ ၆ အရအပ်နှင်းသောအာဏာ၊ မည်သည့် ကိစ္စမျိုးတွင် ဝင်ရောက် စွက်ဖက်သင့်ကြောင်း။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ လျော်ကြေးငွေ မည်ရွေ့ မည်မျှ ပေးဆောင်သင့်သည်ဆိုသည့် ပြဿနာနှင့်စပ် လျဉ်း၍ မူလရုံးတော်က အခွန်ကို အလွယ်တကူ မပယ်ဖျက်သင့်ကြောင်း။ ထိုရုံး တော်မှ ချမှတ်သော အခွန်မှာ ဥပဒေမူ တရားရပ်နှင့် ဖီလာဖြစ်လျှင်သော်၎င်း၊ ချမှတ်သော လျော်ကြေးငွေမှာ အဆမတန် များလွန်းပြီး တရားလိုနစ်နာချက်နှင့် အလျဉ်းပင် မကိုက်ညီသော်၎င်း အမှားမှား၊ အယွင်းယွင်း ချမှတ်မှုသာလျှင် ထိုအခွန်ကို အယူခံရုံးတော်က ဝင်ရောက် စွက်ဖက်အပ်သည်ဟူသောမူမှာ လျော် ကန် သင့်မြတ်သော မူတရားဖြစ်သည်။ ။၎င်းမူကို သုံးသပ်ပြီး မည်ကားမတ္တမျှ ဖြစ်သော လျော်ကြေးငွေမှ သည်အဖြစ်အနေဖြင့် ပေးဆောင်စေသော ကြီး လေးသော လျော်ကြေးငွေအထိ အလျဉ်းသင့်သလို ပေးဆောင်စေရန် အခွန်ချ မှတ်နိုင်ကြောင်း။ သို့သော် မည်သည့် အကြောင်းခြင်းတမျိုး၌ မည်သို့သော စံနှုန်း ဖြင့် လျော်ကြေးငွေ ပေးဆောင်စေရမည်ဟူ၍ကား၊ အတိအကျ ဆုံးဖြတ်နိုင်စွမ်း ရှိ မည်မဟုတ်ဟု စီရင်ထုံးတရားတွင် ချမှတ်ထားသော ဆုံးဖြတ်ချက်မှာ မှန်ကန်သည် ဟု ယူဆရပေမည်။ တရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၆၊ အပ်နှင်းသော အာဏာ သည်၊ ပုဒ်မ ၅ အရ အပ်နှင်းသော အယူခံရုံး အာဏာများကို ကြည့်၍ ကြွင်းကျန် သောအာဏာများသာဖြစ်သဖြင့် သာမန် မှားယွင်းမှုနှင့် ဝင်ရောက် စွက်ဖက် ခြင်း မပြုသင့်ကြောင်း။ ။ အရေးကြီးသော အချက်များတွင် တရားစီရင်ရေး လမ်း ကြောင်း အလွဲလွဲ အချော်ချော်ဖြစ်နေသည်ကို ပြန်လည်ပြုပြင် ဖြောင့်မတ်ပေးရန် လိုအပ်သည့် ကိစ္စနှင့် အလားတူ အရေးကြီးသော ကိစ္စများတွင်သာ ဝင်ရောက်						

စာမျက်နှာ

စွက်ဖက်သင့်ကြောင်း။ ဂျေဟယူးဝီးနှင့် အယ် (လ်)၊ ကေ၊ ဆိုင်ရာဘူးနိုင်ခူး။
 ၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ မြန်မာပြည် စီရင်ထုံးများ၊ စာမျက်နှာ ၈၁။ ။ဦးစော ပါ ၅ နှင့်
 ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်၊ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ မြန်မာပြည် စီရင်ထုံးများ၊ စာမျက်
 နှာ ၂၄၉။ ။မမာမာနှင့်ရဲအုပ်၊ အလံဌာန၊ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ မြန်မာပြည် စီရင်ထုံး
 များ၊ စာမျက်နှာ ၂၁၄ ကို ရည်ညွှန်းသည်။

ဦးစောဟန်နှင့်ဦးဘိုးမင် ပါ ၄ ..... ၂၄